ILOSOFICE

RUSĂ

ILUMINATORII

(DE LA RADISHCHEV LA DECABRISTI)

VOLUMUL 2

ɵ

KZALTE/Viest nei

SOCIALE SI ECONOMICE

/%ITEV»AT*/₽1>1

" GÂND "

m o s k i a — g g 6 6

1Φ(C>

R89

EDIȚIA PRINCIPALA

LITERATURA SOCIO-ECONOMICĂ

Editat de Y. Y. SCHIPANOV

1-5-1

p.i.

Alexandru Stepanovici LUBKIII

SCRISORI DE FILOZOFIE CRITICA

1805

Scrisoarea unu

Mi-ai încredințat un comision formidabil, domnul meu, cerând să-ți comunic gândurile mele despre o nouă filozofie, cunoscută drept

critică, care a fost întemeiată de gloriosul Kant. Acum a devenit atât de faimoasă sau a făcut atât de mult o impresie încât este aproape periculos să-și dezvăluie în mod deschis părerea despre ea. Căci, domnul meu, adepții mei, al căror număr a crescut acum mult și printre care se află deja oameni de știință cunoscuți, nu se rușinează să-i numească pe toți acei * catehumeni în filozofie (uneingeweihte) sau încă adolescenți care nu recunosc acordul cu ei. filozofia este singura posibilă, adevărată și inviolabilă, sau care încă se gândește să găsească niște defecte în ea. Pe de altă parte, urmărind orbește majoritatea vocilor, nevăzând în filosofia lui Kant unele ambiguități importante și propoziții arbitrare și nedovedite ar însemna mai mult decât lepădarea de sine filozofică, ar însemna aservirea liberă a minții cuiva față de opiniile unui muritor ca unu. Deci, stăpâne, nu știu cum să vă satisfac ordinul; ai nevoie de la

* Însuși titlurile cărților servesc drept dovadă: 1) „Kiesewetters Darstellung der kriiischen Philosophie, für Uneingeweihte*; 2) Ben-David. Darstellung der kritischen Philosophie etc.

eu sinceritate; alte subiecte vor fi conduse în ispita filozofică și poate că tu însuți nu mă vei lăuda, văzând că gândurile mele nu seamănă prea mult cu opinia majorității. Dar oricum ar fi, nu îndrăznesc să vă neascult și consider că este mai bine să stârnesc indignarea noilor filozofi decât să nu vă conformați împuternicirii pe care mi le-ați dat și cererii dumneavoastră.

Kant și-a împărțit filosofia în trei părți. În primul, el discută limitele minții umane și obiectele care sunt supuse cunoașterii acesteia. În al doilea, el filosofează despre pozițiile și îndatoririle unei persoane. În al treilea - aspirațiile și speranțele lui. Prima parte constituie logica sa, a doua învățătură morală și a treia religie naturală. Cel mai important dintre acestea este primul, cunoscut sub numele de Critica minții teoretice!, deoarece conține acele gânduri asupra cărora filozofia lui Canton diferă atât de mult de toate celelalte. După natura obiectelor cunoașterii noastre, el o împarte în două părți: în prima vorbește despre cunoașterea obiectelor sensibile, iar în a doua, despre cunoașterea obiectelor suprasensibile.

În discuția sa despre cunoașterea obiectelor sensibile, el afirmă că noi cunoaștem lucrurile nu așa cum sunt ele în sine, ci doar așa cum ni le apar prin simțurile noastre în timp și spațiu. Ceea ce, după părerea mea, înseamnă același lucru, că noi, de fapt, nu putem avea nicio cunoaștere despre lucrurile sensibile, ci doar despre fenomenele lor.

El se bazează pe conceptul de timp și spațiu, despre care susține că ele nu provin deloc din lucruri, ci își au baza în proprietatea sentimentelor noastre și sunt excitate de senzația obiectelor exterioare din sufletul nostru, care este de ce le numește forma capacității noastre de simțire. Deci, dacă spațiul și timpul se bazează în sufletul nostru, atunci nu vom mai avea cunoștințe despre obiecte, cât de mult limitează (modificeren) aceste suflete ale conceptului

nostru de timp și spațiu; cu alte cuvinte, simțim și cunoaștem nu lucruri, ci schimbări în conceptele de timp și spațiu care sunt în noi.

Iată, domnul meu, secretul pe care filosofia critică a rămas de descoperit! Aceasta este ceea ce toți filozofii harnici au decis în cele din urmă asupra naturii cercetării lucrurilor! Fără îndoială, merită să ne aprofundăm mai mult în această chestiune atât de importantă, care servește drept bază pentru toată critica kantiană și pentru adepții săi un refugiu de nepătruns în care își imaginează că sunt feriți de aspirațiile dogmaticilor și scepticilor!

În acest raționament, Kant gândește după cum urmează:

„Reprezentările lucrurilor sensibile sunt produsele (produsele) acțiunii lor asupra simțurilor noastre și proprietățile simțurilor înseși.

Ceea ce este variabil în reprezentări provine din obiecte, iar ceea ce este neschimbabil și comun tuturor provine din proprietatea simțurilor.

Atributele comune tuturor reprezentărilor sunt spațiul și timpul.

Prin urmare, conceptele de timp și spațiu se bazează pe proprietatea simțurilor noastre.

Că reprezentările lucrurilor în forma lor împrumută mult din natura și aranjarea simțurilor noastre, acest lucru este dincolo de orice îndoială. Căci cine știe chiar și puțin teoria culorilor nu se va îndoi deloc că o anumită calitate a acestora provine dintr-o anumită stare de raze în ochiul nostru, de la corpurile care intră în el. Și de ce razele care trec în ochi sunt într-o astfel de stare, și nu în alta, asta depinde la fel de mult de structura ochiului în sine, cât și de numărul și tensiunea razelor care intră în el. Efectul asupra calității razelor unei prisme de sticlă poate explica mai clar toate acestea. Același lucru se poate spune despre alte sentimente; anumite tonuri, gust, miros, gradul de moliciune sau duritate al trupurilor etc., sunt doar în raționamentul stării sentimentelor noastre ca atare; iar dacă s-ar fi schimbat, atunci, desigur, aceste concepte s-ar fi schimbat într-un fel. Din toate acestea rezultă că calitățile în care ni se înfățișează lucrurile nu pot fi în niciun caz privite direct ca proprii (povesti obiective), ci în același timp ca relative (povesti subiective s[ive] relative).

Din aceasta, însă, nu se poate trage concluzia că în raționamentul lucrurilor nu sunt nimic, sau că lucrurile nu au deloc acele calități cu care apar. Transformarea artificială a culorilor, de exemplu, de la albastru la verde, la roșu sau galben, demonstrează că lucrurile au și ceva în sine, motiv pentru care produc în noi un astfel de sentiment și

nu un alt sentiment despre ele însele. Pur și simplu nu știm cum să punem limite asupra cât de mult se împrumută reprezentările noastre de la lucrurile în sine și cât de mult din proprietățile organelor noastre de simț; pe scurt, nu știm de ce și în ce fel simțim și în ce scop ne-ar servi astfel de cunoștințe? Până la cea mai apropiată cunoaștere a lucrurilor? Dar este clar că cunoașterea acestora, în afară de ceea ce avem, a fost complet inconsecventă cu intenția naturii și a fost inutilă pentru o persoană când ea îi dădea astfel de sentimente, și nu altele.

Mai mult, Kant afirmă că ceea ce este variabil în reprezentări vine de la obiectele înseși, iar ceea ce este invariabil și comun tuturor provine din proprietatea simțurilor. Dar ar fi de dorit să se cunoască motivul pentru care ceea ce este variabil și general în reprezentări provine numai din proprietatea simțurilor, căci cu același drept și, mai mult, cu o probabilitate mai mare, se poate spune că ambele provin din proprietatea generală. a obiectelor. Filosofia critică a hotărât cu înțelepciune să argumenteze aici că sentimentul nostru rămâne același, în ciuda efectelor diferite ale obiectelor externe asupra acestuia. Dar acest motiv este încă destul de slab și cu greu poate fi un motiv, deoarece: 1) nu rezultă deloc de aici că ceea ce este variabil și general în idei are o bază în sentimentul însuși. Prin urmare, ar fi necesar să afirmăm că posibilitatea interioară a lucrurilor are aceeași bază în imaginația noastră, și nu în proprietatea lucrurilor înseși, pentru ca să nu putem concepe nimic fără a adăuga la acesta conceptul de posibilitate a fiind cu asemenea calitati asa cum este.reprezinta; 2) întrucât în toate ideile despre animale proprietatea auto-mișcării este neschimbată și comună, din motivul presupus ar rezulta că ideea proprietății auto-mișcării

podul își are fundația nu în animale, ci doar în capacitatea noastră reprezentativă; adică, că animalele nu se mișcă singure, ci doar ca atare de la noi, prin natura capacității noastre reprezentative, sunt imaginate.

Totuşi, pentru a întări oarecum acest argument, ei îi adaugă un exemplu, adică că toate reprezentările conţin diversitate; dar toate se aseamănă prin faptul că sunt legate de conceptul de timp și spațiu! Cu alte cuvinte, nu putem concepe un lucru fără a-l plasa undeva și la un moment dat. Și, prin urmare, timpul și spațiul în reprezentările lucrurilor sunt neschimbabile și comune. Dar față de acest exemplu, care este dat pentru a confirma și explica premisa majoră, se poate observa: 1) că constituie și premisa minoră a silogismului. Dar este posibil ca premisa mai mică să dovedească și să explice pe cea mai mare; 2) în însăși conceptele de a fi undeva sau la un moment dat se află deja diversitatea și singularitatea. În consecință, conceptele de timp și spațiu care interferează cu reprezentarea fiecărui lucru sunt numai generale și imuabile în sensul felului sau al universalității lor, și nu în sensul adaptării lor la lucrurile înseși, ca și cum, după rațiune, o premisă mare ar trebui să fie; 3) la fel, nu ne putem imagina nimic fără a-i da o figură, substanță, unele proprietăți ale imaginii, originea, relația lor cu alte lucruri etc.; de aceea, rezultă

că noi nu primim aceste concepte de la lucruri, ci le avem la bază în facultatea noastră reprezentativă. Cu toate acestea, Kant nu spune nimic despre ele, ci doar despre timp și spațiu.

Pare mult mai probabil ca atât ceea ce este variabil în reprezentări, cât și ceea ce este neschimbabil și comun să vină împreună atât din proprietatea lucrurilor, cât și din proprietatea sentimentelor noastre: din proprietatea lucrurilor, deoarece acestea au capacitatea de a acționa asupra sentimentelor noastre. într-un anumit fel; din proprietatea sentimentelor, deoarece acestea, judecând după structura și calitățile lor, într-un anumit fel, aceste acțiuni ale obiectelor în sine se schimbă, na-

ex[exemplu] în discutarea gradului de intensitate a acestora; iar generalul în reprezentări – din proprietatea generală a tuturor obiectelor.

În ceea ce privește timpul și spațiul, care sunt atât de strâns legate de reprezentarea fiecărui lucru, nu sunt ele accesorii mai necesare ale ființei lucrurilor decât o proprietate sau o imagine a reprezentărilor noastre despre lucruri? Căci de ce ne simțim ființa? Pentru că simțim continuarea ei, [pentru că] ne simțim într-o parte a spațiului omniprezent. Fără aceasta, am putea spune în noi înșine că sunt? Și în ce va consta ființa de ceară când nu va fi nicăieri, niciodată în sine?

Deci, în această gândire a filozofiei critice se remarcă următoarele neajunsuri: 1) marea premisă nu este dovedită, nici măcar explicată corespunzător; 2) premisa mai mică este înlocuită cu demonstrație și explicație pentru cea mai mare, ceea ce înseamnă a face un cerc în argumente (circulus in demonstrando); 3) nici premisa mai mică nu este dovedită în sensul în care cea mai mare este, desigur, deoarece fiecare lucru este prezentat cu propriul său timp și spațiu special și, în plus, ambele sunt modificabile; 4) nici nu demonstrează că conceptele de timp și spațiu, care intervin în reprezentarea fiecărui lucru, aparțin doar reprezentărilor noastre, și nu proprietății generale a obiectelor reprezentate. De ce concluzia că conceptele de timp și spațiu se bazează pe proprietatea facultății noastre cognitive și nu pe proprietatea celor mai imaginabile lucruri, până când nu este dovedită prin altceva, ar trebui considerată arbitrară și nu poate servi ca o bază în orice fel.

De ce nu este de mirare că filozofii critici înșiși admit că învățătura lor despre timp și spațiu este la început foarte dificilă pentru cei care încep să se lumineze cu misterele filosofiei critice – ceea ce este foarte firesc. Căci, desigur, trebuie să aveți o tensiune pe termen lung și un efort extrem pentru a vă obișnui mintea atașată de sentimente cu minunatele monade Leibniz, ale lui Wolff.

un anumit acord și Canton, care este contrar înțelegerii generale a conceptului de timp și spațiu. Pentru aceasta, doctrina timpului și spațiului constituie cel mai important articol al filosofiei critice. Apărătorii săi, simțind poate slăbiciunea argumentului lor de mai sus, încearcă să-l susțină cu dovezi circumstanțiale, cu care se gândesc să-și justifice părerea că conceptele de timp și spațiu nu provin din obiecte, ci au la bază sufletul însuși.

Primul dintre aceste argumente este următorul: „Lucrurile finite nu ne pot da conceptul de mărime infinită, de divizibilitate infinită.

Dar conceptul de spațiu conține conceptul de extindere infinită, divizibilitate infinită.

În consecință, conceptul de spațiu nu este derivat din lucrurile finite, care sunt esența tuturor obiectelor sensibile, ci are la bază sufletul însuși.

Față de acest argument, în primul rând, trebuie remarcat faptul că aici vorbim deja despre spațiu omniprezent, și nu despre un astfel de concept, al cărui concept este legat de reprezentările lucrurilor. Prin urmare, ceea ce se dovedește aici nu este ceea ce trebuie dovedit.

2. Este foarte adevărat că lucrurile finite în sine și direct nu ne pot oferi conceptul de infinit. Cu toate acestea, însăși caracterul lor finit arată că limitele lor pot fi extinse sau reduse. Iar când, fără contradicție în concepte, nu putem opri extinderea sau reducerea limitelor, atunci, în mod necesar, dobândim concepte de o creștere sau descreștere infinit. Deci, însăși finitudinea lucrurilor nu conține în sine baza conceptului de infinit, baza pe care, afirmându-ne, formăm imediat aceste concepte în noi înșine? Și fără conceptul de limitare, cum am putea ajunge la conceptul de infinit?

3. Conform legii imaginației, conceptele întotdeauna opuse între ele se excită reciproc. De ce conceptul de excitație finită este direct

dă sau dă naștere conceptului de infinit. Dar de unde și-a luat începutul această lege a imaginației, dacă nu din sentimentul diversității și opoziției în obiecte? Dacă nu ar exista alte lucruri pe lume, în afară de oameni, atunci, desigur, mintea nu și-ar putea forma în sine nicio idee despre ce obiect ar fi un lucru diferit de oameni. Și din acest motiv, reprezentăm întotdeauna locuitorii planetari3 și chiar spiritele înseși sub formele pământului, din acest motiv, unii oameni care trăiesc în locuri îndepărtate și separate nu își pot imagina că într-adevăr era posibil să se vorbească într-o altă limbă decât aceea. ei înșiși Ei spun. Nu pentru că și numele nostru a venit și strămoșii noștri nu au înțeles cum

poti vorbi germana si intelegi conversatia? *

Astfel, dobândim conceptul de infinit luând în considerare proprietățile limitării; și deși ajungem la ea prin intermediul

inferențelor, conform acestora, materia și, prin urmare, fundamentul, dă experiență. De ce este nedrept ca obiectele finite să nu ne ofere în niciun fel conceptul de infinit, și este la fel de nedovedit că conceptul de spațiu infinit nu ar putea fi obținut din obiecte sensibile.

Al doilea argument indirect al lor este:

„Deoarece reprezentările obiectelor exterioare se succed întotdeauna, nu ar fi posibil să se determine în prealabil dacă ar trebui să fie conectate cu conceptele de timp și spațiu.”

Dar împotriva acestui lucru se poate spune:

Întrucât reprezentările obiectelor exterioare urmează una după alta, iar sufletul, observându-le, rămâne unul și același, atunci din aceasta trebuie să dobândească cu siguranță conceptul de timp. Căci de obicei calculăm și măsurăm timpul ajustând schimbările sentimentelor noastre la un sentiment mai puțin schimbător. Conceptul de spațiu

* Numele german Deutscher, judecând după etimologie, nu are cea mai bună origine.

ea trebuie să se nască în noi atât prin diferența dintre relațiile simțite față de noi a lucrurilor care ni se apar, cât și prin faptul că ne amintim reprezentările lucrurilor și, repetat, recunoaștem aceleași ca înainte. Determinăm preliminar că toate reprezentările trebuie să fie legate de conceptele de timp și spațiu, deoarece din experiența noastră proprie și constantă știm că toate reprezentările noastre anterioare au fost legate de aceste concepte și, prin urmare, le judecăm și pe celelalte viitoare în mod inductiv. Deci, acest argument nu demonstrează încă nimic.

Mai departe:

„Dacă, mai departe, spun ei, conceptul de timp și spațiu a venit din experiență, atunci nu i-ar fi posibil să-i dăm semne permanente, cum ar fi, de exemplu, extinderi în toate direcțiile, deoarece semnele obținute din experiență sunt mereu impermanent.”

Este adevărat că fenomenele experienţei conţin întotdeauna multe lucruri variate şi schimbătoare; cu toate acestea, nu se poate nega că ele nu au aceleași și comune trăsături, în ciuda întregii lor variații. Altfel, fizica nu ar fi altceva decât o știință imaginară. Iar fenomenele constante din toate experiențele sunt spațiul, continuarea sau timpul; pe lângă impenetrabilitatea lor, încăpățânarea, greutatea trupurilor și multe altele; de aceea, ar fi necesar să tragem concluzia că nu avem ultimele concepte din experienţă, ci că ele au la bază sufletul însuşi.

La urma urmei, se poate spune că ar fi de dorit ca învățătura glorioasă a filozofiei critice despre timp și spațiu să se bazeze pe argumente

mai bune decât cele care sunt date pentru a o susține. Căci nu dovedesc nimic, chiar și unele dintre ele încă pot servi drept confirmare că noi obținem conceptul de timp și spațiu din experiență, din senzația obiectelor exterioare și că lucrurile nu doar ni se apar, ci sunt de fapt în timp. si spatiu.

Data viitoare despre aceeași chestiune voi avea ocazia să continui mai departe.

Scrisoarea a doua

Când filozofii inventează sisteme noi, rareori se obosesc să le dea o bază solidă, dar în cea mai mare parte își pun un fel de presupunere proprie și se gândesc la consecințele magnifice care pot fi deduse din aceasta și care, după știrile lor, neașteptate. și extraordinaritatea, ar putea de mai multe ori să-ți înlocuiască slăbiciunea interioară. Aproape același lucru se poate spune despre filosofia critică. Pentru a demonstra că conceptele de timp și spațiu se bazează nu pe sentiment, ci pe proprietatea facultății noastre de reprezentare, ea dă motivul că ele interferează cu toate reprezentările obiectelor externe și că ceea ce este comun în toate reprezentările provine din proprietatea de a simți. Dar această ultimă propoziție nu a fost dovedită și este acceptată ca justă și fără îndoială, în ciuda faptului că nu are în sine claritate nici intelectuală, nici senzuală.

Ați putea deja, domnule, m[oy], din remarcile anterioare să vedeți nesatisfăcătoarea argumentelor în favoarea acestei opinii date; totuși, deși erau slabe, [au] cel puțin forma unor argumente care sunt folosite în filosofie. căutări Dar acum ți se poate părea ciudat că această opinie nedovedită filosofic să fie susținută de argumente retorice, folosind convingeri din utilitatea ei în filosofie (argumenta commoventia ab utili). dar numai după imaginea concepției noastre despre ele, că prin aceasta presupunem că multe întrebări de nerezolvat în filozofie vor fi evitate, neexplicate. Căci asigurarea necesită dovezi, iar convingerile în cazuri morale nu pot avea decât loc și forță. Dar oricum ar fi, atunci când o opinie este utilă, este de dorit ca aceasta să fie justă. ,

de ce este necesar acum să ne gândim dacă sunt cu adevărat importante motivele prezentate de filosofia critică despre utilitatea în filosofia doctrinei lui Kant despre timp și spațiu.

Se afirmă că doar din presupunerea că conceptele de timp și spațiu se bazează în proprietatea sensibilității noastre, se poate înțelege:

1. Că par a fi singurii.

2. Care este esența prezentării necesare.

3. Că numai cu obiectele sensibile există și

4. Că ambele par a fi infinite.

Dar trebuie remarcat:

1. Vorbește despre timp și spațiu ca fiind cuprinzătoare; și de îndată ce sunt luate într-o astfel de înțelegere, ele nu pot fi prezentate altfel fără contradicție, ca doar unice, căci în sensul atotcuprinzător este deja sensul unității. În ceea ce privește conceptele de timp și spațiu, care sunt legate de reprezentările obiectelor, atunci, în măsura în care sunt persoane în fiecare reprezentare, pentru aceasta ele conțin o pluralitate, semnificând în special anumite părți ale spațiului și timpului atotcuprinzător.

Deci, unicitatea timpului și spațiului nu depinde de o proprietate specială a capacității noastre reprezentative, ci de proprietățile acestor obiecte în sine, deoarece această propoziție 2X2 = 4 este independentă de mintea noastră, dar în sine este așa și nu poate fi altfel. .

2. Esența reprezentărilor este necesară nu pentru că se bazează pe capacitatea noastră de a reprezenta, ci pentru că ea simte toate obiectele, și chiar ea însăși, în timp și spațiu. Iar a fi fără timp și spațiu nu ar însemna nimic și nu ar putea fi distins de neant.

3. Că conceptele de timp și spațiu se întâlnesc numai cu obiectele sensibile, asta pentru că reprezentăm doar obiecte sensibile; și chiar și pe cei mai suprasensibili, cât de repede sunt ființa lor decentă, înțelegem în timp și spațiu

sau cel puțin cu conceptele lor, conjugăm conceptele celor din urmă. Și de aceea fără aceasta nu ne putem imagina existența lor ca având, că noi înșine simțim cât de necesare sunt nevoile existenței timpului și spațiului.

4. Ar fi necesar să ne întrebăm dinainte dacă mai putem imagina ceva infinit, ca atare,? Multitudinea de obiecte, sau distanța, ne împiedică imaginația și infinitul nu ar trebui să facă o stupoare completă în ea? Dintre seria infinită de numere, care, totuși, are un început, o reprezentăm cea mai mică parte, iar restul le înțelegem doar și apoi mental. Și, în general, reprezentăm doar termenii care exprimă infinitul, și nu lucrul în sine, pe care îl reprezentăm întotdeauna ca finit, deși înțelegem în mod concludent infinitul său. Deci, nu este deloc adevărat că din ipoteza că doar timpul și spațiul se bazează în sufletul nostru, se poate înțelege de ce [ele] par a fi infinite. Căci ele nu sunt prezentate deloc ca atare, ci sunt doar înțelese, și aceasta doar din necesitatea deducerii, pentru că este imposibil să le oferim conceptul de limită fără contradicție și că dincolo de limitele lor asumate, din nou, ei înșiși trebuie admis. Iar conceptele dobândite prin inferență nu sunt în niciun caz esența reprezentării.

Filosofia critică, vorbind despre timp și spațiu infinit, printre altele, încearcă să asigure că conceptele acestora sunt reprezentări (An-schauungen), dovedind acest lucru prin faptul că nu sunt concepte generale (Begriffc). Dar cât de adevărat este acestea din urmă că nu sunt concepte generale, dar nu este deloc adevărat că [ele] sunt reprezentări, căci: 1) după propria admitere a filosofiei critice, reprezentările apar din acțiunea obiectelor exterioare asupra noastră. . Prin urmare, dacă ar exista idei despre timp și spațiu infinit, atunci ele ar proveni din faptul că timpul și spațiul infinit au acționat asupra simțurilor noastre. Dar simțim și observăm doar timp și spațiu finit; 2) o proprietate comună a tuturor pre

atitudinile este că judecăm obiectele prezentate pozitiv, *i.e. e. le atribuim ceea ce este în ele și judecăm negativ timpul și spațiul infinit, adică negând orice limite de la ele; 3) ne putem imagina toate lucrurile imaginabile, dar nu ne putem imagina timp și spațiu infinit, iar când încercăm, ne imaginăm întotdeauna finit. De ce se întâmplă ca dovada să fie adevărată, dar ceea ce se dovedește nu rezultă din aceasta? Pentru că s-a făcut o greșeală în enumerarea tipurilor de idei ale noastre. Filosofia critică presupune aici că avem doar două tipuri de concepte, adică speciale, sau despre obiecte speciale, și generale, adică despre clase întregi de obiecte. Dar de ce sunt omise aici concepte abstracte despre calitățile lucrurilor și conceptele dobândite prin raționament, care sunt esența conceptelor despre timp și spațiu infinit, despre Dumnezeu, despre spirite etc.? Despre ce subiecte nu avem nicio idee, deși le înțelegem clar? Poate pentru a-și susține opinia că timpul și spațiul sunt reprezentări desenate de suflet în sine, adică în capacitatea sa cognitivă!!!

Se spune că „cum se bazează în sufletul nostru conceptele de spațiu și timp infinit, acest lucru nu poate fi explicat”, prin urmare, acesta a rămas un mister pentru filosofia critică? Care sunt semnele dreptății acestui sacrament? Sunt argumentele de mai sus?

Se susține că „conceptele de timp și spațiu nu sunt înnăscute, adică nu există în noi înainte de orice experiență, ci că baza acestor concepte este în noi și că le primim doar atunci când obiectele exterioare încep să acționeze. pe noi”. Oricât de subtilă ar fi o astfel de explicație, cu toată profunzimea ei ea constă doar într-o conjugare de neînțeles de cuvinte, căci: 1) ce va însemna o astfel de bază pentru un concept, este doar capacitatea de a-l avea? Dar avem o asemenea capacitate în raționamentul tuturor conceptelor noastre. Face parte din ceva? Că din asta

rezultă că era deja înnăscut în noi, dar apoi, asemănător cu părerea lui Leibniz, era încă obscur și era explicat în legătură cu experiența. Este imposibilitatea ca unii să nu aibă puterile conceptelor, cât de

curând va simți cineva ceva? Dar înseamnă aceasta că le primim din experiență și că nu sunt apartenențe separate ale tuturor lucrurilor supuse experienței? Deci, aceste cuvinte sunt temeiul conceptului dacă conțin orice alt concept decât sunetul cuvintelor; 2) atunci când simțim obiecte exterioare, nu reprezentăm în niciun caz timp și spațiu infinit, ci le imaginăm întotdeauna ca fiind finite, deși ele pot întotdeauna să crească sau să scadă neîncetat. Și, prin urmare, este evident că sufletul nostru formează în sine conceptele de timp și spațiu infinit, imaginându-și adesea sau abstract timp și spațiu finit și încercând fără succes să le limiteze sau să le pună limite.

La urma urmei, se poate argumenta împotriva opiniei filozofiei critice că conceptele (și nu ideile) de timp și spațiu infinit sunt concepte dobândite inițial din exterior și apoi, cu ajutorul raționamentului, înțelese ca infinite și unice. Conceptul unor filozofi, contradictoriu despre perfect și omniprezent, cândva nesemnificație trecută sau viitoare, dovedește că ei nici măcar nu s-au gândit la timp și spațiu infinit, deși au simțit obiectele exterioare nu mai rău decât ale noastre. Da, iar ultimii filozofi, cumva toți adepții lui Leibniz sau Wolff, definițiile spațiului și timpului nu dovedesc același lucru?

În sfârșit, trebuie adăugate următoarele observații:

Dacă timpul și spațiul infinit sunt doar o formă a facultății noastre reprezentative, adică aceea că din el sunt atașate reprezentărilor obiectelor și nu se găsesc în ele, și dacă timpul și spațiul finit sunt părți ale infinitului, așa cum afirmă însăși filosofia critică , atunci rezultă din aceasta:

1. Că atât timpul finit, cât și spațiul sunt atașate lucrurilor din imaginația noastră și nu sunt în ele.

2. Prin urmare, între corpuri nu există într-adevăr distanță, mișcare, odihnă și nu au nici o figură, nici o anumită limită, căci toate astfel de concepte sunt consecințe ale timpului și spațiului, amestecate de la noi cu reprezentările lucrurilor și nu în ele situate.

3. Prin urmare, toate părțile matematicii aplicate sunt doar științe mentale și nu au nimic de-a face cu lucrurile în sine!

4. Care este semnificația muncii pe care le întreprindem în schimbarea corpurilor, în accelerarea mișcării, în purtarea greutăților și în toate celelalte cazuri în care munca se face prin mișcare treptată?

5. Rezultă și din faptul că noi, văzând orice lucru sferic, de exemplu, un măr sau o lămâie, nu trebuie să ne gândim că sunt astfel în sine, ci doar par a fi; cu alte cuvinte, că noi, în ciuda sfericității lor aparente, mai putem bănui dacă mai au o figură cubică sau vreo altă figură, sau că nicio figură nu este potrivită pentru ei, deși le atribuim una sferică.

Dar ție, milord, asemenea consecințe ți se vor părea ridicole. Ridicol sau jalnic, ceea ce nu pot spune; Cred doar că ele provin evident din această doctrină subtilă a timpului și spațiului.

Poate vă veți aminti că cu aproape o sută de ani înainte de aceasta, ceva asemănător a fost apărat și lăudat de către adepții filozofiei monadice, adică că nu există într-adevăr nici o extensie, nici o mișcare, nici o dimensiune, pentru că toate corpurile sunt compuse din monade, a căror esență a ființa este simplă. Și că, deși corpurile se mișcă, totuși monadele care alcătuiesc substanța lor sunt în repaus. Dar de ce să te minunezi, stăpâne, când deja s-a observat că nu există ciudățenie care să nu fi fost inventată și apărată de întemeietorii așa-ziselor interpretări filozofice și că adepții lor nu ar fi fost surprinși la vremea lor

ca un monument solemn al înțelepciunii umane?

De ce este greu de înțeles cum are sens această poziție fundamentală a filosofiei critice: cunoaștem obiectele prin simțurile noastre nu așa cum sunt ele în sine, ci așa cum ni se apar prin simțurile noastre în timp și spațiu . Căci aici timpul și spațiul sunt considerate clar ca neaparținând obiectelor, în ciuda faptului că au ființă, că toate sunt extinse și toate sunt la o anumită distanță unul de celălalt. Ar fi de dorit să știm ce rămâne în obiecte fără aceasta și să știm motivul pentru care, fără aceste concepte, ele vor fi totuși ceva, și nu [și] ce?

Dar se spune că prin această presupunere sunt evitate multe dificultăți depășite în filozofie. De exemplu, nu va fi posibil să întrebați:

„1. De ce lumina nu a fost creată nici înainte, nici după? Când motivul pentru care a primit existența într-un asemenea punct al eternității, și nu în altul, nu poate fi în nimic: nici în timp, nici în creator, pentru că el este permanent.

2. Când lumea este finită, de ce nu este mai mult sau mai puțin potrivită?

3. Unde își are sufletul în trup propriul loc?

Este înțelept să ghicești, domnule, m[oy], într-adevăr sau în batjocură, domnilor, filozofii critici citează aceste întrebări ca exemplu, prezentându-le atât de greu, pentru că la fel cum să le răspunzi nu este atât de greu, deci sunt complet inutile, și să nu conțină aproape deloc sens, ci să arate doar pedanteria învățată.

Căci în ceea ce privește prima întrebare, se poate răspunde cu siguranță că depindea de voința liberă a lui Dumnezeu să dea lumii existență la un anumit punct al eternității și că această creație în timp nu se leagă deloc de imuabilitatea esenței sale, pentru că nu i s-a adăugat nimic nou prin creație, ci doar starea lumii s-a schimbat, care a devenit existentă doar din posibil și, mai mult, din schimbarea

anumitor relații nu este în niciun caz. posibil să trageți concluzia că lucrul în sine s-a schimbat. În caz contrar, ar urma că există...

Dacă mi-ar fi mutat călimăria, atunci ar urma o schimbare cu mine.

A doua întrebare este similară cu următoarea: de ce camera mea nu este mai spațioasă și mai înghesuită decât cea actuală?

În ceea ce privește a treia, nu a fost luată în considerare, pentru că putem atribui un anumit loc numai aceluia pe care îl cunoaștem într-un mod senzual, iar sufletul, ca ființă spirituală, este cognoscibil ca o concluzie și apoi numai prin manifestarea sa. acțiunile și, prin urmare, despre propriul loc și, în general, nu știm nimic despre relația sa internă cu spațiul și nu putem decât să știm.

Mai departe ei spun:

„Dacă spațiul ar fi potrivit pentru lucrurile în sine, atunci Dumnezeu ar umple spațiul infinit și, prin urmare, toate creaturile ar fi părțile sale sau modificările (imaginile ființei) ale acesteia.”

Dar vă mărturisesc, domnule, m[oy], cât de mult scriu, într-adevăr, nu văd nimic în acest argument care să semene cu o dovadă demonstrativă, pentru că: 1) folosim termeni pentru a umple spațiul doar despre toluri, ceea ce un într-adevăr încă o parte din spațiu este umplută cu o substanță impenetrabilă în așa fel încât orice alt corp este exclus din locul ocupat de compoziția sa, motiv pentru care spunem despre ele că umplu spațiul. Și aici acest cuvânt este folosit în raționamentul lui Dumnezeu inoportun, de parcă ar fi real! Despre ființe simple, spunem că ele, arătând în spațiu, nu-l umplu, ci sunt co-prezente cu el, acționând în el sau având capacitatea de a acționa; 2) chiar dacă presupunem că Dumnezeu umple spațiul infinit cu ființa sa, tot nu rezultă din aceasta că creaturile au fost părțile sau modificările ei. De exemplu, deși aerul umple întreaga atmosferă, totuși, diferitele corpuri care se află în gaură sunt, dar esența nu face parte din ea, ci modificări.

Deci, stăpâne, aproape că se poate îndrăzni să spună, fără ezitare, că predarea filosofiei critice despre timp și spațiu nu este nicidecum dovedită prin argumente directe, nici justificată prin cele indirecte și nu există nici un beneficiu vizibil în ea. Deci pentru ce este?

dar, intrebi. Oh! .. Aceasta este o altă chestiune. Ulterior, se va vedea că pe ea se bazează un gând important și foarte distractiv pentru filosofi, adică că nu putem ști nimic despre Dumnezeu, despre sufletul nostru și despre alte obiecte suprasensibile prin rațiune. Dar se pare că cu greu este posibil să avem timp să fim siguri de acest lucru, deoarece dorința generală a minții umane de a se angaja în raționament

despre aceste subiecte demonstrează că nu numai că putem ști ceva despre ele, dar nu putem nici măcar să nu știm, chiar dacă am fi vrut.

SEMNUL LOGICII 1807

Pentru cititor

Se pare că nu este deloc necesar ca cititorul să știe cu ce intenție și din ce motiv a fost luată această marcă. Este suficient ca scriitorul, odată angajat în predarea logicii, în lipsa unor astfel de cărți în limba maternă, a considerat că este treaba lui să o predea după propriul manuscris. De ce consideră că este necesar să explice cititorului doar următoarele:

I. Adevărata contur a logicii este, propriu-zis, doar un contur. Scriitorul s-a limitat doar la cele mai necesare și în general utile în logică; prin urmare, explicațiile lungi și subtilitățile profunde ar fi deplasate aici; în afară de faptul că primele sunt în mare parte plictisitoare, iar cele din urmă sunt distractive, cu excepția oamenilor de știință care au mult timp în plus acasă. Căutătorul sincer al adevărului se mulțumește cu simplele sale semne, în timp ce scepticul viclean se sustrage în mod deliberat oricărei asigurări. El caută cu grijă bazele adevărului, dar numai cu intenția de a nu-l găsi niciodată și își folosește puterile minții nu pentru a câștiga adevărul, ci pentru a-și apăra încăpățânarea învățată. Nicio logică nu va ajuta la asta.

II. Întrucât căutarea adevărului (care constituie subiectul propriu al logicii) deja filosofează, se consideră necesar să sugerăm mai întâi

atât despre conceptul de filosofare în general, cât și despre conceptul și părțile filozofiei ca distincte de altele în ceea ce privește conținutul său. O astfel de introducere, se pare, nu va fi considerată de prisos, cel puțin pentru că cursul filozofic începe de obicei cu logica; si din acest motiv este necesar in prealabil si in general sa se propuna despre conceptul si continutul filosofiei.

III. Deși trecerea în revistă a facultăților mintale aparține propriu-zis antropologiei sau psihologiei pragmatice, ea este plasată aici din motivul că are o strânsă legătură cu subiectele logice; în plus, regulile bunei metode cer ca mai întâi să aveți cele mai necesare informații despre subiectul propus în general, dintre care anumite proprietăți trebuie luate în considerare în detaliu.

IV. Scriitorul a încercat să facă prima parte a logicii cât mai simplă și scurtă posibil, motiv pentru care constă în niște definiții aproape și în cele mai necesare reguli și exemple, aproape la fel ca în alte logici cunoscute până acum în Rusia, aceasta a fost observat. Dar poate vor spune: „De ce nu a fost urmată de cea mai nouă formă de logică, împărțirea conceptelor, judecăților etc. în categorii?” La

aceasta, scriitorul explică că el însuși a presupus că urmează calea cea mai scurtă și mai convenabilă și că și-a imaginat logica ca fiind știința de a judeca în mod rațional și temeinic lucrurile, și nu arta subtilității învățate, pentru care foarte puțini au timp. Desigur, speculațiile științifice sunt permise pentru toată lumea și sunt uneori utile, dar pare a fi complet de prisos să le facem necesare și să-i obligi pe toți la ele. Este mai bine să nu atingi asta, fără de care te poți descurca la fel de bine.

V. La capitolul silogisme se face o răsturnare considerabilă față de cele dintâi. Vechea teorie despre alcătuirea silogismelor simple, a figurilor și a tipurilor lor, bazată pe poziția termenului mijlociu în premise, a fost complet abandonată, atât pentru că nu conține decât o dificultate inutilă, cât și pentru că însuși fundamentul ei este imaginar. . Căci o anumită poziție a termenului mijlociu nu poate fi considerată ceva original în silogism, dar există o consecință

o imagine binecunoscută, conform căreia sufletul considera atunci că acționează cu mintea ca fiind cel mai potrivit cu intenția sa. De ce, în locul unei astfel de distincții a silogismelor după înfățișarea lor, se introduce una alta, bazată pe intenția și utilizarea lor. Astfel aspectul silogismelor figurii a treia, încă apte doar pentru excludere, este plasat direct în spatele inducției sub denumirea de reflecție. Printr-o asemenea schimbare, scriitorul mângâie să obțină măcar avantajul că doctrina silogismelor va fi mai simplă și cititorul nu va trebui să-și bată mintea peste cuvinte ciudate și, s-ar putea spune, magice, care sunt esența baarbaga, bOcArdO, felAptO 1 etc.

VI. Dintre diferitele metode de verificare umană și importanța propunerii lor în logică, este cu atât mai onorat cu cât este necesar, pentru că fără aceste instrucțiuni logice nu ar putea avea nicio bază, căci pentru a se convinge de dreptatea a ceva, trebuie să fie recunoscut în prealabil că se poate baza pe metoda prin care se retrage certificatul; și atâta timp cât sursele dovezilor noastre vor fi încă supuse oricărei îndoieli, până atunci orice logică ca știință va fi imposibil de a atinge gradul posibil de certitudine.

VII. Propunerile despre claritatea cunoștințelor și presupunerile sunt considerate deosebit de necesare pentru aceasta, deoarece altfel este aproape imposibil să stabilim limite în ceea ce și cât de mult ar trebui să credem și ce este necesar pentru o certitudine deplină. Demonstrațiile pompoase ale dogmaticilor sunt adesea, în înfățișarea lor exterioară, astfel, uneori neconținând nicio forță pentru a fi suficient de asigurată.

VIII. Așadar, scriitorul a admis să vorbească despre abordarea adevărului ca fiind necesar, deoarece în cercul cunoașterii umane, foarte puțini pot fi onorați direct cu cunoaștere sau cunoaștere, în timp ce alții nu sunt în ei înșiși altceva decât unul, totuși, un autentic. apropierea de adevăr. Se pare că atât dogmatiștii, cât și scepticii vor fi la fel de mulțumiți de această separare: primii pentru

că cunoașterea adevărului nu este complet negat aici, iar ceilalți pentru că fiecare

să recunoască o opinie respectată ca fiind corectă din punct de vedere apodic doar pentru că are de partea ei un avantaj solid și predominant. Da, se pare că nu este nevoie de o inteligibilitate atât de strictă, pentru că nu pentru aceasta trebuie să știm ceva doar pentru a ști, ci pentru aceasta încercăm să știm, pentru ca, pe baza acelei cunoștințe, să putem acționa prudent. Cel care, inutil, se îmbarcă într-un pericol clar, atunci când moare, nu poate fi justificat prin faptul că înainte de asta nu era încă apodictic sigur de moartea sa inevitabilă în acest caz.

IX. Dacă cineva ar dori să știe la ce sistem a aderat scriitorul în acest stil, atunci recunoaște că a împrumutat de la mulți dintre cei mai recenti și cei recenti scriitori, dar, de fapt, nimeni nu a urmat sistemul nimănui. În ceea ce privește modul său de a gândi în raționamentul cunoașterii umane, el crede că „putem cunoaște ceva direct, știm altceva, trebuie să credem altceva prin necesitate, trebuie să ne asumăm altceva prin aceeași necesitate, nu putem decât corect. ghici despre altceva, și degeaba despre altceva și nu-ți rupe capul.

X.   În plus, pentru un eventual avertisment fără a fi nevoie de discuții reciproce, scriitorul explică că filosofia, luată în sensul de știință (Wissenschaft), datorită modului propriu de gândire, o consideră foarte diferită de alte științe. El își imaginează filosofia nu ca pe un lanț de adevăruri care decurg unul din celălalt, unde prima componentă a verigii conduce deja în mod necesar mintea la recunoașterea tuturor celor ulterioare (care este proprietatea matematicii), ci ca un întreg multicomponent, în care fiecare o parte este lipită de alta și în sine și, în plus, aderă la această poziție de către alții, adiacente și unde, prin urmare, respingerea oricărei părți trebuie inevitabil urmată de dizolvarea uniunii dintre toate. De ce crede că un filosof ar trebui să aibă în vedere nu numai necesitatea logică de a urmări un adevăr de la altul, ci și corelația universală și armonia universală. Și prin urmare, deși nu ar urma, este încă evident din presupunere

origini, dar dacă fără aceasta armonia universală a adevărurilor este în mod evident supusă dezordinei, atunci consideră-o nu mai puțin corectă, așa cum se poate dovedi formal. Și, în general, scriitorul de părere că în raționamentul despre subiecte filozofice, metoda analitică singură, fără ajutorul sinteticului, este aproape complet inutilă.

XI. Citirea prudentă a cărților este, fără îndoială, cel mai important mijloc de a se îmbogăți cu cunoștințe, dar fără cunoașterea prealabilă a celor mai necesare reguli de hermeneutică2 și critică,

aceasta este adesea fie dificilă, fie de puțin folos. În „Logica”, publicată până acum în limba rusă, s-a propus să se vorbească despre aceste subiecte, ca să spunem așa, în treacăt. De ce a simțit autorul că îi este datoria să vorbească despre asta mai detaliat, pentru a familiariza cel puțin cititorul cu cele mai importante și mai necesare reguli ale acestor științe.

XII. Poate că va fi considerat un dezavantaj faptul că aproape nu există exemple de reguli în partea a doua și a treia a logicii. Scriitorul însuși recunoaște cu ușurință acest lucru, dar explică: a) că dimensiunea cărții este deja destul de considerabilă și dacă ar exista și exemple satisfăcătoare pentru fiecare articol, atunci ar trebui să fie de două ori mai mare, ceea ce atât pentru editor. și nu atât de benefic pentru cititor; b) dacă cineva s-a hotărât să parcurgă logica într-adevăr în conformitate cu această schiță, atunci un profesor informat poate completa cu ușurință un astfel de neajuns cu instrucțiuni orale, iar unuia puțin informat îi este greu să explice exemple gata făcute și clare.

XIII. În discuția despre traducerea termenilor tehnici în rusă, au existat multe dificultăți, deoarece vorbirea în rusă despre subiecte filozofice și, în plus, aproape doar la școli binecunoscute, nu este încă atât de comun. De ce, în alte cazuri, s-au folosit termenii deja introduși, deși uneori ciudați, în altele - cei găsiți în traduceri ale unor cărți similare, iar în alte cazuri scriitorul i-a inventat singur, aderând nu atât la traducerea literală cât la sensul cuvântului însuși.

supă de varză Deci, de exemplu, Instantia este tradus nu ca o insistență, ci ca o reflecție, iar Reflexio nu este o abatere, ci o adâncire, adică o înțelegere filozofică etc., cu adevărat cea mai bună.

XIV. În cele din urmă, întrucât dragostea autorului pentru copii tinde să dorească ca opera sa să dobândească din ceasuri cel mai înalt grad de perfecțiune, atunci autorul acestui stil s-ar considera o favoare foarte plăcută, dacă vreunul dintre cei care cunosc această parte și persoanele filantropice ar se degrabă să-i spună comentariile lor. Astfel, timpul, critica bine intenționată și sfaturile temeinice pentru îmbunătățire ar putea într-o zi să corecteze, să completeze și să răsplătească acele neajunsuri care încă mai există în această lucrare.

INTRODUCERE PRELIMINARĂ PRIVIND CONCEPTUL ŞI PĂRŢILE FILOZOFIEI

§ 1. Putem cunoaşte lucrurile în trei feluri, iar dacă suntem direct conştienţi de fiinţa lor şi de diferitele schimbări care li se întâmplă, atunci această cunoaştere se numeşte istorică. Dacă avem cunoștințe despre cantitatea unui lucru și despre cantitatea de forțe inerente acestuia, atunci o astfel de cunoaștere se numește matematică. Și, în sfârșit, dacă cunoaștem motivele pentru care un lucru există și de ce el există în acest fel și nu în alt fel, atunci o astfel de cunoaștere este de obicei numită filozofică.

§ 2. Este necesar de observat despre cunoștințele istorice:

I. Că obiectele ei sunt lucruri care sunt supuse simțurilor noastre și ele ne pot fi cunoscute în măsura în care acţionează asupra simţurilor noastre.

II. Este prima și cea mai de jos cunoaștere și, prin urmare, trebuie să precedă în mod necesar alte cunoștințe.

§ 3. Ar trebui să ne amintim despre cunoștințele matematice:

I. Că trebuie precedată de cunoaşterea istorică a mai multor lucruri care sunt una cu cealaltă

goyu sunt adunați și comparați pentru a putea afla măsura sau cantitatea lor relativă.

II. Lucrurile par să aibă o cantitate, sau în raport cu întinderea lor, sau compoziția lor, sau judecând după forțele care sunt decente pentru ele, sau forțele lor motorii. Deci, subiectul cunoștințelor matematice este acela de a găsi fie întinderea, fie compoziția corpului, care va fi la fel cu găsirea sarcinii acestuia, sau determinarea cantității forțelor sale motrice, sau găsirea totul împreună.

III. Dacă obținem cunoștințe matematice despre orice lucru prin compararea directă sau compararea acestuia cu altul, atunci o astfel de cunoaștere se numește cunoaștere comună. Dar dacă aflăm cantitatea ei cu ajutorul raționamentului și calculelor matematice, atunci această cunoaștere merită numele unui om de știință.

§ 4. În ceea ce privește cunoștințele filozofice, trebuie reținut următoarele:

I. Nu putem cunoaște cauzele vreunui lucru, decât dacă luăm în considerare complet legătura, sau relația, care este între lucru și cauza lui. Dar relațiile lucrurilor nu sunt supuse sentimentelor noastre și, prin urmare, pentru cunoașterea filozofică, doar sentimentele nu sunt suficiente, ci este necesară și capacitatea de a discerne unirea și relațiile lucrurilor; această abilitate se numește inteligență.

II. Subiectul cunoașterii filozofice este dublu: fie a explica un lucru din altul, fie a deduce un adevăr din altul. Așadar, filozofarea constă în explicarea ființei, stării și calităților lucrurilor sau în compararea între ele informații generale despre lucruri deja dobândite, astfel încât prin intermediul ei să fie posibil să deducem un adevăr nou, care ne era până acum necunoscut sau era nu bine cunoscut și ritm.

III. Se întâmplă adesea să nu putem ști cauza niciunui lucru, decât dacă știm dinainte cantitatea exactă a ambelor. De aici reiese clar că cunoștințele matematice deschide adesea calea către cunoașterea filozofică și, prin urmare, uneori ea este fundamentul acesteia.

IV. Se mai întâmplă ca din ființa unui lucru să tragem concluzii despre ființa altuia, pe care nu o simțim deloc, deși suntem siguri că există. Cu toate acestea, o astfel de cunoaștere nu poate fi numită istorică în niciun fel, deoarece se bazează nu pe sentimente, ci pe inferență.

§ 5. Cel ce cercetează cauzele lucrurilor și dă judecăților sale motive decente, el, în măsura în care face aceasta, filosofează. Dar poate fi, totuși, numit filozof? Deoarece numai cel care cunoaște temeinic știința măsurării corpurilor poate fi numit direct matematician și cunoștințele sale, atunci când cazul o cere, le pot folosi în acțiune, și nu cel care își poate măsura cumva casa sau câmpul cu un sazhen; de asemenea, nedemn de un astfel de nume ca un filozof care poate explica parțial cauzele mai multor lucruri care îi apar zilnic, dar care a dobândit priceperea și ușurința de a judeca lucrurile care ni se par corect și adecvat și care poate vedea convenabil ce în ce lucru poate fi onorat ca adevărat și să dovedească ferm un astfel de raționament.

§ 6. Totuşi, acest concept de filozofie va fi foarte extins, astfel încât filosofia ar trebui să cuprindă în sine toate cunoştinţele fundamentale despre lucruri pe care numai oamenii le pot avea. Adică ar trebui să cuprindă toată cunoașterea umană, știința și arta, ceea ce, totuși, filozoful, din cauza capacităților umane limitate, nu a fost și nu va fi niciodată. De ce să fie oarecum limitat conceptul de filozofie, dacă dorim să avem un concept permanent și distinctiv al acesteia, de parcă ar fi o știință specială. Pentru aceasta, judecând după starea actuală și conținutul științelor filozofice, putem numi filozofie un sistem de informații pe care o persoană, ca persoană, trebuie să-l cunoască pentru a atinge bunăstarea. Această definiție este foarte asemănătoare cu limba greacă și cu numele său străvechi de filozofie, care înseamnă dragoste sau sârguință pentru înțelepciune, pentru că dacă există chiar și puțină înțelegere, atunci înțelepciunea nu este altceva decât capacitatea de a atinge bunăstarea.

§ 7. Dar de ce are nevoie o persoană pentru ca el să ştie în ce constă bunăstarea lui şi cum să o realizeze? Pentru ca el să-și cunoască propria natură și natura acelor lucruri în mijlocul cărora se află, astfel încât să poată vedea corect relația dintre el și ei și, în cele din urmă, de acolo să derive pentru sine regulile și tiparul a acțiunilor sale.

§ 8. În această intenţie, o persoană îşi poate pune aceste întrebări: Cine sunt eu? Unde sunt? De unde vin eu și alte lucruri din jurul meu? în ce scop sunt în mod natural repartizat? ce trebuie sa fac ca sa ajung la acest scop? Filosofia ar trebui să se ocupe de aceste subiecte, dacă nu ar trebui să fie clasată printre științele deșarte și inutile.

§ 9. Deci, toată filosofia este împărțită în două părți principale: adică în teoretică, sau speculativă, care propune despre proprietățile lucrurilor, și practică, sau activă, care conține reguli și instrucțiuni despre cum să acționezi și să trăiești, bazate pe pe adevăruri, în partea teoretică a deschis.

În același mod, părți ale filosofiei pot diferi în așa fel încât una se va ocupa de raționamentul despre om, care de aceea se numește antropologie, iar cealaltă de lucruri care sunt în afara lui. Ceea ce tratează lucrurile supuse simțurilor este cunoscut sub numele de fizică și care se ocupă cu expunerea a ceea ce știm doar prin rațiune și care explică conceptele principale ale lucrurilor și argumentează despre natura lor interioară, care oferă principalul adevărurile despre natura ființelor gânditoare, despre lume în general și despre Dumnezeu, se numesc metafizică și se împart în patru părți: ontologie, pneumatologie3, cosmologie și teologie naturală4.

Partea antropologiei al cărei subiect este explicarea puterilor și abilităților sufletului uman se numește psihologie; acea parte a acesteia, care arată în special utilizarea abilităților raționale și modul de control al acestora, se numește logică și care învață regulile de control și corectare a voinței, se numește ifika 5. Aceasta include estetica, bazată pe principii. a stiintelor anterioare si care trateaza sentimentele

înalt și grațios, inerent naturii umane.

Cealaltă parte a antropologiei, care are ca obiect corpul uman, se numește în general știință medicală; și o parte din acesta: 1) care arată structura și compoziția corpului uman - anatomie; 2) care explică proprietățile și acțiunile unor părți ale corpului uman - fiziologie; 3) care invata cum se mentine sanatatea - dietetica; 4) care învață metode de vindecare a bolilor, se numește de fapt știință medicală. Cu toate acestea, toată medicina, ca și fizica, datorită vastității materiei, este acum separată de filosofie și constituie o știință specială. În ceea ce privește filosofia practică, acea parte a acesteia care arată fundamentele originale ale legilor și moralității se numește filozofie morală primară; și care explică legile și drepturile care sunt direct derivate din natura umană, prin arta dreptului sau a dreptului natural; care explică principalele reguli de prudență, pe care o persoană în relațiile cu ceilalți trebuie să le respecte, - politică; care arata functiile si drepturile persoanelor care traiesc intr-o societate simpla si constituie nume de familie - arta dreptului familiei; care arata pozitiile si drepturile persoanelor care traiesc intr-o societate civila – arta dreptului civil; care, în sfârșit, explică funcțiile și drepturile oamenilor care constituie o societate între ei, înființată pentru a exercita funcțiile de religie, sau de închinare la Dumnezeu, se numește lege bisericească.

§ 10. Filosofia se deosebește de teologia revelată6 nu prin conținut, sau maternitate, care este aproape aceeași în ambele, adică pentru a

arăta unei persoane calea spre atingerea bunăstării (excluzând faptul că în teologie este mai mult despre eternă decât bunăstarea temporală), ci baza certificatului. Căci revelația se întemeiază pe cuvântul lui Dumnezeu, propovăduit oamenilor, în timp ce filosofia se bazează doar pe rațiunea și experiența umană și pe concluziile bazate pe acestea. Și, prin urmare, pentru ca filosofia să corespundă numelui ei, nu trebuie

Este necesar ca în raționamentul filosofic să fie plasate în locul rațiunilor, orice convingeri luate din partea respectului față de altcineva, și mai ales uman, dar mai mult decât totul în ele ar trebui, pe cât posibil, să fie dovedit prin argumente, din luarea în considerare a natura lucrurilor împrumutate.

§ I. Din însăși definiția filozofiei și conținutul științelor cuprinse în ea, folosirea și beneficiile ei sunt deja destul de clare, deși nu se poate nega că filosofia este adesea diferită de ea însăși și dăunătoare oamenilor. Care sunt cauzele celor care, purtând numele de filosofi, deseori își folosesc mintea pentru rău, sau se bazează prea mult pe mintea omenească, a căror slăbiciune și limitare nimeni nu o poate recunoaște, sau prea multă neîncredere în el, sau cerând de la el de prisos și o putere peste măsură umană; sau care, neavând un talent filozofic decent, se amestecă în raționamentul lor cu o mulțime de lucruri inutile și inutile; sau, în sfârşit, cei care, duși de patimi vicioase, încearcă să facă din filosofie un sclav şi un instrument al răutăţii.

INTRODUCERE ÎN LOGICĂ

I Despre logică în general și ordinea predării ei

§ 12. Deși, așa cum am spus în § 9, prin denumirea de logică ar trebui să se înțeleagă acea știință care învață cum să folosească facultățile minții umane și să le controleze, totuși este adesea luată drept însăși capacitatea de a judeca lucrurile. Din acest motiv, în conceptul de logică se face de obicei o distincție între logica obiectivă (logica obiectiva) și logica internă (subiectivă). Logica obiectivă este însăși știința care învață căutarea și investigarea adevărului, în timp ce logica internă este capacitatea cea mai caracteristică fiecărei persoane de a căuta și investiga adevărul. Logica internă este, de asemenea, împărțită în naturală și artificială. Naturalul este capacitatea de a judeca și a raționa, formată oarecum prin experiență și exercițiu, în timp ce artificialul este aceeași capacitate naturală, dar care în realitate

viyah se bazează pe reguli, deja date într-un sistem binecunoscut. Odată cu descoperirea acestor reguli, suntem datori experiențelor multor secole trecute și diligenței oamenilor de știință care au

încercat să investigheze îndeaproape abilitățile minții umane. Din care deja se poate înțelege ce avantaj are cel care și-a format mintea prin logica artificială față de cei care nu pot acționa decât cu abilitățile lor, cât de mult i-ar putea învăța propria experiență.

§ 13. De aici însă nu rezultă că logica artificială îl face pe cel care o cunoaște deja să fie liber de erori, chiar dacă este cu totul, căci chiar și cel mai priceput logician poate să facă greșeli în multe feluri nu scuzabil și chiar copilăresc, dacă neglijează să respecte regulile logicii logice sau să aibă prea multă încredere în sine, sau este posibil să-și amintească într-o judecată sănătoasă prin prejudecată, grabă sau orice alt motiv. Dar, în ciuda acestui fapt, că cunoașterea logicii este foarte necesară și utilă pentru fiecare om de știință, acest lucru este clar din faptul că conține suficiente instrucțiuni în sine, folosindu-se de care oricine caută adevărul îl poate găsi sau nu se îndepărtează de el, dacă el însuşi nu vrea să fie înşelat de bunăvoie. Pentru logica este suficient ca ea sa arate calea catre adevar, iar sa-l urmezi ramane la mila omului.

§ 14. Subiectul logicii îl reprezintă proprietățile și abilitățile minții umane. Deci, pentru a studia logica cu roade și beneficii, atunci, înainte de a începe să începem cu regulile ei, este necesar să cercetăm în prealabil câte proprietăți ale minții umane și diferitele sale abilități sunt necesare, astfel încât pe un astfel de sondaj putem baza instrucțiuni logice.

§ 15. Cele mai logice reguli fie vor studia diferitele acțiuni ale minții umane, fie vor arăta folosirea lor corectă în diverse cazuri și împrejurări pentru invenția sau comunicarea adevărului, care este scopul principal și propriu al logicii. Astfel, logica va consta din trei părți principale, dintre care prima se va ocupa de luarea în considerare a operațiunilor minții umane și de prezentarea diferitelor lor tipuri,

în celălalt, se va propune despre semnele adevărului și fundamentele cunoașterii umane, iar al treilea, în cele din urmă, va conține regulile prudenței, modul de a folosi după capacitatea proprie a minții de a găsi sau de a comunica adevărul. Adevărul nu este altceva decât asemănarea gândurilor noastre cu obiectele despre care gândim.

IL O scurtă trecere în revistă a capacităților minții umane

A. Despre sufletul uman în general

§ 16. Numim suflet acea parte a unei persoane care tinde să gândească (cogitare) și voință (velie). Prin cuvântul gândim înțelegem senzația (conscien-tia) de sine și de lucruri exterioare sau diferite de ființa gânditorului. Capacitatea de a gândi se numește rațiune, sau în general capacitatea de a reprezenta (reprezentativa) și cognitivă (cognoscitiva). Facultatea de voință este împărțită în două feluri, căci ea constă fie în înclinarea interioară a sufletului către anumite lucruri și acțiuni care par bune, apoi se numește dorință (apetit), fie

se dezvăluie printr-o anumită retragere de la rău. lucruri și acțiuni și apoi se numește aversiune (aversatio). Mai putem adăuga aici și capacitatea activă, care nu este altceva decât capacitatea de a pune în acțiune ceea ce ne dorim sau ceea ce forțele noastre nu depășesc, iar acțiunea este însăși manifestarea unor forțe care ne sunt asemănătoare.

§ 17. Când ne concepem sau ne simțim pe noi înșine, adică ființa noastră, nu se poate întâmpla să nu simțim ceea ce se întâmplă în trecut, adică sentimentele, gândurile și înclinațiile noastre. Deci, conștientizarea de sine implică și un sentiment a ceea ce este în trecere. Dar ceea ce este în noi, adică gândurile și înclinațiile noastre, sunt esența sau reprezentările lucrurilor exterioare, sau dorința de a le folosi sau de a ne îndepărta de ele. Astfel, senzația (cos-scientia) a ceea ce se întâmplă în noi presupune și senzația lucrurilor exterioare, care se numește senzație (sensatio).

§ 18. Facultatea de vointa se manifesta in doua feluri: fie prin dorinta de a cunoaste ceva mai mult decat altii, fie de a primi ceva ce este in afara noastra. Prin urmare, acțiunile noastre sunt de două feluri: una se referă la rațiunea noastră, sau capacitatea de a gândi și la direcția ei cunoscută, și altele, prin care dorim să primim ceva diferit de noi și să-l folosim și care se numesc morale. Totuși, după cum arată experiența, se întâmplă adesea ca dorințele noastre să ne controleze mintea și anumite gânduri să trezească anumite dorințe în noi, astfel încât una se servește reciproc și se excită reciproc.

§ 19. Facultatea de a dori se bazează pe facultatea de reprezentare și pe iubirea noastră pentru noi înșine. Primul arată cum este ceva, plăcut sau nu, cel din urmă înclină sufletul spre dorință sau aversiune față de el. Dacă nu ne-am iubi pe noi înșine, atunci nici dorința, nici aversiunea nu ar fi incompatibile în noi; dar în măsura în care ne iubim pe noi înșine, dorim acest lucru, ceea ce ne place, și ne întoarcem, ceea ce este dezgustător pentru noi. Și, prin urmare, iubirea de sine ne îndeamnă să cunoaștem lucrurile (căci ne-am plictisit de lipsa de concepte noi), precum și să dorim sau să aversăm față de ceea ce am simțit sau de ceea ce am învățat. Mai mult, ne îndeamnă să știm mai multe și, în plus, ceea ce ne dorim este mai potrivit cu dorința noastră.

§ 20. Ne percepem prin noi înșine și lucrurile exterioare prin organele de simț ale corpului nostru. Și de aceea nu putem să nu admitem o unire foarte strânsă între suflet și corp, de a cărei putere sufletul nostru depinde într-un fel de trup. Această dependență se notează:

1. În senzațiile lucrurilor exterioare, care sunt prin intermediul instrumentelor senzuale; astfel, judecând după diferitele stări din urmă, există și diverse sentimente și concepte.

2. În ideile sau reprezentările pe care sufletul le formează în sine, pe baza simțurilor.

3. În dorințe, entuziasmat de aceste idei.

4. În acțiunile interne sau mentale,

în măsura în care, adică, sufletul este stimulat de senzații pentru a dobândi cunoștințe mari despre obiectele acestor senzații.

5. În acțiuni exterioare, care nu pot fi produse decât prin folosirea și mișcarea membrilor corpului.

6. În senzațiile trupești, plăcerea sau neplăcerea, care, așadar, pentru suflet sunt de așa natură încât sunt asemănătoare sau nu cu structura instrumentală a corpului, pe care sufletul o recunoaște ca fiind a ei.

§ 21. Dar cât de mare este această dependenţă pi, totuşi, nu trebuie considerată astfel încât sufletul, prin propria sa forţă, prudenţă şi raţiune, stăpânite, să nu poată înlătura obstacolele care i se opun din partea trupului. . Din experiență este clar că au existat astfel de oameni care, prin efortul sufletului, au depășit slăbiciunea și lipsa trupului și și-au extins limitele abilităților, limitate de aceasta. Așadar, se cuvine ca sufletul să aibă putere asupra trupului pe care îl animă, care îi servește în loc de un instrument în acțiunile sale, care, dacă nu depășesc abilitățile sufletului, ar trebui să fie atribuite nu atât trup în ceea ce priveşte neglijenţa şi neglijenţa sufletului. Și din acest motiv, regulile: este bine să-și folosească talentele rezonabile sau să-și controleze înclinațiile - trebuie să considerăm că este necesar pentru fiecare persoană care dorește să-și mențină demnitatea firii și să nu-și piardă o asemenea distincție.

§ 22. Ceea ce am spus până acum despre suflet în general va fi suficient pentru scopul propus de noi, adică să cunoaștem ceea ce se numește de obicei suflet în om. În ceea ce privește cunoașterea naturii sale interioare, a conexiunii cu alte lucruri existente și a scopului său, atunci aceasta aparține mai mult metafizicii și, prin urmare, ar trebui interpretată acolo cu mai multă cuviință.

B. Despre abilitățile minții umane

§ 23. În suflet, ca şi într-o fiinţă gânditoare, după autosimţire, ne apare facultatea de senzaţie.

pentru lucruri care sunt diferite de noi (§ 17). Dar efectul acestei abilități este dublu, căci: 1) sufletul primește informații despre schimbarea care a avut loc în organele senzoriale, care se extinde până la sensibilitatea generală sau la senzația stării sale interioare, care se numește pur și simplu simțire. ; 2) prin intermediul acestei schimbări, sufletul devine conștient de sau reprezintă chiar obiectul de la care s-a produs schimbarea în organele de simț, ceea ce este deja

numit reprezentare sau idee. Asemenea idei, în măsura în care sunt dobândite din lucruri materiale sau prin trăiri corporale, se numesc reprezentări materiale sau pur și simplu (herge-sentationes).

§ 24. Simțim un lucru în așa fel încât, din sentimentul trezit de băutură, să dobândim un concept constant și definit despre acest lucru, sau avem un fel de idee despre acest lucru, pe care, pe baza acestuia, confundam melodia cu alte lucruri. În primul caz, simțim și înțelegem clar lucrul, în celălalt caz este întunecat, iar acea idee sau concept este o clară (clara) în care obiectul reprezentat se distinge bine de ceilalți, în timp ce conceptul obscur (obscura). este acela în care obiectul reprezentat nu diferă de alții, ci este amestecat cu acestea. O astfel de lipsă de idei vine fie dintr-o lipsă de sentiment, fie dintr-o lipsă și viciu a sentimentelor în sine.

§ 25. Fiecare știe din propria experiență că suntem înzestrați cu o modalitate de a reține conceptele trecute și de a le relua, care se numește imaginație (imaginatio), și alta, prin care reprezentăm obiectele ideilor cunoscute în aceeași formă. așa cum au fost simțite anterior, și le recunoaștem ca aceleași care au fost înainte, o astfel de capacitate se numește memorie (memoria). Aceasta este în contrast cu uitarea (oblivio), care este dublă: perfectă (absolută), dacă există un lucru cunoscut de noi anterior, nu ne putem imagina din nou, și imperfect (respectiva), dacă există un lucru pe care l-am simțit. înainte, deși ne imaginăm, nu putem ști cum este sau cum a fost simțită.

§ 26. Întreaga facultate a imaginaţiei şi a memoriei se sprijină pe conjugarea (associatio) ideilor, care este o asemenea legătură şi dependenţă între idei, prin care o idee o excită pe alta etc. Ideile care sunt conjugate unele cu altele se numesc acelea care sunt conectate unele cu altele într-un fel. Conjugarea ideilor are loc: 1) dacă au fost primite în acelaşi timp; 2) dacă obiectele acestora sunt asemănătoare între ele; 3) dacă se constată de la noi o oarecare dependență și corelație între obiectele lor; 4) se întâmplă adesea ca ideile reciproc opuse să se excite reciproc; 5) ideile sunt uneori trezite în imaginație și dintr-o anumită stare a senzorială corporală, care le corespunde și care este atât de limitată nu de acțiunea obiectelor, ci de un alt motiv, deoarece acest lucru poate fi observat în vise sau în anumite boli. Pe această conjugare de idei se bazează rememorarea sau amintirea (reminiscentia), care este capacitatea de a recunoaște ideile uitate și temporizate prin intermediul unora legate de ele și de a le transforma în unele clare.

§ 27. Până acum, sufletul la ideile sale, cu excepția numai a capacității de a-și aminti și de a-și aminti, era cuprins într-o manieră pasivă, adică simțea doar că se aflau în el și chiar și felul în care i-a fost prezentat înainte, fără să contribuie câtuşi de puţin la munca imaginaţiei.acestea. Dar după acumularea unui număr suficient de idei și abilitățile ei încep să apară într-un mod activ. În primul rând, atenția (attentio) demnă de remarcat, care nu este altceva decât înclinația și dispoziția sufletului de a cunoaște orice lucru în mod

preferențial față de alții. Sufletul, ascultând, face ceea ce încearcă să deturneze de la alte lucruri care îi apar împreună cât mai mult posibil și le îndreaptă pe toate spre cunoașterea cea mai deplină a lucrului pe care l-a ales. Din care se vede clar că atenția nu poate avea loc în sufletul nostru, decât dacă este precedată în ea de o înclinație oarecare către acel lucru. Totuși, cum uneori puterea atenției din noi este mare și

cât de mult contribuie la cunoașterea cât mai exactă a lucrurilor, acest lucru poate fi cunoscut de oricine, cel puțin oarecum, se va adânci în acțiunile sale și ale altora.

§ 28. La fel, şi imaginaţia se dovedeşte a fi o cale activă, adică idei, după voinţa sufletească, fie unind, fie separând, şi atunci se numeşte fantezie) sau autoimaginaţie. De ce se întâmplă: 1) că sufletul în imaginația lucrurilor care au fost separate, se unește și, unindu-le, reprezintă totul împreună ca un întreg aparte; 2) că în imaginația noastră separăm unele dintre părțile care îl compun de lucru și reprezentăm restul ca un lucru special sau întreg. Ideile noi care au apărut de acolo în imaginație se numesc fantezii sau ficțiuni.Este clar în sine că unele dintre ele sunt posibile, în timp ce altele sunt imposibile; Invențiile imposibile sunt de obicei numite himere sau vise,

§ 29. După ce au fost dobândite un număr suficient de idei, nu se poate întâmpla ca, din cauza mulţimii lor, sufletul să le amintească pe toate şi să le reia după bunul plac. Ea ajută la o astfel de dificultate cu următoarea abilitate: atunci când în imaginația ei sau în contemplație, ea reconsideră ideile care apar, apoi acelea dintre ele care sunt similare în ceva sau în multe privințe între ele, se unesc între ele și impun unele comune. Voi accepta. El acționează la fel cu ceilalți până când își distribuie toate ideile în anumite clase, sau categorii, impunând fiecărei astfel de categorii un semn special. Fiecare clasă nu arată decât asemănarea generală a lucrurilor și natura lor generală; din care au apărut idei sau concepte generale, din care semne, cum ar fi anumite sunete ale vocii, constituie limbajul. Printr-o asemenea repartizare a ideilor în clase, sufletul, în primul rând, câștigă avantajul că, dacă nu este necesar să se reprezinte lucrurile inseparabil sau pentru că au fost simțite, atunci el reprezintă doar o clasă a acestora, și nu fiecare separat; 2) că, după aranjarea ideilor în clase, este mai convenabil să ne amintim fiecare separat; 3) că este mai convenabil pentru ea să compare ideile între ele și să noteze asemănarea sau diferența lor; 4) de ce nu are nevoie

în reprezentarea lucrurilor, amintiți-le așa cum au fost simțite, dar o singură clasă și diferența lor. Impunând semne fiecărei clase, un astfel de suflet capătă comoditate încât nu are nevoie să reprezinte fiecare clasă cu toate accesoriile ei, dintre care numărul este adesea

extrem de mare, ci doar semnul acestei clase, ale cărei caractere sunt mult mai simple decât cele. a unui concept de clasă, iar pentru aceasta este mai convenabil pentru memoria și imaginația lor. Mai mult, sufletul a conceput semne de unire, separare și relație de idei, astfel încât fiecare limbă este alcătuită din semne de idei și semne de relații între ele.

§ 30. Această artă a sufletului este mult ajutată de capacitatea sa de a descompune ideile în caracterele sau părțile lor constitutive, prin intermediul cărora caracterele care constituie ideea unui lucru sunt reprezentate ca idei sau obiecte particulare. Cu ajutorul acestei abilități de a rezolva idei din partea lor, sufletul descoperă asemănări și deosebiri în lucruri și, pe baza unor astfel de observații, clasifică fiecare lucru într-o clasă potrivită. Cu toate acestea, în acest mod de rezolvare a ideilor, sufletul descoperă un nou tip de concepte generale, sau clase, foarte diferite de precedentul, căci astfel de caractere asemănătoare sunt ale lucrurilor care în sine nu înseamnă direct nimic, ci doar se potrivesc lucrurilor. , fiind comparate și combinate între ele. , faceți o categorie că obiectele constitutive nu sunt lucruri, ci doar aceste calități.

§ 31. Capacitatea de a forma concepte generale se numește abstract (abstractiva), iar însuși actul de formare a acestora se numește abstractie (abstractio). Dar în măsura în care obținem concepte generale în două moduri, adică fie prin aducerea lucrurilor într-o singură clasă, fie prin separarea proprietăților lor de ele și apoi comparându-le între ele, este clar că și abstracția este de două feluri: prima este colectiv (synthetìca), care constă în strângerea lucrurilor într-o categorie, și o altă scindare (analytica), care se angajează în descoperirea și separarea personajelor care alcătuiesc lucrurile, iar apoi sunt clasificate între ele. Rezumatul de primul fel, în măsura în care se află în adunarea într-o singură clasă

lucruri inseparabile sau ființe, pot fi numite colective sau independente (substantialia); iar acestea din urmă, în măsura în care înseamnă calități sau relații decente lucrurilor, pot fi numite caracteristice abstracte sau calitative. Clasele sau ordinele de lucruri sunt numite specii, iar clasele de specii sunt numite genuri. O clasă care conține mai multe genuri se numește genul cel mai înalt. Totuși, conceptele de clasă sunt în general numite concepte universale sau generale; conceptele lucrurilor particulare sau inseparabile se numesc concepte particulare sau formale.

§ 32. Purtând între sine idei generale sau speciale, sufletul este conștient de afinitatea sau diferența lor, când face aceasta, se spune că judecă; iar judecata (judicium) este o astfel de acțiune a sufletului în care el unește sau separă ideile între ele. Și că întreaga facultate de judecată se sprijină pe facultatea de abstractizare, acest lucru este evident și din faptul că sufletul în judecată nu face altceva, de îndată ce subsumează o idee, care este obiectul sau subiectul judecății, sub o anumită clasa sau se desparte de ea. Asemenea judecăți, dacă se bazează pe un sentiment interior al

sufletului, prin care opa vede asemănări sau neasemănări între lucruri, se numesc intuiții (intuitiva), ca și cum ar depinde numai de viziunea sufletului. Și care judecăți le face sufletul, sau leagă sau împarte idei între ele cu ajutorul unei a treia idei, în legătură cu ele, atunci astfel de judecăți se numesc inferențiale (discursiva), în măsura în care, adică depind de concluzia sau pe compararea a două idei din a treia, și nu dintr-o simplă vedere a sufletului asupra lor. Toată această acțiune se numește raționament (ratiocinium), iar capacitatea de a judeca și a raționa se numește înțelegere (ratio). Despre proprietatea judecăților și raționamentului și despre diferitele lor tipuri, în locul ei vor fi propuse mai ample.

§ 33. Abilitățile arătate ale minții, deși se găsesc la toți oamenii, dar la aproape toată lumea într-un grad diferit

nici, de ce apare această diferență mentală aproape infinită! Căci unul predomină în memorie, altul în imaginație, al treilea în prudență. Unul este mai capabil de distragere a diviziunii, în timp ce celălalt este mai capabil de distragere colectivă. Unul descoperă mai convenabil asemănări între lucruri, iar celălalt -. deosebire, și așa mai departe, încât aproape fiecare îl întrece pe altul în unele daruri duhovnicești, iar alții îl întrece pe el în altele. Și, în sfârșit, acea minte este de obicei considerată mare și excelentă, care are mai mult decât altele și nu totul în cel mai înalt grad. O astfel de superioritate a minții depinde de vivacitatea imaginației și ascuțimea judecății, deoarece aceste facultăți ale minții umane sunt cele mai importante. Motivele pentru aceasta sunt atât de variate și atât de amestecate între ele încât este dificil să se stabilească cât de mult ar trebui să i se atribuie căruia. Multe exemple ale celor mai faimoși bărbați arată că influența creșterii, tipul de viață, timpul în care se trăiește, circumstanțele externe și compoziția corpului însuși ar trebui atribuite în special unor astfel de motive. Dar dacă există o asemenea diferență de abilități chiar și în suflete, acest lucru nu se știe și nimic nu poate fi afirmat cu adevărat despre aceasta.

LOGICĂ PARTEA ÎNTÂI

DESPRE ACȚIUNILE MINȚII UMANE

CAPITOLUL ÎNTÂI

DESPRE IDEI SAU CONCEPTE

Membru unu, despre diferite tipuri de concepte

§ 34. Prin cuvântul idee în general trebuie să înțelegem orice conștiință din suflet sau senzație a ceea ce este diferit de suflet. Dar în măsura în care obiectele despre care există conștiință în suflet sunt multe lucruri diferite, atunci de acolo provin și diferite tipuri de idei, căci acestea sunt: 1) sau lucruri care sunt înțelese de simțuri, ale căror idei se numesc.

nu este vorba de reprezentări (repraesentationes), idei sensibile sau materiale, sau care sunt înțelese doar de intelect, ale cărui idei se numesc raționale (intelectuales) sau pur și simplu noțiuni (notiones); 2) fie lucruri speciale, fie inseparabile, ale căror idei se numesc speciale, fie obiecte abstracte, ale căror idei se numesc abstracte sau generale; 3) sau lucruri care în toate părțile lor constitutive sunt aceleași, ale căror idei se numesc simple (simple) sau ale căror părți constitutive nu sunt asemănătoare între ele și diferă de inimă, ale căror idei se numesc complexe (complexa). Mai mult, ideile simple și complexe sunt fie legate de sentimentele noastre, fie de rațiune, deoarece putem sau nu putem distinge nimic din obiectele experimentale cu sentimente sau rațiune.

§ 35. În ceea ce privește însăși ființa gânditoare sau în raționamentul diferitelor moduri de a reprezenta lucrurile, o idee este: 1) fie adevărată, dacă lucrul reprezentat în ea este așa în sine așa cum apare, fie falsă, dacă este invers; 2) de asemenea întunecat (obscura), agitare, care este insuficientă pentru a recunoaște un lucru și a-l deosebi de altele, sau clar, care este suficient pentru aceasta; 3) fie separat (distincta), când lucrul este prezentat în așa fel încât împreună părțile, proprietățile și accesoriile sale, fiecare separat, să difere unele de altele, fie fuzionat (confusa), în care lucrul este prezentat fără nicio diferență între ei înșiși separat părți și proprietăți, constituenții săi; 4) fie suficient (sufîciens), care este suficient pentru a deosebi un lucru de toate celelalte, oricâte ar fi, chiar și cele mai asemănătoare, fie incomplet, ceea ce este insuficient pentru aceasta; 5) proporțional (adacquata), când un lucru este prezentat exact cu toate accesoriile sale, sau disproporționat, în care se întâmplă opus și care este fie mai mare, fie mai îngust decât subiectul său; 6) superficial (supericialis), în care lucrurile sunt prezentate numai cu acelea din accesoriile lor, care din prima dată și, ca să spunem așa, apar cu forța sentimentelor sau rațiunii, sau detaliate, când sunt cele mai ascunse simțurilor.

aparținările lucrurilor pe care sufletul le reprezintă; 7) negativ, când ceva este prezentat ca pur și simplu neavând accesorii cunoscute, sau afirmativ, în care se întâmplă invers.

Membru al celui de-al doilea. Despre bunătatea ideilor și a mijloacelor

pentru a realiza acest lucru

§ 36. Perfecţiunea ideilor sau a bunătăţii constă în claritatea şi completitudinea lor. Prin urmare, ideile care sunt clare, suficiente și detaliate ar trebui considerate mai bune decât cele care sunt obscure, insuficiente sau superficiale. Pentru a afla cum este posibil să dăm ideilor noastre claritatea necesară, este necesar să luăm în considerare motivele care împiedică desăvârșirea ideilor noastre.

§ 37. Experiența dovedește că întunericul și imperfecțiunea ideilor se produce:

a) În raționamentul lucrurilor supuse sentimentelor

1) Din limitarea și lipsa sentimentelor noastre, motiv pentru care se întâmplă ca unele lucruri să ni se arate diferit de ceea ce sunt în sine; 2) din senzația pripită a obiectelor; 3) dintr-o lipsă de atenție necesară pentru o cunoaștere decentă a unui lucru;

4) din distracția simțurilor, care vine dintr-o multitudine de lucruri care ne uimesc colectiv simțurile;

5) din asemănarea excesivă a lucrului și cel mai apropiat, decât se vede, legătura lui cu alții, cu care se simte împreună; 6) din încrederea excesivă în sine, din cauza căreia credem că deja am simțit suficient despre ceva; 7) Trebuie să includem aici și cauze exterioare care împiedică să simtă un lucru cu o atenție mulțumită și care sunt ascunse fie în lucrul însuși, fie în altele care sunt diferite de el.

b) În raționamentul obiectelor rezonabile

1) Din reprezentarea întunecată a obiectelor sensibile, pe conceptul căruia se bazează ideea rațională; 2) de la obstacole sau imposibilitate la adâncire. Aprofundarea (reflexio) este atenția sufletului, străduindu-se pentru o mai bună cunoaștere a proprietăților interne ale unui lucru, fiecare separat; 3) aceste obstacole ar trebui să includă și graba în judecată, prejudecățile care decurg din diverse cauze și deficiențele cunoștințelor preliminare.

§ 38. Din aceasta rezultă clar că pentru a dobândi o concepție clară și suficientă despre orice lucru, este necesar:

1) înclinația sinceră a sufletului către cunoașterea acesteia;

2) perfecțiunea simțurilor, dacă obiectul este doar senzual și mintea este suficient de educată și pregătită pentru a cunoaște ceea ce nu poate fi cunoscut de simțuri; 3) ca să nu existe obstacole sau să fie decent să simți un lucru, sau să aplici atenția cuvenită cunoașterii acestuia; 4) un lucru cognoscibil trebuie să fie atent comparat cu altele asemănătoare pentru a-și descoperi propria diferență față de ceilalți; 5) în măsura în care, și mai ales în cazurile dificile, nu ne putem și nu trebuie să ne bazăm complet pe sentimentele și înțelegerea noastră, trebuie să folosim dovezile și opiniile altora și să le suportăm cu observațiile noastre.

§ 39. Regulile propuse sunt aproape suficiente pentru a dobândi concepte clare și suficiente despre lucruri, dar în ceea ce privește conceptul de cele separate și detaliate în special, atunci semnele cele mai importante ale acestora sunt următoarele: Can; 2) dacă le putem repovesti altora; 3) dacă chiar și aceste semne, putem descoperi mai

departe și propriile noastre semne. De aici rezultă clar că fiecare idee devine mai divizată și mai detaliată, cu atât mai mult se rezolvă în alte idei simple, iar acestea mai departe în altele, ceea ce se numește rezoluția ideilor (idearum analysis). Cu toate acestea, trebuie remarcat: 1) că

într-o asemenea rezoluție de idei nu trebuie să treacă, altfel, de la diversitatea conceptelor, prin rezoluția celor primite, se va produce întunericul subiectului cel mai important (§ 37, a. 4); 2) și nu o putem continua, chiar dacă am vrea, dincolo de un anumit punct, și asta fie din cauza limitărilor minții noastre, fie din cauza simplității firești a subiectului însuși, în care nimic nu mai poate fi deslușit și recunoscut. ; 3) si din motivele de mai sus, nu putem avea multe lucruri, si mai ales nici o diversitate in sine, cu exceptia unor concepte clare; 4) totuși, nu trebuie gândit că despre acel lucru despre care noi acum, în afară de conceptul de clar sau incomplet complet, nu avem sau nu putem avea, nu mai putem avea deloc conceptul de clar sau mai mult. detaliat unul sau alții. Foarte multe lucruri ne sunt lămurite din întâmplare sau din noroc; în multe altele, altele prevalează asupra noastră cu inteligența și înțelegerea lor. Pentru aceasta, cu o asemenea lipsă a puterii noastre, este necesar să folosim ajutorul altora, dar în așa fel încât să nu credem convenabil pe toți cei pe care îi considerăm cei mai rezonabili, ci cu unele și, în plus, cu o testare atentă a ceea ce celălalt pretinde drept drept și pentru el însuși la fel de cunoscut .

§ 40. Deși conceptele de „lucruri complete și proporționale pentru orice iubitor de adevăr ar fi extrem de utile, și deși trebuie să folosim posibila diligență pentru a le realiza, dar din moment ce o persoană în multe cazuri este lăsată doar să se apropie de perfecțiunea cunoașterii, și nu pentru a o realiza, atunci de aici e clar că trebuie să ne gândim la acele idei complet complete cu care se laudă unii oameni și cât de modesti trebuie să fim în raționamentul nostru despre noi înșine și cunoștințele noastre despre lucruri. Dar, în ciuda acestui fapt, atingerea unor idei complete și pe măsură trebuie să fie scopul special și unic al eforturilor minții noastre, căci nu de puține ori atât din conceptul cel mai îngust al lucrurilor, cât și din cel mai extins, apar erori. .

Membru al treilea. Despre semnele ideilor, sau cuvintele care le semnifică

§ 41. După cum sa arătat deja în § 29 și 30, explicăm ideile noastre universale prin semne cunoscute sau, după uzul comun al oamenilor, prin sunete compuse pronunțate de voce. Aceste sunete se numesc cuvinte sau termeni. Dar, așa cum termenii abstracti sunt fie independenți, fie calitativi, fie, în cele din urmă, însemnând diverse idei între ei (§ 29), tot așa există și alți termeni care semnifică unele lucruri,

altele - calitățile și starea (modusul) lucrurilor și altele. exprimând modalități cunoscute de conectare a ideilor. De aici au apărut părțile de vorbire binecunoscute și compoziția lor între ele.

§ 42. Totuși, termenii, în măsura în care sunt semne de idei și așa cum folosim noi, au o importanță diferită, căci unii corespund perfect ideilor lor și le exprimă exact, în timp ce alții sunt doar parțial, unii de fapt hotărâți să însemne cunoscut. idei, iar altele doar pentru a le semnifica prin asemănare sau prin asemănare, altele exprimă un singur lucru, în timp ce altele multe și, în plus, diverse. De aici rezultă distincția dintre termenii numiți definiți (definitus) și nehotărâți, dintre propriu-zis (proprius) și metaforici sau figurați, dintre fix (fixus) și reciproc (ambiguus). Alți termeni au același sens sau foarte asemănător, iar aceștia se numesc sens identic (homonymici) sau sens similar (sinonimici). Altele nu au o semnificație permanentă, iar lucrurile pe care le explică sunt mai mult simțite decât imaginate, iar acestea se numesc domestice (familiares). Altele sunt astfel cărora nici un concept sau sentiment nu le corespunde și care sunt pe bună dreptate numite goale (vagi sou inanes).

§ 43. Din această diferență de termeni, inconsecvența și ambiguitatea lor decurg foarte adesea obscuritatea și cele mai mari erori în judecăți și speculații, căci, întrucât suntem obișnuiți să folosim termeni împreună.

o sută de idei, iar acestea în locul lucrurilor în sine, se întâmplă adesea să folosim termenul de ambiguu pentru permanent, metaforic - pentru al nostru, familiar numai prin ton - pentru complet cunoscut, fără nicio teamă de unde va fi o astfel de utilizare neglijentă. conduce-ne ; și în acest fel îi expunem de foarte multe ori pe ceilalți, și nu de puține ori pe noi înșine, erorii și prejudecăților.

§ 44. Despre cauzele unei asemenea lipse în vorbirea umană și despre cum poate fi evitată (dacă se poate) nu este locul să vorbim aici. Dar în măsura în care trebuie să avem un fel de limbaj prin necesitate, este necesar să propunem niște reguli, care, amintindu-ne nu atât de convenabil, ar putea cădea în erori care rezultă dintr-o lipsă de limbaj. Dintre acestea, cele mai importante sunt:

I. Nu trebuie să credem că știm deja lucrul în sine, de îndată ce se cunoaște orice termen. Termenii reciproc, nedeterminat, casnic și gol sunt exemple în acest sens.

II. Pe cât posibil ar trebui să folosim termeni constanți și definiți, dacă nu vrem să ne introducem pe noi și pe ceilalți în erori.

III. Dacă la un moment dat, prin necesitate, este necesar să se folosească un termen care nu este destul de constant sau ambiguu, atunci în acest caz sensul și sensul exact al acestuia la acel moment trebuie explicate fie prin termeni care au același înțeles, fie printr-o explicație și o descriere cât mai detaliată a lucrului pe care îl semnifică, iar acest lucru se cere și altora.

IV. Se întâmplă adesea ca sensul real al unui alt termen să poată fi înțeles doar din contextul vorbirii sau din conexiunea și fluxul gândurilor și, prin urmare, nu toți termenii care, luați separat, au o oarecare obscuritate, ar trebui considerați întunecați, nu toți termenii. aceleași, care, luate separat, esența este clară, sunt aceleași în context.

V. Pentru ca alții cu care vorbim să ne înțeleagă, trebuie să aderăm la utilizarea limbajului, de asemenea, nu trebuie să ne abatem de la sensul obișnuit, decât în extremă necesitate, adică ɵ. Când

nu ne putem descrie gândurile într-un mod simplu, dar chiar și atunci o nouă cunoaștere a termenului trebuie explicată în detaliu în modul arătat mai sus.

§ 45. Deși cuvintele sau termenii noștri semnifică numai idei universale, totuși ele pot avea și semnificația de particularități și particularități prin intermediul pronumelor atașate acestora, numărul de idei semnificând, de exemplu: oricare, unele, aceasta etc. - sau să primească un astfel de sens din contextul însuși. Deci, trebuie observat cât de extins este sau ar trebui să fie sensul oricărui termen, astfel încât acesta să nu fie cauza erorii sau obscurității.

§ 46. Ideile sunt fie pozitive, fie negative (§ 35). Și, prin urmare, termenii care le semnifică sunt fie pozitivi, fie negativi. O astfel de diferență, deși reiese destul de clar din cuvintele etimologice de diferență, este foarte adesea o idee pozitivă explicată printr-un termen negativ și, dimpotrivă, de exemplu. needucat, nepoliticos; iar uneori termenul pozitiv este egal cu cel negativ, ca crud și inuman, vicios și nelegiuit și așa mai departe. Și uneori termenul pozitiv, deși nu este egal cu negativul, nu îl neagă complet și nu înseamnă încă opusul acestuia, de exemplu. dulce și nu amar etc. Pentru a observa această diferență în termeni, trebuie fie să folosim noi înșine cuvintele cu atenție și să le înlocuim cu altele, fie să ascultăm cu atenție discursurile altora și să luăm în considerare cuvintele lor. În sfârșit, trebuie remarcat că orice termen negativ are forță de afirmare, dar numai în sensul în care este negativ, iar conceptul de negație nu trebuie să se extindă la afirmarea într-un lucru a ceea ce este în el nu din lipsă. de orice proprietate, așa că, de exemplu, ar fi foarte imprudent să folosim cuvântul neînvățat în loc de prost și nefericit în loc de binevoitor,

Notă. Pentru a da exemple, detaliile pentru fiecare definiție și regulă, conținute în § anterior, sunt lăsate la explicația orală, dar sunt lăsate aici pentru concizie.

CAPITOLUL DOI

DESPRE OPINII ȘI SUGESTII

Membru în primul rând. Despre diferite tipuri de propuneri

§ 47. Din această facultate umană de discriminare și abstracție pleacă o alta, adică facultatea de a judeca, iar judecata nu este altceva decât unirea sau separarea unor idei care au fost demolate între ele, căci observăm cu simțul nostru interior că lucrurile sunt fie aceleași, fie similare, fie diferiți, că aparțin acestor clase principale sau nu, că astfel de apartenențe le sunt specifice sau nu - în toate aceste cazuri există întotdeauna o idee între ele, sau diviziune sau combinație , iar aceasta acțiunea, dacă este exprimată în cuvinte, se numește propoziție.

§ 48. Două idei sunt, deci, necesare pentru judecată, dintre care cea cu care se leagă sau se vorbește celălalt se numește subiect (subjectum), și care este legată de prima și care o afectează pe cealaltă, se numește predicat (praedicatum) și semnul, aplicat la predicat și care exprimă legătura sau separarea acestuia cu ideea subiectului - o grămadă (copula), care se presupune că uneori se manifestă prin particula să mănânce sau să nu mănânce , și uneori în secret. Din care reiese clar că fiecare propoziție trebuie să fie formată din trei părți, i.e. de la subiect, predicat și copula.

§ 49. Dar întrucât în judecarea ideilor fie combinăm, fie separăm, este clar că judecăţile sau propoziţiile sunt fie afirmative, fie negative, prima în care combinăm ideile, iar celelalte în care separăm. Însuși modul de a judeca este de obicei diferit, deoarece predicatul este atribuit subiectului fie explicit și simplu, fie cu o oarecare limitare și rezervă; prin urmare, propozițiile sunt explicite, sau categorice și implicite, sau necategorice, de exemplu: El este fericit și se pare că este fericit; Dacă nu sunt înșelat, atunci trebuie să-l consider fericit; Cât despre spiritul său, este fericit și așa mai departe.

§ 50. Judecând după spațiul sensului sau al cantității, judecățile sunt fie generale (universalia), în care subiectul este un concept general, fie un termen, adică o întreagă clasă de lucruri, fie particulare (particulada), în care conceptul al subiectului conține doar câteva lucruri. , într-o clasă de ființă, sau special (singularia), în care subiectul este un lucru special. Propozițiile universale sunt semnificate sau pot fi semnificate prin pronumele toți și așa mai departe, private - unii sau cineva, special - prin pronumele asta și altele asemănătoare cu aceasta.

§ 51. Există şi alte feluri de judecăţi (synthetica), iar altele fragmentare (analytica). Primele sunt cele în care subiectul și predicatul sunt ambii biți abstracti (§ 31), de exemplu: Fiecare persoană este un animal; Nicio pasăre nu este un pește; Fiecare lucru bun este util; Mândria nu este o virtute, dar acestea din urmă sunt acelea în care predicatul în raționamentul subiectului este ceva calitativ, de exemplu: Omul este slab; Acest triunghi este echilateral;

Privirea înțeleaptă până la capăt; Fiecare animal se mișcă și așa mai departe. Pe scurt, propozițiile cu cifre sunt acelea în care se arată afinitatea ideilor, fragmentare, în care se exprimă compatibilitatea, sau co-posibilitatea, a predicatului din subiect.

§ 52. O propoziție simplă este aceea în care există un singur subiect și predicat, una complexă, dimpotrivă, este aceea în care mai multe subiecte sau predicate sunt împreună. Propozițiile complexe includ și toate acele propoziții în care legătura dintre subiect și predicat nu este clară, ci nedefinită și conjecturală, care sunt esența tuturor propozițiilor implicite (indirectae) (§ 49), cărora le aparțin și ele:

I. Condițional (conditionalis s. hypothetica), în care predicatul este atribuit subiectului numai sub o anumită condiție, de exemplu: Dacă este destul de cunoscător, poate să o facă. , altfel nu se explică nimic autentic; b) daca conditia este imposibila, atunci oferta are forta de negatie

zicale, de exemplu: Dacă poți fi deasupra oamenilor, atunci îi poți dispreţui, adică nu trebuie să-i disprețuiești.

II. Despărțirea (disjunctiva), care constă din două sau mai multe subiecte sau predicate, dar care, totuși, contrazicându-se reciproc, nu pot fi împreună și, prin urmare, sunt legate prin cuvinte, fie că, fie etc., de exemplu: Ori ești bun, ori viclean , că asta faci; Cel care a practicat multă vreme știința și nu știe nimic a fost fie neglijent, fie prost. Este de la sine înțeles că astfel de propuneri nu arată nimic autentic în sine până când fie toți termenii divizori, cu excepția unuia, sunt respinși, fie unul dintre ei este afirmat direct sau categoric.

III. Excepțional (exceptivae), în care predicatul este atribuit subiectului, deși direct, dar menționând o oarecare împrejurare când legătura dintre ele nu poate avea loc. Ele sunt recunoscute prin cuvinte, cu excepția, excluderea etc., astfel de excepții, în special, arată opusul a ceea ce a fost afirmat în general în propoziția însăși, de exemplu: Pe lângă vorbăreală, el nu este o persoană neplăcută.

IV. Restrictive (restritivae), în care predicatul este atribuit subiectului într-un anumit sens, altfel este indecent. Cuvintele care denotă limitare sunt: în măsura în care se referă, pentru că, în funcție de cum și așa mai departe, de exemplu: În ceea ce privește istoria, este un om învățat; Judecătorul, ca atare, trebuie să fie strict. În aceste propoziții, legătura dintre predicat și subiect este clară doar sub restricția spusă, în celălalt caz fie direct negativă, fie complet îndoielnică.

V. Comparativ (comparativae), în care se compară două sau mai multe lucruri în argumentul unui predicat, care amândoi, dar într-un grad și cantitate diferit sau asemănător, se potrivește, de exemplu: Viteaz decât Hercule, mai mult în nenorocire decât în fericire merită

veneraţie. Nimic autentic nu poate fi dedus din asemenea propoziții; și sunt clare doar atunci când știm suficient pentru a compara

obiectul din ele sau lucrul cu care este comparat altul. Propozițiile excepționale, restrictive și comparative se numesc în general interpretative sau explicative, deoarece sensul acestora, pentru a fi clar, necesită explicație.

§ 53. Acum este necesar să propunem despre diferitele denumiri ale propoziţiei, care sunt folosite de unii filozofi şi mai ales de matematicieni. Fiecare propoziție este fie speculativă, teoretică (th-eo-retica), fie activă, practică (practica); primul presupune că ceva există sau se întâmplă, în timp ce al doilea spune că ceva] poate fi făcut sau ar trebui făcut. În raționamentul forței și clarității lor interioare, unele propoziții sunt nedemonstrabile (indemonsrabiles), care sunt clare în sine, astfel încât nu necesită nicio dovadă pentru afirmația lor, altele demonstrative (demónstrateles), care necesită mai multe dovezi sau prin mijloace. de dovadă poate fi clară. Alte propoziții sunt și ele adevărate, altele sunt false, altele sunt îndoielnice, ceea ce reiese din însuși numele lor. O propoziție care nu este demonstrativă, fie că este teoretică, se numește axiomă (axiomă), sau dacă este practică, cerință (postulatum); o propoziție de demonstrație teoretică se numește teoremă (teoremă), în timp ce una practică se numește problemă sau problemă (problema). Adăugările sau consecințele (corollaria s. consectaria) sunt astfel de propoziții care sunt derivate direct din altele. Explicațiile sau remarcile (scholia) sunt propoziții care servesc la explicarea altora, iar în cele din urmă lemele sau gândurile împrumutate (lema) sunt propoziții preluate dintr-o altă știință pentru a demonstra sau explica unele dintre propunerile noastre.

Membru al celui de-al doilea. Despre proprietățile propunerilor efectuate împreună

§ 54. După ce am enumerat diferitele tipuri de propoziții și numele lor, rămâne să sugerăm despre proprietățile lor în

în cazul în care propozițiile din raționamentul materiei, adică din raționamentul subiectului și al predicatului, sunt aceleași, dar în raționamentul calității sau cantității sunt diferite. O astfel de comparare a propozițiilor se întâmplă în patru moduri: 1) prin intermediul unui singur semn; 2) contrarii; 3) prin supunere și 4) prin transformare.

§ 55. Propozițiile cu același înțeles sunt acelea care, deși cuvintele diferă, dar au același înțeles, de exemplu: Știința este utilă și educația minții pentru o persoană este de mare folos. Dacă una dintre

aceste propoziții este adevărată, atunci cealaltă este aceeași; dacă una este falsă sau îndoielnică, atunci la fel este și cealaltă.

§ 56. Contradicția este înlăturarea propozițiilor care sunt opuse una cu cealaltă, unde unul afirmă despre același subiect care îl neagă pe celălalt și, în ciuda acesteia, se întâmplă în trei feluri:

1. Când pedepsele penale opuse sunt demolate între ele, de exemplu: Toți oamenii sunt rezonabili și nu există o singură persoană care să fie rezonabilă, de asemenea, utilul ar trebui să fie întotdeauna preferat celui dăunător și utilul nu trebuie să fie niciodată preferat celui dăunător. Asemenea propuneri sunt numite opuse (contrariae); dintre acestea, ambele pot fi false, dar niciodată doar unul este adevărat, așa cum se poate vedea din exemplul însuși.

2. Când se fac propuneri opuse între ele, unul general, iar celălalt particular, de exemplu: Orice lucru bun este plăcut lui Dumnezeu și un bun este neplăcut lui Dumnezeu. Aceste propuneri se numesc contradictorii (contradictoriae), căci cine le admite pe amândouă se va contrazice; de aici rezultă clar că, în mod necesar, una dintre ele trebuie să fie adevărată, iar cealaltă falsă.

3. Când sunt reunite propoziții parțiale contradictorii, propozițiile de somn sunt numite opuse (subcontrariae), de exemplu: O persoană este învățată și o persoană este neînvățată. Aceste propuneri se presupun reciproc.

§ 57. Subordonarea (subalternatio) este înlăturarea a două propoziții, deși diferite ca cantitate, dar identice ca calitate; în ele, propoziţia omniprezentă se numeşte conţinând (subaltérnalas), iar particularul - conţinând (subalternata), de exemplu: Everyone should be loved; O persoană trebuie să fie iubită; Nimeni nu se poate păzi la fiecare oră; Nimeni nu se poate păzi la orice oră,

§ 58. Transformarea este o astfel de schimbare a oricărei propoziții, încât în ea subiectul devine predicat fără a încălca valabilitatea propoziției transformate, astfel încât propoziția transformată urmează într-un fel din propoziția transformată. Si se intampla: 1) simplu, cand fara o schimbare in cantitate predicatul este pus in locul subiectului; 2) imperfect (per accidents), când se întâmplă cu o modificare a cantității.

§ 59. Se schimbă pur și simplu propozițiile universale negative și afirmative parțiale, ca și cele universale afirmative, dar numai acelea în care predicatul este concurent cu subiectul, de exemplu:

1. Nicio piatră nu este o persoană.

Prin urmare]. Niciun om nu este o piatră.

2. Un francez este învăţat.

Sl. Un om de știință este francez.

3. Fiecare om este un animal rațional.

Sl. Fiecare animal rațional este o ființă umană.

Propunerile care sunt afirmative, particulare și universale, cu excepția celor de mai sus, pot fi transformate doar imperfect (per accident), de exemplu:

Fiecare om este un animal. Sl. Un animal este o persoană.

Propozițiile care sunt speciale în transformare au puterea de omniprezent și sunt transformate ca atare, de exemplu]:

Peter nu este mândru. Sl. Nimeni nu este mândru de acest Petru.

Membru al treilea. Despre importanța diferită a judecăților privind cunoașterea lucrurilor, asupra definiției și împărțirii

§ 60. Facultățile minții noastre au un scop, astfel încât prin ele cunoașterea lucrurilor să-și primească claritatea, fermitatea, soliditatea și certitudinea ei. Dar judecăți diferite corespund acestei intenții în moduri diferite. Și, în primul rând, dacă comparăm judecățile negative și afirmative între ele, atunci putem fi cu ușurință siguri că prin judecățile negative câștigă și se răspândește puțină cunoaștere a lucrurilor noastre, deoarece propozițiile negative ne arată doar ceea ce nu este ceva și ce înseamnă. nu au, dar nu ce este și ce are, deși fiecare lucru, luat în sine, are propriile sale calități. Astfel, modul negativ de a judeca ne oferă doar un concept negativ al unui lucru, care este întotdeauna insuficient și incomplet. De ce ar trebui un iubitor de adevăr să fie mai sârguincios în dobândirea judecăților afirmative decât a celor negative.

§ 61. În această înțelegere, judecățile afirmative au o importanță diferită. Unele sunt de așa natură încât în ele predicatele constituie un fel de calitate constantă a subiectului, prin care acesta este, dacă nu din toate, cel puțin din mulți, diferit, în timp ce altele sunt de așa natură încât în ele predicatele din raționamentul subiectului lor sunt ceva accidental și variabil și în nici un fel favorabil distingerea subiectului de alte lucruri. Și, prin urmare, cel care se străduiește să realizeze o cunoaștere exactă a lucrurilor trebuie cu siguranță să se străduiască mai mult la formarea unor astfel de judecăți, în care predicatul constă din diferențe constante și suficiente de lucruri, decât la acelea în care predicatele înseamnă doar niște accesorii accidentale ale subiectul.

§ 62. Totuși, astfel de judecăți, în care predicatele înseamnă apartenențe constante ale subiectului, adesea în raționamentul oricărui lucru sunt atât de multe încât noi, datorită mulțimii

dintre acestea și dintre diferențe putem obține doar un concept amestecat despre tonul lucrurii (§ 37). Și asta cu atât mai mult cu cât multe dintre aceste judecăți sunt consecințele unora altora, multe sunt cuprinse în altele și sunt într-un fel identice cu ele. De ce ar trebui să se străduiască cineva care dorește să dobândească un concept clar și distinctiv al unui lucru și mai ales să dobândească astfel de judecăți despre el, care predicate, luate împreună, constituie proprietatea distinctivă inițială a acelui lucru, pe care toate celelalte proprietăți și accesoriile ar baza revendicarea sau, cu alte cuvinte, ar trebui să încercăm să formați o judecată asupra unui lucru în așa fel încât natura și proprietățile sale interioare să fie semnificate.

§ 63. O astfel de judecată despre orice lucru, explicându-i natura și deosebindu-l suficient de toate celelalte lucruri, este de obicei numită definiție. Este de la sine înțeles că astfel de judecăți se bazează doar pe concepte clare, distincte și suficiente despre lucruri. Dar cum putem obține astfel de concepte? Este o revizuire zdrobitoare și o testare a tuturor bunurilor dintr-un lucru? Dar în aceasta vom întâmpina multe dificultăți și neplăceri, deoarece: 1) multiplicitatea și diferența de apartenențe găsite în fiecare lucru va produce mai degrabă confuzie în conceptul nostru despre el decât să ne dea o idee clară despre el (§ 37); 2) o astfel de căutare a multor și diferite obiecte legate de un singur lucru necesită în mod necesar o întârziere lungă și o atenție atentă, pentru care rareori avem comoditate și rareori suntem capabili. Deci, este necesar să luăm în considerare în prealabil ceea ce constituie natura, sau esența lucrurilor în general, pentru ca, după ce am învățat acest lucru, să putem găsi și descoperi mai comod în ele calitățile originale și suficient de distinctive care constituie propria lor esență.

§ 64. Permanente şi nedespărţite în lucruri, bunuri sau proprietăţi, sunt duble: 1) cele care într-un lucru sunt comune cu alte lucruri din categoria lui; 2) care îi aparțin de fapt și prin care

diferă de alte lucruri din clasa sa. Primele constituie proprietatea sa generală și generică, iar cele din urmă diferența sa specială sau specifică și ambele, luate împreună, constituie natura sau esența sa completă. Toate celelalte bunuri notate în mod constant în el fie decurg din ele, fie sunt conținute în ele. Deci, definiția, întrucât ar trebui să explice natura interioară a unui lucru, ar trebui să conțină în predicatul său: 1) felul de lucru sau clasa; 2) diferența acestei specii. De ce, de dragul de a dori să facem o definiție a unui lucru, ar trebui mai întâi să caute: 1) cărei clase anume de lucruri îi aparține; 2) prin ce proprietate se deosebește cel mai mult de ceilalți în aceeași clasă de lucruri care sunt cu el. Conceptul de lucru clasic îl va distinge de toate lucrurile din alte clase, în timp ce conceptul de lucru anume îl va distinge de altele asemănătoare lui, și astfel definiția acelui lucru va deveni completă și suficientă.

§ 65. Acum rămâne de adăugat ceva despre nevoile unei bune definiţii: 1) trebuie să fie scurtă; 2) clar; 3) proporțional, adică ar conține nici mai mult, nici mai puțin decât cât este în lucrul care se definește sau în lucrul care se definește (de-finitum); 4) astfel încât să constituie același lucru cu definitul său, sau astfel încât propoziția care exprimă definiția să poată fi pur și simplu transformată, fără a încălca adevărul și dovezile. Erorile, care sunt numite cerc în definiție (circulus in definiendo), i.e. atunci când definim un lucru prin altul, și acesta din nou prin primul, ar trebui evitat în toate modurile posibile.

§ 66. Definiţiile sunt diferite şi anume: o altă definiţie se numeşte verbală, care calculează proprietăţile prin care un lucru se deosebeşte de altele, şi alta materială, în care se explică cauzele şi metoda originii lucrului care se defineşte. În sine, este clar că acesta din urmă are un avantaj față de primul și contribuie mai mult la cunoașterea cât mai exactă a lucrurilor. Dar în măsura în care fie nu cunoaștem originea și starea interioară a multor lucruri, fie, ca și oamenii, nici nu putem ști, atunci rămâne în acest caz, cu lipsa unei definiții materiale.

împărțirea să se mulțumească cu verbalul și să-l folosească în mod corespunzător; iar a ne strădui să realizăm ceea ce ne depășește puterile ar însemna curiozitate desăvârșită și de prisos.

§ 67. Mai mult, nu trebuie să ne gândim că putem da definiţii tuturor obiectelor pe care le întâlnim. Sunt multe despre care nu știm și, deși știm despre multe, nu putem explica diferența dintre specii sau nu o putem explica în cuvinte. Motivele pentru aceasta par să fie următoarele: 1) conceptul obscur al acelor lucruri, adică ignorarea cărei clase îi aparțin și în ce fel diferă în special; 2) lipsa limbajului, ale cărui cuvinte constitutive înseamnă doar conceptele principale și nu se extind la înțelesul lucrurilor private și inseparabile, care sunt aproape nenumărate, motiv pentru care se întâmplă că deși definim un lucru în minte, nu o putem explica altora din lipsa cuvintelor. Pentru aceasta, conceptul trebuie comunicat despre astfel de lucruri într-un alt mod decât prin intermediul definițiilor. Între timp, trebuie menționat că nu putem da definiții tuturor lucrurilor speciale.

§ 68. Descrierea se deosebește de definiție prin aceea că, deși în ea se calculează și aparținările și proprietățile unui lucru, ele nu sunt întotdeauna inițiale și constante, astfel încât chiar și într-o descriere totul despre un lucru se poate spune că numai în unele sau în mintea se poate spune despre asta. Descrierea este folosită mai mult de istorici, oratori și poeți decât de filozofi și este luată din circumstanțe cunoscute de retori: cine, ce, unde etc., nu va fi decât sensibil și, prin urmare, nu poate fi determinată.

§ 69. Pentru cunoașterea cât mai exactă și amănunțită a lucrurilor, contribuie și împărțirea sau fragmentarea întregului în părțile sale, adică atunci când fiecare dintre părți, lucrul care alcătuiește, mai

ales din celelalte, este reprezentată. , prin care conceptul de întreg devine mai plin și mai perfect.orice dificil

ideile în concepte mai simple se numește fragmentare logică. Un lucru sau o idee care se împarte în altele se numește divizibil, în timp ce părțile, care are loc gazul acestei diviziuni, sunt membri ai diviziunii, iar împărțirea ulterioară a acestor părți este de obicei numită subdiviziune (subdivizie). Regulile pentru o împărțire decentă sunt următoarele: 1) că membrii diviziunii, luați împreună, nu conțin în ei înșiși nici mai mult, nici mai puțin, ca întreg divizibil; 2) astfel încât să fie opuse unul altuia, adică astfel încât unul să nu îl conțină pe celălalt sau să nu însemne același lucru cu celălalt; 3) pentru ca împărțirea unui lucru să se facă în conformitate cu natura lui și să nu fie continuată mai departe, atât cât este necesar, altfel nu va fi nici un folos din el; 4) dacă un lucru poate fi împărțit în diverse moduri, atunci pentru aceasta trebuie să aleagă o modalitate de împărțire care să corespundă exact și cu adevărat intenției pe care dorim să o realizăm prin divizare.

CAPITOLUL AL TREEI DESPRE INTELIGENTĂ ȘI SILOGISM Partea întâi. Despre mindfulness în general

§ 70. Ne gândim când (cum s-a spus mai sus, § 32) din compararea a două propoziții legate între ele, deducem una a treia, puțin sau complet necunoscută nouă înainte. Dar propozițiile nu pot fi legate între ele decât, de îndată ce prin intermediul unui termen, ® ambele localizate și ambele leagă; altfel, nu ar fi posibilă nicio afinitate între ei. Pentru a face acest lucru, rămâne ca a treia dintre aceste propoziții deduse să fie formată din restul termenilor acelor propoziții, neincluzând acolo pe cel comun, care îi leagă în ambele anterioare. Deci, orice gândire constă în legarea a două idei prin compararea lor cu o a treia. Din aceasta rezultă clar: 1) că silogismul, sau raționamentul, exprimat în cuvinte, este format din trei propoziții și trei termeni. Termenul este mediu, există care, fiind comun ambelor propoziții, le leagă între ele

în sine, termenul mai mare - care este predicatul în concluzie, cel mai mic - care este subiectul concluziei. Și două propoziții legate între ele prin intermediul unui termen mediu se numesc premise (praemissae); unul dintre ele, în care termenul mai mare este combinat cu cel mijlociu, se numește cel mai mare; în care cel mai mic se unește cu mijlocul, se numește premisă mai mică.

Iată un exemplu pentru a explica acest lucru:

Cine se plânge este nefericit.

Cel invidios se plânge.

Urmări. Invidiosul este nefericit.

Sau astfel:

Cine este fericit, nu se plânge.

Cel invidios se plânge.

Urmări. Cel gelos nu este fericit.

§ 71. Din cele de mai sus și din exemplul dat, reiese: 1) că termenul mijlociu trebuie să fie un concept general, căruia să aparțină sau să fie separat de acesta conceptul de termen mai mic; 2) din cauza unei asemenea îmbinări a termenului minor cu termenul mijlociu, termenul mai mare se combină cu termenul mai mic în concluzie în sensul în care cel mai mare s-a combinat cu mijlocul, astfel încât afinitatea minorului termenul cu mijlocul determină afinitatea celui mai mic cu cel mare. Din aceasta este destul de clar că, dacă cel mai mare este opus mijlocului, atunci cu siguranță trebuie să fie același și cel mai mic este opus, iar dacă cel mai mic este la mijloc, atunci în același mod trebuie să fie mai mare și mai mic. combinat în concluzie, deoarece era legat în premisa mai mare.cu o medie.

§ 72. Din aceasta și cele sugerate mai sus, este convenabil să se desprindă următoarele reguli principale ale silogismelor:

I. Termenul mijlociu trebuie să aibă exact același sens în ambele premise, căci dacă în premisa minoră termenul mijlociu ar însemna altceva, atunci ar exista doi termeni mijlocii; și de aceea în silogismul însuși există patru, și nu trei termeni (§ 70); și nu s-ar ști de ce termenul mai mic este combinat cu cel mai mare, dacă cel de mijloc ar putea fi adaptat la ambele într-un mod diferit.

O astfel de eroare de raționament apare adesea din cauza ambiguității termenului mediu, de exemplu:

Omul este un concept abstract.

Unii indivizibili sunt omul.

Urmări. Ceva inseparabil este un concept abstract.

Aici este de la sine înțeles că o persoană într-o premisă mai mare semnifică ceva complet diferit de ceea ce înseamnă într-o premisă mai mică.

II. Termenii din concluzie trebuie să fie aceiași cu cei din premise, căci dacă ar exista și alții, nu s-ar ști de ce sunt combinați între ei, când termenul de mijloc era potrivit pentru termeni cu un înțeles diferit sau complet străini.

III. Într-un silogism corect, una dintre premise trebuie în mod necesar să fie universală, căci dacă ar exista ambele particularități, atunci nu ar exista un concept general la care termenul mai mic să fie adaptat și, prin urmare, concluzia ar fi complet imposibilă.

IV. Într-un silogism corect, una dintre premise trebuie să fie neapărat afirmativă, căci dacă ambele ar fi negative, atunci termenul mai mic ar fi negat clar din conceptul de mijloc sau general, iar cel mai mare nu ar avea afinitate cu mijlocul și, prin urmare, nimic nu ar mai rămâne , ce și pe ce motive ar putea fi afirmat sau negat mai puțin.

Notă. Totuși, cu toate acestea, ambele premise pot fi negative în silogism, sau pentru a le privi separat, adică atunci când în premisa mai mică termenul mai mic se supune celui din mijloc, care a fost exprimat negativ în cea mai mare; și într-un astfel de caz premisa minoră nu trebuie considerată negativă, deoarece arată că conceptul de termen minor este conținut în conceptul de termen mediu, de exemplu:

Cui îi pasă, nu are timp.

Cine nu ascultă, este neglijent.

Urmări. Cine nu ascultă, nu are timp.

V. Concluzia trebuie să urmeze partea cea mai slabă, adică dacă una dintre premise era privată, atunci

concluzia trebuie să fie parțială și negativă dacă una dintre premise a fost negativă. Căci în primul caz, termenul mai mic decât celălalt ar primi o cantitate în concluzie și, prin urmare, nu ar fi același cu care ar fi contrar regulii celui de-al doilea. În aceasta din urmă, însă, termenul mai mare ar fi combinat cu acesta, care a fost negat de la mijloc și care, prin urmare, ar trebui negat și de la cel mai mic, în măsura în care se afirmă sau se neagă ceva despre cel mai mic, că cel mic are o afinitate sau nu are afinitate cu mijlocul.

§ 73. Silogismele în care premisele sunt propoziții explicite se numesc simple (categorici), iar în care premisele sunt propoziții complexe se numesc complexe; care se abat de la ordinea generală a raționamentului se numesc imperfect (cryptici); în care, în sfârşit, numai din cauza unei anumite asemănări, se deduce o -concluzie, acelea sunt cunoscute sub denumirea de comparative sau analoge.

§ 74. Mintea omului în cunoașterea lucrurilor se extinde în așa fel încât, în primul rând, distinge lucrul pe care vrea să-l cunoască de alte lucruri, apoi încearcă să descopere ce este acel lucru, ce proprietăți are și care sunt indecent față de ea. Și că raționamentul nostru are același scop și nu altul, acest lucru este destul de evident. Așadar, unele silogisme servesc la dezvăluirea diferenței lucrurilor prin intermediul lor, iar altele la faptul că prin ajutorul lor învățăm ce este un lucru, ce are și ce nu are. Într-un cuvânt,

toate silogismele sunt diferite, iar altele sunt orientative, pentru că, adică, arată cum sunt lucrurile. Despre acestea, și, mai mult, evidente, și despre proprietățile lor deosebite, se propune să fie în secțiunea următoare.

Membru al celui de-al doilea. Despre silogisme simple

A. Silogism distinctiv

§ 75. În măsura în care mai întâi distingem lucrurile între noi, mai degrabă decât să le cunoaștem în mod special, se pare că proprietățile unui silogism distinctiv sunt explicate mai întâi.

firul este necesar. Lucruri care sunt legate între ele prin diferență atunci când într-unul dintre ele găsim ceva ce celălalt nu are. Dacă vrem să exprimăm o asemenea diferență între ele, de obicei spunem că acest lucru nu este acest lucru sau acest lucru nu este acesta. Astfel, nu explicăm diferența dintre lucruri în niciun alt mod decât printr-o propoziție negativă. De ce „tipul de silogism distinctiv este cel mai simplu și mai ușor, adică în lucrul căruia vrem să arătăm diferența, este necesar să găsim ceea ce nu are celălalt sau ce are celălalt, dar nu în celălalt. Diferența va fi atunci clară. Ordinea premiselor și a termenilor care compun concluzia, oricare ar fi aceasta, nu interferează cu claritatea.

Exemplu:

Fiecare animal simte.

Nici un copac nu se simte.

Urmări. Niciun copac nu este un animal sau niciun animal nu este un copac...

§ 76. Modul acestui raţionament nu este supus erorii, când proprietatea prin care lucrurile, duse deoparte, diferă, este vădit decentă pentru unul şi dezgustătoare pentru altul.

Totuși, din exemple reiese că în acest silogism termenul mijlociu din premise ține întotdeauna locul predicatului; și care este motivul pentru aceasta, atunci fără dificultate poate fi înțeles de cel care observă cel puțin oarecum pe ce se bazează modelul unei astfel de inferențe.

B. Silogismul demonstrativ

§ 77. Forma acestui silogism este folosită pentru a afla cu ajutorul lui ce este un lucru, ce îi este caracteristic și ce nu este, adică pentru a descoperi cu ajutorul unei proprietăți notate într-un lucru care clasă de lucruri sau gen Acest lucru aparține și ce se poate spune despre el, deoarece aparține unei anumite clase. Și astfel, începutul acestei speculații este un concept clasic, cu apartenența sa esențială

(attributum) căruia îi este subsumată o altă idee, astfel încât din aceasta

afla afinitatea acestuia din urma cu accesoriile) unei clase sau gen. Care este baza acestei reguli: ceea ce se spune despre toate lucrurile dintr-o clasă, apoi se spune despre fiecare dintre ele, deoarece proprietatea generică a speciilor și inseparabil este aceeași cu genul însuși.

Și de aici vine o altă regulă nouă, adică ceea ce este potrivit pentru definiție este potrivit și pentru definit, deoarece definiția cu definită, dacă este corectă, sunt una și aceeași (§ 65).

§ 78. Deci, calea unui asemenea silogism este dublă: una este afirmativă, iar cealaltă este negativă. În mod afirmativ, sau pozitiv, atribuim unui lucru proprietatea unui gen sau a unei clase, în măsura în care acest lucru este cuprins în această clasă; în negativ despre un lucru aparținând unei anumite clase, negăm ceva pentru ceea ce este indecent pentru întregul concept de clasă. Deci, întreaga alcătuire a acestui silogism constă în: 1) orice lucru despre care se vorbește, sub propria sa clasă; 2) apoi să găsească ce este decent pentru familie și ce nu este; 3) ceea ce este propriu genului, să atribuie și lucrurile cuprinse în el; ceea ce este indecent, apoi de la a nega. Din care rezultă: 1) că termenul mijlociu din aceste silogisme constituie un anumit concept clasic, iar termenul mai mare este un concept calitativ abstract în raționamentul său (§ 31); 2) propoziţia mai mică trebuie să fie întotdeauna afirmativă, altfel nu ar fi clar de ce o proprietate de clasă este atribuită unui lucru care nu aparţine acelei clase.

§ 79. Urmează aici exemple, care vor explica mai bine cele spuse:

Într-un mod pozitiv.

Toate lucrurile dăunătoare trebuie evitate.

Viciile sunt dăunătoare.

Urmări. Viciile trebuie să fugă...

♦*

*

§ 80. Toate silogismele de diverse

substantive, astfel încât silogismul indicativ este la fel de capabil să distingă lucrurile, ca și cel divizor, de exemplu. (§ 75):

Ceea ce nu simte nu este un animal.

Copacul nu simte. Urmări. Nu mâncați un animal.

♦*

♦

Cine nu este bun nu este cinstit.

Dar ca NN nu este amabil. Urmări. NN nu este sincer. Doar propoziția mai mare trebuie transformată într-una negativă echivalentă, așa cum arată exemplul.

§ 81. Când gândim astfel, nu facem altceva decât să rezolvăm o idee generală sau clasică, nu cele mai simple caractere ale ei; apoi adaptăm fiecare idee nouă care decurge dintr-o astfel de rezoluție la lucrul, sub această clasă, sau gen, conținut. Acest lucru, cât de util este în cunoașterea lucrurilor, este evident din faptul că nu suntem suficienti să luăm în considerare fiecare lucru separat și, în plus, în această chestiune dificilă nu putem în niciun fel să îndepărtăm confuzia și întunericul de la noi înșine (§ 62). Deci, cu ajutorul raționamentului, cunoaștem proprietățile generale și primare ale lucrurilor și, cu ajutorul capacității noastre de a distinge, descoperim diferențele lor specifice, dacă lucrurile sunt doar sensibile.

§ 82. Silogismul indicativ al celui precedent se deosebește cel mai mult în aparență prin aceea că: 1) prin aceea că termenul mijlociu este întotdeauna un calitativ abstract, dar în acesta există întotdeauna un bit abstract, sau concept de clasă; 2) în prima, termenul mijlociu ia întotdeauna locul predicatului în ambele premise; în a doua, este subiectul în premisa majoră, iar predicatul în premisa minoră. Cu toate acestea, în aceasta, precum și în cea anterioară, fără a prejudicia claritatea, o premisă minoră poate preceda una mai mare,

Membru al treilea. Despre silogisme complexe

§ 83. Din raționamentul complex, sau silogisme, există două genuri principale, adică condițional și divizor, deoarece o propoziție de legătură, sau constând din două sau mai multe subiecte sau predicate în silogisme, este considerată simplă, iar termenii care compun orice parte a sunt luate toate laolaltă și au deci forța unuia, pentru a nu putea fi despărțite în concluzia dedusă din premise (§ 72). Silogismele complexe, care ar trebui mai bine numite compuse (compìexi), le includ și pe cele care sunt compuse din multe silogisme și care pot fi rezolvate în ele, care sunt dileme, sorite și epichereme. Fiecare dintre ele va fi discutat aici separat.

I. Silogismul condiționat

§ 84. Un silogism condiționat (hypotheticus) este acela în care premisa majoră este o propoziție condiționată; pentru aceasta, regulile acestora se bazează pe proprietatea unei propoziții condiționate. Într-o astfel de judecată sau propoziție, partea care conține condiția se numește antecedens (antecedens), iar cealaltă, în care se spune ceva din cauza unei astfel de condiții, se numește subsecvent (consequens), iar legătura dintre ambele se numește consecința (consequentia). Prin urmare, următorul are loc atunci când precedentul este adevărat, deoarece rezultă din acesta; dacă se respinge ceea ce urmează, atunci nu poate avea loc nici precedentul, căci absența presupusului (principiatum) presupune absența presupoziției în sine, iar presupusul în raționamentul precedentului este următorul, deoarece prin presupunerea sa este doar admis. Deci, într-un silogism condiționat, metoda concluziei este de două feluri: 1) descendentă, când se afirmă următoarele din afirmația precedentului, adică condiția; 2) ascendent, dacă din cauza negației următoarei, precedentul este negat. Pe scurt, cedând celui precedent, cedează ce trebuie

Următorul trăiește și el și, după ce l-a respins pe următorul, trebuie să îl respingi și pe cel precedent.

§ 85. Pentru ca un silogism condiționat să fie valabil, se cere: 1) ca urmarea propoziției mai mari să fie exact adevărată; 2) astfel încât concluzia să fie deductibilă corect, adică conform modelului prezentat mai sus. O concluzie falsă sau foarte îndoielnică în ea are loc: 1) dacă consecința unei premise mai mari este obscure sau îndoielnică; 2) dacă concluzia este dedusă greșit, adică dacă se concluzionează de la negația unei condiții la negația unei propoziții și de la afirmarea unei propoziții la afirmarea unei condiții, căci adesea se întâmplă ca ceea ce urmează să depindă pe un altul anterior, iar nu pe cel care se presupune, iar în acest caz, de la negarea precedentului la negarea următorului, iar de la cesiunea următorului la cesiunea precedentului, concluzia este nu consistent. Totuși, chiar și în acest fel se poate concluziona, atunci când condiția și propoziția necesară în sine sunt legate, că se poate vedea clar din schimbarea premisei majore într-o propoziție identică negativă, de exemplu:

1. Urmând tiparul de coborâre.

Dacă este elocvent, atunci vorbește clar,

Dar el nu este elocvent; urmă, vorbește nu clar.

În acest silogism, concluzia este greșită pentru că propoziția mai mare, fiind schimbată în opusă, adică dacă nu este elocvent, atunci vorbește neclar, este o minciună și, dimpotrivă, dacă este un criminal, atunci el este pedepsit pe drept; dar nu este un criminal; urmări. pedepsit nevrednic. Această concluzie este justă, deoarece pedeapsa mai mare, schimbată în sens contrar, adică dacă nu este infractor, atunci este pedepsit pe nedrept, este doar...

II. silogismul divizor

§ 87. Un silogism separativ este acela în care premisa majoră este o propoziție separativă, adică în care fie subiectul, fie predicatul constă din mai mulți termeni care se opun unul altuia.

pusă, și din care, prin afirmarea unuia, celălalt trebuie negat, iar prin negația unuia, celălalt se afirmă.

Regulile acesteia sunt: 1) astfel încât calculul membrilor diviziei să fie complet, iar în caz contrar, când se omite vreun membru, atunci raționamentul este îndoielnic sau încă fals; 2) astfel încât acești membri să fie opuși unul față de celălalt, astfel încât să nu poată sta împreună, altfel nu s-ar putea trage concluzii de la afirmarea unuia până la negația celuilalt.

Un exemplu al acestui silogism este următorul:

Înțelepciunea pentru o persoană este fie necesară, fie de prisos.

Dar este necesar, Next. Nu există exces. Sau:

Dar nu există exces.

Urmări. Necesar.

De unde este clar că dacă premisa minoră este afirmativă, atunci concluzia trebuie să fie negativă și invers.

Dar nu poți face acest lucru:

Sufletul este un corp, sau o mașină, în măsura în care membrii care se despart nu sunt opuse unul altuia și nu se contrazic.

Sau cam asa:

Această persoană este fie un tânăr, fie un bătrân și așa mai departe.

Căci îi lipsesc câțiva termeni necesari. O persoană poate să nu fie atât un tânăr, cât și un bătrân, adică să fie un adult sau un copil.

§ 88. Uneori premisa majoră a acestui silogism este exprimată într-un mod de legătură...

III. Dilemă

§ 89. O dilemă este un astfel de silogism în care premisa majoră în argumentul predicatului său este o propoziție separatoare, în premisa minoră sunt enumerați membrii diviziunii cu consecințe derivate de acolo, care, totuși, trebuie să fie asemănătoare cu unul pe altul, astfel încât de la fiecare în special rezultă aceeași concluzie ca

serveşte fie ca o confirmare, fie ca o infirmare a precedentului. Dacă o premisă majoră constă ulterior din trei termeni divizori, atunci silogismul se numește trilemă, dacă este format din patru, o tetralemă și așa mai departe. Pentru ca concluzia să fie corectă și clară în dilemă, se cere: 1) ca în premisa mare ulterioară să existe un calcul complet al elementelor divizoare; 2) că în partea inferioară a fiecărui termen sunt deductibile consecințe corecte și clare și că ar fi în acord între ele. Acest silogism se mai numește și crocodil, conform unei fabule despre un crocodil, de asemenea inevitabil, pentru că dușmanul, indiferent de termen pe care îl va lua, totul va fi infirmat.

Notă. Cu toate acestea, trebuie remarcat că toate judecățile noastre universale, dacă ne gândim la modul în care le-am dobândit, nu sunt altceva decât o inducție; iar un mod sugestiv de raţionament este unul pe care se bazează aproape întregul sistem de cunoaştere umană. Căci noi nu cunoaștem decât inseparabilul, dar noi înșine formăm judecăți universale prin abstracția de inseparabil...

IV. Gândirea este analogă

§ 96. Raționăm în mod analog când atribuim ceva unui lucru, fie după asemănarea lui cunoscută cu o altă asemănare profetică, fie după opusul său. Se bazează pe următoarele principii, derivate din experiență și observație: 1) lucrurile asemănătoare au natură și proprietate asemănătoare; 2) lucrurile opuse au și calități opuse; 3) împrejurări similare prevestesc starea de lucruri; 4) cauze similare produc efecte similare.

Să prezentăm exemple

1. Pământul și Jupiter sunt planete.

Terenul este destinat populației animale.

Apoi, și Jupiter la același scop este predestinat.

Și, prin urmare, este plauzibil că există animale în el...

§ 97. Se poate înţelege cu uşurinţă că toate judecăţile de acest fel, dacă sunt luate în considerare separat, au foarte puţină putere de a afirma, dacă nu li se adaugă multe alte lucruri, luate din natura sau din relaţiile lucrurilor, căci de foarte multe ori cele mai mici. diferența dintre lucruri sau relațiile lor produce consecințe destul de diferite în raționamentul celor la care ne așteptam prin analogie. Așadar, în argumentele analogice, trebuie să se țină seama de cea mai mare prudență, astfel încât noi, argumentând după asemănare, să nu atribuim lucrurilor ceea ce nu le este potrivit din cauza unei diferențe, fie complet, fie puțin cunoscute nouă. Dar dacă toate judecățile analogice sunt asemănătoare între ele și nimic nu le

respinge, atunci ceea ce știm cu ajutorul lor ar trebui să fie considerat la fel de adevărat și îndoielnic la fel de mult ca ceea ce fie am experimentat noi înșine, fie am recunoscut categoric, pentru că a ne îndoi fără motiv demonstrează o persoană sau una foarte înfricoșată, sau prea arogantă. Un gânditor sănătos nu va îndrăzni să respingă ceea ce este confirmat de foarte multe argumente și care nu este infirmat de nimic.

Concluzii Consecințe imediate sau clare

§ 98. Concluziile imediate sunt propoziții de tipul celor care decurg de la alții prin ele însele, fără nici un gând artificial de considerație, sau din care, după ce au admis una, nu este deloc imposibil să nu admitem cealaltă. Un exemplu de astfel de concluzie este:

1. În propozițiile convertite (§ 58), unde de la unul direct se poate concluziona la altul.

2. În propoziții de calitate diferită identică sau dintre care una va fi negativă și cealaltă afirmativă, de exemplu:

Fiecare om este muritor.

Urmări. Nu există o singură persoană care să fie nemuritoare.

4. În fragmentarea definiției, unde ideile care compun definiția sunt toate atribuite definitului.

5. Dintr-o propoziție, de asemenea, privată, se derivă o altă propoziție privată sau opusă...

LOGICA PARTEA A DOUA

DESPRE MIJLOACE ŞI CLARITATEA CUNOAŞTERII

CAPITOLUL ÎNTÂI

DESPRE ADEVĂR, PROBABILITATE

SI DESPRE DIFERITE MODI DE CERTIFICARE

§ 99. Adevărul, așa cum sa spus deja (§ 15), constă în conformitatea gândurilor sau judecăților noastre cu obiectele înseși. Dar în raționamentul acestei conformități, suntem siguri în diverse moduri, căci: 1) o astfel de propoziție este atât de evident adevărată încât nicio îndoială, nicio dificultate nu poate avea loc în ea, iar un astfel de adevăr este numit evident (evidens); 2) o altă propunere este de asemenea clară, dar este plină de unele dificultăți pe care nu le putem rezolva, care însă, din forța rațiunilor predominante, în favoarea acelei propuneri a angajaților, ar trebui onorate degeaba, un astfel de adevăr se numește cert. (certa) ; 3) o altă propunere este de

o asemenea natură încât avem incomparabil mai multe motive să o admitem decât să o respingem, iar aceasta se numește probabil (probabilis); 4) este de așa natură încât deși nu avem de ce să o respingem, puțini sunt cei care ne-ar obliga să o acceptăm, o astfel de propunere este plauzibilă (verosimilis); 5) în sfârșit, există propuneri atât de dubioase încât avem dreptul egal atât de a le admite, cât și de a le respinge. Alții, care au și mai puțin motiv în favoarea lor, și mai contrar, sunt în general de necrezut sau fals.

§ 100. Deci, adevărul este fie evident, fie cert, iar judecățile noastre despre lucruri sunt fie

corect sau fals, pesimist sau probabil, plauzibil sau dubios. Dar, printre multele obiecte ale cunoașterii noastre, există foarte puține dintre cele pe care le cunoaștem exact sau evident, în cea mai mare parte putem judeca doar după o singură certitudine, despre foarte multe - după probabilitate sau probabilitate, iar despre alte judecăți trebuie să ne oprim. judecățile noastre, adică nu trebuie să afirmăm nimic.a nu nega, până când nu se deschid motive suficiente pentru ceva, ceea ce înseamnă a ne îndoi într-un mod prudent. De ce iubitor de adevăr, care se ferește de eroare, chiar trebuie să știe ce și cât de mult ar trebui să creadă și pe ce principii își bazează asigurarea. În felul acesta, cel puțin, va dobândi avantajul că, dacă nu poate obține o cunoaștere destul de clară a unor lucruri, nu se va înșela în ele. Beneficiul este foarte important!

§ 101. Înainte de a începe să arătăm modalitățile prin care putem obține o înțelegere corectă a lucrurilor, ar trebui mai întâi să sugerăm pe ce ne bazăm de obicei asigurarea și, după ce am arătat diferitele tipuri de astfel de asigurări și puterea lor, să luăm în considerare diferitele lor asigurări. importanţă şi adaptare. Ne asigurăm de adevărul sau realitatea a ceva: 1) prin sentimentul sau conștiința noastră interioară; 2) prin simțurile exterioare;

3) prin fragmentarea ideilor și considerentelor acestora;

4) prin aparenta absurditate a poziției opuse și, în final, 5) prin mărturia altor oameni, pe care trebuie să-i credem. Acest lucru va fi luat în considerare în secțiunile următoare.

Membru în primul rând. Despre certificarea sentimentului interiorului

§ 102. Prin intermediul sentimentului nostru lăuntric, sau al propriei conștiințe a sufletului nostru (§ 16), constatăm atât ființa noastră, cât și realitatea [a ceea ce] se întâmplă în noi sau nouă. Prin urmare, despre realitatea sentimentelor sau conceptelor noastre, dorințelor, înclinațiilor, acțiunilor sau schimbărilor noastre, chiar dacă se referă la corp, chiar și la

suflet, ne asigurăm prin noi înșine, adică prin acea conștiință (conscientia) a sufletului nostru, conform căreia ne percepem pe noi înșine. Și a nega fidelitatea unui astfel de certificat ar însemna același lucru ca și a nega fidelitatea certificatului propriei noastre ființe, adică a ne îndoi de existența noastră. Din care reiese clar că mărturia sentimentului interior este sursa primară și cea mai de încredere a oricărei dovezi a ceea ce ne aparține de fapt.

§ 103. Dar, în ciuda faptului, această dovadă este adesea suspectă, deoarece: 4) fiind înzestrați cu modul-postură a imaginației și, mai mult, având slăbiciunea uitării, confundăm adesea sentimentele reale cu imaginațiile și despre ceea ce am odinioară. doar viu imaginat, spunem că simțit cu adevărat, și invers; 2) într-o stare de spirit entuziastă, sau arogantă de pasională, oamenii văd adesea de fapt obiectele dorinței sau dezgustului lor, deși nu există deloc sau există, dar deloc astfel de obiecte; 3) în toate bolile însoțite de nebunie sau delir prelungit, ne apar și obiecte care nu există deloc și, totuși, că le-am simțit sau le-am văzut cu adevărat, de acest lucru suntem convinși de conștiința noastră interioară. Și așa, uneori, chiar și în ceea ce se întâmplă, nu este suficient să ne verificăm sentimentele interioare.

§ 104. Totuși, din acest motiv, adecvarea și utilitatea sa nu pot fi încă respinse. Căci toate aceste cazuri arată doar că nu trebuie să ne bazăm complet orbește pe ea și că sufletul nostru este uneori supus unor asemenea slăbiciuni și atacuri în care se uită, ca să spunem așa, și este ocupat doar cu obiectele imaginației sale, care apar. acestuia conform legilor acesteia (§ 26). Înșelăciunea primului caz poate fi complet distrusă prin mărturia altor persoane care au fost împreună și prin compararea circumstanțelor. În caz de entuziasm, nu există nimic de ajutor. Acesta este un fel de nebunie și ne iubim prostia noastră, precum și pe noi înșine și nu vrem să ne despărțim de ei. Totuși, înșelăciunile sale trec de îndată ce entuziasmul se potolește, sau pentru că

violatorul însuși își vede în sfârșit iluziile ridicole și irealizabile, sau alte absurdități ale acestora îi vor fi arătate într-un mod prudent. Cât despre nebunie, visele care apar în ea nu slăbesc câtuși de puțin importanța certificării interioare. O persoană cu o minte sănătoasă și într-o stare de spirit calmă se poate baza întotdeauna pe ea, dar pentru cei care au fost afectați în mintea lor, toată logica este inutilă și, în ciuda asigurărilor lor cu privire la realitatea viselor lor, nici un singur inteligent persoana le va crede.

§ 105. Deci, asigurarea interioară a realităţii a ceea ce ni s-a întâmplat nu este supusă niciunei îndoieli: 1) când comparăm toate împrejurările din acea vreme; 2) când mărturiile celor prezenți sunt de acord cu propria noastră conștiință, atunci cât de repede ar putea fi observată de către alții, desigur, că acest lucru este necesar doar în caz de îndoială; 3) când pe atunci nu eram cuprinsi de nicio patimă crudă și tulburătoare de suflet; 4) când putem fi siguri că eram atunci

într-o poziție sănătoasă și calmă. Înșelăciunea confirmării interne este numită de logicieni înșelăciune a simțului fals (vitium subreptionis). Aceasta, pe lângă motivele arătate mai sus, vine și din graba noastră de a simți, din dorința celor părtinitori de a vedea ceva, din lipsa de simțire în sine, pe care încercăm să o completam din imaginația noastră.

Membru al celui de-al doilea. Despre verificarea simțurilor externe

§ 106. Un sentiment interior ne constată realitatea a ceea ce ni se întâmplă cu noi sau în noi; simțurile exterioare atestă existența unor lucruri care sunt în afara trecutului și ne arată calitățile acestora. Simțurile exterioare sunt localizate în anumite organe ale corpului nostru, modificările în care, pornind din acțiunea obiectelor externe și resimțite de simțul intern, ne oferă informații despre aceste obiecte. Și deși despre realitatea a ceea ce simțim, obișnuit

rațiunea umană sănătoasă nu se îndoiește deloc, dar unii filozofi, numiți sceptici (pentru că au încercat să se îndoiască de tot), afirmă că simțurile noastre exterioare nu ne pot asigura de existența obiectelor exterioare, cu atât mai puțin de adevăratele lor calități. Deci, acum ar trebui să luăm în considerare ambele.

§ 107. Schimbările care au loc în organele noastre senzuale și sunt contemplate de suflet nu pot apărea nici din sufletul însuși, nici din aranjarea simțurilor noastre, căci: 1) ideile care există efectiv în suflet vor urma una după alta. conform imaginaţiei (§ 26) ; dar în ordinea senzațiilor exterioare această lege este aproape întotdeauna încălcată, așa cum este evident din experiență. Și, de altfel, noi, având o conștiință interioară, nu am putea face nicio distincție între ideile trezite efectiv din sufletul nostru și între cele primite din afară și adesea imprimate involuntar în imaginația noastră, ceea ce însă se întâmplă dimpotrivă; 2) aceste senzații nu pot apărea și din aranjarea organelor senzoriale în sine, căci un aranjament nu presupune încă nicio modificare a instrumentului, ci o singură capacitate (Empfănglichkeit) de a le percepe; în plus, dintr -un singur aranjament instrumental nu este în niciun caz posibil să explicăm schimbări atât de diverse, atât de divers succesive și atât de des opuse, încât să putem observa în organele noastre de simț. Și așa, rămâne că senzațiile exterioare provin din acțiunea lucrurilor exterioare, organele noastre senzuale iritând într-un anume fel. În consecință, simțurile exterioare dovedesc indiscutabil existența obiectelor sensibile, sau a corpurilor.

§ 108. „Dar simţurile exterioare ne prezintă cu acurateţe lucrurile aşa cum sunt ele în sine?” Aceasta este o întrebare care este supusă unor mari dificultăți, deoarece: 1) Se observă adesea că depinde de aranjarea simțurilor noastre sub ce formă ni se apar lucrurile. Toate bolile și diferitele stări ale organelor de simț pot servi ca exemplu în acest sens; 2) iritațiile produse din lucruri exterioare sunt doar acțiuni

acestea pentru ultimul; și este posibil să se concluzioneze pe deplin din acțiune despre proprietatea unui lucru care acționează, după imaginea sa depinde oarecum de dispensarea și starea organelor înseși?

§ 109. Pentru a ieși din confuzie în asemenea dificultăți, trebuie să ne amintim că simțurile noastre sunt rânduite pentru ca prin ele să putem primi informații despre lucruri exterioare. Prin urmare, ele sunt din natură și aranjate să fie în conformitate cu această intenție. Dar, din moment ce sunt aranjate în aproape toți oamenii în același mod (ca să nu mai vorbim de daune), este clar că aranjarea lor a fost în conformitate cu scopul lor și că dacă ar fi aranjate diferit, atunci nu am putea primi astfel de informații despre lucruri. prin simţuri.care ar putea fi folosite în avantajul lor. Astfel, dacă vederea și auzul nostru ar fi mai clare, atunci nu am avea nicio concepție despre frumusețea priveliștilor și plăcerea muzicii și, în consecință, din moment ce oamenii, am fi lipsiți de o parte importantă a plăcerilor lor. După aceasta, acum poate fi considerat adevărat că simțurile ne reprezintă lucrurile exact așa cum ar trebui să le reprezinte, judecând după starea în care ne aflăm toți, oamenii, în general, și că natura însăși a stabilit că ele prezintă lucrurile. la noi în aşa fel încât şi nu în alt fel. Dar pentru aceasta nu putem cunoaște lucrurile așa cum sunt în sine. Ce nevoie este atunci când le putem cunoaște pentru a ne folosi cunoștințele în avantajul nostru? Aceasta arată doar că reprezentarea altor lucruri decât cea care se întâmplă de obicei cu noi a fost inconsecventă, inconsecventă pentru starea noastră și inutilă și chiar dăunătoare pentru noi. Mai presus de toate, și în acele cazuri rare în care avem nevoie să cunoaștem lucrurile exterioare mai detaliat decât de obicei, ne putem înarma simțurile, ne putem accepta motivul de ajutor și în acest fel să ne răsplătim lipsa de simțuri.

§ DAR. Dar între timp, nu se poate crede că simțurile schimbă obiectele în orice. Ei ni le prezintă doar sub forma unei singure, sau smântână, care, totuși, este o unitate în armament.

simțurile și atunci când mintea este folosită, aceasta scade sau dispare aproape complet. În ceea ce privește proprietatea principală și generală a tuturor obiectelor sensibile, aceasta rămâne complet neschimbată, deoarece mărimea relativă, figura exterioară, încăpățânarea corpurilor și materialitatea lor sunt observate de noi nu din structura simțurilor noastre, ci din faptul că corpurile sunt astfel. Și în plus, nu există niciun motiv pentru care să se determine din natură că corpurile ni se apar într-o formă complet greșită. Deci, poate fi considerat drept adevărat că simțurile ne prezintă obiecte atât cât avem nevoie și cu atâtea calități câte cunoștințe ne sunt necesare. Pentru aceasta, deși se poate presupune că nu cunoaștem calitățile interne și toate ale materiei prin simțuri, totuși știm doar atât cât este necesar pentru utilizarea noastră și pentru un concept care este distinctiv și adevărat despre obiectele materiale.

§ 111. În ceea ce privește a doua obiecție, adică aceea că din acțiunea obiectelor asupra simțurilor nu se poate concluziona pe deplin despre proprietățile lor, aceasta este adevărată. Dar din moment ce am cedat deja faptului că putem cunoaște natura materiei sau a corpurilor, nu complet, ci doar parțial, atunci va fi și adevărat că din acțiunile corpurilor care ne sunt cunoscute și sensibile, pot concluziona și despre proprietățile lor, din care ar trebui să aibă loc astfel de acțiuni. Da, însă, nu se poate cere de la simțuri ca ele să ne arate trupurile așa cum sunt ele în sine, când noi, cu toată înțelegerea noastră, nu mai putem cunoaște nimic, atât cât ne arată acțiunile sau schimbările lui revelate.

§ 112. Scepticii, și mai ales cei mai noi, afirmă că „sentimentele nu ne oferă nicio informație sigură despre ființă și despre proprietățile corpurilor, astfel încât să nu știm cum și de ce simțim, deoarece modul de acțiune al obiectele asupra sentimentelor și imaginea relației sentimentelor externe cu sentimentul intern ne este necunoscută. La aceasta se răspunde: suntem și necunoscuți, cum ne putem aminti și uita, de ce putem gândi, de ce avem astfel de abilități.

dar nu avem nicio îndoială cu privire la existența acestora în noi, pentru că simțirea noastră interioară ne asigură că simțim obiecte exterioare și că noi înșine nu suntem cauza acestor senzații. Pentru aceasta, nu ar trebui să existe nicio îndoială cu privire la existența și starea acestora, cel puțin simțită.

§ 113. Cu toate acestea, simțurile uneori ne înșală cu adevărat, adică ne prezintă lucrurile altfel decât sunt ele cu adevărat. Dar acest lucru nu se întâmplă pentru că sunt concepute pentru a ne înșela, ci pentru că fie nu le folosim corespunzător, fie avem încredere în ele mai corect. De ce este necesar să oferim ca măsură de precauție câteva observații cu privire la folosirea corectă a simțurilor și la nevoile simțirii corecte.

I. Pentru a putea simți bine obiectele, este nevoie de:

1. Pentru ca sentimentele sa fie sanatoase si intacte.

2. A fi la distanța actuală față de obiecte.

3. Pentru ca să nu existe obstacol în a simți corect obiectele.

II. În discuția despre utilizarea corectă a simțurilor, trebuie observat:

1. Când este posibil, folosiți diferite sentimente pe un singur obiect.

2. Nu trageți dintr-o dată o concluzie despre proprietățile unui obiect, ci judecați dinainte, pentru că deseori se întâmplă ca aspectul exterior al corpurilor să nu corespundă compoziției lor.

3. În acest scop, în raționamentul despre calitățile interne ale obiectelor simțurilor, nu trebuie să se bazeze doar pe mărturia simțurilor, ci să facă experimente decente și din acestea să deducă consecințe prudente.

Membru al treilea. Despre certificare prin fragmentarea ideilor și considerații ale acestora

§ 114. Prin luarea în considerare (sinteza) ideilor, semnificând principalele calități ale unui lucru, constatăm posibilitatea acestuia sau imposibilitatea acestuia. Împărțindu-le, ne asigurăm

despre calitățile secundare ale lucrurilor care provin din calitățile originare. În cele din urmă, prin despărțirea și contemplarea ideilor împreună, suntem convinși de calitățile care sunt în lucru, fie calități pozitive, fie negative. Prin urmare, acum vom oferi certificate despre toate aceste tipuri de certificate.

§ 115. Orice două proprietăţi care sunt opuse una cu cealaltă trebuie neapărat să se distrugă una pe cealaltă, fiind împreună; de aceasta putem fi asigurați prin raționament susținut de experiență veșnică. Așadar, acele lucruri imaginare care conțin calități care sunt direct opuse una cu cealaltă sau se opun între ele, ar trebui, fără nicio îndoială, să fie considerate imposibile. Dimpotrivă, toți cei ale căror calități nu se opun și nu se distrug între ele trebuie luați pe cât posibil. Dacă cineva în dreptate ar lua în cap să compromită, pentru a verifica acest lucru, vă puteți referi la propriul sentiment interior și la sentimentele exterioare sau la experiența lui de zi cu zi.

§ 116. Acum, luând aceasta ca pe un fapt incontestabil, să ne gândim dacă putem constata exact prin fragmentarea ideilor care constituie calităţile originare ale unui lucru? În toate lucrurile, se observă două feluri de calități esențiale: una este originală, iar cealaltă este derivată din acestea sau decurge în mod necesar din ele (§ 64). Prin urmare, din calitatea inițială a unui lucru, este la fel de posibil să tragem concluzii despre toate consecințele acestuia, așa cum putem concluziona din gen despre formă, din întreg despre părți. Asemenea concluzii sunt întotdeauna identice (§ 55) cu principiul lor principal, pentru că a spune că o persoană este înzestrată cu capacitatea de a-și comunica gândurile, de a raționa, de a-și aminti trecutul și de a se gândi la viitor, înseamnă același lucru cu a spune că este dotat. cu capacitatea rațiunii, deoarece Rațiunea include în conceptul său toate aceste facultăți diferite. Și de aceea, rupând ideea principală în altele care sunt cuprinse în aceasta și aceea, putem oricând trage concluzii de la lucrurile primare ale calităților la cele secundare; n toate

astfel de concluzii vor fi valabile, deoarece vor fi identice cu începutul lor, sau cu o propoziție care explică o proprietate originală a unui lucru. Cu toate acestea, este imposibil să nu observăm că toată fidelitatea unor astfel de concluzii depinde de o împărțire corectă a calităților inițiale în cele incluse în ele. În caz contrar, eroarea va fi inevitabilă; iar noi, atunci când, în împărțirea ideii principale în componente, deși acceptăm un concept, care nu sunt neapărat incluse în alcătuirea ideii principale, cu siguranță va trebui să-i atribuim acelui lucru multe proprietăți pe care nu le are la toate.

§ 117. Prin reflectarea ideilor și fragmentarea acestora, care sunt împreună, se dezvăluie un al treilea tip de certificare ideală și anume: 1) din calitățile exterioare notate în orice lucru, ne convingem de calitățile sale inițiale și interne, care sunt asumate de ei; 2) gândindu-ne la calitățile descoperite în ceva cu diferite atribute ale lucrurilor, abstract și mai ales luate, suntem convinși de compatibilitatea în lucru a unora dintre ele și incompatibilitatea altora, adică de accidentele unui lucru posibil și despre accesoriile acestor negative. Prima se întâmplă astfel: observăm o anumită calitate într-un lucru, pe care ne îndoim să o considerăm originală și care, totuși, este inexplicabilă din proprietățile originale ale acelui lucru, cunoscute nouă. În acest caz, pe lângă acestea, încercăm să-i atribuim separat câteva proprietăți noi, iar cu fiecare dintre ele înțelegem acea calitate pe care am observat-o și până acum inexplicabilă. Continuăm asta până găsim una din care această calitate să decurgă într-un mod natural și evident. Din care rezultă clar că atunci gândim prin intermediul unui silogism care este separativ, singura diferență fiind că aici concluzia își are deplina forță nu din negația celorlalți termeni (§ 87), ci și din afirmație, si, mai mult, cu claritate predominanta, care ramane.

§ 118. Din care reiese clar că fidelitatea unei asemenea mentalităţi

Biblioteca „Runivers”

Includerea depinde: 1) de un concept suficient și corect al proprietăților inițiale ale unui lucru cunoscut nouă; 2) din adaptarea corectă la acestea, descoperită de noi, despre care se pune problema, calitățile ei; 3) dintr-o colecție eventual completă de proprietăți noi atribuite în mod substanțial lucrului pe lângă cele anterioare, și dintr-o concepție suficientă și corectă despre fiecare dintre ele; În sine, este clar cât de dificil este să satisfaci toate aceste cerințe și cât de ușor este să greșești în ceva. De ce nu este surprinzător că oamenii de știință, deși sunt în general de acord, nu sunt atât de des de acord cu privire la consecințe, pentru că într-o astfel de concluzie o greșeală, făcută deliberat sau neintenționat, trebuie să conducă în mod necesar la multe altele. De ce este nevoie de mare prudență și lentoare extremă pentru a nu greși în astfel de raționament și pentru a-l face adevărat, cel puțin în sens negativ.

§ 119. A doua metodă de inferență, conform fragmentării și luării în considerare a ideilor care apar împreună (§ 117), este mult mai simplă și mai precisă decât cea anterioară, căci se bazează totul pe ideea internă a conformității sau opoziție (§ 115). De ce, descoperind într-un lucru unele calități, chiar dacă erau primare, chiar dacă secundare, și considerând cu ele orice atribute ale lucrurilor, abstract și mai

ales luate, se poate vedea imediat compatibilitatea sau inconsecvența lor cu aceste calități ale lucrurilor care suntem luand in considerare; și de aceea se poate afirma cu îndrăzneală dacă acestea sunt posibile pentru acel lucru sau nu, căci ar fi o contradicție evidentă să spunem că un lucru poate avea anumite atribute care contrazic cel puțin unele dintre proprietățile sale. Totuși, în măsura în care aici este vorba doar de posibilități, nu se poate în niciun caz să tragem concluzii din compatibilitatea în lucruri a anumitor bunuri, despre prezența lor reală în această prezență. Pentru aceasta, sunt necesare alte motive, cum ar fi, de exemplu, experimente sau un certificat ideal (§ 116).

Membru patru, Despre certificarea bazată pe absurditatea aparentă a dispoziției opuse

§ 120. Două propoziţii, complet opuse una cu cealaltă, nu pot fi în niciun fel valabile împreună (§ 56), căci una este întotdeauna o infirmare a celeilalte. Totuși, nici ele nu pot fi false, din cauza celor două extreme inevitabile, trebuie neapărat să o accepte pe una și să o respingă pe cealaltă. În acest sens, ne asigură sentimentul nostru interior, sau capacitatea pașei de a distinge obiectele gândurilor noastre. Așadar, când se arată clar absurditatea consecințelor, din orice propoziție dedusă în mod necesar prin rezolvarea ideilor principale care o compun (§ 116), sau prin contrastarea ei cu alte adevăruri deja cunoscute nouă și fără îndoială, într-un asemenea caz, această propoziție rămâne falsă, iar opusul ei - adevărat, în ciuda faptului că nu am putut dovedi lipsa de temei a primei și justiția celui din urmă nici prin experimente, nici prin orice argument ideal (§ 114-119), pentru că Este de neimaginat și contradictoriu faptul că dintr-o propoziție adevărată să se poată urma în mod natural consecințe absurde și evident false în sine.

§ 121. Oricât de firesc și oricât de clară ar fi acest fel de inferență pi, dar aceasta este adesea supusă erorilor, căci toată fidelitatea ei depinde de corectitudinea concluziilor trase și de necesitatea urmăririi lor. iar noi, dimpotrivă, intenționat sau neintenționat, deseori livrăm pentru o consecință necesară ceea ce în niciun caz nu poate decurge din propoziția luată în considerare. Prin urmare, corectitudinea acestei concluzii poate fi de încredere numai atunci când ne putem asigura că toate regulile de certificare adevărată și toate nevoile acesteia, prezentate în secțiunile anterioare, sunt respectate în ea.

§ 122. Am putea părea deja să vedem că certitudinea inferențelor prin luarea în considerare și fragmentarea ideilor și prin absurd, în mod natural

care rezultă din orice propoziție falsă, toate se bazează pe corectitudinea și dreptatea conceptelor noastre universale sau

abstracte. Dar unii remarcă împotriva lor: „1) că ele sunt în mod arbitrar venerate ca universale, nemaifiind doar private, pentru ca doar unele lucruri să ne fie cunoscute, și nu toate; 2) că ei, fiind abstracti, nu au nici un original în posesia lor și, în consecință, nu se poate trage din ei nicio concluzie corectă la lucruri speciale. Pentru a nu pierde această parte atât de importantă a certificatului, este necesar să se ia în considerare forța și importanța unor astfel de obiecții.

§ 123. Este adevărat că nu știm și nu putem cunoaște toate lucrurile, de aceea nu rezultă de aici că nu putem avea în mod direct concepte universale sau generale. În acest scop, este necesar să avem în vedere modul în care obținem astfel de concepte sau propuneri. Aceasta se întâmplă: 1) din observarea experimentală a multor lucruri, în care, observând o proprietate comună, facem din aceasta un concept general despre ele; 2) din luarea în considerare a unei asemenea proprietăţi comune a acestora cu diferite apartenenţe ale lucrurilor, luate în mod abstract (§ 115), caz în care găsim pe unele comune, iar altele opuse; 3) din derivarea din astfel de concepte sau propuneri de consecințe care apar în mod natural (§ 120). Pentru valabilitatea unor astfel de propuneri universale, experiența și ideile interne ne confirmă; și le recunoaștem ca omniprezente doar în sensul în care experiența sau raționamentul necesar ne face să le recunoaștem ca atare. Prin urmare, toate cele care sunt stabilite prin experiență și raționament corect și în care nicio excepție nu poate fi făcută fără contradicție, ar trebui să fie onorate ca doar concepte și propuneri universale. Mai mult, trebuie menționat că, dacă toate conceptele universale ar fi suspecte, atunci nicio știință, nicio cunoaștere nu ar fi posibilă.

§ 124. În ceea ce privește a doua obiecție, că toate conceptele abstracte nu au original în sine, aceasta este și aceasta nedreptă, căci toate acele lucruri din care sunt abstrase sunt originare ale lor. anchetator

dar, rupând un concept abstract sau o proprietate generală a lucrurilor și deducând consecințe din acesta, le putem adapta la toate lucrurile particulare care se află sub acel concept general.

§ 125. Există încă un al treilea fel de concepte, care, deși nu sunt sensibile, nu pot fi însă considerate abstracte, deoarece sunt dobândite prin raționamentul comparativ. Putem numi aceste concepte rezonabile (ratiocinando acquisitae). Le dobândim în felul următor. După ce am observat o anumită apartenență la lucruri și o despărțim, o adaptăm, cu toate consecințele care apar de acolo, la proprietățile esențiale ale acelor lucruri. Și când vedem că această apartenență nu numai că nu decurge din proprietățile lor, ci este și direct opusă acestora, atunci tragem concluzia că nu le aparține, ci se leagă direct de ceva, cu tot ce este deosebit din aceste proprietăți. De ce, prin opoziție, ne formăm o atenție asupra acestui lucru, care în argumentul comparării lui cu acele lucruri va fi negativ, dar în argumentul apartenenței care i se atribuie, va fi afirmativ. Acestea sunt esența conceptului general de ființe simple sau necorporale. În măsura în care

ele sunt obținute din necesitatea unei concluzii corecte, este imposibil să nu le considerăm adevărate, dar trebuie amintit că nu ne putem extinde concluziile despre ele mai departe, în măsura în care experiența și consecințele necesare derivate din aceasta ne ghidează. noi (§ 116-117) . În care, însă, oamenii de știință se înșală foarte mult.

Al cincilea membru. Referitor la certificarea prin mărturia altora

§ 126. Cercul cunoștințelor noastre ar fi foarte limitat dacă am ști doar ceea ce am simțit sau la ce am ajuns noi înșine prin propriul nostru raționament. Judecând după circumstanțele în care ne aflăm, trebuie neapărat să împrumutăm multe cunoștințe de la alții. Acest lucru se întâmplă atunci când

Da, noi pentru alții, a căror veridicitate nu avem de ce să ne îndoim, credem în raționamentul a ceea ce povestesc; iar credința (fides) în general este recunoașterea adevărului a ceva din cauza mărturiei altuia. Cu toate acestea, trebuie remarcat că este posibil să credem, din cauza mărturiei altora, numai ceea ce este supus simțurilor unuia și pe care, totuși, fie nu am putut să simțim, fie nu putem.

§ 127. Pentru ca asigurarea să fie completă din cauza mărturiei altora, se cere: 1) ca numărul martorilor, judecând după compararea împrejurărilor, să fie suficient; 2) ca martorii să fie vrednici de probabilitate, adică să fim siguri despre ei că nici ei nu au vrut să ne înșele, nici ei înșiși nu au fost înșelați în cazul pe care l-au povestit; 3) pentru ca mărturiile lor să fie constante, adică să nu se contrazică și între ei în cele mai importante articole ale cazului pe care le povestesc; 4) astfel încât dovezile contrare, dacă există, să nu fie de o asemenea importanță încât să o coboare sau să disprețuiască pe prima; 5) în sfârșit, și mai presus de toate, că materia care este povestită să fie posibilă în sine și că cunoașterea ei nu necesită altceva decât folosirea numai a simțurilor.

§ 128. Lăsând deoparte semnele speciale și imediate ale martorilor credincioși și fidelitatea cauzei povestite de aceștia (care va fi propusă mai jos, § 214), este necesar să ne gândim dacă mai putem crede și ne putem baza pe mărturia altora. ? Nu numai că putem, dar trebuie să facem o manieră prudentă, pentru că: 1) dacă ar fi să respingem complet certificarea din cauza mărturiei altora, atunci ar fi imposibil să avem cunoștințe despre multe subiecte care sunt necesare pentru informarea noastră; şi pe care, însă, în nici un fel să nu le cunoaştem, de îndată ce prin mărturia altora; 2) într-un astfel de caz, ar fi necesară încetarea întregii legături a comunității și a comunicării dintre oameni, fără de care, însă, nicio persoană nu se poate lipsi; 3) de ce ar fi oamenii înzestrați cu capacitatea de a-și comunica gândurile și informațiile unul altuia, dacă nu ar trebui să se creadă unii pe alții; 4) dacă cerem ca alții să ne creadă, atunci ar fi foarte greșit

a fost pedant, fără motive temeinice și mulțumite, să nu ai încredere în ceilalți.

§ 129. Dar, cu toate acestea, împotriva asigurării, din cauza mărturiei altora, se fac următoarele obiecții: 1) „că fiecare martor, luat separat, poate fi înșelat în cazul pe care depune mărturie; 2) că oricine poate minți; prin urmare, dovezile comune tuturor acestora sunt încă suspecte și nu suficiente pentru o certificare exactă. Răspunsul este: 1) o astfel de înșelăciune nu poate veni decât dintr-un sentiment înșelător (§ 105). Dar este posibil să admitem că mai mulți oameni în simțirea unei singure materii sunt toți înșelați în același mod, când, de necesitate, fiecare în timpul sentimentului și împrejurărilor au avut o atenție și o dispoziție diferită a spiritului față de probabilitate; 2) pentru ca mai mulți oameni împreună să poată înșela în orice problemă, pentru aceasta este necesar ca toți să cadă de acord între ei în acest sens. Dar pentru aceasta este nevoie de motive satisfăcute și clare, pentru ca toți, fără a încălca justiția, să fie bănuiți de acest lucru. Mai mult, o conspirație între mulți, chiar și între doi, nu poate pândi multă vreme, întrucât suntem asigurați nu numai de experiență, ci și de luarea în considerare a înclinațiilor umane. Mărturia unanimă a multora este cu atât mai nebănuită când se știe că ei nu au putut și nu s-au așteptat la vreun profit din narațiunea lor. Cu toate acestea, trebuie remarcat aici că doi oameni vorbesc întotdeauna despre același lucru în cuvinte diferite, deoarece dacă ar fi fals, atunci ar începe să difere nu numai în cuvintele lor, ci și în circumstanțele foarte principale.

§ 130. „Dar uneori nici mărturia unanimă a unui întreg popor nu merită nicio credibilitate?” Desigur, acest lucru se întâmplă, dar atunci când alte nevoi de verificare lipsesc din cauza dovezilor generale, adică atunci când fie lucrul care este povestit este direct imposibil în sine, fie a necesitat mai mult să-și cunoască propriile sale decât numai utilizarea simțurilor, sau când se știe că întregul popor depune mărturie despre ceva din prejudecăți, sau predilecție pentru cazul care se povestește sau, în cele din urmă, când există și alte

motive importante pentru a ne îndoi de autenticitatea mărturiei populare comune.

§ 131. Certificarea obținută prin simțuri, atât interioare, cât și externe, se numește experiențial (certitudo sensus s. experientiae); certificare prin luarea în considerare și fragmentarea ideilor - ideale sau metafizice; prin intermediul unei absurdități deduse dintr-o propoziție, care dovedește justiția opusului acesteia, - un certificat din absurditatea poziției contrare (a consequcntiis subpositi contrarii) și, în sfârșit, un certificat datorat mărturiei altora - o certificat istoric sau moral,

CAPITOLUL DOI

DESPRE ERORI, PREJUDECĂȚI ȘI ÎNșeCĂȚIUNI

Membru în primul rând. Despre cauzele prejudecăților

§ 132. Cunoașterea justă a lucrurilor se opune uneia eronate și false, care se numește în general eroare sau prejudiciu (error s. prao-judicium). Cuvântul prejudecata, judecând după etimologie, înseamnă la fel ca o judecată imatură, necugetată și neîntemeiată despre ceva. Există multe motive pentru astfel de concepții greșite. Dar ele pot diferi unele de altele prin faptul că unii dintre ei sunt în însuși păcătosul, în timp ce alții sunt în afara lui. De ce, în primul rând, despre cauzele erorilor care sunt în om, vom oferi.

§ 133. Când eroarea își are originea în persoana care greșește însuși, se întâmplă fie pentru că el însuși este dispus să greșească și să greșească, fie pentru că din anumite motive nu este capabil să cunoască adevărul. Prin urmare, este necesar să vedem cauzele ambelor, pe baza experienței și a observației acțiunilor umane.

A. Cauzele prejudecăților la om

§ 134. Oamenii se supun în mod voluntar erorilor: 1) disprețuind cunoașterea cea mai exactă a oricărei

subiect (ex despectu et arrogantia), i.e. a considera eroul că nu merită să faci mare lucru cu el sau a considera că este rușinos pentru tine însuți să te străduiești pentru o cunoaștere temeinică a lui, fără a dorește între timp să recunoști ignoranța; 2) a se baza pe sine ca pe un lingot (ex nimia sibi confidentia) si a se gandi ca stiu deja suficient ceea ce stiu; 3) temându-se în secret că cunoașterea cât mai apropiată a ceva nu le-ar aduce, dincolo de așteptări, ce neplăcere (ex tacito metu, a re plenius cognoscenda); 4) dorind dinainte ca lucrul să fie găsit așa cum doresc ei (ex singulari intentione ad rem tali modo percipiendam), caz în care imaginația îi ajută să se înșele, prezentând lucrurile în forme false sau din partea doar dorită; 5) leneș să aibă o tensiune mulțumită a spiritului, necesară cunoașterii (ex negligentia); 6) din acest motiv, neprofundarea în esența subiectului înșiși și bazarea fără discernământ pe opiniile altora (ex negligenci credulitate). Exemple pentru toate aceste cazuri din hostel pot fi găsite suficiente.

§ 135. Din aceasta reiese clar că sursa iniţială a tuturor acestor erori se află în iubirea de sine şi lenea umană. De ce nu există altă cale de a ne proteja de ele, decât să începem să examinăm ceva, să avem o dispoziție sinceră și sinceră de a cunoaște cu siguranță adevărul, oricare ar fi acesta și orice ne-ar costa, sau să ne mărturisim ignoranța. Dar câți vor fi de acord să facă astfel de sacrificii atât pentru mândria lor, cât și pentru înclinația spre pace?

§ 136. Incapacitatea unei persoane de a cunoaşte vreun adevăr provine: 1) din lipsa informaţiilor preliminare necesare cunoaşterii acelui

adevăr (ex defectum praeviarum cognitionum). Astfel, pentru oamenii de rând, circulația Pământului, posibilitatea de a-i găsi distanța față de Soare etc., vor fi întotdeauna de neînțeles; 2) din lipsa ajutoarelor necesare cunoasterii (ex defectu adminiculorum); 3) din plictisirea minții (a stoliditate); 4) din vânt și distragere sau vârstă, sau adăugarea unui obicei inerent sau dobândit; 5) de la înrădăcinat cumva

fie într-o imagine sau prejudecăţi preferate care împiedică cunoaşterea acelui adevăr. Astfel de prejudecăți sunt: a) dobândite în copilărie; b) aprobat prin aprobarea altora; c) prejudecățile de vârstă, sectă, opinie acceptată, ereditare, naționale, prejudecăți, la care însăși starea în care este dispus fiecare persoană și predilecția pentru unele lucruri care decurg din aceasta; 6) din dispoziția spiritului, incapabil să înțeleagă esența subiectului, precum: când o persoană este stăpânită de un fel de pasiune sau când atenția sa este îndreptată brusc spre multe obiecte; 7) din nerăbdarea de a afla cât mai curând posibil ceea ce ne dorim, caz în care cunoașterea superficială a unui lucru ia locul cunoașterii solide cu noi; pentru ceva, sau a câștigat faima ca oameni experimentați, inteligenți și perspicace. Ce măsuri trebuie luate pentru a preveni astfel de iluzii se poate vedea chiar din prezentarea motivelor acestora. Dar, în general, este suficient să afirmăm pentru noi înșine acea regulă generală că nu totul este drept ceea ce este considerat drept, deci, dimpotrivă, nu totul este fals, că drumul cel mai de încredere către conștiința adevărului este îndoiala prudentă, care continuă până atunci, până când avem motive puternice și convingătoare de a nega ceva sau de a afirma și că, în sfârșit, pentru cunoașterea exactă a ceva, trebuie să se pregătească și să devină capabil să ajungă la cunoașterea adevărului.

B. Cauze externe ale prejudecăților

§ 137. Cauzele exterioare ale prejudecăților se găsesc în unele lucruri străine, cunoașterea obiectelor într-un fel determinantă, sau chiar în obiectele, a căror proprietate cunoscută conține dificultate în cunoașterea lor exactă și în același timp comoditate în eroare.

§ 138. Cauzele prejudecăților, din lucruri străine care apar, sunt:

dovezile timpului; 2 locuri; 3) niște lucruri sau oameni, atenția noastră, atât de necesară pentru o cunoaștere justă a lucrurilor, complet iluminatoare, sau 4) distrarea sau împărțirea ei în multe obiecte brusc; 5) orice fel de obstacole în calea cunoașterii unui lucru drept; 6) inadmisibilitatea imaginară de a se îndoi de adevărul a ceva și de a căuta cu sânge rece justiția cazului. Se pare că nu este nevoie aici de o explicație îndepărtată a măsurilor care ar trebui luate pentru a evita astfel de erori, pentru că tocmai motivele acestora pot fi arătate tuturor celor care doresc sincer să cunoască adevărul.

§ 139. Cauzele prejudecăţilor, care stau în proprietatea obiectului cognoscibil însuşi, sunt: 1) dificultatea şi secretul acestuia din cercetarea noastră; 2) marea ei asemănare cu altele, conform căreia le amestecăm cu ei și le punem ca una; 3) legătura sa strânsă cu ceilalți, datorită căreia îi stabilim proprietăți străine pentru ea; 4) apariția înșelătoare și prejudiciabilă a unui obiect cognoscibil, prin care, seduși fiind, credem că este cu adevărat ceea ce se află în lucrul care ni se arată de prima dată în el. Toate astfel de prejudecăți pot fi evitate doar prin atenție răbdătoare, neîncredere în sine și consiliere atentă cu ceilalți; 5) Multe prejudecăți similare sunt cauzate de vagul, nedefinitivitatea și reciprocitatea termenilor în care ne exprimăm gândurile. Dar despre aceasta în locul ei (§ 44).

Membru al celui de-al doilea. Pe argumente înșelătoare sau paralogisme

§ 140. După ce am arătat motivele din care putem fi duşi în rătăcire, ar trebui să arătăm acum acele cazuri şi căi prin care îi putem duce pe alţii în rătăcire, iar uneori noi înşine, gândind nepăsător, greşim. Nu este nevoie să cităm aici erorile care apar în conceptele și judecățile noastre, pentru că este suficient să observăm despre ele din cele spuse mai sus. Este necesar doar să sugerăm despre erorile inferențelor, pe care noi sau noi înșine

suntem supuși sau în care alții ne pot conduce. Toate acestea constau în raționament înșelător; raționamentul sau silogismul se bazează pe termenul mijlociu (§ 70), care, atunci când în premisele silogismului este diferit în sensul său, atunci concluzia nu poate fi decât falsă (§ 72). În același mod, concluzia trebuie să fie și falsă atunci când, în locul adevăratului termen mediu, este furnizat un altul, care nu poate fi direct un termen mediu și care nu poate lega în mod corespunzător cel mai mare și cel mai mic. Pentru aceasta, înșelăciunile în gândire pot fi de două feluri: în primul rând sau constând în cuvinte și, în al doilea rând, în materia însăși, adică fie verbale, fie materiale.

§ 141. Înșelăciunile care constau în cuvinte sunt: 1) înșelăciunea numelor asemănătoare (aequivocationis) (§ 42), care constă în faptul că se ia orice termen al silogismului, și cu atât mai mult mijlociu, într-o parte a acestuia. într-un alt sens decât în altul (§ 72), de exemplu: deşertăciunea trebuie să alerge, dar totul în lume este deşertăciune, de aceea, totul în lume trebuie să alerge. Desigur, în prima premisă, deșertăciunea înseamnă griji de prisos și inutile, în timp ce în a doua, lucrurile care sunt trecătoare și finite sunt semnificate; 2) înșelăciunea unirii și diviziunii false (compositionis et divisionis), când se ia împreună ceva care este adevărat numai în sensul de separat, și invers, de exemplu: orbii văd, dar orbii nu au capacitatea de a vezi, urme, cei care nu au capacitatea de a vedea vad. Aici prima premisă este valabilă doar în sens separat, dar, totuși, este luată în sens conexiv...

§ 142. Înșelăciunile, constând în materia însăși, sunt: 1) înșelăciunea întâmplării (fallacia accesentis), când ceva întâmplător într-un lucru

este luat ca esențial, de exemplu: toate corpurile își schimbă starea, în consecință, au o înclinație naturală. spre aceasta; 2) înșelăciunea unui argument imaginar (petitio principii), când ceva este dovedit prin ceva care în sine necesită dovadă, de exemplu: capacitatea de a gândi nu se opune corpurilor de minereu, deoarece provine dintr-un aranjament de organ bine cunoscut; 3) înșelarea subpropoziției unei cauze false

(subpositio falsae causae, seti non caüsae ut causae), când punem ceva drept cauza a ceva care nu este nicidecum cauza lui, de exemplu: multe frământări în stări au apărut din cauza credinței, în consecință, credința este sursa nenorocirilor sociale. ; 4) înșelarea unei consecințe false (fallacia consequentis), când deducem din ceva ce nu rezultă deloc din ea, de exemplu. cerul este roșu, în continuare, acum bătălia, după cum observă plebeii; 5) înșelăciune, constând în schimbarea și inversarea întrebării (ignoratio elenchi, seu mutatio theseos), când altceva este dovedit sau infirmat, și nu ceea ce, judecând după legătura materiei, ar trebui să dovedească sau să infirme. Dar ce exemple sunt foarte frumoase pot fi văzute la pensiune; 6) înșelăciune de multe și diverse întrebări amestecate între ele (plurium quaestionum), de exemplu: ce mănâncă sufletele morților? Aici sunt incluse aceste întrebări: mai mănâncă, au nevoie să mănânce și pot?

§ 143. Pentru a evita toate astfel de înşelăciuni, nu există alte mijloace decât: 1) dorinţa sinceră de a cunoaşte adevărul; 2) o îndoială prudentă cu privire la ceea ce este considerat corect pentru prima dată; 3) utilizarea tuturor măsurilor posibile pentru a distinge adevărul de nedreptate; 4) neîncrederea în sine și consultarea cu ceilalți, oricât de precaută și combinată cu investigația și, în final, 5) atenție răbdătoare și imparțială față de subiectul pe care vrem să-l cunoaștem, sau despre proprietățile de care alții vor să ne asigure.

CAPITOLUL AL TREI DESPRE CLARITATEA CUNOAȘTERII

§ 144. Deși dintre cele cinci metode ale verificării noastre descrise în capitolul 1 anterior al acestei părți, fiecare, atunci când se respectă doar precauția necesară, poate fi în sine suficientă pentru a ne oferi o cunoaștere clară a oricărui subiect, totuși, se întâmplă rar să avem o claritate completă, pe baza oricărei metode de certificare. Motivul pentru aceasta: 1) insuficiența și certitudinea nemulțumită a noastră generală sau clasică.

conceptele skikh și dificultatea care decurge de acolo de a le rezolva sau de a le considera între ele; 2) limitarea simțurilor noastre, care ne arată doar calitățile și apartenența exterioare ale lucrurilor, și chiar cele care depind de relația lor cu noi, și deci dificultatea care decurge din experimente de a trage concluzii și de a stabili reguli generale. Din acest motiv, pentru a verifica pe deplin ceva, aproape

întotdeauna suntem forțați să folosim dintr-o dată metode diferite de cele de mai sus, în funcție de proprietatea obiectului cunoscut. Și întrucât toată cunoașterea noastră se bazează fie pe dovezile experienței noastre sau ale altora, fie pe necesitatea inferențelor, atunci claritatea cunoașterii noastre este dublă: 1) claritatea cunoașterii experiențiale (evidenti practica) și 2) claritatea. a cunoașterii mentale (theoretica s. idearum). Despre atât aceste tipuri de claritate, cât și nevoile lor aici se propune să fie.

Membru în primul rând. Despre claritatea cunoștințelor cu experiență

§ 145. Cunoștințele noastre, bazate pe sentimente sau observații, capătă gradul de claritate adecvat: 1) când, cu toate nevoile de bun simțire (§ FROM), observațiile noastre sunt de acord între ele; 2) când sunt de acord cu ei și cu observațiile altor persoane demne de probabilitate, care au trăit înainte sau contemporani; 3) când motivul dezacordului, dacă este important, putem arăta și explica și deschide eroarea care a provocat-o; 4) dacă există consecințe, ușor de dedus din astfel de observații sau experimente, nu conțin vreo absurditate sau inconsecvență între ele și cu celelalte cunoștințe ale noastre despre lucruri, în general neîndoielnice și clare.

§ 146. Cu toată sârguința noastră, simțurile ne arată în lucruri nu mai mult decât doar una dintre diferitele lor forme exterioare în care ni se prezintă și, prin urmare, cunoașterea lucrurilor sensibile ar trebui să fie atribuită doar uneia dintre aceste exteriorități sensibile. . Cu toate acestea, aproape niciodată nu ne oprim în acest moment.

intrăm și, prin apariția lucrului pe care l-am observat, dorim imediat să știm de ce ni se arată într-o asemenea formă și să vedem relația dintre exterioritatea lui și calitățile sale interne. Iubitorul de istorie nu se mulțumește să vadă ordinea și împrejurările paradei și tot dorește să cunoască motivele ei; iar înțeleptul, prin experimente și observații exterioare, se străduiește să pătrundă în secretele naturii și să treacă limita la care simțurile se opresc de obicei. Oricât de mult este lăudabilă o astfel de întreprindere, dar de obicei, aproape în acest caz, suntem supuși la două extreme, adică concluzionăm fie prea mult, fie prea puțin. Ambele, desigur, trebuie să producă erori și erori.

§ 147. Concluziile noastre, deduse din experimente si observatii, vor avea claritatea necesara: 1) cand sunt de acord intre ele, in ciuda varietatii experimentelor si imprejurarilor in care au fost facute observatiile; 2) când concluziile desprinse din experimentele altora vor fi identice cu ale noastre, sau cel puţin nu le vor contrazice; 3) când diferența dintre ele conține o eroare de consecință falsă, care poate fi descoperită fără prea mult efort; 4) când o situație contrară concluziilor noastre conține absurditate, inconsecvență cu alte cunoștințe cunoscute și îndoielnice și când este imposibil să explicăm acele fenomene dintr-o presupunere diferită de opinia noastră.

§ 148. Pentru a evita excesul sau lipsa de consecinte practice (deduse din experimente), este necesar sa se noteze cu atentie: 1) cat de departe ne conduc experimentele la cunoasterea cea mai apropiata a unui lucru, ce direct ne arata in el si ce fel de fundație pe care o dau teoriei noastre; 2) dacă consecințele care se deduc de acolo una după alta sunt neforțate, sunt identice între ele, dacă una decurge neapărat din cealaltă și dacă vreun salt (saltus in ratiocinando in consequentia) se strecoară între ele în concluzie sau nu oprește prin forță lanțul natural de consecințe;

3) în măsura în care cazul permite, aveți grijă să-i consultați pe ceilalți despre orice, pentru că uneori o persoană cu cunoștințe egale se oprește și vede întuneric acolo unde totul ni s-a părut clar, și observă ce ne-a ratat.

Membru al celui de-al doilea. Despre claritatea cunoașterii mentale

§ 149. Cunoașterea noastră mentală nu ar fi niciodată supusă erorilor sau obscurității, dacă numai conceptele noastre generale ar avea întotdeauna și pentru toți aceeași și constantă definiție și spațiu. Dar diferența de minți și abilități le face mai mult sau mai puțin distincte pentru aproape toată lumea. La aceasta trebuie adăugată graba noastră de a întocmi concepte generale, conform cărora le acordăm adesea mai mult sau mai puțin spațiu decât ar trebui. Dar, între timp , trebuie remarcat că toate filozofiile noastre, oricât de mult s-ar extinde, încep de obicei cu cele mai simple principii, care sunt în general cunoscute și în acord cu care picto-ul nu este dificil. De ce nu este imposibil ca raționamentele noastre să fie perfect clare, de îndată ce vor fi în mod evident identice cu chiar începuturile.

§ 450. Deci, teoria va fi clară: 1) când începe cu cele mai simple începuturi sau cu cele mai recente, derivate în mod necesar din experimente și observații (§ 147); 2) când toate conceptele generale incluse în compilarea sa sunt determinate precis și corect și că astfel de certitudinea lor este confirmată de experiență sau de absurditatea poziției contrare (§ 120); 3) când nimic nu va fi arbitrar în rezoluția, clasificarea și combinarea lor și totul se va baza fie pe experiență, fie pe nevoia de raționament; 4) când consecințele ulterioare, deduse de severitatea concluziei din acea teorie, nu vor conține nicio absurditate sau opoziție față de vreo cunoaștere neîndoielnică, ci mai degrabă vor fi de acord cu acestea; 5) când acestea pot fi confirmate prin noi experimente și mai departe

observatii, in functie de proprietatea obiectului. La aceasta trebuie adăugat și ceea ce s-a spus în § 148.

Membru al treilea. Despre modul în care cunoștințele practice și speculațiile contribuie reciproc la cunoașterea cea mai exactă a lucrurilor și despre utilitatea presupunerilor

§ 151. Experimentele și observațiile noastre pe anumite subiecte sunt la început în cea mai mare parte atât de insuficiente și atât de inconsecvente unele cu altele încât nu putem deduce din ele nicio teorie clară și suficientă. Și dacă într-un astfel de caz ne-am opri mereu și am părăsit munca pe care am început-o, atunci prin asta am suferi mult și am încetini progresul cunoștințelor noastre. Dar, din fericire, aici de multe ori propria noastră imprudență și graba, dincolo de așteptările noastre, ne ajută. Facem greșeli pentru a le înlocui cu altele, continuând asta până când atacăm ceva clar și permanent. Toți păianjenii fizici ajung în general la maturitate în acest fel. De ce este foarte necesar să știm ce trebuie făcut atunci când cunoștințele noastre practice sunt încă insuficiente.

§ 152. În asemenea cazuri, procedăm astfel: 1) din observaţii, câte dintre ele sunt, facem imediat consecinţe şi întocmim o presupunere (ipoteză) sau o teorie aproximativă; 2) deducem noi consecințe din această teorie și le comparăm cu noi observații; 3) când vedem că presupunerea nu este de acord cu noile observații, și deci găsim o eroare în teorie, atunci, aplicând-o observațiilor, o corectăm și facem o nouă teorie; 4) deducând consecințe din ea și făcând același lucru cu ele, continuăm această lucrare până când ultima noastră teorie devine atât de clară încât ar trebui acceptată ca justă și adevărată fără nicio contradicție. Prin aceasta, dacă nu ajungem la o cunoaștere exactă a unui lucru, cel puțin îl abordăm atât de mult încât să putem judeca într-un mod prudent și eventual clar,

§ 153. Orice presupunere nu este altceva decât o simplă presupunere, iar o presupunere, în măsura în care este atare, nu conţine încă nimic hotărât solid şi adevărat în sine. Dar, cu toate acestea, nu este deloc necesar să neglijăm presupunerile, căci, după cum am văzut din precedentul § 152, unele presupuneri deschid calea altora, mai bune, iar acestea din urmă, susținute de experimente, ne conduc în cele din urmă. la adevar. Exemplul geometrilor trebuie să ne fie convingător. În cazurile dificile, când o greșeală este aproape inevitabilă, ei încearcă întotdeauna să o corecteze printr-o altă greșeală, opusă, astfel încât, distrugându-le pe amândouă, să găsească cât mai exact ceea ce se cere. Ar trebui chiar să le mulțumim anticilor pentru ipotezele lor filozofice neîntemeiate, căci dacă nu ar fi existat și ar fi tăcut despre acele subiecte, atunci cu greu am fi fost nevoiți să greșim și să greșim ca ei în cazurile cele mai dificile. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că presupunerile, oricât de probabile ar fi, dar dacă nu sunt confirmate în toate părțile lor necesare prin experimente, sau prin aparențe, atunci ele rămân întotdeauna presupuneri și nu pot avea forța unor propoziții suficient confirmate. De ce nu este în niciun caz necesar să se facă consecințe suplimentare din ipoteze și să se bazeze pe ele noi ipoteze și noi sisteme.

PARTEA A TREIA LOGICĂ DESPRE DIFERITE TIPURI DE LUCRU LOGICĂ

CAPITOLUL ÎNTÂI

DESPRE MODUL DE DEZVOLTARE A CUNOAȘTERII DESPRE LUCRURI

§ 154. Obiectele gândurilor noastre diferă în general unele de altele prin faptul că unele dintre ele sunt lucruri supuse simțurilor, altele contemplate și cunoscute numai de rațiune. De ce și modalitățile de a ajunge la cunoașterea lor trebuie să fie între ele

diferit, judecând după o asemenea diferență a obiectelor în sine, pentru că altfel ne extindem în cunoașterea lucrurilor sensibile, în alt fel ne controlăm gândirea în cunoașterea obiectelor raționale. Prin urmare, despre astfel de moduri diferite de a cunoaște aici și de a oferi.

Membru în primul rând. Despre cunoașterea senzorială a obiectelor

§ 155. Obiectele care sunt supuse simţurilor sunt lucruri atât naturale, cât şi artistice şi diverse fenomene care decurg din ele. Pentru ca cunoștințele noastre despre ele să fie suficiente și complete, acest lucru necesită:

1) a avea o cunoaștere distinctă a aspectului unui lucru;

2) asupra compoziției sale; 3) despre părțile sale, atât separabile, cât și inseparabile; 4) despre structura sa internă; 5) despre originea sa; 6) să cunoască timpul și circumstanțele șederii ei; 7) să-și cunoască forțele, acțiunile și schimbările, din lucrurile legate de care se întâmplă; 8) cunoaște-i scopul și utilizarea.

§ 156. Pentru a dobândi un concept distinctiv despre înfățișarea unui lucru, pentru aceasta este necesar: 1) să se poată alege un moment decent în care acel lucru, în întregime, poate fi cercetat, de exemplu, trăsăturile distinctive ale multor plante sunt vizibile numai în timpul înfloririi lor; 2) când este necesar, înarmați simțurile; 3) să aibă informațiile preliminare necesare despre natura generală a acelor lucruri cărora le aparține lucrul în cauză, pentru că, de exemplu, cel care nu are nicio informație despre principiile botanice este aproape complet incapabil să examineze plantele. La aceasta trebuie adăugat cele spuse în § 38. Și pentru a afla compoziția acelui lucru, este necesar să se efectueze cercetări chimice și experimente cu acesta. Pentru a cunoaște lucrul intern al structurii și părțile care o alcătuiesc, trebuie să se facă atât experimente atente, cât și să aibă cunoștințe preliminare în acele științe al căror subiect sunt lucrurile luate în considerare, pentru că cel care nu știe despre anatomie și fiziologia animalelor nu poate vorbi despre structura lor specială și diversele instrumente și nu au nicio înțelegere

Teoria mecanicii nu va vedea aproape nimic în nicio mașină și mai ales într-una complexă.

§ 158. Producțiile naturale, pentru o cunoaștere suficientă a lor, necesită în mod necesar să se știe cum sunt produse, cum și unde se găsesc mai bine, ce influență au asupra altor lucruri și asupra lor, cum sunt pierdute sau stricate, căci la ce servesc și cum și în ce circumstanțe pot fi utile și dăunătoare? Pentru toate acestea, pe lângă cunoștințele preliminare, angajații au nevoie și de propria experiență, susținută de cercetări pe termen lung și amănunțite. Operelor de artă umană se pot aplica aproape aceleași reguli.

Membru al celui de-al doilea. Despre cunoașterea obiectelor,

supusă rațiunii

§ 159. Prin raţiunea propriu-zisă cunoaştem: 1) natura interioară şi proprietăţile lucrurilor sensibile; 2) lucruri sau ființe contemplate numai de minte, care sunt esența lui Dumnezeu, sufletul etc.; 3) pozițiile și drepturile noastre bazate pe natura noastră și relația noastră cu ceilalți. De ce această secțiune și va consta din trei articole, dintre care:

I. Despre cunoaşterea naturii interioare şi a proprietăţilor lucrurilor sensibile

§ 160. Nu putem concluziona nimic despre natura internă a unui lucru dacă nu avem cunoașterea simțului propriu-zis despre el; de ce este necesar în prealabil să se obțină claritatea experienței în raționamentul cu privire la cunoașterea calităților exterioare ale unui lucru (§ 145 etc.), după aceasta, să se facă presupuneri generale (§ 152), a căror omniprezentare și putere de a testa: 1) noi observații și experimente artificiale; 2) derivarea unor consecințe ulterioare și 3) raționamentul cu concepte clare și generale despre lucruri. Și dacă înainte

poziția va rezista la toată severitatea unui astfel de test, într-un astfel de caz nu mai există niciun motiv să nu o acceptăm ca pe un adevăr fizic, pentru că este de necrezut ca orice opinie falsă să nu fie dezvăluită fie prin experimente urâte, fie consecințe absurde respingându-l sau inconsecvența lui cu adevăruri evidente și cunoscute în mod obișnuit.

§ 161. Cunoaşterii naturii interioare a lucrurilor îi aparţine pe bună dreptate cunoaşterea cauzelor care le produc şi a forţelor inerente acestora. Dar în măsura în care greșim adesea în desemnarea cauzelor, presupunând din obișnuință că adevărata cauză este aceea care nu produce deloc lucrurile, ci de obicei doar o precede, atunci anumite reguli de prudență trebuie respectate în acest sens. Pentru adevărata cauză a oricărui lucru, nu putem recunoaște decât astfel: a) care în toate împrejurările îl precede pe acesta din urmă; b) când acesta din

urmă nu există fără a avea prioritate; c) când între ele se constată o legătură de producție; d) când imaginea acestei producții, deși parțial, poate fi aplicată; e) când nu este posibil, în afară de acesta, să se găsească un alt motiv din care să se poată explica la fel de clar și ușor originea lucrului și, în sfârșit, f) când subpunerea altor cauze va conține absurd. sau imposibilitate.

§ 162. Pentru a cunoaște ce forțe sunt în lucrurile pe care le luăm în considerare, pentru această observație deosebit de atentă este necesar să cunoaștem mai întâi proprietățile compoziției și structurii lor. De ce putem atribui o anumită forță oricărui lucru atunci când aceasta este confirmată de toate observațiile și poate fi explicată din calitățile compoziției și structurii. Când suntem mulțumiți de aceasta, ar trebui să privim: 1) cum se dezvăluie în diverse circumstanțe și acționează asupra diferitelor obiecte; 2) dacă lucrul trebuie atribuit calităților sale originale sau derivatelor; 3) în raționamentul acțiunilor, când este suficient și când este insuficient; 4) dacă este în contradicție cu orice calitate originală a lucrului, deoarece în acest caz, această forță va fi neobișnuită pentru acel lucru

(§ 115) și în ea va exista un fenomen care provine din lucruri de o cu totul altă natură și care fie în ea, fie în apropiere își dezvăluie efectele.

II. Despre cunoașterea obiectelor care sunt insensibile sau contemplate doar de minte

§ 163. Toate lucrurile supuse simţurilor cu proprietăţile lor sensibile constituie subiectul fizicii, dar lucrurile care depăşesc simţurile noastre şi a realităţii de care suntem asiguraţi numai de necesitatea deducerii aparţin, de fapt, metafizicii. Fizica își bazează judecățile pe experimente și observații, metafizica pe consecințele clare extrase de acolo. Și pentru ca investigațiile metafizice să-și poată avea forța lor, ele trebuie să înceapă întotdeauna cu experimente clare și universale; în caz contrar, ele vor fi afirmate numai în cuvinte, deseori nu conținând un concept permanent în sine. Pentru a arăta modul de a judeca astfel de obiecte suprasensibile, va fi suficient să ne imaginăm ce curs urmărește de obicei mintea umană aici.

§ 164. Stabilind în experiența cotidiană, cauzele lucrurilor și fenomenelor care apar în natură, căutăm de obicei lucrurile din apropiere și forțele lor, făcând necesar ca cauza să fie întotdeauna apropiată sau în contact cu produsul ei, cel puțin în timpul de productie. Dar dacă s-ar întâmpla ca opera să nu poată fi explicată în niciun fel din proprietățile forțelor fizice ale obiectelor înconjurătoare sau co-prezente, adică atunci când era deja clar că fie depășește forțele lor, fie nu poate avea nicio relație cu ei, în acel caz, acea lucrare o atribuim de obicei unui asemenea lucru sau unei astfel de ființe, care este de neconceput simțurilor noastre și care, în plus, trebuie să aibă abilități incomparabil mai mari decât cele care se remarcă în lucrurile vizibile. O astfel de tranziție de la sensibilitate la speculație ar trebui considerată altfel arbitrară,

ca atunci când producerea unui lucru sau fenomen nou, deși parțial, conform unor semne clare, poate fi explicată din lucrurile înconjurătoare sau învecinate. Este complet justificat atunci când se dovedește clar că puterea și capacitatea tuturor lucrurilor adiacente sunt fie complet insuficiente pentru lucrare, fie chiar respingătoare. Într-un astfel de caz, a face scuze cu o cunoaștere insuficientă a naturii sensibile nu este altceva decât a dori să ne îndoim în mod persistent sau să respingem în mod deliberat ceea ce nu este în concordanță cu modul de gândire pe care l-am întreprins.

§ 165. Există şi un alt mod de a se constata despre existenţa lucrurilor deasupra simţurilor şi a abilităţilor lor. Multe lucruri care sunt supuse sentimentelor în natură prezintă astfel de acțiuni și astfel de abilități, care nu numai că nu pot fi explicate și deduse din compoziția lor materială și din aranjarea lor, dar sunt chiar în total contrast cu ele. În acest caz, mintea nu găsește alt mijloc decât să-și asume într-o aparență materială prezența unor imateriale și în sine nesupuse simțurilor, care efectuează aceste acțiuni și care este înzestrată cu abilități care nu sunt compatibile cu materia sau oricare dintre formațiunile sale de organe. Pentru a respinge o astfel de metodă de raționament, este necesar cel puțin să se dovedească compatibilitatea unor astfel de acțiuni și abilități cu proprietățile senzuale, sau cunoscute prin experiență, ale materiei, dacă nu să le explice din ele (§ 119).

§ 166. Astfel, fiind siliți să admitem existența oricăror ființe sensibile superioare, ne formăm imediat pe baza acesteia (§ 125) un concept sau o idee despre ele, parţial negativ, parţial afirmativ. Apoi, împărțind această idee în componente, sau concepte secundare, deducem consecințele din aceasta, observând în aceasta atât rigoarea raționamentului, cât și în conformitate cu experiența, pe baza căreia am fost forțați să ne formăm ideea de o ființă mai sensibilă. În plus, împărțim aceste consecințe în continuare, aplicându-le celorlalte clare ale noastre

cunoaștere și deci deducem noi consecințe și așa mai departe, atâta timp cât ne ghidăm după fundamentele dobândite din experiență și atâta timp cât necesitatea raționamentului continuă să fie evidentă. După aceasta, punem totul în ordine, testându-ne și verificându-ne cu strictețe munca. Acestea vor fi întotdeauna de succes și utile dacă, îndepărtându-ne de experimentele clare, nu punem cuvinte în loc de lucruri și nu interferăm cu concepte bazate nu pe proprietățile lucrurilor, ci pe arbitrar. În general, trebuie remarcat că putem judeca și cunoaște despre ființele suprasensibile numai prin rațiune naturală, în măsura în care acțiunile lor în natura vizibilă sunt tangibile pentru noi și în măsura în care nu putem decât să observăm ceva în ele care depășește direct capacitățile materiei. .

III. Modul de a judeca asupra obiectelor morale

§ 167. Morala ființelor raționale constă în îndeplinirea îndatoririlor impuse lor atât prin natura lor proprie, cât și prin raporturile în care sunt plasate. Conformitatea acțiunilor cu aceste îndatoriri sau legi se numește bunătate morală, iar încălcarea lor se numește rău sau viciu. Prin urmare, toate chestiunile morale sunt în această întrebare: această acțiune este bună sau rea, este permisă sau nu? O putem rezolva doar adaptându-l la natura noastră și la relațiile în care ne aflăm. În consecință, fără o cunoaștere prealabilă adecvată a naturii noastre și a relațiilor noastre cu diverse lucruri, este aproape imposibil să vorbim clar și satisfăcător despre subiectele morale.

§ 168. Dar, în ciuda acestui fapt, cele mai importante principii ale moralei, fie prin experiența de lungă durată, fie prin cursul uniform al minții umane, sunt atât de profund imprimate în natura umană și atât de clare în esență încât, fără excepție, aproape toți oamenii în general le acceptă fără nicio contradicție și sunt la fel pentru toată lumea. Așa sunt, de exemplu, aceste principii morale, din care toate regulile vieții, toate legile

și îndatoriri: 1) considerați ca permis pentru dvs. ceea ce este util și necesar direct după circumstanțele dumneavoastră și în care conștiința dumneavoastră nu interzice în niciun fel; 2) ceea ce nu poate fi permis deloc nu este permis nici pentru tine; 3) îndeplini prin toate mijloacele ceea ce este cerut de unii din rangul tău și nicidecum nu îndrăznește să faci ceea ce este incompatibil cu acesta; 4) acționați cu alții așa cum ați dori să fiți tratat cu dvs. în circumstanțe similare; 5) fă ceea ce ai putea cere de la alții în circumstanțe similare...

Aceste axiome ale moralității pot servi drept test pentru toate raționamentele, până la moralitate. Într-un caz particular, în care ne este dificil să determinăm moralitatea oricărei materie, o putem compara imediat cu oricare dintre aceste axiome, după care vom vedea aproape fără nicio dificultate dacă este asemănătoare lor sau nu.

§ 169. Între timp, când discutăm despre acțiunile altora, uneori le putem adapta într-un mod greșit la aceste principii. Motivul pentru aceasta se întâmplă că uneori nu știm cu ce intenție cineva întreprinde o anumită afacere, de ce astfel de, și nu alții, iau măsuri în acest sens, motiv pentru care de multe ori acțiunile inocente, chiar lăudabile, ale altora ni se par suspecte, dar în foarte de fapt suspect – lăudabil. Pentru a judeca acțiunile celorlalți, trebuie să fii extrem de atent, să intri în toate împrejurările lor, să le compari, și nu înainte de a face o propoziție, deoarece atunci când totul va fi dezvăluit, vor fi consecințe clare, pentru că de multe ori bune intenții, datorită circumstanțe rele, ia o întorsătură și, dimpotrivă, cele rele se termină cu bine.

Membru al treilea. Despre Apropierea Adevărului

§ 170. Cunoștințele noastre speculative, chiar dacă se referă la obiecte sensibile, chiar și mai sus, sunt rareori atât de clare încât să nu ne oprim la nicio dificultăți în ele. Motivul pentru aceasta este atât limitarea minții noastre, cât și dificultatea, dacă se poate spune, dintr-un anumit punct de vedere.

inaccesibilitatea celor mai cunoscute lucruri. Și de aceea, în ciuda clarității raționamentului nostru și a forței argumentelor noastre uneori, nu ar trebui în niciun caz să ne orbim cu vana iubire de sine că am ajuns deja la adevăr, pentru multe dificultăți pe care le întâmpinăm, ducându-ne la confuzie, cu toată fermitatea cunoștințelor dobândite ne va dovedi că abia ne apropiem de adevăr, ajungând pe calea care duce la el.

§ 171. Semne că nu am ajuns încă perfect și în toate părțile clare cu privire la orice subiect de cunoaștere pot fi acestea: nu putem explica, deși ele, totuși, nu sunt de așa natură încât să infirme complet și în toate părțile cunoștințele pe care le-am dobândit. , căci într-un astfel de caz acesta va fi un semn clar că cunoștințele noastre erau false; 2) deficiențe vizibile în cunoașterea noastră pe care le simțim noi înșine, pe care ne aflăm în imposibilitatea de a le completa și, astfel, obținem claritatea necesară în toate părțile, din cauza lipsei metodelor necesare.

§ 172. Dar semnele care ne pot sluji de mângâiere, că suntem cu adevărat pe calea cea dreaptă spre adevăr și deja ne apropiem de el, ca să-l vedem deja, deși departe, sunt următoarele:

1) claritatea și irefutabilitatea argumentelor și temeiurilor noastre, în ciuda faptului că prin ele încă nu obținem cunoștințe suficiente în toate părțile;

2) tensiune forțată în prezentarea și demonstrarea unor opinii diferite de ale noastre, pentru rafinamentul ridicol al argumentelor, efortul de a le căuta și de a le acorda o importanță mai mare, întorsăturile dificile în deducerea consecințelor arată aproape evident slăbiciunea și lipsa de temei a cazului în sine, după cum este evident din experiență; 3) absurditatea unei opinii contrare; 4) obiecții împotriva opiniei noastre, ridicate doar din lateral, și nu din proprietatea obiectului în sine, și care nu privesc câtuși de puțin argumentele noastre și nu le răstoarnă forța.

§ 173. Putem aborda adevărul: 1) prin intermediul unei căutări critice a unor opinii diferite pe acelaşi subiect. În același timp, să ne îmbogățim ambele minți prin dobândirea multor informații referitoare la acea parte și, observând deficiențele și avantajele fiecărui sistem, vom putea găsi mai convenabil cea mai bună modalitate de a cunoaște

acel lucru; 2) prin propriile presupuneri și conjecturi (§ 151), efectuate cu prudență și imparțialitate; 3) printr-o analiză atentă și riguroasă a unei constante și a naturii acelui lucru care constituie calitate (§ 159-166). În acest fel, putem găsi o bază solidă pentru concluziile noastre ulterioare și pentru verificarea succeselor noastre.

§ 174. Când, prin semnele arătate, putem fi siguri că suntem deja pe calea adevărată către adevăr, atunci ar fi imprudent să-l părăsim și să încercăm să alegem altul sau, printr-o îndoială inoportun de timidă. pe el, opriți-vă și întoarceți-vă, temându-vă de unele dificultăți asociate cu acesta. În acest caz, datoria partidului este modalitatea pe care am descoperit-o să egalăm cât mai mult și să continuăm cu grijă înainte, amintindu-ne că am aflat deja adevărul, deși nu am ajuns încă la el. Creta ar trebui, de asemenea, să rețină că în întreaga gamă de cunoștințe umane nu există aproape una singură care să fie complet clară și lipsită de toate neajunsurile și dificultățile din spatele ei. Și de aceea, chiar și cu cunoștințele noastre insuficiente, îndoiala autentică nu poate avea loc decât atunci când, printre diverse opinii, pi care de partea ei nu are o preponderență predominantă și destul de puternică.

CAPITOLUL DOI

PE Drum PENTRU A COMUNICĂ CELȚILOR CUNOAȘTEREA ADEVĂRULUI

§ 175. Putem comunica altuia adevărul pe care l-am cunoscut atunci când îl asigurăm că ceea ce oferim

DAR

este doar sau se bazează pe argumente incontestabile. Deci* toată puterea de convingere constă în dovezi clare şi ferme. Pentru aceasta, înainte de a trece la arătarea diferitelor modalități de comunicare a adevărului altora, trebuie mai întâi să propunem reguli de întocmire a dovezilor.

Membru în primul rând. Despre diferite tipuri de argumente

§ 176. Putem demonstra dreptatea a ceva fie prin experimente (a posteriori), fie prin rationament (a priori). Cât despre experimente sau observații, nu mai este nicio dificultate în a le dovedi pentru cineva care știe să le facă față, adică să le facă sau să facă observații și din toate să deducă consecințele corecte. Va fi suficient să cităm mai multe cazuri diferite care arată același lucru: atunci când sunt clare, atunci celălalt se va convinge, fără îndoială, de justiția consecințelor imediat deduse din ele, sau el însuși va stărui deliberat în recunoașterea adevărului care este prezentat în mod sensibil. către el. Dar în raționamentul dovezilor mentale există mai multe dificultăți, pentru că nu toată lumea este capabilă să le înțeleagă și în ele pot fi întâlnite mai multe erori și ambiguități, întrucât toate se bazează aproape numai pe idei și termeni (§ 114).

§ 177. Dovada este ideală, sau mentală, în general, există directe (directae) și indirecte (indirect-tae, apagogicae). O dovadă directă este un lanț sau o succesiune de raționament, în care validitatea unei propoziții este dedusă din principii cunoscute. O dovadă indirectă, care derivă o consecință dintr-o propoziție opusă a noastră, în imaginea raționamentului corect, arată absurditatea acesteia * și justifică astfel propoziția noastră, pe baza faptului că a două propoziții opuse una cu cealaltă, când una este evident falsă, celălalt este în mod necesar adevărat (§ 120).

§ 178. Toate probele mintale în general, pentru a avea forţa corespunzătoare, trebuie

W

să fie produsă din principii cunoscute și clare. Aceste începuturi sunt: 1) propoziții care sunt direct și firesc deduse din experimente și observații (§ 445); 2) propoziții ale căror dovezi sunt evidente din ideile interne de conformitate sau opoziție între ele (§ 115); 3) consecinţele imediate deduse din acestea (§ 98). De ce toate definițiile, evident afirmate în experiență sau în luarea în considerare a ideilor, pot și trebuie să fie numărate printre astfel de principii? Dar din moment ce nu este întotdeauna necesar să se producă o dovadă din astfel de adevăruri originare, atunci în ea, în loc de începuturi, pot ocupa propoziții care au fost deja suficient dovedite și, prin urmare, la fel și primele de încredere.

§ 179. Dovada mentală directă este descendentă şi ascendentă. O dovadă descendentă este aceea în care chiar începutul ei (principium demonstrandi) este prezentat în prealabil, din care, prin intermediul unor consecințe deduse în ordine, se deduce în cele din urmă propoziția cea mai demonstrabilă. Într-o dovadă ascendentă se întâmplă același lucru, dar dimpotrivă și anume: însăși propoziția care se dovedește este pusă în prealabil, apoi se arată identitatea ei cu alte adevăruri, uneori ridicându-se și pornind unul de la celălalt, în final, ajungem fundația foarte originală a tuturor...

§ 180. Din exemplele date reiese limpede: 1) că dacă vreuna dintre propoziţiile din mijloc dintre început şi încheiere nu este atât de clară, atunci trebuie dovedită în mod special, ca, de exemplu, aici: o fiinţă veşnică este o infinit; 2) că toate astfel de dovezi nu sunt altceva decât că, asemenea soritelor, în consecință, prin proprietatea lor, pentru verificare, li se poate permite să fie silogisme explicite; 3) că o dovadă descendentă, pornind de la începuturi generale și clare și extinzându-se prin consecințe care se întrepătrund unele cu altele și producând în mod necesar consecințe, chiar până la concluzie, este mult mai demnă de convingere decât o dovadă ascendentă, care abia atunci își dobândește claritate deplină în toate părțile când va fi adus la sfârșit și totul ¡deodată

lovit. De ce acesta din urmă poate fi folosit numai atunci când lanțul de propoziții care se leagă între ele nu este lung, astfel încât totul este dintr-o dată ușor de cercetat, „altfel, va fi mai util și mai convenabil să folosiți o dovadă descendentă.

§ 181. O dovadă indirectă (apagogica) se face astfel: 1) pentru sentinţa a cărei dreptate vrem să arătăm, luăm alta, opusă acesteia; 2) din ea deducem consecinţele care urmează firesc, sau o raţionăm cu alte adevăruri cunoscute; 3) din cauza absurdității consecințelor sale sau a inconsecvenței cu alte adevăruri, o respingem și, prin urmare, ne afirmăm propunerea...

§ 182. Rareori se întâmplă ca vreo propoziţie să poată fi dovedită clar şi convingător dintr-un singur început. Dar, din fericire, putem demonstra aproape fiecare propoziție din surse diferite, iar atunci multiplicitatea dovezilor înlocuiește satisfacția imperfectă a fiecăreia, și cu atât mai mult atunci când la acestea se adaugă dovezi indirecte...

Membru al celui de-al doilea. Despre proprietățile unei bune metode de a-și comunica cunoștințele altora

§ 183. Deși pentru a convinge pe altul de validitatea unei propoziții, nu este nevoie de mai mult, de îndată ce aceasta este dovedită sau dedusă din principii clare și neîndoielnice, totuși, ca mai sus (§ 180), am observat deja că gânduri mediatoare incluse în demonstrarea unei propoziții, adesea ele însele necesită dovezi noi, atunci se cere ca toate dovezile unei propoziții care alcătuiesc gândurile, fiecare separat, să fie suficient dovedite și, astfel, în ceea ce privește o dovadă principală, uneori trebuie să apară o multitudine de cele particulare şi subordonate. Dacă o astfel de comandă a lor va fi făcută fără nicio ordine și fiecare argument anume va fi pus acolo unde ajunge, atunci, deși principala dovadă în sine va fi solidă, ei vor avea defecte care nu vor fi clare și

inteligibil, oprindu-se de la argumentele private plasate în ea. De aceea cineva ar trebui să încerce să-și orienteze gândurile legate de înțelegerea oricărei probleme în așa fel încât celălalt să poată înțelege cu ușurință uniunea și coeziunea lor reciprocă și prin aceasta să se convingă mai ușor de dreptatea a ceea ce este oferit. către el. Și aceasta este ceea ce se numește o metodă, care este o modalitate de a elimina gândurile legate de orice problemă, în conformitate cu intenția celui care propune.

§ 184. În măsura în care pentru aceasta dorim să comunicăm altora cunoștințele noastre, pentru ca ei nu numai să ne înțeleagă, ci și să înțeleagă materia pe care o oferim și să se convingă de dreptatea acesteia, atunci acestei intenții trebuie să corespundă o bună metodă. . Pentru aceasta, calitățile necesare ale opusului vor fi: 1) naturalețea; 2) lejeritate; 3) claritate; 4) minuțiozitate. Vă vom oferi mai multe detalii despre ele.

§ 185. Metoda trebuie să fie firească. Așa va fi atunci când vom urma aceeași cale pe care am ajuns sau care poate fi mai convenabil atins înainte de cunoașterea problemei pe care o oferim. Prin urmare, este necesar să se stabilească dinainte principiile clare pe care se bazează adevărul pe care îl oferim și, extinzându-ne treptat mai departe, să punem mereu în față ceea ce servește la înțelegerea a ceea ce urmează, astfel încât un gând la sine și să nască în mod firesc pe altul. și, în sfârșit, acesta din urmă produce b ceea ce vrem să dovedim.

§ 186. Ușurința metodei este atunci când:

1) gândurile principale ale chestiunii pe care ni le propunem vor fi localizate cât mai simplu și coerent posibil;

2) când între ele nu se pune nici unul, care să nu aibă legătura necesară cu materia principală sau să fie > în acest secundar; 3) când toate argumentele, atât principale, cât și private, se vor baza în mod firesc pe principii clare și neîndoielnice, astfel încât cel care le ascultă sau le citește să le simtă cu ușurință, ca să spunem așa, el însuși toată puterea lor.

§ 187. Metoda va fi clară: 1) când ne exprimăm gândurile pur, pe cât posibil, aplicând la

utilizarea generală a limbii; 2) când sensul tuturor termenilor neclari sau ambigui va fi limitat și decis; 3) când toate conceptele, oricât de dificile le conţin, vor fi definite şi explicate corespunzător; 4) când dovezile oferite vor fi scurte și separate, dar fără constrângere și uscăciune, care provoacă și întuneric; 5) când, acolo unde proprietatea unui lucru și necesitatea impune, nu vor fi omise divizări, distincții și explicații decente.

§ 188. Pentru ca metoda să fie sănătoasă se cere:

1) ca toate gândurile propuse și oarecum obscure să fie dovedite ferm și, în plus, din câte surse este necesar pentru o asigurare suficientă;

2) pentru ca legătura dintre începuturi și consecințele derivate direct din acestea să fie evidentă; 3) astfel încât în speculație ne-am extinde mai departe decât avem vreun motiv să facem acest lucru și nici nu ne-am abține de la a face concluzii ulterioare atunci când avem motive să facem acest lucru (§ 447); 4) pentru ca experimentele sau observațiile citate de noi, dacă au loc, să fie adevărate, cunoscute și să aibă suficientă forță pentru a afirma consecințele sau prevederile generale care decurg din acestea. Este de la sine înțeles că succesul în toate acestea necesită nu numai o cunoaștere aprofundată a materiei propuse și cunoașterea logicii, ci și propria experiență în a oferi celorlalți adevărul.

§ 189. Deci, cel care intenționează să convingă pe altul de ceva în dreptate, sau, ceea ce va fi la fel, să învețe, trebuie: 4) să-și ia în

considerare cu atenție problema, să adune toate gândurile legate de aceasta și să testeze separat puterea argumentelor. ; 2) să înțeleagă toate acestea, să le aranjeze și să le pună într-o ordine decentă, în funcție de nevoile împrejurărilor și după proprietățile personale ale celui pe care intenționează să-l convingă, căci prudența cere ca oamenilor de diferite caractere să li se ofere adevărul în diverse feluri; 3) în timpul acțiunii în sine, să aveți cât mai multă răbdare, să ascultați întrebările celeilalte persoane căreia îi propune și să le dați răspunsuri chibzuite și satisfăcătoare, să vedeți că „înțelege clar tot ce este propus și că este mai mult el însuși într-un mod nou”

Am învățat din cuvintele lui, mai degrabă decât am fost învățați de la el;

4) observați posibila modestie pentru a nu interfera cu atenția ascultătorului, de ce să evitați toate expresiile tăioase care pot duce la confuzie, rușine și durere ale ascultătorului și, din acest motiv, uneori, dovezile indirecte sunt eliminate în așa fel încât ascultătorul o face el însuși cu îndrumarea sa concluziile lor.

§ 190. Dimpotrivă, din partea ascultătorului se cere: 1) să fie capabil să înțeleagă puterea argumentelor propuse și, în consecință, că nu numai că cunoaște dispozitivele și învârtirile logice necesare, dar ar fi informații preliminare legate de problema propusă, deoarece fără aceasta și nu le va putea înțelege; 2) în timpul audierii, să aibă eventuala atenție asupra chestiunii propuse și să respecte decența, să nu se distreze deloc cu obiecte străine; 3) să nu fie de acord cu nicio propunere înainte, ca atunci când este deja sigur de soliditatea acesteia; în lipsa acesteia, are dreptul de a cere o explicație satisfăcătoare; 4) pentru ca, cu dovezi clare, să nu manifeste încăpățânare deliberată, încercând în vreun fel să interfereze cu chestiunea;

5) pentru a nu întrerupe în locuri indecente discursurile altuia, când ele încă nu s-au încheiat, căci cu aceasta, pe măsură ce legătura materiei se întrerupe, uneori se pune în confuzie cel care oferă adevărul.

§ 191. Aceste reguli generale în discuţia despre metoda de comunicare a adevărului altora par să fie suficiente. Cu toate acestea, trebuie remarcat aici că fiecare materie propusă aparține unui tip cunoscut de știință. Prin urmare, în raționamentul metodei în special, pot și trebuie să existe reguli particulare luate din proprietățile acelei științe și bazate pe natura acelor lucruri ale căror cunoștințe sunt comunicate altora. Pentru aceasta trebuie observată o metodă specială în raționamentul problemelor filozofice, una specială teologică, o metodă specială în materie fizică sau matematică și, în sfârșit, trebuie să acționeze mai ales în propunerea unui adevăr istoric, căci pretutindeni metodele iar metodele proprii fiecărei ştiinţe trebuie respectate.

companii, a căror neglijare ambele face inutilă intenția propunetorului și dăunează adevărului însuși, întunecându-l sau schimbându-l.

Membru al treilea. Despre cum să te protejezi

și respinge opiniile altora

§ 192. Se întâmplă adesea să fim siliți să ne apărăm opiniile proprii sau ale altora împotriva obiecțiilor ridicate în raționamentul lor sau să respingem opiniile altora. De ce și despre aceasta ar trebui oferite notele necesare.

Obiecțiile care apar împotriva oricărei propuneri sunt de două feluri: 1) infirmarea, care, arătând nefondarea argumentelor pe care se întemeiază opinia, urmăresc în mod clar să dezvăluie nedreptatea acesteia; 2) obstructive, care, fără a atinge câtuși de puțin argumentele pe care se întemeiază orice opinie, conțin unele chestiuni străine legate de aceasta și care, aparent, nu sunt de acord cu acea opinie.

§ 193. De ce cel care se angajează să apere vreo propunere și, prin urmare, este obligat să răspundă la obiecțiile ridicate împotriva lui însuși, să se gândească în primul rând de ce fel sunt acestea, dacă nu fac decât să împiedice sau să respingă complet, pentru a-și aranja astfel măsurile. . Dacă există obiecții care resping sau subminează însăși fundația, atunci el trebuie fie să-și explice argumentele și să le facă evidente, fie când obiecțiile sunt atât de puternice încât în mod evident resping opinia, atunci, din dragoste pentru adevăr, să o lase și abandona-l. Cu toate acestea, deoarece aproape fiecare adevăr important se bazează nu pe un singur argument, ci pe multe din surse diferite, întemeiate, atunci slăbirea unuia sau a câtorva astfel de argumente nu înseamnă că a fost complet infirmat, ci arată doar că fie acelea. argumentele au fost slabe, sau nu bine reprezentate, sau că intimatul nu are cunoștințe despre problema pe care o apără.

§ 194. Obiecțiile obstructive sunt fie cele pe care intimatul le poate rezolva, fie cele pe care nu le poate rezolva, așa cum se întâmplă adesea. În (din urmă caz, pentru a salva propunerea pe care o apără, este obligat: 1) să dovedească că respectivele obiecții nu infirmă deloc și nu privesc principalele argumente pe care se întemeiază propunerea; 2) că imposibilitatea rezolvării unei asemenea dificultăți se datorează faptului că încă nu am putut sau nu putem avea o cunoaștere temeinică în toate părțile subiectului în cauză; 3) că în ceea ce privește împrejurarea invocată, pe care nu o putem explica, nu trebuie încă să se îndoiască de validitatea acelei propuneri, deoarece a fost dovedită în mod clar și incontestabil, iar propunerea contrară ei este evident o minciună și absurdă, și că de aceea este necesar să aşteptăm până când totul vine în claritatea cerută (demola § 172).

§ 195. Orice părere este falsă pentru că fie nu are temeiuri, fie are, dar slabe, fie este derivată în mod eronat din ele, fie, în cele din urmă, este în contradicție cu multe alte adevăruri cunoscute și incontestabile, deși, aparent, iar dovada este corectă. De ce cel care acceptă tinerețea respinge și trebuie să vadă toate acestea dinainte, astfel încât chiar la acțiune să nu fie făcut de rușine de adversarul său și să nu pară că nu acceptă adevărul pentru că nu l-a înțeles. Pentru a face acest lucru, el trebuie să știe în detaliu și separat pe ce și cum se bazează acea opinie și care sunt deficiențele evidente în argumente sau inutile în consecințe.

§ 196. Întrucât oamenii aproape că își iubesc slăbiciunile la fel de mult pe cât își iubesc avantajele, prudența celui care respinge cere ca acesta să nu atace direct netemeinicia vreunei opinii, pentru a nu-l supăra mai întâi pe cel care o deține. , de ce, cum exemplele dovedesc că de obicei apar încăpățânarea în eroare și aversiunea față de tot ceea ce este diferit de ea. Prin urmare, cel care infirmă în avans trebuie să câștige pentru el însuși împuternicirea și atenția de la cel pe care vrea să-l convingă de netemeinicie.

opiniile lui. El poate face acest lucru pornind materia de la distanță și apropiindu-se insensibil de obiectivul său și, în acest fel, forțându-și în mod discret adversarul să vadă falsitatea propriei sale opinii, sau atunci când este imposibil de ascuns, apoi să-și ofere obiecțiile sub masca îndoielilor și dificultăți, dorind, parcă, să învețe el însuși de la el. În general, pentru prima dată este suficient să zdruncinam măcar oarecum certitudinea prejudecății. Acest lucru va duce ulterior la faptul că cel care aderă el însuși va fi mai atent la gândurile sale, fie din dragoste pentru adevăr, fie din dorința de a se justifica. Și atunci este deja posibil să începem o adevărată respingere în toate părțile.

§ 197. Infirmarea, în funcție de împrejurările cauzei, se realizează în diferite moduri:

I. Prin slăbirea argumentelor, unde se arată că principiile pe care se întemeiază opinia falsă sunt insuficiente și că din acestea nu se poate trage o asemenea concluzie.

II. Prin transformarea argumentelor, când din motivele propuse, dezmințindu-le în mod corespunzător, se deduc în mod firesc consecințe destul de diferite de cele care au fost formulate într-o opinie falsă.

III. Prin intermediul celor mai puternice argumente contrare, unde se arată că materia în cauză este cu totul diferită de ceea ce este venerat.

IV. Prin argumente indirecte, prin care se demonstrează că din acea opinie provin consecințe foarte absurde, sau că este vădit inconsecventă și chiar complet opusă altor adevăruri, cunoscute și evidente.

V. Respingerea principiilor în sine, arătând că ele sunt complet arbitrare și sunt mai mult o invenție a imaginației decât o justă cunoaștere a unui lucru și așa mai departe.

§ 198. Atât în apărare, cât și în infirmarea a ceva, convingerile din modestie (argumenta ad vague-cundiam Locke) sunt adesea folosite în locul argumentelor autentice. Acestea constau în faptul că aduc în apărarea lor părerile unor oameni glorioși și a unor glorioși oameni de știință, în secret, ca și cum ar sugera că

M

a dori să fii de acord cu ei înseamnă să vrei să fii mai deștept decât ei sau să vrei să le provoci faima binemeritată. Dar aceasta înseamnă înrobirea completă a minții sau împiedicarea în mod deliberat a răspândirii și aprofundării cunoașterii. Din exemplele istorice este clar că mințile mari aveau adesea erori minunat de ciudate sau detalii grozave de eroare. Prin urmare, nu importanța, ci soliditatea părerii lor ar trebui să fie luată în considerare. Din ce motiv ar trebui să ne referim la ei nu atât pentru a-și confirma problema, ci pentru a o explica; este o altă problemă când subiectul argumentării se bazează mai mult pe istorie decât pe rațiune, caz în care mărturia unor oameni celebri și respectați își poate avea întotdeauna forța.

§ 199. Se întâmplă adesea să vedem și să dovedim netemeinicia unei opinii, în timp ce noi înșine nu știm cum să o corectăm sau să o înlocuim cu una mai bună. Acest lucru se întâmplă, fără îndoială, din cunoștințele noastre insuficiente despre acel subiect, în funcție de unele cauze. Prin urmare, cel a cărui părere falsă este infirmată nu are dreptul să se apere spunând că nu există alta mai bună, dar este necesar ca amândoi, atât el, cât și cel care infirmă, să admită că mai trebuie să ne menținem judecata asupra subiectul respectiv, din lipsă de temeiuri suficiente pentru aceasta și, prin urmare, încearcă să abordezi cunoașterea lui fie prin intermediul unor noi presupuneri, fie atunci când nici nu există temeiuri pentru ele, apoi păstrează tăcerea până când, din timp sau întâmplător, o modalitate este deschis pentru asta.

Al patrulea membru. Despre concursuri, sau dispute de cuvinte

§ 200. În măsura în care două propoziții contradictorii nu pot fi în niciun fel amândouă drepte împreună, ci doar una (§ 120), și în măsura în care prin contrastarea lor este mai convenabil să vedem care dintre ele are dreptatea de partea ei, atunci la acest scop se instituie uneori o competiție, sau dispută de cuvinte (disputatio), care nu este altceva decât reciprocă

două apărări care contrazic propoziţia şi o respingere. Dintre persoanele aflate în competiție, cel care apără o poziție și respinge obiecţiile ridicate împotriva acesteia se numește apărător sau apărător

(respondens s. defendens), iar cel care încearcă să respingă acea propunere este obiectorul (opponens, s. objiciens). . Mai există un argument complet, în care ambele propoziții contradictorii sunt dovedite și infirmate una după alta, caz în care ambii actori își trimit unul împotriva celuilalt poziția de apărător și obiector; altul incomplet, în care unul dintre ele doar obiectează, iar celălalt răspunde obiecțiilor sale și, prin urmare, în care doar una dintre propozițiile contradictorii este apărat fără să se atingă de cealaltă.

§ 201. Există dispute de cuvinte fie în scris, fie în cuvinte. Disputele scrise asupra celor verbale au avantajul că ambele părți au mai mult timp și comoditate pentru a se gândi la problema lor și a cântări argumentele adversarului, dar, dimpotrivă, multe omisiuni ar trebui aproape neapărat să intre în cele verbale, ca urmare a restrângerea timpului necesar pentru o considerație matură chestiune controversată și din cauza distragerii, aproape inevitabil în conversații. Și, prin urmare, competițiile desfășurate în scris servesc la cunoașterea și testarea adevărului, iar cele desfășurate în cuvinte sunt potrivite doar pentru recunoașterea abilităților și a inventivității minții celor două părți care se ceartă una cu cealaltă. Pentru aceasta, acestea din urmă pot fi folosite doar în școli și în unele cazuri speciale, iar pentru o căutare temeinică a adevărului trebuie făcute concursuri scrise.

§ 202. Regula principală care trebuie respectată în toate concursurile este aceea că părțile în litigiu trebuie neapărat să se contrazică, adică să respingă una aceeași propunere și în același sens pe care și în care afirmă cealaltă. În caz contrar, vor ieși doar heteroglosia și zgomotul gol. De ce, înainte de a intra în competiție, este necesar ca actorii să o facă

afla sensul sentintei respective, care trebuie sa constituie materia concursului, si decid intre ele articolele in litigiu, care se numeste statum controversiae formare.

Desigur, pe lângă faptul că ambele părți care se ceartă trebuie să fie destul de bine informate cu privire la problema despre care doresc să concureze.

§ 203. Biroul obiectorului este:

h Demonstrați o propoziție care o contrazice pe cea care constituie materia suport. Argumentele ar trebui să fie prezentate pentru claritate la fel de mult (Poate sub formă de silogisme, clare și concise.

2. Dovediți premisele silogismelor cu silogisme noi la cererea intimatei, până la aducerea la claritatea cuvenită.

3. Vezi dacă respondentul poate fi prins în propriile răspunsuri.

4. Nu schimbați cuvintele intimatului și nu vă retrageți în materie străină în mod inutil și cu intenția de a amesteca problema litigiului.

Și, dimpotrivă, funcția de responsabil este:

1. După ce ați acceptat silogismul obiectorului, uitați-vă, în primul rând, dacă este corect și corect, judecând după chestiune.

2. Dacă vreo premisă pare îndoielnică, atunci cereți confirmarea sau explicația când este întuneric.

3. Când chestiunea este adusă în punctul în care nu va fi necesar să se solicite confirmarea ulterioară a premiselor silogismului, apoi răspundeți la aceasta, în funcție de proprietatea materiei, sau respingând ubicuitatea oricărei premise prin intermediul unui exemplu contrar (per instantiam), sau, limitând și împărțind sensul premiselor, a respinge sau a împărți aceeași concluzie în consecință.

(Notă: un ritual detaliat al disputelor de cuvinte nu este descris aici, atât pentru că „este diferit în locuri diferite, cât și pentru că poate fi mai bine și mai ușor de adoptat din practică.)

§ 204

D22

în funcție de materialitate și temeinicie”), atunci pentru aceasta este necesar: 1) să cântărească dovezile ambelor propuneri contradictorii după ce acestea sunt luate în considerare de părțile adverse și argumentele recunoscute ca slabe sau infirmate sunt eliberate de acestea; 2) cântărește lateral dificultățile care rămân încă nerezolvate după încheierea concursului și vezi dacă ele provin din faptul că materia în sine conține o anumită dificultate sau din faptul că este nedreaptă (§ 192); 3) având în vedere toate acestea, citiți acea propoziție ca justă, pe partea căreia predomină claritatea argumentelor și lipsa de importanță a dificultăților (§ 170 etc.).

CAPITOLUL TREI OG „INVESTIGAREA SAU TESTAREA ADEVĂRULUI

Membru în primul rând. Despre studiul adevărului fizic

§ 205. Toate adevărurile fizice în general se bazează pe experimente sau observații ale corpurilor naturale. De ce, în studiul acestora, este necesar, în primul rând, să se ia în considerare proprietatea și imaginea experimentelor în sine și metoda prin care concluziile sau propozițiile generale au fost deduse din acele experimente. Mai mult decât atât, este imposibil să nu ținem cont de scriitorul însuși, de ce sistem s-a păstrat, de cine a urmat cel mai mult, care au fost gândurile sale preferate, pentru că toate acestea pot servi foarte mult la explicarea a ceea ce își propune și, prin aceasta, contribuie nu numai la un studiu mai bun al dreptăţii subiectului pe care îl tratează, dar şi la cunoaşterea adevărului care este încă ascuns.

§ 206. În discutarea experimentelor în sine, este necesar să se analizeze: 1) ce sunt acestea, cum au fost aranjate și amplasate, la ce oră, în ce împrejurări și dacă au fost suficiente pentru a trage o concluzie generală din ele, pentru că fără astfel de cunoștințe despre ele este aproape imposibil

dar despre ele și despre importanța lor de a judeca, pentru că, mai ales, că în experimente depinde mult de circumstanțe; 2) de către cine au fost efectuate aceste experimente: de cei care au scris despre adevărul pe care îl investigăm, sau de alții de la care a fost împrumutat de ei? Dacă au fost făcute numai de scriitor, atunci este necesar să repetați pentru a vă asigura, dacă este posibil, sau să comunicați cu alții care sunt în mare parte cunoscători în această problemă; dacă le-a împrumutat de la alții, atunci vezi dacă le-a înțeles și nu le-a modificat în felul său, fie din greșeală, fie intenționat pentru a-și întări opinia; 3) să verifice posibilitatea și validitatea experimentelor făcute de alții; suntem examinatori demni ai naturii, pentru că se întâmplă adesea ca scriitorii unui sistem să-și pună ficțiunile în locul observațiilor reale și astfel să-i inducă în eroare pe alții, și adesea pe ei înșiși; 4) luați în considerare cu atenție diferitele fenomene observate în experimente, indiferent dacă acestea provin exclusiv din proprietatea și natura lucrurilor înseși, asupra cărora a fost făcută observația, sau dacă cauzele înrudite au participat la producerea acestora și modelul organizației a experimentelor în sine, căci din exemple reiese clar că uneori accidental în experimente este considerat constant și dependent de modul în care au fost făcute experimentele sau observațiile, ca provenind din natura lucrurilor înseși.

§ 207. După ce am crezut astfel și după ce am căutat experimentele care sunt citate ca bază a oricărei opinii fizice, este necesar să vedem cum se bazează acea opinie pe ele. Pentru aceasta: 1) este necesar să avem în vedere cum și de ce fenomenele observate în experimente sunt explicate în acest fel și nu în alt fel; 2) dacă alți scriitori explică aceleași fenomene, dar într-un mod diferit, atunci de ce? Este pentru că urmează o sectă specială sau pentru că văd într-un lucru ceva diferit de ceea ce vede în el scriitorul testat; 3) explicațiile fenomenelor care au loc în experimente sunt neconstrânse, clare și satisfăcătoare, judecând după natura experimentelor în sine; 4) pentru a vedea cum și dacă o concluzie generală sau o regulă generală este derivată din acele experimente, deoarece în acest caz o greșeală este adesea făcută mai târziu; 5) Această concluzie generală este incompatibilă cu

alte adevăruri fizice, mai cunoscute, iar dacă contrazice, este adevărată sau doar vizibilă o asemenea contradicție, sau provine din cunoștințele noastre încă insuficiente de fizică?

§ 208. După ce s-a făcut aceasta, se va putea deja să se descopere totul și să se vadă dacă părerea celui care a scris despre vreo chestiune fizică este sănătoasă sau neîntemeiată și insuficientă. Cu toate acestea, pentru ca un astfel de studiu să ne fie de real folos, trebuie să observăm cu atenție ce puncte slabe există în acea opinie și de ce, dacă este posibil să le suplimentăm și ce este necesar pentru ca acestea să fie complet satisfăcătoare; pasajele foarte bune la autor sunt supuse oricărei dificultăți, nu este necesar să le întărim și mai mult și ce metode și modalități există pentru aceasta? O astfel de muncă va fi, fără îndoială, răsplătită cu plăcerea care vine din sentimentul că cunoștințele noastre se răspândesc și că noi înșine putem contribui într-o oarecare măsură la răspândirea lor și altora.

Membru al celui de-al doilea. La Testul Opiniei Filosofice

§ 209. Dreptatea oricărui raționament filosofic depinde: 1) de principiile drepte și indubitabile pe care se întemeiază orice (raționamentul; 2) de respectarea corectitudinii în raționament și de derivare a consecințelor în același mod; 3) un semn de dreptate va fi și atunci când orice opinie nu contrazice alte adevăruri cunoscute și când contrariul ei este evident fals. Pentru aceasta, atunci când studiem raționamentul filosofic, este necesar să avem în vedere: 1) principiile pe care se bazează; 2) conexiunea și corectitudinea concluziilor; 3) conformitatea sa cu alte adevăruri și principii.

§ 210. Înainte de a începe cu adevărat să cercetăm orice opinie, este necesar să dobândim un concept clar și separat în toate părțile despre ea, căci fără aceasta nu putem face ceea ce trebuie.

judecată, atât despre principiile pe care se bazează, cât și despre consecințele care decurg din acestea. Pentru aceasta, cu atenție și de mai multe ori, este necesar să recitiți acel raționament pentru a vedea totul în el și a cerceta fiecare dintre părțile sale, legătura ei cu ceilalți și relația sa cu întregul. Dar, deoarece această lucrare în ansamblu nu poate fi atinsă fără dificultate, pentru că în ea legătura dintre gânduri este uneori artificială și, în plus, interferează mult pentru completitudinea și rotunjimea stilului, atunci pentru aceasta va fi utilă. a face un extras dintr-o astfel de lucrare, sau extragere, eliminând și lăsând toate gândurile care nu sunt în mod esențial legate de subiectul principal și aducând toate gândurile în concizie și simplitate logică. În felul acesta, întreaga lucrare, fiind redusă, fragmentată și, ca să spunem așa, goală în toate părțile ei, nu va conține nimic greu pentru înțelegerea ei detaliată, iar atunci ne vom putea pune cu îndrăzneală și cu mai mult succes la treabă.

§ 211. Principiile filozofice generale sunt toate propozițiile care sunt direct evidente din experiență sau sentiment general sau se bazează pe idei interne de conformitate sau contradicție (§ 120). Începuturile oricărui raționament filozofic, în special, sunt acele propoziții din el, de la care începe succesiunea concluziilor, problema componentelor sale sau asupra cărora întreaga lucrare poate fi rezolvată. În raționamentul acestora din urmă, este necesar să ne

uităm: 1) ce sunt ele în sine, adică dacă decurg exact din experiența generală, sau dacă materia este îndepărtată de la oamenii generali de înțelegere, atunci dacă sunt confirmate. prin experimente private, fără compromisuri, în mod clar și precis într-o astfel de minte în care este propus, căci adesea se întâmplă ca aceste principii propuse să conțină uneori mai mult decât poate arăta experiența și uneori să ascundă ceva care este arătat prin experiență, de care în ambele cazuri pot fi produse consecințe false (§ 148); 2) în modul de a le exprima în cuvinte sau în termeni, aceste componente, fie că există vreo reciprocitate ascunsă, fie că există ceva arbitrar, căci se întâmplă ca scriitorii să folosească astfel de

cu o nouă reciprocitate pentru specia lor și în mod deliberat într-un mod ascuns, ei se amestecă la începuturile lor cu ceva din ei înșiși, astfel încât mai târziu se referă la el ca la un adevăr care a fost deja admis și, prin urmare, nu necesită o luare în considerare; 3) notează în ce motiv pot fi acceptate ca principii, adică sunt doar în sens universal sau în sens particular, sub anumite restricții sau pur și simplu, căci și aici există un abuz conform căruia scriitorii transformă un simț limitat într-unul nelimitat , un particular în general, pentru a da filozofiilor cuiva un aer de fermitate, de care le lipsește.

§ 212. După ce au explorat și testat astfel principiile raționamentului filozofic, va fi posibil să se procedeze la continuarea acestuia și să se ia în considerare raționamentul bazat pe acele principii. În raționamentul acestui lucru, este necesar să se analizeze: 1) dacă bazele, definițiile, diviziunile și restricțiile care sunt băltoase dar pe alocuri sunt suficiente; 2) dacă s-a făcut undeva o consecință falsă sau dacă a fost conținută o poziție arbitrară; 3) sub forma concluziilor unei bucle de tensiune forțată, un efort suprapus de a dovedi sau explica ceea ce este greu de dovedit și explicat (§ 172); 4) dacă legătura inferențelor este întreruptă undeva, deși pe ascuns, astfel încât speculațiile ulterioare par să se bazeze doar pe cele anterioare; 5) dacă vreo propunere este respinsă de alții, adică dacă există o contradicție în eseul însuși; 6) dacă unele propoziții din ea, aparent dovedite, nu sunt opuse altor adevăruri, fără îndoială, și așa mai departe, pe care o persoană cunoscătoare și experimentată le poate inventa el însuși.

§ 213. După aceasta, totul trebuie revizuit și cercetat din nou pentru a vedea toate avantajele și dezavantajele acelei compoziții și motivele ei și, prin urmare, pentru a face o părere hotărâtoare solidă despre ea, adică dacă are speculativ complet. claritate (§ 150), sau doar că autorul din ea se apropia de adevăr (§ 172); sau îndoielnic și nu există nimic altceva, ca o singură presupunere (§ 152), sau, în sfârșit, direct nefondat și fals (§ 195).

Membru al treilea. Despre experienţa opiniei istoricului

§ 214. Din experiență se știe deja că multe dintre întâmplările povestite, unele sunt complet nefondate și false, în timp ce altele, deși în multe privințe adevărate, conțin mult inventat și surplus. De aceea este necesar să oferim câteva remarci care ne pot servi în testarea validității oricărei opinii istorice. Care este intenția, în primul rând, să se uite la proprietatea cazului care este povestit și apoi la proprietatea celor care povestesc despre el, sau la calitatea și importanța personală a istoricilor înșiși.

§ 215. În raționamentul cauzei în sine, este necesar să ne uităm: 1) dacă este obișnuit sau extraordinar, rar întâlnit și ciudat, căci narațiunile despre incidente de acest fel necesită semne mai mari și importante de autenticitate istorică pentru a putea fi corectă. le asigură autenticitatea decât cele în care se spune că - sau zilnic, ca să spunem așa, se întâmplă; 2) dacă este naturală sau supranaturală și conține o oarecare miraculositate, căci se întâmplă adesea ca unele aventuri naturale, dar rare și neașteptate, să fie considerate în mod creduli supranaturale. De ce întâmplările miraculoase povestite în istorie necesită o analiză detaliată și cele mai puternice semne ale evenimentului lor; 3) simplu în circumstanțele sale și clar, astfel încât să nu necesite atenție îndepărtată pentru a dobândi cunoștințe senzoriale despre acesta, sau confuz, despre care, pentru a avea o înțelegere decentă, nu trebuie doar atenție și comoditate locală în cunoașterea acesteia cu simțurile, dar și oarecum pregătite și educate pentru acea minte; 4) prin circumstanțe anterioare și ulterioare justificate sau nejustificate? Căci, pentru a crede orice întâmplare importantă, trebuie să vedem ce legătură a avut cu împrejurările anterioare și ce influență asupra celor ulterioare, altfel nu se va putea ști de ce ar fi avut loc în istorie. Fenomenele rare din natură, ale căror cauze și consecințe ne sunt adesea ascunse, pot fi

pentru a exclude acest lucru, este suficient să aibă alte semne de fiabilitate.

§ 2I6. În raționamentul naratorilor, ar trebui să se uite la: 1) mulți oameni sunt de acord asupra unui lucru, sau câțiva, sau încă unul, pentru că mărturia unuia nu este atât de importantă pentru asigurare, cât acordul multora; 2) Sunt martori oculari sau auzite? Ceea ce este povestit de martorii oculari merită mai multă probabilitate decât de cei care cunosc cazul din auzite, dar uneori se întâmplă ca mărturia acestora din urmă să se poată baza mai bine, în funcție de natura cazului relatat sau de circumstanțele personale ale martori; 3) contemporani sau care trăiesc după? Dintre acestea, același lucru trebuie înțeles; 4) de după a trăit cel mai aproape până la acea vreme sau cel mai nou? Asigurările celor din urmă își derivă toată forța din mărturia celui dintâi; 5) să nu se supună bănuielii că au fost înșelați în cunoștința cazului pe care îl povestesc sau cei care ar trebui să fie bănuiți de acest lucru.

§ 217. Deci, semnele unui istoric care merită o probabilitate, în funcție de calitățile sale personale, vor fi acestea:

1) dacă, în raport cu incidentul pe care îl povestește, l-ar putea cunoaște în detaliu, adică fie a fost contemporan, fie a trăit nu mult după timpul pe care îl descrie incidentul și despre care, prin urmare, a putut afla direct din surse sigure;

2) când se știe că abilitățile minții sale nu au depășit proprietatea cazului pe care îl povestește, sau când nu se va putea crede că el, din cauza demenței sale, o reprezintă astfel; 3) atunci când este imposibil să-l bănuiești de credulitate sau vânt, acceptând totul fără discernământ și pretinzându-l drept adevărat; 4) când nu se va vedea că are vreo prejudecată oarbă sau prejudiciu față de cazul pe care îl povestește, potrivit căruia nici nu ar putea să-l cunoască decent (§ 134 și mai departe); 5) când nu va fi nici un motiv de a spune cazul în acest fel, și nu în alt fel, fie pentru propria ta siguranță, fie pentru profit, fie pentru a face pe plac cuiva, sau pentru altceva; 6) când în narațiunea sa nu se va contrazice sau aceasta, parcă uitând, în articole importante re

a schimba; 7) când ceea ce povestește este confirmat de mărturia altor istorici, despre care nu se poate „crede că au avut o legătură cu el și între ei și copiate unul de celălalt, ceea ce poate fi aplicat și din momentul în care există o oarecare dezacord între ei. (§ 129); 8) când atât propriii săi dușmani, cât și dușmanii cazului pe care îl povestește nu îl infirmă sau când în respingerea lor se găsesc urme de viclenie și viclenie intensă.

§ 218. După aceasta, se vede deja ce calități pot fi suspecte sau nu prea probabile istoricii. Dar, pe lângă aceasta, se mai pot adăuga următoarele: 4) pompozitatea stilului și ornamentația lui excesivă fac să bănuiască că naratorul a vrut să ocupe imaginația pentru a stăpâni apoi credibilitatea cititorilor; 2) minuțiozitatea excesivă a narațiunii, extinzându-se până la cel mai mic detaliu, ne face să credem că autorul și-a scris toată istoria pe loc și a fost martor ocular la tot ceea ce s-a făcut și, în plus, a reușit să descrie totul, sau a desenat. din notele de atunci la fața locului (despre care, totuși, este necesar să se știe dacă au fost, și dacă au fost, dacă conțin detaliat sau doar circumstanțele principale ale cauzei?) 3) raționamentul și observațiile autorului care intervin în narațiune, în care încearcă să-și arate mintea, informațiile și importanța, arată într-un fel că a intenționat să prejudicieze cititorii față de sine, astfel încât, fără investigații suplimentare, să-l creadă că el povestea.

§ 219. Astfel, semnele că o chestiune povestită de vreun scriitor merită probabilitate pot fi următoarele: 1) când este posibil în sine şi în împrejurările principale nu are o contradicţie; 2) când este povestită de un scriitor demn de probabilitate, în funcție nu numai de calitățile sale personale, ci și de comoditatea cunoașterii lui în detaliu și din latura directă; 3) când este încă confirmat și

justificat de împrejurări, atât moderne, cât și anterioare și ulterioare;

4) când este confirmat de [constante diferite și decente, în funcție de împrejurări, monumente istorice.

§ 220. Monumentele istorice, pe lângă narațiunile și însemnările rămase intacte, sunt: 1) o credință populară universală, însă, despre care nu se poate bănui că se întemeiază pe prejudecăți sau înșelăciune;

2) o tradiție constantă de aceeași natură, neschimbată în părțile sale principale; 3) unități publice, sărbători, ceremonii, în memoria oricărui incident important comis; 4) clădiri și alte opere de artă, cum ar fi temple, statui, inscripții, medalii și uneori chiar basme populare; 5) obiceiuri populare, prejudecăți, proverbe și chiar întorsături de fraze cunoscute și ciudate.

§ 221. Când se relatează o întâmplare supranaturală sau miraculoasă, atunci pentru a-i asigura autenticitatea, pe lângă cele de mai sus, se cere: 1) ca motivele morale pentru care s-a întâmplat și care altfel nu au putut fi satisfăcute din cauza atunci. iar circumstanțele locale sunt vizibile; 2) pentru ca la timp să fie strict căutat și investigat și să nu fie supus vreunei îndoieli sau explicații corecte a acesteia într-un mod diferit, firesc;

3) ca din respingerea sau explicația lui firească să urmeze inexplicabilitatea în istorie, o contradicție între împrejurările premergătoare și următoare și un salt (saltus) în succesiunea evenimentelor;

4) astfel încât să nu se poată bănui niciodată că narațiunea lui și probabilitatea acesteia provin din gustul și înclinația acelor vremuri.

§ 222. Considerând în felul acesta orice narațiune în toate părțile, se va putea vedea dacă totul este îndoielnic, sau numai pe alocuri?, Și această ultimă îndoială se naște fie din lipsă de temei în narațiune în sine, fie numai dintr-o lipsă. de informare imediată și mai bună, sau, în sfârșit, din antichitate, care decade și transformă totul. De ce ar fi foarte nedrept ca unele locuri doar dubioase sau obscure din narațiune să respingă toate acestea și să le considere false sau inventate,

căci altfel toată povestea ar fi cinstită ca atare.

Al patrulea membru. Despre studiul opiniei bazate pe analogie, sau asemănare sau opoziție a peșterilor

§ 223. Raționamentul bazat pe analogie își trage persuasivitatea dintr-o asemănare sau o opoziție clară între două obiecte, astfel încât fie că nu ar exista niciun motiv, fie ar fi o absurditate vădită să respingem ceva din subiectul pe care îl luăm în considerare, în ciuda asemănării acestuia cu altul. , noi stim. De ce, în studiul unei opinii analoge, trebuie luate în considerare trei lucruri: 1) asemănarea sau contrariul lor; 2) claritatea consecințelor de la unul la altul; 3) o proprietate internă a poziţiei opusă concluziei analoge.

§ 224. Lucrurile sunt asemănătoare între ele fie prin raționamentul accesoriilor lor naturale, fie întâmplătoare. Același lucru ar trebui să fie înțeles despre contrariile lor. Dintre accesoriile contingente, precum si naturale, dar deosebite, trebuie remarcat faptul ca acestea pot fi cunoscute doar prin experienta sau simtire. De ce, din accesorii accidentale sau speciale găsite într-un lucru, nu este în niciun caz posibil să tragem concluzii despre același lucru în altul prin simpla asemănare cu primul. Și așa, rămâne că în raționamentul analogic se pot lua în considerare doar accesoriile fizice și, mai mult, generale, dar nu mai putem apela la cele accidentale, de îndată ce sunt sau nu compatibile cu alt lucru (§ 119) .

§ 225. Dar la fel, dintr-o oarecare asemănare între lucruri pe care am observat-o, ce drept avem să tragem concluzia că ele sunt complet asemănătoare? Dacă un lucru A are bunurile d, c, f, iar celălalt, B, are aceleași bunuri d, c, atunci se poate crede că acesta din urmă, prin asemănarea anterioară cu primul, are și apartenența rămasă f?

Nu se poate că atunci nu o are, că este diferit de A sau B nu este A, De ce, până nu se arată că fie apartenența lui f nu este nicidecum o calitate a lucrului A, din particularitatea lui , sau că, deși nu este o consecință a apartenenței la c, d, dar atât de strâns legat de ele încât prima fără cea din urmă nu ar servi la nimic - până atunci, raționamentul menționat mai sus nu are aproape nicio forță pentru asigurarea strictă și nu este altceva decât o presupunere și o presupunere. De ce, înainte de a se face orice raționament analogic, se poate cere o explicație satisfăcătoare: 1) acea apartenență, care se deduce în concluzie, nu poate fi în niciun caz considerată specială, ci generală sau generică; 2) că este strâns legată de calitățile primului astfel de lucru cunoscut nouă, din care se trage concluzia.

§ 226. În mod similar, analogia de multe ori depășește limite, bazându-și speculațiile pe opoziția esențială dintre lucruri, nu decent diferită? Căci, după cum nu există asemănare perfectă între lucruri, tot așa nu există opus perfect; şi de aceea se poate foarte bine să se întâmple, şi într-adevăr trebuie, ca în două lucruri opuse unul altuia să existe asemenea apartenenţe, care sunt comune ambelor şi sunt în ambele. De ce un astfel de raționament analogic poate avea putere reală numai în cazurile în care se explică clar că calitatea esențială a lucrului A se opune calităților esențiale c, d, e ale lucrului B și este în conflict cu acestea; și atunci se va putea concluziona că acele calități c, d, e nu sunt și nu pot fi în lucrul A.

§ 227. Când deducerea se face din cauze similare la efecte similare și din circumstanțe anterioare similare la altele similare ulterioare, este necesar să se uite :

în sine, și nu altceva de la noi venerat acum ca lipsit de importanță, a fost limitat de cele ulterioare; 2) dacă cauzele și circumstanțele exact comparate sunt similare între ele, deoarece adesea o mică diferență între ele produce o diferență mare după aceea; 3) dacă există acum obstacole care împiedică cauzele să producă aceleași acțiuni și circumstanțe anterioare actuale de la altele similare ulterioare, care obstacole nu existau înainte; 4) dacă cauzele și împrejurările actuale sunt echivalente în sine cu cele dintâi, adică dacă au aceeași proporție cu ele în raționamentul consecințelor lor sau sunt doar asemănătoare în aparență; 5) obiecte și lucruri asupra cărora urmează să fie efectuată o acțiune sau [ar trebui] să se întâmple presupusele împrejurări, fie că sunt exact similare cu cele dintâi sau dacă au o asemenea diferență care poate da totul o altă întorsătură. Din care reiese clar că soliditatea unui astfel de raționament depinde numai de informații detaliate și, în plus, suficiente despre ceea ce a fost înainte și despre ceea ce este acum.

§ 228. Se poate testa și puterea inferențelor analogice prin faptul că, deoarece lucrurile cele mai asemănătoare sunt diferite în ceva și cele mai diferite lucruri sunt asemănătoare în ceva, atunci putem vedea dacă nu este posibil în primul caz de la diferență. , iar în al doilea din similitudine să deducă speculații contrare a ceea ce propune autorul și prin urmare fie să o infirme, fie să-și slăbească argumentele. Când acest lucru reușește, este clar că au fost nesemnificative, altfel au o probabilitate, sau cel puțin o oarecare plauzibilitate.

§ 229. În măsura în care slăbiciunea argumentelor asupra cărora se afirmă orice opinie nu dovedește încă netemeinicia și nedreptatea acesteia și aproape toate argumentele analoge sunt de așa natură încât individual și mai ales luate de forța lor nu pot fi egale cu argumentele experienței. sau raționament categoric, atunci, pentru cea mai apropiată discreție, dacă o opinie dovedită în mod analog este sau nu adevărată, trebuie luată în considerare în sfârșit proprietatea poziției care îi este contrară. Și dacă se dovedește că acesta din urmă include aparențe

ba și absurditatea și incomprehensibilitatea, în acest caz este necesar să se considere că acea opinie este demnă de probabilitate; dacă, pe de altă parte, propoziția contrară are și anumite semne pe partea sa și nu conține nicio inconsecvență în sine, atunci opinia care poate fi dovedită prin analogie nu mai poate fi considerată ca o presupunere (§ 152, mai sus, § 208 si 213 pot fi demolate).

CAPITOLUL PATRU DESPRE CITITUL SCRIITORILOR

Membru în primul rând. Despre lectura scriitorilor în general, obstacolele în calea citirii acesteia și calitățile necesare cititorilor

§ 230. În școli primim doar primele, ca să spunem așa, schițe ale cunoștințelor necesare comunității. Pentru a atinge gradul cerut de perfecțiune și maturitate în ele, după propria alegere, pe lângă propria reflecție și experiență, cel mai util și necesar mijloc este citirea scriitorilor care s-au remarcat în orice fel de știință și cunoaștere și care prin scrierile lor doreau să comunice altora informațiile pe care le dobândeau. Și, prin urmare, nu există știință, nici cunoaștere, în care să se poată face fără acest ajutor și pentru care să nu fie necesar să-l aprobăm pe cât posibil. Citind cărți, ne consultăm cu oameni de știință de toate vârstele și toate popoarele și, din instrucțiunile lor, alegem pentru noi cele mai bune și mai utile.

§ 231. Totuși, nu poate fi trecut cu vederea că lectura de cărți, făcută fără alegere sau instituită în neconcordanță cu abilitățile și intențiile cititorului, poate face mai mult rău decât bine și mai degrabă să ne încurce ideile despre un lucru decât să dezvăluie și să conducă. la ei.comandă. De ce, aici, ca și în alte părți, trebuie să se conformeze regulilor bunei metode și, după ce a făcut o alegere decentă între autori, să se înceapă cu cel mai ușor, pentru a trece cu mare succes la cel mai dificil.

§ 232. În ceea ce privește alegerea cărților, atunci: 1) aceasta ar trebui făcută în conformitate cu opiniile și intențiile cititorului, deoarece atunci când dorim să obținem doar o concepție generală despre orice materie, ar fi foarte nepotrivit să citim astfel de cărți în care despre el este oferit pe larg și cu atenție; la fel, ar fi foarte nepotrivit ca cineva care vrea să se perfecționeze în orice știință să citească doar abrevieri superficiale despre ea sau lucrări care nu au de fapt legătură cu ea; 2) din cărți cu același conținut (să aleagă pe cele mai bune și mai aprobate de oamenii de știință imparțiali și cu experiență din acea parte, fără a uita, în plus, că o astfel de aprobare depinde adesea de gust și de modul de gândire predominant, precum și de știrile care este atrăgător pentru neașteptarea sa; 3) este mai bine să lăsăm citirea cărților care sunt recunoscute sau insuficiente sau puțin aprobate din anumite motive, este mai bine să lăsăm până la acele tradiții, când suntem suficient de perfecționați în cunoașterea subiectului despre pe care acele cărți sunt scrise, de altfel, nu este necesar să le disprețuim cu totul, căci se poate întâmpla cu ușurință să găsim acolo ceva ce nu se găsește <și în cele bune.

§ 233. Pentru a putea citi cu folos și succes un anumit fel de cărți, se cere din partea cititorului: 1) să cunoască suficient limba în care este scrisă orice carte, căci este mai probabil să cunoașteți gândurile autorului în original decât în traducere; cu toate acestea, nu este necesar să neglijăm traducerile, atunci când au fost făcute de oameni de știință cunoscuți în acel gen de cunoștințe și au câștigat respect de la toată lumea, cu atât mai mult când traducătorul adaugă propriile

comentarii la gândurile autorului; 2) să ai informații preliminare despre subiectul despre care intenționezi să citești, sau cel puțin despre subiectele pregătitoare, pentru că altfel lucrarea va fi zadarnică sau, în funcție de calitățile cititorului, se poate întoarce în detrimentul acestuia, dându-i-i motivul pentru prejudecăți și iluzii.

§ 234. În timpul lecturii propriu-zise, se observă următoarele: 1) aflaţi dinainte cu ce intenţie scriitorul şi-a scris cartea şi ce fel de

a fost scopul principal, așa cum se poate observa uneori din prefață. Mai mult, este imposibil să nu observăm că de multe ori autorii din prefață ascund adevărata intenție a lucrării lor, arătând cu totul altceva, de exemplu, „Convorbirile” 8 ale lui Erasmov, potrivit lui, făcute parcă pentru a-i învăța pe copii să vorbească latină. , <de fapt, esența nu este altceva, ca o satira asupra modului de gândire al contemporanilor săi; 2) citește cu atenție și încet, astfel încât să poți înțelege și chiar să te gândești singur la ceea ce oferă autorul; 3) în locuri dificile și la primul caz de neînțeles, nu vă opriți, ci, observându-le, continuați să citiți, pentru că de multe ori se întâmplă ca mai târziu fie să devină leneși de la sine, fie să se explice prin alte gânduri asemănătoare; 4) de ce pentru prima dată este necesar să citiți o carte puțin în grabă și fără oprire, pentru a-i observa conținutul principal și a-i vedea adevăratul scop, după care va fi deja posibil să începeți lectura cu toată atenția și testarea judecății (§ 205-229); 5) dacă conținutul cărții este foarte important, atunci îl puteți prescurta pentru dvs., precum și locurile private din ea care merită atenție prioritară, marcați sau scrieți.

§ 235. La citirea scriitorilor se întâlnesc două dificultăţi şi anume: 1) uneori la ei, şi mai ales în cele antice, sunt multe pasaje al căror sens este fie cu totul obscur, fie îndoielnic, încât nu costă nici un efort mic să-l ghicim; 2) sunt carti care poarta in mod fals numele scriitorilor carora le sunt atribuite, si chiar si in cele mai autentice opere sunt uneori pasaje inserate de altii sau stricate. În primul caz, noi, neînțelegând pe autor, îi atribuim gânduri false, iar în celălalt îi însușim gândurile altora și de aceea în ambele cazuri ne înșelim. De ce trebuie să cunoașteți regulile speciale: 1) cum să deschideți adevăratele gânduri ale autorului atunci când sunt întunecate; 2) cum să distingem falsurile sau coruptele de autentice în scrieri și de către autor însuși. Știința care se ocupă de primul subiect se numește hermeneutică; iar al doilea - critica. General și capitole

Cele mai de bază reguli ale ambelor vor fi propuse în secțiunile care urmează.

Membru al celui de-al doilea. Reguli de bază ale hermeneuticii

§ 236. Dificultatea de a ghici adevăratele gânduri ale autorului se întâmplă fie pentru că el însuși le-a exprimat în mod obscur, fie pentru că, deși vorbește cu adevărat și limpede, din anumite motive nu-l putem înțelege atât de convenabil. Primul caz, adică atunci când autorul însuși se exprimă în mod obscur, se întâmplă: 1) neintenționat și fără intenție din partea autorului, căci noi înșine putem observa că de multe ori alții nu înțeleg ceea ce am scris noi așa cum trebuie, în ciuda faptului că faptul că pentru noi totul pare inteligibil și clar, dar uneori, după un timp, ne este greu să ne ghicim adevăratele gânduri dinainte; 2) din necesitate, atunci când, din lipsa cuvintelor în limbaj pentru a-și exprima gândurile, autorul o exprimă într-un mod special, diferit de uzul general al limbii, sau când el însuși îi este greu să dea un semn constant și clar pentru gândurile sale; 3) intenționat, când a vrut să-și înțeleagă numai cei pentru care a scris, sau când din anumite motive nu a vrut să-și explice gândurile direct în acel loc, ci le descoperă sub acoperire sau de departe. .

§ 237. Ne este greu să ghicim adevăratele gânduri ale autorului: 1) din cauza vechimii sau a popularității reduse a limbii în care a scris autorul pe care l-am citit, motiv pentru care toate învârtirile proprii ale acelei limbi, diferite de cea actuală. cei, să ne ducă în confuzie; 2) din necunoașterea împrejurărilor de atunci și locale, la care autorul a făcut aluzie și care în vremea și în țara lui, poate, erau cunoscute de toată lumea; 3) ci din necunoașterea împrejurărilor personale ale autorului, adaptându-se la care s-a exprimat în acest fel și nu în alt fel; 4) din cauza modului special de gândire pe care autorul l-a păstrat și adaptându-se la care a vorbit și 5) din cauza necunoscutului nouă.

sau, în vremurile noastre, chiar obiectele pe care autorul le menţionează.

§ 238. Deci, pentru a nu fi în pierdere în înțelegerea exactă a scriitorilor, atunci din partea cititorului se cere:

1) să cunoască temeinic limba în care a scris autorul, atât în general, cât și proprietatea distinctivă a acelei limbi care exista la vremea scriitorului, să cunoască întorsăturile speciale ale acelei limbi și modul de exprimare, sau, în alt mod; cuvintele, idiotia ei9; 2) să cunoască împrejurările locale din acele vremuri, atât politice, cât și legate de viața comunității și de studii, și, de asemenea, să aibă informații despre împrejurările autorului însuși, despre modul său de gândire, sectă, relații de prietenie și alte lucruri care îi aparțin și orice legătură cu componența sa poate avea; 3) să se aplice la silabă, care era modul de explicare al autorului, la dispozitivele, comparațiile lui preferate și la modul său special de exprimare; 4) să cunoască intenția pentru care și-a scris eseul și circumstanțele vremii, proprii și exterioare.

§ 239. În plus, ajutoarele pentru interpretarea gândurilor de moarte dubioase pot fi: 1) luarea în considerare a unui loc întunecat cu gânduri anterioare și ulterioare; 2) un set de locuri paralele în care autorul vorbește despre același subiect sau despre un subiect asemănător; 3) adaptarea lui la alte locuri cu care are un fel de legătură sau relație; 4) referiri cu alți scriitori la care fie s-a referit, fie care s-au referit la el, fiind de aceeași părere cu el și au scris despre același subiect; 5) opinia oamenilor de știință despre adevăratul sens al locului respectiv, traduceri care merită atenție, comentarii și alte ajutoare științifice - tehnologice, filozofice și istorice; 6) certificate cu manuscrise și publicații, în principal înaintea altora aprobate.

§ 240. În raționamentul asupra interpretării în sine, trebuie să se respecte următoarele reguli: 1) nu trebuie să se îndepărteze inutil de sensul literal, și dacă nu se admite unul figurat, când sensul literal este complet nepotrivit și când sensul metaforic. va fi justificată de proprietatea și circumstanțele cauzei în sine; 2) ia-ți timp

o interpretare decisivă a unui loc întunecat, dar așteptați până când toate ajutoarele necesare sunt colectate; 3) locuri, și până la urmă rămânând obscure sau ambigue, să fie luate în sensul care este cel mai în concordanță cu celelalte gânduri ale autorului; 4) când, cu rațiune, va fi posibil să bănuiți că scriitorul își exprimă gândurile intenționat sub acoperire sau doar superficial, atunci uitați-vă la ce circumstanțe ale timpului său pot fi aplicate și, după aceea, încercați să-și justifice explicația arătând motive pentru care autorul a vrut sau a trebuit să-și dezvăluie indirect gândurile.

§ 241. Cu toate acestea, există locuri în scriitori, și cu atât mai mult în vremurile străvechi, care, în ciuda tuturor eforturilor oamenilor de știință, rămân obscure și necunoscute până astăzi. Ce motiv poate fi considerat fie erori grosolane care s-au strecurat în primele manuscrise de la cărturari nepăsători *, fie vechime și alte motive pentru care acum nu putem ghici gândurile exacte ale autorului, fie, în sfârșit, propriile greșeli și uitarea scriitorului. De ce ar fi un efort zadarnic și inutil să încercăm să explicăm complet astfel de pasaje, și cu atât mai mult atunci când ele nu conțin nimic în sine pentru cunoașterea necesarului și distractiv al nostru.

Membru al treilea.

Principalele reguli ale criticii

§ 242. Critica în general se numește cunoaștere pentru a determina adevărata valoare a lucrurilor, distingând în ele eficientul și autenticul de insuficient și fals. De ce toate operele minții umane și arta, în funcție de calitățile lor speciale, sunt supuse unor speciale

* Notă. Adesea, adevăratul sens al autorului este denaturat de neglijența cărturarilor în respectarea regulilor de ortografie, ceea ce poate fi văzut în o mulțime de exemple.

critică care întemeiază regula de marketing pe natura și intenția acelor lucruri. Astfel, după reguli speciale, ar trebui criticată mai degrabă arhitectura civilă decât arhitectura militară, altfel istoria este criticată și în alt fel orice sistem filosofic. Critica, pe care ne propunem acum să o propunem, în măsura în care obiectul are doar atât pentru a afla dacă o operă este autentică sau fals atribuită unui autor cunoscut, poate fi numită critică autentică (autenticitate - authenticitatis).

§ 243. Scrierile autentice sunt acelea despre care se știe că sunt făcute întocmai de scriitorul căruia i se atribuie de obicei, și cele false - despre care există suficiente motive pentru a crede că au fost scrise de altcineva, și nu de către altcineva. cel al cărui nume îl poartă asupra lor.; la fel, pasajele din compoziții inserate de alții, sau cele mai de autor, dar corupte de alții, sunt numite și false. Scrierile sau locurile false sunt în general recunoscute ca atare: 1) după semne istorice; 2) din cauza neconcordanței cu circumstanțele în care ar trebui scris eseul; 3) din cauza inconsecvenței cu calitățile personale ale scriitorului. De ce pentru persoana care acceptă să facă critici în argumentarea autenticității și integrității oricărei lucrări, sunt necesare toate informațiile menționate la § 238.

§ 244. Semnele unei lucrări false sau îndoielnice sau ale unui loc în ea, săpate din istorie, sunt: 1) când nu este deloc menţionată de la contemporani şi cei apropiaţi ei, în ciuda faptului că, datorită proprietăţii materiei. , ar fi necesar să menționăm ; 2) când în cele mai bune și mai vechi, sau cel puțin în multe manuscrise și traduceri originale demne de remarcat, este complet omis și, în plus, nu se vede niciun motiv pentru o asemenea omisiune; 3) când la scriitorii cei mai apropiați de acea vreme, tocmai parcă ar fi fost fals sau corupt se menționează și, în plus, se arată motivele corecte pentru aceasta; 4) când, conform istoriei, se știe chiar de la cine s-a produs un astfel de fals sau prejudiciu și din ce motive.

§ 245. Din cauza împrejurărilor, un eseu sau locul lui este suspect: 1) când arată neconcordanţă cu timpul în care trebuie scris sau neconcordanţă cronologică;

2) când există o inconsecvență semnificativă cu împrejurările, care sunt prezentate în acesta nu așa cum erau atunci, ci așa cum au fost înainte sau după; 3) când este în mod clar diferit dintr-un motiv oarecare de spiritul și modul de gândire al vremii; 4) când persoane și lucruri sunt prezentate în ea într-o formă falsă împotriva circumstanțelor cunoscute ale vremii și a mărturiei scriitorilor moderni; 5) când însăși proprietatea limbii în care este scrisă arată originea ei ulterioară.

§ 246. În raport cu însuşi scriitorul, căruia i se atribuie, un eseu este suspect: 1) când se dovedeşte a fi diferit de caracterul şi calităţile sale morale, cunoscute din istorie; 2) când se vede în el ceva ce nu poate fi de acord cu titlul unui scriitor; 3) când în el este vizibilă inconsecvența cu cunoștințele scriitorului, adică fie depășirea lor, fie arătându-le într-un grad mult mai mic față de ceea ce avea; 4) când în el se observă ceva neobișnuit pentru genul de viață și circumstanțele scriitorului; 5) când contrazice și infirmă clar opiniile preferate ale scriitorului, pe care le-a susținut mereu; 6) când nu corespunde direct stilului său și imaginii propriilor sale expresii; 7) când nu seamănă cu celelalte scrieri și gânduri ale lui legate de aceeași chestiune; 8) când locul în cauză nu are nicio legătură cu gândurile anterioare și ulterioare, sau are, decât una proastă, astfel încât se poate bănui direct că este fie corupt, fie introdus.

§ 247. Acum este necesar să arătăm motivele pentru care există o falsificare de scrieri sau o deteriorare a pasajelor, care pot servi nu numai la explicarea de ce pasaj este corupt, ci chiar uneori la arătarea modului de corectare a lui.

Scrierile falsificate își au originea: 1) din frivolitatea cititorilor care, citind orice lucrare, despre care nu se știe direct cine a scris-o,

o atribuie imediat primei persoane pe care o cunosc cel mai bine și căreia, după părerea lor, ar trebui să fie cea mai potrivită; 2) din lenevia neruşinată a unora care, fie că nu îndrăznesc, fie temându-se dintr- un motiv oarecare să-şi dezvăluie gândurile publicului, le dau sub numele unei persoane cunoscute de ea şi care i-a câştigat deja respectul. Coruperea sau falsitatea unor locuri la scriitori are loc:

1) din greșeli accidentale de scribal, care, înmulțindu-se în timp, schimbă complet locul;

2) din necunoașterea feribotilor, care, neînțelegând vreun articol, îl corectează cu imprudență în felul lor sau chiar își substituie gândurile; 3) dintr-o dependență fie de autor, fie de gândurile sale, conform căreia fie vor să-l lipsească de încrederea cititorilor, fie se gândesc să-i corecteze erorile imaginare, fie să completeze neajunsurile; 4) din trucul insidios de a-și justifica părerea prin referire la un scriitor respectat.

CONCLUZIE

§ 248. Intenționăm cu aceasta să completăm instrucțiunile logicii, al căror scop este să se prevină de eroare și să cunoască adevărul, în măsura în care acest ultim lucru este posibil pentru o persoană. Cu toate acestea, nici nu ar trebui să ne gândim că simpla cunoaștere a regulilor logice ne-ar putea proteja de erori și erori. Exemplele celor mai faimoși oameni de știință demonstrează acest lucru. Pe lângă cunoștințele logicii, sunt necesare pentru aceasta multe alte accesorii

din partea iubitorului de adevăr și anume: 1) îndoială prudentă, conform căreia nu suntem de acord cu nimic înainte, Ca atunci când aflăm argumente convingătoare; 2) efort activ, folosind toate mijloacele pentru a cunoaște adevărul sau a-l descoperi;

3) imparțialitatea față de adevăr, oricare ar fi acesta, adică, chiar dacă este în concordanță cu modul nostru anterior de a gândi sau nu; 4) o dorință sinceră de a cunoaște adevărul și nu doar să-și confirme opinia cu argumente imaginare sau orice; 5) experiență cu suta noastră

ronie atât în raționamentul subiectului luat în considerare, cât și în general în raționamentul priceperii de a judeca lucrurile temeinic; 6) O atenție proprie și atentă, prudentă, lentă la proprietățile și circumstanțele subiectului luat în considerare și, în cele din urmă, 7) oprirea prudentă a raționamentului cuiva acolo unde nici experiența, nici raționamentul clar nu ne conduc la aceasta, adică recunoașterea ignoranței cuiva în cazuri dincolo de capacitatea lui şi mijloacele obişnuite de cunoaştere.

Timofei Fedorovich

ooipovsky

PE SPAȚIU ȘI TIMP

1807

Discurs ținut la ședința solemnă a Universității din Harkiv

... Cu permisiunea celei mai venerabile adunări, intenționez să-mi ofer gândurile despre spațiu și timp.

În primul rând, vă prezint în cuvinte scurte gândirea despre aceasta a ultimilor filozofi germani, și în special a lui Kant, fondatorul celui mai acceptabil sistem filosofic de acolo. Op, în Critica rațiunii pure, o discută astfel: 1. Prin experiență dobândim conceptul a tot ceea ce este în afara noastră, dar experiența nu participă la producerea conceptului atât de spațiu, cât și de timp. al 2-lea. Acest concept nu vine din lucruri din afara noastră, ci precede fiecare concept și lucruri. al 3-lea. Atât spațiul, cât și timpul pot fi imaginate separat de lucruri, dar nimic nu poate fi imaginat fără conceptul de spațiu și timp împreună. Prin urmare, al 4-lea. Spațiul și timpul nu sunt apartenența și condițiile de existență a lucrurilor, ci au ființa lor numai în noi și le aplicăm lucrurilor doar după imaginea sentimentului nostru, așa cum noi, învârtindu-ne cu Pământul în jurul axei sale, se pare că în loc de tot cerul se învârte în jurul nostru cu toate trupurile din el.

Oricât m-am gândit cu privire la temeiurile din care s-a tras această concluzie, dar chiar admițând că sunt absolut adevărate, nu am putut vedea în ele în niciun fel că această concluzie era necesară.

consecinta lor. Nici măcar nu puteam vedea în ele că erau mai potrivite existenței spațiului și timpului numai în noi după imaginea sentimentului nostru, decât existenței lor efective în natură ca necesități pentru posibilitatea existenței lucrurilor. Și, într-adevăr, să presupunem că spațiul există independent de noi, dar în așa fel încât să existe în mod necesar în el și, în plus, să avem sentimente aranjate pentru a primi impresii de la el, atunci împreună cu această poziție va fi asociat în mod necesar că ea, fiind inalienabil de la noi, nu va lipsi să facă asupra simțurilor noastre asemenea impresii care să corespundă atât esenței sale, cât și formării simțurilor noastre, care sunt aranjate să primească impresii de la el. În consecință, aceste impresii vor fi independente de experiența noastră, pentru că acele concepte pe care noi, de fapt, le numim dobândite din pântecele experienței, nu își au originea în noi din astfel de obiecte care sunt constant cu noi și acționează involuntar asupra sentimentelor noastre și nu pot nu. act, ci din cei al căror efect asupra lor este accidental sau conform voinței noastre prealabile. În același mod, dacă în natură ființa a tot ceea ce există în ea este consecventă și dacă avem sentimente interioare aranjate pentru conceptul acestei ființe, atunci ele vor involuntar și, prin urmare, indiferent de experiența noastră, o vor descoperi în noi înșine. , căci există și există un general tot ceea ce există în natură, atunci este inseparabil de noi și nu poate decât să ne afecteze sentimentele interioare, aranjate pentru conceptul de ea. Astfel, din faptul că conceptele de spațiu și timp sunt independente de experiența noastră, din inexistența lor în natură nu rezultă concluzia necesară, decât pentru noi înșine, dar această independență față de experiență este la fel de potrivită atât pentru existența lor în noi. numai și pentru existența lor în natură. În ceea ce privește celelalte două fundații, relevanța lor pentru existența atât a spațiului, cât și a timpului în natură este evidentă, dacă doar vorbesc despre lucrurile în sine, și nu despre calitatea lor.

După cum reiese din hotărârea de mai sus că aceleași temeiuri, din care concluzia despre existența spațiului și a timpului numai în noi, se potrivește în egală măsură existenței lor în întreaga natură, apoi pentru a determina care dintre aceste două contrariile are loc într-adevăr, este necesar să se recurgă la consecințele uneia și celeilalte poziții și din eventualitatea sau neevenimentul acestora să se concluzioneze despre posibilitatea sau imposibilitatea oricăreia dintre aceste prevederi.

Să luăm mai întâi în considerare spațiul și să presupunem că el există numai în noi, după imaginea sentimentului nostru. Când există doar în

noi, dar nu există în natură, atunci există fără nicio impresie asupra noastră din exterior, conceptul de ea provocând-o, căci atunci însăși conceptul de exterioritate dispare datorită faptului că existența spațiului. este în mod necesar asociat cu acest concept. Odata cu aceasta dispare conceptul de exterioritate, ca si de interiorul sentimentelor noastre, si tot ce ramane este ca avem niste sentimente, pe care, dupa imaginea sentimentului nostru, le numim pe unele exterioare, altele interne. Unde vor fi atunci lucrurile pe care simțurile noastre ni le prezintă în spațiul de dincolo de cel al lui? Însuși cuvântul în care le va avea atunci nici un sens material, pentru că acest cuvânt se referă la un loc ca la o parte a spațiului pe care îl vedem, dar odată cu inexistența spațiului, materialitatea conceptului de locație a lucrurilor dispare și ea. . Mai mult, care vor fi stările de lucruri pe care le vedem într-unul în raționamentul celuilalt? Ce înseamnă că un lucru pare a fi mai departe sau mai aproape decât altul, astfel încât distanța unuia este de câteva ori cuprinsă în distanța celuilalt față de noi? Ce înseamnă când vedem că unele lucruri își schimbă poziția unul în raționamentul altuia? Conform sistemului inexistenței spațiului în natură, toate aceste fenomene, care se întâmplă doar în interiorul nostru, nu corespund cu nimic material din el. Acum întrebarea este: cum apar aceste fenomene în noi, indiferent dacă este dependent de lucrurile care acționează sau independent? Uşor

Se poate raționa că lucrurile nu pot da naștere unui astfel de concept în noi despre nimic, care nu este în ele și nu le aparține, căci dacă pot da naștere la orice concept în noi, atunci trebuie să fie necesar ca acest concept , la noi ceva ce le apartine corespundea cu ceea ce se intampla de la ei, altfel se putea intampla ca nimic sa produca ceva. Prin urmare, atunci când spațiul nu există ca aparținând tuturor lucrurilor, aceste fenomene, ca aparținând spațiului, se produc în noi fără nicio participare din partea lucrurilor.

Dar Bice percepem aceste fenomene involuntar, pentru că nu este în voința noastră să naștem sau să nu dăm naștere în noi conceptul locului unui lucru care acționează asupra simțurilor noastre, sau să aranjam ca lucrurile pe care le vedem să fie prezentate. noi într-o asemenea poziţie, unul la judecata altuia, după bunul plac. Mai mult, vedem aceste fenomene în așa fel încât dacă vreunul dintre ei vede pe unul dintre noi. apoi îl vede pe el și pe celălalt într-un mod și ordine complet corespunzătoare. Cum se poate întâmpla asta când nu există nimic în natură care să corespundă acestor fenomene? Rămâne o metodă, și anume, trebuie să existe o predispoziție, astfel încât în sufletul nostru, împreună cu acțiunea asupra ei din unele lucruri, să se nască independent de el concepte relative la spațiu, pe care le vedem ca însoțind aceste acțiuni și provocând în noi concepte. dintre aceste fenomene, adică în inexistența spațiului în afara noastră, trebuie să existe relativ pentru sufletul fiecăruia și pentru fiecare în general, acordul prestabilit al lui Lenbnitz. Să presupunem că există acest acord prestabilit și să ne imaginăm mai târziu că nu suntem întotdeauna conduși de vreo lege indispensabilă să percepem cutare sau cutare fenomen, dar de foarte multe ori suntem conduși la asta de propria

noastră voință sau de voința altora, guvernată adesea de voință, atunci imaginația va fi descurajată de imensitatea considerentelor și acordurilor tuturor voințelor și ocaziilor, astfel încât să poată avea loc un acord prestabilit.

Dar ei vor spune, poate, de ce este pre-aranjat

Este necesar un nou acord pentru interpretarea posibilității acestor fenomene fără existența spațiului? Se va spune că lucrurile au relații reciproce, nu doar atașate de ele după imaginea sentimentului nostru, ci aparținându-le efectiv; iar aceste relaţii, fiind întipărite în sentimentele noastre, dau naştere în noi la aceste fenomene în raport cu spaţiul. Să presupunem că aceste fenomene sunt relații ale lucrurilor, dar pentru a avea o concepție pură despre aceasta, pentru acest singur cuvânt care le exprimă, nemulțumiți, este necesar să spunem și care sunt acele relații ale lucrurilor: sunt ele poziționate în esență. de lucruri sau sunt ele independente de esența lor? Văzând în mod constant că aceste relații ale lucrurilor se schimbă, în timp ce lucrurile în sine rămân aceleași, nu se poate spune că aceste relații au fost poziționate în esența lucrurilor sau au provenit din ea. Atunci cum aparțin aceste relații cu lucrurile? Ele aparțin lucrurilor în așa fel încât, dacă, sub o anumită relație de lucruri, aceste lucruri ar fi distruse, atunci aceste relații ar rămâne. În consecință, există ceva special din lucruri care produce în noi conceptul acestor relații, iar acest lucru special, oricare ar fi el, va fi spațiul.

Ceea ce aparține timpului, atunci împreună cu poziția existenței sale numai în noi, ființa lor succesivă va fi luată de la lucruri, căci prin ființa succesivă a noastră și coexistența altor lucruri împreună cu noi numai, primim conceptul. a timpului ca apartenenta tuturor lucrurilor... Dar este posibil să se conceapă existența lucrurilor ca fiind inconsistente? Dovada posibilității acestui concept este dată de faptul că, atunci când luăm în considerare un lucru format din multe părți care nu pot fi examinate brusc, obținem concepte ale părților sale una după alta, în timp ce aceste părți există brusc și nu una după alta. . Dar, după părerea mea, această dovadă nu este o dovadă: noi, cu o conștiință interioară perfectă, distingem cazul în care multivariatul din orice obiect există împreună, de cazul în care acest multivariat există succesiv.

în primul caz, putem schimba ordinea de apariție pentru noi a acestor multe părți diferite una după alta după bunul plac și, în plus, în același timp, diferiți oameni pot considera aceste fenomene într-o ordine diferită, în al doilea caz, nu putem schimba ordinea consecintelor fenomenelor si ne apare in mod involuntar, de altfel, exact in acelasi fel atat unuia cat si celuilalt. De ce, atunci, se produce această ordine involuntară și pentru toată uniformă a consecințelor fenomenelor, nu există ordine în fenomene și, prin

urmare, și a timpului - în natură? Acest lucru nu poate fi explicat altfel decât printr-un consimțământ predeterminat.

Prin urmare, atunci când în natură nu există nici spațiu, nici timp, trebuie să existe un acord prestabilit atât față de unul cât și față de celălalt și, mai mult, în așa fel încât acordul predeterminat în raționamentul timpului să fie în concordanță cu acordul predeterminat în raționamentul spațiului. Un asemenea sistem va extrage involuntar cuvintele redate de Alphonse al X-lea, regele Castiliei, cu ocazia raționamentului său despre sistemul lumii expus de Ptolemeu, care era atunci general acceptat *.

Destul, se pare, și aceste consecințe necesare care decurg din poziția existenței spațiului și timpului doar în / noi, pentru a lua îndoială cu privire la acest sistem. Dar să considerăm și contradicțiile pe care fondatorul filosofiei critice le expune ca fiind legate de poziția existenței spațiului și timpului în afara noastră. El spune că, dacă spațiul și timpul nu ar exista numai în noi, atunci conceptul lor ar fi dobândit de noi prin experiență și atunci nu ar putea livra {nici o concluzie sintetică generală și indubitabilă cu privire la ele; dar se ştie că aceste concluzii sunt posibile, iar adevărurile Livrate de ele constituiau o întreagă ştiinţă – matematica. Sunt de acord cu fondatorul filozofiei critice că nu se pot trage concluzii sintetice incontestabile din conceptele dobândite prin experiență atunci când această achiziție este înțeleasă în sensul exact în care el o presupune, adică.

atunci când se dobândesc concepte despre anumite cazuri particulare care aparțin unui întreg, dar care nu poartă sigiliul universalității. Dar conceptul de spațiu este dobândit într-un mod cu totul diferit: începe de la întreg și părțile sunt deja cuprinse în acest întreg, căci toată lumea știe, și chiar și domnul Kant însuși spune că conceptul de spațiu precede conceptul tuturor lucrurilor. care ocupă părți din acest întreg... Posibilitatea de a obține conceptul întregului spațiu împreună cu părțile sale constă, în primul rând, în chiar modul în care dobândim acest concept, adică în simțul nostru de viziune, astfel aranjat încât întregul să se întipărească brusc în el cu toate părțile sale; în al doilea rând, că acest întreg este uniform în toată vastitatea lui și neîntrerupt. Când conceptul de spațiu începe de la întreg și, în plus, este uniform în toate părțile sale, atunci aceasta oferă posibilitatea și comoditatea de a aplica părților sale, atât studii analitice, cât și sintetice. În ceea ce privește timpul, deși conceptul lui nu pleacă de la întreg, dar uniformitatea și continuitatea lui îi impun pecetea universalității și, prin urmare, capacitatea de a face judecăți atât analitice, cât și sintetice despre el.

Mai departe, spune domnul Kant, dacă spațiul ar fi condiția existenței lucrurilor înseși și, prin urmare, ar fi în ele, și nu în trecut doar după imaginea sentimentului nostru, atunci cum am putea fi siguri că ceva legat de spațiul, care în sentimentul nostru aparține unui obiect, îi aparține cu adevărat? Dar nimeni nu-și va asuma să demonstreze că

spațiul pe care îl vedem în lucruri este în ele exact același cum îl vedem noi; este suficient să vedem ceva corespunzând în ele și corespunzând în conformitate cu legea constantă a dependenței dintre ceea ce este în ele și modul în care este imprimat în sentimentul nostru. Pe de altă parte, există ceva într-un lucru care să corespundă conceptului care se referă la spațiul care se naște în noi atunci când îl simțim și, în consecință, între acest lucru?

și cu conceptul nostru nu există dependență reciprocă, atunci de ce atunci acest concept se va referi la acest lucru? Deci, când rotunjimea, pe care o vedem când ne uităm la minge, nu va corespunde cu nimic din minge, de ce atunci putem lega conceptul de rotunjime cu conceptul de minge, pentru că atunci aceste idei nu vor avea nicio aparținere unul pe altul. În acest caz, toate conjugările sintetice de idei în raport cu spațiul, propuse și dovedite în matematică, ar fi pure himere, aparând doar în interiorul capului nostru într-un mod involuntar, dar incoerent și neavând nicio legătură cu lucrurile și, prin urmare, incapabile de orice aplicare. la ei.; dar toată lumea știe că nimeni nu a spus vreodată ceva mai corect decât ceea ce a spus Euclid în „Elementele” sale, și nu există nimic mai exact decât acea corespondență, deoarece adevărurile oferite în aceste „Elemente” sunt de acord cu ceea ce se vede cu adevărat în lucruri 2. .

Toate cele de mai sus ne convinge sa credem ca spatiul si timpul sunt conditiile existentei lucrurilor, in natura insasi si > in ele, si nu numai in modul nostru de a simti. În ceea ce privește spațiul, judecata mea despre acesta este următoarea: conceptul despre acesta este produs de impresiile care provin din el prin simțurile noastre externe asupra simțurilor noastre interne. Impresia și obiectul pe care îl produce nu sunt unul și același, ci diferă extrem de mult unul de celălalt, la fel cum florile produse de soare diferă de soarele însuși. Se poate chiar întâmpla, și probabil, ca această impresie la diferiți oameni, în funcție de formarea diferită a sentimentelor, pentru acceptarea ei aranjată, să fie diferită, sau cel puțin să aibă nuanțe sensibile. Prin urmare, ce este spațiul în esența lui, nu știm și nu avem cum să-i cunoaștem esența, dar este în natură însăși și esența lui are o relație constantă cu impresia pe care o face în simțurile noastre; și, prin urmare, compararea impresiilor produse de părțile spațiului este aceeași cu comparația chiar a acestor părți ale spațiului. În confirmarea originii externe

Pentru a înțelege ce înțelegem despre spațiu, putem oferi o descriere a ceea ce se întâmplă cu cei născuți orbi când, după ce le-au dat vedere, pentru prima dată, văd spațiul și obiectele care se află în el. Cât de surprinși sunt! Cum ei nu deosebesc departe de aproape, marele de mic și sunt ghidați de atingere pentru a dobândi această diferență! Căci nu dovedește acest lucru că, dacă au avut vreun concept de spațiu înainte

de descoperirea vederii lor, atunci l-au avut nu conform contemplației sale interioare, ci numai după idei, furnizate de simțul tactil.

În ceea ce privește timpul, îl înțeleg nu ca ceva care există în natură în sine, ci ca un produs necesar al ființei succesive a lucrurilor, o ființă pe care nu se află în capacitatea noastră de a o prezenta într-o formă secvențială. Se va spune probabil, așa cum spune domnul Kant, că timpul poate fi abstras de lucruri și că, în timp ce toate lucrurile dispar în imaginație, el rămâne. Dar când m-am apucat să fac această distragere, după ce l-am distras de la toate celelalte lucruri, n-am putut în niciun fel să-l distrag de la sine. De aici concluzionez că dobândim conceptul de timp prin sentimentul de a fi noi înșine și îl raportăm la alte lucruri conform conceptului conviețuirii lor cu noi.

RAŢIONAMENT

DESPRE SISTEMUL DINAMIC LUI KANT 1813

Dacă citim expunerea opiniilor și învățăturilor filosofilor greci antici, vom vedea că judecățile lor morale și matematice au fost în general bune, dar judecățile lor despre diferite fenomene naturale sunt în mare parte ciudate și chiar ridicole. De ce s-a întâmplat asta? Pentru că ei căutau toată cunoașterea doar aproape în ei înșiși. Și într-adevăr, ne este suficient doar să ne cunoaștem pe noi înșine, pentru ca mai târziu, prin aplicarea sentimentelor noastre altora,

da-l afară pe Bice aproape de regulile moralității. În același mod, este suficient doar să ne facem ideea de spațiu și compararea părților sale între ele, astfel încât tot ceea ce are legătură cu matematica abstractă să poată fi produs numai prin acțiunile sufletului nostru. Dar pentru a cunoaște legile oricărui fenomen al naturii, pentru aceasta este necesar mai întâi să îl luăm în considerare în momente diferite, în diferite forme, în raporturi diferite cu alte fenomene care au asupra lui o influență reală sau vizibilă doar și să se uite pentru acele stări ale acestui fenomen în care se dovedește a fi cel mai separat de alte fenomene comune și apoi să tragă propriile concluzii despre acesta. Dacă, totuși, observațiile acestui fenomen nu sunt încă atât de suficiente pentru a putea, ca să spunem așa, să-l separă de toate afluxurile altor fenomene în el și să determine măsura acestor afluxuri în diferite împrejurări, atunci este mai bine să nu a trage orice concluzie pozitivă despre aceasta decât a intra în concluzii false care pot fi o ispită și un ghid pentru alții.

În acești filozofi antici există multe astfel de concluzii nefondate, dintre care unele au fost transferate în școlile europene și au fost predate în ele ca legi. Datorită admonestărilor lui Bazhenov, Descartes și ale altor sisteme, aceste sisteme și-au pierdut treptat procura, iar europenii deștepți s-au bucurat, văzând eliberarea de atenția servilă față de ei. Dar recent spiritul filosofilor greci antici a început să reapară în Germania, din nou au început să se gândească la natură a priori și din nou au început să apară sisteme, unul mai străin decât celălalt.

Am avut deja ocazia să vorbesc în același loc despre opinia filosofului (Kant), care a servit drept sursă a acestor sisteme, cu privire la spațiu și timp.

Sistemul de arici dinamic a fost expus de acest filozof în lucrarea sa, publicată sub titlul „Metaphy-sische Anfangsgründe der Naturwissenschaft” („Meta-

• bazele fizice ale științelor naturii”). Esența acestui sistem constă în faptul că în proprietatea fiecărei particule de materie el și-a asumat două forțe fundamentale - atractivă și expansivă - și explică spațiul ocupat de fiecare corp prin echilibrul acestor forțe, la care presupunere a fost condus. gândiți-vă a priori la posibilitatea de a ocupa corpurile locului în spațiu.

Când a discutat despre modul de acțiune al acestor forțe, a fost pus în nevoia de a le supune următoarelor legi. 1. Particulele de materie, prin puterea lor de dizolvare, acţionează asupra altor particule numai în contactul lor, în timp ce prin forţa lor de atracţie acţionează numai asupra particulelor aflate la distanţă de ele. al 2-lea. Dacă ar fi să lăsăm materiei oricărui corp doar o forță în expansiune, atunci ea, ocupând de această forță uneori mai mult spațiu, l-ar umple cu sine până la infinit; dacă s-ar lăsa o forță atractivă, atunci ea, micșorându-se din când în când într-un spațiu mai mic, s-ar reduce în cele din urmă la un punct geometric. El a fost condus la prima înmormântare, fără îndoială, de hotărârea că este imposibil să ne imaginăm că orice altă particulă situată la o oarecare distanță de ea ar putea brusc să atragă și să respingă. A doua lege este o consecință necesară a propoziției conform căreia este imposibil să ne imaginăm cu suficientă rațiune că corpul, extinzându-se la alte limite cunoscute, brusc, ca prin propria sa voință, încetează să se extindă mai mult, în mod egal, conform conceptului său. a spațiului, care nu este inclus în definiția esenței „materiei, ci existând doar în imaginea sentimentului nostru, este imposibil să ne imaginăm că corpul, după ce și-a asumat un fel de imensitate, cu existența unei singure forțe atractive. , nu putea ocupa și mai puțin spațiu.

Care a fost motivul pentru care autorul a propus acest sistem nu este precizat clar nicăieri în această lucrare, se poate doar ghici ce l-a determinat să nu fie de acord cu numărul de proprietăți generale ale corpurilor, dovedite în fizică, cu categoriile sale triple. Într-adevăr, din această lucrare a lui se vede clar

dar că el își asumă în corpuri doar trei proprietăți principale, adică aceste două forțe – atractive și expansive – și mobilitatea materiei. El produce impenetrabilitatea și divizibilitatea corpurilor din expansiunea materiei, dar nu enumerează perseverența (inerția) printre

proprietățile corpurilor, ci o consideră a fi doar un atribut al morții materiei, asupra căreia nimic în corpuri. depinde; În ceea ce privește ciclul de funcționare, atunci această proprietate, conform conceptului său de distribuție a materiei în spațiu, în natură, nu poate exista.

Acest sistem este acceptat de atâția oameni în Germania, cât aderase cândva sistemul cartezian de vârtejuri în Franța 2. Într-adevăr, la prima vedere, acest sistem captivează imaginația la fel de mult ca și al lui Descartes; dar chiar și în acest sens, aceste două sisteme sunt similare, că la fel cum primul nu ar putea rezista verificării matematice, tot așa și al doilea trebuie să cedeze judecăților matematice stricte.

Luați în considerare mai întâi forța expansivă. Autorul sistemului crede că particulele de materie în contact unele cu altele acționează prin această forță. Dar dacă presupunem că pentru orice imensitate a corpului, particulele de materie care îl alcătuiesc sunt în contact unele cu altele, atunci prin aceasta presupunem în materie un anumit număr de părți, fiecare constând într-un anumit spațiu și fiecare având propriile limite. Prin urmare, atunci când imensitatea corpului se schimbă prin expansiune, aceste particule nu pot rămâne altfel în contact unele cu altele, ca atunci când fiecare particulă se extinde; ceea ce nu poate fi înțeles altfel decât asumarea în interiorul fiecărei particule o forță care o extinde. De aici rezultă că respingerea reciprocă a particulelor în timpul contactului lor reciproc nu poate fi altceva, ca urmare a forței de expansiune plasată în spațiul ocupat de fiecare particule și a impermeabilității reciproce a particulelor. Acest lucru, din nou, nu poate fi imaginat altfel decât presupunând că fiecare dintre aceste particule conține o multitudine de alte particule, mai mici, care provin, ca să spunem așa, dintr-o particulă, impermeabile între ele, a căror expansiune este plasată în centrul fiecare.

o forță a corpului care acționează dinspre interior spre suprafață și cu fiecare expansiune a corpului din nou trebuie să aibă loc aceeași transformare în părți.

Toată lumea, fără îndoială, admite că este greu de înțeles cum fiecare punct fizic al materiei, care are în sine un centru de forță în expansiune, odată cu extinderea treptată a corpului, degenerează, ca să spunem așa, în multe puncte fizice ale aceluiași. proprietate. Dar adepţii acestui autor vor spune poate că dificultatea unui concept nu este încă un semn al imposibilităţii unui lucru; mai ales la ei conceptul acestui lucru poate fi asistat de ideea lor de spațiu.

Deci, lăsând materia la această dificultate, să trecem la forța de expansiune și să ne imaginăm împreună cu autorul sistemului că fiecare particulă a materiei corpului acționează asupra altor particule îndepărtate de ea. Toată lumea trebuie să fie de acord fără îndoială că fiecare particulă trebuie să acționeze asupra altor particule care se află la o distanță egală de ea, în mod egal, prin urmare, dacă ne imaginăm un strat de particule în jurul unei particule care se află la

o distanță egală de ea, atunci această particulă centrală pentru fiecare particulele acestor straturi vor acționa în același mod. Să ne imaginăm acum două astfel de straturi, situate la distanțe diferite de această particulă centrală, atunci, întrucât aceeași particulă acționează atât asupra acelui strat, cât și asupra celuilalt, ar trebui în mod firesc să presupunem că efectul asupra fiecăruia dintre ambele straturi, produs de acesta. , este egal și, prin urmare, efectul asupra fiecărei particule separat, produs în aceste straturi, ar trebui să constea în conținutul invers al numărului de particule conținute în aceste straturi. Deci, dacă presupunem că particulele din ambele straturi sunt situate în același mod (ceea ce este cel mai în concordanță cu conceptul autorului despre modul în care corpurile ocupă spații), atunci acțiunea celei de-a (a-a particulă centrală) asupra fiecărei particule din aceste două straturi ar trebui să constea în conținutul invers al valorii geometrice a acestor straturi și, prin urmare, în conținutul invers al pătratelor distanțelor acestor straturi față de această particulă sau, care va ajunge la aceeași, acțiunea fiecăruia. particulă de materie pe alte particule îndepărtate de ea, trebuie să urmeze inversul

pătratele distanțelor acestor particule îndepărtate față de particula activă.

Dacă această lege de acțiune a forței de atracție este într-adevăr astfel, atunci va rezulta din aceasta că fiecare particulă de materie trebuie să acționeze nu numai asupra particulelor îndepărtate de ea, ci și asupra particulelor adiacente acesteia și, în plus, asupra acestor ultime particule. trebuie să acționeze nemăsurat mai mult decât asupra particulelor îndepărtate sensibil, pentru că nu este în conformitate cu cursul naturii că forța, conform unei legi cunoscute, uneori crește și apoi crește la imensitate, se transformă brusc la zero și în clipa următoare din nou. devine nemăsurat de grozav. Da, chiar dacă acțiunea forței de atracție ar urma o altă lege, dezactivând conținutul invers al pătratelor distanței, totuși, deoarece ar trebui să scadă cu distanța, nu poate exista o astfel de dependență de distanță în natură încât să fie egal cu zero și, începând de la sfârșitul distanței cero într-o anumită măsură, apoi a scăzut treptat; și de aceea această forță trebuie să-și producă în mod necesar acțiunea pornind de la distanța însăși, care este egală cu zero, iar la această distanță efectul ei trebuie să fie cel mai mare.

Să demolăm acum ideea pe care am primit-o despre forța expansivă, presupunând că aceasta acționează în contact cu particulele de materie cu ideea forței lor atractive, rezultă că, conform acestui sistem, în centrul fiecăruia dintre aceleași particule, există o forță care respinge particulele adiacente și acestea se auto-atrăgătoare. Și a cărui minte ar fi atât de ciudată încât ar putea combina aceste două acțiuni într-unul și același început! Cel puțin pentru mine, acest lucru pare complet irealizabil și la fel de irealizabil ca și cum cineva ar fi arătat că unul și același lucru poate fi brusc și cald și rece. Prin urmare, oricât de fermecător ar fi acest sistem la prima vedere, el nu poate exista în natură, cel puțin după părerea mea, adică

nu se poate întâmpla ca fiecare particulă de materie în esența sa să aibă atât o putere atrăgătoare, cât și o putere de respingere față de oricare alta.

particulă, dar dacă are o forță de respingere, atunci nu mai are una atractivă și invers.

Permiteți-mi, cei mai respectați ascultători, să fac un scurt apel către tinerii elevi ai acestui sanctuar de științe, pentru care am ales acest material uscat și fără ornamente, care nu admite nici un ornament și, prin urmare, nu este distractiv pentru public . Dacă auzi sau citești că un filosof al naturii hotărăște a priori vreo lege a acesteia, atunci, dacă nu o dovedește cu rigoare matematică, nu te baza pe cuvintele filosofului său cu sinceră încredere în el, oricât ar fi această lege. poate vrăji imaginația, dar mai întâi testați-o pe piatra de încercare a rigoarei matematice și abia apoi considerați-o probabil când trece acest test.

Acum să ne întoarcem la persecuția acestui sistem și a ramurilor sale. Autorul acestui sistem spune că impenetrabilitatea corpurilor nu este o proprietate specială a materiei care le compune, ci o consecință a forței expansive a materiei. Am văzut mai sus singura formă în care se poate imagina expansiunea corpurilor din acțiunea unei forțe în expansiune, dacă presupunem cu autorul sistemului că separarea părților corpului se realizează numai în contactul lor, adică că această forță trebuie să acționeze din interiorul fiecărei particule și în același timp, fiecare particulă, în expansiune, trebuie să împiedice alte particule să intre în locul pe care îl ocupă. Am văzut, de asemenea, că, chiar și în ipoteza că părțile materiei sunt impenetrabile, este extrem de dificil de înțeles expansiunea corpurilor sub această forță, deoarece pentru aceasta fiecare particulă de materie trebuie, parcă, să degenereze în alte particule. Dar cu presupunerea autorului că motivul impenetrabilității corpurilor constă în aceeași forță expansivă, dificultatea conceptului crește și mai mult, pentru că pentru Sotho este necesar să presupunem nu numai prima, că forța de expansiune a fiecărei particule este nu este supus nici unei combinații mecanice cu forțele altor particule, ceea ce nu este de acord cu proprietatea tuturor celorlalte forțe cunoscute până acum, ci încă 2: ar trebui, așa cum ar fi, să curgă din centrul fiecărei particule și, atunci când corpul se extinde, se naște în noi forțe, se umple

Măriți spațiul ocupat de corp și prin aceasta ridicați forța de expansiune a altor particule în spațiul ocupat de forța acestei particule. Cu această proprietate a forței de expansiune, materia, considerată relativ la această forță, rămâne doar, parcă, un intermediar între această forță și spațiu pentru a-i oferi posibilitatea de a se răspândi în spațiu. O astfel de forță este ciudată pentru concept, care se răspândește în spațiu prin materie, dar

acționează independent de materie, în timp ce acțiunea sa depinde de propagarea în spațiul său.

Și mai ciudat, autorul acestui sistem explică legile persistenței corpurilor. El, ținându-se, se pare, doar de denumirea latină a acestei proprietăți, căreia grosierul îi corespunde îndeaproape în limba noastră, o exclude din numărul de proprietăți ale corpurilor, atribuind-o morții materiei, potrivit căreia este incapabil. a oricăror modificări în ea de la sine și, din același motiv, elimină această proprietate din participarea la fenomene, cu opoziția corpurilor care apar, care conform arată că în interacțiune există întotdeauna o reacție egală cu o acțiune. El înțelege participarea materialității în determinarea forței care mișcă un corp care se află în mișcare și înțelege clar că dacă acest corp ar avea de două ori mai multă materie, atunci viteza lui ar fi jumătate din aceeași măsură și, prin urmare, înțelege că materia este relativă. la acțiunea forței, ca să spunem așa, nu este indiferentă, ci servește ca măsură a acțiunii sale, cu toate acestea, aceasta este doar într-un corp în mișcare, iar într-un corp în repaus, materia i se pare cu totul diferită și complet incapabilă să participe la acţiune când orice corp îl loveşte . Pe baza acestui concept al materiei unui corp în repaus, el spune că este imposibil de înțeles în ce mod un corp în repaus perfect ar putea un alt corp în mișcare să comunice mișcare, deoarece pentru aceasta acțiunea trebuie să fie reciprocă, dar un corp aflat în repaus. act de odihnă dar Poate; și, prin urmare, restul aparent al corpului lovit trebuie întotdeauna imaginat ca o mișcare împreună cu spațiul relativ, în timp ce eu lovesc -

Corpul general trebuie înțeles ca fiind în mișcare chiar în acest spațiu. Nu se poate contesta faptul că corpurile care ni se par în repaus nu au mișcare; dar acest lucru nu este suficient: în explicația sa, fiecare corp lovit, care este <în repaus, [vu]-1-x, trebuie să aibă o mișcare împreună cu spațiul, direct opusă mișcării corpului care lovește; (în]-2-x, această mișcare a corpului lovit ar trebui să corespundă masei și vitezei specifice a corpului lovit, astfel încât mișcarea relativă aparentă a unuia dintre aceste corpuri față de altul să fie împărțită între ele în așa fel încât că produsul dintre masa și viteza corpului lovit ar trebui să fie întotdeauna egal cu produsul masei și vitezei corpului care lovește și cine nu vede că o corespondență atât de veșnică între mișcările corpului lovit și cel care lovește nu poate poate fi explicat în orice alt mod decât printr-un acord prestabilit (harmonia praestabili-ta).În lumea neînsuflețită, cum se poate fi de acord cu ea acțiunile efectuate de voința unor ființe înzestrate cu libertatea de a acționa într-o direcție arbitrară și la un timp arbitrar?

Fără a menționa celelalte inconsecvențe pe care le presupune acest sistem, precum: divizibilitatea infinită a materiei, conform căreia cea mai mică particulă a corpului poate umple spațiul infinit cu ea însăși și deschiderea corpurilor, ceea ce face dificilă înțelegerea efectelor lumina, materia electrica si magnetica. , pare sa fie suficienta o

oarecare neintelegere anterioara pentru a-si pierde orice incredere in acest sistem.

Întrucât o presupunere a proprietății fiecărei particule de materie și o forță atractivă și respingătoare duce la dificultăți insurmontabile de concepție și totuși experimentele confirmă că există atracție și respingere între particulele corpurilor și, în plus, în diferite chestiuni de diferite grade, atunci trebuie concluzionat că aceste fenomene depind de alte legi decât ceea ce sugerează acest sistem.

Deși chimia a mers deja destul de departe în descompunerea corpurilor și în studiul acțiunilor reciproce ale părților care le compun, cu toate acestea, nu poate încă

afirmativ „să arate că acele substanțe, asupra cărora s-a oprit descompunerea ei, erau substanțe mai indecompuse sau mai elementare și, prin urmare, este încă imposibil să tragem o concluzie fermă cu privire la legile interacțiunii substanțelor elementare.

Cu toate acestea, se poate prevedea că la un moment dat vor fi propuse cu afirmație următoarele propoziții:

1. Există multe substanțe elementare în natură, care sunt în esență diferite.

2. Au anumite proprietăți în comun, aparținând materialității lor, precum impenetrabilitatea particulelor lor, mobilitatea și tenacitatea.

3. Au și unele proprietăți speciale care le deosebesc unele de altele.

Dintre aceste proprietăți distinctive, trebuie precizat că particulele unora dintre aceste substanțe elementare au proprietatea de atracție reciprocă, în timp ce particulele altora au proprietatea de repulsie reciprocă*. Ce trebuie adăugat că acțiunea de atracție reciprocă, precum și acțiunea de dizolvare reciprocă, se produc, pornind de la contactul lor la distanțe infinite, și se modifică odată cu distanța reciprocă a particulelor conform unei legi specifice, care, pt. exemplu, este legea inversului conținutului pătratelor distanței.

4. Același raport se găsește și între particulele de substanțe naturale eterogene, adică unele au proprietatea de atracție reciprocă, altele au proprietatea de raiturganare reciprocă.

5. Fiecare corp, alcătuit dintr-o combinație de mai multe substanțe elementare, imensitatea și aranjarea internă depind, [în] -1-x, de interacțiunea substanțelor elementare care alcătuiesc compoziția sa, după proprietățile lor de atracție și respingere. ; [in] -2-x, din forțele străine care acționează asupra particulelor acestui corp; [c]-3-x, din mișcarea relativă produsă de orice forțe în părțile acestui corp.

* Acestuia îi aparţine, fără îndoială, genul de substanţe elementare, atât materia calorică, cât şi cea electrică8.

DE LA O RECENZIE LA UN MANUAL DE FIZICĂ DE PROFESORUL A.I. STOIKOVICH 1814

... Autorul a avut în vedere să aranjeze proprietatea corpurilor în ordinea corespunzătoare categoriilor lui Kant, dar întrucât aceasta nu se poate face „fără exagerare, atunci s-a dovedit: 1) că în categoria mărimii unitatea corespunde extensiei. a corpurilor; multiplicitatea este figura lor, iar generalitatea este divizibilitatea; 2) în categoria calității, pozitivul corespunde forței expansive a materiei, negativului, forței de atracție și limitării (limitati'o) la diferite tipuri de materie.

Ideile de bază care guvernează acest sistem sunt preluate din opera lui Kant, plină de idei ciudate și publicată sub titlul „Metaphy-sischo Anfangsgründe der Naturwissenschaft”.

Deoarece aceste gânduri sunt amestecate cu pozițiile obișnuite ale fizicienilor, cu care, totuși, nu se potrivesc, totul apare cititorului sub forma unui fel de halishtya ...

RECENZIE DESPRE MANUALUL „LOGICĂ” PROFESOR I. E. PTAD

[1816]

„Logica” lui Shad, împărțită în pură și aplicată, constă mai mult în gândirea transcendentală despre lume, Dumnezeu și sufletul nostru, decât în prezentarea legilor minții. Caracteristicile care îl deosebesc de altele sunt următoarele. Mintea umană are două grade: rațiunea (intellectus) și rațiunea (raportul). Mintea este preocupată doar de ceea ce ni se prezintă simțurile și o judecă în felul în care simțurile se prelungesc, adică vede doar diferențe în obiecte și, găsind unele asemănări în ele, le aduce în specii și genuri și, în final, , vine la categorii ca ultimele sale lucrări la care poate realiza. Rațiunea se ocupă numai de ea însăși și judecă materialitatea obiectelor

posibilitatea existenței lor, astfel încât acolo unde el găsește posibilitatea perfectă, să fie asigurat de existența reală a obiectului. Și pentru o mai mare certitudine în concluzii, Shad presupune un acord predeterminat existent între gândire și materialitate (harmonia praestabilita), astfel încât dacă există ceva în gândire, atunci materialitatea îi corespunde deja și invers. Mintea vede și suportă dezacordurile, dar mintea nu tolerează dezacordurile și caută acordul în toate. Mintea umană, îndreptată către lume, vede în ea (după rațiune) două opoziții principale - corporalitatea și spiritualitatea, iar mintea, netolerând opozițiile, inspiră minții că

aceste opoziții ar trebui să fie doar vizibile, dar constituie de fapt identitatea. și ceea ce ar trebui să fie absolutum, care conține temeiul identității și cauza opoziției. Din absolutum, curg două forțe rădăcină, împărțite în proporții diferite în diferite părți componente ale lumii, producând astfel o treptate diferită a acestor părți, ridicându-le de la materialitatea cea mai grosolană la cea mai înaltă spiritualitate. Aceste forțe produc evoluție în natură, transferând-o întotdeauna dintr-o stare inferioară într-una superioară: odată o piatră va fi un animal, apoi un om etc. Fiecare dintre filozofii germani, ca pentru lăudare, se deosebea de ceilalți printr-un număr mai mare sau mai mic de ciudăţenii în gândurile sale, dar fiecare se distingea prin ciudăţeniile lui, iar filozoful nostru, luând sub protecţia sa ciudăţeniile tuturor, le-a adăugat acelaşi număr al lui.

Alexandru Petrovici

KUNICIN

POSTALA IN RUSA

Nu au disprețuit lașitatea ta și nici nu s-au încrezut în propriile forțe;

Titus Liv.

Până acum, am fost îndepărtați de spectacolul sângeros al războiului, vocea abuzului nu ne-a lovit urechile și zgomotul armelor nu a ajuns la locuințele pașnice ale locuitorilor Rusiei, doar tunetul victoriilor s-a auzit în granițele noastre . . Anterior, eram înconjurați de popoare prietenoase care, sub auspiciile regatului rus, se bucurau de tăcere și ne despărțeau de barbarii occidentali. Multă vreme Rusia a acoperit popoarele slabe de inimă cu scutul ei, dar chiar și spectacolul confruntării ei a fost teribil pentru ei; au preferat sclavia inevitabila unei victorii dubioase; în semn de sclavie rușinoasă, ei și-au aruncat săbiile la picioarele biruitorului, pe care le-a prefăcut în lanțuri și au împovărat mâinile care l-au îngrozit cândva. Prin supunere involuntară, au vrut să-l încline spre milă, dar i-au agravat lăcomia și le-au împovărat soarta. Acum nici măcar nu îndrăznesc să scuture lanțurile care îi apasă, să jignească urechile tiranului care îi asuprește. Gemetele liniștite și pe moarte ale acestor suferinzi arbitrari ne ating limitele și cheamă la răzbunare.

Intoxicat de succes, inamicul se odihnea inconjurat de prada; nesătul său laringe a devorat roadele muncii străinilor, smulse de tăișul sabiei de pe buzele popoarelor înrobite. Dar curând o nouă lăcomie îi chinuiește pântecele, o nouă răutate se aprinde în inima lui. Așa că tigrul se odihnește printre rămășițele împuțite ale burții lui sfâșiate.

iar când sacrificiul lui sângeros devine rar, el se grăbește cu o nouă furie să prindă.

(Nu ar trebui să te disprețuiască și să se bazeze pe puterea lor, căci atât ei, cât și tu știi că de multe ori au fost învinși și puși pe fugă și că trupele lor învinse au fost distruse.)

Tiranul occidental, acea fiară însetată de sânge, trimisă pe pământ sub forma unui om, plănuiește din nou crima și rafinează în secret săgețile mortale. Pentru cine altcineva pregătește aceste arme fatale? Pe cine altcineva își va ridica mâna sacrilegă? Pe voi, fiilor Nordului, pe voi, generoși ruși! S-a repezit repede împotriva patriei noastre și deja își întinde mâinile de prădător pe văile verzi și pe câmpurile noastre roditoare. Hoardele sale curg prin regiunile noastre ca o turmă de insecte netede și cu ticăloșia lor profanează pământul rusesc, consacrat cu monumente de curaj necruțător, dragoste pentru patrie și devotament față de regi și domnitori. Moscova, vechea capitală a Nordului, a experimentat furia lor. Splendoarea ei a stârnit lăcomia tigrului, dar nu i-a satisfăcut lăcomia; gura lui rea a spus: „Distrugere!” - iar opa a izbucnit; locuitorii săi nefericiți, de neconsolat, care caută urme ale fostelor lor locuințe, ca niște umbre palide, cutreieră acum incendiile, iriga cenușa cu lacrimi amare și cheamă cerul să fie martor la o barbarie nemaiauzită.

Dar aceste nenorociri nu ar trebui să ne slăbească generozitatea. Ogoarele noastre să crească cu spini, satele noastre să devină goale, să cadă cetățile noastre în ruine; să păstrăm o singură libertate și toate calamitățile vor înceta. Să ne adunăm sub steagul conducătorilor noștri legiuiți și cu sângele dușmanilor noștri să fertilizăm pământul devastat de ei. Vom construi colibe sărace pe ruinele orașelor magnifice: curajul nostru va străluci chiar și sub acoperișurile de paie. Un călător străin va vizita țara Eroilor și se va mira nu de frumusețea clădirilor, nu de bogăția artelor, nu de splendoarea și măreția, ci de unanimitatea și curajul nostru în fața calamităților generale. Ruine uriașe de săli magnifice - urme de ticăloșie înarmată cu flăcări - vor emoționa în el

un sentiment amar de indignare și el se va uita la modestele noastre locuințe cu evlavie. Sicriele soldaților care au murit pe câmpul de luptă vor pune în imaginația lui gândul languit, iar în sufletul lui va revărsa o dulce tandrețe. Cu mâna tremurândă, va culege floarea verde care împodobește mormântul războinicului, va păstra acest simbol al reînnoirii pentru a-și aminti sentimentele și pentru a-și asigura compatrioții că a fost în regatul unui popor generos, a văzut sicriele viteazului. fiii patriei.

Da, rusi! Trebuie să bem paharul dezastrului, pentru că nu există altă cale de a ne alina situația. Degeaba să înmoaie mândria vrăjmaşului prin moderaţie; el caută stăpânire și o astfel de lume care să ducă la o înrobire rapidă; prietenia lui este mai periculoasă decât războiul cel mai dezastruos, căci implică inevitabila privare de libertate.

Vedem starea deplorabilă a popoarelor pe care le-a cucerit; blocând sursele industriei, le fură ultimele proprietăți, le risipește comorile în țări străine, le duce tinerii în regiunile îndepărtate ale Europei pentru a fi măcelăriți sub numele de aliați. Violență, jaf și crimă el numește mijloace de guvernare. Este groaznic să fii supus puterii lui. Noul sclav este un haz chiar și al sclavilor săi egali. Dacă ne supunem voinței sale rele, atunci vom fi batjocoriți chiar și de acele popoare care ne-au avertizat acceptând un jug diabolic.

Atunci vor râde de noi și vor spune cu reproș: „Nechibzuit! Ai vrut să-i salvezi pe alții fără să ai puterea și curajul de a-ți proteja propria siguranță. Gândul este groaznic! Ce rus vrea să supraviețuiască acestei perioade de reproș?

Tu, căreia prosperitatea și slava patriei sunt prețioase, încurajează-te! Spaniolii, fără guvern, doar cu ajutorul aliaților generoși, și-au eliberat țara de un jug străin. Echipe împrăștiate de patrioți au exterminat legiunile gale zvelte; spaniolii, un popor nu atât de numeros, au împrăștiat formidabila miliție a tiranului. Dar noi, în timp ce ne bucurăm de îmbunătățirea guvernului, încă folosim

cu adevărată libertate și fiind din belșug în eroi, să renunțăm cu adevărat inamicului nostru țara care ne-a născut și ne-a crescut? Va recunoaște vreodată un rus un cursan ticălos sau un descendent al acestui trib de jos drept conducător? Dacă cerul rămâne fără compromis în destinele sale, atunci pământul, pe care mâinile noastre nu sunt în stare să-l protejeze, să fie mormântul nostru comun; dar vom muri liberi într-o țară liberă!

Concetăţeni! Desigur, ne luptăm cu hidra cu multe capete; un cap cade și alte mii își deschid gura groaznică; dar renașterea rapidă a acestui șarpe nu trebuie să ne sperie; sângele îi curge și, odată cu ultima picătură, toate laringele lui mortale se vor închide instantaneu.

Nimeni să nu creadă că francezii sunt atât de curajoși pe cât de depravați: sunt mai îndrăzneți decât curajoși, mai impetuoși decât curajoși; succesul îi face violenți și inumani, iar acesta este un semn sigur al lașității lor ticăloase. Greșelile altor popoare și dezacordul aliaților lor care au luptat împotriva lor le-au confirmat gloria. Liderul lor perfid este mai sigur de acest adevăr decât ei înșiși. Cunoscând natura credulă și visătoare a războinicilor săi, el i-a numit invincibili, iar ei au crezut sincer cuvântul măgulitor al idolului lor pe care îl idolatrizau, o vorbă atât de plăcută deșertăciunii lor; dar înșelăciunile acestui fals profet însetat de sânge vor fi dezvăluite, de îndată ce unanimitatea, curajul și prudența eroicului vor fi livrate admiratorilor săi volubili.

Totul favorizează armele noastre, totul prevestește moartea dușmanilor noștri. Francezii luptă în depărtare de patria lor, unde rudele și compatrioții lor blestemă barbaria tiranului și nebunia compatrioților lor, căci nu există nebunie mai mare decât a căuta distrugerea în țări străine, neavând în vedere un scop nobil. . Luptăm în partea natală,

trupele noastre acoperă colibe pașnice, în care soțiile, copiii și bătrânii îngenunchează în fața Creatorului și cer biruință și eliberare. Francezii și-au vărsat sângele pentru cauza tiranului lor, noi luptăm pentru a noastră.

Cu trepidare, ei cercetează cerul necunoscut și o presimțire teribilă le lovește inimile. Pădurile sumbre și râurile repezi, oprindu-le dorința devastatoare, contribuie la moartea lor. Providența ni le-a predat pentru a efectua execuția pe care o meritau de mult. Răzbunătorii Europei și ai Patriei! Îndeplinește judecata cerului. Deja dușmanii au șovăit; ei caută o cale convenabilă pentru un zbor rușinos. Să se întoarcă împovărați nu cu câștig, ci cu răni; fie o dezonoare să fie prada lor. Precedați de rușine, însoțiți de un blestem, să-și vadă în semenii lor pământeni și aliați dușmanii lor implacabil!

Satul Regal. Octombrie] 28, 1812.

OBSERVAȚII PRIVIND PREZENTUL RĂZBOI

Când francezii au ocupat Moscova, profundă tristețe s-a răspândit. Prințul Kutuzov a regretat capturarea capitalei de către inamic, dar nu a vrut să supună armata rusă unei bătălii neprofitabile. Bazându-și faima nu pe lăudăroșenia goală, ci pe adevărata superioritate a geniului, i-a oferit lui Bonaparte ocazia să scrie un panou publicitar tare sau o poveste pompoasă despre ocupația Moscovei. Probabil că la Paris și până în ziua de azi slujitorii de poliție - zeloși vestitori ai gloriei Bona-Party - în toate locurile și intersecțiile uimesc trecătorii cu această veste.

Prințul Kutuzov a scris o scurtă înștiințare despre acest trist incident, în care, fără nicio înfrumusețare, a asigurat că nu există niciun pericol, deși răutatea inamicului ar provoca mult rău capitalei *. După ce au amplasat detașamente de observație de trupe de-a lungul drumului

* Kutuzov a fost un înger mângâietor pentru ruși în această perioadă tristă. Similar cu aceasta, puteți pune următoarea inscripție pe imaginea lui: „Eu sunt cu tine și nimeni nu este împotriva ta!”

din, conducând de la Moscova în direcții diferite, el însuși a intrat în flancul inamicului și cu o singură mișcare a făcut trei lucruri: în primul rând, a oprit inamicul, făcându-i greu comunicarea cu țările străine; în al doilea rând, a acoperit provinciile roditoare de la el; în al treilea rând, a oferit hrană armatei sale și a deschis căi pentru ca aceasta să se întărească. Inacțiunea victorioasă a lui Kutuzov sub Tarutin și Letașevka a fost în detrimentul lui Napoleon; nu putea primi provizii de la Smolensk din cauza căutării neîncetate a trupelor ruse pe acest drum; bandele francezilor trimise la prada i-au adus putin

profit si aproape intotdeauna au cazut in puterea rusilor. În acest fel, Napoleon la Moscova a devenit inofensiv pentru ruși. Văzându-se într-o poziție extremă, a decis să facă o presiune puternică asupra lui Kaluga pentru a experimenta fericirea, fie că era posibil să treacă peste linia rusă; dar sub Maly Yaroslavets a aflat imposibilitatea intreprinderii sale. Așa că, cu o inimă dureroasă și un pântec neted, s-a îndreptat către calea de odinioară.

Planul militar al lui Kutuzov a fost acum dezvăluit: deoarece era imposibil să lupți cu francezii în față fără o pierdere semnificativă, el, prin inacțiunea sa harnică la Tarutino și Letashevka, i-a întors în spate pentru a-i lovi mai convenabil.

În continuarea războiului actual, armata rusă a luat forma unei guri uriașe de leu. Maxilarul său inferior începe de la Moscova și continuă până la Brest-Litovsk, sau până la Ducatul Varșoviei. Maxilarul superior începe tot de la Moscova și se termină la Riga. La începutul războiului, această gură era comprimată, dar pe măsură ce francezii se apropiau, s-a deschis. Napoleon s-a repezit cu armata sa în mijlocul ei. Poate că spera să rupă mușchii care strâng fălcile, dar a fost înșelat în asta. Apropiindu-se de Moscova, a observat că cade

* Calmul lui Kutuzov la Tarutino și Letașevka poate fi exprimat prin următoarea inscripție: „Nihil me fiante timendum” [„Nimic nu mă împiedică să-mi extermin dușmanii”].

a început să se micșoreze și în curând a simțit că armata lui nu poate rezista presiunii fălcilor rezultată din convergența lor. În zadar s-a grăbit să iasă din acest vast căscat: aproape toate trupele lui erau deja, ca să spunem așa, strânse; poate că el însuși nu va scăpa de dinții fatali ai leului pe care l-a iritat.

Napoleon a vrut să fie noul Samson; dar tactica eroului israelian este mai prudentă decât tactica cavalerului corse. Primul a apucat leul de bot și de capătul maxilarului inferior pentru a-și evita dinții, dacă nu a reușit să rupă capul acestui animal în două părți. Napoleon s-a repezit în mijlocul gurii pentru a rupe muşchii cu masa corpului; dar nu se gândi cum să scape de remuşcări, dacă ar fi imposibil să slăbească muşchii sau să rupă fălcile.

Tsarskoye Selo. 15 noiembrie 1812.

IMAGINEA RELATIEI DE INFORMATII DE STAT 1817

IMAGINE CU RELAȚIA INFORMAȚIILOR DE STAT

În starea brută a societății, legăturile oamenilor erau puține, uniforme și simple. Mijloacele de realizare a scopului asocierii civile se bazau pe acele reguli care ghidau o persoană în cazul legitimei apărări, atunci când se afla în stare de public. Litigiile dintre

cetăţenii privaţi cu privire la proprietatea drepturilor au fost rezolvate după obiceiuri care se înrădăcinaseră de-a lungul timpului, şi chiar mai des după bunul simţ şi după discreţia şefului societăţii, căruia îi este dreptul de a judeca şi judeca prin consimțământul comun aparținea. Întrucât posturile publice erau atât de simple, administrarea lor era atât de ușoară și convenabilă încât o persoană, înzestrată doar cu abilitățile obișnuite ale minții, le putea îndeplini cu succes fără nicio pregătire prealabilă pentru aceasta. Prin urmare, înșiși conducătorii statelor needucate erau angajați în administrarea tuturor posturilor publice. Erau comandanți în timp de război, legiuitori și judecători în timp de pace, adesea chiar executori ai propriilor sentințe.

Odată cu creșterea statelor și succesul oamenilor în formarea relațiilor dintre cetățeni, acestea s-au diversificat, s-au deschis noi nevoi ale societății, pentru satisfacerea cărora vechile mijloace erau insuficiente. În sfârşit, numărul cauzelor publice şi dificultatea de a le gestiona au crescut în aşa măsură încât

povara guvernului pentru o persoană a devenit împovărătoare. Atunci conducătorii statelor au fost nevoiți să încredințeze unele dintre drepturile autocrației lor unor persoane care meritau încrederea lor, sau să le cedeze complet poporului, pentru a reduce numărul îndatoririlor lor împreună cu ei. De aici a venit împărțirea treburilor publice în diferite ramuri, care s-au răspândit din ce în ce mai mult după nevoia care era prezentă. Birourile, care anterior erau încredințate unei singure persoane, au fost ulterior împărțite între mai multe. Din această cauză, componența societății civile a devenit mai complexă, dar administrarea posturilor individuale a devenit mai ușoară, deoarece mintea, îndreptată către o singură ocupație, este mai bună decât volumul tuturor părților și detaliilor sale. Cu toate acestea, din cauza legăturii strânse și a treburilor publice reciproce ale unei influențe asupra alteia, un om de stat trebuie să aibă o înțelegere clară și aprofundată a tuturor ramurilor guvernului societății civile, pentru a-și îndeplini funcția care îi este de fapt încredințată în conformitate cu cu ei. Dar experiența privată, chiar și cea mai lungă, nu îi poate oferi astfel de informații. Acest lucru îi deschide nevoia de a folosi experiența altora. Evenimentele din lumea morală nu sunt altceva decât experimente desfășurate în rang de administrație și perfecționare de stat. Observațiile repetate ale acestora au făcut posibilă elaborarea unor reguli generale conform cărora se soluționează toate cazurile care se deschid în treburile publice.

Astfel, în funcție de diferența dintre ramurile administrației de stat, s-au format diverse științe care pregătesc o persoană pentru serviciul public. Subiectul acestui scurt eseu este de a arăta legătura lor reciprocă și influența unuia asupra celuilalt.

BAZA PENTRU DIVIZIUNEA INFORMAȚIILOR DE STAT ÎN DIFERITE PĂRȚI

Informațiile de stat ar trebui să fie interconectate între ele, deoarece se referă la un singur subiect, adică îmbunătățirea societății umane.

Pentru a descoperi o asemenea legătură, trebuie să se acorde atenție scopului statului, căci științele care alcătuiesc cercul informațiilor de stat nu sunt altceva decât studiul mijloacelor prin care se realizează sau poate fi realizat scopul statului. realizat.

Dar în această investigație trebuie să se conformeze principiilor generale ale dreptului, fără a ține cont de deciziile pozitive, căci prima provine dintr-o sursă comună - rațiunea umană, prin urmare, nu se pot contrazice, în timp ce acestea din urmă depind de caz, împrejurări. , și adesea pe arbitrariul privat. și, prin urmare, sunt adesea în opoziție directă unul cu celălalt. În consecință, prin natura lor, este imposibil de semnificat scopul esențial al societății civile.

O examinare a naturii omului ne dezvăluie acele obiecte pe care el tinde să le dorească și, în același timp, arată scopul uniunii sociale însăși. Fiecare persoană, prin forța impulsului naturii, tinde spre bunăstare, alege mijloace pentru aceasta și dorește ca alți oameni să nu-l împiedice să le folosească. Deși rațiunea recunoaște o astfel de cerință drept justă, experiența demonstrează că oamenii resping sugestiile rațiunii și se rănesc reciproc, atâta timp cât nu există nicio forță care să-i ferească de atacurile reciproce și să-i oblige să acționeze cinstit și drept. Desigur, în starea de natură, rațiunea prezintă fiecăruia dreptul de constrângere pentru a evita atacurile altor oameni, dar acest lucru este extrem de insuficient, deoarece forța nu corespunde întotdeauna legii și în cea mai mare parte este superioară din partea infractorul. Prin urmare, existența unei persoane într-o stare extrasocială nu poate fi imaginată decât ca extrem de dezastruoasă. Prin cel mai firesc impuls, ar fi trebuit să încerce să-l îmbunătățească. De-a lungul timpului, experiența i-a dovedit că unirea cu ceilalți este mijlocul cel mai eficient împotriva pericolelor de orice fel.

Prima asociație de oameni pentru securitatea reciprocă se numește alianță defensivă. Tratatul prin care se stabilește conține două

condiţii esenţiale: I. Niciunul dintre membrii săi nu trebuie să facă rău altuia. II. Fiecare atac asupra întregii societăți sau asupra oricăruia dintre membri trebuie respins de forțele combinate.

Deși prin acest tratat toată lumea este obligată să promoveze scopul societății, totuși nu există în el nicio condiție în care să fie alese mijloacele; niciunul dintre cetățeni nu s-a angajat să urmeze voința altora în alegerea lor. Majoritatea voturilor își are forța doar din cauza condiției precedente; prin urmare, dacă unii membri ar dori să-i

oblige pe alții să fie de acord cu mijloacele alese de ei, ar proceda împotriva legii. Această dificultate i-a obligat pe membrii alianței defensive să înființeze o putere supremă, care să aleagă mijloacele pentru atingerea scopului societății și să le ducă la bun sfârșit.

Întrucât oamenii doreau să fie în siguranță pentru a obține mai convenabil prosperitatea, puterea supremă nu poate omite acest scop fără atenție; trebuie să ajute cetățenii să o realizeze acolo unde eforturile lor private sunt insuficiente pentru aceasta.

Conform acestei imagini, întreaga gamă de informații de stat este împărțită în trei părți principale. Prima se referă la componența societății civile, adică la constituirea puterii supreme și relația acesteia cu subiecții. Al doilea explică mijloacele pe care puterea supremă are dreptul și datoria să le folosească pentru apărarea securității private și generale. În cea de-a treia parte, este determinată măsura asistenței puterii supreme pentru bunăstarea privată și generală și înseși mijloacele care îi servesc.

PARTEA I

Despre componența societății civile

Componența societății civile este considerată fie I. numai pe baza justiției naturale, netinând cont de circumstanțele locului, timpului, persoanelor și diverselor evenimente din lumea materială și morală, fie II. la judecata

El ține cont atât de experiența vremurilor trecute, cât și de diferitele poziții în care se pot afla indivizii și întreaga societate.

I. Întrucât oamenii sunt ființe morale, asocierea lor în societate nu poate fi imaginată decât ca arbitrară, prin urmare, însăși supunerea față de puterea supremă își are baza în consimțământul lor voluntar la aceasta. Dacă fiecare contract încheiat prin constrângere nu este valabil, chiar dacă prescrie doar servicii unice sau îndatoriri temporare, atunci consimțământul cetățenilor pentru cetățenia veșnică este cu atât mai necesar. Violența poate uni oamenii într-o societate, dar nu este capabilă să-i asigure existența pentru totdeauna. Cine suportă pe nedrept oprimare simte o constrângere de a-i rezista și are un drept incontestabil să o facă. Prin urmare, o societate, constituită cu forța, conține în însăși esența ei sămânța propriei distrugeri.

Dar, presupunând intrarea oamenilor în stat arbitrară, trebuie concluzionat că s-au supus autorității supreme în anumite condiții, căci nu este firesc ca o persoană să se încreadă orbește în voința altora și, neglijând-o pe a sa. bunăstare, a se apleca la un simplu instrument al capriciilor altora. Condițiile cuprinse în contractul de credință determină drepturile și obligațiile puterii supreme și ale supușilor acesteia. Un studiu sistematic al acestora, dar pe principii generale, constituie știința dreptului de stat.

P. În esență, toate stările sunt la fel: peste tot există o putere care comandă și o putere care se supune. Dar, conform unor definiții aleatorii, ele diferă unele de altele, și anume:

I. După numărul persoanelor care exercită puterea supremă.

II. După modul în care este dobândită partea superioară.

III. În funcție de spațiul de timp în care aparține unei singure persoane - fizică sau morală.

IV. În cercul de activitate al puterii supreme.

V. Prin vastitatea naturii oferite de subiecti

pom. De aici rezultă un număr nenumărat de forme de guvernare parțial reale, parțial posibile. Conform principiilor generale, unul dintre ele este cel mai bun, ceea ce duce mai fiabil la scopul societății, dar în cazuri particulare, speculația nu poate rezolva această problemă, care este atât de importantă pentru rasa umană. Studiul diferitelor tipuri de guvernare conform diviziunii de mai sus constituie teoria dreptului de stat.

Persoana căreia îi este încredințată puterea supremă nu poate exercita toate funcțiile publice și, prin urmare, ramuri separate ale administrației civile sunt încredințate unor membri privați ai societății, care se ocupă cu executarea acestora după puterea comisiei care le este dată și sunt responsabil de autoritatea supremă, în numele căreia acţionează. Toți cei implicați în managementul societății sunt numiți funcționari guvernamentali. Ele formează lanțul de arcuri prin care funcţionează puterea supremă și constituie guvernul. Studiul ordinii în împărțirea treptată a funcțiilor publice constituie teoria guvernării civile.

partea π

Despre mijloace pentru securitate privată și generală

Cetăţenii statului sunt în pericol: I. de duşmani interni, sau concetăţeni răuvoitori, şi de acţiunile naturii însăşi; II. de la dușmanii externi, sau de la popoarele vecine nedrepte și prădătoare. Prin urmare, științele care stabilesc mijloacele pentru securitatea generală și privată constituie, de fapt, două diviziuni. Primul conturează mijloacele pentru securitate internă, iar al doilea - pentru securitatea externă. Dar, deoarece utilizarea acestor mijloace implică costuri, pe care guvernul le poate satisface altfel, ca în detrimentul veniturilor cetățenilor privați, la cele două secțiuni de mai sus se adaugă o a treia, în care se discută despre donațiile cetățenilor privați. pentru realizarea securităţii generale.

Divizia I

Despre instrumentele de securitate internă

Pentru ca drepturile cetățenilor să fie protejate, se cere, de asemenea, ca acestea să fie definite și făcute cunoscute. Drepturile oamenilor sunt considerate fie numai după legile justiției naturale, fie cu acele restricții pe care puterea supremă le impune pentru binele comun.

I. Într-o stare de solitudine, o persoană poate urma doar libertatea naturală, adică să facă tot ceea ce îi aduce plăcere. Dar într-o stare de comuniune sau de contact cu ceilalți, el nu poate face decât ceea ce nu dăunează altora, căci dacă ar începe să încalce drepturile altor oameni, le-ar da astfel un motiv să facă la fel cu el. Din această opoziție reciprocă a libertății naturale, oamenii nu puteau trăi împreună. Rațiunea propune principii generale cărora o persoană trebuie să-și subordoneze arbitrariul, pentru ca alți oameni să poată exista liber alături de el. Un studiu sistematic al condițiilor în care comunitatea oamenilor ca ființe morale este posibilă constituie știința dreptului natural.

II. Nevoile societății pot determina autoritatea supremă în drepturile și îndatoririle condiționate ale oamenilor să facă diverse schimbări. Funcțiile și drepturile nedesăvârșite prin voința legiuitorului pot fi schimbate în unele perfecte, dacă scopul societății, după împrejurările ei, o cere în mod necesar. Studiul decretelor legiuitorului, care determină drepturile și obligațiile reciproce ale cetățenilor, constituie teoria legislației civile.

Drepturile indivizilor și ale întregii societăți, în ciuda definiției acestora prin forța legii, pot fi încălcate. Pentru a feri cetățenii de jigniri reciproce, legiuitorul emite decrete speciale prin care declară infracțiune orice acțiune dăunătoare altuia și combină cu ea consecințe malefice pentru vinovat, pentru a înfrâna arbitrariul cetățenilor prin această amenințare și a-i menține în

în cadrul libertăţii juridice. Astfel de hotărâri se numesc legi penale. Studiul esenței acestora constituie teoria legilor penale.

Dar pentru ca legile, atât civile, cât și penale, să aibă forță, este nevoie de formarea unei autorități speciale care să rezolve disputele legate de lege, să pedepsească pe cei vinovați pentru infracțiuni și să dea fiecăruia cuvenitul. Această putere se numește judiciară, dar studiul legilor pe care se bazează constituie teoria formării puterii judecătorești.

Libertatea cetățenilor impune ca nu numai drepturile și actele penale ale acestora, ci și chiar modul de aplicare a cazurilor particulare la legalizările existente, să se bazeze pe reguli precise, astfel încât

justiția să fie doar un instrument al legii și ca cetățeanul să fie responsabil. pentru acțiunile sale nu la arbitrariul privat al judecătorului, potrivit legii însăși. În acest scop, puterea supremă determină riturile judiciare prin prescripții pozitive. Totalitatea hotărârilor referitoare la judecată și pedeapsă se numește proceduri judiciare, iar studiul esenței lor constituie teoria procesului judiciar.

Legea, deși pedepsește pe cei responsabili pentru infracțiunile comise, nu poate împiedica fiecare cetățean să încerce astfel de fapte. Însăși amenințarea răului fizic pentru crime viitoare nu este întotdeauna capabilă să distrugă gândurile rele și intențiile ilegale în spiritul corupt al unei persoane. Răul pentru rău cauzat de legile punitive adesea nu răsplătește pe cel jignit. Prin urmare, în orice societate bine ordonată, se acceptă ca regulă: „Este mai bine să feri de o crimă un cetățean rău intenționat decât să-l pedepsești pentru că a comis-o”. În consecință, în stat, pe lângă justiție, mai trebuie să existe o asemenea putere care să păstreze legile de la încălcare. Scopul activităților sale este de a împiedica cetățenii să comită infracțiuni deliberate, de a opri forța fizică controlată de voință rea, de a observa acțiunile cetățenilor, de a-i reține pe unii, de a-i proteja pe alții de resentimente. Când, cu toată vigilența ei, atrocitatea a fost săvârșită

neno, apoi caută vinovatul ascuns, adună probe care îl incriminează și le prezinți justiției, apoi execută sentințele pronunțate de aceasta. Toate aceste ocupații fac obiectul autorității de poliție sau al consiliului decanat.

Pericolul pentru cetățenii privați și pentru întreaga societate este adesea cauzat de natura însăși. Inundațiile, incendiile, foametea, ciuma și așa mai departe sunt dușmani periculoși ai omului. Protecția cetățenilor de efectele nocive ale naturii și utilizarea mijloacelor necesare în acest sens sunt încredințate și autorității de poliție. Deși aceste ocupații sunt diferite de cele arătate mai sus, dar conform diviziunii practice adoptate în timpurile moderne, ele formează împreună cu ele o ramură a administrației de stat. Studiul regulilor prin care se stabilește și funcționează puterea polițienească constituie teoria decenței civice.

Diviziunea II

Despre „mijloace pentru securitatea externă”.

Statul ca persoană morală are propriile sale drepturi și obligații în raționamentul altor popoare. Pentru a-și asigura drepturile, ea trebuie să-și respecte cu sfințenie îndatoririle, căci, conform regulilor dreptății naturale, oricine încalcă drepturile altora, dă altora un motiv drept pentru a nu cruța drepturile ce îi aparțin. Prin urmare, statul, atacând alte popoare, se îndepărtează de scopul său principal într-un dublu sens. În primul rând, acționând împotriva legilor rațiunii, ea devine o ființă imorală, iar prin aceasta este lipsită de

toate drepturile sale și, prin urmare, de dreptul la o existență sigură. În al doilea rând, acțiunile sale nedrepte cu alte popoare le obligă la apărare legitimă, adică să respingă forța cu forța, prin urmare, provocând pericol pentru alții, el însuși este expus acestuia. Un studiu sistematic al condițiilor în care este posibilă coexistența statelor independente se numește dreptul natural al poporului.

Dar regulile justiției naturale nu sunt întotdeauna suficiente pentru a rezolva disputele dintre popoare. Ele pot fi respinse parțial prin neînțelegere, parțial prin design și interes propriu. De ce, din relațiile pe termen lung ale popoarelor, se nasc condiții, acorduri și tratate între ele, prin care drepturile lor devin mai cunoscute, iar îndeplinirea îndatoririlor mai sigură. Culegerea acestor decrete pozitive, care determină relațiile reciproce ale popoarelor, formează știința dreptului pozitiv al oamenilor.

Comportamentul prudent în raționamentul altor popoare și chiar și respectarea strictă atât a regulilor dreptății naturale, cât și a ordonanțelor pozitive, nu pot proteja întotdeauna un stat de atacurile nedrepte ale vecinilor săi. Pasiunile care tulbură comunitatea cetățenilor privați au aceeași influență asupra oamenilor de stat. Preponderența beneficiilor stârnește invidia, superioritatea puterii incită la violență. Întrucât popoarele nu au asupra lor o autoritate supremă care să hotărască dispute între ele, atunci în cazul unui atac nedrept, trebuie să recurgă la mijloace naturale de apărare. De ce înființarea unei armate este o nevoie necesară a societății. Informațiile legate de acest subiect constituie teoria formării forțelor militare.

Deși protecția securității externe necesită ca statul să fie în permanență pregătit pentru război, este mult mai profitabil pentru acesta să aibă un adevărat MPR decât o victorie așteptată. Războiul, aducând forțele poporului într-o stare de tensiune, implică inevitabil o slăbire a acestora. Adesea, cel mai fericit sfârșit al ostilităților provoacă cele mai mari dezastre statului. Prin urmare, fiecare guvern bine organizat recunoaște dreptul la război ca fiind un simplu drept de necesitate și îi preferă orice alte mijloace legale pentru menținerea libertății și independenței statului. I se atrage atenția în principal asupra acestui lucru pentru a preveni cazurile de ceartă cu alte popoare și pentru a opri disputele care au apărut prin întâlniri amicale. Corectitudinea în

acțiunile, legitimitatea revendicărilor sale și respectarea strictă a drepturilor popoarelor vecine, le trezește încrederea generală în sine și în același timp crește în opinia lor conceptul de forță și putere. Dar pentru a nu expune statul unui pericol brusc și neașteptat, el încearcă totuși să pătrundă în intențiile altor popoare și, prevăzând pericolul de departe, pregătește mijloace de încredere pentru a-l

evita. Unitatea beneficiilor atrage alături de el și alte popoare, cu care alianțele prietenești îi oferă mijloace esențiale de apărare și întorc puterea opiniei în favoarea lui. Pentru desfășurarea tuturor activităților menționate mai sus, în stat există o autoritate specială, care, sub denumirea de Departamentul Afacerilor Externe, se ocupă exclusiv de relațiile cu popoarele străine. Informațiile legate de acest subiect se numesc politică externă sau cunoaștere a managementului relațiilor cu puterile străine.

Separat io III

Despre donațiile de la cetățeni în scopul societății

Realizarea securității interne și externe implică costuri mari. Pentru a le satisface, puterea supremă are dreptul de a cere donații de la supuși din averea lor privată; pe aceasta se bazează stabilirea impozitelor în stat. Deoarece securitatea este scopul comun al cetățenilor, toți trebuie să participe la impozite. Valoarea cheltuielilor necesare pentru securitatea externă și internă este determinată de suma donațiilor de la cetățeni privați. Tot ceea ce se cere oamenilor care depășește această măsură și nu este folosit pentru nevoi sociale este o colectare arbitrară care încalcă condiția unei uniuni sociale. Regulile după care se stabilesc impozitele și modul în care acestea sunt colectate și utilizate în mod corespunzător pentru nevoi publice, constituie știința veniturilor statului.

PARTEA III

Despre asistența puterii supreme pentru bunăstarea poporului

Bogăția oamenilor, numărul mare de cetățeni, cel puțin într-o anumită măsură, educația și iluminarea lor sunt semne și în loc de componente ale bunăstării statului.

I. Bogăția națională provine din trei surse principale, care sunt:

a) industria rurală, care se ocupă de producerea și extracția de produse brute;

b) industria urbană, angajată în finisarea și îmbunătățirea roadelor hărniciei rurale;

c) comerțul sau schimbul de lucrări de un fel sau altul.

Când societatea civilă realizează securitatea internă și externă, atunci de aici ar trebui să urmeze deja îmbogățirea oamenilor, căci atunci cetățenii vor folosi liber] sursele desemnate de exces și de bucurie. Prin urmare, industria este o chestiune de angajare privată a cetățenilor. Guvernul își urmărește doar cursul și evită obstacolele care opresc succesul întreprinderilor private sau înființează astfel de instituții care nu pot fi aranjate de persoane private. Prin urmare, contribuie la îmbogățirea oamenilor într-un mod mai mult negativ decât

pozitiv. Regulile care determină esența și originea bogăției naționale, precum și influența guvernului asupra succesului acesteia, constituie știința economiei de stat.

II. Deși numărul oamenilor ar trebui să crească odată cu surplusul de hrană, deseori există obstacole în acest sens, parțial în chiar reglementările sociale, parțial în diferitele prejudecăți și abuzuri care există în stat. A-i evita și a favoriza populația este datoria puterii supreme. Informațiile legate de acest subiect constituie teoria populației.

III. Creșterea bogăției naționale va fi urmată și de educație și iluminare, pentru că cetățenii, asigurați de partea alimentației, vor acorda inevitabil atenție acelor informații care oferă mijloace fie pentru a le facilita sarcinile mecanice, fie pentru a spori beneficiile vieții. , sau, în sfârșit, pentru a îmbunătăți și a decora mintea umană.

Educația cetățenilor depinde și de eforturile lor private, dar guvernul, atât din obligația de a promova bunăstarea subiecților săi, cât și pentru că educația agravează scindarea materială a statului, ar trebui să faciliteze mijloacele care conduc la acest scop, de către instituțiile de învățământ. , sau prin alegerea unor persoane care, prin răspândirea luminii doctrinei, ar putea acţiona în mod benefic asupra moralei poporului şi a opiniei publice. Cunoaşterea metodelor de iluminare a oamenilor constituie teoria învăţământului public.

Parte de aplicare a informațiilor de stat

Informațiile speculative de stat oferă reguli generale pentru judecarea afacerilor publice și, prin urmare, servesc ca o introducere în munca de birou în sine. Exercitarea propriu-zisă a funcției publice necesită cunoașterea legilor pozitive ale statului, pe care se bazează securitatea, îmbunătățirea și ordinea societății. În funcție de diferența dintre subiectele legislației pozitive, aceasta este împărțită în ramuri diferite, a căror relație reciprocă este clară din aceleași temeiuri pe care se determină legătura dintre informațiile speculative de stat.

EXAMINARE A CĂRTII „EXPERIENTĂ A TEORIEI IMPOZITIVELOR”, COMPUSĂ DE NIKOLAI TURGENEV 1818

Cursul învățământului public este supus unor legi, a căror forță poate fi verificată, dar nu poate fi distrusă. Formarea Rusiei a început fragmentar, a continuat fără un plan general; direcția sa a fost în cea mai mare parte forțată. Dar cu toate distragerile minții de la calea potrivită, cu toate obstacolele întâmpinate de fanii privați ai educației domestice, nu ne-am putut abate de la regulile naturii. Iluminismul în Rusia, în ciuda circumstanțelor locale, este distribuit după aceleași reguli prin care a avut loc și a fost distribuit în alte

state. Petru cel Mare, un războinic și constructor, a vrut să înrădăcineze păianjenii matematici și fizici în Rusia înainte, dar în locul lor, păianjenii verbali au atins o mare perfecțiune până acum. Noi, ca și alte popoare, a trebuit să scriem multe poezii, să compunem și să traducem multe romane din limbi străine (în care acum exersăm cu sârguință), a trebuit mai întâi să învățăm totul de la alte popoare multă vreme și apoi am putut faceți deja curajul să scrieți despre subiecte.importante și comune. Astfel, de la începutul acestui secol, ne-am ocupat cu mare sârguință și succes în științele exacte. Dorințele noastre, tipurile benefice de guvernare sunt îndeplinite. În cele din urmă, avem scriitori autohtoni despre agricultură.

stvo, matematică și fizică *, din punct de vedere al jurisprudenței teoretice și practice, din punct de vedere al guvernării în general. Istoria și statisticile statului rus sunt acum prelucrate nu numai de străini, ci și de rușii naturali. Lucrările de acest fel aparțin cele mai multe secolului al XIX-lea. Aceasta include „Experiența în teoria impozitelor” pe care o luăm în considerare.

Știința finanțelor este o ramură nouă a educației în țara noastră. Înainte de traducerea lucrării contelui Verry 1, nu am citit nimic în limba rusă despre economia de stat. Înainte de traducerea operei lui Adam Smith,2 nu puteam ști nimic despre impozite din lucrările rusești, iar arta de a determina și colecta impozite era considerată neapărând cercului de cunoștințe al unei persoane private**. Ceea ce ne interesează în mod direct, am considerat o chestiune străină și îndepărtată de interesele noastre; ceea ce constituie obiectul comun al atenției noastre, l-am recunoscut ca proprietate doar a unei anumite clase de oameni. Acum obținem un alt concept de finanțe; chestiunea generală devine subiect de discuţie generală. Pentru a ne convinge de beneficiile cunoașterii economiei de stat în general și științei finanțelor în special, îi sfătuim pe curioși să citească prefața cărții pe care o avem în vedere.

Autorul își împarte opera în șapte capitole. În primul, înseamnă originea impozitelor; în al doilea, principalele reguli de percepere a acestora; în al treilea, sursele și diferitele tipuri de impozite; în al patrulea, colectarea acestora; în al cincilea, egalizarea impozite; în al șaselea, efectul general al acestora; despre impozit.

* Creațiile unor străini celebri care au trăit în Rusia în momente diferite nu pot fi însușite de noi.

** Pentru a respinge prejudiciul celor care cred că nu este posibil ca o persoană privată să judece temeinic natura impozitelor și efectul acestora asupra industriei populare, vom spune doar că Pitt, cel mai mare ministru al timpului nostru, în Parlamentul englez l-a lăudat pe Adam Smith ca interpret corect al regulilor economiei de stat în general și al științei finanțelor în special. Cea mai mare onoare pentru filozof și ministru!

În primul capitol, autorul explică cum au luat naștere sistemele fiscale actuale din diferite state europene, făcând referire la începutul lor la Evul Mediu. Odată cu abolirea anarhiei feudale, guvernul de stat a intrat într-o ordine mai mare. „Succesele educației, proporțional cu efectul lor benefic asupra moravurilor și obiceiurilor popoarelor, au acționat și asupra îmbunătățirii impozitelor”.

„Dar într-un mod reciproc”, continuă autorul (p. 7), „se poate judeca starea de educație a fiecăruia, în special a statului, după starea impozitelor: după modul de repartizare, distribuire și colectare a impozitelor, unul poate judeca informațiile difuzate în rândul oamenilor; după cuantumul impozitelor încasate – despre averea lui.

Contrar viselor unor politicieni antici și moderni, autorul dovedește necesitatea impozitelor. „A cere acum abolirea taxelor (p. 10) ar însemna a cere distrugerea însăși a societății. Statul, sau mai exact guvernul, nu poate face nimic pentru cetățeni dacă cetățenii nu fac nimic pentru stat. A muri și a plăti un omagiu este peste tot, a spus Franklin.

Doar metoda de distribuire a impozitelor poate fi diferită și face povara oamenilor mai ușoară și mai împovărătoare. Autorul a conturat destul de satisfăcător trăsăturile esențiale ale unei repartizări echitabile a impozitelor (p. I), și a determinat și măsura exactă a acestora: „Satisfacerea adevăratelor nevoi ale statului determină măsura donațiilor de către cetățenii privați” (p. 13-15).

Mulți scriitori și-au asumat munca inutilă de a dovedi nedreptatea anumitor taxe, crezând că subiectul asupra căruia se încadrează unele taxe îi face nedreptăți. Autorul citează aici ca exemplu acei scriitori care au susținut că impozitul de la ferestre este nedreaptă pentru că guvernul nu are dreptul să priveze supușii de lumina zilei. O singură nivelare și disproporție cu prosperitatea celor care plătesc face ca dosarul să fie nedrept. Autorul face o observație temeinică că „astfel

contestările pot dovedi nedreptatea multor taxe, dacă nu a tuturor. Fiecare impozit are dezavantajele sale. Este necesar doar la introducerea taxelor să le alegeți pe acelea dintre ele, care sunt asociate cu mai puține inconveniente. La aceasta autorul aplică cuvintele lui Bentham, spuse despre legi: „Guvernul, ca medic, are un singur lucru de făcut: să aleagă răul mai mic. Fiecare lege este rea, pentru că fiecare lege este o încălcare a libertății. „La fel, orice impozit este rău, căci îl privează pe plătitor de o parte din proprietatea sa; este nevoie doar cu pricepere să alegi acest rău, adică trebuie să-l alegi pe cel mai ușor” (p. 16).

Un alt fel de remarcă este, de asemenea, foarte amănunțit de către autor despre planurile irealizabile din punct de vedere financiar (pp. 17-18). Aici distinge între proiecte de vis bazate pe calcule goale,

care pot fi numite poezie politică, și între proiecte bazate pe esența lucrurilor, reprezentând un beneficiu evident sau, fără îndoială, la exterminarea răului de către angajați. Cât despre primul, el citează remarca plină de spirit a lui Hume: „Dintre toți oamenii, cei mai dăunători sunt creatorii de proiecte politice, dacă au puterea în mână; sunt si cei mai jalnici si ridicoli, daca nu au aceasta putere.

Acest capitol este încheiat de autor prin definirea diferenței dintre practică și teorie în ceea ce privește finanțele (pp. 21-23). Teoria finanțelor, ca oricare alta

* Expresia menționată a lui Bentham va părea nedreaptă altuia, în timp ce este foarte minuțioasă. Fiecare lege prescrie o anumită funcție supușilor statului, fiecare funcție este o povară, de aceea, nu este bună pentru cel care o poartă. Guvernul nu ar dori să pună o povară supușilor săi dacă nu ar fi împins să facă acest lucru de nevoie. Prin urmare, alege unul dintre cele două rele în promulgarea fiecărei legi. Deci, de exemplu, atunci când interzice subiecților să-și părăsească casele fără permisiunea autorităților locale, atunci această interdicție, potrivit lui Bentham, este rea, deoarece limitează libertatea locuitorilor statului . Dar guvernul consideră că acest rău este mai mic în comparație cu vagabondajul, care, cu libertatea nelimitată a locuitorilor de a-și părăsi casele, se poate răspândi în stat.

știință, bazată pe observații și observații făcute din experiență de-a lungul mai multor secole; ea constă numai din aceste observaţii, aranjate între ele în cauze şi efecte, expuse într-o ordine logică.

În al doilea capitol, autorul explică principalele reguli de percepere a impozitelor, care servesc drept bază pentru orice sistem bun de impozite. Prima regulă este o repartizare egală a impozitelor. După puterea acestora, impozitele ar trebui distribuite între toți cetățenii în proporție egală; donațiile fiecăruia pentru binele comun trebuie să corespundă puterii sale, adică veniturilor sale. Toți trebuie să promoveze bunăstarea tuturor. Excepțiile sunt întotdeauna dăunătoare societății (p. 25-32). Pe lângă povara specială asupra celor care plătesc, aceștia îi sunt deja dăunători, pentru că sunt nedrepți. Un impozit mare, egal cu venitul tuturor, este mai ușor pentru cei care plătesc decât unul mic, dar excepțional, pentru că în acest caz un cetățean se bucură de beneficiile societății în detrimentul altuia. Autorul prezintă exemple clare ale acestei nedreptăți din istoria finanțelor Franței, Spaniei, Italiei și altor state.

Obiceiurile popoarelor moderne sunt în totul diferite de obiceiurile popoarelor antice. „Romanii au făcut o onoare să plătească cu cât mai mult, cu atât mai nobili erau. Oamenii nobili ai timpurilor moderne își găsesc onoarea într-un mod complet diferit.

Dacă poate fi admisă o excepție de la această regulă de mai sus, atunci numai pentru acele persoane care nu sunt în măsură să le plătească. Dar această insolvență se întâmplă atunci când plătitorul, după ce a

satisfăcut impozitul cerut de la el, este lipsit prin aceasta fie de venitul său, fie în același timp de întreținerea zilnică și, în consecință, de posibilitatea de a-l câștiga pentru viitor.

A doua regulă este certitudinea impozitelor. Cuantumul impozitului, timpul și modalitatea de plată trebuie determinate, cunoscute de plătitor și independent de puterea perceptorilor (pp. 32-34). Ca exemplu contrar acestei reguli, autorul expune un cunoscut

Franța a depus - la taille personale [taxa de vot], pentru că opaya era impusă de colector în funcție de bunăstarea externă a fermierului; pentru aceasta era necesar fie pedepsirea sărăciei prefăcute, fie mituirea colectorului. Dacă autorul ar fi vrut să dea mai multe exemple ale acestei nedreptăți, atunci ar putea găsi multe dintre ele în alte state în afară de Franța.

A treia regulă este de a colecta taxele la momentul cel mai convenabil pentru plătitor. „Neglijarea”, spune autorul, „nu va aduce niciun beneficiu guvernului, dar pentru popor poate fi foarte dăunătoare” (p. 34).

A patra regulă este colectarea ieftină a taxelor. „Opusul acestei reguli se întâmplă: 1, când este nevoie de un număr mare de funcționari pentru colectarea impozitelor, al căror salariu absoarbe o parte importantă din impozit; 2, când impozitul dăunează industriei; 3, când suma excesivă a impozitelor stârnește dorința de a evita plata acestora; 4, când vizitele frecvente, perchezițiile în case și diverse investigații ale miniștrilor guvernului sunt legate de impozit. În toate aceste cazuri, oamenii dă mai mult decât beneficiază guvernul.”

În primul caz, impozitul este scos din destinația sa, deoarece în loc de nevoi publice, se îndreaptă spre satisfacerea nevoilor funcționarilor desemnați să-l încaseze. În ultimele trei cazuri, este o povară pentru popor, care nu corespunde în nici un fel cu beneficiul care decurge din aceasta de către guvern. Exemplele de încălcare a acestei reguli prezentate de autor sunt foarte instructive (p. 37).

În fine, autorul consideră că a cincea regulă de percepere a impozitelor este că impozitul trebuie perceput întotdeauna pe venit și, mai mult, pe venitul net, și nu pe capital în sine (p. 41).

În al treilea capitol, autorul discută sursele și diferitele tipuri de impozite. „Toate impozitele în general, de orice fel ar fi ele, provin din trei surse de venit public, și anume: din veniturile din terenuri,

pe venituri din capital, din venituri din muncă. În mod similar, autorul împarte impozitele în sine, adăugând la împărțirea de mai sus:

1) impozite care cad asupra capitalului însuși; 2) impozitele care se încadrează pe toate sursele de venit fără distincție (pp. 42-43).

„Impozitul din venitul din teren poate fi stabilit o dată pentru totdeauna, sau crește și scade din cauza creșterii și scăderii venitului. Primul este indispensabil, iar al doilea este schimbător. Marele avantaj al unei taxe indispensabile este că nu împiedică îmbunătățirea agriculturii. Deși în decursul timpului devine inegal pentru cei care plătesc, chiar și această inegalitate se termină cu vânzarea terenurilor, deoarece la cumpărarea acestora se ia întotdeauna în calcul venitul net primit de proprietar în plata impozitelor" (pp. 46). -50).

„Avantajul unui impozit variabil din veniturile din terenuri este doar că acesta este mai în concordanță cu modificarea venitului, crescând și scăzând odată cu acesta; dar opa încetează dorința de îmbunătățire în continuare a agriculturii, deoarece proprietarul de la orice îmbunătățire trebuie să împartă în același timp beneficiile primite cu guvernul. În acest scop, mulți propun concilierea beneficiilor unui impozit pe teren indispensabil și variabil prin definirea unui impozit pe un anumit număr de ani. Deși autorul găsește o astfel de definiție mai bună decât cea anuală, el preferă un impozit indispensabil sau unul care este determinat pe o perioadă lungă de timp, ca, de exemplu, pentru o sută de ani, deoarece o astfel de perioadă nu poate împiedica cele mai importante îmbunătățiri ale agriculturii. (p. 50-54).

Modul de impozitare din veniturile funciare se determină pe baza unui inventar al tuturor terenurilor, numit cadastru, autorul a subliniat cu această ocazie calitățile unui cadastru bun și diferitele reguli conform cărora impozitul pe teren a fost distribuit în diferite state (pp. 56-60).

Autorului i se pare incomod să dea din venitul din pământ sau din întregul produs care este obținut de fermier din cauza inegalității, deoarece costurile de cultivare și fertilizare a câmpurilor sunt inegale și, prin urmare,

ramanand, cu exceptia acestora, venitul net este inegal. Acest impozit este cunoscut în Europa de Vest sub denumirea de zecime, adică o zecime din întregul produs primit de pe pământ (pp. 63-66). Totodată, autorul a inclus o remarcă foarte curioasă a celebrului agronom Larthur Jung, care demonstrează că zecimiile, plătite mai ales în natură, opresc progresul agriculturii (p. 67).

La finalul discuției privind impozitul pe teren sunt explicate motive care dovedesc imposibilitatea unui singur impozit, care a fost propus de fiziocrați pentru a înlocui toate celelalte impozite și taxe (p. 71-78).

Cu ocazia discutării impozitului pe case, autorul împarte venitul din casă în două părți: una dintre ele este profitul din capitalul folosit pentru construirea casei, iar cealaltă este venitul din terenul pe care

casa este construita. Această împărțire este evidentă atunci când proprietarul casei și proprietarul terenului sunt două persoane diferite. Impozitul pe case se descompune în diverse moduri, ca, de exemplu, după numărul de fumuri, dar după numărul de tranșee, în funcție de spațiul de teren ocupat de casă, în funcție de cantitatea folosită pentru construcția casei. , și așa mai departe. Avantajele și dezavantajele acestor diverse tipuri de salariu sunt arătate destul de clar (pp. 78-92).

Autorul consideră impozitele pe capital în două moduri: în primul rând, ca impozite pe profitul din capital și, în al doilea rând, ca impozite pe capital însuși. El se referă la primul fel la impozitul din salariile primite de cetățeni și oficiali militari, pentru că abilitățile și informațiile dobândite de o persoană sunt capitalul său. Autorul justifică acest gen de impozitare, în care se poate fi de acord cu el, când funcționarii au salarii suficiente și când deducerea din aceasta este nesemnificativă (pp. 92-112).

Impozitele pe capital în sine opresc posibilitatea de a obține venituri, care este principalul lor dezavantaj. Acestea sunt colectate la fiecare transfer de proprietate de la o persoană la alta, cum ar fi la cumpărarea proprietății, donarea, moștenirea și așa mai departe. Acestea sunt uneori impuse prin legalizare pentru a scrie toate aceste acte pe hârtie timbrată de un anumit preț sau

înscrie-le în cărțile de judecată. Autorul permite depunerea dintr-o moștenire în grade îndepărtate de rudenie, deoarece moștenirea în acest caz este ca o descoperire; în grade mai apropiate, și mai ales în linie dreaptă, respinge, deoarece copiii după tată uneori nu numai că nu devin mai bogați, ci chiar mai săraci, ca, de exemplu, în cazul în care tatăl a trimis un meșteșug sau a primit o pensie . , etc. (pag. 114). Astfel, în Olanda, moștenitorii în linie directă nu plăteau nici un tribut, în timp ce ceilalți plăteau de la 5 la 30 la sută.

Taxele impuse lucrătorilor cad fie asupra lor, fie asupra acelor persoane care au nevoie de munca lor și îi angajează. Când nevoia de muncitori este mare, ei vor crește prețul muncii lor din cauza impozitului, iar când sunt puțini lucrători necesari, ei înșiși sunt nevoiți să suporte impozitul. Odată cu scăderea bunăstării statului, muncitorii primesc cele mai mici salarii. Au existat exemple în Germania, spune autorul, că muncitorii doreau să lucreze dintr-o singură pâine. Exact un astfel de caz a avut loc în Rusia în timpul domniei lui Godunov (p. 123-128).

Datorii, sau lucrări cunoscute, corectate fără plată, autorul le recunoaște ca fiind neprofitabile, pentru că ele provoacă mai multă pierdere celui asupra căruia cad, decât cât de mult folos aduc vistieriei. Din acest motiv au fost distruse încetul cu încetul (p. 128-134).

Impozitele din toate cele trei surse de mai sus includ: 1) impozite pe cap; 2) impozite pe avere sau pe venit în general; 3) taxe pe consum și 4) taxe de urgență (p. 135-137).

Inegalitatea este o proprietate a primului tip de impozite. Autorul găsește al doilea fel de pilitură mai mult sau mai puțin dureros. Se pare că această diferență depinde de imaginea aspectului, și nu de esența taxei. În unele state, guvernul a permis tuturor să-și adauge taxe, ceea ce era în Hamburg. Autorul consideră că, în general, este necesar să se evite determinarea impozitelor pe propria declarație a plătitorului și, în special, să o însoțească cu un jurământ, deoarece cu o astfel de plată o persoană are un stimulent și un beneficiu.

declara nedrept. La aceasta s-ar putea aminti și faptul că conștiința oamenilor este inegală și, prin urmare, impozitul plătit conform unui astfel de aranjament se dovedește a fi foarte inegal: unul plătește mai mult pentru că este conștiincios, iar celălalt mai puțin pentru că este lipsit de scrupule. Orice virtute trebuie săvârșită cu dezinteres, dar trebuie să fie și scutită de orice accize; la fel, necinstea nu trebuie să beneficieze în detrimentul virtuții (p. 147).

Autorul consideră taxele pe consum în două moduri: 1) taxe pe consumul de lucruri necesare sau făcute necesare și 2) taxe pe bunuri de lux. El se referă la primele toate articolele folosite pentru mâncare și băutură simplă, pentru haine și pantofi simpli. Articolele de lux uneori avantajează utilizatorul, alteori servesc doar pentru vanitate. Mâncarea oamenilor de rând ar trebui să fie convenabilă și ieftină și, prin urmare, articolele necesare ar trebui scutite de taxă, dar acest lucru nu se întâmplă niciodată, deoarece această taxă aduce venituri incomparabil mai mari decât impozitul pe consumul de bunuri de lux.

După aceasta, autorul împarte impozitele în două tipuri: impozite pe consumul intern, adică impozite în interiorul statului, percepute pe consum și impozite pe consumul extern. Mai mult, el conturează modalitățile de colectare a taxelor: 1) în interiorul statului și 2) la granițele acestuia. Acest ultim articol conține, de fapt, o reflectare a concepțiilor greșite ale mercantiliștilor cu privire la balanța comercială. Nota de subsol de la pagina 180 conține o scurtă descriere a invențiilor monstruoase ale lui Pombal, ministrul portughez, care, pentru a îmbunătăți pescuitul, a încercat să le extermine.

Regulile de încasare a taxelor vamale pe care autorul le-a conturat în detaliu și cu temeiuri adecvate (p. 188-224). Nu-l putem însoți în toate judecățile sale, ci doar observăm că a explicat în acest articol un subiect foarte important, care nu este înțeles de mulți în forma sa actuală.

Autorul se referă la taxele de urgență:

I. Împrumuturi forțate, când toți subiecții, fiecare

sau numai cei mai bogați oameni sunt obligați să împrumute guvernului anumite sume.

II. Taxe de urgență diverse; de exemplu, în Anglia în timpul ultimului război intestin3, spune autorul, guvernul, pentru a menține armata, a ordonat ca fiecare dintre supuși să nu ia masa o dată pe săptămână și să plătească bani în plus, deci economisiți, la trezorerie. Această înregistrare a adus venituri de 608.400 de lire sterline pe parcursul a șase ani.

III. Donațiile voluntare, a căror valoare, spune autorul, depind de importanța scopului pentru care sunt date, și mai ales de dragostea poporului pentru patrie. Nicăieri, continuă el, asemenea donații nu au fost mai importante decât în Rusia (pp. 205-220).

În al patrulea capitol, autorul are în vedere diferite tipuri de colectare a impozitelor. „Guvernul poate colecta venituri fiscale prin anumiți funcționari sau prin externalizarea colectării impozitelor. Prin această ultimă metodă, guvernul are avantajul că primește anumite sume la un moment dat și scapă de munca asociată propriei colectări. Dar această metodă este mult mai dureroasă pentru oameni decât prima. Taxacul nu mai caută nimic, de îndată ce poate obține suma potrivită. Ruirea a o mie de familii nu îi provoacă pierderi. Cu toate acestea, în multe state colectarea impozitelor se realizează în continuare prin agricultori de taxe” (pp. 220-229).

Atunci când guvernul colectează taxe, alegerea funcționarilor, determinată pentru acest subiect, ar trebui să fie cea mai strictă. Într-un asemenea caz, spune autorul, ar dispărea o parte din nebunătatea pe care cetăţenii o au de obicei faţă de cei care încasează taxe de la ei (p. 230).

Autorul consideră pedeapsa corporală pentru neplata nu numai inutilă, ci și contrară scopului pentru care sunt prescrise. Dacă plătitorul nu dispune de mijloace pentru a satisface cererea trezoreriei, atunci prin pedeapsa suferită nu se face nicio cale pentru aceasta.

noe; dacă are proprietate, atunci în ultimă instanță poate fi doar vândută și dedusă impozitul. La fel de mult este contrar scopului mai sus menționat și oricărei restricții a libertății personale, cum ar fi, de exemplu, arestarea, închisoarea (pp. 232-234).

Autorul consacră capitolul al cincilea luării în considerare a ecuației fiscale. Taxa impusă nu este suportată întotdeauna de cei cărora li se aplică. Taxa percepută producătorului uneori cade efectiv asupra acestuia, alteori este plătită în final de consumatorul bunurilor sale. Iată de ce guvernul, dorind să impună o taxă unei clase de popor, uneori îngreunează starea alteia, asupra căreia impozitul, ca să spunem așa, se revarsă sau se răspândește de la sine. Pentru a ști dinainte

asupra cui cade în final orice impozit, este necesar să se cunoască starea averii naționale în general și starea ramului de industrie impozitat în special (pp. 237-239).

Opinia curioasă a lui Kanar despre egalizarea impozitelor este considerată de autor în detaliu. Netemeinicia acestui lucru este atribuită faptului că Kanard nu a acordat atenția cuvenită diferenței dintre stările în care se află statul (pp. 240-250).

Starea statului în termeni economici este triplă: 1) de succes; 2) schimbare și 3) cădere. Autorul ia în considerare fiecare dintre acestea separat, arătându-și caracteristicile și împreună ecuația impozitelor determinate în diferite state ale statului (pp. 250-292).

În capitolul al șaselea al „Experienței” se subliniază influența impozitelor asupra stării bogăției naționale, asupra meșteșugurilor, populației, succesului educațional și moralității. Adevărul nu este dezvăluit rapid, dar erorile apar în mod convenabil și se răspândesc cu o viteză extraordinară. Acestea din urmă le poate fi atribuită părerea eronată a celor care cred că taxele pot induce sobrietate, economii și diligență. Nevoia este primul și cel mai important impuls al omului spre muncă, spun apărătorii acestui absurd 200

prevederi. Dar au uitat că aici, desigur, nevoia lor, și nu a altcuiva. Dacă o persoană iubește munca, atunci este adevărat, pentru că se îndreaptă spre propriul său beneficiu; altfel, negăsind în travaliu doar oboseala puterii sale și lipsa de odihnă, se complacă în nebunie și chiar în extravaganță. „Dacă ar fi posibil să fim de acord că taxele induc harnicie, atunci trebuie să ne amintim că, pentru un produs nou, harnicia singură nu este suficientă: pentru aceasta este nevoie și de capital, alcătuit din obiecte produse, iar aceste obiecte sunt luate prin impozit. ” (pp. 295-297).

„Unii mai susțin că taxele încurajează industria, pentru că guvernul pune în circulație veniturile primite. Potrivit autorului, guvernul primește venituri de la oameni gratuit și le acordă pentru munca și produsele lor. În consecință, guvernul folosește o parte din averea poporului pentru propriile nevoi. Ar trebui privită scăderea bogăției ca o creștere a acesteia? (p. 297-298).

„Influența finanțelor asupra soartei statului face ca sistemele financiare adoptate pentru management să fie foarte importante; alături de aceasta apare și importanța miniștrilor care gestionează finanțele. Dificultatea de a îndeplini această poziție crește odată cu succesul. Cu cât sunt mai nefavorabile circumstanțele în care se află statul și, în consecință, cu atât mai puține mijloace pe care le oferă pentru a satisface nevoile publice, cu atât se cere mai mult de la ministru. În acest articol, autorul calculează toate dificultățile cu care se confruntă ministrul de finanțe în îndeplinirea muncii sale importante și laborioase. Contrar opiniei multora, el face cunoscută calitatea esenţială a sistemului financiar, deoarece prin aceasta se măreşte încrederea oamenilor în guvern (pp. 309-311).

În al șaptelea capitol, autorul vorbește despre banii de hârtie ca pe o taxă. Acest subiect atrage acum atenția tuturor; pentru aceasta, autorul a considerat necesar să o precizeze ceva mai detaliat și, prin urmare, parcurge mai întâi istoria băncilor, apoi a schițat metodele de punere în circulație a bancnotelor și regulile care definesc

lyayuschie măsură de eliberare a acestuia. Rezultatul nemoderației în utilizarea acestui remediu este o dezordine în prosperitatea oamenilor privați, a industriei și a sistemului financiar. Autorul consideră că scăderea cantității de monedă de hârtie prin creșterea valorii nominale a banilor puri este inutilă și imorală. „Singura modalitate de a crește rata bancnotelor este reducerea numărului de bancnote, ceea ce se poate face: 1) prin vânzarea proprietății statului; 2) prin răscumpărarea bancnotelor la curs. S-ar mai putea adăuga la aceasta că o reducere a bancnotelor poate urma doar cu economii și prudență în utilizarea veniturilor.

Scăderea și creșterea ratei bancnotelor pentru persoane private și guvernului însuși provoacă pierderi neprevăzute și câștiguri neașteptate. Pentru a pune capăt acestei nedreptăți, autorul consideră că este un mijloc de încredere pentru a determina raportul dintre banii de hârtie și banii de metal prin puterea zakopa, astfel încât toate plățile bazate pe contracte încheiate fie înainte, fie după declinul bancnotelor. au fost realizate la rata care era la momentul încheierii contractelor. Dacă, de exemplu, a împrumutat b 1.000 de ruble în bancnote când o rublă de argint valora două ruble în bancnote și dacă b împrumută aceste 1.000 de ruble când o rublă de argint valorează patru ruble în bancnote, atunci este evident că un împrumutat de 500 de ruble. ruble și primește înapoi doar 250 de ruble. Dacă s-ar determina conținutul la care se face referire, atunci L ar plăti 2.000 de ruble în bancnote, adică 500 de ruble de argint, deoarece la momentul împrumutului, cele 1.000 de ruble împrumutate de el în bancnote costau 500 de ruble de argint; astfel b nu ar avea un profit nemeritat, dar nu ar avea o pierdere nemeritată (pp. 361-363).

Aici încheiem considerația noastră despre „O experiență în teoria impozitelor” și considerăm că este necesar să adăugăm doar că autorul și-a expus gândurile atât de clar și de detaliat încât cartea sa poate fi utilă chiar și pentru cei care, fără instrucțiuni prealabile, doresc să obțină informații despre această parte importantă a statului -

pe care conducerea. Considerarea noastră tinde doar spre aceasta, pentru a prezenta cititorilor într-o formă prescurtată esența „Experienței” și calitatea regulilor propuse de autor. Dar nimeni să nu creadă că lectura acestui extras al nostru poate înlocui lectura lucrării în sine. Într-un câmp vast și roditor am adunat câteva flori, poate nu cele mai bune, pe care le arătăm curioșilor, pentru a-i asigura că acest câmp reprezintă într-adevăr o recoltă bogată. Nici nu

putem tace despre faptul că aproape pe fiecare pagină a „Experienței” am găsit dovezi ale filantropiei * și bunei morale ale autorului **. „Ciudată observație! mulți vor spune: „Ar trebui să vorbim despre ceea ce este de la sine înțeles?” Nu fiți surprinși, buni suverani! Știm noi înșine că un autor fără bune moravuri nu poate aparține venerabilei clase a scriitorilor, dar aparține mulțimii de țipete de stradă care amuză gloata cu glume rușinoase. Autorul Experienței, subordonând regulile teoriei impozitelor regulilor justiției și filantropiei, și-a îndeplinit datoria de conștiință și nu pentru a-l lăuda am adăugat remarca menționată mai sus, ci pentru a arăta diferența dintre el și acei scriitori de tratate politice care, cu asigurări solemne ale dragostei lor față de patrie, propovăduiesc reguli opresive pentru concetățeni.

* Autorul și-a publicat eseul în favoarea țăranilor, care suferă de restanțe la colectarea impozitelor.

** În orice caz, încearcă să împace sistemul financiar cu moralitatea oamenilor.

DREPT NATURAL 1818-1820

Preavertizare

Știința are atunci o formă perfectă numai atunci când toate prevederile ei constituie un lanț neîntrerupt și una este explicată suficient de cealaltă. Știința dreptului natural este foarte capabilă de acest tip de perfecțiune; Am încercat cât am putut să profit de calitatea ei. Îmbrățișând puterea și spațiul principiului principal al drepturilor, ascultătorul și cititorul pot înțelege care sunt drepturile inițiale, iar cunoașterea acestora din urmă duce la înțelegerea naturii derivatelor. În explicarea unor puncte m-am extins mai mult decât permit limitele cărții de manual 1; El va scuza această disproporție cine știe că unii cititori caută pozitivul în dreptul natural, alții se îndoiesc de adaptarea lui la relațiile și legăturile oamenilor din societatea civilă, iar unii pot considera că ambele noutăți sunt complet inutile și așa mai departe. În schimb, articolele în litigiu sunt în cea mai mare parte omise aici, dar interpretarea orală poate și ar trebui să se ocupe de cele mai importante dezacorduri dintre juriști. Cu toate acestea, un cititor informat, pe baza principiilor pe care le-am adoptat, poate distinge poziții pe care nu le permit.

Partea speculativă a jurisprudenței din Rusia este încă atât de nouă încât prezintă multe dificultăți în ceea ce privește cuvintele și expresiile educaționale. Patriotic

Legislația pozitivă atenuează această dificultate, dar nu o ameliorează complet. Uneori este necesar să inventezi cuvinte noi sau să folosești altele străine; ambele mijloace au dezavantajele lor. Un cuvânt nou poate fi admis atunci când este alcătuit dintr-unul vechi, iar un

cuvânt străin atunci când a prins rădăcini prin uz comun. Scriitorii și traducătorii ruși, în această și în alte părți ale lumii, folosesc de obicei cuvinte noi și puțin utilizate, cu o traducere într-o limbă străină. Și nu găsesc altă cale de a atenua dificultatea indicată; dar pentru a evita parantezele frecvente, plasez toate cuvintele educaționale puțin folosite cu traducere în latină la sfârșitul celei de-a doua cărți în ordine alfabetică, iar în eseul însuși se disting prin litere oblice. În caz de neînțelegere, cititorul poate judeca din traducere în ce sens ce cuvânt este adoptat.

Introducere

I. Despre natura omului

§ 1. Omul are o dublă natură: senzuală şi raţională. Natura sensibilă este ghidată de calea dorinței, al cărei scop inițial este păstrarea integrității ființei umane. A dori înseamnă a dori prezența sau absența unui lucru. Această facultate în om se numește voință într-un sens mai larg. Dorința voinței pentru realizarea unui obiect se numește dorință, iar dorința de absență sau inexistență a unui lucru se numește dezgust.

§ 2. Omul, prin puterea naturii sale senzuale, dorește numai ceea ce consideră bine și se îndepărtează de ceea ce găsește rău. Toate dorințele sunt supuse acestei legi, precum și preferința pentru binele mai mare față de cel mai mic și pentru răul mai mic față de cel mai mare. Cu toate acestea, în ciuda acestei definiții generale, o persoană poate greși în cunoașterea binelui și a răului și poate considera binele adevărat ca fiind fals și fals ca fiind adevărat, precum și

luați răul adevărat pentru fals și fals pentru adevărat.

§ 3. Cuvântul bun înseamnă în general conformitatea unui lucru cu un anumit scop. Despre lucrurile fără sens se spune că sunt bune, bune atunci când corespund unei anumite intenții și pot servi drept mijloace pentru atingerea scopului propus. La fel, în ceea ce privește natura senzuală a omului, totul se numește bine, ceea ce corespunde dorinței sale de bine, care îi satisface dorința, producând în el o senzație plăcută.

§ 4. Astfel, obiectul facultății de dorință este plăcerea, care se dobândește atât pozitiv, cât și negativ, adică fie prin obținerea unor beneficii care ne conduc senzualitatea la o stare de plăcere, fie prin evitarea relelor care o pot conduce la o stare. de întristare. A folosi forțele pentru a atinge acest sau acel scop înseamnă a acționa și, prin urmare, acțiunea este o schimbare a ființei, produsă în ea de propriile forțe; schimbarea adusă ființei de forțele străine se numește suferință,

§ 5. Dacă un om ar avea doar o natură senzuală, atunci plăcerea ar fi pentru el singura lege a dorințelor, singurul bine și motivul necondiționat al acțiunilor. Folosirea puterilor sale ar fi doar pasivă, în funcție de impresiile exterioare. Dar dincolo de

sensibilitate, omul are o minte care consideră lucrurile nu numai în relația lor cu dorințele, ci și în conformitatea lor cu propria lor natură. Prin intermediul acestei facultăţi superioare, omul poate acţiona independent de lucrurile exterioare, deoarece raţiunea prescrie omului un anumit mod de acţiune, indiferent dacă este în concordanţă cu dorinţele senzuale sau nu. Prin urmare, prescripțiile minții referitoare la acțiunile umane sunt numite comenzi necondiționate. Capacitatea de a dori după prescripțiile rațiunii se numește voință în sens restrâns, înclinarea voinței către realizarea unui obiect se numește determinare. Efectul care a fost cauza mobilă a voinței,

numite scopul actului și intenția persoanei care acționează. Un scop pentru care alte scopuri servesc drept mijloc se numește scop principal sau imediat.

§ B. Întrucât o persoană își poate controla comportamentul independent de impresiile exterioare, este numită liberă. După puterea acestei abilități, el vrea să fie doar sub pirogurile propriei sale rațiuni și orice altă legislație permite numai atunci când decurge din principiile generale ale rațiunii. Desigur, stă în puterea lui să fie supus unor legi care sunt contrare rațiunii, dar apoi își neagă propria demnitate, umilindu-se la nivelul unui animal, care este îndreptat către acțiune doar prin impulsuri senzuale exterioare.

§ 7. Rațiunea, prescriind reguli voinței, dovedește prin aceasta libertatea ei, pentru că prin aceasta se presupune în voință că se poate acționa în diverse moduri, și nu într-o direcție necesară. Dacă voinţa nu ar fi liberă, atunci prescripţiile minţii ar fi zadarnice, pentru că ar conţine fie ceea ce voinţa se străduieşte în mod necesar, fie ceea ce, prin natura ei, nu poate îndeplini. Deși prescripțiile rațiunii nu privează voința de libertate, deoarece poate acționa în conformitate cu și contrar acestora, totuși, respingând legea rațiunii, voința cade în dependență de impulsurile senzuale. O persoană care este purtată de pasiuni contrare rațiunii este un sclav al acestora. Deci, libertatea în sens negativ este independența voinței față de impulsurile senzuale, în timp ce în sens pozitiv este capacitatea de a urma prescripțiile rațiunii.

IL Separarea dreptului natural

§ 8. Filosofia morală este ştiinţa care stabileşte legile prescrise voinţei de raţiune. Scopul său în general este de a proteja libertatea unei persoane, care poate fi încălcată fie în el de dorințele și pasiunile sale senzuale, fie de alte persoane care îl împiedică să le descopere în mod legitim pe ale sale.

baud. Prin urmare, filosofia morală este împărțită în două ramuri. Primul stabilește legile libertății interioare, care de fapt se numește

moralizare. Al doilea propune legile libertății externe, sau legile dreptului, care de aceea se numește moralizant sau pur și simplu drept.

§ 9. Pentru a o deosebi de legile pozitive bazate pe arbitrariul legiuitorului, învăţătura morală se numeşte naturală, în măsura în care ea stabileşte legi deduse din natura raţiunii umane.

Notă. Cuvântul natural, atașat dreptului, statului, dreptului și rațiunii, îi induce pe unii în eroare din cauza dublului său sens: uneori înseamnă la fel ca original, primitiv, alteori natural, înnăscut. În moralizare este folosită în acest din urmă sens. Prin urmare, ar trebui să se spună: lege naturală, stare naturală, lege naturală, rațiune naturală etc.; dar, luând numele natural în primul sens, mulți oameni cred că legea naturală este o colecție de reguli pe care oamenii le-au urmat în starea lor primitivă de sălbăticie, că starea naturii este o stare a oamenilor fără asociere socială, în care domnea arbitrarul. , că legea naturală este o expresie a regulilor după care oamenii au fost ghidați de starea primitivă și că mintea naturală este simțul needucat al fiului sălbatic al naturii.

§ 10. Dreptul natural are în vedere: I. Drepturile şi poziţiile oamenilor, derivate direct din natura lor. II. Drepturi și poziții derivate din natura anumitor relații și circumstanțe în care se află oamenii. Prima parte a dreptului natural se numește lege pură, iar a doua se numește lege aplicată.

Dreptul pur se ocupă de rezolvarea următoarelor două întrebări: a) ce drepturi aparţin unei persoane numai prin natura sa; (b) ce drepturi pot dobândi oamenii și se pot combina cu drepturile care decurg direct din natură. Soluționarea primei întrebări constituie un drept necondiționat,

permisiunea celui de-al doilea este un drept condiționat. Primul stabilește drepturile oamenilor, originalul, iar al doilea - derivat sau dobândit.

Dreptul aplicat se angajează în adaptarea prevederilor dreptului pur la anumite relații ale oamenilor, dar întrucât aceste relații sunt multe și variate, atunci se aleg în moralizare doar acelea care servesc în mod necesar la păstrarea libertății exterioare a oamenilor. Acestea sunt esența societății familiale și a statului.

§ I. Adaptarea principiilor dreptului comun la relaţiile reciproce ale popoarelor independente constituie ştiinţa dreptului popular. Drepturile și îndatoririle aparținând persoanelor private revin în mod egal asupra unor state întregi ca persoane morale. Dar, cu totul fără motiv, unii adaugă sistemului dreptului natural dreptul de cetăţenie universală, căci un cetăţean al lumii întregi nu este altceva decât o persoană privată, care se află sub tărâmurile raţiunii, care îi determină relaţiile cu fiinţe ca el; prin urmare, a expune dreptul la cetățenie universală înseamnă a repeta legea naturală pură sub un nume special.

III. Diferența dintre temperamentul natural și științe similare cu acesta

§ 12. Științele sunt asemănătoare între ele fie pentru că au o singură sursă comună și se numesc înrudite, fie pentru că se referă la un subiect și se numesc înrudite. Pentru a avea un concept definit de lege naturală, este necesar să se explice afinitatea și implicația sa cu alte științe, apoi să se arate diferența față de acestea. Similar cu legea naturală: I. Învățătura morală.

II. Politică. III. Dreptul pozitiv și] V. Filosofia dreptului pozitiv.

§ 13. I. Dreptul natural are o afinitate și implicație cu învățătura morală, deoarece ambii acești păianjeni își trag începuturile din rațiune și oferă comun

2W

legile necesare după care trebuie dispuse actele libere ale oamenilor; ambele forțează arbitrariul senzual al unei persoane, subordonându-l propriilor reguli; ambele sunt menite să păstreze libertatea oamenilor, iar acțiunile care sunt în concordanță cu opiumul sunt parțial permise, parțial prezentate sub forma unei poziții. Alături de această asemănare, există și o diferență între moralizarea și legea naturală: a) moralizarea poruncește ființelor raționale să fie considerate scopuri și de aceea prescrie nu numai să nu limiteze, ci și să le extindă libertatea; legea impune doar folosirea altor persoane ca mijloace; b) moralizarea cuprinde toate faptele, atât interne, cât și externe. Conform regulilor sale, orice acțiune are demnitate morală numai atunci când pornește din bunăvoință, adică atunci când legea morală i-a servit drept stimulent; drepturile de zakopy doar la actele externe se extind; fiecare act în conformitate cu acestea se numește drept, în ciuda calității motivului după care persoana a fost ghidată; c) moralizarea are ca subiect libertatea interioară a omului, în timp ce legea o are pe cea exterioară; d) moralizarea prescrie scopurile pe care o persoană ar trebui să le aibă în vedere; legea determină numai acte externe, lăsând o persoană la alegerea arbitrară a scopurilor; f) moralizarea înclină oamenii către virtute, legea către dreptate.

§ 14. L. Asemănarea dreptului natural cu politica constă în faptul că ambii păianjeni vulturi prescriu reguli de urmat de oameni, ambii au ca obiect existența confortabilă a unei persoane, ambii reprezintă îndemnuri exterioare care dispun oamenii să-și urmeze regulile. . Această asemănare a fost mai înainte sporită de faptul că juriștii au pus începutul legii bunăstării naturale și prin aceasta au confundat-o complet cu politica. Acum, filosofia critică2 a arătat diferența exactă dintre aceste științe, înlocuind începutul bunăstării cu începutul formal al rațiunii: a) dreptul natural este știința drepturilor sau totalitatea condițiilor în care poate exista libertatea externă a oamenilor.

Politica în general este doctrina mijloacelor demne de încredere pentru atingerea scopurilor umane; în sens apropiat, este doctrina mijloacelor de încredere pentru atingerea scopurilor statului; b) dreptul îşi trage învăţătura din principiile pure ale raţiunii; politica își împrumută instrucțiunile despre fiabilitatea mijloacelor din experiență; (c) legile legale sunt în general valabile, necesare și nu fac obiectul excepțiilor; mijloacele sugerate de politică variază în funcție de circumstanțe de loc, timp și persoane; d) dreptatea este un scop indispensabil și necesar al dreptului, prescris oamenilor sub forma unei poziții, politica presupune multe scopuri diferite ca componente ale bunăstării; f) legea limitează mijloacele folosite de politică, permițând doar pe cele legale; păstrarea drepturilor depinde de fiabilitatea mijloacelor oferite de politică pentru protecţia şi folosirea acestora.

§ 15. HI. Dreptul natural și dreptul pozitiv se ating, pentru că au în comun păstrarea libertății exterioare a oamenilor. Preceptele lor se extind asupra faptelor exterioare, a căror împlinire și abandonare sunt determinate de motive exterioare. Dar păianjenii de somn diferă între ei în funcție de sursa din care provin regulile cuprinse în ei: a) legalizările pozitive rezultă din arbitrariul și acordul cetățenilor între ei sau din voința conducătorului suprem în stat; legile dreptului natural provin din principiile generale ale rațiunii; b) fiecare națiune are propriul său drept pozitiv special, iar asemănarea dintre zakopanii din diferite state provine dintr-o asemănare accidentală a circumstanțelor; dimpotrivă, legea naturală, fiind întemeiată pe legile necesare ale rațiunii, este o lege comună tuturor popoarelor; c) dispozițiile dreptului pozitiv, chiar și într-un singur stat, pot să nu se aplice tuturor cetățenilor. Puterea supremă, la propria discreție, poate acorda drepturi preferențiale unor cetățeni și poate atribui altora funcții speciale. În dreptul natural, drepturile și obligațiile oamenilor ca ființe raționale sunt egale și egale

Tu; d) dreptul pozitiv nMeoì înseamnă nu numai dreptate, ci și beneficiul cetățenilor; dreptul natural vizează numai dreptatea; f) în determinarea legilor pozitive, ghidul principal este principiul dreptului natural, în timp ce prevederile acestuia din urmă pot fi respectate cu strictețe numai în societatea civilă, când, prin voința puterii supreme, ele sunt transformate în legi pozitive.

§ 16.IV. Filosofia dreptului pozitiv este luarea în considerare a legilor pozitive cu principiile generale ale dreptului și cu tipurile pe care le-a avut legiuitorul în emiterea acestora. În consecință, este atins cu o dispoziție naturală prin aceea că folosește prevederile generale ale acesteia pentru a investiga justiția legilor pozitive ale oricărui stat. Dar în acest studiu, el atrage atenția și asupra relațiilor fizice, morale și politice ale oamenilor și le consideră conform principiilor politicii. Prin urmare, filosofia dreptului

pozitiv este și una experimentală, ceea ce o deosebește de dreptul natural.

IV. Despre beneficiile dreptului natural

§ 17. Dreptul natural, arătând unei persoane relația sa cu alte persoane private și cu societatea, îi aduce astfel beneficii. Păstrarea libertății este scopul comun al tuturor oamenilor, pe care aceștia îl pot atinge doar prin respectarea drepturilor reciproce și îndeplinirea exactă a îndatoririlor. Dar pentru a nu încălca drepturile altora și pentru a le proteja pe ale tale, trebuie să știi ce este bine și ce este greșit. Multe certuri și insulte apar din cauza intenției și a interesului propriu, multe provin și din neînțelegerea și nefondarea conceptului de principii ale justiției. Această ultimă sursă de dezacord între oameni este blocată de cunoașterea adevărurilor oferite de legea naturală. În altă privință, cunoașterea naturii naturale pentru orice persoană anume nu este mai mică

trebuie sa. Dorința de îmbunătățire încurajează pe toată lumea să-și răspândească cunoștințele. De aici și tendința omului de a nu lăsa fără reflecție obiectele pe care le întâlnește. Întrucât organizarea relațiilor sociale și cursul treburilor statului au o influență directă asupra soartei oamenilor, ele atrag atenția tuturor asupra lor. Judecățile cetățenilor privați cu privire la treburile publice sunt mai mult sau mai puțin temeinice, în funcție de cunoștințele lor despre principiile dreptului. Însuși studiul evenimentelor istorice fără cunoașterea dreptului natural nu poate fi, sau istoria va fi o tradiție populară comună, care nu reprezintă nicio învățătură.

§ 18. Cunoașterea dreptului natural este necesară pentru cercetătorii legilor pozitive în determinarea dreptății lor. Mai presus de toate, este necesar pentru juriștii practici chiar în munca de birou, deoarece le servește în timpul aplicării legilor: 1) ca mijloc auxiliar de interpretare; 2) de regulă pentru soluționarea cauzelor pentru care nu există o lege pozitivă specială; 3) ca parte integrantă a legislației pozitive, atunci când legiuitorul lasă la latitudinea judecătorului hotărârea cauzei sau dispune direct ca aceasta să fie decisă pe principiile dreptului natural.

§ 19. Legislația pozitivă, fiind bazată pe circumstanțe trecătoare, necesită în permanență modificare. Modul de gândire al cetățenilor, obiceiurile lor, vecinătatea și comunicarea cu alte popoare, proprietățile fizice însăși ale solului și climei fiecărui stat se schimbă, motiv pentru care legile, fiind complet neconforme cu starea societății, pot deveni dărăpănate dacă nu sunt corectate. Cu astfel de schimbări, moralizarea servește drept ghid principal în determinarea legilor pozitive, deoarece oferă principii generale care rezolvă toate cazurile particulare. Prin urmare, știința caracterului natural este știința statului. Diseminarea cunoștințelor despre aceasta contribuie la beneficiul privatului și al generalului.

CARTEA I

DREPTUL PUR

PARTEA I DREPT LIBER

CAPITOLUL I

Conceptul de legi și poziții ale moralei

§ 20. Cuvântul lege, prin producerea sa, semnifică o barieră dincolo de care nimic nu trebuie sau nu se poate extinde. În sens figurat, o lege este o prevedere care exprimă necesitatea, dar prin care ceva se întâmplă sau ar trebui să se întâmple. Întrucât rațiunea prescrie voinței reguli prin care pune o barieră în fața dorințelor sale, atunci preceptele ei sunt numite și legi.

§ 21. Necesitatea, exprimată prin legile rațiunii, se numește morală și se deosebește de fizică, cuprinsă în legile materiale ale lumii, prin aceea că omul i se subordonează; dimpotrivă, necesitatea fizică este o forță externă care guvernează lucrurile și acțiunile lor.

§ 22. Influenţa necesităţii morale asupra libertăţii voinţei se numeşte obligaţie, iar însăşi acţiunea spre care se înclină se numeşte poziţie sau obligaţie. Dacă o convingere a necesității morale decide voința de a acționa, atunci actul este numit moral în sens restrâns, iar impulsul către acesta este numit intern. Când nu această convingere, ci un alt motiv extern obligă o persoană să acționeze conform legii, atunci actul se numește pur și simplu legal, iar impulsul către acesta este numit extern.

§ 23. Toate legile morale conțin un motiv intern, în executarea unora, poate exista și un motiv extern. Primele sunt numite morale în sens restrâns, în timp ce cele din urmă sunt numite legi juridice.

§ 24. După deosebirea dintre aceste legi, birourile se împart și în două feluri: unele se numesc natură.

naturale, în măsura în care impulsul către ele este intern, iar altele sunt legale, în măsura în care sunt îndeplinite în funcție de puterea impulsului extern. Toate pozițiile juridice sunt și morale, deoarece mintea cere și la executarea zakop-ului ca dispoziția internă să fie în concordanță cu aceasta, dar nu toate funcțiile morale sunt și ele legale.

§ 25. Se numește permis un act care nu este contrar funcției, a cărui executare depinde de arbitrarul unei persoane; o faptă contrară poziției este numită ilegală și nu poate fi săvârșită, deși o persoană are capacitatea fizică de a face acest lucru.

§ 26. Faptele unui om fie se referă numai la el însuși și ating propriul său chip, fie se extind și asupra altor oameni și produc o schimbare în starea lor. Mai mult, ei fie sunt de acord cu voința persoanelor al căror stat este schimbat, fie nu sunt de acord și constituie un obstacol în calea scopurilor lor. De aici vine confruntarea voințelor private, în care oamenii își încetează reciproc activitatea și sunt astfel lipsiți de scopurile pe care le presupun. Pentru a rezolva această dispută, rațiunea face ca o regulă ca o persoană care dorește să producă ceva în conformitate cu natura sa mentală să nu fie oprită de alții în acest sens. Prin urmare, oricine poate cere să nu fie împiedicat să se comporte ca rațiunea.

§ 27. Fiecare persoană este liberă în interior și depinde numai de legile rațiunii și, prin urmare, ceilalți oameni nu ar trebui să-l folosească ca mijloc pentru propriile scopuri. Cine încalcă libertatea altuia acționează împotriva firii sale; și întrucât natura oamenilor, în ciuda diferenței de stare, este aceeași, atunci orice atac care este făcut pe nedrept asupra unei persoane trezește indignare în tine. Aceasta servește drept dovadă că dreptatea este firească oamenilor.

§ 28. Dreptatea, deci, este exercitarea funcţiilor juridice sau disponibilitatea de a permite altor oameni să îndeplinească toate actele prin care libertatea noastră nu este încălcată. Justiția este internă și externă. Prima constă în performanța externă a lui yuri

poziţii dicale, iar a doua - în îndeplinirea acestora ci prin bunăvoinţă internă sau prin simplă convingere <în funcţie.

§ 29. Un act care este compatibil cu o funcție juridică se numește drept, iar opusul acestuia se numește nedrept. Deci, libertatea exterioară a unei persoane este limitată doar de libertatea altor oameni, deoarece numai ceea ce încalcă libertatea exterioară a altor oameni este numit nedrept în sens legal.

§ 30. Pe baza acestor concepte, o persoană poate săvârși toate actele prin care nu este încălcată libertatea altor persoane, posibilitate care se numește drept. Acest cuvânt este inițial împrumutat din sensul fizic în care descrie direcția directă a corpului. În ceea ce privește acțiunile, înseamnă asemănarea acestora cu regulile pe care rațiunea le prescrie unei persoane pentru comportamentul său într-un cămin cu alții.

§ 31. Prin urmare, dreptul, în primul rând, ca calitate a unei persoane, este capacitatea de a acționa în mod arbitrar, fără a încălca libertatea legitimă a altora; în al doilea rând, ca calitate a acţiunii, semnifică compatibilitatea libertăţii noastre cu libertatea legală universală; în al treilea rând, ca o colecție de legi, este un set de condiții în care libertatea externă universală este posibilă.

§ 32. Fiinţa căreia îi aparţin drepturile se numeşte persoană; dimpotrivă, o ființă care nu le are se numește lucru. Poate fi folosit ca mijloc pentru scopuri umane fără a încălca ordinea morală.

§ 33. Conceptul de drept se extinde: I. La relaţiile externe ale oamenilor, adică la acţiunile exterioare prin care aceştia îşi determină reciproc starea. II. Nu se referă la materia voinței, ci la forma în care se găsește în actele exterioare. Problema arbitrarului este scopul asumat de actor, forma arbitrarului este relația externă a onoro cu arbitrariul altor oameni. III. Conceptul de drept include astfel de acțiuni, a căror executare o altă persoană nu poate împiedica. Oricine li se opune, conform legii universale a libertăţii, poate

fi respins cu forța. Forțarea altor oameni să ne recunoască drepturile prin forță se numește constrângere.

§ 34. Orice persoană are capacitatea morală de a-și apăra drepturile, căci ceea ce se numește drept este ceea ce este de acord în exterior cu o poziție juridică sau ceea ce este în concordanță cu libertatea juridică universală. Dar întrucât încălcarea dreptului este un obstacol în calea descoperirii libertății, iar constrângerea de a o părăsi este distrugerea acestui obstacol, atunci se numește drept.

§ 35. Întrucât legea se întemeiază pe o lege comună tuturor fiinţelor raţionale, dreptul unei persoane corespunde îndatoririi tuturor celorlalte. Când unul are un drept exterior perfect, atunci celălalt are o poziţie perfectă externă, iar reciproc, când unul are o poziţie perfectă externă, atunci ceilalţi au un drept exterior perfect.

§ 36. Slujba respectării drepturilor altora este perfectă, deoarece persoana care este obligată la aceasta are o ocazie perfectă de a-i satisface cerința. Prin urmare, cine nu respectă drepturile altora, poate fi obligat să facă acest lucru cu forța, § 34.

§ 37. Întrucât slujba îndeplinită corespunde întotdeauna dreptului altuia și în exercitarea funcției nu există excepție, atunci atât persoana care are dreptul, cât și persoana care este obligată, și chiar o terță persoană, un străin. , poate judeca dacă vreo acțiune este în concordanță cu biroul perfect sau nu. Așadar, o faptă, a cărei conformitate cu poziția numai vinovatul o poate judeca, este considerată necontrară poziției perfecte exterioare.

§ 38. În ceea ce priveşte intenţia persoanei care acţionează, aceasta este recunoscută ca bună sau rea numai atunci când este relevată prin suficiente semne exterioare.

§ 39. Proprietățile distinctive ale drepturilor și pozițiilor perfecte externe sunt următoarele: 1) încălcarea acestora cauzează o ofensă semnificativă altuia; 2) nu admit excepție și sunt la fel de valabile pentru toată lumea; 3) sunt supuse judecății fiecăruia, adică, conform semnelor exterioare, faptele fiecăruia

dy poate determina dacă este în conformitate cu legea și pozițiile) sau nu; 4) sunt mereu într-o relație reciprocă: legea dă naștere unei poziții, iar aceasta corespunde cu siguranță legii.

CAPITOLUL π

Despre începutul principal al dreptului

§ 40. Întrucât drepturile și îndatoririle decurg dintr-o sursă comună - libertatea voinței umane, ele trebuie să aibă un început sau un semn comun, prin care să poată fi recunoscute în toate cazurile. Pentru a găsi un astfel de semn universal, este necesar să se facă distincția între materie și forma acesteia în drept. Problema moralității este obiectul la care se extinde legea, adică acțiunea sau lucrul la care o persoană are dreptul. Forma dreptului este modul în care un lucru devine obiect al dreptului.

§ 41. Atributul universal al dreptului nu poate fi împrumutat din materie, căci este cunoscut prin experienţă; Dar obiectele experienței sunt infinit diferite, motiv pentru care, conform principiilor rațiunii, un semn găsit în multe obiecte nu poate fi considerat universal, întrucât în experiență se recunoaște ca fiind cunoscut doar ceea ce se dovedește prin intermediul ei.

§ 42. Unii filozofi au încercat să derive principiul principal al dreptului din stările speciale, accidentale ale omului, şi astfel au distrus orice concept de drept. Ei au susținut că forma de guvernare, educația și obiceiurile servesc drept bază pentru conceptul de drept și nedreptate. Conform ipotezei lor, începutul legii ar trebui să fie următorul: ceea ce este asemănător cu forma de guvernare, începuturile educației și obiceiul general acceptat, atunci este în conformitate cu legea, iar ceea ce este contrar nu este legea. În sprijinul opiniei lor, ei citează faptul că anumite acțiuni ale unui singur popor sunt recunoscute ca lăudabile, iar printre altele ca vicioase. Este foarte evident că un astfel de principiu nu servește deloc la distingerea dreptului, deoarece aceste împrejurări sunt diferite nu numai între diferitele popoare, ci și între cetățenii privați.

corpurile unui singur stat. De ce nu numai fiecare națiune, ci și fiecare persoană privată va avea propriul său principiu privat de drept; aceeași acțiune pe același principiu va fi justă și nedreaptă. Deși popoarele, ca și oamenii privați, uneori nu sunt de acord cu privire la justiția anumitor acțiuni speciale în funcție de relațiile lor cunoscute, dar > în esența dreptății și a binelui și răului moral, ele sunt complet unanime. Însăși disputa despre ce este bine și rău presupune un principiu general, recunoscut de cei care argumentează, cu

care ei compară cazuri particulare, căci fără acest semn pe ce și-ar putea întemeia argumentele?

§ 43. Alţii au încercat să deducă principiul dreptului din natura simţirii, care se naşte într-o persoană la îndeplinirea sau după efectuarea unei acţiuni. Conform acestor concepte, începutul legii ar trebui să fie după cum urmează: o persoană are dreptul la tot ceea ce îi place. Inconsecvența acestei poziții va fi dezvăluită imediat atunci când vom fi atenți la faptul că se întâmplă plăcerea: T. Înșelător, însoțit de neplăcut sau întristare. OT. Opa este un sentiment relativ; ceea ce este plăcut unei persoane poate fi chiar dezgustător și dezgustător pentru altul, prin urmare, același lucru, aceeași acțiune, conform acestui principiu, va fi corect și greșit, pentru o persoană este permis, deoarece este plăcut, iar pentru alta este interzisa, deoarece neplacut.

§ 44. Filosofii școlii engleze, simțind inconsecvența acestei poziții, au recurs la simțul moral pentru a determina principiul principal. În opinia lor, totul este doar ceea ce nu poate fi respins de simțul moral. Dar nici măcar această inspirație a naturii nu poate servi ca ghid general pentru a distinge binele de rău. Căci include o dispoziție senzuală față de un obiect, care, fiind diferit la oameni diferiți, produce judecăți diferite despre bine și rău. Dacă, totuși, simțul moral depinde de conceptele rațiunii și este guvernat de acestea, atunci principiile dreptului trebuie căutate în rațiunea însăși. În fine, dacă distincția dintre bine și rău este

se bazează pe impresiile obiectelor exterioare, atunci orice concept de libertate va fi distrus, căci atunci comportamentul unei persoane va depinde nu de liberul său arbitru, ci de impresiile obiectelor exterioare.

§ 45. Platon și adepții săi au luat desăvârșirea omului drept începutul legii: ceea ce contribuie la desăvârșirea naturii umane, oricine are dreptul. Dar acest început este în sine nedeterminat, căci pentru a-l înțelege trebuie să știi și în ce constă perfecțiunea naturii umane. Dacă presupunem că ea constă în morală sau libertatea de a acționa în conformitate cu legea morală, atunci trebuie să știm și ce este legea morală. Mai mult, acest principiu nu poate cuprinde întreaga gamă de fapte morale și este supus multor neînțelegeri, căci o persoană are dreptul la multe fapte care nu îmbunătățesc nici starea sa morală, nici a altora. Cunoașterea dreptului, dar de la acest început, în multe cazuri depinde și de consecințe, deoarece adesea nu este posibil să se determine în prealabil dacă un act contribuie sau nu la perfecțiunea morală a unei persoane, la fel ca, de exemplu, pedeapsa unei persoane îl face mai bun, iar altul - mai rău.

§ 46. Onestitatea, considerată de unii drept începutul legii, și bunăstarea generală a neamului omenesc, nu poate fi considerată și începutul legii, căci în primul caz se cere să știi ce este cinstit? Dacă acest lucru este venerat de ceea ce, conform opiniei generale, este recunoscut ca fiind decent pentru o persoană, atunci începutul

legii nu va consta în onestitate, ci în conceptele generale ale rațiunii despre ceea ce este bine și ce este greșit, prin urmare , este necesar un altul general pentru a determina începutul general. Mai mult, o persoană are dreptul la ceea ce, conform conceptului general, nu este recunoscut ca proprietate a unei persoane bune (cinstite). În al doilea caz, este necesar să se determine ce contribuie în general la bunăstarea rasei umane. Dar cum să nu spunem ce contribuie la bunăstarea privată a unei persoane, atunci se poate spune afirmativ ce face fericită întreaga rasă umană?

§ 47. În sfârşit, unii pun voinţa divină drept început de drept: orice nu este contrar lui Dumnezeu, omul are dreptul să facă acest lucru. Această poziție este justă, dar nu poate fi principiul universal al dreptului, deoarece necesită un nou semn prin care să se poată distinge ceea ce este contrar voinței lui Dumnezeu de ceea ce îi este contrar, adică binele de rău. . Întrucât Dumnezeu este o ființă morală, atunci, desigur, legile morale exprimă voința lui, dar pentru a-L defini pe Dumnezeu ca ființă morală sunt deja necesare concepte morale. În consecință, acest început, pe de o parte, este nedefinit, pe de altă parte, pentru realitatea sa, el însuși necesită un nou semn.

§ 48. Deși este cea mai mare absurditate să afirmăm forța drept începutul dreptului, totuși această opinie a avut și apărătorii ei, precum Spinoza și unii dintre ultimii filozofi francezi. Conform acestui început, o persoană are dreptul la tot ceea ce poate produce cu propriile forțe. Incongruența acestei poziții se dezvăluie de la sine, căci ea distruge orice concept de moralitate și legi morale, cei puternici au dreptul și, de îndată ce este găsit cel mai puternic, el este lipsit de el. Deoarece nimeni nu se poate baza pe superioritatea forțelor sale, atunci picto nu poate fi de încredere în menținerea drepturilor sale.

§ 49. Întrucât principiul principal este determinat astfel încât, prin intermediul lui, oricine să poată distinge binele de rău în toate cazurile care apar, atunci el trebuie să fie relativ la obiectele dreptului universal, astfel încât să conțină un semn care să fie adecvat fiecărui drept. , și pentru ca totul să ajute să fie onorat prin lege, în care nu există un astfel de semn. În ceea ce privește mintea, trebuie să fie necesar, astfel încât un obiect asemănător acesteia, fiecare persoană să-l recunoască drept drept.

§ 50. Din aceste considerente, principiul principal al dreptului nu poate fi dedus decât din forma rațiunii. Problema judecății este diferită, dar forma în care este exprimată judecata decisivă a rațiunii despre aceasta este aceeași pentru toată lumea. De îndată ce cineva recunoaște orice poziție ca fiind adevărată, atunci împreună afirmă că toți ceilalți o recunosc ca atare, atunci când înțelege

motivele închisorii sale. La fel are loc o judecată despre lege: cine recunoaște ceva drept drept, este în același timp convins că oricine îl recunoaște drept drept, dacă judecă imparțial.

§ 51. Întrucât legea are ca obiect direct libertatea externă a oamenilor, atunci principiul său formal principal poate fi exprimat astfel: o persoană are dreptul la toate actele și statele în care libertatea altor persoane poate fi păstrată conform legea generală a rațiunii. Întrucât, prin încălcarea libertății, dovedim lipsă de respect față de ceilalți oameni, acționând cu ei în mod spontan împotriva voinței lor, sau folosindu-le ca simple instrumente pentru scopurile noastre, atunci principiul principal al dreptului poate fi exprimat și în mod negativ: nu folosiți alți oameni ca mijloc pentru propriile obiective.

§ 52. Prin urmare, judecând orice acțiune întreprinsă, omul trebuie să se întrebe dacă este în concordanță cu libertatea tuturor celorlalți oameni sau nu; dacă da, constituie un obiect incontestabil al dreptului său; dacă este inconsecventă, atunci, ca faptă ilicită, nu trebuie făcută, § 2G.

CAPITOLUL III

Utilizarea principiilor de drept în judecarea acțiunilor umane

§ 53. Acţiunile unei persoane, extinzându-se asupra altora, sunt fie din bunăvoinţă, fie din răuvoinţă, fie, în cele din urmă, nu presupun în ea nici una, nici cealaltă dispoziţie. În acest din urmă caz, ele sunt numite nedefinite. Deși în fiecare acțiune este posibil să se facă distincția mentală între operă și intenție, ambele aparțin împreună esenței acțiunii morale. Bunăvoința se numește astfel, parțial din cauza intenției de a produce un bun pentru altul, parțial pentru că celălalt îl consideră un bun real pentru sine. Același lucru ar trebui să fie înțeles despre rea-voință. Dacă există o lipsă de intenție de a provoca bine sau rău, sau altcineva simte o consecință din fapta săvârșită,

contrar intenționat, atunci fapta nu poate fi cinstită nici bine, nici rău.

Notă]. Este posibil să se numească ope în primul caz bine sau rău în efect, nedeterminat în intenție, iar în al doilea caz bine sau rău în intenție, dar nedeterminat în efect. În ambele cazuri, prin urmare, acțiunii îi lipsește o calitate esențială.

§ 54. Tuturor le place bunăvoința reciprocă a oamenilor, dar ostilitatea nu este corectată și stârnește indignarea. Drept urmare, fiecare persoană simte în sine un impuls de a promova bunăvoința și de a opri acțiunea răuvoinței.

JI nota. Închipuind bunăvoința ca o poziție universală și necesară a oamenilor, o persoană își formează în mod necesar un concept de

fericire, de care oamenii s-ar putea bucura dacă fiecare ar respecta cu strictețe această poziție în raționamentul celorlalți. Pe aceasta se bazează vise ale unei epoci de aur, sisteme umane, dar irealizabile, concepte de rele meritate și, ca o ramură rea a unui copac bun, răzbunarea sângelui și disprețul pentru urmași, bazate numai pe originea lor.

§ 55. Întrucât răul săvârșit rămâne irevocabil, de multe ori chiar neîmpărtășit, atunci, pentru a pune o barieră rea-voinței, rațiunea recunoaște drept legitimă pedeapsa răului celor care fac rău altora, dar pentru a încuraja bunăvoința, răsplata. de binele oamenilor virtuoşi.

Notă. Dacă o astfel de ordine ar exista în treburile umane, atunci nenorocirile suferite de oameni din cauza răutății și nedreptății lor reciproce s-ar reduce semnificativ. Starea pașnică a oamenilor, în care toată lumea nu numai că nu dăunează concetățenilor săi, ci îi ajută și pe cât posibil, este culmea perfecțiunii, care nu poate fi atinsă, dar oamenii, având-o înaintea ochilor, se pot aranja mai bine. relaţiile lor reciproce. Legislația îi apropie de acest scop, moralitatea contribuie și mai mult la asta. Formele juridice rămân fără efect dacă judecătorul și inculpatul sunt nerușinați.

§ 56. Înclinația unei persoane de a răsplăti bunăvoința și rea voință se numește dreptate. În ciuda diferenței dintre oameni în educație, aparține tuturor fără excepție. Ne pierdem inima din cauza unei puternice indignări când vedem că totul se face după inima ticălosului și, deși intențiile și crimele lui rele nu ne privesc, facem apel la ceruri la răzbunare dacă noi înșine nu suntem capabili să punem un obstacol. succesul lui. Ajungem în aceeași stare când vedem suferințele și eșecurile unei persoane drepte și virtuoase; dimpotrivă, admirăm când răul se întoarce asupra capului însuși vinovatului, când planurile lui îl servesc la ruinare, când viciile și crimele sale ascunse devin evidente și el este obligat să recunoască el însuși ticăloșia acțiunilor sale, § 27.

§ 57. Judecata cu privire la demnitatea faptelor libere ale unei persoane se bazează pe sentimentul dreptății. În moralizare, această judecată se face după principiile dreptului și diferă de judecata internă, care se face după principiile moralității. Într-o hotărâre de primul fel se ia în considerare asemănarea sau neasemănarea doar a unui act extern cu principiile dreptului, în timp ce dispoziția internă a persoanei care acționează, chiar dacă este contrară drepturilor altor persoane, nu este supuse acestei judecăți până când este dezvăluită efectiv. Într-o instanță internă sau conștiincioasă se ia în considerare asemănarea sau neasemănarea cu legea morală, nu numai faptele, ci chiar din locația internă.

§ 58. A considera faptele libere ale unei persoane cu principiile moralei înseamnă a judeca. Persoana care are dreptul de a judeca este numită judecător. O judecată făcută cu privire la conformitatea sau

inconsecvența unui act cu principiile dreptului se numește decizie. Locul în care se judecă cauzele se numește instanță.

Notă. Instanța se mai numește și însăși judecarea cauzei, sau adaptarea faptei săvârșite la principiile dreptului.

§ 59. Un act asemănător legii se numește drept, drept (în măsura în care s-a făcut cu dreptul, adică prin drept). Ceea ce este diferit de el se numește

greșit (pentru că nu a fost făcut de drept). Legea interzice anumite acte, deoarece acestea încalcă drepturile altora. A încălca drepturile altor oameni înseamnă a le răni. Informațiile despre legea morală și sentimentul dreptății bazate pe ea ne prezintă autorul unei fapte rele demne de o consecință rele, la fel și autorul unei fapte bune este demn de o consecință bună. Răul, determinat de vinovatul faptei, se numește pedeapsă, bine - recompensă. Demnitatea de pedeapsă este vinovăția, iar meritul de răsplată este meritul. Declararea autorului unei fapte demn de o recompensă sau o pedeapsă se numește sentință.

§ 60. Cum meritul este numit demn de răsplată pentru un bine făcut, atunci, respectând legile legii, o persoană nu dă niciun merit, căci se abține doar să facă rău altora, dar nu produce niciun bine pozitiv, de aceea , nu merită nicio recompensă. Atâta timp cât el acționează așa cum prescrie legea dreptului, el este numit drept; el lasă intacte drepturile altora, iar drepturile lui trebuie să rămână în aceeași stare. Dimpotrivă, cel care nu respectă legile legii cade în vinovăție, pentru că prin încălcarea drepturilor altuia, adică cu. restrângerea sau distrugerea libertății altuia îi provoacă un prejudiciu semnificativ și, prin urmare, poate fi supus, în mod corect, unui rău egal ca pedeapsă pentru infracțiunea sa ilegală. Deci, în moralizare, imputarea se ocupă doar de studiul conformității acțiunilor cu legile legii și de definiția vinovăției, dar nu se referă deloc la definiția meritului, § 57.

§ 61. Orice faptă este considerată incompatibilă cu legea, care încalcă drepturile altora. Un drept este încălcat atunci când cineva în mod ilegal îl face imposibil sau împiedică executarea acestuia. Încălcarea arbitrară a dreptului altuia se numește resentimente.

Notă. Cuvântul ofensă, prin producerea sa, înseamnă răul provocat unei ființe raționale de la o alta, ca el.

§ 62. Resentimentele variază:

I. După calitatea drepturilor la care se extinde, se numește esențială atunci când drepturile inițiale sunt încălcate, iar accidentală când încălcarea privește drepturile derivate.

II. După numărul de persoane ale căror drepturi sunt încălcate, infracțiunea se împarte: a) în general, când sunt încălcate drepturile aparținând tuturor membrilor societății; b) privat, când sunt încălcate drepturile aparținând mai multor persoane împreună sau unei anumite clase; c) specială, când dreptul încălcat aparține unei singure persoane.

III. După calitatea faptei prin care se încalcă dreptul, infracțiunea este pozitivă, când dreptul altei persoane este încălcat prin săvârșirea unei fapte, negativă, când încălcarea dreptului se produce prin renunțarea la o anumită faptă. .

§ 63. Infracțiunea se produce în două moduri: I. La cererea persoanei care acționează, căreia încălcarea dreptului și-a asumat scopul faptei. II. Fără dorință, doar prin legarea unei acțiuni cu o consecință ilegală.

I. Când o infracțiune are loc la voința persoanei care acționează, este necesar să se distingă dacă era în deplină utilizare a rațiunii în momentul determinării încălcării dreptului altcuiva sau dacă influența rațiunii asupra voinței a fost slăbită. prin unele motive străine care, contrar cunoașterii nelegalității cauzei, au înclinat persoana să o săvârșească. În primul caz, comiterea infracțiunii depinde direct și direct de libertatea unei persoane. În cel de-al doilea caz, infracțiunea are loc, deși și la voința celui care acționează, dar hotărârea de a o produce se naște numai cu ajutorul unor cauze străine care slăbesc influența rațiunii asupra voinței.

§ 64. Cauzele care slăbesc acţiunea minţii sunt sentimentele şi inflamaţiile puternice, trezite fie de impresiile lucrurilor exterioare, fie de puterea imaginaţiei. Înclinând voința spre lucrarea răului, ei fie opresc complet acțiunea minții, fie reduc influența acesteia asupra hotărârii de a pune în acțiune intențiile.

şi deci constituie constrângere psihologică.

§ 65. Imputarea acțiunilor săvârșite din voința făptuitorului este supusă următoarelor reguli:

I. Dacă făptuitorul unei fapte ilicite și-a asumat-o drept scop și nu a fost îndemnat să facă acest lucru din motive străine, atunci hotărârea sa de a încălca dreptul altcuiva se numește intenție rău intenționată și este supusă imputației deplină.

§ 66. Dacă fapta nu s-ar fi putut produce altfel decât din cauza constrângerii psihologice, atunci, în măsura în care este facilitată, se imputa mai mult sau mai puţin încălcarea dreptului.

§ 67. Dacă constrângerea psihologică a avut un efect atât de puternic asupra minții încât o persoană ar putea ajunge în uitarea de sine și numai din această cauză a săvârșit o faptă ilegală, atunci nu este

supus imputației. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că inflamațiile și sentimentele puternice sunt uneori trezite de voința unei persoane, alteori împotriva acesteia. În primul caz se impută fapta ilegală, iar în al doilea caz nu se impută.

Secțiunea 68 II. O infracțiune este săvârșită fără voie atunci când cineva săvârșește o astfel de faptă, din care, fără intenția sa, prin legile naturii sau dintr-o combinație de motive, se produce o încălcare a dreptului. Aici mai trebuie să se distingă: I. Dacă persoana era în plin uz de rațiune sau nu la momentul determinării săvârșirii acțiunii din care a rezultat încălcarea dreptului.

I. Dacă o persoană, aflată în folosirea deplină a rațiunii, a decis să efectueze o astfel de acțiune din care s-a produs o încălcare a dreptului fără intenția sa, atunci aceasta se numește imprudență, iar încălcarea dreptului este vină. Întrucât este natura umană să înfăptuiască orice faptă cu intenție, atunci o infracțiune datorată imprudenței este considerată doar o excepție de la regula generală, iar orice faptă care încalcă dreptul altora se presupune a fi intenționat până la dezvăluirea motivelor care dovedesc contrariul. .

§ 69. În măsura în care raţiunea obligă pe fiecare om la diligenţa cuvenită, ca să nu săvârşească o asemenea faptă, din care, după legile naturii,

a pleca este o încălcare a legii, atunci însăși indiscreția este supusă imputației. Dar din moment ce vinovatul nu are, de altfel, scopul încălcării dreptului altuia, atunci fapta, datorată acesteia, este mai puțin vinovă decât cea făcută din răutate.

§ 70. Tipurile de imprudență sunt ignoranța și eroarea. Ignoranța este lipsa de informații, iar eroarea este o informație falsă. Atât unul cât și celălalt se referă fie la acțiunea în sine, fie la legea sub care se află. Ignoranța și amăgirea sunt fie depășite, fie de nedepășit. Dacă făptuitorul faptei a folosit diligența necesară pentru a dobândi informații, din lipsa sau imperfecțiunea cărora s-a produs încălcarea dreptului, atunci ignoranța și eroarea se numesc insurmontabile, iar vinovăția rezultată din aceasta se numește vinovăție din neștiință sau eroare irezistibilă. Dar dacă nu a folosit sârguință pentru a obține informații adecvate, atunci ignoranța și eroarea sa se numesc depășite, iar vinovăția rezultată din aceasta se numește vinovăție neglijentă.

§ 71. Omisiunea în dobândirea unei informații corespunzătoare constă: 1) în omisiunea cunoștințelor dobândite de drept, cărora fapta este contrară; 2) în omiterea reflecției asupra faptului dacă actul întreprins este cuprins în lege; 3) în omiterea studiului legăturii dintre faptă și încălcarea dreptului care ar putea decurge din aceasta.

§ 72. Potrivit acestor temeiuri, sanitatea faptelor împotriva legii, izvorâte din necunoaștere și eroare, are următoarele grade:

A. Ignoranța de netrecut și amăgirea distrug orice imputație.

b. Ignoranța și eroarea depășită nu distrug imputarea, care, totuși, este mai mare sau mai mică, în funcție de gradul de comoditate de a le depăși și în funcție de amploarea efortului depus de vinovat pentru a dobândi informații adecvate despre lege și fapta care se află. întreprinse.

§ 73. O insultă se produce și fără dorința de a încălca dreptul altcuiva, dar în folosirea deplină a rațiunii,

atunci când o persoană a săvârșit o acțiune numai din cauza constrângerii fizice, care este săvârșită fie de o altă ființă rațională, fie printr-o acțiune de natură nerezonabilă, deși persoana, de altfel, are informații despre calitatea acțiunii sale și despre legea care o interzice. , dar nu poate satisface cerința rațiunii și încalcă împotriva voinței dreptul altcuiva . Coerciția fizică este fie depășită, fie irezistibilă. Când o persoană are atât de multă forță încât poate depăși cauza externă care o ghidează, atunci constrângerea se numește depășită, dar dacă nu poate face acest lucru din cauza lipsei de forță internă, atunci constrângerea este irezistibilă.

§ 74. Gradul de răspundere a unui act săvârșit sub constrângere este determinat de gradul de forță coercitivă:

A. O faptă săvârșită sub o constrângere irezistibilă nu este imputată, căci o persoană nu este obligată la imposibil; dar dacă imposibilitatea a apărut din voința persoanei însuși, atunci i se imputa fapta, din cauza căreia a săvârșit-o, pentru că atunci se produce fie prin imprudență, fie prin neglijență.

b. Un act produs din cauza constrângerii depășibile este supus imputației în diferite grade: cu cât constrângerea este mai violentă, cu atât este nevoie de mai multă forță pentru a o depăși, cu atât actul produs ca urmare a constrângerii este mai puțin imputat. Dimpotrivă, cu cât constrângerea este mai slabă, cu atât este necesară mai puțină forță pentru a o depăși, cu atât actul forțat este mai imputat.

§ 75. Dacă o persoană încalcă dreptul altuia într-o asemenea stare când mintea îi lipsea, atunci fapta nu i se imputa, pentru că nu putea avea informații nici despre calitatea faptei în curs de săvârșire, nici despre legea care o interzice. . Prejudiciul cauzat de acesta altuia este considerat doar accidental, din niste legi mecanice care s-au intamplat. Absența rațiunii se produce la voința omului și fără dorința acestuia de-a lungul cursului naturii. În primul caz, infracțiunea cauzată altuia se impută vinovatului acestui mediocru, iar în al doilea nu este imputată.

§ 76. Aceste stări ale unei persoane includ: 1) deficiențe ale minții: a) copilărie, b) prostia naturală și proveniență de la bătrânețe și surditate, c) demență și d) prostie; 2) boli spirituale, precum: a) nebunia, b) nebunia si c) turbarea; 3) absența temporară a motivului, cum ar fi: a) somn, b) somnambulism și c) leșin.

§ 77. Pedeapsa este un rău adus celui care intră în serviciu. Conform producerii cuvântului, pedeapsa înseamnă o pedeapsă bănească sau radierea proprietății către trezoreria statului.

§ 78. Cauza proximă de pedeapsă este un act împotriva legii, de aceea trebuie să-l deosebim: I. Din protecţia sau apărarea propriei persoane, care constă în limitarea arbitrarului altuia, pentru a ne proteja libertatea de încălcare. Aceasta din urmă se împarte: a) în ocrotire în sens propriu, care pune capăt infracțiunii începute și săvârșirii acesteia; b) la un avertisment, care previne o abatere deliberată. Răul provocat într-un astfel de caz nu este considerat o pedeapsă. II. Pedeapsa trebuie, de asemenea, distinsă de învățătură, care semnifică răul adus unei persoane nu numai pentru a-l feri de acțiuni ilegale, ci și pentru a-l forța la cele legale. Deși predarea are loc și cu ocazia unei fapte ilegale, motivul esențial al acesteia este acela de a forța o persoană să acționeze în mod legal.

§ 79. Orice pedeapsă provine din voinţa unei fiinţe morale conform legii raţiunii. Prin urmare, răul care decurge din anumite acțiuni conform legilor naturii nu poate fi numit pedeapsă; natura nu este o ființă morală, legile ei sunt complet diferite de legile rațiunii. Prin urmare, răul cauzat de aceasta va urma adesea acțiunile legale și, dimpotrivă, nu va urma pe cele ilegale.

§ 80. Pedeapsa nu trebuie privită ca pedeapsă morală, care poate fi executată numai conform legilor morale, și nu conform legilor legii. Pentru a determina pedeapsa morală și măsura ei, trebuie să știm dacă o persoană a acționat în conformitate cu legea.

mi a conștiinței sale, sau cât de departe a mers de ele, pe care curtea omului nu poate determina. Nimeni nu poate spune cu exactitate despre sine cât de moral a acționat în orice caz. Doar o ființă atotștiutoare poate determina cu exactitate măsura bunătății și a răutății voinței umane, conform legilor conștiinței.

CAPITOLUL IV

Despre drepturile înnăscute ale omului

§ 81. Drepturile originare provin din natura însăși și se numesc înnăscute, întrucât se bazează pe calități înnăscute în om, care sunt: 1) interne, adică rațiunea și voința; 2) extern, adică un corp organic capabil să împlinească ceea ce mintea își stabilește ca scop.

§ 82. Iniţial, o persoană are dreptul numai la sine, adică la propria sa persoană, motiv pentru care acest drept se numeşte dreptul

individului. În funcție de puterea acesteia, fiecare persoană poate dispune de puterile sale spirituale și corporale la propria discreție și poate cere celorlalți să nu fie împiedicat în acest sens.

§ 83. Fiecare persoană se prezintă în mod necesar ca o fiinţă independentă. Această informație se transformă într-o lege imuabilă, în virtutea căreia îi reprezentăm în mod necesar pe alți oameni ca noi ca ființe independente, din care vedem datoria de a-i trata ca indivizi. Prin urmare, oricine îi tratează pe ceilalți ca cu lucruri, el contrazice conceptele propriei minți. Degradând pe ceilalți oameni la simple instrumente, o persoană numai în exterior nu își recunoaște drepturile individuale, ci în interior le permite în plină forță, pentru că nu își poate schimba convingerea că el însuși este o persoană liberă și că ceilalți oameni, fiind de aceeași natură cu ei egali au dreptul la libertatea lor.

Notă. Doar impulsurile senzuale ademenesc o persoană să încalce drepturile altora; și cu siguranță pledează vinovat. Credința în necesitatea de a respecta legea rațiunii afectează uneori o persoană atât de puternic încât, săvârșind o infracțiune

în secret, el însuși se trădează în mâinile justiției sau își face rău pentru a reda forța legii pe care a încălcat-o, rămasă nulă din cauza secretului faptei săvârșite.

§ 84. Libertatea unei persoane este limitată: 1) de libertatea altor persoane; 2) numărul de drepturi care îi aparțin; 3) forțele sale fizice și morale necesare pentru folosirea legii.

I. Întrucât dreptul la libertate este comun tuturor oamenilor, fiecare nu poate produce decât ceea ce este în concordanță cu libertatea tuturor celorlalți. Libertatea care se află în aceste limite se numește legală, iar dincolo de aceste limite este ilegală și se numește nestăpânire, voință proprie și insolență. Un drept rămâne nul dacă nu poate fi pus în aplicare altfel, ca fiind încălcarea drepturilor altor persoane.

§ 85. Dreptul în sens general este libertatea de a face sau de a nu face ceva. La ce are dreptul o persoană, el poate produce liber. În consecință, libertatea unei persoane este limitată de drepturile sale. Cu cât o persoană are mai multe drepturi, cu atât are mai multă libertate și, dimpotrivă, cu cât are mai puține drepturi, cu atât mai puțină libertate pentru el. În același mod, cu cât dreptul este mai important, cu atât libertatea este mai importantă; cu cât dreptul este mai puțin important, cu atât libertatea este mai puțin importantă. Dar acest lucru ar trebui să fie înțeles doar despre drepturile materiale, în timp ce cele formale sunt egale pentru toți oamenii, de exemplu. oricine are dreptul formal de a-și construi o casă, dar numai cei care au averea necesară au un drept material.

§ 86. Libertatea omului este limitată și de puterile sale trupești și mintale, căci împlinirea dreptului depinde de forțele naturale cu care

natura omului le-a dăruit. Dreptul său incontestabil poate rămâne neîmplinit atunci când îi lipsește fie forța interioară, fie obstacole de netrecut în folosirea legii: fiecare are dreptul de a fi inventator, poet etc., dar numai cei care au abilitățile necesare folosesc acest drept. Același lucru trebuie înțeles despre forțele fizice, de mărimea cărora depinde spațiul libertății umane.

§ 87. Toate drepturile omului, oricât de diverse ar fi ele, aparțin dreptului individului, cele mai importante dintre acestea sunt: I. Dreptul de a exista. II. Dreptul de a-și folosi puterile. III. Dreptul la prosperitate. Toate celelalte drepturi sunt subordonate acestor drepturi principale sau decurg din ele.

Divizia I

Pe dreptul de a exista

§ 88. Orice persoană are dreptul de a exista, deoarece, conform principiului general, fiecare poate păstra ceea ce nu încalcă libertatea altor persoane. Prin urmare, în starea naturală a omului, nimeni altcineva nu poate dispune de viața sa *, sau poate prescrie reguli pentru el în aceasta, sau poate pretinde existența lui. Doar o poziție internă îi limitează arbitrariul în această privință, § 83.

Viața umană în sine nu este scopul ultim și necondiționat, ci își împrumută demnitatea din faptul că este sursa întregii perfecțiuni morale. Indiferent dacă o persoană își folosește viața în conformitate cu acest scop sau contrar acestuia, acest lucru nu poate fi decis de principiile legii. Din aceasta reiese: 1) că un om îşi poate sacrifica viaţa pentru scopurile pe care le presupune; 2) întrucât viața este un mijloc de a atinge perfecțiunea morală, atunci nimeni nu-l poate priva de ea, căci privarea lui de mijloace înseamnă a împiedica pe altul să atingă scopul, ceea ce este contrar principiului principal al dreptului.

§ 89. Dreptul la viață presupune dreptul de a-l apăra împotriva atacurilor altor persoane. Dacă o persoană nu își poate salva viața altfel decât ucigând un atacator nedrept, atunci mintea

* Soldații sunt trimiși la război, dar sunt trimiși conform forței contractului social3, din care decurge obligația pentru fiecare de a apăra statul. Oricine s-a angajat să locuiască în stat, s-a angajat să îndeplinească funcțiile atribuite membrilor acestuia. În consecință, soldatul trimite un serviciu militar periculos și în baza contractului.

îi acordă și acest drept, pentru că în acest caz viața nevinovat este în conflict cu viața vinovat (atacatorului); unul sau altul trebuie să-l piardă cu siguranță; dar legea rațiunii consideră că este drept ca

viața celui nevinovat să fie păstrată prin jertfa vieții celor vinovați.

§ 90. Dreptul la viață include și dreptul la condițiile necesare ale acestuia, adică la forțele dăruite de natură. Viața umană este dublă: 1) fizică, bazată pe integritatea forțelor și abilităților corporale; 2) morală, bazată pe integritatea forțelor și abilităților cognitive. Forțele corporale sunt direct legate de ființa umană și sunt supuse voinței sale, de aceea el poate dispune de ele și le poate folosi doar la propria discreție. Orice încercare la integritatea forțelor sale corporale este o încălcare a libertății, motiv pentru care poate fi evitată prin forță sau prin vătămarea atacatorului.

§ 91. În mod similar, o persoană are dreptul de a-și păstra puterile și abilitățile cognitive. Libertatea se bazează pe posibilitatea de a-și asuma scopuri, de a alege și de a folosi mijloace pentru a le atinge; dar aceste acţiuni pot fi realizate prin intermediul facultăţilor cognitive. Prin urmare, cine le strică sau le distruge împiedică o persoană să existe ca persoană liberă. Deși forțele cognitive sunt interne, nu sunt supuse influenței directe a altora, dar mijloacele care acționează asupra organelor corpului le pot opri folosirea sau le pot distruge complet, prin urmare, orice astfel de acțiune, ca neadecvată în lege, poate fi respinsă cu forța. Oricine împiedică o persoană să existe ca ființă umană este supus constrângerii mecanice ca ființă care nu se află sub legea rațiunii.

Diviziunea II

Despre dreptul de a acționa

§ 92. Acţiunile omului sunt interne şi externe. Primele, în esența lor, nu pot încălca

drepturile altor persoane, de ce toată lumea are un drept incontestabil să facă acest lucru. Aceasta include capacitatea de a gândi și de a dori. Pentru ca o persoană să poată ghici scopuri și să determine mijloace, este necesară și capacitatea de reflecție pentru aceasta, pentru asumarea unui scop și alegerea mijloacelor depind de cunoașterea acestora, iar atingerea scopului depinde asupra adevărului acestei cunoștințe. Pentru ca o persoană să se convingă de adevăr, se cere, de asemenea, ca, prin propria sa reflecție, să înțeleagă dovezile pe care se afirmă acesta. Această certitudine nu depinde de voința unei persoane, ci de forța argumentelor care conving mintea. Prin urmare, o persoană nu poate fi forțată să recunoască ceva drept adevărat împotriva propriei sale convingeri. Erorile împotriva opiniei generale nu sunt infracțiuni. Prin urmare, orice pedeapsă aplicată lor este nedreaptă și nu corespunde în niciun caz scopului.

§ 93. Liberul arbitru se bazează pe libertatea de a gândi, luând-o în sens larg. Fiecare persoană are dreptul de a-și controla dorințele, căci fiecare are dreptul de a acționa la propria discreție, adică în

funcție de conceptele lucrurilor pe care le-a format mintea, numai dacă nu dăunează nimănui prin acțiunile sale.

§ 94. Acțiunile interne, prin natura lor, nu pot încălca libertatea altor persoane, motiv pentru care fiecare are un drept incontestabil asupra lor. Dar acțiunile externe sunt contrare drepturilor altor persoane, fie prin natura lor, fie printr-o combinație de circumstanțe. Prima nu poate fi admisă în niciun caz, căci legea rațiunii este întotdeauna valabilă. Acestea din urmă sunt interzise numai atunci când, din cauza împrejurărilor, pot aduce atingere drepturilor altor persoane.

§ 95. Cine săvârşeşte o acţiune exterioară licită, din care alţii abuzează, nu este supus imputaţiei şi dreptul său de a repeta aceeaşi acţiune nu este distrus. Altfel, ar fi necesar să interzicem oamenilor majoritatea acțiunilor la care rațiunea dă dreptul tuturor.

§ 96

obiective ecvestre, distruge dreptul de a acționa. Dar abuzul comis de alții din fapta noastră nu este încă un semn al unei intenții rele din partea noastră; sunt necesare alte argumente pentru a demonstra existenţa intenţiei.

§ 97. Dreptul unei persoane de a îndeplini anumite fapte impune altora datoria de a le permite. Prejudiciul rezultat pentru mine din faptele licite ale altei persoane nu imi da dreptul de a i se impotrivi la savarsirea lor.

§ 98. Dreptul de a acționa liber include dreptul de a-și explica liber gândurile altor persoane. Orice persoană are dreptul să depună eforturi pentru îmbunătățirea propriei persoane, pentru care comunicarea cu ceilalți este mijlocul principal. A interzice utilizarea acestuia înseamnă a împiedica o persoană să atingă gradul de perfecțiune pe care îl poate atinge, deoarece, ca comunicare reciprocă, oamenii mai mult sau mai puțin răspândesc și își îmbunătățesc cunoștințele. Adevărul este cunoscut doar prin comunicarea liberă a gândurilor, în care fiecare are ocazia să-și creadă propriile judecăți și să se convingă de ceea ce recunoaște ca fiind îndoielnic.

Dacă 99. Din aceasta decurge dreptul de a instrui pe alţii şi de a primi instrucţie. Judecățile, recunoscute de unii ca erori, nu pedepsesc pe cei care le consideră adevărate, chiar dacă numărul acestora din urmă a fost mai mic, căci, în primul rând, adevărul este determinat nu de majoritatea voturilor, ci de puterea argumentelor, și în al doilea rând, se bazează pe persuasiunea internă a unei persoane în infailibilitatea judecății sale, și nu pe exemplul altora. Presupunerea că cineva poate induce în eroare pe ceilalți nu poate servi drept obstacol în calea liberei comunicări a gândurilor, § 96, căci această consecință este numai posibilă, iar dreptul unei persoane de a-și explica gândurile este incontestabil *.

♦ Adevărurile Scripturii pot fi folosite de o persoană rău intenționată ca mijloc de a înșela și a înșela pe alții. Ar trebui deci să fie interzisă predicarea acestora?

§ 100. Ca orice acţiune, comunicarea gândurilor nu poate fi considerată o încălcare a dreptului, dacă cineva foloseşte pentru rău informaţiile dobândite de la alţii, deoarece, în primul rând, gândurile comunicate nu conduc neapărat la acţiune; în al doilea rând, fiecare are dreptul de a comunica altora conceptele de obiecte pe care le-a dobândit el însuși; altfel, ar trebui să forțezi o persoană să mintă, ceea ce este complet contrar dreptului pe care îl are fiecare de a se îmbunătăți și de a înlătura orice imperfecțiune.

§ 101. Dreptul de a exercita liber religia se bazează pe dreptul de a gândi și a acționa liber. Demnitatea și sfințenia religiei constă în faptul că îi ajută pe oameni să progreseze în morală și o susține. Doar omul însuși poate determina măsura acestei asistențe, căci convingerea adevărului nu depinde de arbitrariul său; este doar voința noastră să investighem argumentele care confirmă sau infirmă opinia noastră. Prin urmare, orice persecuție pentru religie este violență ilegală. Dacă în lucrurile supuse experienței, oamenii greșesc adesea și se contrazic unii pe alții, cum pot fi de acord asupra a ceea ce se bazează pe concepte abstracte ale rațiunii? Cine își poate aroga dreptul exclusiv de a fi neimpresionant și de a face din opiniile sale o lege imuabilă pentru alții?

Notă. Erorile din dogmele credinței pot fi distruse numai prin iluminare. Persecuția poate înrădăcina și răspândi cele mai superstițioase secte. Toleranța este cea mai mortală armă pentru înfrângerea schismelor, pentru că nu le oferă oamenilor timp să reflecteze asupra dogmelor propriei credințe.

§ 102. Întrucât o persoană are dreptul la tot ceea ce nu încalcă drepturile exterioare perfecte ale altor persoane, atunci fiecare își poate practica liber religia. Setul de acțiuni pentru a mărturisi credința noastră în zeitate și pentru a-i oferi recunoștința noastră se numește închinare, care este internă și externă. Prima constă în mărturisirea internă a zeității și în mărturie

dându-i devotamentul, dragostea și mulțumirea noastră. A doua este dovada credinței noastre în divinitate și a obligațiilor noastre față de El prin acțiuni exterioare.

§ 103. O persoană are dreptul la cult interior, deoarece prin natura sa nu poate încălca temperamentul altor oameni. Închinarea exterioară nu este supusă nici unei restricții, atunci când poate include libertatea legitimă a altor persoane.

§ 104. Prin urmare, nimeni nu are dreptul să-i forțeze pe alții să-și accepte religia. Puterea cea mai supremă din stat abia atunci are dreptul de a respinge orice religie atunci când o consideră dăunătoare libertății reciproce a cetățenilor sau ordinii și liniștii publice. Prin urmare, în statele bine stabilite, libertatea perfectă este acordată tuturor religiilor.

Secțiunea III

Despre dreptul de a atinge bunăstarea

§ 105. Omul, prin natura sa senzuală, dorește plăcutul și se îndepărtează de neplăcut. Scopul principal al acestei eforturi este păstrarea existenței umane. Dreptul la viață conferă fiecăruia dreptul la mijloacele care servesc la menținerea și încântarea acestuia.

§ 106. Conceptul de bunăstare este relativ, deoarece deși natura senzuală a tuturor oamenilor este comună, dar ca lucruri care contribuie la bunăstare, oamenii sunt adesea în dezacord între ei. Prin urmare, numai o persoană însuși poate determina ce este favorabil bunăstării sale și ce este contrar acesteia. Deși poate greși în alegerea a ceea ce servește pentru a-și susține și încânta viața, nimeni altcineva nu-i poate controla acțiunile, căci aceasta ar însemna privarea unei persoane de libertate, fără de care orice bine este nesemnificativ. Din aceasta reiese, de asemenea, că fiecare om are dreptul să-și aleagă pe a lui

un mod de viață și o ocupație care venerează mai mult înrudit cu propria bunăstare.

§ 107. Printre bunurile de care omul prin natura are dreptul de a se bucura se numara buna reputatie sau onoarea, care consta in opinia altor oameni care este demna de lauda de noi. Se bazează: 1) pe demnitatea naturii umane și se numește comună; 2) asupra faptelor săvârșite de o persoană, și se numește special. Fiecare persoană se află sub legea rațiunii și; îl recunoaște ca fiind valabil; numai îndemnurile senzuale speciale îi fac pe oameni să se sustragă forței legii. În consecință, fiecare este recunoscut drept, până când demonstrează contrariul prin fapte exterioare, adică până când jignește pe altul. Cine atribuie în mod fals altuia executarea cauzelor împotriva hoților, este un călător al dreptului. Dar cine și-a dovedit nedreptatea prin acte exterioare nu poate pretinde să fie recunoscut drept drept, altfel ar avea dreptul să-i forțeze pe alții să-și schimbe convingerile sau să spună minciuni, § 101.

§ 108. Dar pentru ca cineva să fie recunoscut drept nedrept, se cere ca nedreptatea acțiunilor sale să fie evidentă și fără îndoială. Prin urmare, infractorul este considerat cel care condamnă pe altul dintr-o suspiciune de săvârșire a unei fapte nedrepte.

§ 109. O acţiune prin care cineva este declarat a fi mai desăvârşit decât alţii se numeşte onoare sau laudă specială, dacă este exprimată

în cuvinte. Nimeni nu are dreptul inițial la o onoare deosebită, deoarece: 1) prin fire, toți oamenii sunt egali și drepturile lor inițiale sunt aceleași; 2) o onoare deosebită se întemeiază pe perfecțiunile superioare ale unei persoane, pe care o poate arăta numai prin fapte exterioare. În consecință, dreptul la o onoare deosebită nu este înnăscut, ci dobândit. Așadar, nimeni din fire nu are dreptul să ceară onoare preferențiale, să-i forțeze pe alții să se laude și să dea semne de umilință în fața lui.

§ 110. Acțiune prin care imperfecțiunile și neajunsurile în raționamentul pro-

strănut, se numește dispreț sau blasfemie, dacă este exprimată în cuvinte. Deoarece natura este aceeași în toți oamenii, nimeni nu poate fi disprețuit. Avantajul forțelor trupești și spirituale nu îi conferă persoanei dreptul de a-i umili pe cei care nu au astfel de perfecțiuni, altfel dreptul s-ar baza pe materie, și nu pe legea rațiunii, care se contrazice. În mod similar, deficiențele forțelor naturale nu schimbă natura umană, prin urmare, ele nu pot servi drept bază pentru dispreț sau umilire.

§ 111. Cel mai înalt grad de slavă rea se numeşte dezonoare, dezonoare. Întrucât dezonoarea se bazează pe fapte exterioare care sunt contrare oficiului și pe obiceiul de a le face, atunci nicio persoană din natură nu poate fi considerată dezonorantă, căci un picto nu se naște încalcător de oficiu. Prin urmare, cine declară dezonorant pe o persoană dreaptă, îl jignește.

§ 112. Folosirea lucrurilor ține în mod necesar și de continuarea vieții și de bunăstare a omului. Dreptul de a atinge un scop include dreptul la mijloacele pentru a-l servi. Prin urmare, fiecare are dreptul de a folosi lucrurile la propria discreție, dacă numai prin aceasta libertatea altor oameni nu este încălcată. Cine împiedică pe altul să le folosească, acționează împotriva legii, pentru că, în primul rând, împiedică o persoană să acționeze, prin urmare, îi încalcă libertatea; în al doilea rând, îl privează de mijloacele de a menține și de a se bucura de viață și, prin urmare, încalcă însuși dreptul la viață și la bunăstare.

CAPITOLUL V

Despre calitatea drepturilor originale

§ DIN. Drepturile originare aparțin tuturor oamenilor, deoarece se bazează direct pe natura însăși, care este aceeași în toți oamenii. Deficiențele puterii spirituale și corporale nu pot servi drept bază pentru privarea cuiva de drepturile originare.

Dar

altele, pentru că prin ei natura umană nu se schimbă.

§ 114. Incapacitatea unei persoane de a-și folosi drepturile nu dă altor persoane dreptul de a o priva de ele, pentru că, în primul rând, nu este o stare invariabilă și trebuie să rămână mereu așa, iar în al doilea rând, din cauza unei astfel de incapacități, o persoană nu devine un lucru simplu, ci păstrează întotdeauna imaginea în care observăm ființele morale și acele organe prin care mintea își realizează scopurile în lumea materială.

§ 115. Prin urmare, drepturile originare aparțin și copiilor, slabi de minte, nebuni etc. Celălalt are dreptul să-și limiteze acțiunile numai atunci când legea rațiunii o permite.

Notă. Pretențiile popoarelor europene cu privire la libertatea și proprietatea triburilor nomade din diferite părți ale lumii sunt complet contrare acestui principiu.

§ 116. În discuția despre drepturile primare, toți oamenii sunt egali, adică aceleași drepturi le aparțin tuturor, căci baza acestor drepturi este aceeași pentru toți oamenii. Această egalitate constă în faptul că fiecare persoană, potrivit legii generale, își poate îndeplini drepturile și cealaltă persoană nu se poate amesteca în aceasta. Prin urmare, conform aceleiași legi, obligațiile oamenilor unii față de alții sunt aceleași; O persoană poate cere altora doar ceea ce el însuși consideră a fi o poziție. Orice cerere care depășește această măsură este un efort ilegal de a-și aroga un avantaj sau un primat.

Notă. Aici vorbim doar despre acele drepturi care se potrivesc oamenilor ca ființe morale, adică drepturi formale, în raționamentul cărora oamenii sunt complet egali. Dar acest lucru nu se poate dovedi în niciun fel, că oamenii sunt egali în acele drepturi care le aparțin legal în societatea civilă. A afirma această egalitate înseamnă a distruge orice concept de drept, căci atunci este necesar fie să interzică fiecăruia să dobândească mai mult împotriva altora, fie să prescrie ca orice surplus să fie dat celor care sunt mai săraci decât el, atunci

celălalt distruge în mod egal orice concept de proprietate și dreptate.

§ 117. Drepturile primare sunt inalienabile și inalienabile, căci acel drept nu poate fi alienabil decât care depinde de acțiunea liberă; dar drepturile originare nu depind de nicio faptă liberă, dimpotrivă, toate faptele libere ale unei persoane depind de drepturile originare, întrucât însăși libertatea oamenilor în acțiuni depinde de natura lor morală.

§ 118. A înstrăina un drept înseamnă a renunța la libertatea de a-l folosi; dar drepturile originare constau în libertatea de a dispune de propriul chip, care este inseparabilă de ființa umană. Deși o persoană poate săvârși o acțiune externă pentru a ceda unele dintre obiectele dreptului său originar, ea nu poate refuza recunoașterea legilor

rațiunii, drepturile sale formale determinând, prin urmare, această concesiune rămâne fără nicio acțiune.

PARTEA II

LEGEA CONDIȚIONATĂ

Despre drepturile instrumentelor derivate

§ 119. Prin natura, omul are numai drepturi originare, dar prin actiune libera poate combina cu acestea si alte drepturi, numite derivate. Actul prin care se dobândește un drept se numește dobândire. Cine a dobândit dreptul exclusiv asupra unui lucru este numit proprietar sau proprietar al acestuia.

§ 120. Pentru ca o dobândire să fie temeiul unui drept asupra unui lucru, se cere ca aceasta să fie făcută potrivit legii, căci nedreptatea nu poate servi drept temei al dreptății. Prin urmare, cu fiecare drept dobândit, trebuie să distingem:

1) un pretext legal, adică baza achiziției;

2) modul sau actul prin care dobândirea se realizează pe baza unui pretext legitim.

§ 121. Dreptul înnăscut al omului de a folosi lucrurile este un pretext legitim pentru dobândire, iar metodele acesteia sunt diferite după diferența de starea în care se află lucrurile. Unele dintre ele nu sunt supuse posesiunii exclusive și se numesc fără proprietar, în timp ce altele constituie subiectul dreptului exclusiv. Dobândirea lucrurilor fără stăpân se face numai după voința dobânditorului, căci nimănui nu se aduce abatere. Dobândirea lucrurilor aparținând altuia nu poate urma decât cu acordul proprietarului, altfel ar fi contrară legii universale a libertății. Primul mod de a dobândi lucruri se numește original, iar al doilea se numește derivat.

§ 122. Dobândirea lucrurilor prin metoda originară se numește posesiune, iar transmiterea dreptului prin acordul posesorului cu dobânditorul se numește contract. Astfel, legea naturală condiționată este împărțită în două capitole: în primul sunt explicate legile posesiunii originare, iar în al doilea, legile contractelor.

CAPITOLUL i

Despre preluarea

§ 123. Proprietatea este dreptul de a folosi exclusiv un lucru fără a încălca drepturile altor persoane. Obiectul acestui drept se mai numește și proprietate. Utilizarea exclusivă a unui lucru necesită ca acesta să fie într-o asemenea relație cu persoana noastră încât să putem dispune exclusiv de el, iar această relație a unui lucru se numește posesie în sens larg. Într-un sens restrâns, posesia este o

astfel de relație a unui lucru cu o persoană în care aceasta are posibilitatea fizică și, în același timp, intenția de a dispune exclusiv de acest lucru. Prin urmare, ocupația, ca început al posesiunii, se numește posesiune și, ca modalitate prin care o persoană își face un lucru fără proprietar, se numește însuşire.

§ 124. Întrucât lucrurile nu aparțin inițial exclusiv nimănui, atunci oricine poate folosi

a le consuma după bunul plac, deci, oricine poate intra în posesia lor, căci oricine are dreptul de a folosi un lucru în vreun fel, are și dreptul de a-l folosi în exclusivitate și de a-l păstra într-o asemenea stare pentru totdeauna. Așadar, pretextul legitim pentru luarea în stăpânire a lucrurilor fără proprietar este cuprins în dreptul originar al oamenilor de a le folosi, § din.

§ 125. Valabilitatea luării în posesie cere: I. Voinţa de a deţine lucruri. L. Ocupaţia. III. Înțeles și

IV. Capacitatea unui lucru de a prelua.

§ 126. I. Voinţa este nevoia necesară a stăpânirii, căci împotriva voinţei nimeni nu devine proprietarul unui lucru; altfel, posesia ar fi greșită, iar biroul ar fi ceva de suportat sau tolerat. Dar fiecare oficiu provine din legea libertății universale, care interzice violența și, prin urmare, constrângerea de a dobândi drepturi. Prin urmare, o persoană nu devine proprietarul unui lucru printr-o influență fizică asupra stării acestuia, deoarece este posibil să acționeze asupra unui lucru fără intenția de a-l deține exclusiv.

Secțiunea 127 II. Dar nu se poate afirma dreptul de proprietate asupra unui lucru fără proprietar, pentru că, în primul rând, mulți oameni pot avea la un moment dat intenția de a intra în posesia aceluiași lucru și, prin urmare, fiecare dintre ei ar primi un drept exclusiv asupra unui lucru, care se contrazice; în al doilea rând, voința unei persoane nu este lege pentru alții. Așadar, cine are doar intenția de a lua în stăpânire un lucru nu se poate considera ofensat dacă altul ia efectiv stăpânire pe altceva, pentru că prin aceasta nu i se încalcă libertatea exterioară.

§ 128. Însă, pentru a dobândi dreptul exclusiv asupra unui lucru fără proprietar, acesta trebuie adus în astfel de relație cu persoana noastră încât o altă persoană să nu-l poată folosi fără a ne încălca dreptul. Un lucru este adus într-o astfel de relație prin orice acțiune externă liberă asupra lui, care se numește ocupație, deoarece este produs cu intenția de a deține exclusiv lucrul. Cine va lua o virgula de la proprietar sau o va folosi împotriva lui

va, el își va încălca dreptul la personalitate, căci a distruge acțiunea unei ființe raționale înseamnă a-l împiedica să atingă scopuri legitime sau să se folosească ca mijloc. Deci, nu cel care a dorit anterior să-l posede exclusiv este cel care intră în stăpânire pe un lucru fără stăpân, ci cel care a folosit mai întâi acțiunea numită ocupație asupra acestuia.

Secțiunea 129 III. Întrucât deținerea unui lucru de către o persoană impune altora obligația de a nu-l mai folosi la propria discreție, este necesar ca proprietarul să-și declare voința de a deține exclusiv lucrul. Acest lucru se întâmplă prin intermediul unor semne care amintesc altora că lucrul fără proprietar a intrat în posesia privată. Aceste semne sunt fie naturale, prin care posesia este recunoscută fără niciun acord prealabil, fie artificiale, determinate de comun acord să semnifice posesia.

§ 130. Semnele naturale sunt: I. Conţinutul unui lucru în puterile sale fizice sau în sine. Prin urmare, este o regulă ca cel care are un lucru în forța sa fizică să fie venerat ca proprietar al acestuia până acum, până când alte motive dovedesc contrariul. II. Prelucrarea unui lucru pentru un scop. Prin urmare, cine a prelucrat un lucru în orice scop, este onorat ca proprietar al acestuia, până când alte motive dovedesc contrariul; semnele artificiale sunt inepuizabile, deoarece sunt arbitrare și pot fi folosite acolo unde cele naturale sunt insuficiente.

§ 131. Semnele sunt folosite nu pentru a întări și mai mult dreptul de proprietate, ci pentru a reaminti altora că lucrul aparține deja posesiunii exclusive. Prin urmare, fiecare semn capabil de acest scop este considerat suficient. Inviolabilitatea proprietăţii nu depinde de importanţa semnelor prin care se semnifică orice lucru, ci de puterea legii care interzice încălcarea dreptului altuia. Cine prejudiciază bunul altcuiva este încălător al dreptului, iar fapta lui este aceeași atât în cazul în care lucrul vătămat a fost transformat de către proprietarul de drept, cât și când și-a păstrat aspectul firesc, dar despre apartenență.

nu putea fi pusă la îndoială valabilitatea sa de către un semn extern, deși lipsit de importanță.

§ 132. Anunțul verbal al voinței despre intenția de a deține un lucru în exclusivitate nu este un semn suficient de luare în posesie, deoarece, în primul rând, cuvintele nu exprimă întotdeauna adevărul și de aceea un anunț verbal de luare în posesie poate fi fals, după care lucrul va rămâne ca înainte în stare fără proprietar și este supus arbitrarului primului dobânditor; în al doilea rând, nimeni nu are dreptul să-i forțeze pe alții să creadă în sine, prin urmare, o persoană nu poate forța pe alții să considere un lucru al lui doar pentru că l-a numit al său.

Secțiunea 133 IV. Sunt considerate incapabile de a intra în posesie: a) lucrurile care nu sunt supuse ocuparii, deoarece pentru a intra în

posesia unui lucru fără proprietar este necesară o acţiune exterioară; b) la fel, dacă este imposibil să se însemne un lucru, atunci este imposibil să se dobândească un drept exclusiv de posesie asupra lui, căci oricine îl poate folosi de drept ca fără proprietar; c) sunt incapabili de a intra în posesia lucrurilor a căror posesie exclusivă este contrară drepturilor personale ale altor persoane. Dar acest lucru este valabil pentru întreaga lor compoziție, în timp ce părți ne pot aparține exclusiv, doar într-o asemenea măsură încât drepturile personale ale altora nu sunt astfel încălcate.

Notă]. În consecință, râul este supus posesiei, dar marea deschisă nu este supusă acesteia.

§ 134. De aici reiese clar că limita posesiunii se presupune a fi: I. Posibilitatea fizică de a o pune în aplicare. II. Drepturile altor persoane. În primul rând, o persoană nu poate transforma în propria sa proprietate decât ceea ce este posibil să ocupe și să semnifice. Orice încercare de a intra în posesia lucrurilor care nu pot fi supuse posesiunii exclusive este o dorință nerezonabilă. În al doilea aspect, nimeni nu poate extinde dreptul de posesie atât de mult încât drepturile altor persoane sunt astfel încălcate, căci încălcarea dreptății nu poate servi drept temei. Rezultă din aceasta: 1) nimeni nu poate dobândi drepturi de proprietate asupra altei persoane, nici împotriva voinței sale, nici cu consimțământul său, pentru dreptul unei persoane.

ness constă în libertatea de a dispune de sine. În consecință, luarea arbitrară a unei persoane este contrară legii, în timp ce consimțământul unei persoane nu poate servi drept pretext pentru luarea în posesie, căci dreptul unei persoane este inalienabil*; 2) nimeni nu poate intra în posesia bunurilor altuia, căci o astfel de luare ar constitui o încălcare a legii.

§ 135. Cine a luat în stăpânire un lucru rămâne până atunci stăpânul acestuia, atâta timp cât are voinţa să o facă. Prin urmare, dreptul de posesie nu se limitează la deținerea fizică a unui lucru, deoarece posesia, și nu influenţa fizică asupra unui lucru, servește ca modalitate de dobândire a proprietății. Posesia unui lucru fără reținerea fizică a acestuia se numește mentală.

§ 136. Oricine a dobândit dreptul de proprietate asupra unui lucru poate face orice uz al acestuia care nu este contrar drepturilor altora. Așa cum modurile legale de folosire a lucrurilor sunt variate, tot așa sunt și drepturile posesorului asupra proprietății sale. Dar toate acestea se referă la cele trei concepte principale, care sunt cuprinse în dreptul de proprietate, care sunt: I. Dreptul de a deține. II. Dreptul la esență. III. Dreptul de utilizare.

§ 137. I. Dreptul de posesiune consta in dreptul de a aduce un lucru intr-o asemenea stare incat sa poata fi retinut si conservat. De aici rezultă dreptul posesorului de a înlătura pe toți ceilalți de la folosirea lucrului, de a evita orice posesie străină. În consecință,

poate să-și protejeze, să încuie, să-și ascundă și să-și protejeze lucrurile în orice mod arbitrar și, în caz de pierdere, să ceară restituirea acestuia.

Secțiunea 138 II. Potrivit puterii dreptului la esență, proprietarul își poate transforma lucrul, schimba esența acestuia, îl poate da altuia pentru recompensă și gratuit, îl poate folosi în conformitate cu scopul său și contrar acestuia.

Secțiunea 139 III. Dreptul de folosință constă în faptul că proprietarul unui lucru îl poate folosi ca mijloc în scopuri proprii și se bucură de toate calitățile, cu

* Reglementări militare art [ikul] 187. Pedeapsa cu moartea este definită pentru furtul de persoane. Pe aceeași bază, robia este interzisă prin multe decrete.

bunurile şi roadele lucrurilor după voia lor. Prin urmare, el poate lăsa și lucrul fără a fi folosit sau permite altora să-l folosească.

§ 140. Pe dreptul de folosință se întemeiază dreptul posesorului de a adăuga la un lucru, sub numele căruia se înțelege în general orice atașare a unui lucru la proprietatea noastră. Se întâmplă în trei moduri: 1) când din proprietatea noastră provine un alt lucru, constituind o ființă specială, care se numește rodire; 2) când un lucru primește fie calități noi, fie puterile sale anterioare ajung la o perfecțiune mai mare, ceea ce se numește îmbunătățire; 3) când, din cauze exterioare, la proprietatea noastră se adaugă un alt lucru și formează cu ea un întreg, care se numește creștere în sens restrâns. Ceea ce se adaugă proprietății prin intermediul acestor metode de creștere se numește lucru câștigat, iar proprietatea însăși, la care se adaugă ceva, se numește lucru principal,

§ 141. Creşterea în sens restrâns vine fie din acţiunea naturii, fie din munca şi arta omului, fie în ambele moduri. Primul se numește natural, al doilea este artificial, iar al treilea este mixt. Ceea ce se adaugă unui lucru prin adăugare artificială și mixtă este fie materie, fie formă, în acest din urmă caz adăugarea se numește transformare.

§ 142. Dacă materia adăugată proprietății este un lucru fără proprietar, atunci ea aparține proprietarului bunului principal. Cine își însușește acesta va folosi proprietatea altcuiva ca mijloc de a obține profit împotriva voinței proprietarului. Dar dacă lucrul care a ajuns este proprietatea altuia, atunci aparține proprietarului anterior. Dar, în același timp, trebuie să distingem dacă combinația de lucruri s-a întâmplat din întâmplare sau din intenția unuia dintre proprietari; în primul caz, fiecare își poate separa proprietatea de a altcuiva. Cheltuielile pe care le implică despărțirea revin ambilor proprietari, dar prejudiciul rezultat din unire este suportat de proprietarul lucrului păgubit, deoarece întâmplarea prejudiciază proprietarul lucrului. În al doilea caz, prejudiciul și costurile,

cele care vin din unirea si despartirea lucrurilor, vinovatul unirii acestor ursi, caci nimeni nu este lipsit de dreptul sau prin intentia sau greseala altuia.

§ 143. Când un lucru care a ajuns este în formă, atunci trebuie să se distingă dacă lucrul poate fi readus la forma sa anterioară sau nu. În primul caz, posesorul poate cere ca schimbătorul să-și readucă proprietatea la forma anterioară sau să-l recompenseze pentru distrugerea ei; el are drepturi egale asupra acesteia și în al doilea caz, când forma anterioară a obiectului se pierde iremediabil. A afirma că posesorul, dacă este imposibil să se separe forma de lucrul său, trebuie să răsplătească traductorul pentru aceasta, înseamnă a dovedi că o persoană are dreptul de a da cu forța un lucru altuia și de a cere despăgubiri pentru acesta, § 127.

§ 144. Când dreptul de posesie, dreptul de fond și dreptul de folosință aparțin unei singure persoane, atunci dreptul de proprietate se numește perfect; atunci când aparțin unor persoane diferite, atunci dreptul de proprietate se numește imperfect. Dacă proprietarul unui lucru s-a limitat în posesia sau folosirea acestuia prin anumite condiții, atunci dreptul de proprietate se numește limitat. Prin posesia unică sau consimțământul voluntar, mulți oameni pot avea împreună proprietatea perfectă asupra unui lucru, atunci proprietatea se numește proprietate comună, în care drepturile unui partener sunt limitate de drepturile altora.

§ 145. Dreptului posesorului îi corespunde obligația generală a altor persoane de a nu-l împiedica în folosirea legală a bunurilor sale. Dacă, cu bună știință, dar întâmplător, proprietatea altcuiva a intrat în puterea noastră, atunci, deși legea nu ne prescrie să contribuim în mod pozitiv la restituirea acesteia, ea ne poruncește totuși să ne abținem de la orice utilizare a proprietății altcuiva. Prin urmare, nu ar trebui să ascundem lucruri care aparțin altuia și, cu atât mai mult, să rezistam cererii de extrădare a acestora.

§ 146. Deci, cine deține lucrurile altcuiva împotriva voinței proprietarului său legal, acela este proprietar ilegal și se numește fie lipsit de scrupule, fie bună-credință

orice proprietar, în funcție de faptul că știe sau nu de ilegalitatea posesiei sale.

§ 147. Proprietarul fără scrupule este încălcator al dreptului, de aceea este obligat: a) să restituie lucrul cât mai curând posibil pentru a opri încălcarea dreptului prin refacerea acestuia; b) să restituie orice beneficiu primit din lucru, pentru că altfel deținerea ilegală a unui lucru altcuiva ar fi o modalitate de dobândire; dacă

posesorul fără scrupule a primit de pe urma lucrului un beneficiu mai mic decât a putut primi posesorul legal în împrejurările sale, atunci urmează de drept și despăgubirea pentru acest prejudiciu, deoarece s-a produs din voința proprietarului fără scrupule; c) pentru orice prejudiciu arbitrar pentru recompensarea proprietarului de drept, în caz contrar, fără a primi o despăgubire integrală, proprietarul de drept ar rămâne jignit. Pentru paguba cea mai accidentală, proprietarul de drept are dreptul de a cere satisfacție, dacă aceasta nu s-a putut produce atunci când lucrul era în puterea sa, deoarece este o consecință a posesiei ilegale.

§ 148. Cine a luat în stăpânire lucrul altcuiva, crezând că este fără stăpân, a dobândit un drept de proprietate imaginar asupra acestuia, care se consideră egal cu cel adevărat, până la dezvăluirea erorii proprietarului. Prin urmare, un posesor simplu sau conștiincios are aceleași drepturi asupra unui lucru care aparțin unuia legitim. Dar când i se va afla amăgirea, va avea următoarele funcţii: a) este obligat să restituie lucrul proprietarului de drept, iar în caz de întârziere şi întârziere devine necinstit; b) să restituie beneficiul dobândit din lucru, deoarece a primit opiu din eroare, ceea ce nu poate fi o modalitate legală de dobândire. Dar el nu este responsabil pentru prejudiciul care s-a întâmplat lucrului din cauza neglijenței sale sau din întâmplare, pentru că, în primul rând, a deținut lucrul ca al său, iar în al doilea rând, fiecare caz dăunează proprietarului lucrului, și nu celui care o deține din întâmplare.

§ 149. Cu toate acestea, proprietarul de drept nu poate revendica decât pe propria sa. Dacă un proprietar de bună credință sau necinstit a folosit necesarul

costuri pentru întreținerea și folosirea corespunzătoare a lucrului, atunci proprietarul de drept nu poate pretinde decât beneficiul primit din lucru, ca prin restituirea costurilor folosite pentru acesta. Ceea ce un proprietar conștiincios sau lipsit de scrupule a atașat unui lucru pentru decorare, îl poate lua fără a-i afecta esența. Dacă lucrurile anexate nu pot fi separate pentru a decora bunurile altcuiva, atunci ele rămân în favoarea proprietarului, care nu este obligat să plătească pentru ele, § 144, deoarece o persoană este obligată să facă ceva pentru alții fie prin testament, fie prin ilegalitate. acțiune. Dar atașarea unui ornament de un lucru nu a depins în acest caz de voința proprietarului, iar pierderea accidentală a acestuia nu este o acțiune ilegală din partea acestuia. În consecință, obligația de remunerare nu îi revine sub nicio formă.

§<150. Deci, orice folosire a unui lucru împotriva voinței proprietarului este o încălcare a libertății acestuia. Nu valoarea prejudiciului cauzat unui lucru, ci constrângerea libertății proprietarului constituie conceptul de infracțiune. Prin urmare, dreptul de folosință inofensivă a bunurilor altcuiva, ca fiind contrar libertății proprietarului, nu poate fi admis. Cei care o acceptă, nu pe legile universale ale libertăţii, ci pe observaţii practice

accidentale, se bazează, după regulile pe care le trag din experienţă, nu pot servi drept legi constante şi universale ale libertăţii.

§ 151. La fel, nu poate fi admis și dreptul de necesitate, care, asemănător concepțiilor apărătorilor săi, constă în dreptul de a folosi bunurile altcuiva în caz de nevoie, pentru că a folosi lucrul altcuiva împotriva voinței proprietarului. este a încălca dreptul. În consecință, dreptul de necesitate este dreptul de a încălca dreptul altor persoane, ceea ce se contrazice.

Notă. În funcție de nevoie și de lege, schimbarea are loc - asta nu înseamnă că nevoia transformă o acțiune ilegală într-una legală, dar această nevoie face uneori o persoană să încalce legea.

§ 152. Dreptul de proprietate încetează în diferite moduri, dintre care unele sunt independente de testament

proprietar, în timp ce alții sunt dependenți. Primele includ: a) distrugerea lucrurilor; b) pierderea acestuia; c) decesul titularului însuși; celui de-al doilea aparțin: a) părăsirea lucrului și b) contractul.

§ 153. Când un lucru este distrus, încetează și dreptul proprietarului asupra acestuia, căci un drept material dispare atunci când devine independent de voința proprietarului. Prin urmare, proprietarul bunului comun, dacă acesta a pierit accidental, nu poate cere satisfacție de la complicii săi. În mod similar, atunci când un drept material a fost distrus, titularul acestuia nu poate pretinde de la alții îndeplinirea obligației care îi corespunde. Dar dacă distrugerea lucrului s-a petrecut la voința altei persoane, atunci proprietarul, deși lipsit de materie, nu este lipsit de drept, deoarece poate cere satisfacție pentru pierdere.

§ 154. Pierderea dreptului de proprietate încetează: 1) când lucrul are un aspect firesc; 2) când semnele care amintesc de deținerea exclusivă a opiului sunt eliminate, deoarece în ambele cazuri este distrusă obligația celorlalți de a se abține de la folosirea acestuia. Așa cum lucrurile artificiale poartă semnele muncii umane, pierderea lor nu îl privează pe proprietar de dreptul de proprietate. În consecință, descoperirea lucrurilor artificiale nu poate servi ca mijloc de achiziție.

§ 155. Moartea proprietarului pune capăt tuturor legăturilor sale cu lumea materială și relațiilor cu ceilalți oameni. Lucrurile rămase după el devin fără stăpân și, prin urmare, oricine poate intra în posesia lor. Din aceasta rezultă clar că o moștenire fără testament, [i.e. e.] prin apropiere de rudenie, nici în virtutea unui testament, [i.e. e.] prin voinţa proprietarului decedat, nu poate fi admisă pe principiile dreptului natural.

Notă. De asemenea, legile pozitive nu recunosc moștenitorii drept proprietari necesari ai bunurilor defunctului, deoarece aceștia pot

refuza moștenirea, adică au dreptul de a nu dobândi proprietate în lucruri cauzate de moartea fără proprietar a proprietarului. Această situație este ciudată pentru cei care

Sunt obișnuiți să vadă lucrurile în singura ordine cunoscută de ei și nu sunt capabili să distingă pozițiile juridice de cele morale și legile pozitive de principiile rațiunii.

§ 156. Dreptul de proprietate trece de la o persoană la alta numai prin contract sau de comun acord. Dar o moștenire fără testament nu este un contract, moartea proprietarului nu este un semn de consimțământ la primirea lucrurilor sale către cineva din proprietate. Rudenia strânsă nu poate servi drept pretext legitim pentru moștenire, căci din cauza rudeniei o persoană nu poate fi considerată proprietarul bunurilor altuia.

Notă. Cele mai pozitive legi nu confundă drepturile de proprietate din cauza apropierii de rudenie. Tatăl nu poate considera averea copiilor ca fiind a lui, iar copiii - a tatălui. De asemenea, patrimoniul soților diferă.

§ 157. Dispunerea proprietarului proprietății sale în caz de deces se numește testament, [întrucât] obiectul acestei acțiuni este transferul de drepturi, nici ea nu poate fi admisă în dreptul natural, deoarece: 1) oricine poate dispune de drepturile și îndatoririle sale numai în timpul vieții, dar testatorul face ordin pentru primirea acestora după moartea sa. În consecință, el își aroga un astfel de drept, pe care îl pierde prin moarte; 2) o singură dorință de a transfera dreptul sau îndatorirea nu este suficientă pentru a le înstrăina; aceasta necesită acordul destinatarului, care nu este în testament. Acceptarea unei promisiuni după moartea testatorului este, de asemenea, invalidă, deoarece proprietarul decesului pierde dreptul de a-și transmite proprietatea, iar orice înstrăinare necesită promisiunea acesteia; 3) Încălcarea testamentului nu încalcă libertatea exterioară a testatorului, deoarece acesta nu mai există în lumea materială, și de aceea nu i se pricinuiește nicio ofensă atunci când altcineva transformă lucrurile lăsate de el în favoarea moștenitorului în ale sale. proprietate proprie.

Notă. Ordinea și utilitatea publică i-au determinat pe legiuitori să declare moștenire prin testament

nii şi fără testament prin mijloace legale de dobândire. Fără această instituție, moartea oamenilor bogați poate fi un semn de tâlhărie, iar însăși acumularea de avere și dispunerea prudentă a acesteia depind foarte mult de încrederea proprietarului că după moarte proprietatea sa va merge celui pe care îl numește și care i-a fost favorabil în viață.

§ 158. Când proprietarul încetează să aibă voința de a deține un lucru, atunci încetează dreptul de proprietate asupra acestuia, ceea ce se

numește abandon. Cine își însușește un astfel de lucru sau îl folosește, nu acționează împotriva voinței fostului proprietar și nu încalcă libertatea nimănui, căci lucrul, prin abandon, a devenit fără proprietar. Dar semnele abandonării lucrurilor trebuie să fie clare și neîndoielnice. Oricine, pe baza unor semne care nu exprimă suficient abandonul unui lucru, îl folosește sau ia în stăpânire împotriva voinței proprietarului, este contravenient al dreptului.

§ 159. Prescripţia este încetarea unui drept prin folosirea pe termen lung şi permanentă a acestuia. Prescripția se mai numește și dobândirea dreptului altuia prin folosire pe termen lung și permanentă. Primul poate fi numit privare, iar al doilea - prescripție achizitivă.

§ 160. Potrivit principiilor dreptului natural, o privare de prescripție nu poate fi admisă, căci o persoană încetează să mai fie proprietarul unui lucru numai atunci când încetează să aibă voința de a-l stăpâni sau este de acord să-l cedeze altuia. Dar nedeținerea și folosirea pe termen lung a unui lucru nu sunt semne ale părăsirii lui, deoarece proprietarul, prin dreptul de proprietate, poate lăsa un lucru fără nicio ordine despre el și să nu beneficieze de el, § 140, totuși, el nu este lipsit de drept prin aceasta, căci cine are dreptul la ceva fie să dispună, nu poate dispune, cine are dreptul să folosească ceva, să nu se folosească de el, prin urmare, în ambele cazuri acționează potrivit legii. ; si deci, daca proprietarul, prin neposedarea si folosirea pe termen lung a lucrurilor, ar fi fost lipsit de dreptul sau, atunci ar fi lipsit pentru ca actioneaza conform dreptului, care se contrazice.

§ 161. Dacă posesorul este lipsit de un lucru prin nedeținerea pe termen lung și consumul de alcool, atunci nimeni nu poate dobândi și proprietatea altcuiva prin deținerea și folosirea pe termen lung a acestuia, căci este posibil să se ia în stăpânire în mod arbitrar. numai a unui lucru fără stăpân, dar dacă cineva nu dispune, nu deține și nu folosește lucrul său, atunci nu devine fără proprietar prin asta. În consecință, prescripția achizitivă nu poate fi admisă.

§ 162. Neposedarea pe termen lung nu poate fi un semn al lipsei de stăpânire a unui lucru decât atunci când ea, prin durata lui, dovedește fără îndoială că proprietarul nu mai este în viață. În acest caz, proprietatea asupra unui lucru poate fi dobândită nu din cauza prescripției, ci din cauza lipsei de proprietate asupra lucrului și nu prin posesia pe termen lung a acestuia, ci prin luarea în posesie.

§ 163 Proprietatea încetează prin contract atunci când posesorul, de bună înțelegere, cedează altuia dreptul asupra proprietății sale. Legile pe care se bazează un astfel de transfer fac obiectul capitolului următor.

capul si

Despre contracte in general

§ 164. Dreptul asupra lucrurilor fără proprietar pe care o persoană le dobândește în mod spontan și poate dispune de ele independent de voința altora, dar dreptul asupra lucrurilor care aparțin altor persoane, precum și asupra acțiunilor și serviciilor acestora, nu poate fi dobândit decât cu acordul acestora. , pentru că o reclamație spontană din partea unei alte persoane sau livrarea oricărui lucru reprezintă o încălcare a dreptului altcuiva. Deci, pentru ca noi să cerem în mod legitim ca alte persoane să acționeze în scopurile noastre sau să le limităm libertatea legală în favoarea noastră, este necesar acordul lor. Declararea voinței de a face ceva pentru altul se numește promisiune. Consimțământul de a accepta un articol sau un drept promis se numește acceptare. Promisiunea acceptată se numește contract.

§ 165. Cine își oferă altuia dreptul său se numește promițător, iar cel care își exprimă voința de a accepta dreptul oferit se numește solicitant, căci primește dreptul de a cere ca promitentul să îndeplinească obligația asumată de bunăvoie . Unitatea dintre voința promițătorului și a celui care cere se numește consimțământ.

§ 166. O promisiune din partea promitentului oferă reclamantului posibilitatea de a dobândi un drept, căci cine renunță la dreptul său nu se poate considera ofensat atunci când altul ia în posesia dreptului său. Solicitantul, prin acceptarea unei promisiuni, anunță accesarea la drepturile sale a dreptului ce i-a fost cedat și prin aceasta devine titular al acesteia. După ce a avut loc acceptarea, nimeni nu poate revendica dreptul dobândit de către reclamant, iar promitentul însuși nu-l mai poate reține în puterea sa, altfel ar dori să folosească dreptul altcuiva.

§ 167. Întrucât dreptul de a fi cedat este combinat cu drepturile reclamantului numai atunci când este acceptat, promitentul poate să-și păstreze dreptul sau să-l transfere altcuiva până la acceptarea promisiunii. Solicitantul, sau persoana căreia i s-a oferit cesiunea dreptului, nu se poate considera ofensat, căci cine nu și-a declarat voința de a deține lucrul nu se poate considera proprietar al bunului, prin urmare, folosirea lucrului de către alții. oamenii nu pot fi considerați o insultă față de el însuși. , § 128 și 129.

§ 168. Prin contract, reclamantul devine proprietarul legal al lucrului și, prin urmare, dobândește [cu acesta] dreptul de constrângere, prin care poate cere ca alte persoane să nu-l împiedice să dețină și să dispună de acest lucru. . Din același motiv, el are puterea de a-l obliga pe promitentul să livreze lucrul transferat sau să execute acțiunea promisă. De aici rezultă următoarele prevederi: fiecare trebuie să-și țină acordurile sau să-și țină cuvântul, oricine poate fi obligat pe drept să îndeplinească acordul în caz de refuz.

§ 169. Contractul se rupe: 1) când promisiunea nu este îndeplinită; 2) când nu este executată prin forța contractului,

dar contrar acesteia; 3) când promitentul îl împiedică pe reclamant să folosească dreptul cedat sau îngreunează folosirea acestuia în mod ilegal.

§ 170. Însă contractul servește ca mod de transmitere a drepturilor și oferă reclamantului dreptul de constrângere atunci când acesta este valabil. Conditiile necesare, fara de care orice contract este nul, sunt urmatoarele: I. Consimtamantul liber. II. Capacitatea de a înstrăina dreptul transferabil. III. Capacitate fizică și morală de a îndeplini contractul.

§ 171. Consimțământul liber presupune: 1) ca părțile contractante să fie în deplină uz de rațiune la momentul încheierii contractului; 2) că au același concept de obiect al contractului și doresc să-l încheie reciproc; 3) astfel încât să-și poată exprima clar voința unul față de celălalt.

§ 172. I. Folosirea deplină a rațiunii este necesară pentru libertatea consimțământului, deoarece numai într-o astfel de stare o persoană poate înțelege clar lucrurile și, în mod asemănător conceptelor acestora, își poate direcționa dorințele. O concepție falsă a lucrurilor face o persoană să dorească ceea ce este contrar raționamentului sănătos. Prin urmare, oamenii aflați într-o stare de nebunie, nebunie, furie, prostie extremă, copilărie și beție, extinzându-se până la inconștiență, nu își pot imagina clar acțiunile și scopurile acestora. Consimțământul, care nu poate fi prudent, este neglijabil; cine promite ceea ce el însuși nu înțelege nu promite nimic. Prin urmare, oricine încheie un acord cu o persoană într-un astfel de stat nu primește dreptul.

§ 173. Oricine însă, în deplina folosire a rațiunii, încheie un contract, deși fără o reflecție și un studiu suficient, nu poate refuza să-l îndeplinească, căci fiecare dintre părțile la contract a avut ocazia să ia în considerare matur angajamentul. Dacă un astfel de acord este considerat nevalid, atunci ar urma ca una dintre părțile contractante să fie lipsită de dreptul său din cauza imprudenței celeilalte, ceea ce este complet contradictoriu.

§ 174. Unitatea conceptului de obiect al contractului este cerută pentru liberul acord, deoarece fără ea nu poate exista unitate de voință. Când părțile contractante au idei diferite despre obiectul contractului, atunci una este de acord să cedeze celeilalte ceea ce aceasta nu vrea să accepte, una este de acord să accepte ceea ce cealaltă nu este de acord să transfere. În consecință, în niciunul dintre cazuri nu există înțelegere reciprocă, și deci nu există contract, deoarece proprietatea este dobândită și înstrăinată doar prin voința dobânditorului și proprietarului. De exemplu, Igor promite că îi va vinde lui Roslav o cutie de tabat și înseamnă prin aceasta una de argint, dar Roslav crede că i se vinde o cutie de aur. Aici nu există un acord din nicio parte, pentru că Igor vrea să vândă ceea ce Roslav nu vrea să cumpere, iar Roslav vrea să cumpere ceea ce Igor nu vrea să vândă.

§ 175. Când cineva încheie un contract fără să-i înțeleagă subiectul sau conținutul, atunci consimțământul său nu este adevărat, ci doar imaginar, prin urmare, contractul întemeiat pe acesta este invalid. Consimțământul imaginar provine parțial din amăgire și ignoranță și parțial din înșelăciune.

§ 176. Ignoranţa şi eroarea se pot referi fie la obiectul însuşi al contractului, fie la motive, fie la împrejurări străine care au fost la încheierea acestuia. Când ignoranța se referă la însuși obiectul contractului și este de așa natură încât una dintre părțile contractante încheie un contract deloc despre ceea ce înțelege cealaltă, atunci contractul este nul, căci atunci nu există un acord adevărat, § 175.

• Această concepție greșită se numește esențială și constă în: 1) o concepție greșită despre subiectul în sine, calitățile sale esențiale sau precis cerute de contract; 2) în eroare cu privire la persoana căreia i se transferă dreptul conform contractului; 3) în eroare cu privire la executarea contractului, când una dintre părți contractante nu înțelege modul de executare pe care îl înțelege cealaltă.

Articolul 177 Dacă eroarea se referă la motivele pentru care una dintre părțile contractante

Dacă se încheie un acord, atunci forța acordului nu este distrusă prin aceasta, căci, în primul rând, nimeni nu este obligat să cunoască motivele sau gândurile interne ale altuia, § 172, prin urmare, el nu este responsabil pentru ignorarea lor; în al doilea rând, contractul cere unitate de voință cu privire la subiect, și nu motivele care determină încheierea unui contract despre acesta.

§ 178. Dacă eroarea se referă la calitățile contingente ale obiectului și împrejurărilor contractului, atunci forța acestuia din urmă nu este distrusă, căci există acord în obiectul contractului.

§ 179. Înşelăciunea este comunicarea deliberată a unor idei false despre ceva către o altă persoană, în scopul de a-i face rău. Frauda se referă, de asemenea, fie la obiectul însuși al contractului, fie la motivele încheierii acestuia. O înţelegere încheiată pe baza unei înşelăciuni în materie este invalidă, căci înşelătorul fie vrea să renunţe la ceea ce promite, fie vrea să primească lucrul greşit, pe care, aparent, îl cere; în ambele cazuri nu există un adevărat consimțământ din partea persoanei înșelate și, prin urmare, nu există contract, § 175. Dacă contractul este încheiat din cauza înșelăciunii din motive de motivație, atunci rămâne valabil, deoarece nimeni nu este obligat să cunoască motivele pentru care celelalte acte, § 178 Obiectul contractului nu se schimbă prin aceasta și, prin urmare, există unitatea conceptului acestuia.

§ 180. Voinţa altor oameni ne poate fi cunoscută numai prin semne. Întrucât pentru validitatea unui contract este necesar un adevărat

acord, voința reciprocă a părților contractante trebuie exprimată în așa fel încât să poată fi înțeleasă clar. Consimțământul, neexprimat prin semne, ci subînțeles, se numește prezumtiv, dar întrucât consimțământul efectiv al prezumtivului nu poate fi luat în considerare, nu servește ca bază a contractului.

§ 181. Consimțământul poate fi declarat: 1) prin semne pozitive, care, după obiceiul general acceptat, sunt folosite pentru a anunța gânduri, iar atunci exprimarea consimțământului se numește explicită; 2) în mod similar, consimțământul poate fi declarat acțiuni negative, prin care se poate afla în mod sigur 9*

vointa altuia, acest mod de exprimare a consimtamantului se numeste tacit. Aceasta este baza pentru împărțirea contractelor în explicite și tacite.

Secțiunea 182 II. Numai acele drepturi pe care o persoană le poate transfera fără a-i încălca natura pot fi înstrăinate din punct de vedere juridic. Prin urmare, dreptul persoanei și toate drepturile originare care decurg din aceasta nu pot face obiectul unui contract, iar această imposibilitate se extinde atât asupra promitentului, cât și asupra reclamantului. Primul nu poate transfera altuia drepturile inițiale, în primul rând, pentru că, făcând astfel, s-ar umili până la lucruri lipsite de sens, prin urmare, ar acționa împotriva legilor rațiunii și, prin urmare, contractul său ar fi invalid, § 187; în al doilea rând, pentru că a înstrăina un drept înseamnă a renunța complet la folosirea lui, dar nu se poate refuza folosirea drepturilor originare, căci este imposibil să le despărțim de ființa umană, § 119. În același mod, solicitantul nu se poate însuși. drepturile originare ale altuia, căci atunci promitentul ar deveni mijlocul său, sau un lucru simplu, care este contrar principiului principal al dreptului.

Notă. Prin urmare, servilismul, ca aservire arbitrară, a fost abolit pe drept prin decretele din 1775, 1781, 1783-1785, 17885.

Secțiunea 183 III. Imposibil din punct de vedere fizic este ceea ce nu poate fi împlinit deloc de forțele umane sau, în special, de forțele promițătorului. Ceea ce este fizic imposibil nu depinde de voința omului. Prin urmare, cine promite că va îndeplini imposibilul într-un contract nu promite nimic. La fel, cine acceptă să accepte imposibilul nu acceptă nimic. Prin urmare, un contract pentru ceva imposibil nu produce nici o obligație, nici un drept.

§ 184. Imposibilitatea este cunoscută fie în momentul încheierii contractului, fie după încheierea acestuia. În primul caz, contractul este nul, în al doilea, obligația de a-l îndeplini este distrusă la descoperirea imposibilității, și revine la încetarea acesteia. Dacă promitentul a ascuns reclamantului imposibilitatea executării, atunci acesta este obligat să plătească

să-l pedepsească pentru că nu și-a împlinit făgăduința, căci a acționat ca un înșelător. Când a putut cunoaște sau prevede imposibilitatea

îndeplinirii, el este obligat la remunerație ca promitent imprudent, căci solicitantul nu este lipsit de dreptul său din vina promitentului.

§ 185. Prin urmare, el este obligat să răsplătească: a) care, din cauza trufiei sau frivolității, promite mai mult decât poate împlini; b) care promite serviciile altuia și nu-l poate convinge să le îndeplinească; c) care în mod arbitrar își face imposibilă îndeplinirea serviciului promis; d) la fel, cei care îi linguşesc pe alţii să promită imposibilul. Dar dacă consecința dovedește că îndeplinirea promisiunii este posibilă, doar că pare mai dificilă decât părea la momentul încheierii contractului, atunci promitentul trebuie să o facă, căci raționamentul matur stă în puterea părților contractante. .

§ 186. Imposibil moral în drept este ceea ce este contrar drepturilor altor persoane. Prin urmare, este valabil doar acel contract din care nu rezultă încălcarea drepturilor altora. Legile rațiunii nu pot intra în conflict, dar dacă un contract contrar legii ar fi valabil, atunci o persoană ar trebui să-l îndeplinească și să nu-l îndeplinească: primul trebuie făcut pentru a îndeplini obligațiile care decurg din contract, iar al doilea - pentru că nu încalcă drepturile altora. De aici rezultă că un acord privind transferul drepturilor altor persoane fără acordul proprietarilor lor este invalid, de exemplu: Cine a vândut un lucru unuia nu îl poate vinde altuia; iar daca a facut-o cu adevarat, atunci contractul sau secundar este nul si lucrul trebuie sa ramana in posesia fostului cumparator.

§ 187. Dar o înţelegere contrară oficiilor imperfecte rămâne valabilă, deoarece: a) din înţelegere ia naştere o slujbă perfectă, care, în caz de rezistenţă cu una imperfectă, îl precede; b) avem o poziție imperfectă de a contribui la moralitatea altora, în consecință,

dreptul de a cere îndeplinirea funcției care decurge din contract; c) nu suntem obligați prin legile legii să știm dacă cineva acționează în conformitate cu legile conștiinței în orice acțiune sau contrar acesteia, deoarece este imposibil să se determine acest lucru la o altă persoană, ci doar o persoană însuși poate ști dacă el acționează în conformitate cu legile morale sau contrar acesteia, § 80; d) de asemenea, nu suntem obligați să cunoaștem motivele pentru care cineva încheie un contract cu noi, § 178.

§ 188 Un contract încheiat sub constrângere sau teamă este, de asemenea, nul. Dar, în același timp, trebuie să distingem dacă constrângerea este folosită în mod corect sau contrar acesteia, pentru că frica în sine nu distruge consimțământul: persoana constrânsă alege unul dintre cele două rele, adică fie amenințat, fie izvorât din contract, în funcție de locul unde se desfășoară alegerile, acolo arbitrariul nu este distrus. Prin urmare, constrângerea face atunci contractul nul și neavenit atunci când este folosit pe nedrept împotriva persoanei contractante, căci nimeni nu poate obține drepturi prin actul său nedrept, § 121.

§ 189. Prin urmare, constrângerea trebuie judecată după următoarele reguli:

A. Constrângerea folosită pentru a proteja dreptul încălcat sau a-l restabili este justă, deoarece oricine are dreptul poate folosi mijloacele pentru a-l proteja, § 34. Prin urmare, contractul încheiat cu ajutorul unei asemenea constrângeri este valabil.

b. Constrângerea, care nu este aplicată pe drept, distruge forța contractului, a provoca frică altuia în mod nevinovat este o insultă, iar a cere executarea unui contract, din cauza fricii deținutului, este o continuare a insultei. Prin urmare, un solicitant nedrept nu numai că nu poate forța pe promițător să-și îndeplinească, dar trebuie și să răsplătească provocarea de frică ca o insultă.

c. Atunci când teama este cauzată de un străin care nu a participat la contract sau de un incident natural, atunci contractul rămâne valabil,

căci nimeni nu este obligat să cunoască motivele care îl determină pe altul să încheie un contract, § 177.

Notă. Prin urmare, vânzarea unei case în timpul asediului unui oraș, cesiunea de bunuri în caz de pericol de naufragiu, rămân valabile, chiar dacă dezastrele care veneau asupra proprietarilor acestor lucruri nu erau îndeplinite.

§ 190. Explicarea atributelor esenţiale ale contractelor arată împreună dificultatea adaptării lor în cazuri particulare. De o dificultate deosebită este judecarea cu privire la valabilitatea contractelor încheiate pentru viitor, al căror subiect este prestarea de servicii eterogene și continue. Deși obiectele contractelor în general nu pot fi predeterminate, ci pentru soluționarea cazurilor particulare întâlnite la încheierea și executarea contractelor, următoarele reguli generale sunt recunoscute din rațiune ca fiind valabile: I. Orice contract trebuie executat. II. Performanța trebuie să urmeze fie în modul specificat în contract, fie în mod rezonabil prevăzut. Prin urmare, picto-ul părților contractante nu poate da în mod arbitrar sens cuvintelor contractului.

§ 191. I. Fiecare persoană încheie un contract în mod arbitrar și promite o acțiune în funcție de voința sa, de aceea oficiul îndeplinirii contractului este perfect. Dar din moment ce satisfacerea acesteia mai târziu poate deveni imposibilă, nu se poate spune că a fost absolut necesar. Prin urmare, la fiecare contract, este necesar să se facă distincția între condiții și restricții pentru a judeca valabilitatea și invaliditatea acestuia.

§ 192. O condiție în sens larg este o împrejurare necunoscută de care depinde valabilitatea unui contract. Într-un sens restrâns, o condiție este o apariție viitoare. O limitare este o condiție care definește

domeniul de aplicare al unui drept sau al unei obligații care decurge dintr-un contract.

§ 193. După calitatea influenţei asupra validităţii contractului, condiţiile se împart în esenţiale şi accidentale. Inexistența celui dintâi schimbă esența contractului,

iar absența acestuia din urmă nu produce aceste modificări; prin urmare, primele sunt de obicei implicate într-un contract și nu necesită o explicație explicită, în timp ce cele din urmă, ca arbitrare, trebuie neapărat exprimate.

§ 194. Condiţiile generale implicite sunt cuprinse: a) în conceptul de limitare a forţei umane; b) în conceptul de drept; c) în conceptul de obiect al contractului propriu-zis. În primul rând, oficiul de îndeplinire a unui contract este considerat complet numai atunci când obiectul contractului nu depășește puterea umană în general sau puterea promițătorului în special, pentru că o persoană nu poate promite decât ceea ce se află în libertatea sa, § 184-185. În a doua privință, oficiul de îndeplinire a contractului rămâne indispensabil numai atunci când nu are ca rezultat o încălcare a altor oficii săvârșite, deoarece mintea nu își poate imagina biroul să încalce drepturile altor persoane, § 187. scopurile sale; cine dorește să atingă scopul, este de acord cu utilizarea mijloacelor pentru a-l atinge angajații; cine dorește să îndeplinească funcția pe care a acceptat-o nu dorește să acționeze împotriva acesteia.

§ 195. Condițiile întâmplătoare sunt afirmative și negative, urgente și temporare. Condiția se numește afirmativă atunci când valabilitatea contractului depinde de evenimentul împrejurării pretinse, dar când contractul își capătă forța din neevenirea condiției, atunci condiția se numește negativă. Condiția urgentă amână dobândirea dreptului în forță a contractului, în timp ce condiția temporară distruge dreptul primit prin contract, de exemplu: Îți fac cadou dacă înveți bine; Te voi sprijini atâta timp cât vei rămâne la școală.

§ 196. Atât condițiile afirmative, cât și cele negative au aceeași forță în raționamentul contractului, deși sunt îndeplinite în moduri diferite. În cazul unei condiții afirmative, niciuna dintre părțile contractante nu poate refuza acest cuvânt, de asemenea, dacă împrejurarea, forța contractului uni

ceva ce nu a urmat, atunci contractul ramane valabil.

§ 197. Oricine încheie un contract pe termen determinat nu dobândește decât dreptul de a cere ca promitentul să nu se amestece în evenimentul speranței sale. Cand conditia este indeplinita, el are dreptul de a obliga pe promitentul sa indeplineasca obligatia in urma contractului.

Dar evenimentul condiției trebuie să urmeze în modul stabilit în contractul propriu-zis, sau implicit implicit, în caz contrar contractul rămâne nul, așa cum se întâmplă chiar și atunci când condiția nu este îndeplinită. Așadar, un acord încheiat în condiție afirmativă, urgentă, dar imposibilă, este invalid de la bun început. Dacă condiția este negativ imposibilă, atunci contractul ar trebui considerat necondiționat, de exemplu: Dacă cercul nu devine un pătrat, atunci vă voi oferi o sută de ruble.

§ 198. Când contractul conține o condiție temporară, atunci dreptul aparține reclamantului până la producerea evenimentului așteptat, dar nu încetează dacă evenimentul nu s-a produs în modul stabilit în contract, sau nu în modul asta se presupune de obicei, § 197. Prin urmare, dacă promitentul a apropiat în mod arbitrar evenimentul stabilit, dreptul reclamantului nu încetează prin aceasta. La fel, acesta din urmă își pierde dreptul atunci când, din intenție, amână un eveniment care, conform contractului, ar trebui să se întâmple întâmplător.

§ 199. Contractul încetează: 1) când sunt îndeplinite următoarele obligaţii; 2) când nu pot fi îndeplinite. În primul caz, contractul se reziliază prin voința părților contractante, iar în al doilea, prin forța unor împrejurări externe.

§ 200. Modalităţile arbitrare prin care se reziliază un contract sunt: I. Executarea contractului în sensul exact când părţile contractante au îndeplinit ceea ce s-au angajat reciproc.

II. Plata sau livrarea unui alt lucru sau serviciu în loc de ceea ce a fost promis. Aceasta include și compensarea atunci când părțile contractante eliberează çe6n de poziții reciproce care decurg din timp.

contracte. III. Perfidia, care, fiind săvârșită pe de o parte, o eliberează pe cealaltă de obligația care decurge din contract. IV. Un nou tratat prin care se distruge forța fostului tratat. V. Evenimentul și neevenirea condițiilor cuprinse în contract, după cum reiese din regulile de mai sus.

§ 201. Circumstanțele externe care încetează valabilitatea contractului sunt: I. Moartea promitentului sau a reclamantului, § 155. II. Incapacitatea de a îndeplini o promisiune, § 184 și următoarele, de asemenea § 165. III. Schimbarea circumstanțelor, a cărei existență, la încheierea contractului, fie este prevăzută în mod explicit ca o condiție, fie de obicei presupusă.

CAPITOLUL III

Pe tipuri speciale de contracte

§ 202. În fiecare contract, executarea este determinată fie de una, fie de ambele părți. Întrucât în primul caz contractul impune o obligație unei persoane și acordă un drept alteia, acesta se numește unilateral.

În al doilea caz, din contract decurg drepturi și obligații reciproce pentru ambele părți contractante și, prin urmare, contractul se numește bilateral. Într-un contract unilateral, promitentul își cedează dreptul reclamantului fără a primi remunerație pentru acesta, de aceea acest contract se numește gratuit. Dar într-un acord bilateral, o persoană își cedează dreptul alteia, iar cealaltă primește remunerație pentru aceasta, motiv pentru care acest acord se mai numește și plătit.

§ 203. Obiectul contractului poate fi: I. Acţiune, atât pozitivă, cât şi negativă. II. Transferul unui lucru către altul în perfectă proprietate sau pentru utilizare.

§ 204. În contractele cu titlu gratuit, o persoană promite altuia să efectueze o anumită acțiune sau să transfere ceva fără nicio remunerație de la reclamant, motiv pentru care sunt numite și caritabile.

contracte cu bare transversale. Acestea includ: I. Contract de economisire. II. Împrumut. III. Împrumut și IV. Donare.

§ 205. [I] Când cineva se obligă să păstreze fără despăgubire lucrurile altuia, acesta se numește contract de păstrare. Întrucât promitentul este obligat prin acest acord: 1) să îndeplinească acțiunile necesare pentru păstrarea lucrului, atunci omiterea acestora este o încălcare a oficiului perfect, deci, contrar legii. Dar de vreme ce dreptul de a păstra un lucru este doar dreptul de posesie, § 138, atunci deținătorul nu se poate folosi de el, altfel ar încălca dreptul de folosință care aparține proprietarului; 2) este obligat să restituie lucrul la cererea proprietarului, deoarece a dispune de lucru fără voia proprietarului înseamnă încălcarea dreptului acestuia; 3) are dreptul de a obliga pe reclamant să preia lucrul înapoi după expirarea unui termen stabilit de comun acord, deoarece contractul încetează la îndeplinirea obligațiilor care decurg din acesta, § 209; 4) mandatarul nu este răspunzător pentru pierderea sau deteriorarea accidentală a lucrului, dacă aceasta nu a putut fi prevăzută și evitată, deoarece posibilitatea executării este o condiție necesară a oricărui contract, § 195; 5) la fel, nu este obligat să suporte cheltuielile necesare întreținerii lucrului, deoarece obligația de a păstra intact lucrul altcuiva nu poate fi onorată prin obligația de a-și transfera proprietatea altuia.

Secțiunea 206 II. Un împrumut este un contract prin care folosința unui lucru este cedată altuia fără compensație. Persoana împrumutată primește în temeiul prezentului acord următoarele drepturi: a) dreptul de folosință pe un anumit timp și în măsura stabilită; b) să-l păstreze în așa stare încât să se poată obține de la acesta beneficiul obișnuit și convenit, prin urmare, proprietarul lucrului nu îl poate pretinde înapoi înainte de expirarea termenului. Dar cel împrumutat nu are dreptul de a da lucrul în folosință altuia, întrucât acest drept aparține numai proprietarului lucrului, § 140. Pe de altă parte, cel împrumutat este obligat: a) să întrețină lucrul în timpul ei . utilizare; b) să returneze proprietarului același lucru la un moment dat, iar dacă l-ar fi păstrat mai mult timp, ar fi încălcat prin

atunci dreptul proprietarului, dar dacă timpul de utilizare este nedeterminat, atunci proprietarul poate cere în mod arbitrar lucrul înapoi; c) să despăgubească prejudiciul adus lucrului ca urmare a neglijenței sau a utilizării disproporționate a acestuia. Dar deteriorarea sau distrugerea accidentală a unui lucru se transformă în detrimentul proprietarului acestuia, deoarece prin aceasta încetează dreptul de proprietate, care nu se transmite prin împrumut.

Secțiunea 207 III. Un contract se numește împrumut prin care o persoană se obligă să cedeze altuia un lucru care este epuizat din folosință, astfel încât la un moment dat să i se livreze un alt lucru de aceeași calitate și cantitate. Promitentul din acest contract se numește creditor, iar reclamantul este numit împrumutat. Prin acest contract, împrumutatul dobândește proprietatea perfectă asupra lucrului, § 144; prin urmare, pierderea sau deteriorarea accidentală a unui lucru nu îl scutește de obligația de a returna împrumutătorului același lucru în aceeași calitate și cantitate.

Secțiunea 208 IV. O donație este un contract prin care cineva transferă altuia dreptul de proprietate asupra unui lucru în mod gratuit. Prin urmare: a) numai proprietarul de drept poate da un lucru, pentru că cine nu are dreptul, nu-l poate transmite; b) câtă vreme donația nu este acceptată, până atunci donatorul își poate schimba testamentul, § 167, pentru că prin aceea nu i se încalcă dreptul nimănui; c) dar dacă a urmat acceptarea, atunci donatorul poate fi obligat să-și îndeplinească promisiunea, § 166; când donația a urmat în anumite condiții, atunci donatarul primește atunci dreptul perfect la dar numai atunci când condiția este îndeplinită, § 196; daca donatia intervine sub conditia remuneratiei, atunci se refera la contracte de despagubire.

§ 209. Cine încheie un contract de despăgubire cere executarea reciprocă de la celălalt, și trebuie să se presupună că niciuna dintre părțile contractante nu dorește să se jignească, ci fiecare vrea să primească de la cealaltă cel puțin atât cât îi livrează. Deci, într-un contract rambursabil se compară lucrurile cedate. Beneficiul primit dintr-un lucru se numește demnitatea lui. Când demnitatea unui lucru este egală

se compară cu demnitatea altuia, se numește preț.

§ 210. Dreptul de a stabili prețul unui lucru aparține proprietarului său, căci el știe mai bine ce folos sau ce plăcere îi poate oferi un lucru după modul său de prezentare, după înclinația sa, după scopul folosirii și în alte privințe, § 106. În mod similar, el poate determina doar câte lucruri ale altora ar trebui să primească pentru concesionarea propriei sale. Din aceasta rezultă următoarele prevederi:

1) preţul lucrurilor, stabilit de comun acord al părţilor contractante, este echitabil; 2) întrucât ambele părți vor să primească nu mai puțin decât ceea ce își acordă reciproc, atunci lanțul de lucruri și drepturi schimbate de ele este recunoscut ca fiind egal; 3) dar atunci când a urmat consimțământul uneia sau ambelor părți din cauza constrângerii, înșelăciunii sau amăgirii, atunci această egalitate nu are loc; 4) obligația de a efectua, pe de o parte, implică posibilitatea și disponibilitatea pentru îndeplinirea reciprocă, pe de altă parte; 5) proprietatea unui contract rambursabil nu determină cine este primul care îl îndeplinește pe celălalt, dar poate obliga la executarea altuia care și-a îndeplinit promisiunea.

§ 211. Toate contractele reciproce sunt supuse schimbului de drepturi reciproce, extinzându-se fie asupra lucrurilor, fie asupra persoanelor, adică asupra forțelor și serviciilor acestora. Dupa varietatea de lucruri si drepturi cu care sunt atribuite, dupa varietatea de scopuri pentru care se solicita servicii, au loc un numar nenumarat de contracte, dintre care aici sunt oferite doar cele mai cunoscute.

§ 212. Contractele de despăgubire, prin care se transferă dreptul de proprietate asupra unui lucru sau folosirea acestuia, sunt: I. Schimb. II. Cumpărare. III. Angajarea IV. contract de dobanda.

§ 213. I. Un troc, în sensul cel mai larg, este un contract prin care două sau mai multe persoane se promit reciproc să-și cedeze drepturile; în sens restrâns, trocul este un contract prin care cineva se obligă să cedeze lucrul său pentru cel al altuia. Ambele părți contractante își asumă, prin acest acord, obligațiile care au fost îndeplinite, iar una, în considerația celeilalte, primește perfect

corect, fiecare reprezintă atât promițătorul, cât și solicitantul. Mena pot fi lucruri care sunt fie complet definite, fie doar un fel de semnificate. În primul caz, reclamantul dobândește dreptul de proprietate asupra lucrului chiar înainte de transmiterea acestuia, motiv pentru care pierderea lucrului care i s-a întâmplat este în detrimentul său. În al doilea caz, el are dreptul de a cere de la promitent executarea contractului, adică transferul lucrului indicat în gen. În consecință, distrugerea sau deteriorarea accidentală a unui lucru nu îl eliberează pe promitentul de executarea contractului încheiat de acesta pentru transmiterea acestuia.

Secțiunea 214 II. O cumpărare este un contract prin care proprietatea asupra unui lucru este cedată pentru bani. Atunci când acest contract este încheiat necondiționat sau când condițiile au fost deja îndeplinite, atunci cumpărătorul devine proprietarul lucrului înainte de transferul acestuia și, prin urmare, dacă vânzătorul îl cesionează altuia după prima vânzare, atunci cumpărătorul îl poate cere. de la acesta din urmă, pentru cine nu are dreptul, nu-l poate transfera altuia, § 186. Pe de altă parte, vânzătorul nu primește proprietatea asupra banilor plătiți decât după cedarea acestora, căci banii sunt doar un fel. de lucru semnificat. Când speranța este cumpărată, vânzătorul se obligă să plătească în mod egal suma indicată în

contract, chiar dacă speranța sa nu este împlinită, deoarece obiectul contractului nu se schimbă prin aceasta, § 179.

Secțiunea 215 III. Prin angajare, folosirea unui lucru inepuizabil este dată altuia pentru un anumit preț. Chiriașul dobândește dreptul la un anumit lucru, care nu încetează și nu se modifică odată cu schimbarea proprietarului său. Prin urmare, achiziția nu încalcă contractul de închiriere. Pe de altă parte, proprietarul lucrului are dreptul de a cere o anumită plată, chiar dacă locatarul nu folosește lucrul în timpul convenit, atâta timp cât acesta poate fi folosit, căci oricine își îndeplinește promisiunea poate forța. celălalt la îndeplinirea reciprocă, § 210. Paguba întâmplătoare este suportată de proprietarul lucrului, și nu de chiriaș, căruia i se transferă numai dreptul de folosință, § 206.

Secțiunea 216 IV. Contractul de dobanda consta in transferul dreptului de proprietate asupra unui lucru epuizabil in folosinta, in scopul de a

astfel încât în locul ei să fie livrat altul în aceeași calitate cu o plată cunoscută pentru utilizare. Cel ce-și dă averea în folosul altuia se numește credincios, iar cel care o primește în folosul altuia se numește datornic. Contractul de dobânzi se bazează pe aceleași reguli cărora le este supus împrumutul, dar diferă doar prin dobânda primită sub formă de plată pentru folosința proprietății. În discuția de interes, acest contract diferă de lăcomia, prin care se înțelege interesul exorbitant, contrar legilor pozitive sau moralității. Dreptul natural recunoaște drept echitabil orice dobândă, de îndată ce credinciosul și debitorul au fost de acord cu el, căci, în primul rând, nimeni nu este obligat să cunoască motivele care l-au determinat pe celălalt să încheie un contract, § 177; în al doilea rând, prețul lucrurilor este recunoscut ca egal și echitabil, dacă ambele părți contractante convin asupra acestuia, § 210.

§ 217. Principalele contracte prin care o persoană promite alteia serviciile sale cu un anumit onorariu sunt: I. Procura. II. Contract de servicii.

§ 218. I. Procura este un contract prin care cineva se obligă să îndrepte treburile altuia pentru o anumită onorariu. Promitentul de servicii din acest contract se numește avocat, iar reclamantul se numește garant. Din relațiile reciproce ale fidejusorului cu mandatarul reiese că acesta din urmă are dreptul să execute întocmai ordinul și că este obligat să despăgubească garantului prejudiciul ce poate rezulta din neglijarea obligațiilor asumate de acesta în temeiul contractul, dar, pe de altă parte, are dreptul la despăgubiri pentru pierderi, asociate în mod necesar cu executarea sarcinilor care i-au fost încredințate.

Notă. Executarea treburilor altora fără comision nu este un contract, dar cine acceptă să beneficieze de o asemenea diligență a altor persoane cu privire la treburile sale, se obligă să suporte pierderea

asociată îndeplinirii posturilor asumate de cineva în mod arbitrar, § 194.

Secțiunea 219 II. Un contract de servicii este un acord prin care cineva se angajează să furnizeze un anumit serviciu.

sau a produce ceva pentru altul prin intermediul puterilor corporale sau mentale ale cuiva. Serviciile pot fi definite după număr, cantitate sau timp. Drepturile reciproce ale chiriașului și mercenarului sunt determinate de condiții exprese sau implicite bazate pe conceptul de mercenar, sau pe obiceiul predominant, sau pe conceptul de egalitate. Chiriașul poate cere toate serviciile legal promise numai de la angajat, și nu de la succesorul său, § 157. Angajatul are dreptul de a restrânge acțiunile angajatului, cu care serviciile promise pot fi împiedicate, § § 33- 34 . Prin urmare, el poate urmări servitorul fugar până la expirarea termenului. Dar în tot ceea ce nu aduce atingere dreptului angajatului, servitorul se bucură de libertate. El are dreptul la o plată convenită pentru serviciile sale, precum și la o plată prealabilă (depozit) pentru serviciile viitoare, dacă aceasta este cuprinsă în contract. De asemenea, are dreptul de a-l obliga pe chiriaș să-și îndeplinească obligațiile care îi revin prin contract.

CARTEA II

LEGEA APLICATĂ

Introducere

§ 220. Dreptul aplicat se ocupă de determinarea drepturilor și funcțiilor aparținând oamenilor în anumite privințe. Principiile principale ale dreptului pur servesc drept bază pentru această adaptare, § 10.

§ 221. Oamenii fie prin natura lor sunt puși în relații reciproce între ei, fie, pentru a atinge scopuri legitime, intră în mod arbitrar în asociere socială. Legăturile lor reciproce și drepturile și obligațiile care decurg din ele trebuie determinate după principiile dreptului, deoarece în toate împrejurările vieții ele nu încetează să fie ființe morale. Determinarea drepturilor și obligațiilor ce aparțin oamenilor, după însuși conceptul relației lor sociale între ei, constituie știința dreptului social universal.

§ 222. Scopurile pentru care oamenii copulează sunt multiple și, prin urmare, tipurile de asociere socială sunt și ele multiple. Dar în moralizare, similar scopului acesteia, § 13, sunt considerate numai acelea care servesc în mod necesar la păstrarea libertăţii exterioare a oamenilor. Acestea sunt esența societății familiale și a statului.

§ 223. Deşi popoarele independente nu constituie societate, rămânând într-un stat non-social, relaţiile lor reciproce ca persoane morale trebuie să fie determinate şi după principiile generale ale dreptului pur, care constituie ştiinţa dreptului popular.

§ 224. Deci, dreptul aplicat cuprinde următoarele părţi: I. Drept public universal. II. Dreptul familiei. III. Legea statului și IV. Dreptul oamenilor.

PARTEA I

DREPT PUBLIC GENERAL

CAPITOLUL I

despre societate în general

§ 225. Oamenii au dreptul de a se strădui să-și atingă scopurile vizate, prin urmare, pot folosi mijloace legale pentru a le atinge. Obiectivele care sunt imposibile pentru o singură persoană pot fi atinse prin eforturile combinate a mai multor persoane. Oamenii pot folosi aceste mijloace pentru a-și atinge obiectivele de comun acord, deoarece prin aceasta nu se supără nimănui.

§ 226. Adunarea oamenilor pentru atingerea unui scop comun prin forțe unite se numește societate. Oamenii care au copulat în acest fel sunt numiți membri ai societății.

§ 227. Adunarea oamenilor pentru atingerea unui scop comun nu poate avea loc altfel decât printr-un contract, căci nimeni nu are dreptul inițial de a-i obliga pe alții să dorească ceea ce el însuși dorește, § 106 și să acționeze pentru scopurile atribuite. către el,

§ 228. Consimțământul membrilor la unirea forțelor pentru atingerea unui anumit scop poate fi expres sau subînțeles, § 181. În ambele cazuri îi leagă în mod egal și are aceeași forță. Dar pentru a judeca existența unui contract, este necesar să se determine semnele prin care s-ar putea concluziona cu încredere că există consimțământul oamenilor de a adera la societate.

Secțiunea 229 Există un acord public de conectare:

1. Când cineva acceptă de la altul un astfel de serviciu sau o astfel de promisiune, care se face în general cu intenția de a intra în societate cu altul. Acceptarea acestui serviciu sau această promisiune este un semn de consimțământ pentru o conexiune publică, de exemplu. acceptarea cadourilor de căsătorie este consimțământul la căsătorie.

2. Când multe persoane se străduiesc împreună spre un scop comun și, în plus, fiecare dintre ele acționează cu deplină încredere că toți ceilalți se străduiesc pentru același scop și își doresc ajutorul.

Deci, de exemplu, atunci când oamenii care se adună accidental se apără de un pericol comun care le este prezentat.

3. Când orice scop nu poate fi atins de forțele unuia, dar mulți încep să-l atingă, deși fără acordul prealabil. Convingerea fiecăruia de posibilitatea de a realiza acest scop numai cu asistență comună este un semn al acordului lor reciproc.

4. Atunci când membrii se unesc între ei pentru un anumit scop, se presupune că și ei au convenit să folosească mijloace legale pentru acesta, fără de care scopul nu poate fi atins.

§ 230. Deci, esenţei fiecărei societăţi aparţin: 1) un scop comun, deci, unitatea voinţelor private în raţionamentul ei; acolo unde nu există o astfel de unitate, nu există societate. Scopul comun se numește bine comun, în măsura în care este obiectul dorinței tuturor; 2) unirea forțelor ca mijloc de realizare a unui scop comun, deci, asistența reciprocă a tuturor membrilor în tot ceea ce fără de care scopul comun nu poate fi atins; 3) executarea diverselor cauze privind

scopurile societății, care se numesc așadar afaceri publice.

§ 231. În măsura în care o unitate de voințe a membrilor societății în raționamentul scopului are loc printr-un contract social, atunci acesta se numește contract de unire. Unitatea conceptului de scop și unitatea voințelor private în realizarea lui formează o singură persoană morală, misterioasă din membrii societății, care are propriile drepturi și poziții, numite drepturi și poziții ale societății.

§ 232. Totalitatea forţelor de care poate dispune o societate în scopuri proprii se numeşte putere generală. Din combinarea forțelor private rezultă o forță generală, care de drept nu poate fi folosită decât pentru un scop comun, deoarece numai pentru a realiza acest lucru, membrii societății sub contract de asociere s-au angajat să-și sacrifice propriile forțe.

§ 233. La fel, se numesc treburi publice numai acelea care privesc scopul comun si de care depinde realizarea publicului. Toate celelalte activități, indiferent cine le întreprinde și le numește, sunt chestiuni private. Membrii societății sunt obligați să trimită cazuri comune, deoarece prin acord asociațiile s-au angajat să contribuie la realizarea unui scop comun.

§ 234. Societatea ca persoană morală are propriile drepturi și poziții, § 231, care sunt parțial inițiale, esențiale și necesare, parțial dobândite și accidentale. Primele apar împreună cu societatea și aparțin în mod necesar conceptului acesteia, cele din urmă sunt dobândite prin fapte libere.

§ 235. Drepturile societății conferă funcții parțial membrilor acesteia, parțial străinilor. Primele sunt numite interne, iar cele din urmă sunt externe.

§ 236. Dreptul esențial, intern al societății este puterea de a-i obliga pe toți membrii să facă ceea ce s-au angajat prin contractul de asociere. De aici rezultă următoarele poziții ale membrilor societății:

A. Fiecare membru este obligat să promoveze binele comun conform legii prevăzute în contractul de sindicat. Dacă acest acord nu determină tipul și măsura asistenței sale, atunci acestea trebuie să fie derivate din însuși scopul societății.

b. Niciunul dintre membri nu ar trebui să ia în considerare obstacolele în calea atingerii scopului comun fie într-un mod pozitiv sau negativ.

c. Prin urmare, fiecare membru are poziția perfectă a propriilor scopuri private și tipuri de subordonare față de scopul comun în caz de incompatibilitate a acestora. Dar dacă scopul membrului privat este mai important și mai necesar decât scopul societății în sine, atunci primul poate fi atins în ciuda celui din urmă. De exemplu, dacă un membru al unei societăți de capcani poate ucide un animal care i-a fost întâmpinat în alt mod decât cu pierderea sănătății sau a vieții, atunci el nu este obligat în acest caz să acționeze în scopul societății sale.
.

§ 237. Drepturile societății față de membrii săi sunt limitate de drepturile acestora din urmă. Regulile pentru această restricție sunt următoarele:

A. Societatea nu are dreptul de a folosi membrii ca simple instrumente pentru a-și atinge scopurile, pentru că dreptul la libertate este inalienabil și inalienabil. Fiecare persoană, chiar și în societate însăși, rămâne un scop pentru sine. Prin urmare, dacă scopul societății nu poate fi atins altfel decât prin încălcarea acestui drept, atunci acesta trebuie abandonat.

b. Societatea nu are dreptul de a restrânge libertatea membrilor săi mai mult decât sunt obligați să o facă prin contract sau prin conceptul de scop comun. Deși prin săvârșirea unor fapte ale scopului comun se poate grăbi, dar dacă membrii și-au dat libertate în raționament, nu pot fi obligați să îndeplinească. Prin urmare, fiecare membru își păstrează toate drepturile care nu i-au fost înstrăinate în contractul de sindicat.

c. O societate își poate obliga membrii numai conform unei legi comune tuturor, iar constrângerea ei este limitată de aceleași legi cărora le este supusă orice constrângere legală.

d. Societatea nu are dreptul să ceară de la membrii săi, în locul serviciului pe care l-au promis, un alt serviciu contrar voinței lor.

§ 238. Drepturile reciproce ale membrilor acestora aparţin drepturilor interne ale societăţii. Relația reciprocă dintre membrii societății se numește stare socială,

care se opune stării naturii. Drepturile reciproce ale membrilor societății sunt determinate de: 1) natura acestora; 2) contractul de racordare și 3) scopul companiei.

§ 239. Fiecare membru, în raționamentul celorlalți, își păstrează dreptul persoanei și toate drepturile care decurg din aceasta, §§ 82-87. Prin urmare, fiecare membru al societății rămâne o ființă independentă, iar după ce s-a unit cu ceilalți pentru un scop comun, fiecare rămâne liber în toate faptele care nu interferează cu scopul asocierii sociale.

§ 240. Dar în măsura în care membrii societății s-au angajat prin contract să promoveze scopul comun, ei au primit prin aceea dreptul de a se obliga reciproc la asemenea fapte, a căror îndeplinire nu puteau să o pretindă reciproc înainte de a intra într-o asociație socială. Atunci când o societate este formată din doi membri, unul are dreptul să-l oblige pe celălalt să facă ceea ce decurge din acordul pe care l-au încheiat. Dacă societatea este formată din mulți membri, atunci fiecare dintre ei are dreptul de a se constrânge împotriva tuturor celorlalți și invers. Metoda de constrângere este fie determinată de contract în sine, fie nu. În acest din urmă caz, depinde de arbitrariul fiecăruia, dar constrângerea în niciun caz nu trebuie să se extindă dincolo de limitele legale.

§ 241. Când un membru îl jignește pe altul, atunci dreptul celui ofensat trebuie judecat după contract și scopul comun. În general, persoana vătămată are dreptul de a cere satisfacție și de a forța făptuitorul să restabilească dreptul încălcat. Dacă un membru jignește pe toată lumea sau întreaga societate, atunci el poate fi obligat să satisfacă infracțiunea cauzată sau exclus din societate. La fel, atunci când toți membrii sau întreaga societate jignește pe unul, atunci persoana ofensată are dreptul de a forța pe toți sau de a părăsi societatea.

§ 242. Totuși, dacă un membru îl jignește pe altul în așa fel încât un astfel de act este contrar acordului sau scopului comun, atunci infracțiunea privată se generalizează prin aceasta, iar persoana ofensată are dreptul să ceară ajutor de la toți. altele împotriva infractorului;

de ce întreaga societate are nu numai dreptul, ci și poziția de a forța sau de a expulza infractorul dintre membri.

§ 243. Prin intrarea în societate, libertatea privată este parțial restrânsă, parțial extinsă, căci fiecare membru, prin contract de asociere, dă altora dreptul de a se obliga la asemenea fapte pe care înainte nimeni nu l-ar fi putut constrânge legal. Dar, pe de altă parte, fiecare membru însuși primește același drept în raționamentul tuturor celorlalți.

§ 244. Întrucât societatea este o persoană morală, § 231, atunci ea are drepturi și în raționamentul altor societăți și al străinilor privați, numite externe, § 235. Conținutul acestor drepturi este determinat în general de conceptul de ființă morală. , și în special prin contractul de asociere și scopul societății.

§ 245. Drepturile externe ale societății sunt de asemenea ori originare sau dobândite. Drepturile inițiale esențiale ale societății sunt:

A. Dreptul de a exista ca societate independentă și independentă. Nimeni nu are dreptul să distrugă societatea și să pretindă independența acesteia. În același mod, nimeni nu poate încălca condițiile existenței sale, prin urmare, îl supără, îl împarte în părți și distrage atenția membrilor de la uniunea socială.

b. Dreptul de a folosi forța comună pentru a-și atinge scopurile; în consecinţă, societatea poate dispune de toate mijloacele care îi aparţin. Pe aceasta se bazează dreptul societății de a crește și îmbunătăți forța comună prin toate mijloacele legale. Înstrăinarea fondurilor și achiziționarea altora noi se află în mod egal în puterea societății.

c. Dreptul de a atinge bunăstarea; în consecinţă, societatea are dreptul de a dobândi tot ceea ce o apropie de acest scop. Funcția străinilor, corespunzătoare acestui drept al societății, nu este de a o împiedica să aleagă în mod arbitrar scopuri și să acționeze pentru a le atinge. Întreprinderile imprudente ale societății și întreprinderile dăunătoare nu o fac

marile societăți și indivizi au dreptul de a se opune eforturilor sale sau de a le pune o barieră, deoarece prin aceasta s-ar încălca dreptul la folosirea liberă a forței comune. Bunăstarea societății constă în bunăstarea membrilor săi, prin urmare străinii nu pot împiedica membrii privați ai societății să obțină bunăstare. Cine face contrariul, jignește societatea.

§ 246. Dimpotrivă, nicio societate nu are puterea de a încălca drepturile altor societăți sau persoane, prin urmare nu poate: 1) obliga străinii să intre în ea sau împotriva voinței lor să acționeze în scopurile ei; 2) să-i oblige să renunțe la scopurile lor în folosul lui; 3) să îi oblige împotriva voinței lor să încalce drepturile unui terț.

§ 247. Toate societăţile, ca persoane morale, au aceste drepturi şi poziţiile corespunzătoare. De aici provine egalitatea lor perfectă.

§ 248. Drepturile contingente ale unei societăți sunt cele pe care aceasta le-a dobândit prin acte legale. Acestea sunt esența proprietății asupra lucrurilor și a drepturilor dobândite de la alte persoane prin contract. Conținutul acestor drepturi este determinat mai precis de însăși natura actelor prin care sunt dobândite.

§ 249. Dacă străinii au încălcat drepturile societății, atunci aceasta are dreptul să apere, să avertizeze și să răsplătească pentru infracțiunea cauzată.

§ 250. Drepturile societății și ale membrilor privați pot fi apoi protejate atunci când sunt definite cu precizie și sunt sub supravegherea unei autorități special stabilite. Scopul societății poate fi atins atunci când forța generală este controlată după anumite reguli uniforme. Dreptul de a conduce treburile publice se numește putere comună și este fie transmis de toți membrii împreună cu acordul comun, fie încredințat unei singure persoane. În primul caz, societatea este numită egală, iar în al doilea - inegală. Esența societății nu se schimbă prin această diferență, dar modul în care treburile sociale sunt administrate în societățile egale și inegale este diferit.

CAPITOLUL II

Despre societatea egală

§ 251. Într-o societate egală, niciun membru nu are o autoritate publică: ea aparține tuturor împreună. Dar nu este contrar egalității dacă un membru primește mai multe drepturi într-un contract social decât altul, căci, deși unul are mai multe drepturi, el nu devine stăpânul celuilalt.

§ 252. Numai în considerarea scopului general, drepturile și pozițiile tuturor membrilor ar trebui să fie aceleași. Ce participare are un membru în scopul comun, celălalt trebuie să aibă aceeași; ce funcție pentru un scop comun revine unui membru, astfel se extinde și altuia. Prin urmare, tot ceea ce urmează să fie îndeplinit pentru un scop comun trebuie să fie stabilit de comun acord. Consimțământul general exprimat în contract este voința generală, care este legea societății. Deci, într-o societate egală, toate legile sunt determinate de comun acord și se numesc legi contractuale,

§ 253. Modul în care voinţa generală este recunoscută în hotărârea treburilor publice se numeşte modul de guvernare. Un contract social determină sau nu forma de guvernare. În acest din urmă caz, de fiecare dată când se discută orice chestiune, ar trebui determinată și metoda de exprimare a voinței generalului. Dar de vreme ce societatea se confruntă cu probleme necontenite diverse, a căror rezolvare necesită întotdeauna cunoașterea voinței comune, ceea ce nu se poate face de fiecare dată în practică, atunci fiecare societate trebuie să aibă în mod necesar o anumită formă de guvernare.

§ 254. Pentru atingerea scopului comun, multe lucruri trebuie să se înfăptuiască uniform și constant. O discuție zilnică despre ei ar fi parțial dificilă și parțial complet imposibilă. Așadar, binele comun cere ca faptele săvârșite în scop comun să fie stabilite constant și uniform de comun acord în același timp în care se înființează societatea. Acest tip de ordonanțe sociale se numesc legi rădăcină. Tratatele care conțin legi fundamentale se numesc fundamentale

§ 225. Legile fundamentale determină: 1) cauzele cele mai importante şi permanent de executat; 2) modalitatea de transmitere a acestora și, în final, 3) semne prin care se poate cunoaște voința generală în toate cazurile. Deci, legile rădăcină determină forma de guvernare.

§ 256. Dar nu pot fi stabilite dinainte cazuri diverse și aleatorii, de ce hotărârea acestora să aibă loc de fiecare dată după raționamentul general al membrilor, fiecare exprimându-și voința. Voința declarată a unui deputat atunci când discută o problemă se numește vot.

Secțiunea 257. Dreptul de vot se numește drept de vot. Într-o societate egală, fiecare membru are dreptul la vot, deoarece în ea decizia treburilor se ia prin acordul comun al tuturor membrilor. Vocea poate fi: 1) pozitivă și negativă, în funcție de faptul că exprimă dorința sau nu dorința de ceva; 2) necondiționat, dacă a dori sau a nu vrea ceva este exprimat fără nicio condiție sau presupunere; condițional, când se întâmplă contrariul. Deoarece vocea este o expresie a voinței, atunci 3) poate fi explicită sau subînțeleasă, prima este exprimată prin anumite semne, precum scrierea, vorbirea; al doilea este derivat din fapte cunoscute, atât pozitive, cât și negative.

§ 258. Pe baza voturilor se face o concluzie asupra modului de realizare a cauzei comune. Vocile sunt numite hotărâte atunci când impun societății obligația de a le urma; dar dacă nu îndeplinesc această îndatorire, se numesc pur și simplu deliberative. Vocile identice sunt numite consoane, iar vocile inegale sunt numite disidente. Dacă voturile tuturor membrilor sunt aceleași, atunci ei sunt numiti unanimi, dar dacă sunt împărțiți, atunci sunt numiți diferiți. În acest din urmă caz, ele sunt fie egale, fie inegale pe ambele părți opuse; primul se numește egalitate, iar al doilea se numește vot majoritar.

§ 259. Într-o societate egală, vocea fiecărui membru este decisivă; voturile tuturor membrilor sunt temeiuri egale care determină voința generală, căci toți îi aparțin

se află în esenţă în unitatea sa. Ceea ce este determinat și transmis de voci se numește concluzie. Când prin forța concluziei se determină să se realizeze ceva întotdeauna în același mod în aceleași cazuri, atunci această definiție este o lege în sens restrâns. Ceea ce se

decide pentru un anumit caz pentru o perioadă se numește soluție tranzitorie.

§ 260. Într-o societate a egalilor, o încheiere nu poate urma decât prin unanimitatea voturilor, dacă acordul social nu conține o altă definiție. Dar dacă stabilește o regulă conform căreia un anumit număr de voturi determină concluzia care are putere de lege, atunci acest număr de voturi este legea societății în toate acele cazuri pentru care este recunoscut ca atare.

§ 261. Întrucât într-o societate egală voința comună este cunoscută prin acordarea de voturi, atunci metoda de a le da și de a le strânge trebuie să fie determinată de chiar modul de guvernare.

§ 262. Într-o societate egală, nimeni nu poate da lege altuia, dar societatea dă lege tuturor membrilor săi. Deci, voința comună este conducătorul suprem într-o societate egală.

§ 263. Întrucât întreaga societate nu poate să-și îndeplinească propria voință, atunci trebuie să existe în ea un executor, care, neavând dreptul să dea legi, să execute numai acestea. Membrii privați nu își pierd astfel egalitatea, căci nu sunt supuși ai acestui executor, ci ai legilor.

§ 264. Când într-o societate nu există executor al legilor, atunci toți membrii împreună îi iau locul împotriva încălcatorilor legilor. Un membru este executorul legilor împotriva tuturor celorlalți, atunci când se constată că sunt încălcatori ai legii. Dar din moment ce acest mod de îndeplinire a legilor nu poate exista, cel puțin în societățile aglomerate, atunci cu siguranță trebuie determinat executorul legilor.

§ 265. Astfel, din conceptul de societate egală rezultă următoarele prevederi: 1) toate legile acesteia sunt contractuale; 2) întrucât legile sociale determină mijloacele pentru atingerea scopului comun, atunci 282

nicio societate nu poate exista fără legi, iar fără respectarea lor, nici un scop al societăţii nu poate fi atins; 3) fiecare membru al societății este supus legilor, prin urmare, încălcarea acestora încalcă drepturile tuturor celorlalți membri; 4) oricine intră în societate este supus legilor acesteia, prin urmare, promite să le respecte.

capitolul sh

Despre o societate inegală

§ 266. Într-o societate inegală, puterea comună aparține fie unui individ, fie unei persoane morale, adică unor membri împreună. Persoana căreia îi aparține puterea generală se numește conducător. Deoarece toți ceilalți membri ai societății sunt supuși puterii comune, ei sunt numiți supuși.

§ 267. Puterea generală nu poate fi dobândită decât prin acord, căci nicio persoană nu este inițial supusă autorității alteia, §§ 82, 83,

iar prin acordul uniunii oamenii dobândesc drepturi și poziții reciproce numai în raționamentul scopului. , dar rămân în stare de egalitate. Deci, puterea generală poate fi dobândită numai cu acordul membrilor societății înșiși. Contractul prin care se transferă puterea generală se numește contract de fidelitate, deoarece prin el persoanele care sunt independente și egale devin supuși sau supuși. Contractul de fidelitate urmează contractului de legătură, deoarece scopul trebuie mai întâi determinat, iar apoi i se poate încredința cuiva îndeplinirea acestuia.

Secțiunea 268. Un contract de credință este un contract condiționat. Puterea generală transferată în temeiul acesteia este limitată: 1) la condițiile necesare implicate în fiecare contract, § 191; 2) scopul special al asociației obștești și 3) condițiile speciale ale contractului de credință în sine.

Dacă 269. Suveranitatea se numește completă și incompletă, după ce aparține unei singure persoane sau este împărțită între mai multe.

§ 270. Conducătorul societății este numit nelimitat atunci când, în dispoziția puterii generale, nu depinde de nimeni; în caz contrar, se numește mărginit.

§ 271. Dar conducătorul societăţii, atât limitat cât şi nelimitat, se obligă să respecte: a) drepturile membrilor, § 237; b) drepturile societății însăși, § 245 și, în final, c) condițiile sau legile fundamentale cuprinse în contractul de asociere și în contractul de fidelitate, § 232-233.

§ 272. Folosirea puterii publice fără nicio restricţie este tiranie, iar cine o exercită este tiran. Nimeni nu are dreptul de a fi tiran, căci nimeni nu poate fi fără limite legale în folosirea puterii.

Dacă 273. Astfel, fiecare conducător are nu numai drepturi perfecte, ci și slujbe perfecte pentru supușii săi. Drepturile inalienabile și inalienabile ale omului atât în societate însăși, cât și în cetățenia însăși trebuie să rămână inviolabile. De asemenea, acele drepturi pe care membrii societății nu le-au dat la dispoziție generală nici în contractul de asociere, nici în contractul de fidelitate nu ar trebui să fie supuse influenței autorității publice.

§ 274. Întrucât suveranul reprezintă voinţa generală, el are dreptul: 1) să dea legi supuşilor; 2) să-i oblige să le îndeplinească. Cetăţenii sunt obligaţi să respecte legile generalului şi să îndeplinească ordinele domnitorului. Dreptul de a aplica legile include dreptul de a pedepsi. A rezista legilor sau comenzilor unui conducător este o încălcare a serviciului, pentru care subiectul este pasibil de pedeapsă.

Dacă 275. Dar dacă conducătorul reprezintă însăși societatea, atunci puterea sa nu se poate extinde mai departe decât puterea însăși a societății. În consecință, domnitorul poate cere de la supușii săi doar

executarea unor fapte care sunt în mod necesar asociate cu realizarea unui scop comun. Prin urmare, nu are dreptul să: 1) să-și folosească subiectele ca simple instrumente și să se ocupe de ele în mod spontan; 2) să-i priveze de libertatea de a acţiona dld

scopurile lor private, atunci când nu sunt contrare scopului comun; 3) să le forțeze numai după propria discreție, și nu după legea generală.

§ 276. Fiecare conducător poate fi considerat în două feluri: 1) ca membru al societăţii, sub rezerva legilor acesteia; 2) ca un conducător care poate emite, schimba și distruge legi. Domnitorul este supus legilor pe care le promulgă, în sensul că nu este obligat să acţioneze cu supuşii săi în nici un alt mod decât după forţa legilor existente, căci voinţa sa îi obligă pe supuşi atunci când le devine cunoscută. În ceea ce privește propria persoană, domnitorul nu este supus legilor pozitive, ci este legat de legile naturale, căci fiecare persoană morală le este supusă. Existența lor nu depinde de voința societății.

§ 277. Într-o societate inegală, zakopy nu este condiționată, pentru că ele sunt determinate nu de voturile membrilor, ci de voința conducătorului, care singur are o voce decisivă.

§ 278. Societatea, egală sau inegală, este simplă atunci când membrii ei sunt persoane fizice; complex - când membrii onoro sunt persoane morale.

§ 279. După timpul continuării, o societate este fie limitată, fie nu limitată de timp. Prima este numită temporară, cea din urmă este fie pe tot parcursul vieții, fie eternă, adică fie continuă prin viața membrilor, fie ar trebui să fie pentru totdeauna. Societatea eternă este posibilă numai datorită succesiunii neîncetate a membrilor.

§ 280. Timpul pentru continuarea societății este fie determinat în mod explicit, fie uneori implicit. În acest din urmă caz, scopul societății indică cât timp este legal să continue.

§ 281. Societatea se încetează: 1) când îşi atinge scopul; 2) când realizarea lui devine imposibilă moral sau fizic; 3) când se încheie un anumit timp din contract; 4) când membrii convin în mod arbitrar să înceteze interconectarea, încălcând astfel drepturile unui terț, adică printr-un nou contract.

§ 282. Dar când membrii privați jignesc publicul, sau publicul jignește pe membrii privați, contractul de unire nu este încălcat prin aceasta, ci partea ofensată are dreptul de a pune în executare. Totuși, în caz de infracțiune, la fel cum membrii privați au dreptul de a părăsi societatea, la fel și societatea poate respinge membrii privați, căci nimeni nu are dreptul să tolereze nedreptatea.

PARTEA II

DREPTUL FAMILIEI

§ 283. Adaptarea principiilor dreptului pur la raporturile membrilor familiei constituie dreptul familiei.

§ 284. În dreptul familiei se studiază relaţiile de două feluri: I. Relaţiile dintre soţi. II. Relațiile dintre părinți și copii; prin urmare, este împărțit în două capitole: primul explică relația dintre soți, al doilea - relația dintre părinți și copii.

CAPITOLUL I

Despre relația soților

§ 285. Căsătoria este o unire între două persoane de sex diferit pentru concubinaj exclusiv. Contractul prin care se aprobă această unire se numește căsătorie. Membrii unei căsătorii sunt soț și soție, numiți colectiv soți.

§ 286. Valabilitatea contractului de căsătorie cere: I. Consimţământul liber. II. Capacitatea morală și fizică de a o îndeplini, § 170.

§ 287. I. Întrucât fiecare bărbat are dreptul de a dispune de propria persoană, § 82, nimeni nu-l poate obliga să se căsătorească. Dacă cineva a vrut să forțeze o altă persoană să se căsătorească cu el însuși sau cu o a treia persoană, atunci în primul caz

Pe cel l-aș folosi ca instrument al pasiunii mele, iar în al doilea - ca instrument al arbitrarului meu.

§ 288. Întrucât liberul consimțământ este un atribut necesar al unui contract de căsătorie, atunci pot intra în el numai persoanele care au uzul deplin al rațiunii, § 171. Prin urmare, căsătoria nu poate fi încheiată de minori, nebuni, bețivi etc.

§ 289. La fel, o căsătorie încheiată prin eroare şi ignoranţă este invalidă, căci atunci când cineva încheie un contract fără să-i înţeleagă subiectul sau conţinutul, atunci consimţământul său nu este adevărat, ci doar imaginar, § 175.

§ 290. Întrucât voinţa altor oameni ne poate fi cunoscută numai prin semne, § 180, numai acele persoane care îşi pot exprima voinţa prin semne clare pot încheia un contract de căsătorie.

Secțiunea 291 IL Prin acordul cel mai liber al părților contractante, căsătoria poate fi încheiată atunci când nu este contrară drepturilor altora. Prin urmare, o căsătorie este nulă atunci când persoanele care o încheie sunt deja căsătorite cu alte persoane, căci căsătoria este o uniune pentru concubinaj exclusiv.

Dacă 292. Poligamia, deci, este împotriva legii, căci prin ea soțul are concubinaj cu multe soții, cerând ca acestea din urmă să se abțină de la conviețuirea cu alții. O astfel de cerere este contrară propriului său comportament. Prin urmare, el își folosește soțiile ca mijloc pentru un scop.

Notă. Pe lângă dreptate, însuși beneficiul convinge că căsătoria poate fi încheiată doar între două persoane. Ce spectacol dezgustător de desfrânare și umilire bestială ne sunt prezentate de acele popoare al căror obicei este poligamia! O jumătate întreagă din rasa umană se află în cea mai josnică aservire a celuilalt și este venerat ca un mijloc de satisfacere a pasiunii bestiale. Sexul feminin, fiind doar într-o stare umilită, nu este capabil de sentimente nobile. Datorită supravegherii stricte și închisorii, tânjește la curvie ca fiind singurul bine cunoscut de el. Gelozia secretă care devorează inima fiecărui sclav,

servește ca o sursă abundentă de neliniște domestică, care poate fi oprită doar de mâna puternică a unui tiran domestic. Copiii din copilărie învață să urască soțiile nelegitime ale tatălui lor, precum și alți copii care nu vin din același pat cu ei. Ardarea părinților pentru copii slăbește pe măsură ce aceștia se înmulțesc. Părinții depravați, obosiți de voluptate, rar își iubesc copiii, dar, dimpotrivă, foarte des îi urăsc. Astfel, sclavia sexului feminin, conflictele în familie, temperamentul crud al bărbaților, copiii fără educație, sărăcirea populației din stat sunt consecințele poligamiei. Poliandria este puțin cunoscută, consecințele ei sunt și mai teribile.

Dacă 293. Căsătoria încheiată pentru concubinaj temporar se numeşte concubinaj. Deși este imposibil să se dovedească ilegalitatea concubinajului din principiile dreptului, aceasta este contrară naturii morale a omului, §§ 6-7, deoarece el devine sclav al propriei pofte.

§ 294. Un contract de căsătorie nu poate fi încheiat între rude apropiate, deoarece este contrar oficiilor interne ale unei persoane. Rudele apropiate sunt acelea pentru care natura sau obiceiurile domestice ne inspiră o dragoste morală deosebită, contrar pozițiilor soților. În cazul căsătoriei între astfel de persoane, sentimentul nobil de rudenie va fi sacrificat unui alt sentiment - de rang inferior. O astfel de relație există între rude ascendente și descendente, între frați și surori, dar dacă există un dezgust înnăscut în natură, acest lucru nu poate fi dovedit. Cel puțin se găsește în obiceiurile tuturor popoarelor educate și este respinsă numai în vremuri de corupție a moravurilor sau în sălbăticia bestială a omului.

Notă. Se pare că căsătoria ar trebui să unească triburi străine între ele, și nu pe cei care, chiar și fără ea, au deja legături de familie între ei. Cu toate acestea, cât de mult se extinde consangvinitatea nu poate fi determinată din principiile dreptului.

Secțiunea 295 III. [Pentru că] scopul căsătoriei este conviețuirea, persoanele care nu pot

la coabitare. Prin urmare, căsătoriile încheiate de aceștia sunt nule.

Articolul 296 Funcțiile soților sunt determinate de scopul căsătoriei și de condițiile speciale ale căsătoriei.

§ 297. În general, soții sunt obligați la tot ceea ce fără de care nu poate fi realizat scopul căsătoriei. Prin urmare, dragostea conjugală este prima, cea mai importantă poziție a soților. Conviețuirea exclusivă este o condiție necesară a contractului de căsătorie; prin urmare, una dintre părți are dreptul perfect de a cere celeilalte îndeplinirea acestei condiții. Dragostea excepțională necesită asistență reciprocă, mai ales din partea soțului, pentru că acesta intră într-o alianță de conviețuire cu o ființă slabă, prin urmare, solicitând ajutorul acestuia.

§ 298. Alte condiţii, numite condiţii de căsătorie, pot fi încheiate într-un contract de căsătorie. După puterea acestora, soții dobândesc drepturi și obligații reciproce. Este de la sine înțeles că condițiile străine nu ar trebui să fie contrare naturii căsătoriei în sine.

§ 299. Proprietatea soților rămâne inviolabilă, cu excepția cazului în care în contractul de căsătorie sunt incluse condiții speciale.

§ 300. În același mod, soții păstrează dreptul la libertate în tot ceea ce nu este contrar contractului de căsătorie.

Notă. Sexul feminin din țările barbare a căzut în sclavie din cauza slăbiciunii forțelor lor. Puterea nelimitată a soților asupra soțiilor a devenit mai întâi un obicei, apoi a fost aprobată prin legi pozitive, de parcă scopul statului ar fi cerut ca jumătate din rasa umană să fie cu siguranță în sclavie. Dacă o soție este pentru un soț ceea ce este o vite de curte, atunci vom căuta în zadar sentimente nobile la ambii soți. Cine este crud cu soția lui, poate fi filantropic cu oamenii străini de el?

§ 301. Căsătoria încetează: 1) prin decesul unei persoane, dacă aceasta este încheiată pe viață, dar când o persoană încalcă fidelitatea conjugală, atunci cealaltă parte are dreptul de a se retrage din contract, § 200. Dacă contravenientul din contractul de căsătorie a cerut celeilalte părți să respecte fidelitatea față de el, atunci ar dori să o folosească ca mijloc în scopul său.

Dacă 302. La fel, o căsătorie este încetată atunci când se descoperă o imposibilitate totală de una sau ambele părți de a îndeplini scopul acesteia. Acestea sunt esența defectelor corporale, a bolilor periculoase și contagioase și așa mai departe.

§ 303. Căsătoria se încetează și prin consimțământ reciproc, cu excepția cazului în care drepturile unei terțe persoane sunt încălcate prin aceasta.

Notă. Acest tip de încetare a căsătoriilor este contrar bunăstării familiilor, de aceea este interzis de legile pozitive.

CAPITOLUL II

Relația dintre părinți și copii

§ 304. Copiii se nasc într-o stare atât de slabă încât fără ajutorul altora trebuie să piară cu siguranță. Părinții au rolul imediat de a încerca să-și hrănească și să-și educe copiii, pentru că nașterea copiilor este o acțiune arbitrară a părinților. A pune în pericol pe alții este un act contrar funcției; de aceea, a-l salva de primejdie pe cel care cade în ea din vina noastră este un serviciu perfect.

§ 305. În consecință, nicio căsătorie nu poate fi încheiată fără o promisiune reciprocă a soților de a-și crește copiii, căci atunci ea ar fi inițiată printr-un contract, vătămător drepturilor altor persoane, § 186.

§ 306. Îndatorirea de a educa copiii stă la baza autorităţii părinteşti asupra copiilor, deoarece include: 1) grija pentru păstrarea sănătăţii şi vieţii copiilor; 2) grija pentru îmbunătățirea forței lor corporale și mentale; Aceste diverse îndatoriri nu pot fi îndeplinite de către părinți decât atunci când au puterea de a dispune de faptele copiilor lor.

§ 307. Spațiul autorității părintești este determinat de spațiul funcției lor: părinții au dreptul să facă în raționamentul copiilor lor tot ceea ce ține de creșterea și educația morală a acestora din urmă. Prin urmare, au dreptul:

A. Pentru a încerca să mențină și să întărească forța corporală a copiilor lor, prin urmare, ei le pot prescrie acțiuni și exerciții capabile să dezvolte organismul și să interzică ocupațiile care sunt contrare sănătății sau periculoase pentru viață.

b. Dreptul de a oferi educație morală copiilor dă părinților puterea de a-i obișnui pe copii cu activități intelectuale, de a le limita pasiunile, de a eradica răul și obiceiurile proaste din ei, de aceea, în cazul încăpățânării copiilor, să-i pedepsească într-un scop decent. , fără a încălca măsura necesară și fără a încălca îndatorirea sus-menționată de a păstra integritatea.forța lor corporală.

c. Părinții au dreptul să-și forțeze copiii să se angajeze în exerciții utile atât din cauza tăriei îndatoririi lor de a educa copiii, cât și pentru că sunt obligați să asigure copiilor hrana necesară proporțional cu slăbiciunea lor și cu imposibilitatea de a-și satisface nevoile prin propria lor muncă.

d. Părinții au dreptul să-și protejeze copiii de alte persoane și împreună cer ca nimeni altcineva să nu se amestece în problema educației.

§ 308. Părinţii au o funcţie egală de a-şi educa copiii, prin urmare puterea asupra copiilor lor le aparţine în mod egal. Fiecare soț are dreptul să ceară celuilalt să folosească copii contrar scopului educației.

§ 309. Limitele autorităţii părinteşti sunt definite mai precis prin următoarele reguli:

A. Toată puterea părinților a căzut de către copii împotriva legii, dacă nu ține de educație.

b. Prin urmare, părinții nu au dreptul să-și trateze copiii ca pe o proprietate, să-i folosească în folosul lor ca mijloc, să-i mutileze sau să-și ia viața.

c. Deși părinții au dreptul să-și disciplineze copiii, aceștia o pot face doar în scopul educației. Orice pedeapsă care nu este făcută în acest scop este nedreptate.

§ 310. Puterea părintească se diminuează odată cu slujba de educare a copiilor. Întrucât imposibilitatea copiilor de a se întreține pune pe părinți datoria de a încerca să-i educe, atunci, împreună cu

de asemenea, pune capăt acestei poziții. În consecință, atunci când copiii primesc suficientă forță pentru muncă și pentru folosirea rațiunii, în care ei înșiși își pot controla acțiunile, atunci ei părăsesc autoritatea părintească, iar părinții încetează să mai aibă poziția de a-i educa.

Notă. Cât de departe se extinde copilăria, nu poate fi determinată din principiile dreptului: legislația pozitivă îi stabilește o limită.

PARTEA III

LEGEA DE STAT

Conceptul de drept de stat

§ 311. Dreptul de stat este știința raporturilor dintre puterea supremă și supuși, decurgând din principiile dreptului din scopul asocierii sociale.

§ 312. Drepturile puterii supreme și ale supușilor sunt considerate: 1) numai după conceptul acestor persoane care constituie statul; 2) în esenţă unele anumite moduri în care funcţionează puterea supremă. Prin urmare, legea statului este împărțită în necondiționat și condiționat.

§ 313. Întrucât legea necondiţionată a statului determină în general raporturile dintre puterea supremă şi supuşi, este necesar în primul rând să arătăm cum şi-au început aceste relaţii. Prin urmare, în primul rând, este necesar să se explice motivele care i-au forțat pe oameni să se alăture societății și apoi va fi posibil să începem să explicăm esența uniunii civile.

§ 314. În dreptul convențional al statului sunt determinate modalitățile în care puterea supremă funcționează în stat. Această definiție trebuie să se bazeze numai pe principiile dreptului, fără a ține cont de diversele evenimente care dovedesc bunătatea uneia sau aceleia forme de guvernare. O astfel de cercetare aparține teoriei dreptului civil.

CAPITOLUL I

Dreptul Liber de Stat Secția I

Despre starea omului în afara societății

§ 315. Pentru a explica esența societății civile este necesar să se determine scopul pe care oamenii l-au avut atunci când au intrat în ea. Dar nu ne putem face o idee clară despre acest subiect înainte, cum ar fi examinând starea lor în afara societății.

§ 316. Pentru a ști dacă o persoană se poate baza pe securitatea drepturilor sale, trebuie să fim atenți la acțiunile sale față de ceilalți, atunci când, pe de o parte, din lipsă de educație morală, este guvernată doar de motive bestiale. , pe de altă parte, din cauza nevoilor extreme se află într-o extremitate neîncetată fie să moară, fie să îndure dezastre, fie, în cele din urmă, să fie un infractor, căci aceasta este într-adevăr poziția unei persoane în afara societății.

§ 317. Filosofii care au portretizat starea omului în afara societății au opinii diferite și se îndepărtează mai mult sau mai puțin de adevăr despre acest concept.

§ 318. J.-J. Rousseau crede că oamenii în stare socială nu aveau relații morale între ei, nici poziții, nici vicii, nici virtuți; nu erau nici buni, nici răi, pasiunile lor erau inactive, nici trecutul, nici viitorul nu le ocupau imaginația; numai fiinţa reală şi satisfacerea primelor nevoi le-a stârnit atenţia.

§ 319. În zadar, acest filozof atribuie unei persoane aflate într-o stare de indiferență socială totală față de orice. Cele mai crude generații sunt curioase în cel mai înalt grad despre fiecare fenomen rar și sunt predispuse la imitație și observație. Și aceste abilități ridică în mod insensibil o persoană la cel mai înalt grad de educație. Conceptul de viciu și virtute este și el caracteristic, deși simțul needucat al sălbăticiei nu poate înțelege linia directă care separă aceste calități,

§ 320. Pufendorf6 în descrierea unei persoane într-un stat în afara societății susține că principiile dreptății și virtuții sunt înscrise de neșters în inimile lor și trebuie să se dezvolte în timp. Morala, spune el, este scopul omului: chiar și propriul său beneficiu îl face să respecte drepturile altor oameni și liniștea cu alții.

§ 321. Acest filosof îl înfățișează pe omul non-social așa cum ar trebui să fie, dar nu era așa în starea de sălbăticie. Dacă într-o stare civilă oamenii se îndepărtează de principiile dreptății și de legile virtuții, este posibil ca într-o stare de sălbăticie să le înțeleagă clar și să le respecte cu strictețe?

§ 322. Gabbez a adus descrierea omului natural cel mai aproape de natură și a arătat trecerea lui naturală de la o stare de singurătate la o stare de societate. El susține că oamenii din afara uniunii civile au purtat război neîncetat între ei. Desigur, el încalcă măsura în înfățișarea viciilor și neajunsurilor naturii umane. Lupta care a izbucnit atunci în Anglia a dat această direcție minții acestui filozof.

§ 323. O persoană aflată într-o stare non-socială, spune Gabbes, pune păstrarea sa ca regulă principală a acțiunilor sale și, în mod similar, consideră permis pentru sine tot ceea ce îi servește doar în favoarea. Deoarece toți oamenii urmează aceeași regulă, există o confruntare și violență neîncetată între ei. Desigur, starea oamenilor din afara societății este așa, dar asta nu dovedește că oamenii nu au o dispoziție către bunătatea și dreptatea morală.

§ 324. Natura a deosebit clar omul de alte animale. Abilitățile sale dovedesc clar că este destinat să trăiască în societate. Știința, artele, religia, atingerea unor scopuri înalte și nobile sunt roadele vieții comunitare. Formarea rasei umane are loc treptat, o generație deschide calea pentru o altă informație suplimentară. Dimpotrivă, alte animale doar în copulație și generație

nii sunt interconectate. Rareori, și apoi printr-un instinct uniform, sunt folositori unul altuia.

Dacă 325. Omul se confruntă cu mai multe rele decât orice alt animal, în timp ce mijloacele de a-și satisface nevoile sunt mult mai dificile. Desigur, într-o stare de sălbăticie, nu este atât de sensibil. Dar dezastrele provocate lui de natură sunt atât de puternice încât pot zgudui cel mai grosolan sistem de organe. Este supus frigului, neavând acoperire naturală, înecului, pe care, din cauza lipsei de minte, nu le poate prevedea și evita. Foamea îl chinuiește mai des și aproape întotdeauna îl amenință. Bolile îi apar și în sălbăticie, ca într-o stare educată. Mijloacele de întreținere a acestuia se datorează

aproape în totalitate artelor și asistenței reciproce a oamenilor. Cel mai mic cu pene primește rapid și ușor hrana de care are nevoie. O persoană prin muncă de lungă durată dobândește hrană, adesea după eforturi îndelungate și zadarnice, suferă de nevoia primelor necesități ale vieții.

§ 326. Fiind supus unor nevoi neîncetate chinuitoare, cu toată înclinaţia lui spre bunătatea morală, omul se călăuzeşte numai după principiul autoconservării. Fiind în extremă să îndure dezastre sau să provoace nedreptate altuia, o alege pe aceasta din urmă.

Dacă 327. Oamenii în sălbăticie sunt mai periculoși unul pentru celălalt decât animalele sunt unul pentru celălalt. O fiară o atacă pe alta doar pentru un câștig real și imediat. Pe de altă parte, omul, în însăși sălbăticia sa, își întinde părerile în viitor și prevede consecințele acțiunilor din depărtare. Beneficiile viitoare acţionează asupra imaginaţiei lui uneori mai puternic decât cele prezente; de multe ori doar visele îl fac un tâlhar, un tiran și un criminal. Abilitatea de a-și aminti și de a reprezenta trecutul oferă oamenilor un motiv pentru a comite noi atrocități. Alte animale se apără doar împotriva atacurilor reale sau pentru a răzbuna răul pe care l-au suferit în același timp. Ei nu sunt în stare să răzbune răul pe care l-au îndurat de mult pentru a se consola cu spectacolul suferinței foștilor lor infractori. Numai un om își poate găsi plăcere în suferința unei ființe ca el.

Sentimentul de răzbunare lungă și lungă îi aparține numai lui.

§ 328. Cu impulsuri mai mari și mai puternice de a face rău altora, o persoană are mai multă capacitate de a le face altora cu adevărat pentru a-și satisface înclinația. Desigur, are mai puțină forță și curaj în comparație cu multe feluri de alte animale, dar ascuțimea, înșelăciunea, lingușirea oferă nenumărate mijloace de încredere și sigure din partea lui pentru a provoca un posibil rău altora după bunul plac.

§ 329. Cu iubire de sine nelimitată, sub influența constantă a pasiunilor bestiale, o persoană se complace în cea mai grosolană sălbăticie. Mai ales nevoile care îl chinuiesc constant îl fac lacom la orice plăcere ilegală: nu se gândește la acțiunile sale, ci la obiectele dorinței sale. Prin urmare, nu este de mirare că devine mai teribil pentru creaturi ca ea decât orice altă creație.

§ 330. Într-o stare socială, oamenii pot fi periculoşi prin însăşi calităţile lor morale. Protejarea celor slabi poate jignit pe cei puternici. Eforturile de respectare a dreptății pot aduce nedreptate, dorința de a păstra drepturile reciproce poate servi drept stimulent pentru încălcarea drepturilor altora.

Dacă 331. Prin urmare, fiind amenințat din toate părțile de primejdii, omul ar trebui să se gândească să le evite, căci nu este firesc ca el să considere nenorocirea drept o binecuvântare. De-a lungul vieții, a

fost convins prin experiență că securitatea poate fi atinsă doar prin conectarea lui cu alții pentru a evita atacurile care au loc de către forțele combinate.

Diviziunea II

În scopul statului

§ 332. Potrivit acestei imagini, scopul pentru care oamenii s-au unit în societate este securitatea. Unii filozofi resping însă această opinie și der-296

se înghesuie cu cea a diverselor interpretări. După calitatea presupunerilor lor despre scopul statului, ei pot fi împărțiți în senzualiști și raționaliști.

§ 333. Senzualiștii pun ca scop al statului cea mai mare bunăstare, bunăstarea pământească a tuturor. În consecinţă, ele presupun un scop imposibil, căci conceptul de bunăstare este un concept relativ; numai persoana însăși poate determina ce îi promovează bunăstarea și ce este contrar acesteia, § 100. Pe de altă parte, societatea, luând poziția de a atinge un scop, primește împreună dreptul de a-și forța membrii să lupte pentru el. ; de aici rezultă că societatea are dreptul de a-și obliga membrii să lupte pentru bunăstare. Dar orice constrângere presupune dezgust, de aceea membrii societății ar trebui să considere ca bunăstare ceea ce se simt dezgustați.

§ 334. Raționaliștii pun ca scop al societății civile îmbunătățirea rasei umane, care, după unii, constă cel mai mult în îmbunătățirea puterilor cognitive, după alții, în îmbunătățirea moralității. Ambele opinii sunt la fel de nedrepte, căci îmbunătățirea puterilor cognitive și a moralității depinde de libertatea omului și nu poate face obiectul unei slujbe perfecte. Este posibil să prescrii acțiuni externe unei persoane, dar cele interne rămân în voința sa. Presupoziţia acestui scop este la fel de contradictorie, căci a forţa un om la ceea ce depinde de libertatea lui înseamnă a-i încălca libertatea; dar îmbunătățirea puterilor cognitive și a moralității este posibilă numai atunci când o persoană se bucură de libertate. În consecință, prin prescrierea anumitor mijloace pentru atingerea unui scop, oamenii ar fi lipsiți de scopul însuși.

§ 335. Deși scopurile menționate nu pot constitui scopuri ale societății civile, ele pot fi atinse doar într-un cămin. Învățătura morală obligă o persoană să lupte pentru îmbunătățirea forței sale fizice și morale, dar o obligă și să se alăture societății, în măsura în care nu poate atinge acest scop decât în ea.

§ 336. Deci, statul este o uniune de oameni pentru protejarea constantă a securității reciproce prin forțe combinate. Acest scop vine și este

distrus împreună cu rasa umană. Prin urmare, oamenii se pot uni pentru a o atinge pentru totdeauna.

§ 337. La înfiinţarea unei societăţi, oamenii trebuie să fie de acord: 1) în raţionamentul înseşi legătura lor pentru securitatea reciprocă; 2) în discuția despre alegerea mijloacelor de realizare și 3) în discuția asupra modului de utilizare a acestora. Prin urmare, legea statului are în vedere, în primul rând, contractul de conectare a oamenilor în stat; în al doilea rând, mijloacele cu care oamenii trebuie să fie de acord pentru a atinge scopul și, în al treilea rând, contractul de loialitate ca singura modalitate suficientă de a pune în aplicare ceea ce fără de care scopul statului nu poate fi atins.

Secțiunea III Despre acordul de racordare

§ 338. Statul poate fi constituit de drept numai prin acordul comun al oamenilor pentru a se proteja unii pe alții împotriva pericolelor reciproce care se pot întâlni, § 227. Acest acord se numește contract de unire.

§ 339. Orice contract își trage forța nu din cuvinte, ci din prestații, care se fac numai sub pretextul reciprocității, § 229.

§ 340. Pot fi participanți la acest acord toți cei care au posibilitatea de a-și exprima voința și de a contribui la scopul societății.

§ 341. Întrucât scopul pentru care se încheie contractul de unire este unul general, impunând tuturor o obligație egală de a contribui la realizarea acestuia, atunci potrivit contractului de unire toți oamenii sunt egali, dacă nu stipulează. în ea o condiţie specială care determină inegalitatea lor.

§ 342. Prin contractul de asociere, oamenii se angajează în totalitate faţă de societate, căci numai într-o asemenea condiţie poate fi atins scopul acesteia. Prin urmare, nu 298

numai toată proprietatea cetățenilor este un mijloc de atingere a scopului societății, dar însăși viața fiecăruia poate fi folosită pentru a-l dobândi. Nu există nicio contradicție în faptul că oamenii trebuie să își sacrifice viața pentru a-și salva viața, căci, intrând în societate, o persoană are o alegere liberă între pericolul constant de a pierde viața în afara societății și între credibilitatea păstrării acesteia în societate. . De asemenea, nu există nicio îndoială că o persoană are dreptul să facă o astfel de promisiune societății, căci cine își controlează viața nu jignește pe nimeni. La fel, intrarea în societate într-o asemenea condiție nu numai că nu este contrară îndatoririi morale de a-și păstra viața, ci este foarte consecventă cu aceasta, căci viața poate fi mai bine păstrată în societate decât în afara ei *.

§ 343. Contractul de unire se extinde asupra copiilor născuți în societate din membrii acesteia, atunci când aceștia, împliniți vârsta majoratului, își exprimă în mod expres sau tacit consimțământul la

acesta, căci prin contract nu este obligat decât cel care îl încheie în mod liber. Părinții nu-și pot include copiii în contractul de unire, deoarece aceștia au doar dreptul de a-și crește copiii, dar nu de a le atribui o stare arbitrară în care trebuie să rămână la împlinirea vârstei majore. Altfel, copiii nu ar fi altceva decât lucruri în mintea părinților lor.

§ 344. Cu toate acestea, statul are datoria de a proteja copiii, căci ia sub ocrotirea sa toate drepturile părinților și, prin urmare, și dreptul de a educa copiii.

§ 345. La fel, statul trebuie să protejeze copiii împotriva abuzurilor autorităţii părinteşti, căci este obligat să-i protejeze pe toţi cei care se află în hotarele sale; altfel statul ar fi o uniune de oameni contrară drepturilor altora.

* "At-on jamais dit que celui gue se jette par une fenetre pour échapper a un incendie soit coupable de cuicide?" JJ Rousseau 7.

Articolul 346 Consecințele unui contract de asociere pentru persoane private sunt:

A. Fiecare cetățean primește dreptul de a cere ajutor altora în caz de pericol care îi amenință drepturile perfecte externe.

b. În mod similar, revine fiecăruia să-i protejeze pe ceilalți în cazuri similare.

§ 347. Pentru statul însuşi, consecinţele sunt următoarele.

A. Ea devine persoană morală, de ce dobândește drepturi și este supusă îndatoririlor: 1) în raționamentul cetățenilor săi; 2) în raționamentul tuturor celor care nu îi aparțin.

b. Ea primește dreptul de a domina toate zonele statului, adică dreptul de a păstra în puterea sa toate terenurile care alcătuiesc zonele statului, deși aparțin unor persoane particulare.

§ 348. Pe această bază: 1) dreptul statului de a cere contribuţii de la loturile de teren pentru satisfacerea nevoilor publice; 2) obligația proprietarilor privați de a nu-și separa posesiunile de regiunile statului fără acordul său, căci nu numai că toată lumea se bazează pe alocația unui cetățean particular în caz de pericol, ci și un cetățean particular se bazează pe ajutorul toată lumea într-o asemenea împrejurare. În consecință, indivizibilitatea societății este asumată în mod necesar în contractul de asociere.

§ 349. Cât timp statul își îndeplinește îndatoririle în discursul cetățenilor, până atunci nimeni nu are dreptul să-l părăsească, § 168.

Diviziunea a IV-a

Despre Mijloacele de Atingere a Scopului Statului

§ 350. Mijloacele de realizare a scopului statului sunt parțial materiale, parţial formale. Primele constau în proprietatea cetățenilor și în forțele lor - fizice și morale; a doua, în modul în care trebuie să fie îndeplinite actele cetăţenilor pentru ca scopul statului să fie atins.

§ 351. Toate mijloacele aflate în puterea cetăţenilor particulari şi capabile să atingă scopul statului, se numesc proprietatea statului.

§ 352. Proprietatea de stat în sens propriu este totalitatea a ceea ce cetăţenii, în funcţie de averea lor, consacră pentru realizarea scopului societăţii, ceea ce se poate realiza în două moduri: fie cetăţenii lasă o proprietate pentru folosirea permanentă a statului, sau dau continuu unele parti din proprietatea lor pentru satisfacerea nevoilor statului.

§ 353. Posesiunile acordate statului pentru satisfacerea nevoilor publice se numesc capitale de stat; parcelele colectate din când în când din proprietate de către un rezident al statului se numesc impozite.

§ 354. Cetăţenii statului sunt obligaţi să contribuie la scopurile societăţii, prin urmare, toţi sunt obligaţi să suporte impozite. Dar adormirea cade asupra fiecăruia după avere, căci, în primul rând, cetățenii statului sunt obligați să contribuie la scopul societății pe cât posibil; în al doilea rând, o repartizare egală a impozitelor ar fi contrară scopului însuși al societății, întrucât ar implica pericolul ca cetățenii privați, pierzându-și prosperitatea, să moară de foame; în al treilea rând, proprietatea inegală necesită mijloace inegale pentru a o conserva.

§ 355. Cetăţenii indigenţi nu au obligaţia de a plăti impozite, dar în scop public pot contribui la forţa lor fizică şi morală. Astfel de servicii se numesc taxe.

§ 356. Întrucât fiecare, pentru libertatea sa, vrea să sacrifice numai acea parte din averea sa, care este necesară în acest scop, atunci cetăţenii statului se obligă să asigure societăţii nu mai mult decât ceea ce are nevoie pentru satisfacerea nevoilor.

§ 357. Dar întrucât statul urmărește păstrarea celui mai mare avantaj, adică securitatea, atunci în el, contrar economiei private (în care cheltuielile sunt proporționale cu veniturile), veniturile trebuie să fie proporționale cu suma cheltuielilor, iar cetățeanul este obligat

să plătească toate taxele impuse lui Pego de către stat.

§ 358. În raționamentul îndatoririlor sunt furnizate aceleași reguli. Orice serviciu personal poate fi solicitat numai în scopul societății și în măsura în care este suficient pentru aceasta.

Sectiunea a V-a Despre contractul de fidelitate

§ 359. Un contract de asociere presupune în mod necesar un contract de fidelitate, căci deși scopul pentru care oamenii s-au unit în societate arată deja mijloacele necesare pentru a-l atinge, dar modalitatea de folosire a acestor mijloace nu poate fi determinată pentru toate cazurile particulare. Justiția mijloacelor folosite este cunoscută din principiile generale ale rațiunii; dimpotrivă, fiabilitatea și decența acestora de a atinge scopul este cunoscută doar din experiență. În principiile generale ale minții, oamenii pot fi de acord, dar în subiectele experienței există dezacorduri. Prin urmare, este clar că alocarea mijloacelor pentru atingerea scopului societății nu poate avea loc de comun acord, pentru că tocmai acest acord nu poate exista, § 253.

§ 360. Majoritatea voturilor se opun contractului de unire, deoarece deși fiecare sub acesta s-a angajat să promoveze scopul societății, nimeni nu s-a angajat, în alegerea mijloacelor, să-și subordoneze voința voinței altor oameni. Prin urmare, dacă cineva ar dori să prescrie altora în acest raționament, ar proceda împotriva legii, pentru că și-ar însuși un drept care nu-i aparține. Chiar dacă cea mai mare parte a membrilor societății este de acord cu unele mijloace, atunci nici atunci nu este posibil să forțați membrii rămași să urmeze voința altora, căci o acțiune nedreaptă nu se transformă într-una justă pentru că mulți au comis-o împotriva un număr mic de oameni.

§ 361. Prin urmare, membrii societății trebuiau să stabilească modalitatea de utilizare a mijloacelor pentru realizarea scopului societății. Persoană căreia, în virtutea consimțământului comun, i s-a acordat dreptul de a prescrie și de a utiliza

înseamnă un scop, este numit conducător. Poate fi fizică, atunci când un drept dat este acordat unei singure persoane, sau morală, când aparține mai multor persoane fizice împreună*.

Dacă 362. Dreptul încredinţat domnitorului de a alege şi desemna mijloace pentru realizarea scopului societăţii se numeşte putere supremă. Deoarece acest drept este mai mare decât toate celelalte drepturi din societate, se mai numește și maiestate.

§ 363. Puterea supremă nu poate fi transmisă decât cu acordul tuturor membrilor societății, căci în contractul de asociere nu există nicio condiție care să oblige un particular să se supună arbitrarului altora în alegerea mijloacelor. Prin urmare, dacă cineva nu este de acord cu părerea membrilor săi cu privire la persoana căreia îi încredințează puterea supremă, atunci contractul de unire dintre acesta și ceilalți membri este distrus.

§ 364. Domnitorul nu depinde de nimeni, căci dreptul de maiestate, sau puterea supremă, i-a fost transferat în unanimitate, prin urmare voința lui reprezintă voința generală, § 267, prin urmare, toți membrii statului sunt supuși, excluzând însuși conducătorul.

§ 365. Libertatea personală a fiecărui membru al statului este în concordanţă cu cetăţenia, căci scopul statului este scopul fiecărui cetăţean, numai alegerea mijloacelor pentru realizarea acesteia este încredinţată domnitorului; în consecință, atâta timp cât un cetățean este îndreptat doar spre scopul statului, până atunci nu este folosit împotriva voinței sale ca un simplu instrument. Domnitorul rămâne, de altfel, ca organ principal al statului.

Dacă 366. Dar cetăţeanul este supus domnitorului numai în scopul statului; în toate celelalte acțiuni el rămâne liber și independent, dacă acestea nu sunt contrare îndatoririlor sale față de societate, § 236 etc.

* În sensul propriu, puterea supremă în fiecare stat este împărțită între mai multe persoane, căci numai în cele mai mici state o singură persoană poate gestiona toate treburile publice. În toate celelalte state, arbitrariul privat al servitorilor subordonați ai societății are la fel de multă influență asupra mersului treburilor publice ca și în statele constituționale înseși, cu singura diferență că această influență nu este determinată de o lege indispensabilă.

§ 367. Când un conducător își folosește supușii fie nu în scopul statului, fie în opoziție cu acesta, atunci aceasta se numește abuz de putere în sens impropriu, căci astfel de acțiuni depășesc cercul activității domnitorului.

§ 368. Prin contractul de fidelitate, două persoane misterioase iau existență în stat - conducătorul și loialitatea, care este totalitatea tuturor supușilor.

Dacă 369. Slujba domnitorului de a folosi mijloace pentru securitatea generală îi impune datoria de a veghea la siguranța fiecărui membru al comunității. Dreptul său de a dispune de acțiunile supușilor săi este limitat de această obligație.

§ 370. Slujba de apărare a concetăţenilor, prescrisă printr-un contract de uniune, încetează să mai fie directă pentru indivizi, dar în locul ei li se dă slujba de a se supune domnitorului, pentru că grija de a proteja societatea şi persoanele private a fost transferat lui printr-un contract de credinţă.

Secțiunea a VI-a Despre Puterea Supremă

Daca 371. Totalitatea drepturilor apartinand suveranului se numeste putere suprema, care, nefiind dependenta de nicio alta putere, se mai numeste si maiestate. Puterea supremă, după diferența în modurile în

care se dezvăluie, se împarte în diferite tipuri, care sunt: 1) puterea legislativă; 2) executiv și 3) vigilent.

§ 372. Drepturile maiestăţii sunt parţial necesare, parţial contingente. Lipsa primei distruge conceptul de putere supremă, lipsa celei de-a doua nu-i schimbă esența. Primele sunt numite și originale, iar a doua - derivate.

§ 373. „Autoritatea supremă trebuie să atingă scopul statului; [deoarece] întrucât, în plus, acțiunile sale se extind în mod necesar parțial la membrii statului, parțial la popoare externe și rezidenți privați, atunci conducătorul suprem ar trebui să aibă: 1) dreptul de a guverna

subordonații, adică să-și dirijeze acțiunile în conformitate cu scopul statului. Drepturile în raționamentul subiecților se numesc drepturi interne de maiestate; 2) dreptul de a restrânge acțiunile străinilor, astfel încât acestea să nu devină contrare scopurilor societății. Drepturile care decurg din aceasta se numesc drepturi externe. Domnitorul, din cauza drepturilor de primul fel, este numit domnitor, iar din pricina pranaselor de alt fel, reprezentantul statului.

Divizia I

Despre puterea legislativului

§ 374. Legiuitorul este dreptul de a determina mijloacele în scopul statului, de aceea opa poate dispune: 1) acţiunile supuşilor; 2) proprietatea statului; 3) în cele din urmă, să dea societății o astfel de direcție și structură, care să fie în concordanță cu scopul acesteia.

§ 375. Regulile stabilite de domnitor, conform cărora cetăţenii trebuie să-şi ia în considerare acţiunile în scopul statului, se numesc legi. Înseamnă, în concordanță cu scopul societății sau decent pentru atingerea acestuia, doar că este onorat, care este determinat de voința generală; dar numai voința domnitorului este considerată ca atare, prin urmare, puterea legislativă îi aparține numai lui. De ce este numit legiuitor.

§ 376. Întrucât legile conţin definiţii ale mijloacelor în scopul statului, ele nu trebuie să conţină: -1) nimic contrar acestui scop, prin urmare, legea nu trebuie să încalce nici securitatea generală, nici cea privată. Ideea de a produce bine pentru unii membri ai societății prin sacrificarea securității altora este contrară scopului societății în sine, poziției puterii supreme și esenței legii în sine, 2) de asemenea, legile nu ar trebui să prescrie sau interzice astfel de acte care nu aparțin societății, deoarece cetățenii sunt obligați să se supună autorității supreme doar pentru siguranța generală, prin urmare, în toate treburile și ocupațiile private rămân

sunt liberi, de îndată ce au îndeplinit ceea ce este necesar scopului societății, § 366.

§ 377. Legile trebuie să fie universale, adică. toți cetățenii sunt la fel de obligați, pentru că scopul societății este unul comun, prin urmare, asistența pentru aceasta trebuie să fie comună. Prin urmare, legile revin tuturor cetățenilor și oferă drepturi și îndatoriri egale tuturor. Dar această egalitate constă în faptul că în împrejurări egale oamenii au drepturi egale și îndatoriri egale, căci nici contractul de asociere, nici contractul de fidelitate nu conțin nimic care să facă pe un cetățean mai împovărat decât pe altul. Dacă legiuitorul ar impune mai multe sarcini unuia decât altuia, atunci acest lucru s-ar întâmpla după tipuri speciale, care nu fac parte din scopul public.

§ 378. Dar dacă securitatea întregului cere să fie puse sarcini speciale asupra unuia sau unora dintre cetățeni, cărora alții nu sunt acum supuși și cărora cu greu pot fi supuși în viitor, atunci statul trebuie să facă o răsplată specială. pentru povara specială. Din aceleași temeiuri, legiuitorul poate acorda anumitor subiecți drepturi și privilegii speciale, care se numesc privilegii, deoarece egalitatea membrilor nu este astfel încălcată atunci când aceștia primesc recompense care, pentru siguranța tuturor, poartă o povară mai mare. . Odată ce privilegiile au fost comunicate cuiva, acestea nu mai pot fi luate dacă îndatoririle speciale asociate acestora sunt îndeplinite.

§ 379. Puterea supremă trebuie să asigure drepturile supușilor săi, de aceea trebuie: 1) să stabilească ce este bine și ce este rău pentru fiecare cetățean și 2) să stabilească modalități de a proteja acest drept de atacatorii interni și de popoarele externe. Rezultă că legiuitorul are dreptul de a:

A. Emite legi civile, conform cărora ar fi posibil să se rezolve conflictele cetățenilor cu privire la dreptul.

b. Reglementări de poliție care definesc măsuri de protecție a persoanelor și bunurilor cetățenilor de violența reciprocă, de acțiunile dăunătoare ale naturii și de diferențe

nyh aventuri accidentale dăunătoare libertății și bunăstării cetățenilor.

c. Legile penale, care, pentru a-i abține pe cetățeni de la jigniri reciproce, determină pedeapsa oricărui rău cauzat.

d. Unități aferente veniturilor statului, în vederea menținerii instituțiilor în cadrul statului, menținerii securității angajaților, și a unui număr suficient de forțe armate, pregătite să apere societatea de atacul inamicilor externi.

§ 380. Legile obligă subiecţii să-şi ia în considerare acţiunile cu ei, dar ele obligă numai atunci când legiuitorul le-a declarat ca atare.

Anunțarea legilor se numește promulgare. Metoda dezvăluirii trebuie să fie cunoscută și determinată, astfel încât nimeni să nu-și poată cere scuze pentru necunoașterea legii.

§ 381. Dacă legiuitorul întreprinde vreo acțiune cu privire la scopul societății, admite astfel că de la încheierea consimțământului său la aceasta, aceasta este luată ca o lege implicită, care se numește obicei.

§ 382. O lege poate fi desfiinţată fie prin abrogare explicită, fie în secret, prin admiterea unui obicei contrar acesteia, fie printr-o lege nouă, care, fără abrogare explicită, conţine o instituţie contrară legii anterioare. Însă legile anterioare, cuprinzând prescripții particulare, nu sunt distruse de legea generală ulterioară, deși conținea contrariul, în sensul legii noi este diferită de ceea ce a avut în vedere legiuitorul la emiterea legilor private anterioare. Dar legile private anterioare sunt distruse atunci când scopul lor nu poate fi în concordanță cu legalizarea generală ulterioară.

Diviziunea II

Despre puterea executivă

§ 383. Puterea executivă este puterea conducătorului de a pune în aplicare ceea ce este prescris de legi.

Prin urmare, include: 1) a gândi în mod ludic acțiunile subiecților cu legile pentru a preveni acțiunile care sunt contrare scopurilor societății; 2) să judece conformitatea și inconsecvența acțiunilor popoarelor și indivizilor străini cu scopurile statului și să-i oblige să îndeplinească funcții perfecte prescrise de principiile generale ale rațiunii sau de condițiile speciale. În primul sens, puterea executivă este numită judecătorească, în al doilea - executiv extern.

§ 384. Prin dreptul puterii, domnul judecătoresc poate aduce toate cauzele controversate în temeiul legilor existente, poate lua hotărâri, sentințe și concluzii: subiecții trebuie să le recunoască drept valabile.

Acest drept este suprem, nicio bârfă nouă nu poate fi asumată, altfel proprietarul ar fi un subiect, ceea ce se contrazice, întrucât puterea lui ar depinde de o altă putere, mai înaltă, § 364.

§ 385 Puterea judecătorească este limitată de legile existente; toate hotărârile, sentințele și concluziile sale trebuie să se întemeieze pe definițiile anterioare ale puterii legiuitorului, căci efectul acesteia constă numai în aducerea unor cauze particulare sub dreptul general. Din aceasta reiese limpede că este subordonată legislativului și acționează numai în limitele care îi sunt atribuite de acesta din urmă. Deși ambele puteri sunt combinate într-o singură persoană, acțiunile lor nu pot fi amestecate.

Dacă 386. De aceea, nici un eveniment și nicio acțiune nu pot fi judecate printr-o lege emisă după ele, căci legea nu leagă decât atunci când este dată: o lege needită nu este lege. În consecință, nici proiectul de lege, nici legea aprobată, dar nepromulgată, nu leagă subiecții, iar ambele sunt recunoscute ca inexistente după placul lor. Prin urmare, un subiect nu poate fi pedepsit pentru nicio acțiune care nu a fost interzisă de lege, chiar dacă a fost dăunătoare societății sau contrară drepturilor altor persoane. Legile rațiunii produc în noi conceptul de ofensă, dar nu pot

poate servi drept bază pentru pedeapsă atunci când nu există nicio lege pozitivă care să o interzică.

§ 387. Dreptul puterii judecătoreşti cuprinde şi dreptul: 1) de a prescrie procedura judecăţii, ritul şi căutarea acesteia, pentru a pronunţa o sentinţă de drept; 2) în cazuri controversate să primească informații adecvate pentru a le judeca temeinic; 3) stabilirea sediilor judiciare necesare si determinarea modului in care este posibila realizarea cunoasterii adevarului in treburile individului.

§ 388. Toate instituţiile în acest scop, precum şi măsurile de constrângere, trebuie să fie în concordanţă cu principiile generale ale dreptului. Dreptul puterii judecătorești, precum și al legislativului, este limitat la scopul societății. Prin urmare, dreptatea nu poate fi încălcată în raționamentul unor membri ai societății pentru a-și livra celorlalți cuvenirea. Tortura, spionajul, dezvăluirea secretelor private ale unei persoane sunt fapte care sunt contrare scopurilor societății.

§ 389. Subiecții sunt obligați să se supună legilor și, prin urmare, trebuie să se supună și puterii executive, care pune în aplicare legile. Cine se opune voinței executorului de legi se opune chiar legilor. Dar dacă Executorul legii își pune voința în locul ei, atunci supușii au dreptul să i se împotrivească, căci oricine cere nu ceea ce porunc legile, își însușește ilegal puterea legiuitorului, dar unui atac nedrept i se poate rezista, prin urmare, un Executor nedrept al legilor poate fi să opunem rezistență.

Dacă 390. Cetăţenii au datoria absolută de a se supune puterii judecătoreşti, căci trebuie neapărat să-şi armonizeze acţiunile cu legea. Dar, potrivit forței contractului de fidelitate, legile puterii supreme trebuie să prescrie doar ceea ce este necesar pentru atingerea scopului statului, § 369.

§ 391. Întrucât justiția trebuie să execute necondiționat legea, dacă aceasta din urmă nu este de acord cu scopul societății, subiecții trebuie să ceară schimbarea sau anihilarea legii din lege.

puterea yodativă, ei nu pot cere de la executiv abandonarea ei.

§ 392. Judecătoria examinează cazuri particulare cu legile existente, § 384, prin urmare, are dreptul de a cerceta, căci poate doar să adapteze cazul la lege, cine are informații clare despre aceasta. Acestui drept al puterii judecătorești corespunde îndatorirea subiecților de a-i aduce la cunoștință tot ceea ce este necesar pentru corecta introducere a cauzei sub o anumită lege.

Notă]. Acțiunile justiției constituie un silogism în care legea constituie premisa majoră, prezenta cauză minorul, iar hotărârea constituie concluzia.

§ 393. Dar puterea judecătorească nu poate adapta cauzele unei asemenea legi, care este obscura, căci o lege de neînțeles nu determină nimic și nu obligă pe nimeni, deci nu este o lege. A determina, deci, sensul unei legi este a da o lege; [întrucât] acest drept aparținând legiuitorului, interpretarea legilor ține și de domeniul de activitate al acestuia.

§ 394. Dacă obscuritatea este cuprinsă nu în lege, ci în speță, atunci explicarea acesteia aparține justiției, căci îi aparține dreptul de a adapta cauza la lege, prin urmare, poate folosi și mijloacele necesare pentru aceasta. Întunericul legii se numește întunericul determinării, întunericul întâmplării se numește întunericul subpoziției (lex in hypothesis obscura).

§ 395. După ce a explicat cauza, justiția o soluționează conform intenției legiuitorului. Decizia se face fie prin restricție, fie prin distribuire. O hotărâre de primul fel se întâmplă atunci când prezenta cauză, deși, aparent, este cuprinsă în lege, nu este supusă acesteia, fie pentru că trăsăturile esențiale ale cauzei prezentate în lege sunt diferite de trăsăturile prezentei cauze, sau pentru că nu se extinde intenţia legii asupra împrejurărilor secundare ale cauzei, de exemplu: oricine lipseşte de viaţă o persoană, el însuşi trebuie să fie lipsit de ea. Samson și-a făcut prieteni beat

oaspete cu vin. Întrebarea este, este Samson vinovat ca criminal? O hotărâre de al doilea fel se întâmplă atunci când trăsăturile esențiale ale cauzei și cele descrise în lege sunt aceleași, când în împrejurările incidente nu există nimic care să excludă cauza de față din scopul legii, de exemplu: cine ucide o persoană este ea însăși supusă pedepsei cu moartea; Samson a murit de foame un om, întrebarea este: este Samson vinovat de forța legii menționate mai sus în crimă?

§ 396. Hotărârile puterii judecătorești trebuie să fie de acord între ele când cauzele sunt aceleași, căci pentru ele există o singură lege. Soluții diferite la aceleași cauze implică o abatere a justiției de la lege, ceea ce este contrar atribuțiilor sale. În cazul unui conflict de legi, justiția trebuie să aparțină legislativului, din cauza celor două legi contradictorii, niciuna nu există, întrucât se distrug reciproc. Este dreptul legiuitorului de a emite legea (legiuitorul, prin urmare,

și de a distruge unul dintre contradictorii, pentru a da forță altuia, depinde și de voința sa.

§ 397. Puterea executivă externă are dreptul de a decide dacă încheie pacea cu popoarele străine, alianțe prietenești sau declară război (de cine să protejeze drepturile societății. Conducătorul în decizia unor astfel de chestiuni nu depinde de nimeni și este nevinovat de a da socoteală nimănui, altfel nu ar fi domnitor, § 384. Dar în aceste acțiuni se mărginește la scopul societății: atâta timp cât este de acord cu aceasta, până atunci hotărârile sale sunt valabile pt. toata lumea.

§ 398. După puterea puterii executivului extern, dreptul aparține:

A. Să oblige subiecții să recunoască și să respecte tratatele pe care le-au încheiat cu popoarele străine.

b. Să facă aranjamente și pregătiri pentru protecția societății de atacurile inamicilor, prin urmare, să recruteze, să antreneze și să întrețină trupe, să construiască și să întrețină fortificații.

c. Pune trupele în mișcare și forțează supușii care s-au angajat să servească patria pentru a-și face voința împotriva dușmanilor externi,

d. Încetarea ostilităților, dacă este necesar, sacrificarea circulației societății, cedarea unei părți din spațiile statului pentru a păstra întregul.

§ 399. Întrucât dreptul conferit domnitorului de către membrii societăţii împotriva străinilor este limitat în parte de scopul statului, în parte de drepturile supuşilor săi, în parte de funcţiile sale speciale, acesta nu are dreptul:

A. A face pace sau a negocia este contrar scopurilor societății, prin urmare, el nu poate să-și transfere supușii unui alt conducător.

b, Să folosească forțele statului nu în scopul statului, INO sau pentru propria specie, ori în folosul altor popoare, sacrificându-le sau la proprietatea sau sângele supușilor săi.

§ 400. Atâta timp cât angajamentele domnitorului împotriva popoarelor exterioare nu contravin scopului societății sau pot fi în concordanță cu acesta, până atunci sunt considerate legitime, chiar dacă de la unii membri și sunt considerate vătămătoare statului sau inutile. Orice întreprindere, însă, trebuie să aibă în vedere un pro-tiv legal, care provoacă nedreptate unuia dintre concetăţeni.

Diviziunea a III-a

Despre puterea vigilentă

§ 401. Puterea vigilentă este dreptul domnitorului de a se interesa despre tot ceea ce priveşte scopul statului, precum: despre pericolele care ameninţă societatea sau cetăţenii privaţi, despre mijloacele care pot fi folosite pentru a le evita.

§ 402. Puterea vigilentă este fie generală, întâlnită în toate împrejurările statului, fie privată, acţionând în împrejurări deosebite care merită atenţia domnitorului în raportul lor cu scopul societăţii.

§ 403. Puterea generală de supraveghere se extinde numai asupra raporturilor statului cu alte popoare și persoane sau asupra statului statului,

imagine „depinde de regiuni, proprietăți, forțe, modul de gândire, morala și faptele cetățenilor.

§ 404. În virtutea puterii puterii generale de supraveghere cu privire la popoarele și locuitorii străini, domnitorul are dreptul de a folosi toate mijloacele legale pentru a obține informații complete, exacte și temeinice despre atitudinea statului față de alte popoare cu care este în relaţii cunoscute. Dar aceste mijloace sunt legale numai atunci când nu încalcă nici drepturile supușilor săi, nici drepturile străinilor. În consecință, conducătorul are dreptul:

A. Dobândiți „cunoștințe despre dispoziția popoarelor străine față de el și statul pe care îl controlează, despre forța lor, legăturile politice, despre comerț și meșteșuguri.

b. Întrucât el însuși nu poate îndeplini această îndatorire, îi poate încredința pe tineri unor cetățeni cunoscuți, ordonându-le să folosească în acest scop numai măsuri legale; mijloace contrare dreptății și bunelor moravuri, pentru aceasta (nu pot fi aleși și supușii nu sunt obligați să le folosească.

c. La fel, el nu poate pretinde de la alte popoare ca aceştia să ţină astfel de reprezentanţi ai lui în hotarele lor. Fiecare stat are dreptul de a-și ascunde statul și legăturile cu alte popoare, prin urmare, se poate opune căutării altor popoare. Deci, excluderea șederii mesagerilor în orice stat nu poate fi considerată nedreptate.

d. Informațiile de acest fel nu se bazează pe autoritatea trimisului, ci pe admiterea unui stat străin, care are dreptul de a înlătura mesagerul atunci când colectează tipul de informații menționat anterior împotriva voinței sale.

§ 405. Datorită puterii puterii generale de supraveghere cu privire la starea internă a statului, domnitorul are dreptul de a folosi toate ¡mijloacele legale pentru a dobândi informații despre ¡starea societății și comportamentul (al cetățenilor cu privire la aceasta. Totul). care are un impact asupra stării societății nu poate părea un conducător lipsit de importanță, de aceea ia în considerare dreptul său

starea statului se extinde în măsura în care consideră de cuviință dar la propria sa discreție. Rezultă că are dreptul:

A. Obține informații despre proprietate; puterile și faptele supușilor, precum și modul lor de a gândi, viața privată și otrăvurile.

b. Domnitorul nu poate folosi pentru aceasta mijloace care nu sunt compatibile cu libertatea și onoarea cetățenilor, deoarece prin contractul de cetățenie, cetățenii au transferat domnitorului dreptul de a-și apăra toate drepturile, deci și dreptul la onoare.

c. Niciunul dintre subiecți nu poate accepta o asemenea misiune, ceea ce este contrar libertății concetățenilor săi, deoarece prin contractul de unire, cetățenii au promis că nu vor încălca drepturile reciproce. Prin urmare, fiecare spion este un dușman al societății, căci el încalcă libertatea persoanelor private, pe care cetățenii statului s-au angajat să o apere cu forțele lor combinate.

d. Astfel, cunoașterea comportamentului subiecților nu trebuie să încalce libertatea privată, altfel mijloacele ar fi preferate scopului în sine.

§ 406. În virtutea puterii puterii private de supraveghere în raport cu străinii, domnitorul are dreptul de a folosi mijloacele legale Bice pentru a se informa despre faptele cunoscute și faptele guvernelor statelor străine care pot avea influență asupra statului încredințat. ei, să le ceară o explicație a faptelor lor cunoscute, care sunt esența armamentului, adunării armatei la granițe, restrângerea sau oprirea comerțului.

§ 407. În virtutea puterii puterii vigilente private cu privire la starea interioară a statului, domnitorul are dreptul de a se interesa despre aventurile și faptele private ale supușilor săi, care pot fi periculoase pentru stat în mod indirect sau direct. El are dreptul de a folosi toate mijloacele pentru a afla dacă aceste aventuri și fapte ale supușilor sunt cu adevărat periculoase pentru stat.

§ 408. Când se constată probabilitatea ca de la cutare sau cutare să urmeze o persoană (pericol pentru societate sau cetăţenii ei privaţi, atunci se numeşte periculos. Acest prob-

Postarea se bazează pe faptul că motivele care sugerează pericolul sunt mai convingătoare decât cele care neagă existența acestuia. Motivele de suspiciune sunt circumstanțele din care este prudent să se concluzioneze că un anumit caz este posibil. Circumstanțele genului cetro sunt fie semne ale unui caz care a avut loc, fie incidente legate de cazul în sine, fie, în sfârșit, consecințele acestuia.

§ 409. Orice persoană suspectă are datoria de a fi supusă unei percheziții, deoarece toți cei aflați în contractul de asociere s-au angajat să dorească ca pericolul pentru societate să fie înlăturat. Dar însăși suspiciunea trebuie să constituie un act licit, săvârșit de un judecător, pentru că, în baza contractului de fidelitate, fiecare s-a angajat să răspundă pentru faptele sale în fața legii, și nu a arbitrarului privat.

§ 410. Căutarea bănuielii care cade asupra oricărei persoane constă numai într-o luare în considerare exactă a motivelor îndreptăţirii sau denunţării acestui slujitor, de aceea nu i se poate aplica violenţă. O persoană suspectată de o infracțiune nu este încă un criminal real, prin urmare, tortura și orice tortură sunt acțiuni ilegale.

Diviziunea VII

Despre relația supușilor cu domnitorul

§ 411. Domnitorul nu depinde de nimeni, căci puterea supremă îi aparține, prin urmare, nicio putere în stat nu poate fi mai înaltă decât el, altfel domnitorul ar fi supus unei alte puteri, cea supremă, care se contrazice. Deci, totul trebuie să fie subordonat conducătorului, dar el însuși nu este supus niciunei răspunderi.

§ 412. Persoana domnitorului este sacră şi inviolabilă, nimeni din stat nu i se poate împotrivi, căci dacă cineva ar avea un asemenea drept, atunci puterea lui ar fi mai mare decât puterea domnitorului însuşi.

§ 413. La fel, subiecţii statului sunt inviolabili în drepturile lor personale şi materiale. Nevoia statului nu dă nimănui dreptul de a provoca

ofensa subiectului, pentru ca nu este un drept, § 152. Domnitorul este obligat sa realizeze scopul statului numai prin mijloace legale. Cine își satisface îndatoririle în raționamentul societății are dreptate. A-l priva, de altfel, de orice beneficii înseamnă să jignești dreptul. Scopul nu poate sfinți mijloacele, prin urmare, măsurile nedrepte ies din cercul activității supremului (putere.

§ 414. „Rațiunile” de stat (raison d'Etat), care acoperă în practică acțiunile nedrepte, nu pot fi admise de legea naturală. Aceste expresii obscure sunt folosite pentru a evita tentația care apare în mod necesar în popor de la contemplare (incorectitudinea cauzată sau tolerată de autoritatea publică, căci încrederea generală a poporului este că guvernul nu poate acționa altfel decât cu dreptate. De obicei acţionează în acest fel în pentru a obține fie un beneficiu extraordinar, fie respingerea unui rău extraordinar. Dar cel mai mare beneficiu pentru stat este dreptatea, iar cel mai mare rău este nedreptatea.

§ 415. Dar dacă prin drept de necesitate sau cauză publică se înțelege dreptul domnitorului de a cere de la supușii săi, în cazuri

extraordinare, donații extraordinare sau folosirea unor mijloace extraordinare, dar, de altfel, legale, atunci acest lucru nu poate fi negat. . Justiția acestor mijloace este cunoscută din asumarea consimțământului general al subiecților la folosirea lor, când în circumstanțe extreme este imposibilă atingerea scopului comun în alt mod. Astfel, domnitorul are dreptul de a arde orașul, de a devasta câmpurile supușilor săi pentru a proteja statul, atunci când acest lucru nu se poate realiza altfel. Dar donația unora presupune o răsplată din partea altora, căci, prin contractul de fidelitate, nimeni nu era obligat să-și sacrifice viața și proprietatea numai în folosul altora, sau să sacrifice mai mult decât alți concetățeni.

§ 416. Suveranitatea este limitată prin mijloace legale la scopul statului; ea sub-

toți membrii statului și, în consecință, toate societățile private care există în stat sunt, de asemenea, angajate. Conducătorul le poate limita atât cât este necesar pentru scopul societății. Pentru a-i aduce la această măsură, el are asupra lor veghea principală și îi observă cu și mai multă atenție decât comportamentul persoanelor private, căci societatea poate provoca nedreptate mai ușor și mai convenabil decât o singură persoană.

§ 417. Dar domnitorul nu are dreptul de a folosi constrângere împotriva societăților înainte, ca atunci când urmează o insultă sau originea ei devine certă. Altfel, 'alo ca pedeapsă poate fi aplicată unor oameni nevinovaţi, la care nici o persoană privată, nici şeful societăţii nu au dreptul.

§ 418. Când oamenii sau societățile privați se străduiesc pentru scopurile lor, atunci domnitorul trebuie să acționeze asupra lor numai în mod negativ, adică să vadă că nu devin dușmani ai societății; cu toate acestea, el nu are dreptul să acționeze asupra lor într-un mod pozitiv, adică să examineze calitatea scopurilor lor, bunătatea și fiabilitatea mijloacelor etc. Dar dacă cineva a comis un dușman al societății, acest lucru ar trebui judecat nu prin dezvăluire și suspiciune, ci după semne clare și neîndoielnice.

§ 419. Drepturile suveranului determină funcţiile perfecte ale supuşilor, semnificate prin denumirea comună de supunere civilă. Cetăţenii sunt obligaţi să se supună conducătorului necondiţionat, adică să-şi îndeplinească poruncile legale fără a pune întrebări.

§ 420. -Deci, ascultarea civilă nu este oarbă și mecanică, ci rezonabilă și prudentă, bazată pe judecata funcției și rezultată nu din frică și lașitate sclavă, ci din libertate și bunăvoință față de tot ceea ce este legal. Fiecare membru al societății s-a angajat să dorească ceea ce, conform legii generale a rațiunii, ar trebui să dorească. Subiectele dorinței generale sunt explicate de către conducător, prin urmare, voința lui reprezintă voința generală. Prin urmare, cine se opune domnitorului se va opune voinței generalului

pentru executarea voinței sale private, ceea ce este contrar contractului de unire, potrivit căruia

În plus, un scop comun ar trebui să fie subiectul unei dorințe comune.

§ 421. Subiectul este lăsat deci să judece numai dacă voinţa pe care trebuie să o asculte este voinţa generală sau voinţa privată a conducătorului. Acest drept nu poate fi refuzat nici măcar ultimului subiect al statului, căci el este obligat să știe ce îi constituie sau nu o constituie funcția: fără această cunoaștere nu poate îndeplini funcția în sine.

§ 422. Voinţa domnitorului este cunoscută: 1) prin semne pozitive determinate pentru aceea de însuşi domnitorul; 2) prin intermediul [semnelor] negative, pe care le percepem din esența puterii supreme.

Notă. Comportamentul conducătorului este un semn pozitiv al voinței generale sau supreme, dar că această comandă nu contravine scopului general, acesta este un semn negativ. Dacă legea suveranului încalcă drepturile pe care trebuie să le protejeze, atunci, deși conține un semn pozitiv al voinței generalului, nu are unul negativ și, prin urmare, este nesemnificativ.

§ 423. Semne negative ale voinţei esenţei supreme:

1. Dacă nu conţine nimic în sine care ar fi contrar oficiilor supuşilor.

2. Dacă nu încalcă drepturile celor cărora le atribuie funcții.

O lege care conține unul sau ambele semne împreună nu poate fi recunoscută de voința supremă, deoarece: 1) dacă legea obligă pe cineva să acționeze contrar poziției, atunci îi încalcă dreptul împreună; a acționa în baza condamnării în funcție este un drept al omului esențial, inalienabil; nimeni nu putea renunța la ea în baza unui acord de credință în favoarea conducătorului suprem, §§ 182, 183; la fel 2) dacă legea obligă pe cineva să facă ceva care îi încalcă dreptul, atunci nu poate fi considerată voință supremă, căci voința generală sau supremă constă în protejarea drepturilor fiecăruia și a tuturor, deci, o voință care încalcă drepturile unul sau mai mulți, contrar voinței generalului și, prin urmare, „suprema venerabil nu poate fi.

Dacă 424. Deci ascultarea civilă are aceste limite, numite de oficiile și drepturile supușilor. Un subiect nu se poate supune în ciuda funcției sale, este permis să se supună cu donarea unor drepturi accidentale, dar oricine poate refuza o asemenea supunere. Cu aceste restricţii, subiecţii sunt obligaţi: 1) să recunoască legile statului şi, în virtutea acestora, să îndeplinească funcţiile care le sunt

atribuite; 2) să fie supus hotărârilor judecătorești; 3) să fie supus mijloacelor de constrângere folosite împotriva lor pentru neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

§ 425. Dar când o nedreptate faţă de subiect ia naştere întâmplător din instituţiile legale ale statului, iar statul nu a avut mijloace legale pentru a o înlătura, atunci subiectul este obligat să o suporte, căci conducătorul în acest caz doreşte să continue. scopul statului, dar este împiedicat să facă acest lucru de obstacole de netrecut pentru ființe umane.natura.

§ 426. Dar dacă voința supremă este astfel constituită încât din ea rezultă în mod necesar o încălcare a drepturilor, atunci nimeni nu are poziția să se supună acesteia, deci, de exemplu, dacă hoțul tronului își folosește puterea doar pentru propria sa îmbogățire. prin jaful locuitorilor.

§ 427. În ceea ce privește drepturile supușilor în raționamentul domnitorului, ei păstrează, în primul rând, toate acele drepturi pe care nu le-au transmis prin contractul de cetățenie ; în al doilea rând, cele care au fost dobândite fie de la domnitor, fie prin alte acorduri.

Secțiunea 428. Drepturile păstrate de subiecți în baza unui contract de fidelitate sunt parțial personale, parțial proprietate.

Drepturile personale sunt: a) dreptul de a exista; b) dreptul de a-şi folosi forţele; c) dreptul de a atinge bunăstarea.

Articolul 429. Drepturile reale ale omului sunt:

A. Dreptul de a folosi lucruri care nu aparțin exclusiv nimănui, b. dreptul de a deține și de a dispune de lucruri dobândite legal în proprietate exclusivă.

§ 430. Prin urmare, fiecare subiect își păstrează toate acele drepturi, a căror exercitare nu se presupune a fi o infracțiune.

vedere asupra scopului comun. Toată lumea se poate strădui pentru obiective în concordanță cu scopul comun și poate face tot ceea ce nu jignește statul. Orice persoană, fără excepție, are un drept nelimitat de a acționa, care în niciun fel nu poate dăuna societății, § 366.

§ 431. Prin urmare, fiecare are un drept nelimitat la sentimentele și gândurile interioare, oricare ar fi ele, morale sau vicioase. Un gând, care încă nu a fost urmat de vreo acțiune dăunătoare altora, nu dă domnitorului dreptul de a folosi pedeapsa pentru aceasta, căci drepturile altora sunt încălcate nu prin gânduri, ci prin fapte.

§ 432. Toate acțiunile private, precum: convorbirile, scrisorile, scrierile - până atunci trebuie considerate licite și constau în

libertatea perfectă a fiecăruia, atâta timp cât nu există un rezultat direct și imediat al vreunei infracțiuni, § 98 și da - eu [ea].

§ 433. Astfel, subiecţii îşi păstrează dreptul de a forma societăţi în scopuri arbitrare. Domnitorul nu are decât dreptul negativ de supraveghere asupra lor, adică să vadă că nu fac nimic contrar legilor.

§ 434. Societăţile constituite din supuşi, ale căror contracte şi drepturi domnitorul trebuie să le menţină şi să le limiteze, dar pe care el nu le poate schimba în mod arbitrar, sunt căsătoria, contractul de serviciu, societatea religioasă, clasele învăţate, economice şi constituite pentru diverse întreprinderi şi scopuri.

§ 435. Pretenţiile făcute de subiecţii domnitorului sunt parţial afirmative, parţial negative. După puterea celor dintâi, supuşii au dreptul de a cere de la domnitor: Ί) ca acesta, în toate instituţiile, să respecte dreptul fiecărui subiect, să-l considere pe fiecare un scop necesar, persoană şi membru al societăţii; 2) să protejeze cu toată puterea libertatea fiecăruia, fără a face nicio diferență în acest sens; 3) că apără drepturile fiecăruia împotriva atacurilor altora și obligă obligațiile reciproce ale supușilor săi să le îndeplinească fără greșeală. Cerințe negative

Sensurile sunt: 1) niciunul dintre subiecte nu poate fi folosit ca mijloc în scopul statului decât în virtutea contractului de unire; 2) libertatea unui cetățean nu poate fi restrânsă mai mult decât este necesar scopului societății; 3) niciun cetățean nu poate fi obligat sau pedepsit altfel decât printr-o lege anume, § 386.

§ 436. Din aceasta rezultă limpede că atunci când domnitorul este considerat abstract, atunci supușii nu au drept de constrângere, conform raționamentului său, căci atunci el are o singură voință generală și dorește în mod necesar ceea ce fiecare subiect, potrivit contract de unire, ar trebui să dorească. Prin urmare, subiecții sunt obligați să-i asculte necondiționat.

§ 437. Dar când domnitorul este privit ca o persoană fizică sau morală, care, deși reprezintă voința generală, are și propria sa personală, atunci slujba de ascultare nu se extinde asupra supușilor săi când el, sub masca unui generalul, vrea să-și îndeplinească voința privată.

§ 438. Aşadar, oficiul de ascultare nu se extinde asupra subiecţilor: a) când faptele prescrise nu privesc scopul comun; b) când nu sunt de acord cu contractul de fidelitate sau nu decurg din acesta; c) când sunt contrare legilor pozitive care se aplică în mod egal tuturor, căci astfel de prescripții provin din voința privată, dar nu din voința generală.

§ 439. În toate celelalte cazuri, când domnitorul reprezintă cu adevărat voinţa generală, supuşii sunt obligaţi să se supună lui: privat (abuzul nu distruge puterea supremă în el.

§ 440. Într-o societate civilă bine organizată, se stabileşte o cale legitimă pentru ca cetăţenii să caute protecţie şi satisfacţie: a) când legile impun cuiva să îndeplinească o funcţie nedreaptă sau imposibilă; b) când autorităţile civile, încălcându-şi datoria, îşi obligă supuşii să facă ceva nedrept sau imposibil.

Dacă 441. Dar urmărirea dreptății și a satisfacției trebuie să fie în conformitate cu principiile generale ale dreptului; prin urmare este limitat atât ca grad cât şi

11-531   321

iar în raţionamentul modului. Când un subiect nu poate exercita constrângerea în mod legal, atunci el trebuie să suporte insulta, căci nu se poate constrânge prin mijloace ilegale. În consecință, conspirațiile, trădarea, indignarea și așa mai departe nu pot fi folosite ca metode de constrângere.

§ 442. Modalităţile de rezistenţă la violenţă sunt fie determinate de legi pozitive, fie rămân nedeterminate. În primul caz, ele trebuie folosite conform legii, iar în al doilea, conform principiilor generale ale rațiunii.

Secțiunea VIII

Despre relaţia reciprocă a subiecţilor

§ 443. Potrivit contractului de unire, oamenii au copulat pentru ocrotirea drepturilor reciproce, prin urmare nimeni nu poate priva de drepturile altuia, picto nu are dreptul de a folosi niciunul dintre concetăţeni ca mijloc sau simplu lucru pentru se. Toți cetățenii sunt membri ai statului; fiecare trebuie să fie recunoscut ca o ființă morală, un scop pentru sine.

§ 444. Toate drepturile unei persoane în raționamentul alteia sunt dobândite prin contract. Prin urmare, un membru al statului nu poate dobândi un drept personal asupra altuia prin naștere sau prin moștenire, deoarece aceste acțiuni nu sunt contracte. Dar prin intermediul nașterii și moștenirii OxM se pot transfera proprietăți, distincții și diverse beneficii, aparținând legal părinților și strămoșilor, căci acestea aparțin lucrurilor.

§ 445. Niciun membru al statului nu poate obliga pe „altul să rămână într-o anumită poziție și să renunțe la dreptul de perfecționare. Mai mult, un stat nu poate cere ca altul să-l servească și să depindă de ordinele sale.

§ 446. Meritele speciale acordate de cineva dau un drept special la recompensa societății, § 378. Dar niciun merit nu poate dobândi dreptul la libertatea și proprietatea altor oameni, altfel meritul însuși ar aduce un pericol pentru societate în persoana lui. membrii săi. Recompensează pe seama

trezoreria sau proprietatea statului nu este contrară acestui principiu; dimpotrivă, este foarte corect ca el să primească un beneficiu care își sacrifică odihna, munca sau viața societății. Atunci tânărul devine un participant la beneficiile pe care le-a adus societății.

Dacă 447. Prin urmare, dacă un subiect dorește să dobândească dreptul la serviciile altuia, el poate realiza acest lucru prin intermediul unui contract. Dar chiar și în acest caz, un subiect are dreptul să ceară altuia nu mai mult decât ceea ce s-a promis în contract.

Dacă 448. Astfel supuşii îşi păstrează dreptul la libertate unul împotriva celuilalt. Ei i-au acordat numai conducătorului dreptul de a-și proteja libertatea - un drept care le era inutil într-o stare de non-socială. Dar suveranul a promis că își va proteja reciproc libertatea cu toată puterea statului. Prin urmare, atitudinea reciprocă a subiecților nu s-a schimbat în nimic, unul în raționamentul celuilalt au rămas complet liberi, pentru că înainte erau obligați să respecte drepturile celorlalți și nu puteau îndeplini decât ceea ce era în comun cu libertatea universală. Prin contract de credință, ei au dat domnitorului dreptul de a stabili limitele libertății lor prin legi pozitive, astfel încât între ei să nu poată exista revendicări ilegale pentru drepturi reciproce și ceartă cu ocazia tinerilor. Dar legile pozitive nu trebuie să stabilească limitele drepturilor mai mult decât este necesar pentru a păstra libertatea fiecăruia, altfel ar fi contrare propriului scop.

§ 449. Astfel, în stat, fiecare subiect îşi poate exercita liber drepturile originare şi dobândite, alţii nu îl pot împiedica să facă acest lucru. Cine se opune exercitării drepturilor altuia, adică încălcator de libertate, deci, poate fi obligat: 1) să părăsească un act ilegal; 2) satisface pentru infracţiunea cauzată.

§ 450. Din aceasta reiese clar că supuşii, chiar şi după contractul de fidelitate, au aceleaşi drepturi care le-au aparţinut înaintea acestuia. Domnitorului i-a fost transferat numai dreptul de a judeca conform legii și de a forța să fie respectat prin forță. Pe baza acestui fapt, nimeni nu poate cere altuia ajutor împotriva insultelor,

nici să o predea altuia, dacă legea sau împrejurările cauzei în sine nu fac o excepţie de la acest principiu, căci arbitrariul este o încălcare a naturii puterii supreme.

§ 451. Toți supușii sunt egali între ei, dar această egalitate constă în faptul că toți pot fi forțați în mod egal de către conducător să respecte drepturile reciproce, căci conducătorul este obligat să protejeze drepturile tuturor membrilor statului cu egalitate. forta. În consecință, impunitatea unuia, pedeapsa cea mai severă a celuilalt în aceleași cauze și pentru infracțiuni egale nu poate fi admisă pe

principiile legii. Dreptul la grațiere aparține domnitorului acolo unde legile sunt nedrepte: toate celelalte motive sunt nesemnificative.

§ 452. Egalitatea supușilor nu este încălcată de faptul că unul este dependent de celălalt la începutul împărțirii suveranității, că unul face un serviciu altuia pentru bani, că unul deține bunuri imobile, iar celălalt plătește pentru folosirea acestuia, căci, în același timp, fiecare își folosește propriul drept. Dar această egalitate este încălcată atunci când i se oferă libertatea de a dobândi un drept care este interzis altora. Dacă nu este contrar scopului societății, atunci când o persoană are un anumit drept, atunci o altă persoană, pe aceeași bază, îl poate avea.

capul si

Conceptele preliminare ale dreptului condiționat de stat

§ 453. Dreptul necondiționat al statului reprezintă condițiile necesare pe care se poate întemeia o societate; ea determină ce trebuie făcut sau lăsat pentru ca oamenii în unire să-și poată asigura drepturile înnăscute și dobândite. Unirea oamenilor, stabilirea unei forme de guvernare, decizia și conducerea treburilor publice sunt subiectul acestei științe.

§ 454. Toate statele sunt în esență aceleași, peste tot există o copulație de oameni pentru un scop comun,

o imagine binecunoscută a cursului afacerilor publice; peste tot există putere de a comanda și putere de a asculta. Metodele legale ale acestui aranjament sunt aceleași pentru toate statele; și din moment ce fiecare stat din lumea reală trebuie stabilit pe temeiuri juridice generale, atunci principiile după care statele existente ar trebui judecate sunt neschimbabile și nu sunt limitate în niciun fel.

§ 455. Între statele care au un temei juridic, există o diferență care decurge din constituția lor specială. Ea constă în principal în diferența dintre formele de guvernare, dintre care studiul principiilor generale ale dreptului constituie dreptul de stat condiționat.

§ 456. Numai voința unanimă, generală a tuturor membrilor statului capabili să-și exprime consimțământul este considerată voință supremă. Se formează în două moduri: 1) când toţi locuitorii statului copulează cu fiecare ocazie care se întâmplă, pentru a decide asupra lor de comun acord; când acţionează, dar în acelaşi timp sunt de aceeaşi minte, atunci există voinţa comună; dar când nu sunt de acord, atunci nu există voință comună; 2) o voință comună se produce în alt mod, atunci când toți membrii sunt de acord că ar trebui să existe o voință comună, dar ei înșiși renunță la dreptul de a o determina, lăsând expresia acesteia oricărei persoane.

§ 457. Exprimarea voinţei generale în primul mod poate fi închipuită în gânduri, dar nu se întâmplă în realitate, deoarece: 1) grade diferite

de educaţie, foloase diferite ale locuitorilor statului îi împiedică să fie de acord în toate. cazuri particulare; 2) este imposibil să raționezi în mod egal cu toată lumea despre orice problemă anume a statului; 3) este imposibil să cunoști părerea adevărată a fiecăruia; 4) este imposibil ca un astfel de conducător să-și exprime în mod legal voința, prin urmare, 5) este imposibil să se atingă scopurile statului în acest fel.

§ 458. Deci, voința supremă nu se poate forma decât în a doua modalitate, de ce membrii statului sunt obligați să o admită, prin urmare, trebuie să convină că, în toate cazurile particulare care apar, voința supremă se exprimă printr-o formă naturală. persoană.

sau morală. Când subiecții convin să cedeze cuiva un asemenea drept, atunci voința acestui dobânditor ia locul tuturor; toată lumea trebuie să o recunoască ca supremă și nu mai depinde de nimeni, § 364.

§ 459. Modul în care voinţa supremă în stat se manifestă în cazuri particulare şi se pune în aplicare se numeşte constituţie sau formă de guvernământ. Fiecare stat are o formă de guvernare determinată printr-un acord de fidelitate, căci nici un stat nu poate exista fără o expresie certă și definită a voinței supreme.

§ 460. Prin urmare, contractul de fidelitate trebuie să conţină o condiţie specială care să determine forma de guvernare şi subordonarea cetăţenilor unei anumite persoane căreia i se acordă puterea supremă. Dar din moment ce forma de guvernare nu este determinată de scopul societății, iar puterea supremă poate fi aranjată în diferite moduri, atunci membrii societății trebuie să cadă de acord asupra felului de formă de guvernare ar trebui să aibă statul.

§ 461. Definiţia formei de guvernare aparţine primilor întemeietori ai statului. Ei înșiși pot face această mare lucrare în adunarea generală din dorința unanimă, pot încredința o moșie aleasă dintre concetățenii lor sau, în cele din urmă, o pot lăsa unei singure persoane, a cărei înțelepciune și virtute se distinge de ceilalți. Aceste diverse modalități de stabilire a unei forme de guvernare nu sunt toate la fel de convenabile pentru munca de fapt, dar sunt încă în concordanță cu principiile legii.

§ 462. Forma de guvernământ determină: 1) cine trebuie să fie recunoscut ca conducător în stat; 2) care sunt limitele puterii sale. Sunt presupuse limitele naturale ale suveranității în general și în orice formă de guvernare. Restricțiile pozitive asupra puterii supreme sunt semne speciale prin care se știe când voința domnitorului trebuie considerată voința generalului și când - arbitrariul său privat.

§ 463. Condițiile contractului de fidelitate, care determină relația dintre supuși și conducător

legile rădăcinilor. Ele obligă în mod egal ambele părți contractante, adică subiecții și conducătorul. Pe baza acordurilor bilaterale, nicio parte nu le poate încălca și modifica spontan.

§ 464. Când suveranul încalcă legile fundamentale ale statului, atunci voinţa sa în acest caz nu este supremă, ci privată, iar cine nu i se supune nu încalcă drepturile maiestăţii.

§ 465. Subiecţii au dreptul să ceară domnitorului să nu încalce legile fundamentale ale statului, deoarece prin fiecare înţelegere bilaterală ambele părţi dobândesc dreptul de constrângere împotriva celeilalte. Cu toate acestea, doar mijloacele de constrângere pot fi folosite reciproc. Pentru a evita abuzul în acest caz, contractul de fidelitate se referă în mod specific la mijloacele de constrângere.

§ 466. Din cele spuse, reiese clar că puterea supremă în stat nu se obţine altfel decât prin transferul mediat sau direct al tuturor cetăţenilor capabili să-şi exprime voinţa. Acest contract poate fi încheiat în mod explicit sau tacit, de necesitate sau prin consimțământ voluntar. Un contract tacit este la fel de valabil ca unul explicit, § 228.

§ 467. Statul este o societate fără sfârșit, cel puțin așa ar trebui să fie conform principiilor generale ale dreptului. În consecință, puterea supremă în stat trebuie trimisă la nesfârșit; dar persoanele cărora le este încredinţată sunt fiinţe muritoare. Prin urmare, în contractul de fidelitate trebuie determinat și modul în care puterea supremă trebuie să fie transferată de la o persoană la alta, astfel încât să poată exista și continua constant. Primii fondatori ai societății au dreptul de a stabili regulile după care puterea supremă ar trebui să curgă de la o persoană la alta.

§ 468. Descendenţii primilor întemeietori ai societăţii trebuie să admită modul de guvernare existent, precum şi modul de transfer al puterii supreme de la o persoană la alta. Prin urmare, ei nu pot face modificări în forma de guvernare altfel decât prin voință generală

un pat de membri ai societății, adică supuși și conducători. De fapt, potrivit ambelor părți, acest lucru este cunoscut prin asumarea unei schimbări a formei de guvernare efectuată de o parte, dacă cealaltă nu tolerează violența.

Dacă 469. De aceea, atunci când unele persoane private nu și-au exercitat funcțiile prevăzute de legile fundamentale, altele sunt astfel îndreptățite să folosească măsuri severe de constrângere împotriva lor, dar nu pot distruge forma de guvernământ sau o pot schimba. Chiar și atunci când legile pozitive nu ne mai prezintă niciun mijloc de apărare și fiecare parte a primit dreptul de a se apăra în mod spontan conform principiilor generale ale dreptului, atunci nici atunci nimeni nu poate încălca forma de guvernare, deoarece contractul

de asocierea și contractul de credință nu se încheie doar cu persoane, cele care le-au încălcat, ci și cu mulți alții care nu au participat la încălcarea acestora. Încălcarea contractului cu cei care l-au încălcat ei înșiși poate fi folosită împotriva lor ca mijloc de constrângere, dar nu este posibilă încălcarea drepturilor celor care nu ne-au jignit.

§ 470. Formele de guvernare pot fi diferite. Este imposibil de determinat prin principiile generale ale dreptului care dintre ele este cel mai bun. Sfârșitul statului este securitatea; prin urmare, în general, cea mai bună formă de guvernare este aceea care oferă mai multă siguranță întregului stat și subiecților privați. Dar circumstanțele particulare ale statului arată ce formă de guvernare și la ce oră poate aduce mai multă siguranță statului. Convingerea unuia sau a unora dintre concetăţeni de neajunsurile formei de guvernământ existente nu le dă dreptul de a o schimba spontan.

§ 471. În drept, toate tipurile de guvernare nu pot fi investigate, deoarece sunt determinate de experiența și nevoile societății umane, prin urmare, sunt nesfârșite. Dar conform principiilor dreptului, pot fi investigate cele mai importante forme de guvernare, cele mai cunoscute.

Dacă 472. Dificultatea de a stabili o formă de guvernare este aranjarea unei puteri supreme

în concordanță cu scopul societății: în cazuri particulare, ar trebui să reprezinte voința tuturor, sau cel puțin voința majorității cetățenilor. Această problemă poate fi rezolvată în diferite moduri:

I. Toți cetățenii capabili să voteze, decid treburile publice la discreția și dorința lor, se promit să se supună reciproc decizia lor comună necondiționată. Această formă de guvernare se numește democrație sau guvernare de către oameni.

II. Toți cetățenii aleg un anumit număr de oameni excelenți care trebuie să corecteze treburile publice și să conducă peste toți. Această formă de guvernare este o aristocrație sau un guvern de domnie.

III. Toți cetățenii aleg o persoană căreia i se promite ascultare necondiționată în îndeplinirea deciziilor sale. Această formă de guvernare este o monarhie, sau așa-numita autocrație,

§ 473. Toate tipurile de guvernare menționate mai sus pot fi împărțite în continuare în funcție de spațiul puterii supreme. Unele tipuri de guvernare îi conferă conducătorului dreptul deplin de a dispune de toate treburile statului, altele, dimpotrivă, pun limite acestei puteri. Prin urmare, formele de guvernare sunt împărțite în nelimitate și limitate.

§ 474. Domnitorul este numit nelimitat, nu pentru că nu ar fi supus regulilor dreptății naturale, § 271, ci pentru că i se dă dreptul de a exprima voința generală la discreția sa, independent de oricine. Prin

urmare, voința sa, de îndată ce este în concordanță cu principiile generale ale dreptului, trebuie neapărat venerată ca supremă.

§ 475. Un conducător limitat este acela căruia modalitatea de exprimare a voinţei generale este prescrisă de legile fundamentale pozitive ale statului. Dar dacă el, fără a depăși aceste limite, își exprimă voința, atunci prescripția sa trebuie să fie îndeplinită la fel de necondiționat ca și poruncile unui conducător nelimitat.

§ 476. Fondatorii statului pot acorda suveranului atât putere limitată, cât și nelimitată,

căci ei pot face un contract de credinţă fie cu o condiţie, fie fără o condiţie. Dar când nu au pus nicio condiție în acest acord, atunci se presupune că puterea nelimitată a fost transferată domnitorului, căci dacă, în baza vreunei convenții, dreptul este transferat necondiționat, înseamnă că dobânditorul poate dispune de el în mod spontan.

§ 477. Orice formă de guvernare trebuie lăsată inviolabilă, nici de la conducător, nici de la supușii săi. Numai de comun acord sau prin nerespectarea contractului de fidelitate pe de o parte se poate schimba.

Divizia I

Despre guvernarea democratică

§ 478. Democrația este o formă de guvernare în care puterea supremă aparține tuturor cetățenilor statului în ansamblu ca persoană morală. Democrația poate fi limitată sau nelimitată. Într-o democrație fără restricții, toți cetățenii au drepturi egale în adunarea publică și nu sunt supuși niciunei restricții pozitive în exprimarea voinței lor. Într-o democrație limitată, exprimarea voinței supreme a poporului este determinată de niște reguli sau este dependentă de o altă clasă superioară.

§ 479. Voinţa generală într-o democraţie nu poate fi determinată altfel decât prin exprimarea voturilor în adunarea generală. Întrucât moșia populară are puterea supremă și este complet liberă, poate dispune de toate treburile publice, poate determina modalitatea de exercitare a puterii supreme, poate emite și schimba legile, poate determina toate măsurile pentru atingerea scopului societății.

§ 480. Voturile membrilor starea populară sunt egale, de aceea administrarea treburilor și soluționarea legilor ar trebui să se facă în adunările generale, numite adunări populare. Cetăţenii dintr-un guvern democratic pot legal qț-

gestionează treburile publice numai în adunările populare.

§ 481. Dar pentru a preveni confuzia şi disputele la aceste întruniri, este determinat de legile fundamentale: 1) cine are dreptul să fie prezent în adunarea poporului şi să voteze; 2) ce ar trebui să fie onorat prin voința generală a întregii adunări; 3) în ce loc să aibă loc şi la ce oră adunarea poporului; 4) cum este convocată adunarea populară; 5) modul de exprimare și strângere de voturi ar trebui; 6) cum asupra lor este necesar să se facă concluzia.

§ 482. O adunare populară nu poate avea loc zilnic, de aceea, după determinările moșiei poporului, administrarea treburilor publice este încredințată fie unei persoane, fie unor membri. În acest fel, este decretat fie conducătorul societății, care este doar un funcționar al statului, fie o clasă specială care gestionează treburile în numele clasei naționale supreme.

§ 483. Dreptul de a fi prezent la adunările populare este un drept ereditar, căci el aparține întotdeauna unor persoane cunoscute după calitățile lor, cu care trece moștenitorilor lor, de exemplu, dreptul tatălui de familie, proprietarul anumitor bunuri etc. Modul de a moșteni și de a primi dreptul în adunările populare este determinat de legile fundamentale ale republicii.

§ 484. Întrucât adunarea populară reprezintă poporul și puterea supremă îi aparține, atunci toți cetățenii sunt subordonați adunării populare și chiar membrii acesteia, fiecare luați separat de sine. Astfel, într-o republică democratică, nimeni nu este liber în sine, ci numai clasa populară este liberă atât în raționamentul statelor externe, cât și în raționamentul republicii guvernate de aceasta.

§ 485. Democrația poate fi instituită în așa fel încât nu toți membrii societății să participe direct la adunările poporului, indirect, prin reprezentanții acestora, care sunt numiți reprezentanți și primesc ordine de la alegători cum să acționeze în adunarea populară și ce legile să impună. Pentru ca imaginea să fie corectă

pot rămâne democratici, ei trebuie să fie trasi la răspundere în fața alegătorilor lor, în funcție de puterea instrucțiunilor care le-au fost date. Dacă acest lucru nu se întâmplă, atunci democrația se transformă într-o aristocrație.

§ 486. Din conceptul de democraţie rezultă:

1. Deși toți cetățenii săi formează o persoană morală reprezentând conducătorul, totuși fiecare luat separat este doar un subiect. Puterea supremă nu aparține nimănui anume,

2. Poporul în ansamblu are toate drepturile care, într-o monarhie, aparțin unui individ, iar într-o aristocrație, clasei superioare.

3. Ceea ce se stabilește în adunarea națională ar trebui să fie considerat o expresie a voinței supremului, căreia trebuie să se subordoneze totul în stat.

4. Atâta timp cât majoritatea voturilor în adunarea populară hotărăște treburile, atunci, de fapt, puterea supremă îi aparține.

5. Dar majoritatea voturilor nu poate schimba forma de guvernare. Deci, conducătorul într-o democrație este limitat și în raționamentul formei de guvernare, care poate fi schimbată doar la dorința generală.

Diviziunea II

Despre forma aristocratică de guvernare

Dacă 487. Dacă fondatorii unei societăți au convenit să dea puterea supremă moșiei unor oameni aleși, atunci o astfel de formă de guvernare se numește aristocrație. Societatea cetățenilor căreia îi aparține puterea supremă se numește consiliu suprem. Puterea sa este fie nelimitată, fie limitată de anumite legi pozitive.

§ 488. Toți cetățenii particulari și toate societățile speciale, chiar și membrii acestei moșii, sunt supuși puterii clasei superioare în aristocrație, prin urmare, în aristocrație nimeni nu este liber în sine, doar clasa superioară este liberă ca în aristocrație. raționamentul

societatea civilă și în raționamentul statelor externe.

Dacă 489. Întrucât puterea este comunicată clasei superioare din popor, aceasta reprezintă poporul. Voința lui este onorată de voința poporului.

§ 490. În stabilirea unei forme aristocratice de guvernământ, poporul, în virtutea libertăţii sale originare, determină modul de exercitare a puterii supreme. De aceea depinde de voinţa lui să determine: 1) numărul nobililor; 2) modul în care au fost aleși; 3) desemnează temporar [e] indiferent dacă sunt conducerea sau permanentă; 4) dacă succesorii lor sunt aleși sau numiți printr-o anumită lege; 5) dacă dreptul nobililor aparține unor familii cunoscute sau este asociat cu bunuri cunoscute sau, în sfârșit, cu calități personale cunoscute; în toate aceste cazuri, voința poporului emite legi numite indigene.

§ 491. Legile care determină astfel relaţiile dintre clasa superioară şi popor sunt termenii contractului de fidelitate. Moșia superioară este legată de ele în raționamentul poporului și nu le poate schimba fără acordul său. Dacă puterea supremă este transferată fără nicio condiție statului superior, atunci aceasta, ca și adunarea poporului, poate decide și schimba legile la propria discreție.

§ 492. Aristocrația este ereditară, când dreptul de vot în clasa superioară aparține unor familii cunoscute sau este asociat cu

deținerea unor bunuri cunoscute. Dar dacă dreptul de vot este dobândit prin alegerea fie a clasei superioare, fie a poporului, atunci aristocrația este electorală. O aristocrație mixtă se întâmplă atunci când alegătorii sunt aleși, dar numai din familii cunoscute sau din proprietarii unor proprietăți cunoscute.

§ 493. Dacă într-o aristocrație electorală dreptul de a alege nobilii aparține nu clasei superioare, ci poporului sau reprezentanților acestuia, dar nobilii nu depind de puterea poporului în nimic altceva, atunci o astfel de formă de guvernare este aristocratic, deși pare democratic.

Secțiunea III

Despre imaginea monarhică a „guvernului

§ 494. Când puterea supremă în stat este acordată unei singure persoane fizice, atunci forma de guvernare se numește monarhică și este nelimitată sau limitată. Când monarhul își poate exprima voința asupra treburilor publice independent de oricine din stat sau când legile pozitive nu determină spațiul puterii sale, atunci monarhia este nelimitată. Dar atunci când monarhul este obligat să dispună de puterea care i-a fost dată nu numai după propria sa conștiință, ci și după anumite reguli pozitive, fără a observa că voința lui nu poate fi venerată ca supremă, atunci monarhia este limitată. Persoanele morale care au influență legală asupra stabilirii voinței supreme se numesc funcționari de stat.

§ 495. Când monarhul folosește forțele statului împotriva statului sau nu în scopul societății, când își tratează supușii ca pe niște sclavi, lipsindu-i de drepturile lor originare și derivate, atunci o astfel de formă de guvernare se numește despotică.

§ 496. Puterea supremă în stat este stabilită iniţial prin contractul de fidelitate. Într-un stat monarhic, poporul oferă persoanei alese puterea supremă, iar aceasta din urmă este de acord cu propunerea sa. Astfel, suveranitatea se obține printr-un contract.

§ 497. Întrucât dreptul monarhului este un drept personal, adică acordat numai unei persoane, atunci după moartea monarhului ales, puterea supremă trece din nou în popor, care are dreptul de a alege un nou conducător sau schimba forma de guvernare.

§ 498. Cetăţenia este o societate fără sfârşit. Conducătorii statului sunt muritori, pentru că acest popor trebuie să stabilească cine, după moartea monarhului domnitor, și cum ar trebui să moștenească. [Deoarece] ca atare puterea de a determina moștenirea aparține poporului, atunci în stare monarhică, orice formă de moștenire este considerată legitimă, ceea ce

determinate de consimțământul poporului, așadar, există atâtea imagini ale moștenirii câte se poate închipui după principiile dreptului.

Dacă 499. O monarhie în care un nou conducător este ales de fiecare dată când tronul este abolit este numită electivă. Forma monarhică de guvernare se numește ereditară, atunci când moștenitorul ajunge la tron nu prin alegere, ci prin puterea legii precedente. Dacă moștenitorul primește puterea supremă prin lege, dar numai cu acordul poporului, atunci acest mod de moștenire se numește mixt.

§ 500. Modul în care este ales domnitorul nu schimbă natura suveranității. Prin urmare, într-o monarhie nelimitată, deși noul monarh primește putere deplină și nelimitată, el nu poate schimba însuși modul de moștenire, căci se bazează nu pe alegere, ci pe contractul de fidelitate.

§ 501. La moartea monarhului, până la stabilirea unui succesor, se spune că tronul este desființat, iar statul monarhului este numit interregnum. În acest timp, depinde de oameni dacă să guverneze statul de comun acord sau să încredințeze această putere unor concetățeni. Persoana căreia i se încredințează guvernarea statului în timpul interregului este numită conducătorul statului, care este doar confidentul poporului, dar conducătorul; funcția sa este doar temporară, care se încheie cu alegerea unui nou monarh.

§ 502. Poporul fie își acordă dreptul de a alege un monarh, fie îl încredințează anumitor persoane în anumite reguli și condiții, fie cu totul necondiționat. O alegere făcută conform forței regulilor prescrise pentru aceasta se numește legală, iar contrar acestora, se numește ilegală.

§ 503. Alegerea este un contract în care părţile contractante sunt: 1) poporul, oferind puterea supremă; 2) persoana care o acceptă. Din aceasta rezultă: a) până se face alegerea, până atunci cel care este ales nu are putere supremă; b) la momentul alegerii, poporul poate decide regulile pentru noul monarh ales. Aceste reguli se numesc

condiţiile electorale; c) aleşii pot sau nu accepta puterea supremă în asemenea condiţii; d) dacă o acceptă, atunci primește stăpânire și este ținut de condițiile electorale ca și de legile fundamentale.

§ 504. Într-o monarhie electivă, dreptul de a numi un moștenitor la tron nu aparține suveranului, ci poporului sau reprezentanților acestuia, de aceea acțiunile alegerii nu depind de voința suveranului. Dacă un moștenitor este ales în timpul vieții suveranului, atunci el nu poate nici împiedica alegerea, nici nu poate da forțat poporului un moștenitor la tronul său. Pe care poporul îl alege în mod legal ca succesor al suveranului domnitor, adică moștenitorul monarhiei, și el primește dreptul de stăpânire imediat după încheierea vieții predecesorului său.

§ 505. Într-o monarhie ereditară se stabilesc legi care determină persoanele capabile de succesiune și modalitatea de succesiune în sine, astfel încât să poată apărea pretenții și dispute nedrepte cu privire la aceasta. Astfel de legi sunt stabilite prin acordul poporului și, la alegerea primului monarh, ele însele sunt confirmate. Ei obligă poporul, monarhul și toți cei cărora le va aparține mai târziu dreptul de moștenire în virtutea puterii lor. Prin urmare, aceste săpături sunt numite indigene.

§ 506. După forţa legilor fundamentale într-o monarhie ereditară, după desfiinţarea căii, moştenitorul urcă la ea, fără a fi nevoie de acordul poporului. Deși este supus vechilor legi fundamentale, el nu este supus unor noi obligații. Acest tipar de moștenire continuă atâta timp cât genul generației domnitoare nu a încetat. La încetarea acestuia, oamenii primesc din nou dreptul de a alege un moștenitor și de a determina modalitatea de moștenire.

§ 507. Dacă într-o monarhie modul de moștenire este mixt, atunci, deși moștenitorul nu poate fi ocolit prin voința poporului, totuși, în caz de incapacitatea lui evidentă sau dezacordul cu condițiile propuse, poporul nu este obligat să recunoască el ca moştenitor.

Secțiunea 508 Dacă, într-o monarhie ereditară, dreptul de succesiune este limitat numai la urmași

prima domnind în gen, apoi moștenirea se numește familială. Dacă definiția moștenitorului depinde de predecesor, o astfel de moștenire se numește paternă.

§ 509. Într-o monarhie, monarhul patrimonial dispune de puterea supremă ca proprietate. Dacă în mod arbitrar nu poate decât să transfere puterea supremă altuia, atunci monarhia este numită imperfect patrimonială, dacă este posibilă împărțirea în mod arbitrar a regiunilor statului în diferite societăți dependente sau independente, atunci monarhia se numește complet patrimonială.

§ 510. Forma patrimonială de guvernare este contrară scopului societății, deoarece, în primul rând, întregul popor devine proprietatea domnitorului, iar în al doilea rând, împărțirea regiunilor statului, care este asumată într-o monarhie complet patrimonială. , expune statul la pericol și la distrugere completă.

§ 511. Într-o monarhie familială ereditară se determină ordinea succesiunii membrilor familiei, primul în ordine este onorat ca moștenitor. La încetarea generației domnitoare, poporul dobândește dreptul de a alege un moștenitor și de a determina modul de moștenire.

PARTEA IV

DREPTUL OAMENILOR

Introducere

§ 512. Statul, considerat în raport cu alte state şi indivizi, se numeşte popor. Ca persoană morală, are drepturi și poziții față de alte popoare și indivizi.

§ 513. Drepturile şi funcţiile reciproce ale poporului sunt determinate fie de principiile generale ale dreptului, fie de condiţiile şi contractele pe care popoarele le încheie între ele. Aceasta este baza pentru împărțirea dreptului oamenilor în natural și pozitiv.

§ 514. Deși drepturile popoarelor sunt determinate de conceptul de ființe morale, ele pot fi mai precis

găsite prin determinarea însăși a stării lor și a relației reciproce.

§ 515. Starea popoarelor este dublă: necondiţionată şi condiţionată. Primul este statul în care popoarele sunt considerate în mod abstract, fără drepturi și poziții dobândite, ca persoane independente. În al doilea stat, popoarele sunt considerate cu drepturile și pozițiile lor, din faptele lor libere care s-au petrecut. Prin urmare, dreptul poporului este împărțit în necondiționat și condiționat.

CAPITOLUL i

Despre drepturile popoarelor aflate în stare necondiționată

§ 516. Drepturile originare ale statului sunt cele care decurg din însăşi conceptul de fiinţă a acestuia. Întrucât statul este o persoană morală, atunci el aparține: I. Dreptul de a exista ca societate independentă. II. Dreptul de a acționa sau de a-și folosi puterile în scopuri arbitrare. III. Dreptul la prosperitate.

§ 517. I. Prin dreptul la libertate, fiecare stat este un scop pentru sine, niciun alt popor nu îl poate folosi ca mijloc pentru propriile scopuri. În consecinţă, statul are dreptul: a) la propriile sale zone; b) un regulament guvernamental; c) asupra membrilor, constituenților săi.

§ 518 a) Fiecare naţiune are dreptul de a dispune de propriile sale regiuni, nimeni altcineva nu o poate împiedica să facă acest lucru. În consecință, regiunile statului trebuie lăsate inviolabile de către toate celelalte popoare. Nicio acțiune nu poate fi săvârșită în zonele statului fără consimțământul sau împotriva voinței acestuia. Acest drept este încălcat printr-o intrare arbitrară în sfera statului, chiar dacă nu provoacă vreun prejudiciu material.

§ 519. Potrivit forţei acestei legi, statul poate prescrie condiţii locuitorilor din regiunile sale, precum şi străinilor care au o reşedinţă temporară în ele. Condiția cea mai importantă pentru acestea din urmă este respectarea

respectarea legilor statului, în caz contrar admiterea străinilor în raza statului ar fi contrară scopului asociației obștești.

§ 520. Însă dreptul unui stat la o regiune nu îi conferă un drept asupra bunurilor altcuiva aflate accidental în ea, căci proprietarul nu este lipsit de proprietatea sa atunci când aceasta nu mai este în posesia sa fizică sau a copulat cu proprietatea altuia.

§ 521. b) Dreptul la reglementare de stat constă în faptul că numai poporul are libertatea de a o stabili, modifica şi modifica. Prin urmare, străinii pot cere doar ca decretul de stat să nu implice un pericol pentru drepturile lor. Incompatibilitatea cu nevoile membrilor statului nu dă popoarelor străine dreptul de a schimba opiu sau de a cere o asemenea schimbare de la însuși guvern. Plângerile cetățenilor unui stat străin nu pot fi luate ca bază pentru astfel de acțiuni, căci a-i ajuta pe ceilalți este o poziție imperfectă, a nu încălca drepturile altora este perfectă.

§ 522. c) Dreptul statului asupra membrilor săi este că aceștia sunt supuși numai autorității sale, nicio altă autoritate nu poate dispune de persoanele, faptele și bunurile lor. Prin urmare, statul poate evita în mod legal orice influență asupra membrilor săi din partea altor popoare.

Secțiunea 523 II. Dreptul de a acționa sau de a folosi forțele statului constă în faptul că poporul poate dispune de ele după bunul plac, nimeni altcineva nu i-ar putea prescrie în acest fel sau îi poate opri activitatea.

§ 524. Forțele statului sunt parțial morale, parțial materiale. Primul este diferitele autorități, dispuse pentru administrarea statului. Al doilea sunt forțele fizice ale cetățenilor, proprietatea acestora și diferitele instituții care servesc scopului statului.

§ 525. Puterile stabilite pentru guvernarea statului sunt legislative, executive si de supraveghere. Activitățile acestor autorități nu pot fi

limitate sau oprite de alte popoare, dacă nu are ca rezultat o încălcare a drepturilor acestora. Prin urmare, fiecare popor are dreptul: a) să exercite puterea legislativă în tot spaţiul său, să aibă relaţii cu popoarele străine; nimeni nu-l poate împiedica să facă acest lucru; b) să trimită puterea executivă, adică să hotărască procesele persoanelor particulare, să încheie alianțe, tratate de pace, să declare război popoarelor străine, să-l conducă și să-l pună capăt. Numai pericolul propriu poate da dreptul altor popoare să intervină în astfel de treburi ale statului.

§ 526. Drepturile unui popor asupra forţelor sale exterioare sunt determinate de următoarele legi: a) fiecare popor are dreptul să-şi

folosească forţele exterioare după bunul plac, cu condiţia ca drepturile altor popoare să nu fie încălcate de el; b) fiecare popor are dreptul de a-și folosi proprietatea în scopuri arbitrare, alte popoare nu pot să-l împiedice să facă acest lucru sau să prescrie modul în care este folosită averea sa; (c) Orice popor are dreptul de a ridica trupe, de a-și întări frontierele și de a stabili toate mijloacele posibile de securitate internă și externă.

Secțiunea 527 III. Bunăstarea oamenilor ca persoană morală constă în atingerea scopurilor sale. Asumarea scopurilor, alegerea mijloacelor necesare pentru a le atinge, este în puterea poporului, pentru că starea prosperă a unuia nu încalcă în sine drepturile altuia, prin urmare, pe legea libertății universale, aceasta ar trebui fie permisă.

Dacă 528. Prin urmare, niciun popor nu are dreptul să prescrie altuia scopurile și modul de a folosi mijloacele pentru a le atinge. Însăși folosirea abuzivă a forțelor statului și sacrificarea acestora în scopuri dăunătoare nu dă nimănui dreptul de a revendica libertatea și independența poporului în acest sens, căci nimeni nu poate determina ce contribuie sau nu funcționează . spre bunăstarea altuia.

§ 529. Din aceasta rezultă următoarele prevederi:

(a) Orice popor are dreptul de a folosi sursele bogăției sale și de a le lăsa neglijate;

b) fiecare naţiune se poate strădui pentru iluminare şi

educația membrilor săi; (c) Fiecare popor are dreptul de a-și exercita religia în mod liber.

§ 530. Drepturile poporului într-un stat necondiționat sunt și ele inalienabile și inalienabile, căci fără ele poporul nu are independență și face parte din statul de a cărui autoritate este guvernat.

§ 531. Dar într-o stare condiționată, un popor își poate schimba drepturile, căci prin aceasta nimeni nu devine un lucru. De exemplu, dacă conducătorul unei societăți cedează puterea supremă asupra sa, atunci Captivii care o alcătuiesc nu își pierd drepturile personale; dacă un întreg popor este dat în cetățenia altuia, atunci niciuna dintre unitățile care îl alcătuiesc nu devine un lucru, pentru că fiecăruia îi este dat dreptul de a rezista violenței.

CAPITOLUL II

Despre drepturile popoarelor aflate în stare condiționată

§ 532. Poporul are un drept primar numai asupra lucrurilor care îi aparțin în virtutea însăși originii statului, dar la orice altceva primește dreptul fie prin dobândire, când lucrurile sunt fără proprietar, fie prin consimțământul altora. , când lucrurile aparțin cuiva din proprietate.

Divizia I

Despre preluarea

§ 533. Poporul dobândește dreptul de proprietate asupra lucrurilor fără stăpân în același mod ca persoanele fizice, adică prin luarea în posesie. Pentru ca posesia să aibă forță juridică, sunt necesare aceleași accesorii pentru aceasta, care sunt menționate despre acest subiect în drept pur.

§ 534. Calităţile deosebite ale stăpânirii populare sunt următoarele: 1) poporul are puteri mai mari decât o persoană privată, de aceea poate lua în stăpânire o mare întindere de pământ şi o serie de lucruri. Dar marea deschisă nu poate fi obiectul stăpânirii populare; 2) cu toate acestea, forța nu dă drept, pentru că

íipaBá a celor mai puternici și mai educați oameni sunt limitate în a lua în stăpânire drepturile celor mai slabe și mai grosolane popoare; 3) popoarele pot stăpâni uniform ce să folosească și asupra ce nu pot acționa fizic.

§ 535. Pământurile şi lucrurile puse sub sechestru de popor aparţin proprietăţii lor; ele depind de puterea supremă a poporului şi nu pot fi folosite sau însuşite de alţii fără acordul lor.

§ 536. Lucrurile aparţinând poporului cuprind nu numai lucrurile care constituie proprietate publică, ci şi cele care se află în posesia unor persoane particulare; prin urmare, un popor are dreptul de a apăra lucrurile care aparțin membrilor săi împotriva pretențiilor și atacurilor altor popoare.

§ 537. Când un popor părăsește lucrurile cu intenția de a nu mai avea drepturi de proprietate asupra lor, ele pot fi dobândite de un alt popor. Dar nefolosirea unui lucru, oricât de lungă ar fi, nu poate fi considerată un semn al abandonului său, căci proprietarul lucrului îl poate folosi și nu îl poate folosi. Prin urmare, nici limitarea dreptului natural al oamenilor nu poate fi permisă.

Secțiunea a II-a despre tratatele populare

§ 538. Întrucât popoarele sunt persoane morale, ele își pot transfera drepturile unul altuia și își pot asuma funcții de comun acord. Prin urmare, este clar că popoarele pot încheia tratate între ele, care, pentru a le deosebi de tratatele private, se numesc publice sau populare.

§ 539. Poporul nu încheie un contract de unul singur, ci [prin] o persoană care are puterea supremă în stat; Contractul de asociere obştească şi contractul de cetăţenie determină gradul de putere al conducătorului societăţii în încheierea contractelor oamenilor.

§ 540. Contractul popular este valabil: 1) când nu conţine un scop inacceptabil de asociere socială; 2) când nu încalcă contractul de cetăţenie; 3) când nu încalcă drepturile terților care nu sunt implicați în aceasta.

§ 541. Domnul suprem al societății nu întotdeauna încheie personal contracte, ci încredințează executarea acestora altora; în acest caz, se consideră valabil doar contractul care se încheie în virtutea acestei împuterniciri.

Dacă 542. O asigurare este un contract prin care cineva promite ceva în numele poporului fără a fi autorizat să facă acest lucru. Astfel, o asigurare nu are forță contractuală decât dacă oamenii își exprimă consimțământul pentru aceasta. Atunci când o asigurare a ceva este respinsă de oameni și, prin urmare, dăunează celui care a acceptat-o și, bazându-se pe ea, a acționat, atunci nu oamenii înșiși sunt considerați încalcătorii dreptului, ci persoana care a acționat fără autoritate.

§ 543. Contractele publice includ și contractele încheiate de oameni cu persoane private, atât străini, cât și membri ai aceluiași popor. Datoria de a păstra inviolabil trecutul rămâne aceeași în toate cazurile.

§ 544. Sacru în legea poporului este acela de care depinde cel mai mult liniștea, siguranța și, în general, starea pașnică a popoarelor. Prin urmare, tratatele oamenilor ar trebui considerate sacre, deoarece pacea generală a popoarelor se bazează pe respectarea exactă a acestora.

§ 545. Deși se schimbă forma de guvernământ și persoanele care exercită puterea supremă în stat se succed una după alta, dar înțelegerile încheiate cu alte popoare nu își pierd forța, căci se încheie în numele poporului, care este. o persoană eternă.

§ 546. Dar dacă contractul este încheiat numai pentru un timp cunoscut, atunci el se numește provizoriu și își pierde puterea după timpul stabilit.

§ 547. Principalele tipuri de contracte de persoane sunt: I. Sindicatele. ACEASTA. Sistemul politic. III. Mediere. IV. Mijlocire.

§ 548. I. O alianţă este un tratat prin care popoarele promit asistenţă reciprocă în realizarea unui scop comun. [Întrucât] securitatea este subiectul principal al relațiilor dintre popoare, alianțele se încheie mai ales în caz de război și se împart în defensive și ofensive.

§ 549. O alianță defensivă este un tratat prin care națiunile promit asistență reciprocă în respingerea inamicului. O alianță ofensivă este

un tratat prin care popoarele promit asistență reciprocă în atacarea unui alt popor.

§ 550. O alianţă ofensivă este contrară principiilor legii, căci nimeni nu poate să-şi asume o funcţie care este contrară drepturilor altor persoane.

Secțiunea 551 II. Sistemul politic este o alianță defensivă, prin care popoarele promit să acționeze cu forțele lor combinate împotriva atacurilor nedrepte, de oricine provin. Astfel, scopul sistemului politic este respectarea statului de drept în raporturile popoarelor. De aici și datoria membrilor sistemului politic de a apăra partea dreaptă împotriva atacurilor celor nedrepți.

Secțiunea 552 III. Medierea este un acord prin care un popor, la cererea altora, își asumă obligația de a participa la procedurile litigiilor de drepturi. În consecinţă, oamenii pot acţiona în calitate de mediator: I. La cererea părţilor în litigiu. II. Doar în caz de ceartă, căci altfel nu există niciun motiv pentru care un popor ar putea interveni în treburile altuia.

Secțiunea 553 IV. Mijlocirea este un contract prin care un popor se angajează să protejeze drepturile altuia. Prin urmare, este clar că mijlocirea poate avea loc numai atunci când drepturile altuia sunt în pericol, prin urmare mijlocirea poporului atacator este atât contrară dreptului în general, cât și, în special, conceptului de mijlocire.

Dacă 554. Deși războiul este un stat ilegal, popoarele pot avea totuși relații juridice între ele în timpul acestuia, căci nici atunci ele nu încetează să fie

persoane morale. Principalele tipuri de tratate încheiate în timpul războiului sunt: a) un armistițiu; b) acorduri de protecție; c) predare; d) schimbul de prizonieri și e) tratatul de pace.

§ 555. a) Un armistițiu este un tratat în care puterile beligerante își promit reciproc începerea imediată a acțiunilor ostile. Scopul armistițiului este fie de a opri toate acțiunile inamicului în general, fie de a le opri într-un loc numai cunoscut, de aceea se numește fie general, fie privat. Obligațiile care decurg din prezentul acord sunt reciproce, neîndeplinirea acestora dă dreptul, pe de o parte, de cealaltă parte de a încălca armistițiul.

Secţiunea 556. b) Un contract de protecţie este o promisiune a uneia dintre puterile beligerante de a păstra drepturile persoanelor cunoscute ale celeilalte puteri chiar şi în momentul rupturii. Aceasta este esența pașapoartelor date reprezentanților unei puteri inamice pentru călătorii și a scrisorilor de protecție date persoanelor private și publice. Deși acțiunile ostile pe de o parte îi îndreptățesc pe cealaltă să nu-și îndeplinească atribuțiile, aceste condiții speciale rămân în vigoare, căci ele se încheie fie tocmai în caz de război, fie în timpul acestuia.

§ 557. c) Predarea este un contract prin care o anumită parte a armatei, o anumită fortificație, un oraș sau o regiune sunt transferate în puterea inamicului. Acest acord poate fi încheiat numai de către persoane autorizate. Dar puterea inamică nu este obligată să judece dreptatea autorității. Predarea poate fi necondiționată sau condiționată. În primul caz, inamicul primește un drept necondiționat asupra obiectelor ce i-au fost cedate, iar în al doilea, un drept condiționat. Predarea necondiționată a unei țări întregi este un contract de loialitate bazat pe regulile sale.

§ 558. d) Schimbul de prizonieri este un acord prin care se schimbă soldații capturați și alte grade ale armatei. Schimbul este general sau universal. În primul caz, toți prizonierii sunt dați în masă, iar în al doilea - unu la unu și se respectă egalitatea în rânduri și alte calități.

§ 559. e) Un tratat de pace este o promisiune reciprocă a popoarelor beligerante cu privire la încetarea definitivă a ostilităţilor. Regulile sale sunt prezentate mai jos.

Secțiunea III

Despre ambasade

§ 560. Ambasadorul este o persoană trimisă de un popor la altul pentru a se consulta în chestiuni comune. Astfel, un ambasador este o persoană împuternicită de popor, reprezentând poporul însuși în munca care îi este încredințată. El nu acționează singur, ci în numele oamenilor și depinde de definițiile acestora.

Dacă 561. În măsura în care ambasadorul reprezintă poporul în problema care i-a fost încredințată, el este ținut de aceleași legi și are aceleași drepturi care aparţin poporului însuși, atât în judecata statului cu care se tratează problema. cu și în judecata altor popoare.

§ 562. Prin dreptul de libertate, poporul poate admite la el un ambasador și nu îl poate admite, căci cine nu dorește să aibă contacte și comunicări cu nimeni nu încalcă dreptul nimănui.

§ 563. La fel, poporul, ca stăpânitor al granițelor și al regiunilor sale, nu poate să admită un ambasador străin în sine, să-i interzică trecerea prin posesiunile sale în alt stat și, dacă este permis, să prescrie condiții.

Dacă 564. Întrucât un ambasador acţionează în numele poporului, este necesar ca caracterul său să fie cunoscut oamenilor la care este trimis. Un certificat care înfățișează o împuternicire trimisă pentru a se consulta cu alte persoane despre chestiuni comune se numește procură. Când autoritatea este primită de la un alt popor, atunci el se angajează să-l recunoască pe ambasador în demnitatea sa.

§ 565. Când un ambasador străin este primit, poporul se obligă să nu-l împiedice să facă tot ce poate fi folosit legal în scopul ambasadei sale. Prin urmare, ambasadorul se află sub protecția poporului.

Dacă 566. Ambasadorul reprezintă poporul, de aceea îi aparține dreptul de independență în tot ceea ce privește afacerea care i-a fost încredințată. Când o putere admite un ambasador în ea însăși, ea îl recunoaște astfel ca independent. Acest drept se numește dreptul la nejudecare,

§ 567. O insultă la adresa unui ambasador este o insultă la adresa poporului, căci: 1) un ambasador este un subiect al poporului; 2) el înfățișează oamenii înșiși. Pe această bază, drepturile ambasadorului sunt numite sacre.

Dacă 568. Orice îngăduie sau afirmă ambasadorul în numele poporului, în virtutea autorităţii sale, poporul însuşi se obligă să facă. Dar un acord încheiat contrar autorității nu este valabil.

Diviziunea a IV-a

Despre drepturile oamenilor în timp de război

Dacă 569. Când un popor a jignit pe altul, sau intenționează să facă acest lucru, acesta din urmă are dreptul de a constrânge. Dar resentimentele se cunosc prin acțiune. În același mod, o infracțiune intenționată trebuie să se bazeze pe semne neîndoielnice.

§ 570. O creștere a forței interne a unui popor nu este un semn al unei intenții de a jignit pe altul, de aceea nu poate servi drept motiv pentru declararea războiului.

§ 571. Dreptul de a judeca după principiile justiției asupra modalităților de constrângere a altui popor la remunerație aparține fiecărui popor, cu excepția cazului în care acesta a fost transferat legal altuia.

§ 572. Tipul de constrângere și gradul acesteia sunt determinate de conceptul de insultă, în consecință, constrângerea nu poate fi mai mare decât o insultă și nu mai poate continua, ca înainte de a primi o recompensă pentru aceasta.

§ 573. Atunci când folosesc mijloace de constrângere împotriva poporului, membrii statului trebuie să fie consideraţi: 1) ca părţi care îl constituie şi 2) ca persoane private. Ofensa la adresa poporului este cauzată nu de persoane private, ci de stat și, prin urmare, constrângerea trebuie folosită împotriva statului ca persoană morală.

§ 574. Deşi statul este alcătuit din persoane private, şi de aceea forţa poporului în război este folosită în mod mediocru împotriva lor, însă supuşii statului trebuie consideraţi: 1) ca persoane aflate sub puterea statului constând; 2) ca persoane care îndeplinesc voința și puterea statului. Constrângerea poate fi folosită numai împotriva celor din urmă, altfel ar fi în detrimentul celor care nu au făcut niciun rău.

§ 575. Pentru determinarea cât mai precisă a raportului juridic dintre popoarele aflate în război, este necesar să se facă distincția între partea înarmată a poporului și cea neînarmată. Împotriva primei, pot fi folosite toate mijloacele de constrângere, prin care o rezistență ulterioară este imposibilă. Dar ele trebuie să fie în concordanță cu legile legii, prin urmare, trebuie să fie: a) evidente, cunoscute de oamenii împotriva cărora sunt folosite, deoarece sunt folosite pentru o amenințare, ceea ce dacă în sine este suficient, atunci folosirea de fondurile vor fi ilegale. Un mijloc explicit este numit atunci când este folosit deloc, se întâmplă pentru constrângere; b) inamicul trebuie sa-si anunte actiunile ostile; spionajul secret este un mijloc ilegal, dar informațiile întreprinse în mod deschis sunt un mijloc legal; c) un subiect nu poate folosi prin el însuși violența împotriva trupelor inamice, căci numai puterea supremă în stat determină mijloacele de respingere a inamicului.

§ 576. Drepturile forţei armate a poporului împotriva armatei inamice sunt, de asemenea, limitate, doar aversiune de insultă şi răsplată pentru aceasta este scopul acţiunilor inamice. Prin urmare, după ce soldații inamici s-au predat sau după ce și-au declarat intenția de a nu mai rezista, inamicul nu are dreptul să-i omoare sau să le violeze, ci are dreptul să-i oblige să rămână într-o asemenea stare în care nu-i pot rezista.

Dacă 577. Când un popor face război sau rezistă la cererea altuia pe nedrept, atunci guvernul său provoacă această nedreptate, dar nu

date și nu o armată care execută voința supremă; de aceea, armata nu este supusă pedepsei pentru executarea ordinelor domnitorului suprem.

§ 578. Puterea dușmanului se poate extinde asupra supușilor puterii inamicului nu mai mult decât puterea conducătorului suprem. Prin urmare, inamicul poate: 1) colecta taxe în zonele ocupate, determinate de domnitorul suprem; 2) impun noi taxe și solicită servicii de la rezidenți. Autoritățile poporului trebuie să se supună inamicului și să-i îndeplinească ordinele atunci când conducătorul acelei părți nu este capabil să-și protejeze supușii.

§ 579. Dar armata duşmană nu are dreptul: 1) să atace viaţa supuşilor neînarmaţi, să-i asuprească şi să se ocupe de ei spontan; 2) să facă pretenții la acele drepturi care nu sunt supuse puterii supreme însăși, cum ar fi, de exemplu, de a însuși moșii private, comori, posesiuni ale

diferitelor societăți; 3) la fel și tâlhăria orașelor, satelor și caselor este o încălcare ilegală a drepturilor private.

§ 580. Din cele spuse, reiese clar că puterea poporului în folosirea mijloacelor de constrângere este limitată nu numai de drepturile speciale ale indivizilor, ci și de principiile generale ale dreptului. Voința cea mai înaltă a poporului nu poate fi folosită împotriva celui mai mic drept al omului, dar poate fi folosită împotriva drepturilor care aparțin statului însuși. În acest caz, gradul de constrângere este determinat de calitatea infracțiunii.

§ 581. Infracțiunea cauzată poporului poate fi mai mare sau mai mică și, prin urmare, gradul de constrângere variază. Orice infracțiune constă în încălcarea unor drepturi, care sunt esențiale, accidentale, generale și private. Ca în cazul oricărei infracţiuni, se acceptă respectul: 1) dispoziţia internă a infractorului sau intenţia acestuia, care a fost cauza motivatoare a faptei; 2) drepturile încălcate, deci în mod egal atunci când ofensează oamenii ar trebui să acorde atenție acestor subiecte.

§ 582. O insultă adusă unui popor de către supușii unei alte puteri abia atunci se transformă într-o insultă la adresa poporului atunci când acea putere nu-și forțează.

subiecte spre satisfacţie. Altfel, poporul ar avea dreptul să aplice violență asupra unei astfel de puteri care să nu-i jignească.

§ 583. Resentimentul dă atunci dreptul la constrângere numai atunci când: 1) este evident şi neîndoielnic; 2) când infractorului i se interzice satisfacție. Prin urmare, constrângerea poate urma: 1) după anunțarea intenției de a o folosi; 2) când se știe că infractorul nu dorește să facă satisfacție.

§ 584. Încălcarea unui drept esenţial dă dreptul persoanei vinovate să acţioneze în acest mod împotriva infractorului. Atunci când o națiune încalcă integritatea limitelor sau a formei de guvernare într-un alt stat, îi dă dreptul de a utiliza măsuri coercitive împotriva supușilor săi. Când încălcarea se referă la drepturile accidentale, atunci constrângerea ar trebui să se extindă numai asupra acestora.

§ 585. Când un popor este jignit de subiecții altui stat, are dreptul de a cere satisfacție, dar nu are dreptul de a vătăma subiecții reciproci ai acelui popor, căci atunci constrângerea ar fi îndreptată împotriva unor astfel de persoane care nu au ofensat. , § 582.

§ 586. O insultă cauzată de supușii statului unui alt popor, îi supune pedepsei, iar poporul are dreptul de a folosi constrângere împotriva lor.

§ 587. Când dreptul încălcat este restaurat prin constrângere, atunci încetează să mai fie posibil să se acționeze împotriva poporului în mod ostil, altfel s-ar transforma într-un atac ilegal. Prin urmare,

atacatorul nu are dreptul de a folosi violență suplimentară atunci când a urmat satisfacția, § 572. Din aceasta este clar că cuceritorul nu poate înrobi pe cel învins.

§ 588. Războiul se încheie cu un tratat de pace, care trebuie respectat în mod egal de ambele părți. Încălcarea ei este o trădare.

§ 589. Lupta popoarelor prin dreptul la independenţă trebuie să fie hotărâtă de popoarele înseşi; pentru că pe

făcând pace între puterile beligerante, niciun alt popor nu poate avea influență spontană, dar puterile beligerante pot invita mediatori să facă pace.

Dacă 590. Un tratat de pace încheiat între popoare le leagă reciproc. Încălcarea uneia dintre condițiile principale face ca întregul contract să fie invalid. Încălcarea unor părți aleatorii ale contractului nu distruge puterea acestuia. Celelalte nevoi ale tratatelor de pace sunt aceleași cu cele expuse în discuția despre tratate în general.

TRADUCERE ÎN LATINĂ

CUVINTE NEUTILIZATE,

INCLUS ÎN SISTEMUL „DREPTURI ALE NATURILE”*

Adunarea aristocratică * piie

Comanda necondiționată

Votul majoritar

Condițiile de căsătorie ale nobililor

Chestia este fără stăpân

Vinovăţie

Vynoivigost

Proprietate

Proprietar

Proprietarul este conștiincios

Proprietarul este lipsit de scrupule

Rigla

Suveran Suveran Limitat Suveran

Col'legium Optimatium șl ve Senatus

Imperativum categoricum

Vota majora

Conditii sponsori

Optimi

Res nulli'Us

Culpa

Gulpabilitas

Posesio

Posesor

Posesor bonae fi dei

Possessor malae fidei

Imperans

Imperane summus

Imperans limitaus

* Iată câteva cuvinte care sunt chiar foarte comune în traducere, dar sunt setate pentru a indica cuvinte puțin utilizate care provin din ele. Consider că este inutilă traducerea tuturor cuvintelor educaționale incluse în sistemul „Drepturile naturale”: acolo termenii străini sunt de prisos, acolo unde nu dau o mai mare claritate.

Putere

Puterea supremă

Putere legislativă

putere executiva

Putere vigilentă Imputare

sănătate psihică

Voința comună Inflamație Iertare Voce

Voce pozitivă

Voce negativă

Voce necondiționată

Voce condiționată

Vocea implicită

Vocea hotărâtă

Voce de consiliere

Voci consoane

Voci divergente

Voci unanime

Diverse voci Statul ranks Capital de stat Prescripție

Prescriptie achizitiva

donare

Procura donatorului

Tratat

Tratatul este unilateral

acord bilateral

Acord de caritate

Contract compensatoriu

certificat de căsătorie

Contract de servicii

acord de conectare

Acord de cetăţenie Acorduri principale

Potestas

Cea mai mare putere

Putere legislativă

Putere executiva

Puterea inspectoría Imputare

Imputabilitatea

Voința societății

Emoții

Amnistia

Un vot, un vot

Un vot afirmativ

Un vot negativ

Jurământ categoric

O dorință exprimată

Un jurământ de tăcere

Un vot decisiv

Un vot deliberativ

Îți doresc consimțământul

Dorințe diferite

Dorințe unanime

Jurăminte împărțite

Ordinele statului

Fonduri publice

Reteta medicala

Prescriptie achizitiva

Dona tio

Donator

Mandatam

Pactum

Pactum unilateral

Pactum bilateral

Pactum beneficum

Pactum onerosum

Pactum matrimoniale

Locație operarăm

Pactum unionis

Pactum subjectionis

Pactul fundamentala

352

Biblioteca „Runivers”

Denumirea funcției

Poziția perfectă

Poziție imperfectă

Poziția morală

Poziția juridică

Debitor

Poziții în societate

Pozitioneaza Actiune publica

act

Acționează moral

Actul este legal

Actul este just

Fapta este nedreaptă

Act de permisiune

Actul nu este permis

Acțiunea este internă

Actul este extern

Acționează pe termen nedeterminat

autocraţie

monocratie

Iluzie

Amăgirea depășită

Amăgirea irezistibilă

deţinere

Posesiune militară

Împrumut

Împrumutat

Creditor

Concluzie

Lege

legea morală

drept juridic

Rădăcina Zakoin

Legea este negociabilă

angajament

Angajament

Clasă

Mijlocire

Merit

Protecţie

12-531

Officium

officium perfectum

Afaceri neterminate

Datoria moralei

Biroul de drept

Debitor

Serviciile societatii

Îndatoririle unui partener a

act

Acțiune

Acțiune morală

Acțiune citiți problema

Doar acțiune

O acțiune nedreaptă

Acțiune permisă

Acțiune ilegală

Acțiune internă

Acțiune externă

Acțiune indiferentă

Monarhie

Monocrația

O eroare

Eroare cuceribilă

O eroare invincibilă

A fi ocupat

Împrumuturi pentru ocupația militară

Schimb reciproc

Mutuani

Conciusum

Lex

Lex moralitatis

Lex juris

Lex fundamentals

Lex pactitia Oppignoratio

Pignus

Apprehensio

garanție

meritum

Defensio

353

Biblioteca „Ruivers”

Intenție rău intenționată Condiții electorale Cumpărare

Față

Față morală

Persoana fizica

chip misterios

Persoana împrumutată

Persoana împlinită Personalitate Interregnum Minoritate de voturi Tratat de pace Poligamie Poliandrie Monarhie

Monarhie electorală Monarhie ereditară Monarhie paternă Puterea statului Mena

Angajarea

Contractor Pedeapsă Minciuni

oameni

Guvernul popular Tratate populare Adunări populare Moștenire de către tată Moștenire - prin testament

Moștenire fără testament

Apărare nevinovată Nevezhestvo Nedobrozhelatelstvo Necesitate

Necesitatea fizică

Dokis malus Acorduri respondent Cumpărare, vânzare Persoană

Întârzierea personală a cazului

O persoană fizică

Persoană mistică Împrumutată Donează Personalitate Interregnum Jurăminte minore Pact de pace Poligamie Poliandrie Monarhie

Alegerea Monarhiei

Monarhia ereditară

Monarhia Patrimonială a Puterii Bursei de Stat

Inchiriere, angajare Locator, angajator Pedeapsa

Coabitare

Națiunea Democrației este un pact de stat

Comi'tia popularia Successio patrimoniales

Succesiunea testamentară

Succesiunea abtestată Vinovată Protecție Ignoranță Rău Necesitate

Necesitatea fizică

Necesitate morală Simț moral Învățătură morală Resentiment esențial Resentiment accidental Resentiment general Resentiment privat Resentiment special Resentiment pozitiv Resentiment negativ Regiunea Promulgarea legii Forma de guvernare Forma de guvernare Forma monarhică de guvernare Forma aristocratică de guvernare Folk Forma de guvernare mixtă Scop general Societate Societate egală Societate inegală Societatea simplă Complexul societății Societatea este temporară Societatea este veșnică Societatea este matrimonială Declarație de război Obligație Promițător Lăsând lucru Dezgust înnăscut Armistiva Fructe Motivație Necessitas moralis Sensus moralis Ethica Injuria Injuria essentialis Injuria accidentalis Injuria generalis Injuria specia lis Injuria specia lis Injuria commissiva privata Injuriamiss Regio Promulgado legis Forma regiminis Forma regiminis Monarchica Forma regiminis Aristocratica Forma regiminis Democratica Forma mixta Finis commums Societas Soletas aequalis Societas inaequalis Societas simplex Societas composita Societas temporaria Societas perpetua Societas conjugialis Denunciatio belli Obligatio Promissio Promissio Promittens Armistim Denunciatiro Fructus

Indemnul interior

Impulsul extern Obligatia

Omagiu

Ofertant

Utilizare

Cauţiune

Garant

Garanție

Mediator

În mijlocul

Ambasador

predare

conducător al societăţii

Dreapta

drept natural

Legea naturală pură

Legea naturală aplicată

Drept natural neconditionat

Drept natural condiționat

drept public

dreptul familiei

Legea de stat

Dreptul oamenilor

Drept civil

Dreptul la cetățenie globală

Drepturile sunt înnăscute

Drepturi inițiale

Drepturi derivate

Drepturi dobândite

Proprietate

Dreptul la Esență

Dreptul de utilizare

Prin drept de proprietate

Proprietate deplină

Motivul intern

Un motiv extern

Servitor

Tribute

Cumpărător

El a luat

Administrator

Comandând

Tutela

Mediator

Mediere

Ambasador

Pedepsit

Conducătorul statului

Dreapta

Legea naturii e

Legea pură a naturii

Legea naturală aplicată

Legea naturii se întoarce absolut

Legea ipotetică a naturii

Drept social universal

Jus Domesticum

Jus Publicam

Jus Gentium

Jus civil sive positivum

Jus Cosmopoliticum

Jura innata

Jura originaria

derivate din Jura

Jura adquisita

Jus possidendi

Jus in substantiam rei

Fructul jus usus

Jus domimi

Jus dominii plen

356

Biblioteca „Ruivers”

Proprietatea este incompletă

Proprietate limitată

Proprietate nelimitată

Proprietate imaginară

Dreptul la utilizare inofensivă

Dreptul de necesitate

drepturile maiestăţii

drepturile interne ale maiestăţii

Drepturi – maiestate externe

Dreptul la grațiere

Drepturi-o-non-jurisdicție

Cercetare Dreptul

Dreptul de avertizare

Drepturile societatii

Drepturile interne ale societății

Drepturile externe ale societății

drepturi publice

corectitudine

Reprezentant propunere de achizitie

Propoziție

Constrângere

Adopţie

Creştere

increment natural

Crește artificial

Increment amestecat

Misiune

Vanzator

Interes

Contract de dobanda

Egalitate de voturi

Jus domimi minus plenul

Jus domimi restrictum

Jus domimi non restrictum

Jus domimi putativum

Jus innoxii usus

Jus necessitatis

Jurământul maiestuos

Jurământul interior maiestuos

Legea maiestuoasă externă

Dreptul de acceptare

Dreptul de extrateritorialitate

Dreptul de anchetă

Dreptul de prevenire

Legea societatii

Dreptul intern al companiei

Dreptul societăţilor străine

Jura eocia-lia

Egalitatea

Dobândirea titlului

Reprezentant

Propoziție

Entuziasm

Acceptare

Aderare

O abordare naturală

Acces industrial

O abordare mixtă

Însuşire

Vanzatorul

Interes, interes

Pactum foeneratium

Paritas votorum

357

Biblioteca „Runivers”

Echilibru

Determinare

sacru

Schimbare

Conexiunea forțelor

Glorie

Slavă bună

Gloria este subțire

propriu

proprietate comună

Acord

Consimțământul explicit

consimțământ (intenţionat

Comun acord

Consimțământul este tacit

Stat

Condiție necondiționată

Stat condiționat Stat public Stat în afara publicului

Contract sigur

Uniune

Metoda de cumpărare

Metoda de achizitie originala

Metoda de achiziție a derivatelor

Justiţie

Justiția este internă

Suferința justiției exterioare

Împrumut

Creditor

Curtea

tribunal intern

tribunal extern

Întunericul legii

Întunericul cazului

Echilibru

Determinare

Am fost sancționat

Capitulare

Mi-am unit forțele

Raport

Vești bune

Vesti proaste

Stăpânire

Condominiu

De acord

Consimțământul exprimat

Consimțământul este asumat

Comun acord

Consimțământ tăcut

stare

Statut absolut

Starea moleculară

Statut social

Statutul extrasocial

Depozit

Legământul

Metoda de achizitie

Modus adquirendi origina-prius

Modus adquirendi deriva-tivus

Justitia

Justitia interna

Justitia externa

Pasiune

Comodatum

comodani

forum

Forum intern

forum extern

Lex în aceste obscure

Lex in hypothesis obscura

358

Biblioteca „Runivers”

solicitant

Satisfacţie

Îmbunătăţire

Condiție

Condiție afirmativă Condiție negativă Condiție „esențială

Condiția este aleatorie

Condiția este urgentă

Dorinta bazata pe timp

Păstrătorul

Preț

Valoare

Onora

Onoarea este comună

Onoarea este specială

Acceptans sive promise* rius

Satisfacţie

Melioratie

Conditio

Condiție afirmativă

Conditio negativa

Conditio essentialis

Conditio arbitraria

Conditio suspensiva

Conditio rezolutiva

Volitio

Depozitarius

Pretium

Valoare

Onora

honor communis

onorează eminens

APLICAȚII

V. I. Kolychev

SCRISOARE PRIVIND BENEFICIILE ÎNVĂŢĂTURII

LUI VASILY SERGEEVIC SHEREMETEV 1781

De dimineața până seara în singurătatea mea

Îmi petrec timpul, dragă prietene, în învățare; Dar spune-mi, este bine pentru mine, lânvez cu ei Și mă străduiesc cu nerăbdare să dobândesc cunoștințe? Care este beneficiul învățării? 1 A devenit viața mea binecuvântată din cauza asta?

Câți ignoranți au fost înălțați de bogăție, Preferați de înțelepți pentru el în lume? Vedem că fac parte din ei binecuvântați2, Grija, durerile sunt toate îndepărtate de ei;

Văzându-le vârsta plină de bucurie, umblând în întuneric, atunci ce va spune o persoană?

Plânge tare, îi ascult vocea: „O, aur! O, argint! Vă consider zei: s-ar putea descurca cei înțelepți fără ei? Disprețul în sărăcie ar putea fi mântuiți? Nu văd nobilii cărturari în mulțime în camerele din față cu lucrările lor importante? Recurs!! să mângâie și să tămâie victimele Și își întorceau ochii spre ei înșiși, Ei stau și așteaptă recompensă pentru munca lor. Sunt ei fericiți pe lume? Este de mulți ani toată grija și osteneala, Ca roadele lor să rămână hrana deșertăciunii? Pentru ca dorintele deșarte să fie hrănite Și numele noastre să fie date posterității?

Sau să ne încarcăm mintea cu știință, Să ne numim înțelepți în sărăcie? Nu mândria ne spune să fim diferiți de muritori?” O parere falsa! Trebuie să învățăm pe Creatorul creației - să ne cunoaștem pe noi înșine, Nu putem lăuda creatorului fără ea, Și fiind om, creația este

excelentă din creaturi, Minte, literatură, suflet înzestrat, Nu s-ar distinge de sălbatic vite, Dacă mintea ar rămâne în lenevire .

Ești dușmanul ignoranței, știu destule, te laud pentru asta, te iubesc și cinstesc!

Nu degeaba vrei să fii luminat de cunoaștere,

Nu este în zadar pentru el și sunt foarte admirată; Comorile Lui strălucesc mai tare spre noi, Ca aurul și argintul neștiuților orbesc pe toți. Gasendi, Leibniz, Wolf, Maupertuis, Newton, Locus, Socrate, Epicur, cel mai înțelept Platon, Titus Livius, Xenophon, Belle, divinul Homer, Deprey3, Juvenal, Moliere, Gellert și Voltaire, Mentorii mei, lămpile minții, Care, după ce a alungat orice necunoaștere întunericul, Exemplele mulțumite de Sine au arătat, Că erau fericiți în lume; Munca lor ne-a fost de mare folos, Amintirea lor rămâne pentru vremuri de mai târziu; Au deschis ușa templului înțelepciunii cu mâna lor, Ne-au condus la cunoaștere și la muze, Ne-au învățat să deosebim între minciună și adevăr, Au încercat să ne vindece de amăgiri.

Când, dragă prietene, gândim cu adevărat, Și numărăm în detaliu toate roadele științelor, Când noi înșine respectăm într-o singură clipă, Ceea ce mintea noastră nu ar fi înțeles fără ele.

Cânt științele și le slăvesc succesele, Profituri importante și diverse plăceri, Pe care le avem pentru noi înșine de la ele, Da, voi numi Themis, cântându-ți despre ele. Fie ca să-mi reducă și să-mi întărească spiritul. Ea difuzează adevărul și reînvie gândurile. O, dreptate! Întinde-ți razele

Și luminează muritorii cu ei,

Pentru ca ei să vadă cât de utilă este învățarea

Și avem nevoie de iluminare în viața rațiunii;

Pe cântarul potrivit cântărești ignoranța, Da, ei simt tot răul pentru ei înșiși.

Nouă, înțelepți prin sârguință, ni s-au descoperit acele taine, Care în vremuri de neștiință s-au temut; Văzând fulgerul și auzind un tunet puternic, le-am căutat vina chiar în ignoranță.

Eclipsa luminarilor a îngrozit apoi pe toată lumea,

Și și-au imaginat în el să găsească începutul unor necazuri amenințătoare. Preoți insidioși, neștiind natura, Erau în mod evident zadarnicii în privința mâniei zeității Popoarele la tremur și la răbufnire erau îndemnate Și de multe ori altarul lor era pătat de sânge, Să înmoaie și să îndepărteze furia întregului cer, Și se întorceau. pacea universului.

Dar fizica, atunci când decide, ne-a dezvăluit cauzele și ne-a învățat să cunoaștem materialitatea, abilitatea ne-a dat să experimentăm elementele, să știm cum să ne așteptăm la acțiune de la ele. După ce le-am înțeles proprietățile, le cunoaștem povara, Le împărțim când vrem, le reducem puterea, Și, certându-ne cu ei, putem face totul, Putem scăpa de răul lor, putem obține profit în ei. A mai rămas ceva, spune-mi, pe care nu l-ai experimentat? Găsiți ceva în natură pe care nu l-am ști? Și dacă nu putem înțelege ceva, atunci știm că trebuie să ne asumăm vinovăția în el. Să începem să ne gândim cât de departe ajunge privirea noastră, Dar ea rămâne în limitele ei fără științe, Fără ele nu poate ieși din ele, Au copt-o cu o unealtă care să o aprovizioneze, Cu care ne atragem cu toții în ochi Și distingem departe. obiecte.

Optica ne-a adus acest dar mai drag Și ochii noștri ne-au dus spre ceruri mai departe, Fără niște mijloace nu le-am fi avut, Ca totul să se coacă în detaliu chiar la înălțime. După ce am combinat-o cu știința lumilor, Cum ne putem lumina mintea cu acestea,

Ei cunoșteau rotunjimea trupurilor și diferența dintre ele, reciprocitatea necesară, unirea unuia cu celălalt. Cursul luminilor, măreția lor și calea, Spațiul în care se află, Și măsuram timpul rapid, Prefigurează eclipsa și schimbarea vremii, Cunoscând acțiunea Magnetului, ne avantajăm Fără teamă prin mări să tarile necunoscute, Ca pe uscat, alergam si Gasim calea cea buna, Ne intoarcem in tarile patriei.

Pătrunzând atât de mult, noi, ca să cunoaștem legătura lumii, Pe cât se poate înțelege materialitatea ei, Am putea părăsi sfera locuită de noi, Pe care ne-am născut și ne-am osândit să trăim? După ce am măsurat și cunoscut locuința noastră, Și după ce am încercat lucrurile care există pe ea, Care îi acoperă înfățișarea Și în adâncul ei locuiește Socrate, Prin foc le împărțim, le unim împreună Și facem trupuri solide din acestea, În de care găsim profit pentru noi înșine, de care profităm în fiecare zi.

Demnitatea de sticlă a cântat marele om4, Care epoca noastră avea frumusețe pentru sine:

Urcându-se la Parnas, zburând cu Pindar, chimistul nostru și Malgerb, care avea mintea cea mai ascuțită, ne-a vestit cu o liră cât de folositor este sticla.

Dar ce comori ne-a extras chimia! Care ar rămâne necunoscut în pământ, Nici aur, nici argint nu s-ar putea găsi fără el. Ne este greu să realizăm fără ea, astfel încât să putem extrage tot ce este mai bun din toate. Mecanici, imaginați-vă câte beneficii ne aduce! Acele poveri pe care ea ne mișcă și ridică, Care, după ce ne-au lipsit de toată puterea, Și obosindu-ne duhul vesel cu o muncă zadarnică, Ne-ar sili să părăsim intenția noastră, Trebuie să ridicăm clădiri pentru această viață.

Un bou, umblându-se cu legături, nu ar mânca decât trecutul Și un om n-ar cunoaște un plug util; Toate artele ar fi sărăcite fără el,

Ei nu ar avea instrumentele de care au nevoie cel mai mult, fără de care nu ar fi putut face ceea ce aveau nevoie, astfel încât să ne aducă ceea ce avem atât de mult nevoie. Nici vântul, nici apa nu ar mișca trupurile, Prin care ele sunt spre folosul nostru în fața noastră Forțate să se întoarcă, și lipsite de putere, Prin voința noastră, fiind atrase de acțiunea lor.

Euclid și Arhimede vin deodată la gândul meu: Îl ridică la izvorul științelor.

Eu, care le cânt pe acestea, trebuie să cuprind în cântecul Că, cât încearcă să ne învețe, Au pus începuturile acelor reguli folositoare, Prin care au meritat nemurirea; Dacă nu am fi știut să calculăm păianjeni, Atunci nu am fi capabili să executăm cu succes, Să ne cunoaștem unul la altul dintre toate numerele sunt conținute ”Și măsuram distanța unul de celălalt a corpurilor, Pentru a determina grosimea cunoscută, Spații de orice lungime și lățime;

Dar odată cu ea, reușim acest lucru fără dificultate, Din punctul în care avem atât de nevoie să extragem cunoștințe, De unde a trecut o longitudine, Lungimea s-a mutat, a apărut lățimea, Grosimea s-a ridicat în egală măsură din adâncuri, În acest fel, acest păianjen a crescut, Și matematica a devenit suflete, care părți se bazează toate pe el. .

Nu vom găsi un singur vrac ridicat,

Mari piramide, garduri întinse,

Cine nu ar trece legea.

Cunoaștere grațioasă și sunet subțire de liră

Consimțământul de a plăti plăcut întemeiat

Și dimensiunile pieselor au strălucit în fața noastră.

Pe ea se bazează știința războiului, Depinde de ea cu toată fermitatea, După regulile ei, are toate obuzele Și-și distruge și întărește taberele și orașele, Astăzi grosimea lor nu le poate proteja zidurile, Când știința nu le va ajuta.

Ne vom îndrepta privirea către zidurile înalte, cu care sunt puternic întărite astăzi,

Comparându-i cu cei din vechime, vom câștiga acea diferență, Că nu ne așteptăm să cadă din popoare, Care sunt egali în neștiință cu herulii, Curgând să jefuiască lumea Vandalilor, Goților, Hunilor; Dar astăzi arta, focul și ordinea îi vor păstra.

Acoperit de lauri, Rumiantsev, eroul nostru, Strălucind sabia, înspăimântă vrăjmașii, Dunărea, revărsându-se în Pont, își răspândește faptele, Fie ca slava să le vestească cu trâmbița ei, Am acordat lira pentru științe înaintea ta.

O, dacă cel mai dulce zgomot și picior murmură Și cu ele glasuri după exclamație, E plăcut la urechea bătăii, sunt atras de desfătare! Toate apele lui Hipocrene curg spre noi. Ei se străduiesc dintr-un izvor curat, Cazând de pe un munte înalt, învârtindu-se, Și se aud surorile curate și glasul lui Apollo. Să urcăm, dragă prietene, să urcăm la Parnas! Dar ca să nu ne săturam de răcoarea lui, Trebuie să bem apa lui medicală, Să curățăm gustul cu ea și să vindecăm inima, Pentru a obține o senzație mai confortabilă de tandrețe. Gustându-l, să umblăm cu picioare timide, Apollo coborât ne înaintează, Între crângurile și tufișurile răcoroase vine, Ne conduce pe calea florilor trimise. El a intrat în vârful muntelui, iar noi intrăm în templu în spatele lui, În care îi găsim pe toți elevii, Primind cununi pentru isprăvi și osteneli, Din care s-au născut roade grațioase;

Ca să le încercăm puterea ne vom întoarce la ei, la Atena, la Roma, încă ne minunăm, Și trebuie să-i imităm cu grijă, Dacă nu vrem să contaminăm cel mai pur gust. Când popoarele erau asuprite de neștiință, Atunci nu s-a născut printre ele Vitruviu; Pallas, Michelange, Leblond și Scamozzi, Prea Gloriosul Petold și Vignol Barozzi, După ce au ridicat clădiri, acele secole înseamnă, În care locuiesc Pericle și Augustus. Pigalle va proclama până mai târziu,

Că această epocă actuală strălucește de cunoaștere. Nemuritor, Falkopet a lăsat o mărturie Și a slăvit țara noastră cu lucrarea sa, Urmașii de mai târziu, văzând vederea lui Petrov, Ei vor simți că așa era epoca noastră, În care cunoașterea curgea la malurile Nevei Și zilele binecuvântate ale rușilor. au fost afirmate.

Putem spune că Lebrun7 și Rembrandt nu s-au maturizat niciodată printre celți și sarmați, că peria lui Rubens nu i-a surprins pe ignoranți, n-a lăsat posterității nicio amintire despre ei.

Precum Indusul din munții înalți lovește de pietre, Revarsând, făcând zgomot, alergând spre mare se întinde, Așa în liră zveltă Polymnia tună, Cântând fapte mari, poruncește să asculte, Cu care cândva neînfricat Lomonosov, Lângă nori, a cântat faptele slăvite ale rușilor, Și cu Caliope zdrăngăni dulce, Când a cântat opera lui Petru cel Mare... Transmite muzele cu flaut și trâmbiță!

Transmiți despre asta, lasă lumina să te audă,

Λ dincolo de strălucitorul Urania cheamă,

El ne poruncește să ne întoarcem la copernicanii din zilele noastre, Să învățăm și să vestim despre mulțimea lumilor, Că Aristotel nu a învățat decât în vis, Cum le-a spus grecilor despre nenumărate stele. Urania doar și-a încheiat cuvântul înțelept, Atunci Klia a apărut înaintea noastră cu acea carte, În care sunt scrise vremurile vieții, Toate isprăvile triburilor care trăiesc pe pământ, Spre fericirea solidă, spre înălțarea lor glorioasă Și de la înălțimi până la cădere cumplită Pentru popoare și regi, învățătura spune:

După ce a luminat calea cu adevăr, le ordonă să mărșăluiască.

Ne vom coborî din Parnas, ne vom îndepărta de zgomot, Luând cartea vieții, ne vom folosi de ea, Ne va dezvălui acele adevărate vinovății, Prin care popoarele sunt chemate la isprăvile lor.

În vechime adâncă, îndepărtată de acest timp, Vedem popoare orbite de rațiune, Deposedate de puterea minții, cu care se dă muritorilor,

Tociți de grosolănia și violența lor călcat în picioare. Le vedem credința fără reguli și doctrină Și vedem altarul lor ca pe un izvor de chin. Ei nu știau nimic despre cea mai înaltă zeitate, Și cinstindu-i pe cei stricti din el, doar l-au înfuriat. Obiceiuri ticăloase au fost luate în lege, Vocea insolenței asculta apoi cu trepidație, Și cu greutatea lanțurilor impuse s-au supărat, Au încercat să le rupă, dar timiditatea le-a îngrozit, Unele vicii strângând împotriva altora, Și societățile au nevoie de o legătură. din ele rupte, În rău i-au silit pe oameni să caute ajutor, Recunoaște conducătorii și judecătorii stricți. În aceste vremuri întâlnim dragoni Care și-au scris legile cu sângele lor, Au ascuțit cu ei o sabie ca să-i înjunghie, Făcând așa, ei creează liniștea popoarelor, Dar șuvoaiele de sânge sunt vărsate, n-au curățat inimile Și nu au întors mintea uscată.

Atâta timp cât mintea a răsărit, atâta timp cât a fost luminată, Părea că neamul muritor a fost creat pentru ticăloșie, Sfânta virtute era necunoscută,

II un muritor nu era decât un făcător de probleme pentru un muritor. Totul a pierit și s-a zguduit de înverșunatul oamenilor, Care, depășind ferocitatea animalelor, Au fugit în toate țările cu sabie și cu flacără, Ce au întâlnit, s-au ars, s-au lovit, De la răsărit la apus și de la nord la sud, Neștiință. a trecut un cerc spatios de lumina. Peste tot a vărsat acea crudă otravă, Care a stricat sufletul, mintea și moravurile, Peste tot a lăsat urme de furie, Peste tot a început nenorociri groaznice, Care s-ar fi continuat mai ales, Ori de câte ori înțelepții nu s-au născut pe lume.

Din când în când mergeam, apoi întâlnim neamul muritor care vine din întunericul dăunător pentru ea, Și fericirii sale, Licurg și Solon, Dându-i obiceiuri și legi noi, Condu-l cu mâna lor binevoitoare, Ei acceptă munca de păstrat. din necazuri ,

Atena, Sparta a ars brusc de dorința de a da libertate Minții, a călcat în picioare ignoranța, Au văzut sfârșitul ei aproape, au început școli de inimi în adâncul lor. S-au născut Socrate, Anaxagora și mulți, Din care popoarele grecești au fost luminate; Roma a urmat aceeași cale din violența ei, Și în Grecia a căutat această fericire. După ce a acceptat cea mai înțeleaptă învățătură a ei și și-a întemeiat toată măreția pe ea, El a văzut în zidurile sale veacul glorios al lui Numip 8 Și în zilele tulburi ale lui Cato și Senek.

Deși măreția acestor popoare s-a terminat, Dar slava experienței a rămas nemuritoare, Ce științe au extras din ruinele lor, Și urmele lor ne-am revărsat spre toată cunoașterea. Au fost creatori, dar noi doar imitam, Deși apoi am alergat până la înălțime. Să ne amintim de vremurile deplorabile, Ca Grecia și Roma, toată țara de sud, Locuința tuturor științelor s-a ruinat de violență, Neștiutorul s-a umplut și s-a făcut cenuşă.

După acum, toată lumea ni se arată, Că nu mai este speranță ca el să pună capăt acestor necazuri. De îndată ce raza de la Roma s-a întins în Europa, Apoi încă s-a închis cu un nor violent, Și poate nu ne-a strălucit niciodată pentru totdeauna, Epoca luminată din Europa n-ar fi venit cu ea, Dacă Alfreds9 s-ar fi născut în țările ei. , Dacă mințile din legături s-ar fi născut nu ar fi libere. Dar numai mintea a căpătat libertatea de a acționa, El a trudit și s-a străduit să se înalțe pe înălțimi, Apoi a devenit ca un vultur înălțător Și atât de înălțat pe cât i-a fost convenabil; Înțelepții s-au născut, învățăturile s-au revărsat și a început vremea unui timp mai bun...

Mințile mari au explorat, au învățat și au dovedit cu fermitate adevărul despre cele cunoscute, Ne-au deschis ochii și în curând am văzut că ne-am născut cu asta, astfel încât am avut acel stadiu, Pe care stând mai presus de toate,

Am avea succes în a ne cunoaște pe noi înșine, La care înțelepții ne conduc și ne învață, Purifică-ne inimile, mințile și moralele. Ei ne spun că poate fi dăunător Și că, fiind în lume, să nu uităm, Care este începutul tuturor bunătăților în virtute, Împotriva căruia răul neamului muritor a luat armele, L-a atras la necazuri și l-a stricat. pace. Dar cei înțelepți, întrerupând singuri răul, au curățat toată otrava, au denunțat înșelăciunea, S-au distins pe Stăpânii binelui și a răului din lume, Despre care lingușirea Carol i-a numit pe cei mari 10, Pe care mâna sașilor a vărsat sângele. de Și cu forța i-a întors la acea credință, Despre care înțelepciunea a vestit cu blândețe.

Cine este cu adevărat mare, ne-au spus, Și au poruncit să ridice glas pentru cei din ceruri, Care au cântat sângele supușilor lor spre slavă Și au iubit și cruțat omenirea.

Ne-au spus, deosebindu-i pe regi unii de alții, Au hotărât care dintre ei este vrednic de altare, Că Petru este mare în lume, I-am ascultat din buzele lor, Și am aflat că adevărul suficient, Că lucrarea lui Petru este importantă, el va slăvi pe ruşi, Dar Alexei11 era cel mai înţelept dintre ei Solon; Carol de Nord, înarmat cu o sabie în Bendery, a fost cavaler, doar că a fost infectat de război. Vom vesti cu vrednicie laude celor înțelepți, Și le vom jertfi mărturisirea noastră, Ei ne mântuiesc și ne zidesc fericirea. O, dar ceresc! O, perfecțiunea muritoare! Esti pentru totdeauna pe pamant intre noi stai! Și vărsă-ți din belșug bunătatea, prin providența ta ne petrecem cu bucurie viața, În neștiință găsim numai răul.

F. V. Krechetov

PLAN JURIDIC 1782

VOLUMUL 1

CARTEA UNICĂ

§ 1

Jurisprudența în sens mai larg este filozofarea universală: despre instituirea în tot până la viața socială a unui cod rezonabil din punct de vedere juridic în materie civilă, sau începuturile legalizării. Este: 1, dintre toate invențiile și pozițiile cele mai utile din comunitate, părintele, de parcă ar fi început; al 2-lea, dintre aceste invenții și poziții, să aducă la împlinire mama, parcă le-ar fi născut, și, al 3-lea, al tuturor, cu prima și a doua ocazie în viața de comunitate, la ființă, invenții aranjate de poziții și metode. , de către toți oamenii care trăiesc în societate la neîncetat mișcarea este instigator, judecător și judecător pentru observarea și executarea beneficiilor de stat sau, ca să spunem așa, a comunității, sau a funcțiilor, recompense măsurate, precum și pentru infracțiuni sau acțiuni dăunătoare vieții comunitare. , pedepse măsurate, adică jurisprudența ar trebui să ocupe începutul și sfârșitul fiecărei persoane civile în viața și acțiunile sale; în toate lucrurile şi conceptele fără cea mai mică excepţie. Așadar, jurisprudența a tot ceea ce a fost, adică și care va continua să fie și să fie, pentru a raționa, a încheia și a predetermina trebuie astăzi și să o compună, iar fiecare cetățean învață să o cunoască, după puterea sa.

de participarea sa la viața civilă este cu siguranță vinovat și are nevoie să mănânce și, prin urmare, *.

§ 2

Începutul acestui plan va fi pentru totdeauna expresia Majestății Imperiale Ruse, de ce și acțiunea asupra acestuia va fi din aceeași cea

mai înaltă bunăvoință. Iar integritatea acestei lucrări este aducerea generală de beneficii omenirii.

§ 3

Schița acestui plan are dovezi clare cu privire la necesitatea și beneficiile pentru care este întreprins.

§ 4

Prin puterea legii cenobitice, fiecare plan al acestui § să fie pentru totdeauna în favoarea beneficiului general, mai întâi, prin tronul imperial al moștenitorului, oferim hrană maiestății imperiale, pentru ca în discutarea chestiunii acestei importanțe a maiestate imperială, cu bunăvoință, el va fi mai întâi livrat tuturor celor din imperiu sub cel mai înalt patronaj imperial, constând din societăți academice și economice pentru a fi luate în considerare și aprobarea corespunzătoare, astfel încât să fie mai ușor să se poată proceda la alcătuirea corespunzătoare a acestuia. când acest plan este aprobat.

§ 5

Pentru aceasta, după un raționament temeinic, se execută acest plan și toate întreprinderile declarate conform acestuia

* Locația acestui plan pentru cea mai convenabilă atenție în componența beneficiilor sale exprimate constă în două cărți, dintre care prima se exprimă să aibă planuri inițiale pe această bază, iar a doua conține argumente și pachete de susținere de la autorul acestui plan. planul corespunzător primei cărți din diferiți scriitori și al lor pentru toate remarcile și afirmațiile corespunzătoare.

și în cinstea pentru totdeauna, în primul rând, Majestății Imperiale și Alteței Imperiale, și apoi societăților academice și economice și întregului stat, de la primele până la ultimele locuri, membrii judecătorilor și casele școlilor de stat, iar după acestea și toate sunt fără muncă pentru cei care sunt șefi de jetoane notabile și patroni ruși și toți cetățenii ruși și toți cei mai rezonabili oameni.

§ 6

Acest plan este: în primul rând, acțiunea statului, care servește guvernării națiunilor; 2, economia reală universală de stat la multiplicarea numărului de oameni care sunt capabili să folosească munca societăților academice și economice; 3, economia reală este un păianjen, înmulțind numărul de obiecte utile cu numărul de oameni necesari pentru aceasta și, al 4-lea, cheia reală a comerțului, conducând oamenii: 1, în cunoașterea economiei și a acului și, al 2-lea, încurajându-i să crească achizițiile și astfel calea către stat din belșug, arătând și prin aceea tuturor în general o viață prosperă în monarhie. De dragul ei, este corect ca toate autoritățile statului, societățile, gradele și membrii tuturor presupuselor considerații,

raționamente și aprobare din el să se demnească să-și îndeplinească acțiunea asupra lucrării, înainte de a începe o adevărată jurisprudență prin scris.

§ 7

Acest plan este acțiunea statului, deoarece întreprinderea sa nu este către o singură persoană, ci spre binele comun în ceea ce privește, pentru că este spre cunoașterea și slava lui Dumnezeu, spre discreția, cunoașterea și reverența oamenilor mari față de el și în cele mai bune. modul în care comunitatea de stat și prosperitatea lor aparțin dispensa Veem-ului și trebuie să mănânci, pentru că, începând de la bandă

visele monarhului, care se termină cu cel mai de jos membru, sau, mai clar, ultima persoană a statului, acest plan are un efect la fel de direct asupra păstrării integrității și bunăstării atât a fiecărei persoane în special, cât și a tuturor oamenilor vii în general.

§ 8

Acest plan este în esență o ecopompeie de stat universală pentru că va fi un desen, sau un plan, pentru cea mai bună și mai convenabilă diseminare a științelor verbale, pentru o mai mare capacitate de a compune cea mai memorabilă și mai probabilă istorie a statului rus, apoi geografia ei, apoi la cea mai sigură stare de dispensare fiecărui cetățean, necesară și utilă, atât pentru el însuși, cât și pentru el și pentru toate funcțiile în general legate, apoi către cea mai bună stare de plăcere universală, cel mai extins și temeinic comerț; iar în spatele tuturor se află cel mai bun din prezent sau, ca să spunem așa, codul etern și imobil al legilor statului 1 pentru continuarea eternă și beneficiul neîntrerupt al bunăstării umane. Și această economie a fost restabilită și poate fi menținută: în primul rând, în dreptate și astfel în respectarea oamenilor de la moarte inutilă; în al doilea rând, în răspândirea păianjenului, și prin cei în reproducerea diferitelor afaceri de stat de cunoaștere, și în stabilirea și supravegherea posturilor lor și de către cei obișnuiți târâți în achiziție; în al treilea rând, în răspândirea adevăratei onoare și prin aceea în dragostea de liniște și, prin urmare, prin intrarea rezonabilă în căsătorii, în nașterea copiilor, în creșterea lor prudentă și târâtul comun în instruire, pentru fiecare dintre ei după abilitățile și concept, la îndeplinirea posturilor bazate pe economii de stat, și, în al patrulea rând, la înmulțirea lucrărilor de ac și a celor utilizate în vânzări, în distribuția comerțului, ca despre toate acestea, în planul viitor al acestui alineat, se va repeta. pentru o mai mare claritate,

§ 9

Deci, conform celor de mai sus, științele verbale cu siguranță aparțin și sunt necesare Rusiei, pentru că autocrații întregi ruși, care au fost de mult înțelepți, se ocupă de multă vreme de răspândirea lor. Dar răspândirea lor este împiedicată de încetineala în multe locuri de a citi și scrie în limba rusă prin instrucțiuni simple, care durează până la trei ani și mai mult. Este ceva care face neglijență față de științe sau aversiune față de ele, la unii oameni, atunci când învață din diverse dependențe, arată și urmărire dăunătoare. Și în toate acestea, există dovezi că există un mare neajuns în predarea limbii ruse naturale profesorilor aflați în nevoie și este, de asemenea, o mare nevoie de a le înmulți. Pentru aceasta, rușii trebuie neapărat să aibă dorința de a răspândi științele verbale, motiv pentru care rezultă în acest sens despre curentul lor în Rusia și despre diverșii lor scriitori despre anunțul lor important către ruși, din această cauză, către păianjeni cum ar trebui să fie.

§ Yu

După toate cele de mai sus, este destul de clar: 1, că din învățământul public și bunele maniere înrădăcinate în acesta, beneficiul statului este mare și, al 2-lea, că este nevoie de cunoștințe de citit și scris, atunci este este absolut necesar să se pregătească mintea poporului rus în primul rând către dragostea de științe prin exprimarea unor beneficii reale sau existente în difuzarea acestora. Și apoi găsiți toate modalitățile posibile pentru a putea preda studenții în cel mai scurt mod posibil. Cu toate acestea, este de asemenea necesar să știm că înrădăcinarea științelor este asemănătoare cu inocularea variolei, de la un pacient nemort de la un variolic vaccinat, în cea mai mare parte, se recuperează, iar de la un natural periculos sau de la un bolnav mortal. răbdător, în cea mai mare parte, ei mor, adică dintr-un profesor bun, știința bună excelentă este un student care acceptă. va fi o persoană în cămin

util, dar de la un profesor rău sau viclean și fără discernământ tot felul de științe, un student care acceptă într-o viață de comunitate va fi un om de știință dăunător. Așa este puterea și utilitatea științelor și a profesorilor! Pentru aceasta, este absolut necesar să alegeți cei mai buni profesori și să alegeți pe cei mai buni decât să predați sau ce să învățați.

§ ȘI

Prin urmare, de dragul științelor verbale să se răspândească despre predarea lor scurtă necesară, să punem la început, fundamentul, aranjamentul, afirmarea și fortăreața prosperității sociale - dreptatea.

§ 12

Pentru o justiție unificată și unanimă, este necesar să existe cel mai necesar], cel mai rezonabil, bazat pe ordinea naturală, alcătuit să fie

complet și integru al statului, cuprinzând în orice mod posibil legea civilă, sau de stat.

§ 13

Pentru inventarea legilor, elaborarea legilor, predarea legilor și, potrivit acesteia, administrarea justiției, cel mai necesar pentru întreg statul rus este să compună o jurisprudență generală sau universală.

§ 14

Și pentru a putea realiza tot ceea ce este mai înalt spre atingerea prosperității generale în ceea ce privește mijloacele, este absolut necesar să aducem statul rus în punctul în care toată lumea are suficientă capacitate pentru învățare rapidă și cunoștințe de a citi și scrie corect. și în mod rezonabil.

§ 15

În consecință, s-a dovedit că pentru toată lumea din viața umană, într-un mod posibil, este benefic

achizitiile, si mai mult, in rationamentul diverselor stiinte ale multimii si secolele de concizie umana, inaintea tuturor celorlalte stiinte, sunt primele si cele mai necesare sunt stiintele verbale; întrucât ele sunt esența tuturor celorlalte științe și arte să grăbească și fiecare dintre ele conține amintire și în ele modalitatea cea mai convenabilă de a arăta celor care sunt în stare, pentru că mulți au explicat în ele cel mai mare beneficiu care există, și în ignoranță sau ignoranță - cel mai mare rău și sursa tuturor faptelor rele, prin urmare, este imperativ să le înmulțim trebuie.

§ 16

Mulți oameni pot afirma că învățătura rezonabilă conduce mințile omenești la cea mai înaltă cunoaștere a lui Dumnezeu, la sentimentul de adevărată reverență față de El și la glorificarea numelui său vrednic și cu o inimă curată și un spirit smerit în toate pentru a birui voința lui Dumnezeu. , și fapte de binefacere și viața noastră de fericire la cunoașterea și creația cea mai convenabilă. Fără o învățătură rezonabilă, atât în superstiția ticăloasă, ignoranța și deznădejdea, care se cuibăresc în extrem, suprimă și scufundă beatitudinea umană, cât și în necredința pernicioasă sau lipsa de Dumnezeu, care sălășluiește insolența și disperarea, ei o sfâșie. În ignoranță, oamenii scufundați acționează mai convenabil pentru rebeli, în timp ce cei iluminați, evitând acest rău, pot trăi cinstit și prosper. Prin urmare, iluminarea trebuie cu siguranță înmulțită.

Secțiunea 17

S-a spus mai sus (§ 13) că cel mai necesar pentru întreg statul rus este să alcătuiască jurisprudență pentru ca, pe cât este absolut necesar să o compună cu cea mai mare discreție pentru toate popoarele diferite ale Rusiei, este doar ca necesar să se alcătuiască o cunoaștere comună a producțiilor juridice tuturor, cărora este necesar, să predea, și prin aceasta, distrugând diverse zvonuri despre legi, tot adevărul este

să se conecteze, astfel încât nu cu imaginar, ci cu adevărată dreptate, pacea să se poată realiza cu adevărat. Prin urmare, pentru aceasta este necesar să se înființeze școli de drept în toate orașele.

§ 18

Pentru binele comun, însă, un număr mare de oameni care sunt instruiți să citească și să scrie trebuie să fie disponibili pentru a pune în funcțiune toate acele întreprinderi la care lucrează societățile economice și toți oamenii prudenti corespunzători acestora, pentru că pe lângă acești oameni, Există un număr de oameni care sunt în lucrările Societății Economice Libere din Rusia 2 din diferite persoane virtuoase sunt descrise, pot fi luate în uz cu cunoștințe de alfabetizare pentru cele mai utile și următoarele, și mai ales în economie, fiecare în special pozițiile din ordinea lor sistematică completă de compunere având și cunoscând:

Eu , portarul, care avea să fie și constructorul nu numai al uneia dintre casele proprii sau comandat, ci și al unui anumit număr de case care i-au fost încredințate, și totodată observatorul conservării pădurilor; al doilea, un deținător de chei cu instrucțiuni complete încredințate pentru salvare; 3, cu aceleași instrucțiuni și cunoștințe complete, împreună cu numele care îi ajută, un grădinar cu cunoștințe de artă a grădinii; al 4-lea, crescător de vite cu cunoștințe de medicamente pentru animale. Egal cu ei, a 5-a, pasăre; al 6-lea, ecvestru, kopno și îngrijitor al pajiștilor și călăreț; al 7-lea, opțional pentru cunoașterea și supravegherea muncii de teren; al 8-lea, conducător pentru cunoașterea și supravegherea muncii țărănești casnice; al 9-lea, o albină pentru păstrarea albinelor; al 10-lea, pescar, kuno și piscicultor și observator al tuturor lucrărilor de apă;

al II- lea, comerciant si despre toate afacerile economice de cumparare si vanzare observator si fanat; al 12-lea, băutor; 13, un bucătar cu tot felul de cunoștințe de nevoie despre medicină; al 14-lea, cel mai eficient fierar; 15, grefier al tuturor afacerilor economice economice, și proprietarul acesteia, și custode al întregii biblioteci economice, cititor și redactor de note economice;

16, grefier pentru a supraveghea întregul sex feminin; 17, menajeră pentru tot ce ține de observația femeii și acțiunea de corectare. Toate

acestea, pentru cel mai bun serviciu în afacerile economice, trebuie să știe să citească și să scrie. Există un beneficiu evident în acest sens. Pentru aceasta, este necesar ca toți astfel de oameni să fie alfabetizați și ca toate pozițiile din economie să fie corectate rațional, iar în absența oamenilor, deși un număr mic, dar nu simplu, și un număr învățat dintre ei, ar putea își ocupă deja pozițiile.

§ 19

După aceasta, despre toate lucrările sociale și foloasele lor, și se folosesc de obstacole, considerație și raționament, după exemplul oamenilor virtuoși, toate acestea, de dragul rațiunilor, prin libertatea legală, să încurajeze fiecare cetățean prudent, astfel încât el, în dezgustul științelor verbale mai sus menționate în învățătură și profesori de lipsă și de tot felul de oameni economici și de toți oamenii științifici de tot felul de instrucțiuni în acțiune să lucreze pentru a ajuta, fără greș și-a slujit patria cât mai curând posibil, rușii de limba naturală citesc și scriu învățând și exersând în această afacere și și-au adus succesul până în acest punct, astfel încât a fost posibil să învețe cititul și scrisul nu numai într-un an și mai puțin de un an, ci mai degrabă au lucrat până atunci, atâta timp cât conceptele umane pot corespunde artei de a preda. Astfel încât această viteză ar face atracție pentru științe și, în viitor, ar adăuga numărul de ani fiecăruia în funcție de diferite înclinații, sau la ascultarea științelor superioare și a tot felului de diferite științe, sau la predarea diferitelor arte și, prin urmare, binele. -beneficiul cunoscut pentru Rusia ar putea crește. Prin aceasta, se va împlini dorința veșnic binecuvântată a amintirii împăratului Petru cel Mare, în egală măsură cu acesta și acum monarhul rus, care domnește pe tot august, de a-și lumina poporul, aceasta este ceea ce Academia Imperială de Științe își dorește cu grijă. aceasta și acordă indemnizații demne de ea în acțiune pentru a lucra dovezi; totuşi la aceasta în pre

avertismentul este absolut necesar, așa cum am menționat deja mai sus (§ 10), pentru a pregăti sau înclina mințile poporului rus să iubească științele, prin sugestie tuturor din știința binefacerilor și către aceasta prin voința atotmilostivă, puterea și comanda monarhului, altfel Fără a face acest avertisment și fără a arăta oamenilor beneficiile tangibile ale științelor, totul despre răspândirea întreprinderii lor poate rămâne fără acțiune lacomă. Din acest motiv, ei vor întreprinde acest plan de alcătuire și aducere în bunăvoința înaltului monarh, pentru ca poporul să fie încurajat la științe prin foloasele și mijloacele scrise în el, iar apoi din partea guvernului, pentru ca fiecare persoană alfabetizată instruită în prealabil la acțiuni în general utile în cetățenie, multe sunt deschise erau costisitoare, ar trebui explicat în orice mod posibil și la cea mai înaltă autoritate să legitimeze doar recompense demne, opinia generală ar trebui să fie prezentată, astfel încât prin chiar lor în esență, nu este fals să încurajăm fiecare cetățean să se folosească în folosul publicului. Drept urmare, da, va fi binevoitor ca autorul acestui plan să fie fondatorul celei mai autoproclamate clase de valuri de școli publice de stat. Și fie ca el, cu toate întreprinderile sale, să fie

acceptat sub propria sa maiestate imperială și sub moștenirea sa și întreaga domnie a protecției statului și a protecției împotriva tuturor obstacolelor care ar putea fi în cauza lui și a vătămării dezgustului, căci fără aceasta, de desigur, cu o dorință adecvată pentru binele comun nu poate exista un succes perfect. La urma urmei, fiecare întreprindere nouă și chiar mare, oricât de utilă ar fi, nu este doar să ducă la execuție, ci și să începi să o faci este o mare dificultate; de aceea, prin însăși natura lui, îi revine dreptul de a-l numi mare, pentru că nașterea și întoarcerea lui la bun sfârșit pot fi dificile. Și deși pentru aceasta nimeni dintre oamenii prudenti nu ar trebui să-și părăsească întreprinderea bună, căci nu acum, deci dimineața, nu în anul curent, deci în următorul] după aceasta, nu în această epocă, deci în viitor, o fapta bună, desigur, pentru o faptă bună oamenii buni pot fi acceptați. Cu toate acestea, pentru a

o persoană privată ar putea mai convenabil să desfășoare chestiuni utile public în producție, trebuie să permită, astfel încât să aibă libertatea de a avea un refugiu și o revelație pentru monarhul său, astfel încât, prin această putere și putere, mintea unei persoane private în beneficiul a rasei umane ar putea fi folosit.

PLANUL LEGAL VOLUMUL UNU

CARTEA A DOUA

Formată din cuprinsul primului plan al acestei cărți, corespunzător, adică din cele culese de la diferiți scriitori, fiecare în prima carte § în sprijinul argumentelor și pachetelor aceluiași plan de la scriitorul propriilor observații, raționamente. și declarații adecvate pentru toate acestea, după cum urmează.

Conform § 1

Un plan de destin legal.

Când acest plan este testat, atunci pentru o mai mare ușurință de înțelegere a acestui plan în tipărire, observați următoarele: în primul rând, prima carte ar trebui tipărită în format de litere de o varietate mai mare; al 2-lea, al doilea, adică confirmarea scriitorilor, cu formatul scrisorilor de o varietate mai mică, iar, al 3-lea, al meu în cartea celei de-a doua lămuriri, tipărit în cusif.

Conform § 3

Acest plan pentru întreprindere și componență.

Departamentul 1

La angajamentul meu față de cauza acestui plan, de îndată ce am început să caut gânduri decente la această chestiune, pe care le-am scris în ea, în timp ce le-am urmărit în diferiți scriitori, atunci au fost atât

de multe și atât de decente, ca și cum Luasem o copie de la ei, deși nu aveam deloc informații despre ele, așa că le-am acumulat

Au fost multe pe care nu numai că am fost forțat să împart acest plan în două cărți, ci și să public întregul plan într-o lumină rezonabilă pentru a fi considerat demn de a-l publica în 4 volume. Deci, aceste cărți, la fel ca prima și a doua în muzică, vor cânta o singură melodie în toate cele patru volume.

Ramura 2

„Magazinul economic” * 3 un anume scriitor, fără să se numească, despre oglinzile inventate de Kulibin, a spus: „Cu puțin timp înainte de a primi prima veste despre această invenție, mi-a venit în minte același gând care repetă strălucirea. de o lumânare de mai multe ori, dacă ar putea fi alcătuită din multe lucruri în oglindă, și de câteva zile exersez desenul și inventez cum, chiar în mijlocul acestor invenții, am primit No. invenție a domnului Kulibin.

Din aceasta este evident că gândurile corecte în mod natural nu sunt confundate! Se vede că ele conduc întotdeauna fiecare om către scopul direct al binelui public, atunci când cineva începe să judece binele comun dintr-o singură pasiune, fără a fi orbit de iubire de sine și brutalitate, nu numai față de mâncare și îmbrăcăminte, ci și la mintea omenească cu lăcomie și lăcomie stupidă și mințind despre toate în fața celorlalți.cel mai bun din aroganță! Deci, nu trebuie să fii surprins că diferiți oameni pot inventa brusc un lucru în locuri diferite.

Secțiunea 3

Într-o carte numită „Evgeopit” ** în avertisment prealabil se spune: „Că nu este nimic nou sub soare, cu aproximativ 4000 de ani *** înainte de vremurile noastre se spunea

* Partea 2 la paginile 83 și 85.

** Tipărit la Moscova la tipografia universității în 1782 <.

*** Eclesiastul, cap. I, art. 10.

a fost. Adesea, în același secol sau în același an, în diferite țări, oamenii, parcă printr-un anumit acord de spirit, s-a găsit o singură artă. Adesea numim invenție ceea ce știau și au pierdut vechii.”

Filiala a 4-a

Într-o carte numită Călătoria virtuții * se afirmă: „Adesea, celor mai folositori și mai buni scriitori li se reproșează că nu au scris pe al

lor, ci i-au imitat pe alții și și-au umplut scrierile cu diverse excepții, dar să nu credeți că la două mii de ani după pe vremea lui Solomon este imposibil să inventezi ceva nou, când chiar și pe vremea aceea era imposibil să spui ceva nou în întreaga lume, că minți asemănătoare pot avea gânduri asemănătoare, asemănătoare și combinarea lor, și adesea expresii asemănătoare și că noi scriitorii au ghinionul că au venit pe lume târziu în aceasta, ca să fie venerați ca originali. Donatus6 spune în Ieronymus: „Să piară cei care au spus ai noștri înaintea noastră”, dar noii cititori sunt cu atât mai fericiți pentru că nu trebuie să caute mărgăritare în rămășițele antichităților, căci bogăția scriitorilor vechi și noi se găsește în un singur loc și, mai mult, folosesc hainele de frumusețe și noutățile stilului.

Conform § 4

Pentru a explica puterea oamenilor mari și a patrioților, planul acestei întreprinderi este de a afirma cei puternici.

Filiala 1

Acest plan legal este dedicat pe bună dreptate întregului stat rus din următoarele motive: 1, pentru punerea în aplicare a dispozițiilor

* Tipărit la Moscova la tipografia universității în 1782, în partea 2, la pagina 52 ®.

èro, pentru că monarhul rus este integritatea liniștii tuturor oamenilor aparținând Rusiei; al 2-lea, că moștenitorul regal este o fortăreață și o speranță a liniștii statului. Deci, conform acestui plan a tot ceea ce este acceptabil pentru scris, fiecare trebuie, pentru datoria lui, să-și ofere mai întâi cu totul supus părerile sau gândurile pentru asigurarea și corectarea Alteței Imperiale, astfel încât, potrivit Maiestății Imperiale, plăcere, avea să ofere pentru aceeași hrană și îndreptare Majestății Imperiale, iar Majestatea Imperială apoi pentru mai departe, în cel mai milostiv folos de stat, dorința adunărilor academice și economice stabilite pentru folosul comun să fie luate în considerare și apoi deja la maiestatea imperială pentru afirmații și în final la lumina publicării.

„... Într-un cuvânt, pentru a încheia, liniștea statului depinde de statul care coordonează imaginea adevărului în orice. Armonizarea imaginii adevărului constă în a avea o inimă dreaptă (adică către o țară care nu este înclinată), cel mai important lucru în a avea o inimă directă la laude și blasfemie nu iese din aceste două puncte - corectarea exceselor în pământ, folosind oameni. Când suveranul iubește și venerează virtutea, când face izvoarele lucrurilor bune curate și se menține ferm în dreptate, când, fiind cu ele, folosește și respinge oamenii și lucrurile fără prejudecăți, când este în stare să facă distincție între îmbogățire. și dreptate strictă, atunci amândoi - și dragostea oamenilor și bunăstarea statului - vor primi împreună, cu adevărat din aceasta numai ei vin, de dragul aceasta, numai la dorința lui, coboară harul cerului cel mai înalt și numai cu aceasta. el poate

rămâne pentru totdeauna. Acesta este locul în care pentru el la o concepție perspicace, la cunoașterea desăvârșită, la afirmarea unei voințe drepte și neschimbate, la stabilirea inimii sale direct și neclintit succesele sunt adevărate; și acesta este locul din care îi este prielnic să se îndrepte, să-și construiască casa și să refacă

acțiunile în stare de bine vor fi pline de speranță. Nu există nicio îndoială cu privire la ceea ce s-a spus în această carte că o persoană, luminându-și sufletul rațional cu reînnoire, luminând pe alții, se poate stabili în adevăratul bine..."

Conform § I

Pentru a explica ce este justiția și ce este din ea și de ce poate fi utilă în viața comunității.

Filiala 1

Deduc dictonul dreptate din următoarele ziceri: stăpânitorul lumii întregi este Dumnezeu, care stăpânește inexorabil tot ceea ce este creat de înțelepciunea sa. Din această asemănare, din zicală, conducător, deduc eu însumi zicala adevărată, adică Dumnezeu. Imitând aceasta, după mintea umană, deduc că adevărul este un raționament sau o definiție, scrisă sau rostită de mintea umană, astfel încât guvernarea lui Dumnezeu însuși, adică după legea naturală. De aici închei și titlul de oameni drepți, cei care, cu voința guvernării sau cu dreptatea lui Dumnezeu, gândesc și acționează în armonie în viață. S-a spus mai sus (§ 7) că în justiție există o economie de stat a oamenilor, așa că de dragul dreptății cuvântului aici despre ieșirile acestei economii de stat explic: în primul rând, că cea mai bună poliție poate fi aranjată prin restabilirea dreptatea și că este suficient să țină atrocitățile nebunești și insolente de neluminarea sau orbirea interpretării minții umane, omuciderea în curs; în al doilea rând, de la stabilirea celor mai bune acțiuni până la cele mai convenabile și rapide proceduri legale adevărate ale regulilor, prin dreptul rapid al instanței, procedurile vor fi evitate și moartea inutilă a acestor numeroși oameni, în multe orașe, să fie împiedicată în închisori prin moartea necesară, așa cum este legal; în al treilea rând, din economiile acelor gardieni de la moarte, care, pentru omisiunile acestor temniceri din arest, suferă ca vinovații și uneori chiar

pier, adăugându-le moartea uneori a judecătorilor pentru ei în cauze judiciare, sau din pasiune pentru nedreptate sau pentru supraveghere ignorantă; în al patrulea rând , de la salvarea pâinii pe care o mănâncă degeaba acești nefericiți; şi în al cincilea rând, şi din înmulţirea profitului care ar putea veni de la acei temniceri după

potrivirea muncii lor, dacă nu ar putea trăi în închisoare, ci ar putea trăi în libertate. Asta contine justitia!

Sub § H3

Expresia rațiunii, prin urmare, jurisprudența planului rus al acestui scriitor este scrisă pentru a fi dispusă.

Filiala 1

Jurisprudența și traducerea ei în limba rusă poate fi asemănată cu ceea ce țarul Ivan Vasilievici a numit anterior Sudebnik, în care * este clar: cum să judeci după un boier, și un curtean, și un majordom, și un vistier, și funcționari și oameni ordonați, și în orașe și în volosturi.

Departamentul 2-e

În argumentul că acest Sudebnik, precum și Codul țarului Alexei Mihailovici, deși la un capăt au avut propriul lor început, adică (așa cum am exprimat în § 1 despre jurisprudență într-un sens lung) la stabilirea justiției și a liniștii generale ale statului, dar sunt scrise fără o astfel de împărțire, ceea ce cred despre jurisprudență, pentru a alcătui jurisprudența întreprinsă a Rusiei din Codul legilor, Codul și din toate diferitele instituții și decrete filozofice și guvernamentale de stat, separat îndepărtarea minții cuvintelor: lăsând unul pentru veșnicie

♦ Tipărită sub Senat în 1774.

o anumită legitimare a binelui și a răului, iar cealaltă - a cerceta despre bine și rău, adică o silabă juridică, care exprimă ficțiune și scris, în ce lucru sau în ce acțiune în viața comunității este bine sau rău, care trebuie păstrat pentru totdeauna, în distincție, ar trebui să aibă o specialitate din limbajul juridic, care să exprime despre modalitățile, cum sau mijloacele pe care trebuie să le caute despre binele și răul deja cunoscut în raționament doar pentru a afla cu adevărat prin cine, ce, când, cum și din ce. sursa sa întâmplat și prin ce mijloace virtutea și prin acea liniște generală a sufletului, ca și cum ar fi paradisul nostru exact în viață, să creăm și să protejăm și să respingem răul și prin acel rău social și constant de la unul la altul în pericolul vieții și teamă de a respinge chinul infernal. De aceea, împărțirea în jurisprudență a silabei și a minții trebuie să fie dublă: binele și răul prin jurisprudență) cercetare și veșnic pentru păstrarea tuturor minților numită afirmativ drept tradiție; dar ar trebui numit studiul binelui și al răului, adică cum se întâmplă în viața comunității și prin acel bine sau rău se naște sau se distruge și de ce este posibil să se păstreze liniștea generală a legii naturale și civile prin urmare. predarea dreptului și aplicarea legii.

Sub 14 ani

Discurs asupra motivelor pentru care toți cetățenii ar trebui să fie capabili să citească și să scrie corect și inteligent.

Ramura 1-ө

Știința citirii și scrierii pentru toată lumea în mod corect și rezonabil este necesară pentru faptul că cei care au învățat prost nu pot avea un asemenea efect în folosul generalului, oricare ar fi, după rangul fiecăruia, ei...

Sub 17 USD

Motivarea înființării facultăților de drept.

Filiala 1

Rusiei știe suficient că astăzi, la acțiunea asupra guvernațiilor, grefierilor și avocaților (conform conținutului manifestului despre ei, și anul 1779 din 9 ianuarie ziua decretului, și numărul 35 din 1781 al Sf. . Petersburg Gazette, a adăugat.) este necesar, așadar, atât să se înființeze facultăți de drept, cât și înainte de aceasta, este absolut necesar să existe jurisprudență, care s-a dorit să fie în scris, pentru ca școlile de drept să aibă deja propria pregătire în înainte de a preda cetăţenia. În acest raționament, este absolut necesar să se răspândească mai întâi păianjeni verbali, deoarece, fără răspândirea științelor jurisprudenței verbale, așa cum s-a spus mai sus (§ 1), este incomod posibil să se compună jurisprudență, deci predarea jurisprudenței până atunci. nu este util. Din acest motiv, zic din nou, este necesar să se pregătească mai întâi o sumedenie de oameni care nu numai că ar putea citi acea jurisprudență pe care doresc să se compună, dar este de dorit să mănânce, pentru ca dintre aceia să fie și aceia. care sunt dispuși și capabili să o compună împreună cu mine, mai degrabă decât să mă pregătesc mai întâi. Având în vedere acest lucru, oamenii au început să o compună atunci când avem o lipsă de cărți pe care le avem pregătite și în mod constant multe cărți traduse cu sârguință din diferite limbi. de cititori...

Sub 18

O obiecție la adresa celor care nu doresc să răspândească științele.

Ramura 1-ө

Nu știu ce au considerat-o neimportantă, inutilă cei care au neglijat întreprinderea mea de a preda rușii, care încă mă batjocoreau pentru asta și au respectat știința limbilor străine mai mult decât a lor și care și-au exprimat mai multă nevoie de elocvență. Nu este evident că au făcut ceva, neștiind unde vor și pentru ce

realitatea unor astfel de oameni nu este o limbă străină a oamenilor care știu să folosească, pentru că au văzut că cei care sunt învățați să citească și să scrie propria limbă, în loc să beneficieze, s-au îndreptat mai mult spre rău, asta pentru această concluzie, se presupune că deci. nu ar trebui să-i mai învețe pe oamenii lor că au greșit. Ei nu au observat că motivul exact al prejudiciului adus convertirii lor nu este altceva decât permisiunea stăpânului pentru ca oamenii să trăiască cu ei fără a avea niciunul pentru ei în salvarea și exercitarea pozițiilor pregătite, acesta este primul motiv pentru care oamenii, petrec timpul în leneș. , s-au inventat pentru poziția de cărți de joc și alții pentru a avea exerciții neprofitabile și dăunătoare. Deci, din aceasta este evident că din scrisorile oamenilor care știu să dăuneze atât pericolul, cât și inutilitatea sunt concluzionate de către aceștia în mod nerezonabil, din cauza ignoranței lor cu privire la faptul că răul pe care l-au aflat este stăpânirea imprudentă și lenea asupra propriilor lor stăpâni. ei, și nu păianjeni și nu natura este motivul pentru aceasta.

Când îmi vin în minte cei care au fost mai presus de mine (nu numai de la străini în necunoașterea noastră cu privire la folosul lor de a putea, mai mult slăvindu-se pe ei înșiși și deci excelent și râd de noi care iubim și invidiem binele Rusiei, ci și de la compatrioții mei) pentru al meu pentru predarea limbii ruse la înființarea școlilor, o întreprindere de ridicol * și când mă gândesc la toți de la alfabetizare având neplăceri și rău în gândurile mele și îmi imaginez în minte, dimpotrivă, soți buni și filantropi. pentru păstrarea sănătății umane în scrieri și traduceri, presupuse și prin cea mai milostivă poruncă imperială lucrări tipărite, precum, de exemplu, instruirea oamenilor în discuția despre sănătatea lor, instrucțiunile părinților și mamelor despre educația trupească și morală. de copii, și alte cărți de medicină, cumva

* Dar cine erau exact acești oameni, nu este nevoie să declarăm asta. Sper că, după ce au aflat despre concluzia lor nerezonabilă despre mine și întreprinderile mele, le va fi rușine de ei înșiși. Deci, de ce să-i amărească pe lângă asta. Le doresc tuturor o corectare prudentă.

remediu casnic, explicând răul de la nemoderare în voluptate, constituind o mare economie de stat în salvarea morții oamenilor - îndrăznesc să cred că toate statele ruse de ambele sexe de toate gradele și condițiile merită să fie instruite verbal în limbajul lor natural în științe. Și apoi după ce am citit lucrările Societății Economice, cât de mult regret acele lucrări! Și cât de mult râd de orbirea minții omenești sau, ca să zic așa, de invidia bestială nechibzuită cu ură în folosul altuia, dăunând fiarei obișnuite! în oameni neluminați, corupti de deșertăciunea lacomă! .. Și deci, disprețuind ridicolul! pentru mine, raționez că, dacă nu există înmulțire a celor care cunosc aceste lucrări economice, atunci cât de regretabil este, când astfel de osteneli în timp, în loc să sporească binele, sau deșertăciunea, sau prin nenorocire, prin slăbirea poporului, și tot așa planul meu, ei pot fi lăsați în uitare, pentru că

există locuitori din oraș sau pentru servicii, sau veselie, sau ce nevoi speciale nu va mai fi timp să se gândească la aceste munci, dar locuitorii satului și țăranii vor fi alfabetizați Dacă nu știu, așadar, nu le vor citi și nu vor învăța de la ei, atunci cât de mult beneficiază de pe urma tuturor, pentru că din aceste lucrări adevărate ale mele, vor fi de folos?! ..

Departamentul 3-e

Valoarea societății economice în lucrările a anunțat: „Conform informațiilor despre starea țăranilor ruși, alcătuiți pentru utilizarea și instruirea lor o carte sub numele „Oglinda țăranului" nu mai mult de cinci sau șase coli tipărite de dimensiune, care ar conține o simplă , dar stil curat și clar descris reguli scurte , și anume: în prima diviziune - despre creșterea copiilor săi și despre respectarea sănătății sale și a gospodăriei sale: în a doua - despre gospodăria sa, agricultură, creșterea vitelor și alte meserii și exerciții , explicând, în plus,

acolo unde este cazul, cu discuții scurte despre beneficiile și daunele fiecărui lucru.

În consecință, în discuția despre alcătuirea unei astfel de instrucțiuni detaliate pentru țăranii cererii, este convenabil să concluzionăm că este de dorit să mănânce, astfel încât țăranii să fie învățați să citească și să scrie, pentru că altfel ar fi inutil pentru să le ceară să compună această „Oglindă țărănească", dacă nu o vor putea citi. În plus, cred că în economie este necesar să se împartă economia și subordonații săi în așa fel încât să fie numită exact pentru întregul an, ce, la care persoană, unde, când, cum să o facă .. .

Conform § 19

Discurs despre libertatea constând în poporul rus de a obține beneficii publice.

Ramura 1-ө

Închei libertatea fiecărui rus de a obține folos public, potrivit Majestății Sale Imperiale, cel mai milostiv înfățișat în anii 1765 și 1779 ai Senatului de guvernare în decrete, permițând „fiecui să slujească într-un asemenea serviciu, la care se găsește forțele sale. egalat."

Ramura 2

În Magazinul de Economie (partea a doua la pagina 34), scriitorul, care nu și-a anunțat numele, spunea: acea parte a dispensației către care are cea mai mare înclinație și în care se exersează cel mai mult. Multe incidente accidentale și spontane care îi apar îi pot oferi adesea o urmă și un motiv pentru a descoperi și a face

dorind ceva nou și până acum necunoscut, nicăieri folosit, și cât de ușor poate fi ca unii dintre ei să nu vrea nici măcar să ascundă descoperirile făcute de ei și însemnările necesare, dar, după ce le-au comunicat cetățenilor, îi vor trăda posteritate.

Secțiunea 3

În regulamentul spiritual 7 (în partea a 2-a, despre predarea adecvată, în regulamentul 6) se urmărește: „A alege profesori în același mod ca la Paris, prin porunca regelui Ludovic al XIV-lea, se concluzionează pe scurt o gramatică că este posibil. să înveți un om plin de spirit într-un an.” Și în partea 3, în pozițiile de sub numărul 2, se afirmă că „este șovăielnic ca oricine să raporteze Senatului despre profiturile corecte ale statului”.

Filiala a 4-a

Înființarea guvernațiilor (în articolul 384) se urmărește: „În raționamentul școlilor populare, ordinul carității publice are datoria să încerce ca acestea să se înființeze: 1, în toate orașele, și apoi în acele sate populate, care sunt sub jurisdicția masacrului superior, pentru toți cei care sunt suficient de dispuși să învețe în ele. (În ce, însă, să nu forțezi pe nimeni, ci să dai voința părinților, să trimiți copiii la școală sau să-i lași acasă.); al 2-lea, ca săracii să poată studia fără plată, iar cei care au - cu o taxă moderată; 3. Înființarea în școlile publice constă, pentru prima dată, în a-i învăța pe tineri să citească și să scrie, să deseneze, să scrie, să calculeze, în timp ce copiii din confesiunea greco-ruse îi învață catehismul să cunoască temelia credinței, interpretarea cele zece porunci ale lui Dumnezeu pentru înrădăcinarea moralei universale. În al 392-lea: „Dacă se întâmplă ca o persoană privată sau care societate dorește să înființeze, care dintre acele (care sunt scrise în capitolul despre poziția ordinului de caritate publică, pentru folosul public necesar) instituții sau către instituțiile înființate. cele de adăugat mai târziu

latra dependenta lor *, atunci ordinea caritatii publice nu impiedica pe nimeni in aceasta. Dacă numai stabilimentul ar semăna cu regulile prescrise comune unităților și nu le-a deteriorat. Așa este și în statutul protopopiatului8 în partea 83: „În fiecare parte, este necost să ai o școală publică”.

Cu aceasta, manifestul privind înființarea unei universități la Moscova în 1754, ianuarie 54, se potrivește cu acest ...

Filiala a 6-a

Eu, autorul acestui plan, am deja de nouă ani o întreprindere despre diseminarea științelor verbale și până acum a crescut atât de mult încât, dacă există voința și puterea lui Dumnezeu și a monarhului, ea favorizează întreprinderea mea. , de acum încolo prin adevărați patrioți ruși, concetățeni și alți oameni prudenti la aceasta voi ajuta, în scurt timp, tot statul rus de ambele sexe, oameni cu toate statele europene ale științelor verbale, prin cunoaștere, să aducă în comparație, prin harul lui Dumnezeu, sper. Și da, ar trebui să ai grijă de asta. Potrivit știrilor, se pare că în Constantinopol s-au deschis școli. Și speranța pentru această exaltare a științelor verbale în Rusia este că, până la momentul în care predarea lor conform acestui plan pentru profesori și studenți va exista, va fi complet nouă decât a fost până acum în Rusia. Din acest motiv, am nevoie de un privilegiu special de la Majestatea Imperială, și de alte lucruri, necesare pentru arta și planul meu, asistență pentru înființarea de școli publice necesare și actuale de către cea mai de jos clasă de valuri de școli de stat; și cu toate aceste școli, este necesar , pentru un astfel de privilegiu, să fiu pentru totdeauna sub cea mai înaltă maiestate a mea imperială

* Eu, autorul acestui plan, mărturisesc în același timp că, desigur, nu aș regreta că am folosit toate bunurile, ca și mintea mea, pentru o întreprindere atât de vastă, dar pot face acest lucru chiar și din lipsa unui mic motiv.

în mod specific patronaj, pentru a înființa aceste școli pentru mine, dacă Majestatea Imperială dorește, sub numele Alteței Imperiale, adică Majestatea Imperială Rusă a tronului moștenitorului legitim sau a copiilor săi, ca acele recompense cu care spitalul gratuit a fost înființat la Moscova; iar aceste școli vor fi pentru totdeauna în memoria nemuritoare a Majestății Imperiale a Împărătesei care domnește acum în Rusia, cea mai milostivă mamă a iubirii pentru Rusia, sub numele tronului imperial rus de moștenitori, pentru ca aceste școli să fie veșnic protejate. și ferit de orice obstacole în calea acestei întreprinderi. Și aceasta pentru ca întotdeauna de la acești moștenitori, ca și când ar fi clasa cea mai de jos de școli, studenți, pe cât posibil deja pregătiți pentru adoptarea științelor, cu atât mai convenabil ar putea intra în marile academii, colegii și școli. pentru știință și arte care au fost organizate de Majestatea Imperială până acum în orașe.deja realizate în toată instruirea lor, spre dobândirea de folos public în continuare.

Am nădejdea de a cere acest privilegiu în raționamentul că, după marea maiestate imperială despre răspândirea științelor, în anul 1776, în ziua de 31 ianuarie, maiestatea sa a acordat privilegiul stabilit la biserica Sf. Petru Germanul la școală...

Filiala a 9-a

Mai presus de aceasta, am exprimat conceptul (sub § 18, în secțiunea 1) că chiar și oamenii au învățat să citească și să scrie în lenevie, nu numai fără să se târască, ci și la fapte vătămătoare în folosirea lor

înșiși, lenevia poate fi provocată. În acest raționament, pentru a preveni o asemenea tulburare sau nenorocire, m-am prejudiciat și m-am asumat pentru toți cei care învață să citească în școlile mele, ca niște mâncăruri de învățat, adică din propriile mele diferite cărți de lectură să compun o carte nesfârșită. sub

titlul „Pădurea Pădurilor” *ô, pe care fiecare, după ce l-a citit, îl poate aduce la cunoaștere cât mai curând posibil și cel mai bine, și prin el beneficiază atât el însuși, cât și întreaga condiție umană în viață. Și cum această bursă de hrană pentru pregătirea neîncetată a continuării este foarte necesară pentru a avea o bibliotecă suficientă, atunci este și mai necesar și, mai mult decât atât, permisiunea imperială cea mai milostivă de a intra în bibliotecile de stat pentru a citi tot felul de cărți, pentru sporirea zilnică a acestui omniprezent, în folosul statului infinit sub denumirea de „Păduri de pădure” din eseul meu, întreprins deja cu mult timp în urmă.

Deci, în spatele acestui raționament, este clar cât de mult trebuie să recurg la explicarea dorinței mele verbale de a răspândi științele, căci dacă voi obține putere și putere pentru toate acestea de la cea mai înaltă bunăvoință a monarhului și a patrioților corespunzători, atunci, bineînțeles că voi reuși mult în afacerea mea.Pot, așadar, sper și aștept bunăvoință ca, atât cea mai înaltă autoritate și puterea împăratului, cât și întreaga societate rusă, căreia îi pasă de binele comun, de bine. -societatea gândită de oameni învățați despre mine și toate întreprinderile mele economice pentru stat, intrând în raționament patriotic, nu va lipsi de a face ceea ce se cuvine în beneficiul unei definiții comune.

Oricine este prudent, așadar, poate înțelege că am continuat această perioadă de nouă ani în întreprinderea mea, nu fără nemulțumire, pentru că, după ce am învățat mari beneficii din iluminarea poporului și am găsit o cale de a le răspândi, dar pentru acel privilegiu dorit. , până în ziua de azi, să primească, din lipsă de aceasta, Majestăţii Imperiale pe conducătorul el nu ar fi putut, desigur, să aibă durere. Cu toate acestea, supunând dorinței mele, supunându-mă timpului opus, nu m-a supărat deloc acest eșec și nu am părăsit deloc întreprinderea mea, căci știu că dacă limba naturală rusă nu este răspândită, atunci (cum s-a spus de mai sus

* Planul acestui volum al 3-lea.

sub § 18) a tuturor poporului patriotic din acest stat, muncile si filozofiile nu vor aduce beneficiul dorit, daca sunt putine carti, cititori si deci cumparatori. Și am continuat această dorință a mea până în 1783, când un oficial rus a aprobat acest plan pentru mine și a promis că îl va accepta pentru uzul meu. Dar nu a făcut-o.

Obstacolele în calea întreprinderii mele în științele verbale au fost următoarele: alții mi-au spus că tu (de) nu poți face asta; alții - nu ar trebui să lumineze poporul, din asta - (de) va fi rău *. Și cum am făcut în mod deliberat un extras din diverși scriitori, respingând obiecția lor falsă prin aceea...

Filiala a 10-a

Exprimarea beneficiilor care există în diseminarea păianjenilor verbali.

... De aceea am folosit lucrările mele pentru a compune un rezumat și din diverși scriitori despre beneficiile dovezii conținute în științele verbale, în niciun caz pentru cei care cunosc beneficiile în științe, ci pentru cei care despre beneficiile în științe. ei din ignoranță în neglijență sau și păianjenul este în antipatie. Și asta nu din deșertăciune, ci pentru a trezi în cei care nu-i cunosc „o dorință de științe, de altfel, mi se pare mai bine să suport măcar un reproș cu titlul de vanitos, și fă societatea să se târască, decât, temându-te de cenzura deşertăciunii, să nu faci nimic. Și pentru ca acest eseu să poată „acționa în mintea poporului nostru, atunci consider că este cel mai bine dacă aceste dovezi ale mele sunt confirmate fie de la înaltul guvern, fie de la cei mai puternici oficiali, fie de la Societatea Economică a Apei, - într-un cuvânt, așa cum ar fi orice s-a întâmplat, doar eu, la cel mai mare progres în asta, trebuie să consider că cei care încă nu știu în științe s-au târât pentru cel mai zelos impuls către ei de a da despre existenta în

* Dar să-i declari cine sunt, așa cum am spus mai sus, nu este nevoie acum.

Răspândirea beneficiilor științelor verbale este explicația cea mai suficientă în argumentul că majoritatea oamenilor noștri sunt analfabeti, prin urmare, nu cunosc beneficiile științelor, iar cei care nu cunosc beneficiile în științe nu pot avea dorințe. pentru ei .., căci bunăstarea umană este ca în superstiția ticăloasă care se cuibărește de ignoranță și deznădejde, iar în necredința pernicioasă sau necredința care sălășluiește insolența și disperarea lacrimă în părți. Se știe că învățarea dreptului și cunoașterea dreptului conțin integritatea prosperității noastre, că în ignoranță, oamenii scufundați au acționat mai convenabil rebeli și iluminați, evitând răul de la ei înșiși, pot trăi cinstit și prosper, că științele armelor victorioase ruse destul de favorizată și acum promovează și în multe privințe Rusia este înfrumusețată, că prin iluminare și diverse zvonuri despre legi vor fi reduse la tăcere, tot adevărul se va uni și cu atât mai curând pacea va fi atinsă în mod sigur, căci dacă, așa cum am spus mai sus, presupunem că acum în general și într-o sută de oameni există o singură persoană - o alfabetizare care știe să numere sumar, atunci nu vom vedea de aici dificultatea evidentă și mare de a face posibil ca toată lumea să fie mulțumită de dreptate? Și ca orice concept înțelegător, că, dacă ascultătorii au nevoie de un predicator, atunci și predicatorul are nevoie de ascultători. Cititorii unei cărți au nevoie

de stiluri electronice, apoi cărțile fără cititori sunt inutile. Așadar, dacă punem mai întâi fundația, structura, afirmarea și forța prosperității publice – dreptatea și vom vedea că ea necesită o instituție sau o lege, care să explice odată că cineva din societate ar trebui să facă bine și că nu trebuie să facă rău, și cât de rău să îndreptăm cu pedeapsă de rău și cum să slăviți binele cu recompense pentru bine, să-i restabiliți pe cei mai buni într-o stare de liniște și prosperitate gestionată cu prudență - atunci în concluzie tocmai această necesitate dovedește nevoia de a avea, astfel încât oamenii sunt aduși la o cunoaștere desăvârșită a legii, căci fără cunoaștere a acesteia, salvează-i de greșelile lor și lasă-i fără răzbunare și, prin urmare, nu este posibil să obții pacea cu îmbunătățiri. Prin urmare, pentru public

în

justiția este necesară pentru prosperitate, legea este necesară pentru justiție, este nevoie de jurisprudență pentru inventarea legilor și pentru legiferare și, prin urmare, este nevoie de dreptul de a judeca procedurile, de jurisprudență și pentru înțelegerea cât mai convenabilă a tuturor acestor lucruri și a tuturor acestor execuții, este necesar ca toți cetățenii statului să-și cunoască limba naturală, să citească și să scrie corect și rezonabil. Și cred că în discuția despre diferitele științe ale mulțimii și epoca conciziei umane, științele verbale ale tuturor celorlalte științe și arte vor promova și fiecare dintre ele va conține amintire și arăta calea în ele pe care oricine este sănătos la minte va cinste pentru binele comun pentru necesar, pentru ca multi m explicat.

Filiala 11

Prea Gratioasa imparateasa! Privește cu îngăduință tot subiectul meu în slujba majestății tale imperiale, explicația și cererea care îmi aparțin.

La cererea mea, de către Senatul de Guvernare, am fost numit la o hotărâre în afaceri, dar nu am fost încă hotărât nicăieri, raționând că nu trebuie să am timp în zadar și să accept un serviciu care este cel mai agreabil forțelor mele și cel mai util. pentru stat, doresc să slujesc pentru totdeauna Majestatea Voastră imperială și patria mea în dobândirea succesului în învățarea rapidă a limbii naturale a citirii și scrisului poporului rus. Oricare ar fi anii pe care îi avem până acum, doi, trei și mai mulți, și uneori în învățare greșită, încetineala științelor și bunăvoința Majestății Voastre către împlinirea perfectă, care împiedică complet evitarea și, în măsura posibilităților noastre, o aduce la cea mai scurtă viteză, astfel încât de acum înainte, nu numai într-un an, ci în câteva luni a fost posibil să se producă, și nu numai pentru cei care sunt în tinerețe, ci și pentru cei care doresc să studieze la o vârstă perfectă, si sa o produca fara a prejudicia statul si poporului fara cea mai mica povara. Și într-un fel pentru a stabili, în planul atașat acestuia, este clar că prin aceasta, ca veșnic binecuvântată amintire a împăratului Petru cel Mare

în reglementările spirituale, dorința exprimată și maiestatea voastră imperială, prin înființarea școlilor publice, ca o bine-dorită, care este evident o mulțime de bani folosiți pentru aceasta, a poporului rus despre (iluminismul se grăbește să reînnoiască bunăvoința, căci s-a stabilit: „Regulile spirituale aleg profesorii în același mod ca la Paris, prin porunca regelui Ludovic al XIV-lea a concluzionat pe scurt o gramatică că este posibil să se formeze o persoană plină de duh într-un an. „Înființarea guvernațiilor care” ordinul de caritate publică are datoria să încerce să înființeze școli în toate orașele și satele populate pentru toți cei care doresc de bunăvoie să studieze în ele și, fiind privat dacă o persoană dorește să înființeze o astfel de instituție sau să adauge la cea înființată,” atunci nu puneti „obstacol nimanui in asta.” Si de vreme ce eu, in functie de juriu, cred ca din aceasta intreprindere a mea voi avea urmatoarele profituri de stat: ; În al doilea rând, viteza de învățare o face mai atractivă pentru ea însăși, pentru că toată lumea se va atașa de știința verbală mai sigur decât atunci când, pentru încetineala timpului, era dezgustător să o practice, pentru adulți și făcând uneori vânătoare de științe. , dar eu, de parcă după trecerea anilor lor de tinerețe nu mai era cale pentru științe, ei disperă deloc să învețe, și voi accepta chiar și aceste dorințe, prin care numărul celor instruiți va crește; 3. Cititul și scrisul vor deschide fiecăruia după înclinații calea cea mai convenabilă, iar viteza de învățare îi va economisi timp suficient pentru a se exercita în diverse științe utile, arte, meșteșuguri, invenții, acțiuni și compoziții, la cunoașterea starea omenirii, la cunoașterea stării omenirii, la păstrarea integrității, a sănătății și a liniștii sale civile și la respectarea dragostei pentru aproapele și patrie; 4, a învățat hui

în fiecare an, va ieși o cantitate înmulțitoare, pentru că studenții mei vor produce și o predare rapidă conform instrucțiunilor mele, precum și într-un alt, orice dorește cineva, limbaj pentru știință pentru că deja ajută la intrare și în care pot avea un concept gratuit și cel mai de succes. În consecință, în fiecare an Rusia se înmulțește brusc și continuu de profesori și diverse exerciții utile de către cunoscători și descriptori, în curând guvernul pentru limba rusă în cele care sunt acceptabile pentru mine, școli pe atragerea și utilizarea banilor fără dificultate circulați banii în mod spontan printre oameni. , apoi există colectare și plată gratuită, conform unei interpretări a limbajului distribuției sale, Veema va folosi mult pentru a raționa că nu au abilități sau înclinații pentru diferite științe sau limbi, în loc să se ocupe de un singur lucru în limbi diferite. cu multe nume, propriul timp, aspirație, concept și utilizare a memoriei, ei pot recunoaște în propria lor limbă mii de cuvinte, nume diferite de semnificații, astfel încât să corespundă înclinațiilor lor, prin urmare, în curând vor fi într-un scurt om. viața pentru folosul și folosirea generală și, prin urmare, va fi mai multă folosire într-o singură limbă de către mulți oameni din multe fapte decât în multe

limbi, doar din cunoașterea limbilor și a faptelor. Așa sunt și neamurile care circulă în statul nostru din când în când prin limba rusă grabnică și cu citirea slujirii dumnezeiești a cunoașterii, parcă fără sabie prin cucerirea lor, și oamenii din Rusia se vor înmulți, căci se știe. din experiență că astfel de oameni se vor pleca în fața cetățeniei și într-o groapă cu ei pot fi egalați de cei naturali și, prin urmare, toate acțiunile menționate mai sus vor fi diseminate și va urma cea mai bună perfecțiune a lor de la mulți oameni de cunoștințe eterogene. În plus, sper că voi citi și scrie în așa fel în predarea muncii și a îngrijirii de sine acceptând caritatea publică ca ordine în raționament și, pe lângă aceasta, și funcția care le este atribuită (de exemplu: despre orfelinate, despre spitale, despre case de pomană, despre bolnavi incurabili, despre nebuni, despre muncitori și despre case de strâmtoare în îngrijire), și toate bunele maniere și altele.

științe și afaceri judiciare, guvernamentale și administrative, profesorii pot fi uşurați și promovați. Și, în plus, sper că cât mai mulți cititori și cărturari pot apărea dintr-o dată din astfel de școli, atunci vor urma multe achiziții din aceasta și prin aceea - motivația scriitorilor și traducătorilor de cărți, a acestor negustori și cititori de cărți, fiecare oraș, sau o casă nobilă, sau orice cetăţean bun, îşi poate compune oraşul, sau nobilimea, sau vreun caz memorabil de istorie în acel oraş; din ele se poate alcătui în cel mai eficient mod o istorie completă a Rusiei, din aceea o geografie completă (care, fără istorie, fostul lăudabil soț domnul afacerilor cunoștințelor, din acest sistem complet de comerț și din toată jurisprudența completă). pentru bunăstarea generală a Rusiei.

Și așa, din aceasta, este destul de clar cât de necesară și utilă este Rusia să răspândească limbajul natural, pentru că, dacă nu este răspândit, atunci totul despre diferiți păianjeni, arte, lucrari de ac și orice despre orice, există multe cărți cele mai bune și mai utile. şi preasfântă puritatea şi limpezimea legilor nu vor aduce beneficiul dorit societăţii, dacă sunt puţini cititori de cărţi, şi de aceea vor fi puţini cumpărători. La fel, cei mai recenti scriitori consideră, și anume, G. Justi, că „pe lângă școlile superioare, mai sunt necesare și alte instituții, precum prin intermediul cărora tinerii să fie pregătiți să asculte științe superioare”, iar domnul Renat - că „cel amprenta științelor este lăsată clarviziunii și bunei invenții a monarhului și că articolul cel mai necesar este ordinea învățăturii, care trebuie prescrisă de suveran, „atunci, pentru toate motivele de mai sus și jurământul, pe care fiecare rus îl este obligat să încerce măcar să promoveze tot ceea ce este fidel Majestăţii Imperiale şi beneficiul statului în toate cazurile poate atinge. Mi-am declarat dorința de a preda în comisia înființată la Academia Imperială de Științe și de la aceasta am primit un demn

dovezi, după ce am aflat că guvernarea Nijni Novgorod solicită 120 de oameni liberi pentru a ordona grade și, prin urmare, înțelegând lipsa de abilități în scrisoarea oamenilor capabili, recunoscând cu atât mai mult întreprinderea mea ca fiind necesară, pentru a o pune în practică cu cel mai bun succes, cu cea mai supusă evlavie, maiestatea voastră imperială, vă întreb cu cea mai umilitate: în argumentul că maiestatea voastră are cea mai înaltă, mai mare și mai legitimă grijă pentru folosul patriei noastre, că puteți prețui și respecta întreprinderea mea în în fața tuturor cu egală pasiune și corectitudine, că poți să o duci la bun sfârșit cu cel mai zel și cu cea mai mare putere spre gloria nemuritoare a marelui tău nume și că bine intenționatul tău despre școli are un început și un sfârșit bun, conform acestei întreprinderi de al meu pentru munca de practică (pentru beneficiile naționale menționate mai sus și cu cele asociate cu obținerea de hrană veșnică pentru acest serviciu în locul salariului meu anterior) pentru înființarea pe baza planului atașat acestui sine- a celei mai joase clase de public. școli de apă, acordați-mi privilegiul pe care planul menționat mai sus de diseminare ulterioară a științelor pentru un singur contract l-ar afirma inviolabil cu toți cei care vor intra în afaceri cu mine pe el. Pentru un succes mai mare în predare, comandă cu bunăvoință în provincii sau orașe, în iad un număr mai mare de cei care doresc să se deschidă către științe, să dea de la care este necesar să se dea permisiuni guvernamentale speciale în funcție de numărul de studenți la acasă și, în plus, într-un loc decent pentru asta, să încep o tipografie pe care să o tiparesc de la practica în științe timp pentru a prescurta cărțile viitoare și conexe. Și cu aceste școli și tipografie) să mă accepte pentru totdeauna ca școala Sf. Germană asuprirea prin protecție, această întreprindere de către cea mai înaltă mână este mai importantă decât restaurarea și, în multe privințe, întărirea acesteia)

bolt, aș putea contribui la glorificarea demnă de maiestatea voastră imperială a domniei în argumentul că maiestatea voastră, știind în cea mai înaltă perspectivă a mea că nimic nu se întâmplă cu noi cu atâta succes ca ceea ce întreprindem de bunăvoie și conform propriei noastre înclinații, și că un persoana nu poate acționa la fel de mult, având forțele spirituale restrânse, precum acționează, avându-le în distribuție pură. În 1765 şi 1779, în cele mai milostive decrete, au exprimat îngăduinţa ca fiecare să slujească după puterea şi înclinaţia lui; cu ce îngăduință, știind că în această întreprindere a oricărui alt serviciu al meu mă simt din ce în ce mai util în stare să reușesc (dar fără privilegiu, asistență și, prin aceasta, și oamenii de științe, nu sunt suficient de puternic pentru a influența științe și nu pot să-l încep), asta pentru cam asta, în folosul statului, întreprinderea mea, explicând cu supunere, prin datoria de juriu, majestatea ta imperială a acestui privilegiu, cer o subvenție, încrezându-mă cu sfințenie în înaltul tău. -dreptate regală și respect pentru această întreprindere a mea, pe care o ofer majestății voastre imperiale, ca un sacrificiu loial din inima mea, cu dăruire și cu respectul cuvenit aștept de la maiestatea voastră imperială această favoare atotmilostivă...

... Deci, conform tuturor explicațiilor de mai sus, pot fi mângâiat cu speranța că adunarea patriotică rusă, care este diferită de economia de apartenență a lucrurilor despre dobândirea și respectarea, desigur, are grijă de mine în folosul al publicului şi în întreprinderea mea favorizează acordarea celui mai mare ajutor posibil. Se poate spera că va dori să mă observe și să mărească oameni ca mine, atunci când scrie despre utilizarea rațională din cauza neglijării morții generale a vitelor și a tot felul de creștere și tot ceea ce se produce în cele trei regate ale natură.

eșecuri de definire, când regretă tot ceea ce piere în zadar și când toți cei din stat feresc răul în toate felurile posibile în toate și dorește să aibă totul de folos în lucrările înmulțirii. Prin urmare, desigur, se poate concluziona că toată lumea va respecta citirea și scrierea predare scurtă pentru economie, tot felul de știință, artă și acul, în funcție de înclinația lor, pregătind și observând în fiecare și dând primul fundament tuturor acestor lucruri. ..

... Dacă rezidenții ruși din diferite state își declară acordul și vor conform planului meu școlar de întocmire sau proprietari, fiecare din sine sau din sat, cel puțin una sau mai multe persoane, trebuie să citesc și să scriu pentru a preda și conform „Pădurea pădurilor” mea o jumătate de BZOvatsya sunt de acord să dea, se vor subscrie la planul meu (când tot ce am scris mai sus pentru economie despre oamenii alfabetizați necesari (§ 18) va părea inutil), apoi, de îndată ce un un număr decent de studenți va fi deschis, voi începe să-mi înființez școlile unde există mai mulți studenți poate fi deschis sau unde maiestatea imperială se demnează să comandă.

... În plus, a urmat afirmația mea despre patrie menționată mai sus și pentru că, după raționamentul domnului de Bearde 11 despre proprietatea țăranilor, este rar ca proprii țărani să îndrăznească să înceapă o experiență în discuția despre confuzie, ca să nu se grăbească supușii să iasă din subordonarea și ascultarea stăpânului lor și prin aceea nu puteau, plecând de la el și rezistând acesteia, ca niște ignoranți nebuni, pentru opoziția lor față de legea civilă, să piară. Într-un astfel de caz, orice proprietar de teren poate regreta pe bună dreptate acest lucru. Și acești părinți ai lui Tihonov 12 pentru experimentele mele în științe și economie, revenirea iluminismului de la țăranii existenți nu ar constitui nicio îndoială.

Altfel, este inutil să mâzgălim hârtie pe reflectoare, dacă prudența nu ne ajută să facem experimente, pentru că fără experiență nu se poate cunoaște nimic cu adevărat perfect. Mai mult decât atât, dacă țăranii nu au vrut să fie în subordinea mea, atunci fără nicio dificultate se pot face imediat ca înainte, sau în alți rezidenți ai statului, guvernul spre bine.

pentru a redenumi raționamentul, pentru că domnul von Klingsteth* a spus despre exterminarea viciului lenei: el, au început experimente pentru o Cunoaștere exactă: sunt toate mijloacele scurte cu adevărat invalide pentru exterminarea completă a acestui viciu, sau cel puțin pentru unii. a acestuia să scadă în timp.

Drept urmare, oricine este prudent poate judeca că patria amintită mai sus pentru experimentele exprimate în puterea de a-mi încredința dorința nu a fost nicidecum o înclinație > de a-mi cere stăpânirea. Dorința mea nu se bazează pe o asemenea pasiune încât să cer ceva de la cel mai vorace monarh fără meritele mele. Nu sunt supus acestui lucru. Asta dovedește vastitatea subiectelor mele, pe care, desigur, nici puterea și nici viața mea nu le vor putea duce la împlinire. Știu că cine întreprinde multe treburi sau științe nu poate reuși absolut nimic. De aceea îmi doresc ca în treburile pe care le întreprind să nu exerseze singuri, dar îi entuziasmez și îi rog pe toți și pe toți că mulți dintre dragii mei compatrioți și concetățeni se demnesc să-mi îndeplinească angajamentele cu mine. Toată importanța în munca mea constă numai în exprimarea dorinței mele și în entuziasmul și înclinația altora către slujirea și beneficiul patriei noastre. Eu însumi am o înclinație egală pentru acțiune în toate materiile mele, cu excepția predării științelor verbale, și am o înclinație și o metodă mai mare. Cu toate acestea, pasiunea mea este una și totul este să fac ceva care ar fi de folos patriei mele. Să fac ceea ce cea mai înaltă autoritate și toți oamenii prudenti favorizează supușii mei să urmeze. Toată lumea știe că sunt muritor și nu este nevoie de nimic după moarte. Nu respect nici arta, nici munca în întreprinderile mele și nu cer niciun premiu pentru asta, dar trădez totul la cea mai lungă vedere și bine.

* Societatea Economică Liberă, parte a 6 țări. 239.

la voinţa monarhului şi ¡ a tuturor oamenilor prudenti în concluzie. Eu cred: este posibil să slujim patria în orice mod posibil și să fii demn de onoare și premii - aparține poziției și onoarei unui cetățean, iar recompensarea meritului și beneficiul public și înmulțirea gloriei monarhiei aparține poziției, onoarea şi slăvirea guvernului cel mai înalt şi a tuturor oamenilor de concluzie prudentă.

În numele prudenței, prin intermediul poliției, întrebați pe toți cei care trăiesc în societate dacă își dorește binele și cinstea și dacă se îndepărtează de rău și dezonoare? Cât de sigur este că fiecare persoană poate spune: „Îmi doresc bine și cinste, dar urăsc răul și dezonoarea”. În acest caz, să sugereze tuturor că, pentru a-i câștiga pe el și pe urmașii săi binele și cinstea și aversiune față de rău și dezonoare în viața publică, pentru bunăstarea, să dea pe cât posibil în depozitarul legal al rasei sale sau sat din fiecare suflet cât poate, pentru înființarea de școli și dascăli a întregului popor, care, primind fapte de la toți, cu însemnare credincioasă în carte cu fir, mai ales de la guvernare, de la care cât se primește, a da în depozit acelor oameni

dintr-un oraș sau dintr-un sat care au moșii împotriva celei care le-au dat spre păzire de patru ori mai multe, pentru ca această sumă de bani să nu fie folosită niciodată pentru nimic, cu excepția școlilor acestei învățături, și dacă se folosește la orice altceva, apoi oricând, când este în cerere, nu apare, după ce a vândut fondul de economii la licitație publică, să restituie banii școlii la vistieria școlilor publice, adică să-i dea la un alt cetatean capitalist pe aceeasi baza. Și nimeni nu ar trebui să nege acest lucru pentru economii de frică de la întreaga societate a dispretului, de parcă ar fi vrut să nu fie dispus să facă societate spre bine. Și cum această colectare sau cerere de pomană de la fiecare persoană cerută va da naștere în gând la un fel de pomană returnabilă, căci fiecare va da, ca și el, ca pentru binele comun, atunci se poate spera o sumă suficientă prin această strângere de bani. fără cele mai puțin populare greutăți...

1 , 1763, în Moskovskiye Vedomosti sub nr. 55, se afirmă: „La Oxford, unii oameni învățați au fost de acord și au făcut între ei o societate, a cărei intenție este să curețe limba engleză de toate expresiile neobișnuite și să facă mai clar”.

La 2 1765, în Vedomosti din Moscova, sub nr. 66 din Germania, din Minkhen, se anunță: „Se știe că în Bavaria limba germană nu s-a vorbit și scris foarte clar până acum, motiv pentru care intenția domniei sale a suveranului nostru Ar trebui să fie venerat a fi vrednic de laudă, conform căreia a ordonat ca gramatica germană compusă la Academia locală de Științe să fie acceptată în toate școlile bavareze, astfel încât un stil pur și corect al germanului limba ar fi introdus peste tot.

De asemenea, în 1766, Moskovskie Vedomosti, nr. 66 din Polonia și Varșovia, a anunțat: „Aici se înființează o academie pentru corectarea limbii poloneze exact pe aceeași bază pe care a fost înființată cea pariziană de către cardinalul Richelieu”.

Puteți face același lucru în limba rusă, dacă compatrioții mei sunt de acord cu mine și vor să înceapă să facă și asta.

Deci, având în vedere toate acestea, este vrednic de lucrările și instrucțiunile mult pomenite de Societatea Economică, numărând constant cărți în multe anual, în limba noastră în traduceri și scrieri, să plece degeaba fără folos în folosul fiecărui privat, și cu asta si in imbogatirea generala a statului ! Este posibil ca un adevărat fiu al patriei, care iubește adevărata glorie și cinste, care nu moare nici după moartea sa, să aibă grijă de tot ce este scris! Ar trebui ca toți acești crawler-uri destinați ai întreprinderii să stagneze în neglijență! Și este rezonabil să nu-i ducem la o împlinire perfectă în beneficiu! Și nu este regretabil pentru patrioți că marele Petru și foștii suverani după el și mai ales marea Ecaterina care domnește acum și prin cea mai înaltă voință a ei?

şi carta aprobată Societatea Economică şi toţi oamenii învăţaţi adună şi compun să plece degeaba, ca să nu le folosească nimeni lucrările, să nu le citească sau să le interpreteze! Desigur, fiecare persoană bine intenționată va spune: un cetățean bun trebuie să ducă la îndeplinire orice întreprindere utilă în folosul societății. Și când este așa, atunci și asta m-a îndemnat la întreprinderea de înființare a școlilor, acest lucru m-a îndemnat și la întreprindere să scriu jurisprudență, deoarece aceasta, pentru a asigura succesul planului general în toate pentru bunăstarea statului, cu toate aceste detalii, m-a forțat să compun.

Filiala 16

G. Lomonosov * a spus:

„De ce numai oamenii mari au avut trudă și vieți de încercări periculoase? Oare, după ce au adunat multe lucruri diferite într-o grămadă dezordonată, să privești și să fii surprins de mulțimea lor, fără să te gândești la aranjarea și punerea lor în ordine... 13

CONCLUZIA ACESTUI VOLUM

În concluzie, pe tot parcursul vieții întreprinderii mele, exprim următoarea poziție completă:

Îmi doresc, când cea mai înaltă autoritate favorizează, după publicarea acestui volum, să răspândească științele științei verbale în toată Rusia, pentru ca marea Ecaterina, prin domnia ei, să egaleze Rusia cu toate statele europene în cunoașterea științelor verbale. În al doilea plan al acestui volum, dacă cea mai înaltă autoritate este mulțumită, îmi voi exprima gândurile, prin ce mijloace va fi necesar și convenabil, luând baza mai întâi din Evanghelia lui Isus Hristos și din toate cărțile sacre și apoi din aceea dat de la marea Ecaterina, împărăteasa Rusiei, pentru depunerea Ordinului 14 de a alcătui cât mai curând jurisprudența pe care o întreprind, prin

* Culegeri ale acestuia în cartea 3 la pagina 309: în explicații de fizică și chimie.

mințile și lucrările tuturor oamenilor luminați. În al treilea volum, cu bunăvoința celei mai înalte autorități, îmi voi exprima gândurile, cum, prin mulți oameni luminați, minți și osteneli, ținând aceeași regulă, se va putea alcătui în grabă în detaliu toate pozițiile statului, căci , după ce am adunat tot posibilul din pregătirile mele, voi deschide tuturor metode și documente, tuturor celor cărora le-am pregătit, după mulți ani. Iar în al patrulea volum al acestui plan, dacă cea mai înaltă autoritate favorizează, îmi voi exprima gândurile și metodele prin toți oamenii, mințile și eforturile prudente pe

aceeași bază pentru a alcătui un cod etern. Și, în cele din urmă, dacă voința Atotputernicului favorizează și grăbește și o face, voi încheia prin a raționa cum ar trebui toți oamenii în general să-și atingă pacea și prosperitatea mult dorite.

Sper că oamenii înclinați să nu raționeze prudent și să fie surprinși de toată această dorință pentru întreprinderea mea, de a face toate cele de mai sus prin multe minți, atunci când își imaginează în raționamentul lui Francis Baken, cancelarul englez, despre care în viața sa. * Următoarele sunt clare:

(„Nicholas Bacon a avut un fiu mai mic, care, deși era fericit că s-a născut într-o asemenea epocă în care nobilii onorau artele și științele atât de mult pe cât le disprețuiesc acum, totuși, a adăugat la aceasta de la el însuși capacitatea și minunată înțelegere în toată cunoașterea folositoare și plăcută, mintea lui era cu adevărat exemplară, la fel de diferită în toate de oamenii învățați obișnuiți, care înțeleg și raționează numai, uitându-se la prima, da, și părea născut în poziția de măsură și lege în guvernarea științelor, de asemenea, la faptul că ar trebui să fie un profesor al epocii sale și al timpurilor generațiilor viitoare.

** „A intrat în Colegiul Trinității în 1573, având doisprezece ani, în care a

• Din franceză în rusă, tipărită la Universitatea Imperială din Moscova în 1766 în țări. al 5-lea.

♦ · În același loc, pe țări. al 6-lea.

a progresat atât de repede încât a absolvit cercul științelor sale, care apoi au fost predate, înainte de al șaselea timp de zece ani, dar mai mult decât atât, ar trebui să surprindă că chiar în acel moment a început să vadă golul și inutilitatea (atunci dominantă) filozofie și a realizat că edificiul cunoștințelor utile trebuie să fie construit pe alte fundații și din alte materiale decât cele care au fost folosite din cele mai vechi timpuri. Prin această înnodare, el nu este dator decât simțului natural și propriei sale considerații speciale.” * „Mintea lui, înclinată în mod firesc către cercetare și raționament, nu i-a permis să-și folosească timpul pentru studiul limbilor; a raționat el: este mai bine să o înaintăm într-un studiu sârguincios al moravurilor și obiceiurilor poporului, caracterului suveranilor lor și diferitelor instituții guvernamentale.

** „În 1605, Bacon și-a publicat eseul intitulat „Despre creșterea științelor”.

*** „În această lucrare, care este atât un nou aranjament, cât și o finalizare fericită, autorul și-a propus să studieze cu deosebită sârguință starea și gradul de cunoaștere în care și pe care se afla lumea rațională la vremea sa, precum și ce sunt esența lumii acestei părți, care înainte a fost produsă fără succes și ceea ce a fost

neglijat Sau și toate, desigur, necunoscute. În sfârșit, ce metode pot conduce la noi cercetări și prin ce mijloace poate fi adusă la perfecțiune ignoranța deja dobândită. Aceasta, fără îndoială, pentru a face un mare serviciu oamenilor atunci când dau sesizări despre ceea ce au fost înșelați doar din multe secole și ce le-a lipsit și, în plus, să indice modalități universale de a-și corecta erorile, de a-și îmbunătăți propriile cunoștințe și de a primi. cele pe care nu le-au avut!” Această lucrare a fost publicată pentru prima dată în limba agliană, dar autorul, când s-a retras de la curte, și-a revizuit lucrarea, a corectat-o și a completat-o cu multe lucruri și cu ajutorul unora.

♦ Pe țară. al 8-lea. ♦♦ Pe țară al 35-lea.

♦♦♦ În toată țara al 36-lea.

prieteni și l-a tradus în latină. Toamna aceasta este anul 1623, primele părți ale unei mari lucrări numite „Reînnoirea științelor”.

* k<Bacon, nevrând să urmeze cărările care au fost trase de la oameni înainte, așa cum a spus el însuși, învățăturile sunt de obicei comune multor lucruri, își deschide o nouă cale și merge mai adânc singur și fără ghid în cele mai groase. sălbaticii sumbre ale acestei țări și acoperite de întuneric. Acest conținut, doar puțin cunoscut, dar doar descris de multe ori, se percepe singur (vederea este totul nouă în mâinile lui.

** „Nu putea folosi în folosul său lucrarea celor care au precedat-o, nici să primească ajutor din scrierile filosofilor antici. Toți s-au îndepărtat în toate privințele de calea cea dreaptă și, dacă au văzut-o puțin, atunci, temându-se de dificultățile și de plictiseala care apar în așezarea unor noi căi, au părăsit-o cu impetu. Bacon este îndatorat înțelegerii și pătrunderii sale de această rază de lumină vie, care i-a arătat curând, într-o singură vedere, ceea ce a fost ascuns în timpul a două mii de ani prea mult de căutările ardue care au fost preliminarii lui.

* Pe țări. al 43-lea. ** Pe țări. 201st.

DESPRE LUME, ÎNCEPUTUL EI ȘI ANTICHITATE

1785

Omul, cetățean al universului, locuiește într-un loc necunoscut lui! În zadar, ridicându-se deasupra pământului din care este făcută, curge prin cerurile nemăsurate pentru observarea corectă a structurii lumii; degeaba, oprindu-se la un obiect mai putin intins, incearca sa descopere ce se intampla in ochii lui; presupunerile plauzibile pe care le face pot să apară uneori minții sale slabe ca adevăruri eterne și indispensabile, măgulind curiozitatea lui impotentă; natura în unele

cazuri îi poate permite să creadă că a pătruns în misterele ei și a dezvăluit unele dintre izvoarele ei secrete, dar cu toate acestea ea rămâne impenetrabilă și închisă de noi de întunericul gros. Mintea omenească, oricât de pătrunzătoare ar fi, nu poate descoperi cauzele a tot ceea ce se întâmplă în cer și pe pământ: nici măcar nu ne cunoaștem propriul corp și nici cea mai mică parte din acele părți care se află în el*.

Cu această recunoaștere a ignoranței umane, nu este greu acum să înțelegem că în această schiță a lumii, nu avem altă intenție decât să arătăm din punct de vedere istoric doar ceea ce au gândit ei înaintea noastră despre crearea lumii și originea omului. rasă. Nu este de la noi să judecăm sarcini atât de obscure și de nepătruns; lăsăm natura în întuneric,

♦ [Vezi] Cicero. Acad. Quest., lib. 4.

în care îi place să se ascundă, despre tot ceea ce privește universul în general, spunem același lucru pe care Lucan a spus despre fluxul și refluxul mării în special: plăcut Celui Atotputernic!" *

Iată ordinea pe care ar trebui să o respectăm în această scurtă schiță a noastră. Mai întâi, vom arăta ce concept aveau vechii despre sistemul general al lumii, apoi le vom anunța părerile despre începutul și sfârșitul lui, pe care ar trebui să le aibă, de aici vom trece la ceea ce privește în special pământul și arătați ce credeau cei din antichitate despre ea, vom aminti despre geografia lor și despre schimbările la care au considerat-o supusă și, în final, să luăm în considerare ce credeau ei în raționamentul începutului oamenilor și animalelor care locuiesc pe pământ.

Opinia anticilor despre lume sau conceptul lor despre sistemul ei universal

Omul se bucură de multă vreme de soare, fără să facă vreun raționament despre natura acestei ființe care îl luminează. Timp de mulți ani, oamenii au văzut stelele în creștere și apus deasupra capetelor lor fără să vrea să le recunoască. Rătăcind prin câmpuri, trăiau ca alte animale, făcând un lucru necesar pentru păstrarea vieții lor și anume îngrijorându-se de alte lucruri care nu au legătură directă cu aceste nevoi motivante. Necercând să cunoască întinderile pământului, au avut grijă de acel lot din el, care le dădea hrana de care aveau nevoie și nu le păsa câtuși de puțin de mersul luminarilor. Ochii lor erau îndreptați către cer numai atunci când primeau căldură și rouă de la ei, o nevoie le-a atras toată atenția și <toată grija și, dacă le-a dat vreo mângâiere, atunci probabil că le-au folosit pentru a-și oferi mai multe distracţii tangibile decât ce inutil. cunoaşterea figurii pământului sau a mişcării cerurilor.

* [Vezi] Lucan. Bel. Civ., lib. 1.

Este dificil de determinat exact momentul în care oamenii au început să se exercite în poziția structurii lumii. Dar când ne imaginăm, pe de o parte, limitele înguste ale minții umane și mai ales ignoranța locuitorilor perechi ai pământului, care se temeau mereu că cerul nu va cădea peste ei, pe de altă parte, ne imaginăm succese ale egiptenilor și caldeenilor, pe care le-au dobândit, conform cronologiei romane, cu mai bine de patru mii de ani înaintea noastră, atunci putem fi siguri cu ușurință că cunoștințele lor au fost rodul unei observații îndelungate și sârguincioase după multe secole.

Scriitorii ne anunță că egiptenii sunt primii oameni iluminați din această jumătate a „containerului pământesc. Întrucât trăiau pe teren deschis sub un cer senin și senin și se bucurau de beneficiile vieții comunitare, adică de pacea indestructibilă, s-au îndreptat curând către observațiile luminarilor. Caldeii și-au folosit atenția asupra acestui lucru și din acest motiv, dar Diodorus Siculus atribuie cele mai extinse cunoștințe astronomilor egipteni. El asigură * că ei nu numai că au cunoscut dinainte eclipsele, ci au prezis și inundații, cutremure și comete. Egiptenii cunoșteau mai bine decât oricine altcineva longitudinea anului, care consta întotdeauna din douăsprezece luni **, [pe vremea] când o făceau alte popoare: alte popoare, cumva arcadiene, din trei; alţii, cumva acarnanii, - şi şase; altele, ca romanii, din zece; Numa a venit la ei destul de bine până pe vremea lui Augustus ***; mulți numărau anul după zile, cumva atenienii și alți greci numărau anul după zile, cumva atenienii și alți greci cu adepții lor l-au alcătuit doar din 354 de zile. De asemenea, egiptenii au dat semnelor Zodiacului și constelațiilor numele pe care le poartă și astăzi ****. Ei au determinat numărul de zile din săptămână, cărora le-au dat numele celor șapte planete, iar ordinea pe care au păstrat-o în aranjarea acestora merită o observație suplimentară. Demn de remarcat în ea este că

* {Ohm.] Diod. lib. 2.

** Herodot. mp S.

♦♦♦ [Vezi] Soliti Cap. IV Macrob. Falurnal., lib. 1, cap. 12.

♦♦♦♦ Herodot. lib. 2.

Acesta este.

de exemplu. Sâmbătă.Dum.Luni.Mar.Cp.Joi.Vine.
ora 1.Sam.Soare.LunaMarteMerck.Jupit.Venus
2. Jupiter.Ven.ţ©DdS
3. Mar.Merk.ZA?ţ©D
4. Soare.Luna<? 4?
5. Ven.Sat.©h<?$2a
G. Merc.Jupit.9ţODd

7. LunaMar.92a9ț©
8. Sat.Solar.hd?ZA9
9. Jupiter.Ven. θDdU
10. Mar.Mer.4$ ©D
I. Soare.Luna S2a9
12. Ven.Sat.©h 52a
13. Mer.Jupit.?țθt>d
14. Lun.Mar.92a9țθ
15. Sat.Sun.t>dV2a9
16. Jupiter.Ven.țQt>d?
17. Mar.Mer.2a9țθD
18. Soare.Luna d 2a9ț
19. Ven.Sat.θDd22a
20. Mer.Jupit.?țOt>d
21. Luna.Mar.s2aδí'Õ
22. Sat.Sun.Dd$2a9
23. Jupiter.Ven.ț©t>d
24. Mar.Mer.2a? ©

când atribuim prima oră a zilei acelei planete al cărei nume este dat acelei zile, atunci a doua oră a acelei zile va aparține planetei următoare și așa mai departe; continuând astfel după 24 de ore și în această ordine,

astfel încât Venus urmează Soarelui, urmat de Mercur, urmat de Lună, Saturn, Jupiter și Marte, în prima oră a zilei următoare va fi aceeași planetă pe care această zi îi poartă numele etc.

Caldeii nu au vrut să cedeze egiptenilor în cunoştinţele de astronomie. Antichitatea lor fabuloasă, pe care o atribuie observațiilor lor, dovedește că ei se considerau cei mai vechi observatori ai Evelor din lume. Ei susțineau că atunci când Alexandru a venit în Asia, la acea vreme, conform anunțului lui Cicero *, 470.000, și conform anunțului lui Diodor ** - 403.000 de ani de la momentul în care și-au început observațiile. Simplicius scrie că Calistene, filozoful, tovarăș al acestui monarh, i-a transmis lui Aristotel observații corecte și corecte care datează din 1903, care se apropie de potop și dincolo de epoca stâlpului babilonian. Cu toate acestea, un mare scriitor2 atribuie caldeenilor o greșeală atât de grosolană, încât cu greu se poate crede acest lucru în raționamentul unui popor atât de devotat astronomiei prin atâtea consecințe de secole. Ei cred, spune el, că luna strălucește de la sine și nu „împrumută lumină de la soare”. În treacăt, se poate spune despre evrei că au împrumutat acea mică cunoaștere pe care o aveau în cunoașterea trupurilor cerești de la caldeeni. Din aceasta rezultă limpede că eroarea, a cărei falsitate este atât de evidentă, a fost, desigur, respinsă de cei mai luminați oameni dintre caldeeni și că a fost acceptată numai de la cei care erau parțiali față de prejudecățile strămoșilor lor. Oricum ar fi, dar grecii, care au primit cunoștințe în astronomie, după Herodot3, de la aceste popoare, și-au lăudat extrem de mult succesele în această știință, iar cei mai pricepuți dintre ei călătoreau de obicei fie în Babilon, fie în Egipt pentru a atinge perfecțiunea în acest.

* [Vezi] Cic. De Divin. 1.I.

** [Ohm.] Diodor. Liib. 3.

*** [Ohm.] Apul. De D*o Socra-t. Lucretius, care a scris atât de frumos despre natura lucrurilor, nici nu respinge această părere, așa cum se poate vedea din a șasea carte:

Lunaque, sive notbo fertur loca lamine lustrane, Sive suam proprio iactat de corpore lucem.

Parțialitatea caldeenilor față de astronomie i-a condus în cele din urmă la prejudecăți ciudate. De la observarea cerurilor au trecut la venerația superstițioasă a luminarilor. Aceste corpuri luminoase, atât de îndepărtate de sfera noastră, le-au luat drept cauză activă a tot ceea ce ni se întâmplă. Au ars în rai ca într-o carte a destinelor, în care erau scrise toate aventurile viitoare și toate evenimentele - într-un cuvânt, au inventat astrologia divinatorie, o știință prin care au ghicit ce se va întâmpla cui și cine s-a născut cu ce soartă. ? Nu este treaba mea să intru într-o căutare detaliată a acestor presupuneri caldeene, dar nu pot trece fără să remarc că numărul de șapte, atât de glorios în antichitate, acest număr, care este consacrat în istoria universului și în legea lui Israel. , este singurul motiv pentru atât de mult respect față de el de către toți și aceste superstiții ale caldeenilor, și [din moment ce] acest număr i-a întâlnit adesea în ceruri, cumva: în Pleiade, Tri-uni 5 și mai ales pe planete , acest lucru i-a făcut să-i onoreze, considerând acest număr misterios și conținând ceva divin.

Se pare că popoarele vecine ale egiptenilor, precum fenicienii și libienii, au învățat astronomia într-un timp foarte scurt. Fenicienii, care s-au expus primelor primejdii ale navigației *, în navigația lor nu aveau alt călăuză, decât ajutorul pe care l-au primit din cunoștințele luminarilor, a căror poziție a servit ca busolă cârmaciilor lor, Atlas, regele. din Libia, a fost venerat ca un mare astronom pentru că a inventat sfera**; iar aceasta a dat naștere invenției, de parcă ar fi ținut cerul pe umeri. Găzduindu-l pe Hercule, el i-a dezvăluit folosirea acestei sfere inventate, l-a învățat să facă una asemănătoare și de aici a venit un plus la fabulă pe care a împărtășit cu acest erou o povară care până atunci fusese împovărată singur. Hercule de

*GSm.] Piui. lib. 4, cap. 12.

** Pliniu îi atribuie invenția sferei lui Anaximandru, în timp ce Atlanta îl numește pe inventatorul astronomiei. [Vezi] Lib. 7, cap. 57. Și acest lucru nu trebuie să fie surprinzător, căci invenția a ceva este adesea atribuită celui care doar l-a corectat sau explicat.

La întoarcere, el a comunicat grecilor cunoștințele pe care le primise de la Atlantida și astfel de la el aceste popoare au primit primele concepte de astronomie și, poate, cu mult înainte de convertirea lor la caldeeni.

Herodot, Diodor și alți naratori, care au scris mai pe larg despre arta egiptenilor și caldeenilor în astronomie, în afară de aceasta, nu le atribuie niciun concept detaliat al acestei științe și, prin urmare, este probabil ca acești primi observatori ai cursul luminarilor avea o cunoaștere aproape universală a lumii. Așadar, se poate crede că ei au format pentru ei înșiși primul și firesc concept al universului, care apare primul să raționeze atunci când începem să raționăm cu privire la structura lui numai cu ochii, fără a chema rațiunea pentru a ajuta simțurile. Lumea apare apoi ca o minge spațioasă, pe care există gol, sau spațiu nemărginit. Pământul, stând nemișcat, ocupă centrul universului; planetele, inclusiv Soarele, se învârt în jurul lui, fiecare {pe cerul ei; firmamentul pare o farfurie cu o multitudine de, parcă cuie, stele fixe înfipte în el, acoperind întreaga masă, astfel încât se rotește în cercul său cu o viteză de neînțeles. Aceeași pare să fi fost și părerea egiptenilor și a caldeenilor. Această presupunere este cu atât mai probabilă cu cât gloriosul Eudox, care a trăit multă vreme în Egipt, și Ptolemeu al Alexandriei nu afirmă nimic despre altă lume decât aceasta. Acesta din urmă a adăugat sistemului general doar motorul primar imaginar (primam mobil) și cerul de cristal, care, credea el, produc mișcările lor aparent opuse: una de la est la vest, iar cealaltă de la vest la est. De asemenea, când filozofii greci au început să raționeze diferit despre această chestiune, opiniile lor au fost onorate ca știri. Dar le vom explora puțin mai pe larg.

Egiptenii și alte popoare care au intrat în astronomie, când grecii nu erau încă învățați această știință, observau stelele doar mecanic; Mă refer aici că au încercat doar să-și cunoască poziția și circulația pe cer, fără a discuta despre aceste corpuri de lumină și cu atât mai puțin despre natura lumii în general. Grecii, fiind mai mult filozofi decât astronomi,

unind raționamentul cu observațiile și judecând după vizibil despre lucruri ascunse din perspicacitatea viziunii lor, primii au îndrăznit să gândească într-un mod nou și abstract la natura luminilor și la structura lumii. Este adevărat că nu au fost de acord în sistemele lor: fiecare, dând putere imaginației sale, credea că are dreptul să întemeieze ceva diferit de alții; totuși aproape toți au fost de acord să respingă acele opinii diferite și improbabile pe care le aveau anterior despre lume.

Un astfel de avantaj să ai o minte filozofică! Dacă nu ne duce întotdeauna la adevăr, măcar ne scoate din greșelile străvechi.

Nu mă îndoiesc că un mare număr de antici nu au fost de multă vreme în opinia falsă pe care Apuleius o atribuie caldeenilor, adică că Luna și

celelalte planete strălucesc de la sine. Grecii au folosit această eroare a lor în avantajul lor de îndată ce au început să aibă filozofi. Platon credea că Luna era un corp stâncos*, în timp ce Pitagora și investigatorii săi afirmau că este „pământesc”; și acestea sunt părerile celor mai vechi filozofi, precum a avut Grecia. Toată lumea cunoaște fapta lui Pericle, care, pregătindu-se să iasă în larg și văzându-și cârmaciul, care a intrat în frică din cauza unei eclipse de soare, l-a acoperit cu haina, spunând: „Eclipsa de soare din eclipsa făcută de mine în tine. ochii se deosebesc doar prin faptul că trupul care ascunde de tine soarele, mai mult decât epanchiul meu. Va fi inutil să cităm aici alte o sută de astfel de exemple citite de istorici; este suficient să spunem că printre greci nu mai era nimeni decât oamenii de rând care ar fi fost în acea greșeală, care, zic eu, ar crede că luna strălucește din ea însăși.

Principalul lucru care pare respingător pentru rațiune în sistemul antic, care poate fi numit pe bună dreptate un sistem sensibil, este că au considerat Pământul ca fiind centrul universului și, ca să spunem așa, au forțat nu numai toate planetele, dintre care unele sunt mult mai mari decât el, pentru a se învârti în jurul acestui mic corp, dar și Soarele însuși cu toate stelele fixe, dintre care groaza

♦ Plut. De Placitiis Philosophorum, Mb, 2, cap. 25.

♦♦ Ibidem, lib. [2], cap. treizeci.

Această valoare nu poate fi în niciun fel comparată cu dimensiunea Pământului. Thales a învățat cu ușurință că luna nu pare strălucitoare din ea însăși *. Anaximandru, discipolul său, a extins asta și mai mult: a ajuns la concluzia că Pământul, împrumutând lumina de la Soare, [la fel ca și celelalte planete, se învârte în jurul acestui centru al sferei noastre**.

Ce credea Pitagora despre mișcarea *** a Pământului nu se știe cu adevărat, cel puțin se poate crede că pitagoreicii au readus Soarele la locul său, la fel ca și alte planete, între care este imposibil să ocupe și Pământul. primul loc în ordinea curgerii în jurul acestui mare luminare. În fine, unii filozofi s-au răzvrătit atât de mult împotriva respectului nedrept pentru Pământ, încât de la această extremă au căzut în alta, la fel de condamnabilă ca prima. Si-racuzanii ****6 a visat deja că nu numai Soarele stă pe loc, ci și toate planetele și că în sistemul lumii nimic nu este putrezit, în afară de Pământul singur.

Este adevărat că reflectarea sârguincioasă produce noi descoperiri. Recunoscând Pământul ca fiind aceeași planetă cu celelalte și atribuindu-i aceeași circulație în jurul Soarelui, de la acest început au dedus consecința că planetele pe care le vedem nu diferă în niciun fel de Pământ și în care munții, văile și mările. sunt de asemenea văzute, pot fi, ca ea, locuite de rezidenți. Xenofan, nemulțumit cu o singură posibilitate, credea afirmativ că Luna, ca și Pământul, are locuitori *****. Anaxagoras a afirmat același ******. Lucian atribuie această opinie multor filosofi ******, iar din Viața lui Platon reiese

clar că pe vremea lui era mai degrabă generală; iar dacă versurile pe care le dă Ierocle

* Vezi Plut., De Placitis Philosophorum, ib. 2, cap. 28.

** Fion din Smirna atribuie onoarea acestei invenții lui Anaximandru, dar Diogene din Laertius o atribuie lui Filolau, un discipol al lui Pitagora.

*** Dacă credem ceea ce spune Diogene din Laertius în Viața lui Pitagora, atunci el considera că Pământul este centrul lumii.

****

*****

Cm? Cm.

cic. Acad. Chest., lib. 4.

cic. Ac. Qu., lib. 4.

****** [Vezi] Diog. Laert. în Anaxag. ****** –

Cm/

Lucian. Verae Istor.

pentru Orfeu ^, într-adevăr esenţa zicerilor acestui mare poet, de aceea, trebuie concluzionat că această părere este foarte veche, căci în ele citim că Luna are munţi, oraşe şi mări.

Nu numai filosofii antici ne-au spus gândurile lor despre natura planetelor. În memoria noastră, ei și-au lăsat și ideile despre Soare și stele. Pitagorei venerau Soarele ca un foc aprins în mijlocul lumii. Anaxagoras avea aceeași părere despre el. Același Anaxagoras, ca și Anaximenes, credea că toate stelele sunt particule ale unei atmosfere inflamate, având forma unei roți, adică o astfel de mașină care se întoarce în jurul centrului său, din care se poate concluziona că Anaxagoras nu a fost singurul. care și-a imaginat vârtejuri care însoțesc curgerea planetelor.care i-a făcut numele glorios în antichitate. El a dat un astfel de vârtej Pământului și nu numai că a introdus această părere în raționamentul acestei sfere noastre, ci și în raționamentul tuturor luminarilor. Iată ce spunea Clement al Alexandriei despre sistemul acestui filozof: „Acceptă diverse vârtejuri minunate, respingând asistența providenței care a creat lumea”*. Din aceasta se poate crede că Anaxagoras, asumându-și odată vârtejele, a recunoscut lumea ca independentă, sau rămânând pe cont propriu, fără ajutorul providenței care a creat-o.

Acum rămâne doar să arătăm ce credeau filosofii antici despre lume în general. Unii credeau o singură lume, compusă din tot ceea ce vedem;

alţii credeau că multe lumi pot fi admise. Thales, Pitagora, Anaxagora, Heraclit, Platon, Aristotel, Zenon sunt cei mai faimoși dintre cei care acceptă unitatea lumii. Din acest motiv, discipolii lor au afirmat că lumea era animată de un singur suflet, pe care l-au numit sufletul universal sau sufletul lumii (anima mundi), ale cărui particule erau sufletele particulare găsite în animale, pe pământ, pe planete și stele**. Pentru a semnifica conformitatea și acordul tuturor

♦ Clemens Alexander. Strom., lib. 2, cap. 4. Pentru vârtejuri, vezi sistemul lumii nobilului filosofului.

·' Cicero atribuie această opinie lui Pitagora. [Vezi] De Nat. Deor.” lib. Ch.

părți ale universului, motiv pentru care armonia, ordinea și rangul pe care le vedem apar, pitagoreicii obișnuiau să vorbească în pnoobryazno; și în acest caz au spus că Soarele, planetele și tot ceea ce circulă în spațiul cerului emite un sunet armonic * și ceea ce au numit marea concordie (magna consonanza). Din aceasta, unii teologi au concluzionat că cele nouă muze nu erau altceva decât sunetul celor opt sfere ale lumii și armonia rezultată din coordonarea lor**.

Cât despre cei care au admis multe lumi, Diogenes Laertius ne anunță că Zenon din Eleatica era de aceeași părere ***. Heraclit și alții au susținut că (fiecare stea este o lume separată care conține pământ și aer, adică locuită de ****.

Plutarh, povestindu-ne despre acest lucru, atribuie această părere pitagoreenilor și, de asemenea, asigură că a fost găsită în versetele lui Orfeu. Dar Anaximandru, Anaximenes, Leucip, Xenofan, Diogene, Arhelau, Democrit și Epicur au extins această părere mult mai departe. Nemulțumiți cu poziția anterioară conform căreia stelele ar putea fi lumi întregi, ele au extins limitele universului dincolo de limitele prescrise de slaba noastră viziune. Le-au răspândit într-o asemenea măsură încât nici chiar imaginația nu va ajunge niciodată; într-un cuvânt, au ajuns la concluzia că lumea este nemărginită. Acești filozofi, raționând într-un mod sublim și mai abstract (transcendentali)*****, au tras concluzia că există o mulțime nenumărată și infinită de lumi și că în această mulțime nenumărată a acestora există necontenit unele

* [Ohm.] Cìc. De Nat. Dean, lib. 3.

** GOM.] Macrob. În Fomn. Scip., lib. 1.

*** [Ohm.] Diog. Laert. În Z&n. Flot.

**** Plut. De Pliacitis Philosophorum, lib. 2, cap. 13.

***** Aceste titluri uriașe pe care atomiștii le atribuie sistemului lor nesăbuit. Pentru a vedea acest lucru mai clar, trebuie doar să

citiți Anti-Lucretium și Spectacle de la Nature al cardinalului de Polignac, volumul IV, partea a doua, discursul VIII.

altele dispar, adică toate sunt supuse unor necontenite vicisitudinări și că zilnic forma unora este distrusă, iar din ea ies neîncetat și noi lumi.

Din tot ce am spus, putem judeca succesele uimitoare dobândite de greci în cunoașterea lumii și cât de departe au fost îndepărtați de opiniile tuturor predecesorilor lor. Totuși, nu trebuie să ne gândim că acești filozofi, gândind excelent de la oamenii de rând, au scos un mare număr de contemporani din noțiuni false preconcepute sau că i-au atras la opiniile lor. Oamenii, conduși numai de sentimente și respingând grosolan tot ceea ce mintea ei impenetrabilă nu poate înțelege, au rămas rigizi în prejudecățile străvechi. Vârtejele lui Anaxagoras erau ridiculizate, la fel ca cartezienii*: .cei care atribuiau circulația Pământului erau venerați ca nebuni și, care credeau locuitori ai planetelor, erau considerați mincinoși, visând cu ochii deschiși; toți ceilalți au fost în egală măsură supuși acestei soarte, care au luat fiecare stea pentru o lume aparte și [a acceptat] multe lumi, pe care ochii noștri nu le-au putut vedea **. Filosofii care își afirmă opiniile nu sunt mai buni decât acest lucru respectat în vremurile moderne... Dar nu pot să dau o idee mai corectă despre ignoranța în care se aflau oamenii atunci și în toate timpurile, în tot ceea ce ține de cunoașterea naturii. , cu excepția cazului în care închei acest lucru cu cuvintele celebrului scriitor al antichității: „De multă vreme oamenii au învățat să stabilească zilele și minutele în care ar trebui să apară eclipsele de Soare și Lună, totuși, majoritatea oamenilor rămân într-o perioadă estimată. prejudecăți că aceste evenimente se întâmplă din vrăjitorie” ***.

* Motivul pentru aceasta a fost și faptul că sistemul său de vârtejuri s-a dovedit a fi fals și abandonat de majoritatea filozofilor de astăzi.

** Locuitorii din Abdura erau atât de siguri de nebunia lui Democrit, încât l-au trimis pe Hipocrate la el pentru tratament.

** Pliniu istoricul.

Opiniile anticilor despre începutul lumii8

În primul rând, fără îndoială, a fost necesar să se dea un concept despre modul în care filosofii antici au gândit sistemul lumii, astfel încât de aici să fie deja posibil să se intre în detaliile opiniilor lor și despre începutul lui. Ordinea naturală cere ca mai întâi să recunoaștem un lucru, pentru a-i judeca începutul și a descoperi cum și-a luat ființa acest lucru. Se poate gândi la existența lumii în trei

moduri: I. O putem accepta ca eternă atât în raționamentul materiei sale, cât și în raționamentul formei, adică să ne imaginăm că există din eternitate așa cum o vedem acum. II. De asemenea, se poate accepta ca etern în raționarea numai a materiei, imaginându-și că forma ei reală nu a existat întotdeauna. III. În fine, se poate imagina că atât materia, cât și forma care o formează au avut un început. Această ultimă opinie, așa cum se va arăta mai jos, a fost respinsă de toți în antichitate, dar în discuția primelor două, vechii erau toți de o părere sau alta și fiecare parte avea un număr mare de adepți glorioși.

Să începem cu cei care au afirmat eternitatea lumii atât în raționamentul formei, cât și în raționamentul materiei. Diodor atribuie această părere caldeenilor *9; Strabon spune același lucru despre druidi. Therecides, profesorul pitagoreenilor, la anunțul lui Diogenes Laertius, a scris o carte despre începutul lucrurilor sub titlul „Dumnezeu, timp și pace veșnică”**. Însuși Pitagora, care credea că sufletele se mișcă veșnic de la un trup la altul, nu și-a putut confirma mai bine opinia decât presupunând că lumea este veșnică și nevătămată, deși Plutarh îl consideră printre cei care i-au atribuit începutul lui Dumnezeu ***. Dar dacă știm ceva, este că Ocellus, un student și contemporan al pitagoreenilor, în mica sa carte care a rămas după el, ne explică părerile adepților sectei sale despre începutul lumii, unde ne certifică. a părerii lor despre eternitatea Pământului și a locuitorilor animalele ei ****. Xenophanes, amestecând universul cu bo

♦ Hum.] Lib. 3.

♦♦ [Sm.] Diog. Laertes. În Pherec.

♦** [Sm.] Plut. De Placit. Phil., lib. 1, cap. 4.

♦♦♦♦ Ocellus. De Univers., cap. eu.

zhestvo, spune că nu a început niciodată și niciodată * niciodată nu va avea un sfârșit. Melissus s-a gândit la asta cam în același mod cum spune Cicero *. Cât despre Platon, deși Plutarh, Cicero și Diogenes Lattius afirmă că el a pus bazele lumii**, totuși, așa cum se poate vedea clar din cărțile sale rămase după el, că el a atribuit eternitatea materiei, dimpotrivă. , nu este atât de vizibil încât el onorează lumea ca eternă și în raționamentul formei ei. „Timaeus”, cartea sa, este atât de obscură și de neînțeles încât în această conversație totul poate fi luat așa cum vrea oricine ***. Cu toate acestea, într-un alt loc el afirmă destul de clar sistemul anului **** periodic, sau mare, în care lumea, reînnoindu-se neîncetat, se păstrează cel puțin pentru totdeauna într-o formă. Dar, oricum ar fi, Plutarh îi plasează pe Pitagora și Platon printre cei care considerau lumea nevătămată, iar discipolii acestuia din urmă, care au fost cei mai devotați învățăturii sale, precum Filon și Platon, cred afirmativ că lumea este veșnică, în ciuda schimbărilor care apar în el din când în când, care distrug majoritatea ***** care locuiesc pe Pământ. În cele din urmă, Aristotel și peripateticii au recunoscut cel mai mult

eternitatea lumii și au afirmat că cerul, stelele, planetele, Pământul, animalele și în general toate lucrurile sunt eterne și nu vor înceta niciodată să existe ******.

Îi vom împărți pe filosofii antici, care au atribuit începutul lumii în raționamentul formei, în două clase: în prima îi vom plasa pe cei care au acceptat sistemul anului periodic, care va fi explicat mai jos, iar în a doua. îi vom clasa pe cei care au respins acest sistem.

Potrivit primei, lumea nu și-a schimbat niciodată forma și a fost întotdeauna lăudată în cea în care a fost produsă, până când doar din când în când a fost actualizată în timp, după cea din urmă, forma ei este complet schimbată.

♦ {Vezi.] Vezi. Ac. Qu., lib. 4.

♦♦ Vezi. Acad. Chestie." -lib. 4 și Diogen. Laert. În Platone.

**♦ [Vezi Cic.] iDe Nat. Deor., lib. 2.

*♦♦♦ În conversația lui numită Politicus.

***** Complot. Enneadă. 5, lib. 8, cap. /12.

****** {Cm.] Cic. Acad. Chest., lib. 4.

și a devenit complet diferit de ceea ce era la început.

Printr-un an periodic, sau mare, vechii au înțeles întreaga răsturnare a cerurilor, adică întoarcerea tuturor luminarilor în chiar punctul din care și-au luat cursul *. Cât durează acest an periodic, ei nu s-au înțeles niciodată între ei: unii l-au făcut din cinci mii de ani, alții din zece, din cincisprezece** și din o sută de mii, iar unii din multe milioane, ca în censorinus 10 puteți vedea.

Așadar, la sfârșitul acestui mare an periodic, anticii au crezut că lumea a fost reînnoită și a început să existe în aceeași formă și în același mod ca înainte. Oamenii care locuiau pe pământ au renăscut și au început o nouă viață, asemănătoare cu cea pe care o transmiseseră deja.

Aceleași incidente care s-au petrecut în anul mare anterior s-au petrecut și în următorul an după acesta. Astfel, în eternitate, toți anii periodici au fost uniți și au fost, ca să spunem așa, o repetare unul a celuilalt. Origen (atribuie această opinie platoniștilor și pitagoreenilor ***. Se știe că Platon într-una dintre conversațiile sale a afirmat acest sistem, dar mai ales credea că după ceva timp va avea loc o transformare în Toate lucrurile: luminarii vor începe să se ridică la apus și se așterne la răsărit și viața omenească va începe la bătrânețe și se va sfârșit în prima pruncie ****.

Stoicii au fost atașați mai mult decât oricine de această părere și au afirmat-o cu mare fervoare. Crisip, unul dintre cei mai faimoși filosofi ai acestei secte, vorbește despre asta astfel: „După moartea noastră, după multe perioade de timp, vom învia în aceeași stare și (în aceeași formă pe care o aveam înainte.” Numeniu, un alt stoic celebru, spune:

* [Vezi] Cic. De Nat. Deor., lib. 2.

** Macrobius, explicând că există un an periodic, îl pro-lagă la cincisprezece mii de ani. [Vezi] De somnio scip., lib. 2.

♦** Origen vs Celsus, vol. 5, cap. 21.

[Ohm.] Plat. în politică.

că această răscoală în forma noastră anterioară realizează acel an mare, în care natura se reînnoiește în sine și în afara ei, și se adaugă la faptul că aceste schimbări și aceste perioade se vor schimba la nesfârșit. Sfântul Augustin vorbește și mai clar despre această părere a stoicilor. „Ei credeau”, spune el *, „că toată eternitatea este un cerc de întâmplări destul de asemănătoare; de exemplu, când Platon a predat la Atena că după fiecare an periodic, în același timp, același Platon va preda din nou în același oraș, în aceleași locuri și ar avea aceiași studenți... Același lucru ar urma cu toate lucrurile, care trebuie să se întâmple necontenit după expirarea unui anumit timp, care, deși este adevărat, este lung, dar este cunoscut.

Această doctrină a reînnoirii sau, dacă pot spune, a întoarcerii lucrurilor, semănată în versurile sibiline11, trebuie puse versetele Vergiliei, când el, mângâindu-l pe consulul roman, vorbește despre fericirea poporului, care promite nașterea fiului său, în aceste cuvinte **: „Vremea prezisă de Sibylla a venit; începe această consecință pe termen lung a erelor care au precedat înainte: Astrea12 se întoarce pe Pământ și se întoarce epoca de aur. Este probabil ca egiptenii si vechii arabi sa fi avut in vedere aceasta parere atunci cand au vorbit despre Phoenix, nascut din cenusa ei, ca simbol al reinnoirii nesfarsite a naturii.

Cât despre cei care, fără a accepta anul periodic, pur și simplu au recunoscut că lumea se schimbă în raționamentul formei sale, dintre aceștia ar trebui să fie considerați Anaximenes, Dimocrit, Epicur și alții, cei care au luat atomii drept principiu (principium) al lucrurilor, iar şansa ca cauză eficientă a fiinţei lor. Potrivit lor, lumea s-a transformat într-un haos, de unde întâmplarea a scos-o la iveală,

♦ [Vezi] August. De Civ. Dei., lib. il2, cap. 13.

** Se știe că oamenii de știință nu sunt de acord între ei în raționamentul subiectului celei de-a patra eglogă a lui Vergiliu, dar mi se pare că poate fi atribuit mai temeinic acestei chestiuni; cu

toate acestea, cuvintele lui Virgil pe care le-am spus sunt următoarele:

și el se va întoarce în acest haos în nici un alt mod decât atunci când aceeași șansă a unui paki îl va scoate de acolo și îi va da o nouă formă.

Acum, să explicăm prin ce întâmplare, credeau anticii, lumea (ar putea să-și înceapă începutul. Unele dintre motivele pentru aceasta au fost atribuite unei singure ocazii, altele (au atribuit acest lucru unor ființe gânditoare, dar toți și-au asumat o anumită preexistență). a începutului (principia), asupra căruia a acționat ființa gânditoare sau întâmplarea, adică care a servit drept cauză activă pentru formarea lumii, aceste „lucruri ale începutului lui Leucip, Democrit și Epicurieni * se numesc atomi, adică. trupuri, indivizibile, alții au numit elemente, unii le-au dat un nume comun - semințele lucrurilor, alții combinau toate aceste idei cu cuvântul materie.Tales considera ivudu ca atare începutul lumii, Anaximenes recunoștea aerul, Iraclitus și Parmenit - foc, Empedocle a adăugat pământ acestor trei lucruri și a fost primul care a afirmat patru elemente, pe care școala peripatetică le-a făcut ¡apoi glorioase **.

Fără a ne opri în enumerarea diferitelor opinii ale filosofilor în acest raționament, va fi suficient să spunem că, în opinia lor, acele principii sau elemente, pe care le-au adoptat, oricare ar fi fost, erau în dezordine și confuzie, atâta timp cât întâmplare sau zeitate nu le-au scos din întuneric și nu le-au aranjat. Leucip, Democrit, Epicur și toți atomiștii care ocupă un loc important în rândul filosofilor care argumentau despre începutul lumii, atribuie această acțiune numai întâmplării.

Altirna Cumaeri venit jam carminis aetas: Magnus ab integra saeclorum nascitur ordo; Iam redat virgo, redeunt Saturnia regna.

Virg. eclog. 4.

* Principia omnium esse átomos (dixit) atque inane, spune Diogenes Laertius, vorbind despre Dimocrit. Cicero, oferind aceasta parere lui Dimocrit si intregii secte a atomistilor, spune... [Vezi] Vezi. Defini. Bon. et Mal., lib. 1. Dar nimeni nu a descris mai bine acest sistem decât Lucretius, după cum se vede din aceste versete ale sale. [Vezi] De nat. Per., lib. 5.

** [Vezi] Cic. Acad. Chest., lib. 4.

Cu toate acestea, nu se știe dacă au avut o înțelegere clară a acestui caz și dacă au putut înțelege prin acest cuvânt altceva decât o cauză, deși ascunsă, dar necesar. Dar oricum ar fi, ei au explicat-o astfel:

atomii sunt în mișcare constantă > într-un vid infinit și, prin urmare, se întâmplă ca un număr mare dintre acești atomi, ciocnind cu o altă mulțime, să fie legați și să rămână conectați între ei. prin mai mult sau mai puțin timp, apoi se separă și revin la mișcarea mixtă în care se aflau înainte, până când se unesc din nou. Deci, lumea noastră, spuneau ei, nu este altceva decât o grămadă de atomi, care, lipindu-se, au produs toate creaturile care o alcătuiesc . Și din moment ce numărul de atomi și spațiul în care sunt cuprinsi sunt infinite, este clar din aceasta că multe lumi se pot naște fără încetare și, de asemenea, multe dintre ele pot fi distruse, iar acțiunea atomilor - în toată eternitatea există este o aderență și dizolvare alternativă, adică un produs neîncetat și o distrugere a lumilor.

Numărul filozofilor care au atribuit vinovăția existenței lumii unei ființe gânditoare este foarte mic. Dacă îi excludem pe Anaxagoras și pe cei care au urmat învățăturile lui Platon*, atunci toți ceilalți par să atribuie cauza universului altceva decât întâmplării sau nevoii. Platoniștii înșiși au acceptat atât divinitatea, cât și nevoia și le-au recunoscut pe ambele drept cauza eficientă a lumii. Iată cum argumentează Platon despre aceasta **: „Dumnezeu a născut de la început lumea și, producând-o, a urmat gândul, sau modelul perfect, pe care îl are în sine pentru toate lucrurile posibile. Substanța (materia) a existat și înainte și este mama lumii, deoarece Dumnezeu este tatăl ei. În consecință, lumea este un lucru care s-a născut, Dumnezeu este principiul care dă naștere, iar materia este lucrul în care concepția despre lume. Deci, înțelepciunea și nevoia sunt vinovăția activă a universului, pentru că înțelepciunea nu este altceva decât un robot, iar nevoia este una cu materia.

♦ [Sm.] Cic. Acad. Q., -lib. 1 și ibid., lib. 4.

♦♦ În Timeu,

În acest sistem există multe lucruri care sunt întunecate; si pentru asta trebuie explicat. În primul rând, nu se știe ce vrea să spună Platon când spune că materia a existat înainte de lume, pentru că el mai spune că lumea este pre-eternă, sau creată din eternitate, prin urmare acest primat al materiei (vorbind teologic) nu poate fi înțeles ca primat. în ordine, nu primatul * în timp. Este la fel de greu de explicat ce vrea să spună acest filosof când spune că nevoia și materia sunt la fel și că această nevoie este mama lumii. În această nehotărâre trebuie să se recurgă la platonicieni, care au descoperit cel mai bine învățătura profesorului lor. Ei ne învață** că materia există în mod necesar; de aici rezultă că materia este cauza necesară a existenţei lumii. Într-adevăr, Platon susține că este cel mai ridicol să spui că Dumnezeu a creat lumea pentru a se glorifica pe sine. Sim, spune el ***, îi atribuim neajunsurile și intențiile scăzute ale artiștilor, al căror scop al muncii este fie interesul propriu, fie ambiția.

Anaxagoras, luând materia eternă și infinită drept începutul tuturor lucrurilor, crede că părțile ei, care erau în confuzie, sunt împărțite și aranjate de înțelepciunea (gândirea) lui Dumnezeu ****. Caldeii,

după cum am văzut mai sus, care au recunoscut [426] lumea ca eternă, au recunoscut, totuși, că ordinea și organizarea au fost aprobate de providența lui Dumnezeu. Astfel, au legat două lucruri, pe care Platon le separă mai ales în sistemul său, adică formarea lumii și eternitatea ei.

Dar cea mai veche și mai glorioasă părere din antichitate despre începutul lumii este, fără îndoială, cea care conține fabulele alegorice ale vechilor egipteni și fenicieni și pe care poeții greci și latini au glorificat-o atât de mult încât au făcut haos, adică un amestec de elemente, sau arogant

* Eu numesc primatul ceea ce teologii numesc prioritas.

** Vezi Barajul Ennead. 1, lib. 8, cap. 15.

♦** Enneadă. 3, lib. 2, cap. 2. Lucretius numește și o nebunie să creadă că universul a fost făcut pentru om, De Nat Rer., lib. 5.

[Ohm.] D io g. strat. În Anaxag. gm. Ns(19).

o sămânță amestecată a tuturor lucrurilor pe care iubirea a știut să împartă și să facă roditoare. Poeziile care au ajuns până la noi sub numele de Orfeu conţin această alegorie glorioasă; Despre aceasta vorbește și Apollonius, iar Isiod 13 nu a uitat să-l menționeze în cartea sa, numită Genealogia roboților (Theogonia), deși ne spune acest lucru greșit, crezând că Pământul a fost creat înainte de iubire. „Haosul a fost,” spune el, „mai înainte de toate lucrurile, apoi tartarosul sumbru 14, pământul în adâncuri și iubirea, cuceritorul oamenilor și al zeilor. Erev I5 a ieșit din haos, iar noaptea a produs ziua și eterul. Aristofan, cu o ordine mai mare decât toți ceilalți, a scris despre această chestiune. Iată ce spune într-unul din corurile sale: „La început era haos și noapte, erev și tartru, încă nu era pământ, aer, cer, cum puterea a produs un ou, din care a venit dragoste frumoasă cu aur. „boți, care, amestecați cu haosul, le-a dat naștere lumii întregi. Aceasta a dat prilej acestei embleme, în care iubirea este prezentată ca proprietarul și creatorul universului cu o barbă lungă ca semn al vechimii sale ***; și din același motiv Venus a primit numele de mamă natură, separatoarea de elementele ****. Toate aceste imagini înseamnă doar că acordul și combinația dintre lucruri de același fel și aceleași proprietăți au fost cauza existenței lumii; deci - ca vrăjmășie, sau, așa cum o numeau grecii, χωρίε, a fost și ar putea fi încă cauza confuziei și distrugerii sale.

Așa cum egiptenii și fenicienii, în raționamentul despre începutul lumii, au aderat la sistemul haosului, s-ar putea cu ușurință ca și evreii vecini să adopte același sistem. Moise, care a învățat toată înțelepciunea egipteană, confirmă clar această opinie *****,) Și deși teologii interpretează acum cărțile lui Moise în diferite moduri, totuși, nimic nu este atât de clar și de imperceptibil ca acest adevăr.

* Isiod. Origine zei, versetul 116.

** Aristof. Im Auib., ver. 604.

*** Vezi Luciaina Im Amor.

***· [Vezi] Apul. Metam., lib. 4.

♦♦♦♦♦ Gen. eu, 2.

Și, de fapt, conceptul care este atașat cuvântului creat, adică var din neantul perfect, este complet nou și nu există o astfel de expresie în nicio limbă antică: nici în ebraică, nici în greacă, nici în latină . Cuvintele acestor limbi, cărora le atribuim acum acest sens, nu aveau acest sens în acele zile. Bara evreiască este aceeași cu care a făcut sau creat rusul *. Eusebiu în Pregătirile lui Evanghelice ale cărților. Eu, cap. 10, spune: „Teologia feniciană admite că începutul tuturor lucrurilor este aerul spiritual cu haos sumbru, ambele fiind eterne și infinite. Acest spirit, sau aer spiritual, amestecându-se cu haosul, din această amestecare și combinație a produs un lichid (limas), din care sunt făcute toate creaturile. Din aceste cuvinte ale lui Zsebi, este evident că haosul a existat înainte de crearea lumii și, în plus, este limpede că fenicienii au acceptat și spiritul, făcând din haos un fruct rodnic de apă sau umezeală. Din aceasta se poate afla că focul și apa au fost introduse în ceremoniile de căsătorie din acest motiv, că anticii considerau aceste două lucruri drept începutul nașterii. Acest lucru ne dezvăluie, de asemenea, de ce egiptenii și fenicienii, precum și cei care au fost inițiați în misterele Bahu'an, au descris ICR sub forma unui ou. În cele din urmă, acest lucru ne convinge să recunoaștem că acest spirit fenician și evreu este același cu dragostea (sau Cupidon), despre care vorbesc grecii, deoarece zrev și tartrul lor sunt semnificate clar prin aceste cuvinte - întuneric și abis. De aici rezultă că fie evreii au împrumutat aceste concepte de la egipteni și fenicieni (caldei), fie le-au extras din cărțile lui Moise.

Dar tot ceea ce nu am spus despre haosul glorios al anticilor nu ne oferă încă o idee clară și detaliată a părerii lor în raționamentul începutului lumii. Se poate spune că ei au vorbit despre toate acestea în ghicitori, deși cunoștințele despre aceasta erau deja foarte obscure și nu au dat o acoperire alegoric întunericului firesc al întrebării pe care s-au angajat să o explice.

* IBatable și Grotius, cei mai pricepuți interpreți, spun că aceste cuvinte corespund exact textului ebraic: Quando Deus creaui coelum et terram, materia erat informis.

Dacă există ceva ce poate fi înțeles clar din sistemul lor, este că lumea nu a fost niciodată creată din nimic *. Când elementele cremoase s-au separat, atunci materia din care a fost creată lumea exista deja

și încă nu a fost nimic creat, adică nimic produs din nimic exact, cu excepția unei noi forme în care materia urâtă (informis - invizibilă) era îmbrăcată. . Astfel, putem asigura în siguranță cu gloriosul englez Burnet că o astfel de interpretare, așa cum este interpretată acum crearea lumii, a fost complet nemaiauzită, dar în vremurile străvechi, nu numai printre filozofi, ci și printre oameni.

În sfârșit, putem afirma cu adevărat că în antichitate cei mai mulți dintre ei acceptau lumea ca eternă, dar cei care credeau că lumea are un început au admis existența materiei în general și, în final, au ajuns la concluzia că lumea este fie excesiv de veche, fie timpul care a urmat creării sale, plin de atât de mult întuneric și acoperit de un întuneric atât de gros încât este absolut imposibil să spui ceva despre începutul său.

Opiniile anticilor despre sfârșitul lumii

Este un adevăr incontestabil că ceea ce nu a avut început trebuie, de asemenea, să nu aibă sfârşit, iar, dimpotrivă, ceea ce a luat un început, trebuie să-şi fumeze la un moment dat fiinţa**. Astfel, conform celor care considerau lumea ca fiind fără început și celor care i-au atribuit un început, obținem împreună două concepte opuse.

Urmându-le pe prima, aflăm că lumea trebuie să reziste de-a lungul veșniciei, în timp ce cele din urmă ne spun că continuarea ei trebuie inevitabil să aibă o limită. Mai mult, vorbind despre stoici și despre alții care au aprobat sistemul anului periodic, opiniile lor despre începutul lumii și despre ea

* Aceasta este regula indispensabilă a lui Lucretius: Nullam rem e ni hi lo gigni diiuinitus unquam.

** i[Gm.] Cic. De Nat. Deor., lib. 1.

conectați-vă împreună la sfârșit; de asemenea, în explicarea sistemului atomiştilor, nu trebuie să despărţim de opiniile lor despre începutul universului concluziile lor despre producerea şi distrugerea nenumăratei mulţimi de lumi, pe care le-au permis. Mai mult decât atât, din moment ce am vorbit doar despre această chestiune în general, nu va fi inutil să intrăm în detaliu și să luăm în considerare mai detaliat ce gânduri au avut strămoșii noștri despre șederea în lume și sfârșitul ei.

Cei care considerau lumea eternă, fiind convinși că ceea ce a fost întotdeauna, trebuie să rămână mereu și mereu, au afirmat că va rămâne pentru totdeauna într-o stare așa cum este acum, fără să slăbească și fără să sufere vreo pagubă sau schimbare, cel puțin relativ la întregul său și părțile sale principale *.

Vom vorbi aici doar despre cei care credeau că lumea a început, căci ei au acceptat doar că va avea un sfârșit. Și pentru a găsi ceva pozitiv despre acest lucru printre antici, trebuie să începem direct cu

filozofii greci. Este adevărat că Maneton şi Ierocle spun că şi egiptenii considerau lumea ca fiind coruptibilă**; Același lucru spune și Strabon despre gimnozofii ***16; dar grecii au fost primii care s-au exprimat clar și hotărât asupra acestei chestiuni; iar aceia dintre ei care credeau că lumea a primit un început au afirmat de asemenea cu fermitate că va primi la un moment dat şi un sfârşit.mişcarea şi va lăsa loc distrugerii tuturor lucrurilor pe care le-au produs prin coeziunea lor. Iată ce spune Memmius Lucretius despre aceasta, după părerea lui Epicur: „La început vezi cerul, și pământul, și marea, natura lor triplă.

* Vezi partea III, p. 245 [426] Nr. 1 și p. 245, 246, 247, 248.

** Și Di-oigen Laizrciy este de acord cu el această părere în Prooega. cu aceste cuvinte: „lAegi-ptiorum huiusmod-i .philosophium esse prodidere... mundum genitura corruiptionique obnoxhim”.

*** [Vezi] Strabon. Cărți. 15.

**♦♦ -Această mențiune Diogenes Laerschius a adăugat stoicilor, spunând: Placet antera eis corruptibilem esse mundum. În Zenon.

du, trei corpuri, Memmius, trei feluri atât de diferite și trei feluri diferite de ele; într-o zi va distruge totul, iar după atâţia ani structura de susţinere a lumii se dărâmă” *.

Cum o astfel de transformare generală a acestei mașini produce în noi un gând care lovește și îngrozește imaginația și cum dă poeților materie pentru imaginea acesteia, când cazul contribuie cu succes la aceasta, nu este de mirare că Seneca și Lucan au descris-o. o astfel de distrugere a universului în așa fel încât acestea Descrierea este convenabilă pentru a inspira frică și groază. Iată cuvintele primului. „După distrugerea legilor veșnice”, spune el, „când va veni sfârșitul lumii; polul nord va distruge tot ce este în țara libiană și va zdrobi ceea ce conține Vastul Garama; polul sudic va cădea asupra locuitorilor din nord, iar Titan, speriat de pol, va alunga ziua pierdută.

Diavolul ceresc care cădea va atrage cu el răsăritul și apusul și toți aceiași zei vor fi mistuiți de un fel de moarte și haos; moartea va constitui în sine un nou lot pentru toate fiinţele. Cum va fi lumea atunci? Lucan vorbește despre asta cu egală forță și vioicitate. „Când, după ce a rupt uniunea”, spune el ***, „ultimul ceas al lumii va aduna multe secole scurse, atunci toate haitele se vor întoarce la haosul lor de odinioară, luminarii se vor amesteca cu luminarii, cei incinerați. trupurile vor intra în ocean, Pământul nu va da țărmuri și le va refuza mării. Luna va curge contrar Soarelui, iritată de curgerea sa peste o minge rotundă, își va dori o zi pentru sine și întreaga compoziție în război a lumea distrusă va bulversa uniunea pașnică.

Presupunând un an periodic, despre care a fost discutat mai devreme în partea a doua a acestei cărți în articolul „Despre începutul lumii”, filosofii, în special stoicii, nu s-au mulțumit să admită pur și

simplu, cumva atomiști, că lumea va pieri prin distrugerea și amestecarea părților sale și că universul s-ar prăbuși din cauza supărării generale. Cicero în multe locuri îmi atribuie asta

* [Vezi] Lucr. Dere. Nat., lib. 5.

** [Vezi] Hercul Oet. act. 3.

[Vezi] Bell. civil., lib. 1.

nie*; Origen spune la fel**; iar Seneca, făcând cinste sectei stoice, de aceleași gânduri***. În urma acestei Opinii despre distrugerea universului, Ovidiu spune la începutul „Transformărilor” sale ****: „Este scris în cartea destinelor că va veni vremea când marea, pământul și firmamentul ‘se vor lumina. iar alcătuirea laborioasă a lumii va avea de suferit”. Dio ne spune ***** că împăratul Tiberiu a avut întotdeauna un vers grecesc în limba sa, al cărui sens este: „Să fie nimicit pământul de foc când nu sunt eu pe el”. Și aici, fără îndoială, se vorbește despre acest foc. Lucan, pe care l-am citat recent, într-un alt loc asigură că focul este destinat distrugerii generale a lumii și nimic nu va scăpa de ferocitatea ei ****** Statius și Propertius menționează, de asemenea, distrugerea generală, dar când vorbesc despre aceasta pe scurt, atunci nu se știe cum au înțeles ei aceasta: după învățătura epicureană sau după sistemul stoic? Totuși, stoicii nu au fost primii care au crezut că lumea va pieri prin foc. Heraclit și Empedocle înaintea lor au afirmat acest *******, iar Plutarh spune că această părere se găsește și în versurile lui Ipod și Orfeu ********.

Dar, deși o astfel de idee despre dezordinea generală a materiei este una dintre cele a căror origine se pierde în antichitate, cu toate acestea, la niciun alt popor dintre antici nu a fost atât de puternică ca printre sirieni și fenicieni. Zenon, conducătorul sectei stoice, era originar din Fenicia; iar această doctrină era universală în Siria la vremea Evangheliei. Celsus ********* l-a venerat ca pe un adevăr binecunoscut, iar povestea lui Josephus ne face siguri de vechimea sa. Acest istoric spune ********** că copiii și Seth,

"

** *** **** ***** ****** ****** ******** *********** ***** *****

(CimJ Cìc. De Nat.-Deor., lib. 2. Oriig. conlra Cels., lib. 5, caip. 20.

Senec. Nat. Chest., lib. 3, cap. 13.

Metam., lib. 1.

[Vezi] Dio. Eprt., lib. 58.

(iSim.'

Bel. Civ., lib. 7.

[Vezi] Dìog. strat. În Heraclit. Plut. De Oraoul. Defechi.

Văzând Origen, contra Cels., lib. 5, cap. 14.

Iosif. Oh străvechi. Jude; cărți. eu, cap. 2.

fiul lui Adam, după ce a aflat de la tatăl și bunicul său că lumea va pieri prin apă și foc și vrând să predea urmașii această tradiție, au cioplit-o pe doi stâlpi ridicați de ei, cărămidă și piatră, pentru ca a distrugerii stâlpului de cărămidă în timpul scufundării pământului, cel de piatră a putut rezista ferocității apelor și astfel să păstreze amintirea celor scrise. Ei asigură, continuă Joseph, că stâlpul de piatră este încă văzut în Siria. Ar fi frivol să credem că stâlpul care a fost văzut în Siria pe vremea acestui istoric, dacă Asta este adevărat, a fost cel pe care l-au ridicat copiii lui Set; cu toate acestea, povestea lui Josephus ne asigură că această doctrină a viitoarei distrugeri a universului era cunoscută în Siria de foarte mult timp.

Încercând doar să corecteze morala, stoicii erau puțin versați în fizică; Adevărat, ei, ca și alți filozofi, credeau că stelele sunt corpuri de foc, dar aveau o idee specială despre asta. Ei și-au închipuit că acest foc stelar se hrănește cu vapori emanați de pe pământ, din mare și din ape și pe această propunere au întemeiat cauza viitoarei distrugeri generale*, afirmând că după multe secole natura umedă a apelor va fi epuizată. , pământul s-ar usca în cele din urmă și neavând umiditate, nu va mai putea da hrană luminarilor; așa că focul va fi atras în toate părțile lumii și va mistui toate lucrurile. Berosus, așa cum era obiceiul caldeenilor, argumentând despre totul astrologic, a susținut că moartea lumii va urma din conjuncția planetelor în semnul Rac, întrucât, potrivit lui, potopul ar fi cauzat de conjuncția. ale acelorași planete din zodia Capricornului **.

Se pare că sirienii și fenicienii și cei care au crezut primii că lumea va fi distrusă de foc, nu aveau alt motiv pentru astfel de gânduri decât cel mai simplu și firesc concept. Multă vreme s-a crezut în antichitate că la capătul lumii cerul va cădea pe pământ; Hristos spune că atunci stelele vor cădea din cer. Era

* Suni autem Stellae natura flammeae, - ei cred că au meritat, spune Cicero. De Nat. Deor., lib. 2.

*♦ Vezi Senec. Nat Quaest, lib. 3, cap. 29.

opinia generală și, în închipuirea popoarelor, să nu caute un alt motiv pentru distrugerea lumii, cu excepția unei asemenea căderi a cerului.

Să presupunem că stelele antice nu le-au determinat adevărata mărime; cu toate acestea, i-au reprezentat ca corpuri mari de foc și, fără ezitare, nu și-au putut imagina că ar trebui să cadă la pământ fără să-l distrugă și să-l reducă în cenuşă în același timp.

Cum să determinați momentul exact al creării lumii a fost întotdeauna venerat ca un astfel de lucru încât este imposibil de deschis, atunci a fost venerat nu mai puțin imposibil să se determine timpul și durata șederii sale și să se determine ora sfârșitului său . În toată antichitatea, nu găsim pe nimeni dintre păgâni care să îndrăznească să prezică momentul în care a început lumea și momentul în care ar trebui să se sfârșească. Evreii, care au fost acuzați că au definit epoca universului, presupus de intenția de a-și urmări originea în primele timpuri, au raportat acest lucru primilor creștini, care, după exemplul altora, au îndrăznit să pună o limită existenței. a lumii, din moment ce evreii au pus o limită începutului ei și au afirmat, în plus, că moartea e sfârșită. La acest gând măreț i-au adăugat o imaginație la fel de ridicolă; și așa cum evreii au ridicat începutul ținerii Sabatului până în prima săptămână a existenței lumii, tot așa primii creștini, prin iudaism, au dus această părere până la sfârșitul lumii. Ei au îndrăznit să dezvăluie public că lumea va continua atâtea mii de ani cât numărul de zile folosit de Dumnezeu pentru a o crea, adică că va dura doar șase mii de ani; după acest timp, Hristos se va coborî pe Pământ, va aduna pe aleșii săi și va sărbători cu ei marele Paște (Sabat) încă o mie de ani, apoi îi va introduce în moștenirea veșniciei*.

Această părere despre continuarea Sabatului a lumii și despre regatul milenar a fost atât de populară printre primii creștini, încât este surprinzător cum unii au îndrăznit mai târziu să o infirme. Eusebiu anunță că Palius, episcop de Hieropolis, a fost

♦ [Vezi] Niegop. Er. ad Surg. Presbit

o persoană cu această poziție* și spune că ori de câte ori întâlnea pe cineva care locuia cu apostolii, el încerca mereu să învețe despre învățătura lor. Sf. Irineu** pomeneşte*** şi despre acest regat milenar; și se pare că primii creștini aveau o concepție materială despre împărăția lui Hristos pe pământ.

Dar aici nu este locul să examinăm în detaliu această întrebare nerezolvată despre împărăția pământească a lui Isus Hristos; este suficient să spunem că creștinii din primele wok, care au fost făcuți în cea mai mare parte din evrei și, prin urmare, prejudiciați de păzirea superstițioasă a Sabatului, credeau că lumea va dura doar șase mii de ani; urmată de distrugerea cerului și a pământului; și pe măsură ce au urmat cronologia Bibliei celor șaptezeci de interpreți, potrivit căreia cinci mii cinci sute opt ani sunt socotiți de la crearea lumii până la Hristos, au crezut că sfârșitul lumii este aproape. Din acest motiv, ei au pus nenorocirile și nenorocirile întregului popor învechirii lumii, care, potrivit Sf. Kip-riyana ****, nu mai avea puterea pe care o avea înainte și a căzut în decrepitudine. Ei îl

așteptau pe Antihrist și nenumăratele rele pe care acest dușman al Domnului avea să le facă asupra bisericii. Tertulian spune că creștinii s-au rugat pentru continuarea Imperiului Roman și, fiind siguri că universul se va prăbuși odată cu el, au încercat prin rugăciuni să evite nenorocirile care amenințau sfârșitul lumii *****.

* Euseb. iPravir., lib. 3, cap. 33.

** Episcopul Lugudpului și sfânt mucenic, care a pătimit în timpul domniei Severului, a scris împotriva ereziilor, despre Sfânta Treime, despre dumnezeirea lui Hristos, despre liturghie, despre tainele preacurate ale lui Hristos și despre alte sacramente ale lui Hristos. sfântă credință, tot despre Antihrist; dar nu există cărți ale lui traduse în limba noastră, amintirea lui este sărbătorită în ziua de 23 august.

**♦ Ohm. Iren. adv. Iată. lib. 5, cap. 33.

**** [Vezi] Surgiap. ad Demet. Sfântul Ciprian a fost Episcopul Cartaginei, a scris multe, printre altele: despre feciorie, despre răbdare, despre martiriu, despre rugăciune, despre milostenie, despre unirea credinței, împotriva păgânilor, împotriva evreilor, despre pocăința cei care s-au îndepărtat de credință de frică, cu care pot fi răsplătiți să fie părtășia bisericii. A suferit sub Valeria Maxim. Memoria lui este sărbătorită pe 31 august.

***** [Vezi] Terțul. Ar., cap. 31. et lib. contra scap., cap. 3.

În cele din urmă, trebuie să mărturisesc că în cele mai vechi timpuri nu s-a crezut niciodată că lumea va dispărea vreodată. Cei care i-au atribuit un început, precum și cei care îl recunoșteau ca fără început, subtilitățile și atomiștii erau totuși siguri că lumea nu se va reduce niciodată la nimic *, iar când unii credeau că va avea un sfârșit, au vrut să spună prin aceasta este o schimbare care ar trebui să se întâmple cu forma sa, și nu distrugerea existenței sale. Primii creștini erau de aceeași părere despre sfârșitul lumii. Ei credeau că focul îl va purifica doar pe ea și își va schimba forma fără a distruge materia și ei sperau că Dumnezeu va crea apoi un nou cer și un nou pământ, unde ei vor trăi pentru totdeauna, iar această opinie se baza pe unele locuri ale Scripturii . „Va fi un cer nou și un pământ nou”, spune Domnul în Isaia, „și nu își vor aduce aminte de cel dintâi și nu se vor ridica în inimile lor.” Același lucru este scris și în Apocalipsă***: „Am văzut noul cer și noul pământ; primul cer şi pământul primul preidosha. De asemenea, în scrisorile Sf. Apostol Petru citim cuvinte asemănătoare ****: „Cerurile și pământul sunt noi, după făgăduința ceaiului Său, și în ele locuiește adevărul”. Teofil din Alexandria îl acuză pe Origen că a pus multe lumi, deși nu în același mod cu epicureenii, care au acceptat multe lumi care există în prezent, dar presupunând că acestea urmează continuu una după alta*****. Cu toate acestea, pare a fi adevărat că Origen a acceptat preexistența (praeexistenti-am) materiei, așa cum se poate observa dintr-una dintre conversațiile sale, iar în pozițiile sale admite clar că lumea nu va fi

distrusă, ci doar schimba-i imaginea *** ***. În sfârșit, St. Augustin, care a trăit într-o epocă în care învățătura creștină era deja foarte purificată, este de acord că sfârșitul lumii nu este o distrugere completă.

* Aceasta este poziția lui Lucretius, care, în mod similar cu aceasta, în prima sa carte spune...

** Isaia, cap. XIV, art. 17.

♦ Apoc., cap. XXV, art. 1.

**** Int. a mancat. Petru. II, cap. III, art. 13.

***** Libro Paschali 1, traducere de St. Ieronim. ***** (Vezi] Orig. De Princip., lib. 1., cap. 6.

leniya, ci doar o schimbare a formei sale; şi pentru aceasta se spune: lumea trece, cerul şi pământul trec şi nu dispar *.

Din tot ce am spus, tragem concluzia că, deși creștinii cred că lumea a fost scoasă din neant, ei sunt de acord cu păgânii că nu se va transforma niciodată în neant.

♦ [Vezi] August. De Civ. Dei, lib. 20, cap. 24.

NOTE

A. S. LUBKIN

Alexander Stepanovici Lubkin (c. 1771-1815) s-a născut în familia unui preot din provincia Kostroma. A studiat la Seminarul Teologic Kostroma, iar apoi la Academia Teologică Alexander Nevsky din Sankt Petersburg. „După absolvirea Academiei în 1792, a predat germană și matematică la Seminarul Kostroma, iar din 1797, filozofie. În 1801, Lubkin a fost numit rector al așa-numitului seminar al armatei, unde, de-a lungul anilor de predare, și-a alcătuit „Inscripția logicii”. În 1806 a devenit superintendent al Institutului Pedagogic din Sankt Petersburg. Informațiile biografice slabe nu ne permit să stabilim motivul demisiei sale, dar există motive să credem că Lubkin a avut un fel de fricțiune cu autoritățile bisericești . Poate că nu ultimul rol l-au jucat construcțiile filozofice ale autorului, care nu sunt întotdeauna în concordanță cu dogmele religioase. Este caracteristic că Lubkin a reușit să publice un curs de logică abia în 1807, după ce a părăsit seminarul, când a putut să pună titlul cărții că devenise deja „fostul rector și profesor de filozofie în ea”. Cu toate acestea, nu a fost nevoit să lucreze mult la Institutul Pedagogic. În 1810, Lubkin a părăsit Sankt Petersburg și a devenit director al școlilor din provincia Orenburg. În 1812, i s-a oferit ocazia de a servi ca profesor de filozofie speculativă (adică, teoretică) și practică la

Universitatea din Kazan. După deschiderea oficială a universității (26 martie 1815), Lubkin a fost ales profesor obișnuit. Deja profesor universitar, a continuat să experimenteze nevoi materiale și a fost nevoit să ocupe simultan funcția de inspector al gimnaziului din Kazan. Lubkin a murit la Kazan la 30 august 1815.

Pe lângă „Inscripția logicii" și „Scrisori despre filosofia critică", ar trebui menționate o serie de alte lucrări ale lui Lubkin: „Raționamentul dacă este posibil să se acorde o bază solidă predării, indiferent de religie" (Kazan, 1815), „Experiența în analiza moșiilor rusești" (tipărit în „Proceedings of the Kazan Society of Lovers of Russian Literature", 1815), „The Inscription of Metaphysics" în trei părți (publicat postum în

Kazan în 1818-1819). În plus, Lubkin deține și mai multe traduceri, cum ar fi, de exemplu, traducerea cărții scriitorului german Tsekhariya „Cele patru anotimpuri în reducerea lor, sau cele patru părți ale zilei" (Sankt Petersburg, 1805), traducerea (împreună cu Kondyrev) a cărții filosofului german Schnell „Curs inițial de filosofie" în cinci părți (Kazan, 1813-1814).

SCRISORI DE FILOZOFIE CRITICA

Prima scrisoare publicată în revista Severny Vestnik în 1805. Prima scrisoare se află în numărul de august al revistei, pp. 183-199; a doua scrisoare se află în numărul din septembrie, pp. 300-315. Textul este reprodus din publicația originală.

1 Lubkin se referă la Critica rațiunii pure (I. Kant. Soch., vol. 3. M., „Gândirea", 1964)8.

2 Vezi I. Kant. Soch., g. 3. „Estetica transcendentală", p. 127-153.-9.

3 Locuitori planetari, vol. locuitori ai altor planete, cu excepția Pământului.—14.

INSTRUCȚIUNEA LOGICII

„Inscripția logicii, compusă și predată în seminarul armatei de către rectorul și profesorul de filosofie Alexander Lubkin" a fost publicată pentru prima dată la Sankt Petersburg în 1807 (de tipografia lui F. Drechsler). Textul este reprodus conform primei publicații tipărite (unele exemple sunt omise în text).

Autorul a subliniat că le-a citit cursanților cursul logicii conform manuscrisului și „mai ales nimeni nu a urmat sistemul nimănui".

1 Lubkin citează rânduri de versuri mnemonice compuse la mijlocul secolului pentru a memora numeroase moduri de figuri ale silogismelor în logica formală.—27.

2 Hermeneutica este știința interpretării textelor istorice.– 29.

3 Pneumatologie - doctrina sufletului. - 33.

4 Teologia naturală este o teologie bazată pe afirmații despre înțelegerea ideilor religioase de către mintea umană naturală. Lubkin, în conformitate cu opiniile predominante în epoca sa, considera teologia naturală ca parte a științei filozofice.–33.

6 Ifika - etica. - 33.

6 Teologie revelată - o teologie bazată pe afirmații despre înțelegerea ideilor religioase numai pe baza credinței. - 34.

7 minereu - organic - 39.

8 Aceasta se referă la opera satirică a umanistului olandez din secolul al XVI-lea. Erasmus din Rotterdam „Convorbiri”.-137.

9 Idiocii, vol. idiomuri - o întorsătură de vorbire specifică oricărei limbi și care nu este tradus literal într-o altă limbă - 139.

T. F. OSIPOVSKY

Timofei Fedorovich Osipovsky s-a născut la 22 ianuarie (2 februarie) 1765 în sat. Osipov, raionul Kovrovsky, provincia Vladimir, în familia unui preot din sat. Și-a făcut studiile primare la Seminarul Teologic Vladimir. Fiind unul dintre cei mai buni și talentați studenți, Osipovsky în 1783 a fost trimis la Gimnaziul Profesoral din Sankt Petersburg, unde profesorii au fost pregătiți pentru școlile publice care au fost apoi deschise. După ce a absolvit gimnaziul în 1786, Osipovski a fost repartizat la Moscova la Școala Publică Principală, unde a lucrat timp de 14 ani, predând matematică, fizică, precum și gramatica latină și rusă. În 1800, Osipovski s-a mutat la Sankt Petersburg, unde a condus catedra de matematică la gimnaziul profesoral (transformat în curând într-un institut pedagogic). Din 1802, Osipovski a fost profesor la universitatea care s-a deschis la Harkov, unde a predat timp de aproape două decenii. Osipovski a fost ales de mai multe ori (din 1813) drept rector al universității. Materialist, dușman al misticismului și al idealismului, Osipovsky a vorbit împotriva kantienilor și schellingienilor atât în prelegerile sale, cât și într-o serie de discursuri speciale programate pentru a coincide cu sărbătorile tradiționale universitare. Două astfel de discursuri ale lui Osipovski sunt incluse în această ediție.

Ideile materialiste ale lui Osipovsky, lupta sa împotriva misticilor și idealiștilor au stârnit nemulțumiri față de conducerea reacționară a Ministerului Educației Publice și administratorul Universității din Harkov și al districtului educațional, un francmason, vicepreședinte al celebrei Societăți Biblice mistice 3. Da. „spiritul religiei”. Prin calomnii și intrigi, el a reușit să se asigure că Osipovski a fost îndepărtat de la universitate în 1820. Osipovski s-a mutat înapoi la

Moscova, unde și-a continuat munca științifică. Împovărat de o familie numeroasă, trăind în condiții materiale foarte înghesuite, s-a confruntat și cu diverse obstacole care l-au împiedicat să-și publice lucrările științifice.

Osipovski a murit la 12 iunie (24), 1832.

În timpul carierei sale didactice, Osipovsky a crescut un număr de studenți care au devenit ulterior oameni de știință remarcabili, cum ar fi M. V. Ostrogradsky, A. F. Palovsky, H. M. Arkhangelsky, M. A. Baikov și alții.

Osipovsky este autorul unui număr mare de lucrări și traduceri originale. A scris o serie de lucrări despre matematică și astronomie: „Cursul de matematică” în mai multe volume; „Despre mișcarea trupurilor aruncate la suprafața pământului” (1817); „Despre refracțiile astronomice” (1817); „Despre revărsările de soare” (1819); „Raționamentul potrivit căruia observațiile astronomice asupra corpurilor sistemului solar, atunci când dorim să le folosim în calcule care necesită o mare precizie, ar trebui corectate și mai mult până la momentul trecerii luminii de la ele la noi.

Cu adăugarea unei explicații a unor Fenomene optice care apar atunci când un corp ceresc este închis de altul ”(M., 1825); „Studiul fenomenelor luminoase, uneori vizibile pe cer într-o anumită poziție, în raționamentul soarelui sau al lunii” (M., 1827). În 1795, Osipovski a vorbit la un act solemn la Școala Populară Principală cu „Discurs despre beneficiile științei”. O serie de studii ale lui Osipovski au rămas în manuscris și nu au văzut lumina zilei.

Osipovsky a tradus din franceză volumul în mai multe volume „Celestial Mechanics” de Laplace (traducere nepublicată), din germană - opera academicianului Kh. În 1805, Osipovsky a tradus din franceză și a publicat tratatul lui Condillac, Logic, or Intellectual Science, Guided to the Achievement of Truth. În 1793 a tradus din germană și a publicat cartea lui T. Adams „Experimente electrice...”.

PE SPAȚIU ȘI TIMP

Prima dată publicată în colecția Discursuri rostite la întâlnirile solemne ale Universității din Harkov (Harkov, 1807, pp. 3-15). Retipărit în colecția „Cercetări istorice și matematice” (M., Gostekhizdat, 1952, numărul V) și în „Opere alese ale naturaliștilor ruși din prima jumătate a secolului al XIX-lea” (M., Sotsekgiz, 1959).

Raționamentul este tipărit cu abrevieri minore: introducerea și concluzia tradiționale laudative sunt omise.

1 În 1252, în timpul domniei regelui spaniol Alfonso X (1221-1284), au fost corectate inexactitățile „Tabelelor planetelor” ale astronomului și matematicianului grec Ptolemeu.- 152.

2 Aceasta se referă la celebra lucrare a filozofului și matematicianului grec Euclid „Elemente de geometrie” - 154.

RĂȚIONAMENTE DESPRE SISTEMUL DINAMIC LUI KANT

Prima dată publicată în colecția „Discursuri rostite la ședințele solemne ale Universității din Harkov” (Harkov, 1813, pp. 3-ib). Retipărit în colecția „Cercetări istorice și matematice” (M., Gostekhizdat, 1952, numărul V) și în „Opere alese ale naturaliștilor ruși din prima jumătate a secolului al XIX-lea” (M., Sotsekgiz, 1959).

„Discurs” este tipărit cu abrevieri minore: introducerea și încheierea tradițională solemnă sunt omise.

1 Osipovski se referă la discursul său „Despre spațiu și timp.”—156.

2 Sistem cartezian de vârtejuri — adică vârtejul

teoria mișcării materiei propusă de Descartes, prin care a explicat originea corpurilor cerești.—158.

3 Osipovsky, în conformitate cu nivelul științei electricității din acea vreme, a făcut distincția între două așa-numite materii electrice — propriu-zis electrice și magnetice.—164.

DE LA O RECENZIE LA MANUALUL DE FIZICĂ

PROFESORUL A.I. STOYKOVICH

Recenzia a fost făcută de T. F. Osipovsky în 1814 în legătură cu o încercare a profesorului de fizică al Universității din Harkov A. I. Stoikovici de a-și tipări manualul de fizică pe cheltuiala universității.

Reproduct din articolul lui I. Shelkov „Revista de istorie a Universității din Harkov” („Jurnalul Ministerului Educației Naționale”, 1890, partea 271, octombrie, p. 378).

RECENZIE PE MANUAL „LOGICA” DE PROFESOR I. E. SHAD

Reproduct din lucrarea lui M. Sukhomlinov „Materiale pentru istoria educației în Rusia” („Jurnalul Ministerului Educației Naționale”, partea 128, 1865, pp. 111-112).

A. P. KUNITSY II

Alexander Petrovici Kunitsyn (1793-1840) s-a născut în familia unui preot din provincia Tver. Și-a făcut studiile primare la școala teologică din orașul Katino. Apoi a studiat la Seminarul Teologic Tver și la Institutul Pedagogic. În 1808, Kunitsyn a fost trimis în străinătate la universitățile din Heidelberg și Göttingen pentru

îmbunătățiri suplimentare în științe și pregătirea pentru o profesie. În 1811, a primit un post de profesor la Liceul Tsarskoye Selo la catedra de filozofie morală și jurisprudență, iar în 1817 a devenit profesor obișnuit la Institutul Pedagogic Principal și a condus departamentul de jurisprudență. După deschiderea Universității din Sankt Petersburg în 1819, Kunitsyn a început să lucreze și în ea.

Pentru opiniile sale filozofice și socio-politice avansate, Kunitsyn a fost în curând persecutat. Motivul a fost cartea Dreptul natural, publicată în două părți în 1818-1820. Cartea a fost prezentată pentru prima dată de directorul Liceului Tsarskoye Selo, Engelhardt, ministrului educației publice, prințul Golițin, pentru prezentare împăratului Alexandru I. În Consiliul principal al școlilor, cartea lui Kunitsyn a primit inițial o evaluare favorabilă din partea academicianului Fus. . Dar asistentul administratorului districtului educațional din Sankt Petersburg și un membru al Consiliului principal al școlilor, reacționarul Runich, a intervenit în chestiune, dând o recenzie puternic negativă a cărții.

Potrivit lui Runich, „Right Natural” nu era altceva decât „o colecție de pseudo-gândiri pernicioase, pe care, din păcate, destul de faimosul Rousseau a introdus-o în modă și care a îngrijorat și încă îngrijorează capetele fierbinți ale campionilor drepturilor omului și cetățeanului secolele trecute și viitoare. Marat a fost un adept sincer și practic al acestei științe. Runich a cerut ca cartea să fie interzisă și ca predarea științelor juridice la universitate și alte instituții de învățământ să fie schimbată radical, deoarece „predarea publică a științelor conform sistemelor fără Dumnezeu nu poate avea loc în domnia binecuvântată a celui mai evlavios suveran”. Terminând recenzia cărții lui Kunitsyn, Runich a scris: „Voi fi fericit dacă smulg măcar o pană din aripa neagră a adversarului lui Hristos”.

Consiliul principal al școlilor, care era alcătuit în principal din oameni care aveau o părere asemănătoare lui Runich, a fost de acord cu rechemarea lui și a decis să elimine și să distrugă cartea lui Kunitsyn ca „contrazicând în mod evident adevărurile creștinismului și tinde să răstoarne toate legăturile de familie și de stat”. Kunitsyn însuși a fost demis în martie 1821 de la Universitatea din Sankt Petersburg și de la Liceul Tsarskoye Selo și a rămas profesor doar în Corpul Paginilor.

„Legea naturală” a fost tipărită într-o ediție semnificativă pentru acea vreme de o mie de exemplare. Așa se explică faptul că, în ciuda distrugerii acestei cărți, un număr considerabil de exemplare au supraviețuit, mai ales în colecții private de carte.

Abia în 1838 Kunitsyn a reușit să obțină reabilitare, a fost chiar ales membru de onoare al Universității din Sankt Petersburg. În același an, a fost numit președinte al comitetului care să supravegheze elaborarea Culegerii complete de legi a Imperiului Rus.

Kunitsyn a murit la Petersburg la 1 iulie 1840.

Printre celelalte lucrări ale lui Kunitsyn, pe lângă „Legea naturii", ar trebui indicate următoarele: „Reprezentarea legăturii reciproce a informațiilor de stat" (1817); publicată postum „Imaginea istorică a procedurilor legale în Rusia antică" (1843); „Enciclopedia drepturilor" (Ebr. lucrări socio-politice și filosofice ale Decembriștilor, vol. 1. M., Gospolitizdat, 1951).

MESAJ PENTRU RUSII

Publicat în jurnalul Fiul Patriei în 1812 (vol. 1, nr. 5, pp. 149-155). Textul este reprodus din publicația originală.

1 „Nu s-au disprețuit lenea voastră, nici nu s-au încrezut în priceperea lor, căci după ce au fost puși în fugă de atâtea ori, alungați din taberele lor, puși sub jug, au învățat să se aprecieze și pe ei înșiși și pe tine." Titus Livius.—169.

OBSERVAȚII PRIVIND RĂZBOIUL ACTUAL

Publicat în revista Fiul Patriei în 1812 (partea 1, nr. 8, pp. 45-48). Textul este reprodus din publicația originală.

IMAGINE CU RELAȚIA INFORMAȚIILOR DE STAT

Apărut la Sankt Petersburg în 1817 ca ediție separată (la tipografia lui Ios. Ioannesov). Textul este reprodus din ediția originală.

EXAMINARE A CĂRTII „EXPERIENTA TEORIILOR IMPOZITIVELOR" COMPUSĂ DE NIKOLAI TURGENEV

Publicat în jurnalul „Fiul patriei" în 1818 (partea 50, nr. 50, p. 207-224; nr. 51, p. 258-271). Textul este reprodus din publicația originală.

O recenzie pozitivă a cărții lui N. Turgheniev a fost publicată mai devreme în revista „Fiul patriei" (partea 40, nr. 48) și a aparținut probabil redactorului revistei. Aici a fost tipărită și o scrisoare a lui N. Turgheniev, prin care se anunța că autorul donează redevențele pentru carte în folosul țăranilor, care răspund de restanțele fiscale.

1 Aceasta se referă la lucrarea economistului italian Pietro Verri „Discursul asupra economiei politice", tradusă în limba rusă de I. I. Martynov în 1798. Înainte de traducerea lui Verri, lucrările oamenilor de știință ruși despre economia politică și despre Statul All-Russian" de Kirillov (1727), multivolumul „Descrierea comerțului" de M. Chulkov (1780), „Descrierea Rusiei" de M. I. Antonovsky (1795) în cartea „Descrierea generală a terenului narativ", etc. Au fost publicate și traduceri ale lucrărilor savanților străini. , precum Învățătura administrației de stat a lui Jakob Bielfeld, Economia de stat a lui Johann Justi (1772) și altele—190.

2 Studiul lui Adam Smith despre natura și cauzele bogăției națiunilor a fost tradus pentru prima dată în rusă de către N. Politkovsky în 1802-1806-190.

3 Aceasta se referă la războiul dintre Statele Unite și Anglia din 1776-1783. pentru independenţa naţională.—199.

DREPTUL NATURAL

Prima carte „Drepturile firului” a fost publicată în 1818 la Sankt Petersburg (în tipografia lui Ios. Ioannesov), a fost aprobată de cenzori pentru tipărire la 29 martie 1818, despre care există o notă a cenzorului. G. Yatszhnkov pe spatele paginii de titlu. A doua carte a fost tipărită în 1820 (în aceeași tipografie). Cenzurat pentru publicare la 14 octombrie 1819.

t Cartea manuală, adică ghidul de studiu. - 204.

3 Vezi I. Kant. Soch., vol. IV, partea 2. „Despre zicala „poate că acest lucru este adevărat în teorie, dar nu este potrivit pentru practică” ”- 210.

3 Aici, precum și mai departe, Kunitsyn dezvoltă doctrina așa-numitului contract social, care se presupune că este încheiat de oameni care au acceptat să trăiască în societate.— 233.

4 Kunitsyn înseamnă cele publicate în secolele XVI-XVII. decrete care au încercat să limiteze dreptul de a folosi robia (într-o formă elementară - achitarea datoriilor) la anumite categorii de persoane, de exemplu, la persoanele sub vârsta majoratului, la soția și copiii aserviți, moștenitorii creditor etc.Totuşi, aceste decrete, care conţineau multe contradicţii, în practică aproape niciodată nu s-au folosit.- 247.

5 În timpul domniei Ecaterinei a II-a, au fost emise o serie de decrete care interziceau așa-numita iobăgie ca sclavie arbitrară, adică era interzisă transformarea în iobagi care nu aparţineau clasei țărănești și nu locuiau în sate. Cu toate acestea, aceste decrete nu au fost executate, ceea ce explică faptul că guvernul țarist a fost adesea obligat să emită decrete de acest fel.- 260.

G Pufendorf, Samuol (1632-1694) - jurist și istoric german. Autor al cărții „Despre dreptul natural și dreptul internațional și despre îndatoririle omului și ale cetățeanului.”—20*.

7 „S-a spus vreodată că cineva care se aruncă pe fereastră pentru a scăpa de un incendiu este vinovat de sinucidere?” J.-J. Rus - 299.

APLICARE

V.P. KOLS <1 U V

Vasily Petrovici Kolychev (1736-1794) s-a născut într-o veche familie nobiliară. Există puține informații despre viața lui. Se știe că a participat la Războiul de șapte ani (1756-1762) ca locotenent al regimentului de infanterie Vyborg. Apoi a locuit permanent în satul Choglokovo, provincia Tula.

Kolychev și-a dedicat munca în principal promovării realizărilor științei avansate din acea epocă și a opiniilor sociale progresiste. A fost unul dintre puținii contemporani ai lui Lomonosov care și-a apreciat realizările și descoperirile științifice remarcabile. Kolychev a glorificat științele și a subliniat că acestea distrug superstițiile religioase și aduc fericire și prosperitate oamenilor. A fost un susținător necondiționat al doctrinei heliocentrice a lui Copernic.

Lucrările lui Kolychev sunt publicate în colecțiile „Proceedings of V.K.” (M., 1781) p „Teatrul lui V.K.” (M., 1781). Inițialele „V. LA." multă vreme au ascuns numele real al autorului, care a fost dezvăluit abia recent.

scrisoare

DESPRE BENEFICIILE ÎNVĂŢĂRII LUI VASILY SERGEEVIC

SHEREMETEV

Tipărit în co. „Proceedings of V. K. Solitude”, M., 1871. Textul este reprodus cu abrevieri minore.

1 Autorul argumentează cu binecunoscuta teză a lui Jean-Jacques Rousseau (înaintată de acesta ca răspuns la o solicitare a Academiei din Dijon) că civilizația și știința sunt dăunătoare omenirii.— 363.

2 Ei sunt parțial binecuvântați, adică sunt mulțumiți de soarta lor.—363.

3 Deprey - Boileau-Depreo, Nicola (1636-1711) - poet francez și teoretician al clasicismului.- 364.

4 Aceasta se referă la poetica epistole xM. V. Lomonosov „Scrisoare despre beneficiile sticlei” - 366.

5 Aceste rânduri sunt o parafrază a cunoscutei recenzii a lui A. P. Sumarokov despre Lomonosov: „El este stema Mal a țării noastre, este ca Pindar”, ceea ce Sumarokov a fost nevoit să facă, în ciuda atitudinii sale ostile față de Lomonosov. - 366.

® Pallas - Palladio, Andrea (1508-1580) - celebrul arhitect italian al Renașterii; Leblon, Jean-Baptiste-Alexander (1679-1719) - arhitect francez, în 1716 a venit în Rusia la invitația lui Petru I; Scamozzi, Vincenzo (1552-1616) și Barozzi, Giacomo (1507-1573), supranumit Vignola - arhitecți și teoreticieni ai arhitecturii italieni. - 368.

7 Lebrun - Lebrun, Charles (1619-1690) - pictor francez, șeful tendinței academice în arta franceză. - 369.

• Aceasta se referă la Numa Pompilius - legendarul rege al Romei Antice, care a contribuit la prosperitatea acesteia.- 371.

9 Alfred cel Mare (secolul IX) - regele englez, care a purtat o luptă încăpățânată împotriva normanzilor, patronul științelor și artelor, erou al numeroaselor legende. - 371.

10 Aceasta se referă la Carol cel Mare (c. 742-814), regele francilor, care a fondat în secolul al IX-lea. Imperiul Germano-Roman, ia convertit cu forța pe sași la creștinism. - 372.

11 Aceasta se referă la țarul Alexei Mihailovici, în timpul căruia domnia în 1649 a fost adoptat Codul, care la acea vreme era primul cod de legi din Rusia. - 372.

F V. KRECHETOV

Informațiile biografice despre Fiodor Vasilyevich Krəche-tovə (1740 - după 1801) sunt foarte puține. S-a născut, se pare, într-o familie de mici nobili. Judecând după abundența cuvintelor și frazelor slavone bisericești din lucrările sale și după culoarea religioasă a opiniilor sale, se poate presupune că a primit o educație spirituală. Krechetov și-a început cariera în 1761 ca scrib în Voievodatul Karachevskaya

birou. Un personaj certat, un scris de mână slab și un stil greu au servit drept obstacol serios în calea promovării sale. În august 1778, Krechetov a fost complet îndepărtat din afacerile oficiale. Cu toate acestea, în scurt timp și-a reluat cariera și în 1779 i s-a acordat gradul de locotenent. Dar treburile lui nu mergeau bine și, pentru a se întreține, a trebuit să scrie plângeri și petiții pentru diverse persoane, să conducă litigii etc. Timp de câțiva ani, Krechetov a servit ca bibliotecar și secretar pentru diverse persoane. În același timp, s-a angajat în operă literară. În 1787, a reușit să publice două dintre traducerile sale: „Despre înmulțirea florilor” (tradusă din germană) și „O propunere abreviată a planului regal pentru corectarea justiției, compusă de domnul Formey”. Ambele cărți au fost tipărite la Sankt Petersburg: prima - în tipografia lui Vilkovsky și Galchenkov, a doua - în tipografia lui Matvey Ovchinnikov.

Krechetov și-a început activitățile, ceea ce l-a condus la Expediția Secretă, de la mijlocul anilor 1780. Dându-și seama de răutatea sistemului autocratic-iobagi contemporan, de legislația țaristă dărăpănată, de nesemnificația și ipocrizia celei mai înalte nobilimi nobiliare și bisericești, Krechetov și-a propus să schimbe ordinea existentă prin activități pașnice, educative. În acest sens, el a organizat o societate sub un nume foarte complicat - „Alcătuit dintr-o societate în mod voluntar pentru favoarea poporului”. În societate s-au alăturat aproximativ 50 de persoane, în principal din mediul birocratic

și comercial. Femeile au fost acceptate în societate pe picior de egalitate cu bărbații.

Din programul „Societății pentru binefacere” întocmit de Krechetov, reiese clar că și-a propus sarcini politice și educaționale de anvergură. Krechetov a cerut instituirea egalității depline a cetățenilor în stat, limitarea puterii autocrației, reformarea curții, desființarea privilegiilor de clasă ale nobilimii și ale clericului superior, libertatea de exprimare și de presă, drepturi egale pentru femei, toate -diseminarea rotundă a cunoștințelor și iluminarea în rândul oamenilor etc. A acordat o importanță deosebită răspândirii cunoștințelor juridice, a elaborat un plan de organizare a unei rețele largi de școli de drept. Societatea Benevolent intenționa să dezvolte pe scară largă publicarea de carte și comerțul cu cărți. În 1786, Krechetov a început să publice un organ special tipărit al societății - revista „Nu totul și nimic”.

În mai 1793, în urma unui denunț al unui membru al societății, Osip Malevinsky, Krechetov a fost arestat. În denunțul său, Malevinsky a scris că activitățile lui Krechetov și „neghina skari-otsky” împrăștiată de el sunt extrem de periculoase pentru sistemul autocratic, că „el, indignat de puterea nestăpânită, răzvrătindu-se împotriva abuzurilor, returnează dreptul oamenilor. S-a auzit deja destul de murmurul poporului împotriva nedreptății, iar conivența nu ar aprinde o flacără și mai mare. Denunțului, Malevinsky a atașat o petiție specială adresată Ecaterinei a II-a, în care

Torul a arătat că Krechetov a rostit „cuvinte obscene și de reproș” împărătesei și membrilor familiei regale, „tot senatul i-a certat ca pe hoții și tâlhari, iar ea însăși (împărăteasa.—L. S.) le răsfăț și o face la acelasi timp. Și așa a reparat totul, Fiodor Krechetov, mare împotrivire față de sfintele biserici, de parcă ar fi săvârșit idolatrie, și a chemat pe toți idolatrii credincioși... și profeții la cea mai mare răzvrătire cum nu s-a mai întâmplat până acum. Ma-levinsky a scris că Krechetov și-a propus să salveze poporul „de jugul țarului, în care suferă acum din cauza orbirii lor”, el vrea să dea libertate iobagilor, iar soldatul convinge „că toți ofițerii și civilii ar avea mâinile bandajate”. Expunându-l pe Krechetov în stări și activități antiguvernamentale, și alți membri ai societății au dat mărturie în timpul anchetei.

În timpul interogatoriului, Krechetov a răspuns evaziv la multe întrebări ale anchetatorilor Expediției Secrete, dar nu a negat aproape nimic în esență în principalele acuzații aduse împotriva lui de escroc și martori și nu a putut nega asta, deoarece " gândurile sedițioase” au fost exprimate foarte amănunțit în numeroase scrieri și note care au căzut în mâinile Expediției Secrete. Krechetov a fost recunoscut drept un criminal de stat extrem de periculos, iar la 18 iulie 1793 a fost condamnat:

„În urma celei mai înalte maiestate imperiale, funcția de conducere a procurorului general, general-locotenentul Samoilov, a ordonat să se

facă următoarele în privința locotenentului în retragere Fiodor Krechetov, care este reținut: Krechetov, cum îl dezvăluie toate faptele sale, că el este de cel mai rău drept și sufletul său ticălos este plin de rău direct împotriva suveranului și a statului, pentru că el a fost cel care și-a dezvăluit intenția rea de a face un astfel de guvern în Rusia care să distrugă tot ce este bine organizat în Rusia. starea actuală a statului, așadar, deși el, ca un desăvârșit răzvrătit și condamnat de acest rău, după legile statului, ca un monstru al neamului omenesc, și demn de executat, dar datorită filantropiei și milei lui maiestatea ei și că se poate concluziona ferm că această intenție necinstită a lui, conform sufletului ticălos al dispoziției sale, nu ar putea în niciun fel să zdruncine pe fiii loiali ai patriei, ci atașamentul față de măreția sacra față de persoană și regula ei cea mai iubitoare de oameni pentru binele supușilor săi loiali, să-l salveze de la măcel și astfel încât acest monstru despre răul pe care l-a descris să aducă pocăință Atotputernicului și cu atât mai mult, pentru ca de acum înainte să nu poată infecta neinteligenta. oameni cu neghina lui rea, apoi încuie-l în fortăreața locală [Petru și Pavel] până la cel mai înalt decret sub cea mai puternică pază, nepermițând nimănui să-l vadă și lăsându-l să scrie așa, pentru că uneori nu i se va dezvălui nicio altă notificare. el aici" (M. Korolkov. locotenentul Fiodor Krechetov. „Trecut", aprilie 1906, p. 49). Această sentință crudă a fost pronunțată fără proces

procedura, printr-o decizie a procurorului general al Senatului Samoilov, aprobată de Ecaterina a II-a. Calvarul condamnatului este departe de a se termina. Expediție secretă Și în închisoare au continuat interogatorii. La sfârșitul lunii decembrie 1794, la noul ordin al Ecaterinei a II-a, a fost transferat la cetatea Shlisselburg cu ordin de a-l menține în condiții și mai severe decât înainte, „astfel încât să nu aibă conversații și comunicări cu nimeni și să fie ținut. cât se poate de puternic." Chiar și în acel moment, cea mai mică sumă a fost eliberată pentru mâncarea condamnatului - el a fost pur și simplu condamnat de guvernul țarist la o moarte lentă de foame. Trebuie menționat că, chiar și în aceste condiții groaznice, Krechetov a reușit cumva să obțină hârtie și a făcut notițe pe ea, înțepând cuvintele cu un ac. La examinarea celulei în care stătea, aceste hârtii, cusute în pat, au fost descoperite de temniceri și trimise la Expediția Secretă.

Cu o sănătate precară, Krechetov a fost eliberat în martie 1801, în timpul urcării lui Alexandru I. Soarta lui este necunoscută.

PLAN LEGAL

Reproduce în extrase dintr-un manuscris de arhivă păstrat în Arhiva Centrală a Statului de Acte Antice (OFVU, f. 7, dosar 2812, partea 1, l. 332-426). Multe citate date de autor au fost omise.

„Planul" este una dintre numeroasele lucrări ale lui Krechetov, păstrată în manuscris în dosarul său de investigație în Expediția Secretă. Numele complet este „Planul sau Predestinația pentru alcătuirea jurisprudenței ruse, care cuprinde întreaga bunăstare

cenobitică a moșiilor, integritatea și aprobarea, adică toate în comun și în beneficiul rasei umane în acțiune să fie intențiile dorite, și imagini utile ale situației întreprinse în conformitate cu legile rusești și marile dorințe și favoruri pentru fapte bune ale suveranului cel mai milostiv al marii Ecaterine a doua împărăteasă și autocrată a întregii Rusii și altele, și altele, și altele.

1 Krechetov a susținut că statul ar trebui să aibă baze ferme și inviolabile, care nu depind de capriciile și voința de sine a autocratului. - 376.

2 Societatea Economică Liberă a fost creată în 1765 cu scopul de a studia și de a găsi noi metode raționale de economie, precum și de a „distribui informații utile agriculturii și industriei în stat". A existat până în 1917. Materialele societății au fost publicate în Proceedings of the VEO și alte organisme.- 380.

3 Aceasta se referă la revista „Magazin economic, sau Culegere de toate știrile economice, experimentele, descoperirile, note, instrucțiuni, note și sfaturi legate de agricultură, creșterea vitelor, grădini și livezi, pajiști, păduri, bălți, produse diverse, la sat. clădiri, medicamente de uz casnic, ierburi medicinale și tot felul de alte lucruri care sunt necesare și utile locuitorilor urbani și rurali. În beneficiul constructorilor ruși de case și al altor curioși, revista este publicată în felul acesta. Publicat la Moscova în 1780-1789. N. I. Novikov. A. T. Bolotov a fost redactorul acesteia. A fost și autorul principal al revistei.- 384.

4 Aceasta se referă la cartea „Evgeonit, sau Contemplarea în natura faptelor vizibile ale lui Dumnezeu", publicată de Tipografia Novikov din Moscova în 1782. Autorul este rectorul Seminarului Teologic Trinity-Sergius, teologul Apolo (Baibakov) .- 384.

5 Donatus, Elius (secolul al IV-lea) – renumit filolog și orator roman. El a fost considerat profesorul său de către teologul catolic Ieronim. Krechetov se referă la opera lui Ieronim, care conține fragmente din scrierile lui Donat. - 385.

6 Aceasta se referă la cartea „Călătoria virtuții sau rătăcirile în jurul lumii a unui tânăr prinț chinez cu un filozof care l-a condus și l-a învățat, ceea ce s-a întâmplat în timpurile moderne" în 2 părți. - 385.

7 Reglementări spirituale - un set de reguli pentru activitățile Bisericii Ortodoxe, dezvoltate în timpul domniei lui Petru I și publicate în 1721 - 394.

8 Carta protopopiatului - legea privind activitățile poliției, ocrotirea ordinii și bunei moravuri, emisă de Ecaterina a II-a în 1775, în timpul înființării provinciilor. - 395.

9 Fragmente din lucrarea lui Krechetov „Pădurea pădurilor” se numără printre manuscrisele sale din dosarul de anchetă.- 397.

10 Tatishchev, Vasily Nikitich (1G8G-1750) - istoric și geograf rus, autor al primei 5 volume „Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri...” (1768-1848), adusă în timpul domniei lui Ivan cel Groaznic, - 403.

11 Bearde de Labay (d. 1771) – Doctor în drept la Universitatea din Aachen, participant la concursul Societății Economice Libere în 1766, care a prezentat o lucrare despre proprietatea iobagilor, a acordat un premiu.– 406.

12 Krechetov i-a cerut Ecaterinei a II-a să-i dea moșia Tihonov din vecinătatea Sankt-Petersburgului pentru efectuarea de experimente economice.- 406.

18 Krechetov citează „Un cuvânt despre originea luminii, reprezentând o nouă teorie despre culori, rostit la 1 iulie 1756” de M.V. 1778, cartea 3, pag. 309).- 410.

14 Aceasta se referă la „Instrucțiunea” privind redactarea unui nou Cod, întocmită de Ecaterina a II-a și publicată în 1767.

ca instrucţiune îndrumătoare a unui adjunct al Comisiei reunit apoi pentru a elabora un nou Cod. Mandatul era un fel de compilare a punctelor de vedere împrumutate de împărăteasă din lucrările gânditorilor francezi Montesquieu, Diderot și alții.Mandatul, împreună cu două anexe, consta din 22 de capitole și 655 de articole. În această lucrare, Ecaterina a II-a a încercat să expună principiile absolutismului iluminat,–410.

DESPRE LUME, ÎNCEPUTUL EI ȘI ANTICHITATE

Tratatul a fost publicat în jurnalul masonic The Rest of the Worker, publicat de N. I. Novikov, partea II (1784) și partea Ili-IV (1785). Redat în ediția de față cu câteva abrevieri: citatele latine au fost omise în notele de subsol. În acest caz, este dat „[Vezi]”.

Autorul tratatului a fost probabil celebrul scriitor și filozof A. T. Bolotov, care a luat parte activ la publicațiile lui Novikov. În 1783, Novikov a publicat cartea pastorului german Getzen, tradusă de Bolotov, „Discurs despre începutul și sfârșitul prezentului și starea lumii viitoare”, cu multe prevederi despre care autorul tratatului le dispută, care dă motiv de a presupune că lucrarea publicată aparține lui A. T. Bolotov .

1 Nu întâmplător autorul începe expunerea problemei pe care o interpretează despre lume cu „succesele” egiptenilor și caldeenilor. În învățăturile masonice, punctul de vedere a fost susținut cu tărie că secretele universului erau deja cunoscute popoarelor antice și, în primul rând, egiptenilor și preoților și magicienilor din vechea Asiro-Babilonia - caldeenii, și că cunoștințele de aceste tipuri s-a pierdut

apoi. Francmasonii susțineau că aceste secrete erau conținute în scrisul hieroglific egiptean și caldeean antic. De aici și interesul sporit al francmasonilor pentru descifrarea hieroglifelor egiptene antice, în care se presupune că doar unul poate găsi dezvăluirea secretelor universului. Decriptarea la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Omul de știință francez Piampolion al hieroglifelor egiptene, desigur, a respins complet afirmațiile antiștiințifice, mistice ale masonilor. - 416.

2 După cum se poate observa din nota lungă în latină omisă în această ediție, aceasta se referă la savantul și filozoful grec antic Apuleius Lucius (sec. II), un susținător al lui Platon.- 418.

3 Herodot, adică Herodot.- 418.

4 Aceasta se referă la legenda biblică conform căreia lumea a fost creată în șapte zile. De aici sensul sacru al acestui număr - 419.

5 Pleiade - un grup de stele din constelația Taur; Trioni - un grup de stele din constelația Ursa Major și Ursa Minor. - 419.

6 Siracusan - Arhimede - 422.

7 Ierocle, adică Hercule - Hercule. Orfeu - în mitologia greacă veche, un cântăreț cu voce dulce, cu cântecele sale

făcând copacii și stâncile să se miște și îmblânzirea fiarelor sălbatice, 423.

8 A doua parte a tratatului a fost prefațată de următoarea introducere:

„Sub acest titlu [„Despre lume, începutul și vechimea ei”], în a doua parte a Muncitorului nostru Harnic de odihnă, am publicat un articol de opinii despre lumea anticilor, în care iubitorii respectați ai celui harnic citeau deja ce credeau cei mai faimoși dintre înțelepții antici despre sistemul universal al universului; şi cum, făcând aceasta, am promis, conform ordinii deja propuse, să propunem mai întâi: ce concept aveau cei din vechime despre lume în general; apoi să-și prezinte părerile despre începutul lui, despre sfârșitul lui și despre tot ceea ce aparține pământului în special și, prin urmare, să explice clar despre geografia lor, despre schimbările cărora l-au considerat a fi supus și, în cele din urmă , opiniile lor despre începutul oamenilor și animalelor care locuiesc pe pământ - apoi în împlinirea acestei intenții asumate, spunând doar ceea ce au gândit acești înțelepți despre lume în general sau despre întregul ei sistem; acum ar trebui să raportăm opiniile lor cu privire la începutul lui.” - 426.

9 Druizi - preoți-vrăjitori ai vechilor popoare celtice. - 426.

10 Censorinus - cronologia romană antică. - 428.

11 Aceasta se referă la vorbele și aforismele conținute în așa-numitele „Cărți sibiline”, atribuite profetesei mitice rătăcitoare și ghicitoare grecească antică a Cum Sibyl. Aceste cărți au jucat un rol important în viața societății antice. - 429.

12 Astrea - zeița dreptății.- 429.

13 Isiod (Hesiod) (sec. VIII î.Hr.) - poet grec antic. - 433.

14 Tartarul - iadul în mitologia antică - 433.

15 Erev - în mitologia antică și ebraică, un spirit rău, întuneric. - 433.

18 Himiozofi - „filozofi goi”, așa cum îi numeau grecii antici filozofii indieni, asceți stricti care respingeau chiar și îmbrăcămintea - 436.

NUMELE INDEX*

* Alcătuit de A. N. Golubev.

Biblioteca „Ruivers”

INDEX SUBIECTUL*

* Alcătuit de A. N. Golubev.

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Ruivers”

CONŢINUT

ILUMINATORII RUSII (De la Radishchev la Decembristi). Culegere de lucrări în două volume. T. 1-2. M., „Gândirea”, 1966.

(filozof, moștenire).

T. 2.   1966.478 str.

1 F(S)

Editor Yu. K. Mitin

ml. editor A. G. Svirs Design realizat de artistul V. V. Maksin Art editor D. A. Anikeev Editor tehnic I. I. Nogina Corectori L. M. Chigina, V. M. Kuznetsova

Predată platoului la 2 noiembrie 1965. Semnat pentru tipărire la 12 februarie 1966. Format hârtie 84X1081 / z2, Ne 1. Foi de hârtie 7.5. Foi tipărite 25.2. Fișe contabile și de editare 22.98. Tiraj 17.000 zkz. A11619. Pret 1 p. 65 k.

Ordinul nr.531

Ediție cu abonament

Editura „Gândirea”

Moscova, V-71, prospect Leninsky, 15.

Imprimeria Moscova Ne 20 a Comitetului de presă Glavpoligrafprom din cadrul Consiliului de Miniștri al URSS.

Moscova, 1 Riga per., 2.

Biblioteca „Runivers”